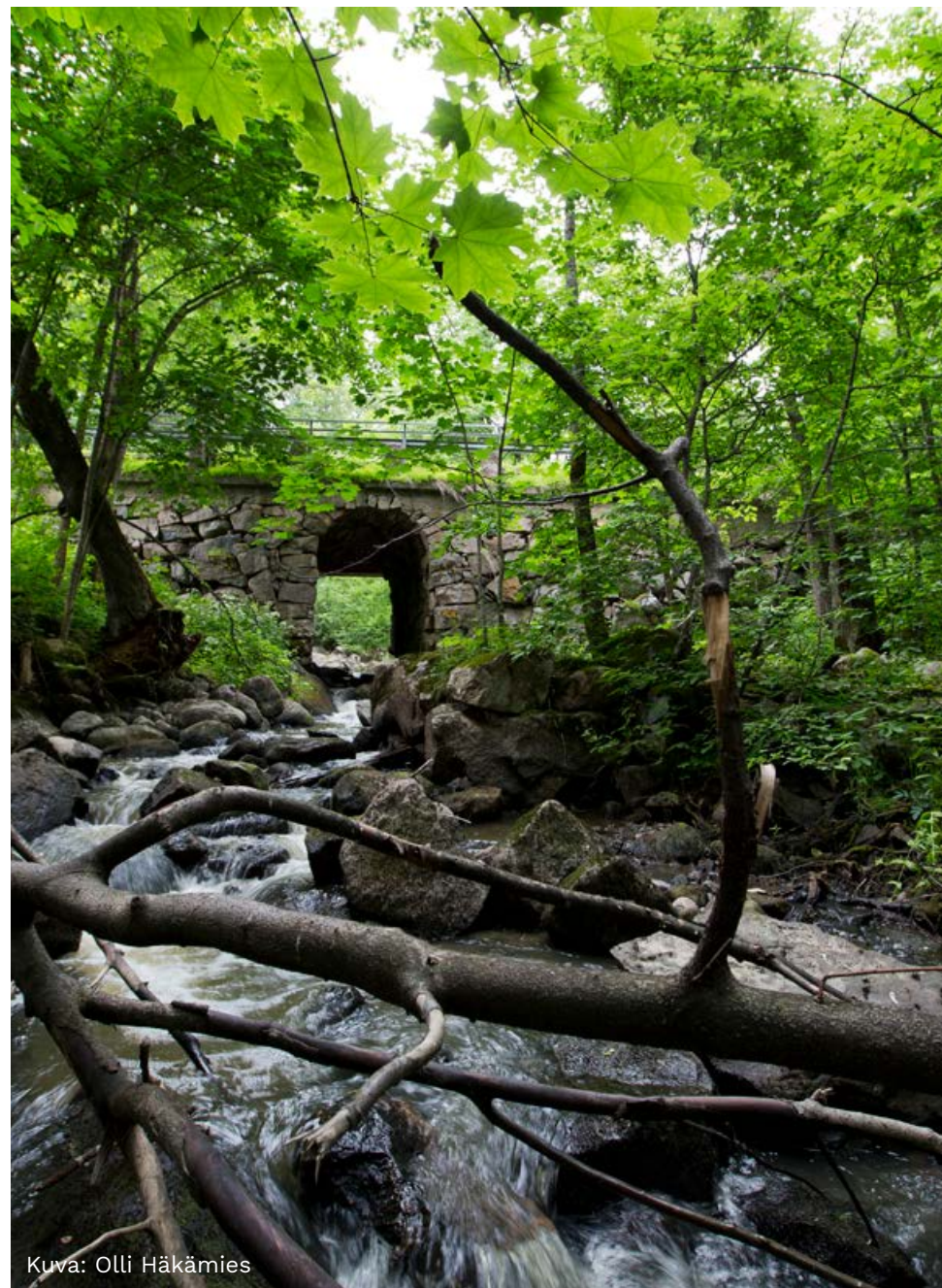

Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma ja selvitys

Espoon ympäristökeskus
Espoo 2021

Kuva: Olli Häkämies

Sisältö

Kuvailulehti	3	6. Yhteenveto ohjelmakokonaisuudesta	29
1. Johdanto	4	6.1. Jatkotoimenpiteet ja lisäselvitystarpeet	31
2. Lähtökohdat ja valmistelu	5	7. Kohde-esittelyt	33
2.1. Visio vuoteen 2030	5	7.1. Kaupungin luonnonsuojelualueeksi esitettävät kohteet ...	34
2.2. Luonnon monimuotoisuus	5	7.2. Virkistys- ja luontoarvoja yhdistävät keskeiset kokonaisuudet	60
2.3. Tausta	5	7.3. Luontoarvojen kannalta keskeiset alueet	68
2.4. Tavoitteet	6	7.4. Kaupungin hoitotoimin turvattavat kohteet	133
2.5. Menetelmät	8	7.5. Muiden maaomistajien kohteet, joille esitetään vapaaehtoisia suojelutoimia	153
2.6. Espoon luonnon monimuotoisuuden ja suojeluverkoston nykytila	11	7.6. Muiden maanomistajien kohteet, joille esitetään vapaaehtoisia hoitotoimia	189
3. Luonnon monimuotoisuuden edistämisen toimenpiteet	15	Liitteet	197
3.1. Toimenpideohjelman ja selvitysosion 2020–2030 kohteiden luokittelu	15	Liite 1. Toimenpidekohteiden inventointitilanne (Osa 1)	197
4. OSA 1: TOIMENPIDEOHJELMA	18	Liite 2. Selvityskohteiden inventointitilanne (Osa 2)	198
4.1. Luonnonsuojelualueiksi esitettävät kohteet	18	Liite 3. Perustettavien kohteiden aikataulu	200
4.2. Virkistys- ja luontoarvoja yhdistävät keskeiset kokonaisuudet	20	Liite 4. Ohjaus- ja projektiryhmien kokoonpanot	201
4.3. Tilanne toimenpideohjelman (OSA 1) toteuduttua	22	Lähdeviitteet	202
5. OSA 2: SELVITYSOSA	23		
5.1. Luontoarvojen kannalta keskeiset alueet	23		
5.2. Kaupungin hoitokohteet	26		
5.3. Muiden maaomistajien suojelun ja hoidon arvoiset kohteet	27		
5.4. Yhteenveto selvitysosion (OSA 2) kohteista	28		

Kuvailulehti

Julkaisija ja päivämäärä

Espoon ympäristölautakunta

Päävalmistelijat

Tia Lähteenmäki, Marika Rönnerberg

Julkaisun nimi

Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma ja selvitys

Tiivistelmä

Luonnonsuojelun toimenpiteet eli LuonTo on laaja, Espoo Tarinaan pohjautuva hanke, jota on valmisteltu vuosina 2018–2021. Hankkeen tavoitteena oli selvittää ja määrittää keinoja, joilla tuetaan olemassa olevia suojelukohteita ja täydennetään luonnonsuojeluverkostoa alueellisesti ja laadullisesti. Tämä työ on yksi hankkeen osakokonaisuuksista.

Luonnonsuojelualueiden ja muilla keinoin turvattujen kohteiden verkostoa esitetään täydennettäväksi, ja verkoston kytkeyty-

vyttä pyritään parantamaan. Ohjelmatyön tavoitteena on myös tuoda kaavoitukseen ja tarkempaan suunnitteluun taustatietoa, jotta luontoarvot voidaan ottaa Espoossa entistä paremmin kokonaisuutena huomioon. Toimenpiteet on ajoitettu seuraavan kymmenen vuoden ajalle, vuoteen 2030.

Toimenpideohjelmassa (osio 1) esitetään luonnonsuojeluverkoston täydentämiseksi uusia luonnonsuojelualueita 26, yhteensä 392,1 ha. Lisäksi esitetään perustettavaksi neljä luonnonarvopuistoa, jotka ovat Espoon edustavimpia tiiviimmän asutuksen keskellä sijaitsevia luonto- ja virkistysaluekokonaisuuksia.

Selvitysosiaan (osio 2) kuuluvat muut ohjelmatyössä tarkastellut, luontoarvoiltaan keskeisiksi todetut kohteet luokissa 3–8 kehitetyn luokituksen mukaisesti. Näiden luontoarvot esitetään turvattavaksi kaupungin omassa suunnittelussa ja toiminnassa. Selvitysosion luontoarvoiltaan keskeisiksi todetut alueet kattavat yhteensä 122 kohdetta ja noin 1 800 ha.

Tulee huomata, että esitettyjen kohteiden turvaamisen toteutuminen kokonaisuudessaan vuoteen 2030 ei ole kovin todennäköistä, sillä osa rajauksista ja luokituksista tarkentuu vielä jatkotyöstössä ja inventoin-

tiedon tarkentuessa, ohjelman joustavan luonteen mukaisesti. Rajaukset ja alueiden käyttötarkoitukset ratkaistaan kaavoituksen yhteydessä tai luonnonsuojelualueen perustamispäätöksellä. Myös kaupunkirakenteellisesti merkittävät hankkeet huomioidaan. Lisäksi muiden maanomistajien alueille ehdotettujen vapaaehtoisten suojelu- ja hoitotoimenpiteiden toteutuminen ei ole kaupungin toimivallassa, vaan riippuu kustakin maanomistajasta.

Avainsanat

Luonnon monimuotoisuus, biodiversiteetti, toimenpideohjelma, selvitys, luonnonsuojelu, kaupunkiluonto, Espoo tarina

Sarja

ISBN

ISBN .pdf

ISSN

Sivuja

1. Johdanto

Luonnon monimuotoisuus heikkenee maailmanlaajuisesti huolimatta vuosille 2010 ja 2020 asetetuista kansainvälisistä tavoitteista sen vähenemisen pysäyttämiseksi. Myös Suomessa lajien ja elinymäristöjen uhanalaistuminen jatkuu. Vastuu arvokkaan, monimuotoisen luontomme säilyttämisestä kuuluu kaikille. Monimuotoinen luonto turvaa toimivat ekosysteemit, jotka osaltaan mahdollistavat myös ilmastonmuutoksen tasapainottamisen. Ilman näitä toimivia luonnonjärjestelmiä myös ihmisten hyvinvointi ja lopulta elämän edellytykset ovat vaakalaudalla.

Suomi on sitoutunut kansainvälisen Biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen tavoitteisiin. Suomessa valtioneuvoston periaatepäätös Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön strategiasta vuosiksi 2012–2020 'Luonnon puolesta – ihmisen hyväksi' perustuu biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen. Valtioneuvoston strategian mukaan vuoteen 2020 mennessä oli määrä pysäyttää Suomen luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen ja varmistaa luonnon monimuotoisuuden suotuisa tila ja ekosysteemipalvelut vuoteen 2050 mennessä. Vuonna 2017 julkaistussa kansallisen biodiversiteettistrategian väliarviossa todettiin, että luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen jatkuu vuoteen 2010 verrattuna, vaikka yksittäisiä edistysaskelia on tehty. Uusi maailmanlaajuinen biodiversiteettistrategia olisi tarkoitus vahvistaa Kiinassa vuonna 2021. Myös Suomen luonnon monimuotoisuuden uuden toimintaohjelman ja strategian valmistelu käynnistyy.

Vaikka luonnon monimuotoisuuden uhat ja tärkeät ratkaisut ovat globaaleja, tehdään käytännön toimenpiteet lopulta paikallistasolla. Espoo kasvaa ja rakentuu kiihtyvällä vauhdilla, ja tiiviitä rakentami-

sen alueita ohjataan jossain määrin myös aiemmin luonnontilaisille alueille. Siten luonnonsuojeluverkoston kattava täydentäminen, ekologisten yhteyksien osoittaminen sekä luonnon monimuotoisuutta turvaavien toimien määrittely myös suojeltujen alueiden ulkopuolella on nyt erityisen tärkeää.

Espoon kaupunki teki vuonna 2020 espoolaisille Mun Espoo -kyselyn, jonka tuloksista kävi vahvasti ilmi, että espoolaiset arvostavat kotikaupungissaan ennen mutta luonnonläheisyyttä ja vehreyttä. Luonto, meri, saaristo ja metsät nousivat useissa kyselyn kohdissa kärkeen. Myös tämä korostaa luonnon monimuotoisuuden suunnitelmallisen turvaamisen ja edistämisen tärkeyttä.

2. Lähtökohdat ja valmistelu

2.1. Visio vuoteen 2030

Espoon luonnon arvokkaiden ominaispiirteiden säilyminen on turvattu riittävällä suojeluverkostolla. Luonnon monimuotoisuus säilytetään ja sitä edistetään hyvien käytäntöjen ja yhteistyön keinoin koko kaupungin alueella kaikissa toiminnoissa. Luonnon arvo ja toimivien ekosysteemien hyödyt yhteiskunnalle sekä ihmisten terveydelle ja hyvinvoinnille ymmärretään. Kaupungin kasvaessa ja ilmaston muuttuessa on huomioitu onnistuneesti luonnon ydinalueiden, ekologisten yhteyksien ja lähiluonnon merkitys ja turvaaminen.

2.2. Luonnon monimuotoisuus

Luonnon monimuotoisuudella, biologisella monimuotoisuudella tai biodiversiteetillä tarkoitetaan yleisesti kaikkea elollisessa luonnossa esiintyvää moninaisuutta ja vaihtelua. Luonnon monimuotoisuutta voidaan tarkastella monella eri tasolla, kuten ekosysteemien ja elinympäristöjen tasolla, eliöyhteisöjen ja lajien tasolla tai lajin sisäisesti populaatioiden tasolla ja geenitasolla.

Biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta annetun asetuksen mukaan ”biologinen monimuotoisuus tarkoittaa kaikkiin, kuten manner-, meri- tai muuhun vesiperäiseen ekosysteemiin tai ekologiseen kokonaisuuteen kuuluvien elävien eliöiden vaihtelevuutta; tähän lasketaan myös lajin sisäinen ja lajien välinen sekä ekosysteemien monimuotoisuus”.

Biodiversiteettiä on kaikessa laajuudessaan lähes mahdoton selvittää tai mitata, joten selvitykset ja seuranta kohdistetaan yleensä johonkin rajattuun, määritettävissä olevana osaan luonnon monimuotoisuudesta. Monimuotoisuuden määrittelyssä voidaan käyttää myös ns. korvikemittareita, kuten esim. lahopuun määrää, joka indikoi huomattavaa määrää vaikeasti havainnoitavaa lajistoa.

2.3. Tausta

Espoo-tarinan (2017–2021) mukaisena tavoitteena on, että espoo-laisten asuinympäristö on viihtyisä ja luontoarvot ja luonnon monimuotoisuus säilyvät. Metsät, pellot ja kulttuurimaisema huomioidaan Espoon kaupunkikehityksessä myös jatkossa.

Espoo tarinaan on kirjattu laadittavaksi Espoon luonnonsuojelun toimenpiteet. Tavoite on selvittää ja määrittää keinoja, joilla tuetaan olemassa olevia suojelukohteita ja täydennetään luonnonsuojeluverkostoa alueellisesti ja laadullisesti.

Tämä luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma on osa laajempaa **Luonnonsuojelun toimenpiteet, eli LuonTo -projektia**, jonka valmistelu aloitettiin vuonna 2018. Projektiin kuuluu kolme osaluuetta, jotka ovat:

- **Ekologisen verkoston nykytilaselvitys (EVN)**. Työn tavoitteena on tunnistaa Espoon ekologisen verkoston runko ja yhteydet sekä sen keskeiset ydinalueet. Tuotokset muovataan käytännölliseksi työkaluksi päätöksenteon, maankäytön suunnittelun, luonnonhoidon ja luonnonsuojelutyön tueksi. EVN selvityksen tuloksia käytetään

- tetään myös tämän toimenpideohjelman kohdevalinnassa. Ekologisen verkoston nykytilaselvityksestä on tehty erillinen raportti.
- **Luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma ja selvitys.** Työn tavoitteena on esittää luonnonsuojeluverkoston täydentämiskohteet sekä muut luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen ja ekologisen verkoston kannalta merkittävät turvattavat luontokohteet. Työ päätettiin valmistelun aikana ohjausryhmän päätöksellä jakaa kahteen osioon: **toimenpideohjelmaan** sekä **selvitysosaan**. Toimenpideohjelmassa esitetään luonnonsuojeluverkoston täydentämiskohteet sekä merkittävimmät luonto- ja virkistysarvoja yhdistävät alueet. Selvitysaineistossa esitetään muut luontoarvojen kannalta keskeiset alueet, joiden luontoarvojen turvaaminen esitetään toteutettavaksi kehitetyn luokittelun mukaisesti. Työn jako sekä luokittelu avataan tarkemmin luvuissa 2.5 (menetelmät), sekä luvuissa 3, 4 ja 5. Tähän työhön sisältyy kohdekohtaisen toimenpideohjelman lisäksi **Espoon käytännöt luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi** -kooste, jossa kerrotaan, kuinka kaupunki toimii luonnon monimuotoisuuden huomioimiseksi myös suojelualueiden ja toimenpideohjelman aluekohteiden ulkopuolella. Espoon käytännöt luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi esitetään omana raporttinaan.
 - **Lumo2020 -viestintäkampanja; Lumoudu kaupunkiluonnosta.** Kampanjassa viestittiin asukkaille luonnon monimuotoisuudesta ja sen huomioimisesta sosiaalisen median, internetsivujen ja perinteisen median kuten lehtijuttujen välityksellä, sekä järjestettävien näyttelyiden ja tapahtumien kautta. Kampanjan runkona olivat luontoteot, joita kukin voi omassa elämässään tehdä luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Kampanjaa toteuttivat ympäristökeskukseen ja Villa Elfvikiin palkatut kaksi harjoittelijaa.

Espoossa tehtiin viimeksi vuonna 2010 Luonnon monimuotoisuuden suojelutyön perusteet ja priorisointi -arviointi, jonka pohjalta työstettiin Luonnon monimuotoisuuden suojelun toimenpideohjelma vuonna 2013. Työn ohjelma-aika päättyi vuonna 2020 ja uusi Luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma jatkaa työtä luontoarvojen suunnitelmalliseksi turvaamiseksi vuoteen 2030 saakka. Toimenpideohjelma selvitysosineen on joustavasti muokkautuva dokumentti, jota voidaan päivittää kertyvän lisätiedon myötä. Kuitenkin 10 vuoden ohjelmajakson kuluttua on tarpeen tarkastella tilannetta luonnon monimuotoisuuden ja Espoon suojeluverkoston suhteen kokonaisvaltaisesti uudelleen.

Luonnonsuojelutyön priorisointi päivitettiin ajanmukaiseksi Luonto-projektin yhteydessä vuonna 2020. Uudessa luokittelussa kohteita arvotetaan luontotyyppien, lajien ja muiden yleiskriteerien perusteella, ja se on tarkoitettu käytettäväksi erityisesti luontokartoitusta tehtäessä tai muutoin arvioitaessa jonkin kohteen luontoarvojen merkitystä Espoossa.

2.4. Tavoitteet

Tavoitteena on luonnon arvojen ja monimuotoisuuden turvaaminen ja edistäminen paikallisesti Espoon alueella, noudattaen kansainvälisiä ja valtakunnallisia velvoitteita ja tavoitteita sekä toteuttaen Espoo Tarinaa. Espoon luonnon arvot ja erityispiirteet halutaan säilyttää ja vahvistaa pitkällä aikavälillä, ja luonnon tuottamia toimivia ekosysteemipalveluita turvata ja parantaa. Ekosysteemipalveluihin kuuluu monia korvaamattomia luonnon säätely-, tuotanto- ja ylläpitotoimintoja sekä asukkaiden terveydelle, viihtyvyydelle ja hyvinvoinnille olennaisia palveluja, kuten virkistysmahdollisuudet ja immuunipuolustuksen vahvistaminen. Monimuotoinen luonto helpottaa myös ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen sopeutumista.

EU:n uusi biodiversiteettistrategia

Julkaistiin vuonna 2020 osana EU:n vihreän kehityksen ohjelmaa. Tavoitteita ovat mm:

- Perustaa suojelualueita, jotka kattavat vähintään 30 % maa-alueista ja 30 % merialueista Euroopassa; vähintään kolmasosan molemmista olisi kuuluttava tiukan suojelun piiriin
- Sisällyttää ekologiset käytävät osaksi Euroopan laajuista luontoverkostoa
- Tiukentaa jäljellä olevien iki- ja aarniometsien suojelua
- Asettaa unionin jäsenmaille oikeudellisesti sitovia tavoitteita luonnon ennallistamiselle
- Ennallistaa heikentyneitä ekosysteemejä esimerkiksi kunnostamalla vähintään 25 000 km jokia vapaana virtaaviksi, istuttamalla 3 miljardia puuta vuoteen 2030 mennessä ja pysäyttämällä pölyttäjien väheneminen

Tavoitteena on laatia toimenpideohjelma ja selvitys, joissa on hahmotettu ekologisen verkoston tärkeimmät täydennyskohteet Espoossa, sekä keinot turvata niiden keskeiset arvot ja toiminnot. Luonnonsuojelualueiden ja muilla tavoin luontoarvoiltaan turvattujen kohteiden verkostoa tuetaan ja täydennetään, ja verkoston yhteytyvyyttä pyritään parantamaan. Toimenpideohjelman tavoitteena on myös tuoda kaavoitukseen ja tarkempaan suunnitteluun taustatietoa, jotta luontoarvot voidaan ottaa Espoossa entistä paremmin kokonaisuutena huomioon. Toimenpiteet on ajoitettu seuraavan kymmenen vuoden ajalle, vuoteen 2030.

Toisena tavoitteena on koota ajanmukaisia käytännön ohjeistuksia ja työkaluja sekä tavoitteita ja kehittämisideoita luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi kaupungin ja sen yksiköiden käyttöön. Käytäntöjä toteutetaan kaikessa kaupungin suunnittelussa, luon-

nonhoidossa sekä rakentamisen ja ylläpidon toimissa, jotka voivat vaikuttaa luonnon monimuotoisuuteen.

Ohjelma tehtiin yhteistyönä kaupunkisuunnittelukeskuksen ja kaupunkitekniikan keskuksen kanssa, sekä eri sidosryhmiä osallistaen.

Ohjelma nähtiin järkevimmäksi valmistella ns. elävänä dokumenttina, jota voidaan päivittää ja täydentää edelleen jatkotarkastelussa, kun saadaan lisäselvityksiä ja tarkempaa inventointitietoa eri alueilta. Kohteiden esittelyssä (luku 7) esitettävillä kohdekorteilla on näkyvissä kultakin kohteelta olemassa oleva inventointitieto ja mahdollinen lisäselvitystarve. Hyötyjä täydentyvästä ohjelmasta on rajausten yksiselitteinen perusteltavuus sekä toimenpiteiden paras mahdollinen vaikuttavuus ja toimivuus luonnon monimuotoisuuden sekä kattavan luonnonsuojeluverkoston turvaamiseksi.

Kymmenvuotisen ohjelmajakson 2020–2030 jälkeen on syytä tarkastella luonnon monimuotoisuuden tilannetta ja tarvittavia toimenpiteitä kokonaisuutena uudelleen.

2.4.1. Kustannusvaikutukset

Ohjelman toteuttamisesta ei pääasiassa aiheudu tavanomaisia virkatyön palkkakustannuksia ylittäviä kustannuksia tai rahoitustarvetta. Mikäli kohdealueille teetetään erillisiä, muihin maankäytön selvityksiin liittymättömiä inventointeja, niistä aiheutuu vähäisiä lisäkustannuksia. Jos luonnonsuojelualueille teetetään hoito- ja käyttösuunnitelmia, näihin tulisi lisäksi varata rahoitus.

Luonnonsuojeluverkoston täydentäminen tuo kaupungille merkittävää hyötyä ja todennäköisesti myös olennaisia kustannussäästöjä lisäämällä hiilivarastoa ja edistämällä hiilinieluja, sekä tuottamalla korvaamattomia ekosysteemipalveluja, kuten hulevesien hallintaa ja edistämällä asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia.

Mikäli joillekin ohjelmassa turvattavaksi esitettävillä luonnon arvokohteilla olisi tulevaisuudessa haluttu saada rakentamalla

rahallista arvoa, nämä tulot eivät toteudu, jos luontoarvot halutaan turvata ohjelman mukaisesti. Merkittävät luontoarvot ovat kuitenkin monesti myös lainsäädännön nojalla turvattavia huolimatta tästä ohjelmatyöstä. Luonnonsuojelualueiden perustamiseen voidaan mahdollisesti hakea rahoitusta (esim. METSO-tuki).

2.5. Menetelmät

2.5.1. Lähtötiedot

Luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelman alustavassa kohdevalinnassa lähtötietoina käytettiin koko Espoon alueelta saatavilla olevia selvityksiä, kartoituksia ja muita raportteja, joista saadaan olennaista tietoa Espoossa esiintyvistä arvokkaista luontokohteista ja niille ominaisista arvoista. Alla mainittujen lähtötietojen pohjalta koottiin ensimmäinen, alustava luettelo kaikista kohteista, joilta on jo olemassa olevaa tietoa merkittävistä luontoarvoista:

- Espoon arvokkaat luontokohteet (Lammi & Routasuo 2013)
- Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 (Faunatica 2019b)
- Espoon luontokohteiden maakunnallisen arvon määrittely LAKU-kriteerein Uusimaa-kaavaa varten (Faunatica 2018b)
- WWF Perintömetsät Espoon alueella
- Espoon perinneympäristöt 2014 (Lampinen & Annala 2014)
- Espoon virtavesiselvitys 2008, osa 1 Espoon virtavesi-inventointi (Janatuinen 2009)
- Espoon uhanalaiset ja silmälläpidettävät eläimet ja kasvit: julkaisun toinen päivitys 2011 (Korri 2011) (uhanalaishotspotit)
- Espoon kaupungin pohjoiset arvometsät -aloite (Espoon ympäristöyhdistys ym. 2014)
- Valtakunnalliset luonnonsuojeluohjelma-alueet

Selvitysten kootut tietoaineistot käytiin läpi ja valittiin ne kohteet, jotka eivät ole vielä suojeltuja. Osa listan aineistoista oli päällekkäi-

siä; niistä valittiin laajemman alueen kattavat rajaukset ja rajauksen tietoihin merkittiin, minkä muiden aineistojen päälle rajausta osuu. Näin voitiin parhaiten arvioida kohteet kokonaisuutena ja muokata rajaukset jatkotyöstössä tarkoituksenmukaisiksi tarkemman tarkastelun pohjalta. Kohteet taulukoitiin alla näkyvin attribuuttitiedoin:

- Nimi
- Kuvaus
- Koko hehtaareina
- Status
- Omistus
- Arvot
- Muuta
- Viite
- Mukaan tpo-kohteeksi (kyllä/ei/ehkä)
- Perustelut
- Viimeisimmät selvitykset

Lisäksi lähtötietoina kohteiden valinnalle käytettiin ekologisen verkoston nykytilaselvityksen analyysien tuloksia. Saatua alustava lista toimi lähtökohtana kohteiden ja niiden inventointitietojen tarkemmalle selvittämiseksi ja asiantuntija-arvioinnille, sekä joidenkin kohteiden osalta uusille maastokartoituksille.

2.5.2. Maastokartoitukset

Projektirahoituksella pystyttiin tilaamaan kartoitukset kahdeksalle kohteelle konsulttityönä. Kartoitettavat kohteet (Taulukko 1) valittiin sillä perusteella, että niiltä ei ollut riittäviä luontotietoja, tai tiedot olivat vanhentuneet. Kartoituksen teki ympäristötutkimus Enviro Oy (Lammi 2020, Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma, kohdekartoitukset 2020).

Taulukko 1. Selvityksen kohdealueet. LAKU-kohde = Uudenmaan luonnonympäristöjen maakunnalliset arvot (Salminen & Aalto 2012) täytettävä kohde.

Nimi	Kuvaus	Kohteen arvo
Vitmosseen-Teirmossen	Suo- ja metsäalueita	Maakunnallisesti arvokas
Turvesuon neva	Luonnontilaisena säilynyt neva aivan omakotiasutuksen tuntumassa.	Maakunnallisesti arvokas
Soidensuo (Espoo)	Ojittamaton suo, tärkeä ekologisten yhteyksien runkona.	Soidensuojeluohjelman täydennyskohde (pääosa Kirkkonummella)
Oittaaan suojelualueen laajennukset	Oittaaan luonnonsuojelualueita ympäröiviä metsäalueita.	LAKU-kohderajaus
Kalittoman ympäristön metsät	Metsäalueita, rajautuvat Kalajärvenkallioiden luonnonsuojelualueeseen.	LAKU-kohderajaus
Örkinniitty-Längkärrin metsät	Metsäalueita, rajautuu Myllypuron lehtopurolaakson luonnonsuojelualueeseen.	LAKU-kohderajaus
Odilampi	Suo- ja metsäalueita, rajautuu Vantaan puolella olevaan luonnonsuojelualueeseen.	LAKU-kohderajaus
Solbacka	Metsäalue	LAKU-kohderajaus

Konsulttityön lisäksi yksi kohde kartoitettiin luontokartoittajan opinnäytetyönä (Virtamo-Tiiska, Kuuskodin metsän luontokartoitus), ja muutamalla kohteella (Vestran ekokäytävä, Rysshygget, Karhusuonpuron lehtopurolaakso, Frisansin kartanonmäki, Vesmäki, Niipperinpellon rinnelehto, Kalajärvi-Tremanskärr yhteysalue) ehditettiin käydä virkatyönä (Ahopelto, Lähteenmäki, Rönningberg).

2.5.3. Valintaperusteet ja rajaaminen

Alustavat kohdelistat työstettiin ympäristökeskuksessa ympäristöasiantuntijoiden tiimityöskentelynä kahteen kertaan läpi. Kohteiden tiedossa olevat luontoarvot, mahdolliset suojeluperusteet ja merkitys osana ekologista verkostoa arvioitiin asiantuntija-arviona sekä viimeisimmistä inventoinneista saatujen tietojen ja suositusten pohjalta. Mukaan ohjelmaan valikoituivat ne kohteet, joiden säilyttämisellä ja luontoarvojen turvaamisella arvioitiin olevan olennainen vaikutus luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen ja ekologisen verkoston vahvistamiseen Espoossa. Lisäksi tarkasteltiin maankäytön suunnitelmia niin vahvistettujen kuin vireillä olevien kaavojen osalta ja tarkennettiin rajauksia. Käytössä arvioinnissa olivat myös luonnonhoidon kuviotiedot.

Rajaukset ovat pääasiassa tarkkoja kohteissa, joilta on tehty tuoreet (noin viiden vuoden ikäiset) kartoitukset maastossa. Muilla kohteilla rajaus on suuntaa antava, ja sitä tarkennetaan, kun kohteen suojelun tai muun turvaamisen toteutus tulee ajankohtaiseksi. Tieto kohteen rajauksen tarkkuustasosta on merkitty kunkin kohteen kohdekortille.

2.5.4. Ekologisen verkoston selvityksen suojelua tukevat arvokohdat

LuonTo-projektin yhtenä osa-alueena työstetyn Ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (EVN) analyysien pohjalta valittiin toimenpideohjelmaan joitakin lisäkohteita. EVN-selvityksessä muodostettiin nimensä mukaisesti kokonaiskuva Espoon ekologisesta verkosta sekä tunnetuista luontoarvoista ja niiden keskittymistä. Arvoalueet

sovittuivat odotetusti hyvin yhteen jo tiedossa olevien arvokohteiden kanssa. Muiden selvitysten pohjalta tunnettujen kohteiden ulkopuolelta löytyi kuitenkin tärkeitä, osana Espoon ekologista verkostoa turvattavia arvokeskittymiä.

EVN-selvityksestä pyrittiin löytämään toimenpideohjelmaa täydentäviä kohteita, joiden merkitys ei ollut tullut esiin muista aineistoista tai selvityksistä. Kohteilla haluttiin olevan tunnettuja luontoarvoja, kohtuullinen koko sekä riittävä läheisyys olemassa olevaan suojeluun. Potentiaalisia kohteita oli paljon, joten valittavien kohteiden haluttiin sijaitsevan kaupungin maalla.

Poimittavien kohteiden valintakriteereiksi päätettiin seuraavat:

1. EVN analyysin pisteytysarvo vähintään 0,8,
 - Keskiarvo olemassa olevan ja tulevan suojelun sekä muiden toimenpideohjelman kohteiden ulkopuolelle jääville ruuduille n. 0,86. Arvolla 0,8 saatiin valittua riittävän potentiaalinen ruutu.
2. alueiden sijaitseminen Espoon kaupungin omistamalla maalla,
3. vähintään 1 ha koko sekä
4. enintään yhden (1) kilometrin etäisyys lähimpään olemassa olevaan suojelukohteeseen.

Kriteerit täyttävistä kohteista tehtiin sopivat rajaukset ja valittiin asiantuntija-arvion perusteella ohjelmaan soveltuvimmat kohteet. Näin karsimalla saatiin uusia toimenpideohjelman kohteita yhteensä 8 kpl, täydentämään ja vahvistamaan Espoon luonnon-suojeluverkostoa. EVN-analyysien tuloksia käytettiin tukena kaikkien kohteiden arvioinnissa.

2.5.5. Toteutustapa luontoarvojen turvaamiseksi

Kohteiden luontoarvojen turvaamiseksi haluttiin käyttää perinteisen luonnonsuojelun perustamisen lisäksi monipuolisempaa keinovalikoimaa. Kaikilla arvioiduilla kohteilla luonnonsuojelun perustamisedellytykset eivät täyty tai niiden täyttymisestä ei ole vielä riittävän tarkkaa inventointitietoa. Niillä on silti merkittävää arvoa luonnon monimuotoisuudelle osana ekologista kokonai-

suutta ja luontoalueiden verkostoa. Määrältään, kooltaan ja kytkeytyvyydeltään riittävät luontoalueet ovat edellytys ekosysteemien toimivuudelle ja sitä kautta ekosysteemipalveluiden tarjonnalle. Luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi on toimittava myös varsinaisten suojelun ulkopuolella, ja huomioitava lisäksi mm. alueiden erilaiset käyttöpaineet kaupunkiooloissa.

Toimenpideohjelmaa varten kehitettiin uusi luokittelu, johon kuuluu kahdeksan luokkaa. Kullekin luokalle on esitetty tarkempi määrittelmä, sekä suositukset maankäytön suunnittelulle, alueiden hoidolle ja ylläpidolle sekä virkistyskäytön ohjaamiseen.

Ohjelmatyö jaettiin kahteen osioon, toimenpideohjelmaan sekä selvitysoosioon.

Osa 1. Toimenpideohjelma, jossa esitetään luonnonsuojeluverkoston täydentämiskohteet, joiden turvaamiseen kaupunki sitoutuu hyväksymällä tämän ohjelmatyön. Ohjelmaan sisältyvät uusiksi luonnonsuojelun alueiksi esitettävät kohteet sekä kaupungin merkittävimmät luonto- ja virkistysarvoja yhdistävien alueiden sijainnit yleispiirteisesti.

Osa 2. Selvitysaineisto, jossa esitetään kaikki muut tässä työssä luontoarvojen kannalta keskeisiksi todetut alueet. Selvitysaineistossa on lisäksi esitetty selvitystasoiset, pääosin voimassa olevaan kaavatilanteeseen perustuvat rajaukset em. luonnonarvopuistoille. Rajaukset tarkennetaan yhteistyössä maankäytön suunnittelun yhteydessä. Alueiden arvojen turvaaminen esitetään toteutettavaksi jäljempänä esitettävän luokituksen mukaisesti (luokat 2–8). Osalta kohteista tarvitaan jatkossa vielä läisäinventointeja niiden rajausten ja luokitusten tarkentamiseksi.

Tarkemmin luokat käsitellään luvuissa 3, 4 ja 5.

2.5.6. Toimenpiteiden aikataulut

Toimenpiteitä on ohjelmassa aikataulutettu ohjelman aikajanelle neljään eri aikajaksoluokkaan. 1. kiireelliset ajanjaksolle 2021–2023. 2. lähivuosina toteutettavat, jaksolla 2024–2025, 3. keskivaiheilla toteutettavat vuosina 2026–2027 sekä luokka 4. loppujaksosta toteutettavat jaksolle 2028–2030.

Aikataulutukset koskee erityisesti kohteita, joille haetaan jokin virallinen perustamispäätös. Yksityismaiden suojele- ja hoitosuosituskohteiden edistämistä ja neuvontatyötä varten perustetaan erillinen projekti, jolle esitetään aikataulu.

2.5.7. Yhteistyö valmisteluprosessissa

Ohjelma on valmisteltu yhteistyössä ympäristökeskuksen, kaupunkisuunnittelukeskuksen ja kaupunkitekniikan keskuksen edustajien kanssa. Työn laadinnasta on vastannut ympäristökeskus. Ohjelmaa ovat työstäneet ympäristökeskuksen oma työryhmä sekä kaikkien yksiköiden edustajista koottu LuonTo -projektiryhmä. Valmistelua on ohjannut LuonTo -projektin ohjausryhmä, jossa on myös ollut edustajat kustakin keskukselta. Ryhmien kokoonpanot on nähtävissä liitteessä 4. Toimenpideohjelman kohteiden valinnan ja luokittelun työstämisessä on pidetty lisäksi kaupungin sisäisiä työpajoja, teemakokouksia sekä kaksi kommentointikierrosta. Käytäntö-osuuden osalta kommentointikierroksia on ollut yksi. LuonTo-projektin eri vaiheissa on hyödynnetty myös eri tahojen asiantuntemusta, mm. pyydetty kommentteja SYKE:n edustajilta sekä aineistotietoja mm. Metsähallitukselta ja Tringa ry:ltä. Toimenpideohjelman kohteet ja luokittelu ovat olleet Espoon ympäristöyhdistyksellä ja Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan liitolla kommentoitavana.

2.6. Espoon luonnon monimuotoisuuden ja suojeleverkoston nykytila

2.6.1. Espoon luonnon ominaispiirteet

Espoossa on yhä paljon luontoa ja se on varsin monipuolista. Elinympäristöt vaihtelevat sisältäen lähes kaikkia Suomen luonnon erityispiirteitä. Merialue ulottuu avomereltä ja ulkosaariston karulta lintuluodoilta sisäsaariston suojaempisiin rantoihin ja lahdelmiin. Myös merenalaisen luonnon tärkeistä biotoopeista, kuten riutoista, haurupohjista ja meriajokasniityistä saadaan yhä lisää tietoa. Rannikolla esiintyy erilaisia kallio-, kivikko- ja hiekkarantoja sekä reheviä umpeutuvia ruovikkolahtia.

Espoossa esiintyy myös sisävesien kirjo järviylängön lukuisista kirkaista järvistä ja suolammista suurempiin reheviin järviin sekä pienistä lähdeperäisistä latvapuroista savimaiden rauhallisesti virtaaviin jokiin.

Metsäalueita Espoossa on jäljellä vielä paljon, etenkin pohjoisosissa, missä levittäytyy Nuuksion järviylängön kallio- ja kangasmettien ja puustoisten soiden mosaiikki. Metsiä kirjoittavat myös jylhät avokalliot ja pienimuotoiset avosuot. Espoo kuuluu pääosin hemiboreaaliseseen kasvillisuusvyöhykkeeseen ja monin paikoin esiintyykin reheviä lehtoluontotyyppisiä, joissa tavataan monesti myös tammia ja muita jalopuita sekä pähkinäpensasta.

Vanha maatalouskulttuuri on muovannut aikanaan Espoon luontoa pitkään raivaten toisaalta lehtometsiä maatalousmaaksi, mutta luoden toisaalta myös uusia ja lajirikkaita avoimia elinympäristöjä, joita nykyisin kutsutaan perinneympäristöiksi. Nykyinen kaupunkikehitys on luonut omanlaisiaan uusia elinympäristöjä, joita ovat mm. hoidetut puistoalueet, niityt, golfkentät, tienpienareet ja joutomaat. Parhaimmillaan uuselympäristöt voivat tarjota elinpaikkoja esim. häviävien perinneympäristöjen lajistolle. Uusinta kehitystä on monimuotoisuuspiirteiden luominen alueita rakennet-

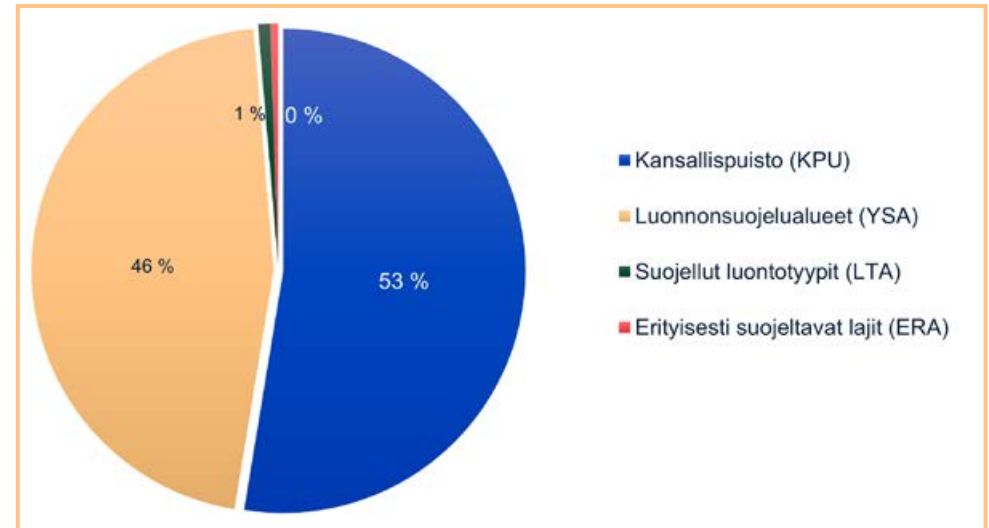
taessa, esim. hulevesiratkaisuilla, dynaamisen kasvillisuuden istutuksin tai viherkattoja perustamalla.

Espoon rikas eliölajisto heijastaa alueen luonnon monipuolisuutta. Parhaiten tunnetaan lintu- nisäkäs- ja putkilokasvilajisto. Tutkimus- ja harrastusaktiivisuuden myötä myös kovakuoriaisia, perhosia, kääväkkäitä ja sammalia tunnetaan Espoosta melko hyvin. Uhanalaisista lajeista tietoja on yli 70 lajista ja silmälläpidettävistä yli 100 lajista. Espoossa esiintyy myös luonnonsuojelulain erityisesti suojeltavaksi määrittelemiä lajeja, kuten mm. Espoonlahdella esiintyvä meriuposkuoriainen ja Glomsjoen koskessa elävä purohyrrä. Myös monet EU:n luontodirektiivin tiukasti suojelemat lajit viihtyvät Espoossa, tunnetuimpina liito-orava ja eri lepakkolajit.

Perustan Espoon eliömaailmalle muodostaa jylhän kalliainen topografia ja rikkonainen ja vaihteleva kallioperä. Maankuoren liikunnot ovat aikanaan synnyttäneet alueelle murroslaaksoja, joissa esim. molemmat Pitkjärvet sijaitsevat, ja jäätikkö on muovannut maaperää ja kuluttanut kallioita luoden mm. rantojen silokalliot. Yleisimpiä kivilajeja ovat erilaiset graniitit, gneissit, migmatiitit, gabrot, amfiboliitit ja kiilleliuskeet. Espoon maaperälle on luonteenomaista paksusavikkoiset laaksot, ja niitä ympäröivät maapeitteeltään ohuet tai paljaat kalliiset mäki-alueet.

3.2.2. Luonnonsuojelulla suojellut kohteet

Tätä ohjelmaa valmisteltaessa Espoossa on suojelualueita 136 kappaletta, yhteensä 3 905 ha, joka kattaa noin 7,4 % Espoon kokonaispinta-alasta. Tähän sisältyy suurimpana Nuuksion kansallispuiston Espoon puoliset osat. Natura-alueita on kuusi, jotka ovat lähes kokonaisuudessaan luonnonsuojelualueita tai kansallispuistoa. Luonnonsuojelulla suojeltuja kohteita ovat lisäksi suojeltujen luontotyyppien rajaukset, joita Espoossa on 32 kpl, erityisesti suojeltujen lajien elinympäristörajaukset 7 kpl sekä suojellut luonnonmuistomerkit 54 kpl.

Kuva 1. Suojeltujen kohteiden jakauma koon perusteella suhteessa toisiinsa

2.6.2. Muulla tavoin turvatut kohteet

Luonnonsuojelulla turvattujen kohteiden lisäksi luontoarvoja suojellaan erilaisin kaavamerkinnöin ja hoitosuunnitelmien mukaisin toimin. Yhtenä välineenä on WWF:n vapaaehtoisella sopimuksella suojellut perintömetsät, joita Espoossa on kaksi.

Kaavoituksessa alueita on osoitettu suojelutarkoituksiin erilaisin kaavamerkinnöin, joiden kaavamääräykset on muodostettu kaava-kohtaisesti tarkoituksenmukaisiksi.

Yleis- ja asemakaavan pääkäyttötarkoitusta ohjaavia merkintöjä ovat erilaiset S- ja SL-merkinnät. Lisäksi esimerkiksi pääkäyttötarkoitukseltaan virkistyskäyttöön osoitettuja alueita on paikoin

merkitty esimerkiksi V/s, jolloin /s ohjaa siihen, että alueen erityiset ympäristöarvot huomioidaan jatkosuunnittelussa vaikkei suojelu olekaan pääkäyttötarkoitus.

Pääkäyttötarkoitusten rinnalla yleis- ja asemakaavoissa käytetään alueiden erityisominaisuuksia ilmaisevia päällekkäismerkintöjä, kuten s-, luo- ja eko -merkintöjä sekä Natura 2000 -alueet osoittavia merkintöjä. Aluemarkintöjen ohella käytössä on viivoin osoitettuja ekologisista tai viheryhteyksiä turvaavia kehittämistavoittemerkintöjä sekä arvokohteita osoittavia pistemäisiä merkintöjä.

Kaavamääräykset voidaan muokata turvaamaan tiettyä luontotyyppiä, -kokonaisuutta, tiettyä lajia tai sen kulkuyhteyksiä. Joissain tapauksissa alueen pääkäyttötarkoitus- tai päällekkäismerkintä ei kerro luontoarvoista, mutta aluetta koskevissa kaavamääräyksissä nostetaan esiin luontoarvoja koskevia tavoitteita. Myös kehittämissuosituksilla sekä kaavaselostuksilla kuvataan ja perustellaan kaavan tavoitteita ja kaavaratkaisua

Kaavoituksessa pääkäyttötarkoitukseltaan suojeluun osoitettuja, vielä suojelemattomia alueita (S, S-1, S-1/V, S-1/v, SL, SL-1, SL/nat) on Espoon lainvoimaisissa asemakaavoissa noin 300 hehtaaria (maaliskuu 2021). Niistä luonnonsuojelulaille on suojeltuna noin 188 hehtaaria. Luontoarvoja eri tavoin turvaavien päällekkäismerkintöjen määrää ei ole koottu, mutta niitä on etenkin uudemmissa asemakaavoissa yleisesti. Nämä vielä suojelemattomat kohteet on otettu pääosin tähän työhön mukaan.

Luonnonhoidon suunnittelussa arvokkaita kohteita on jätetty hoitotoimien ulkopuolelle, merkitty esim. luonnonarvometsiksi tai osoitettu niille luontoarvojen ylläpitämiseksi tarvittavia hoitotoimia. Ympäristökeskus hoitaa vuosittain noin kymmentä pienialaista perinneympäristökohdetta, ja viherkunnossapito hoitaa muita kaupungin niittyalueita.

2.6.3. Vesistöjen ja merialueen turvaaminen

Vesialueiden turvaamisessa tärkeää on rantojen ja puronvarsien suojavyöhykkeiden riittävyys ja luonnonmukaisuus, sekä kuormittavien päästöjen estäminen tai vähentäminen. Jo heikentyneiden vesistöjen tilaa voidaan parantaa kunnostustoimin. Ranta-alueiden turvaaminen suojelukohteina on usein helpompaa kuin itse vesialueiden, joiden maanomistus on usein jakautunut lukuisille tahoille. Lainsäädäntö turvaa monien vesialueiden suojelun. Esimerkiksi vesilaki listaa erityisesti suojeltaviksi luontotyypeiksi enintään kymmenen hehtaarin suuruiset fladat ja kluuvijärvet sekä muualla kuin Lapin maakunnassa enintään yhden hehtaarin suuruiset luonnontilaiset lammet ja järvet. Luontodirektiivi listaa suojeltaviksi meriluontotyypeiksi riutat, vedenalaiset hiekkasärkät, rannikon laguunit, laajat ja matalat lahdet, kapeat murtovesilahdet ja jokisuistot. Espoossa on Natura-verkoston osana sekä luonnonsuojelualueena / kansallispuistona suojeltuja merenlahtia (Laajalahti ja Espoonlahti) sekä järviä (Matalajärvi, Nuuksion monet pikkujärvet ja lammet). Useampi rehevä purolaakso on suojeltu, ja lisäksi merialueella on suojeltuja lintuluotoja. Itämeren suojelu on kansainvälistä yhteistyötä, jossa Espoo on osaltaan mukana.

2.6.4. Ekologinen verkosto

Espoon ekologisen verkoston nykytilanne on melko vahvasti kaksisijainen. Pohjois-Espoossa laajojen luontoalueiden kytkeytyvyys on joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta yhä varsin hyvä. Etenkin Nuuksion järviylänkö on suurelta osin yhtenäistä ekologista kokonaisuutta.

Kehä III:lle ja siitä etelän suuntaan tullessa luontoalueiden kytkeytyvyys heikentyy. Leveät kehä- ja moottoritiet aitoineen ja melusteineen sekä rautatie ja suuret voimajohtolinjat katkaisevat monien eliöiden mahdollisuuksia siirtyä eri alueiden välillä tai levittäytyä uusille elinpaikoille. Rakennetut alueet pirstovat luonnonmukaisia alueita ja kokonaisuuksia yhä pienempiin osasiin, joissa ns. reunavaikutus ja runsaan virkistyskäytön tuoma kulutus ja häiriö

muuttavat luonnontilaa. Rakennetun ympäristön keskelläkin voi kuitenkin olla pieniä monimuotoisia keitaita, ja lähiluonnon arvo myös ihmisasukkaille on merkittävä. Mitä rakennetumpi ympäristö, sitä enemmän korostuvat riittävien ekologisten yhteyksien suunnittelu ja turvaaminen, arvokohteiden suojavyöhykkeet ja oikeanlainen kulunohjaus.

Espoon ekologisen verkoston nykytilaa esitellään syvällisemmin Ekologisen verkoston nykytila -selvityksen raportissa.

3 Luonnon monimuotoisuuden edistämisen toimenpiteet

3.1. Toimenpideohjelman ja selvitysosion 2020–2030 kohteiden luokittelu

Ohjelmaan valikoitui kaikkiaan 152 kohdetta, joiden turvaaminen täydentää Espoon luonnonsuojeluverkostoa ja ylläpitää luonnon monimuotoisuutta asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Viereisessä taulukossa (taulukko 2) näkyy kohteiden luontoarvojen turvaamiseksi kehitetty luokittelu. Luokkiin kuuluu lisäksi tarkemmat kuvaukset sekä ohjeistukset, jotka esitetään jäljempänä.

Taulukko 2. Toimenpideohjelman ja selvityksen kohteiden luokittelu taulukkomuodossa.

Taso	Luokka	Lukuarvo
Kaupungin luonnonsuojelualueeksi esitettävät	Luonnonsuojelualueet	1
Virkistys- ja luontoarvot yhdistävät keskeiset kokonaisuudet	Luonnonarvopuistot	2
Luontoarvojen kannalta keskeiset alueet	Maakunnalliset arvokohteet	3
Luonotarvojen kannalta keskeiset alueet	Paikalliset arvokohteet	4
Luontoarvojen kannalta keskeiset alueet	Ekoyhteys- ja tukialueet	5
Kaupungin hoitokohteet	Hoitotoimin turvattavat kohteet	6
Muiden maanomistajien suojelun arvoiset kohteet	Kohteet, joille esitetään vapaaehtoisia suojelutoimia	7
Muiden maanomistajien hoitosuosituskohteet	Kohteet, joille esitetään vapaaehtoisia hoitotoimia	8

Toimenpideohjelma on jaettu kahteen osioon siten, että luokista 1 ja 2 (lk. 2 rajaukseltaan yleispiirteisenä) kuuluvat osaan 1, toimenpideohjelma. Luokat 2 (kaavatilanteeseen perustuvat rajaukset) sekä 3–8 kuuluvat osaan 2, selvitysosio.

OSA 1, Toimenpideohjelma:

Toimenpideohjelmaan sisältyvät kaupungin omistamilla alueilla sijaitsevat uusiksi luonnonsuojelualueiksi osoitettavat alueet Espoon suojeluverkoston täydentämiseksi ensi vaiheessa (luokka 1). Lisäksi esitetään kaupungin merkittävimmät luonto- ja virkistysarvoja yhdistävät alueet, luonnonarvopuistot yleispiirteisesti (luokka 2). Rajaukset tarkennetaan jatkosuunnittelussa.

Luokan 1 suojelukohteille on tarkoitus hakea luonnonsuojelulain 24§:n mukaista luonnonsuojelualueen perustamista esitettävän aikataulun mukaisesti. Perustamispäätöksen tekee Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus. Aikataulu on esitetty liitteenä 3 sekä kullakin kohdekortilla. Luonnonsuojelualueilla sallitut ja kielletyt toimet esitetään hakemuksissa ja perustamispäätösten rauhoitusmääräyksissä.

Luokan 2 luonnonarvopuistot esitetään tässä osiossa sijainniltaan sitovina, mutta rajauksiltaan yleispiirteinä. Luonnonarvopuistoille valmistellaan rajaukset ja soveltuvat toiminnot yhteistyössä, maankäytön suunnittelun yhteydessä. Tällöin kuullaan myös kaavoitusprosessin yhteydessä niitä maanomistajia, joiden alueita suunnittelu tietyiltä osin koskee kaupungin maa-alueiden lisäksi. Tavoitteena on vahvistaa alueiden status kaupungin omalla päätöksellä.

OSA 2. Selvitysosio:

Selvitysosioon kuuluvat kaikki muut ohjelmatyössä selvitetty luontoarvoiltaan keskeiset kohteet, jotka esitetään turvattavaksi kaupungin omassa suunnittelussa ja toiminnassa. Kohteiden luontoarvot voidaan turvata suunnittelun keinoin ja niitä ylläpidetään

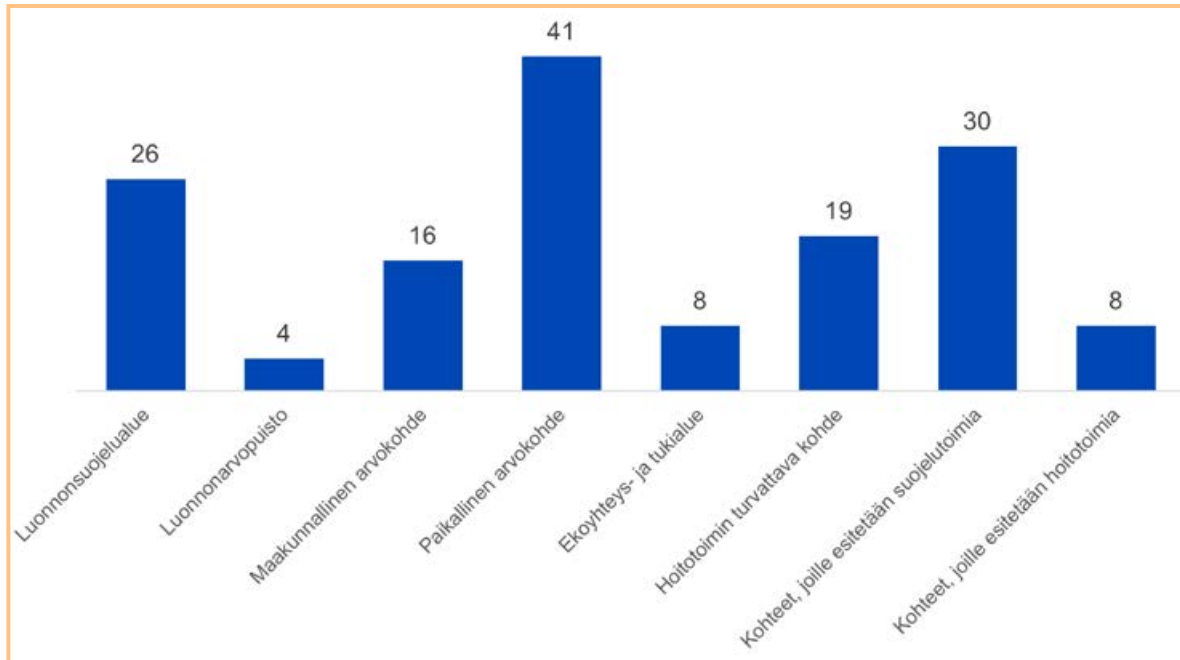
ja hoidetaan luonnon monimuotoisuutta turvaavalla ja edistävällä tavalla, kunkin luokan tarkempien määrittelyjen ja suositusten mukaisesti.

Luokan 2 luonnonarvopuistoille esitetään selvitysosiossa asiantuntijatyönä työstetyt rajausluonnokset

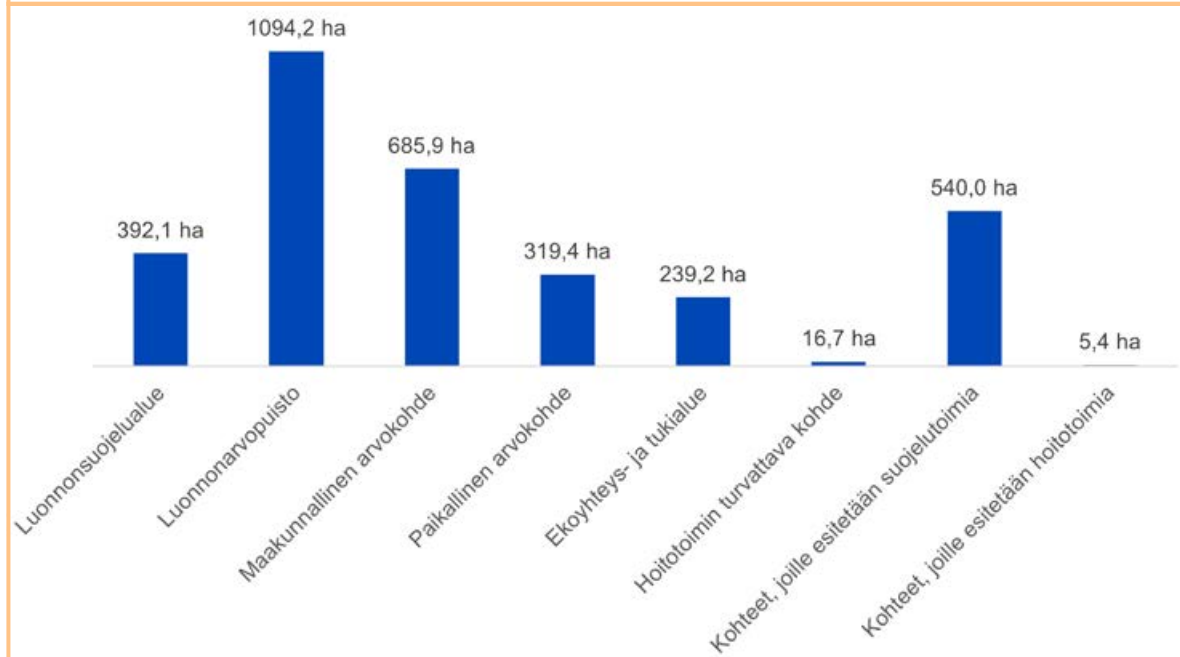
Luokat 3–5 ovat luontoarvoiltaan keskeisiä alueita, jotka on jaoteltu arvoperusteisesti parhaan nykytiedon mukaan maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaisiin kohteisiin, sekä muita luontoalueita tukeviin ekoyhteys- ja tukialueisiin. Luokka 6 sisältää säännöllisiä hoitotoimia säilyäkseen vaativat kohteet, kuten perinneympäristöt.

Viimeiset kaksi luokkaa (luokat 7 ja 8) koskevat muiden maanomistajien kuin kaupungin omistuksessa olevia alueita, jotka joko soveltuvat suojelukohteiksi (luokka 7) tai niillä on merkittäviä, hoitotoimin ylläpidettäviä luontoarvoja (luokka 8). Näille kohteille kaupungin keinovalikoimassa on suositella maanomistajalle vapaaehtoisia toimia kohteiden turvaamiseksi. Tarvittaessa ympäristökeskus voi avustaa ja neuvoa asiassa, sekä kertoa mm. rahoitusmahdollisuuksista, kuten METSO -korvauksista.

Rajaukset tarkentuvat maankäytön suunnittelussa. Jatkossa saatavan lisätiedon pohjalta kohteiden rajauksia sekä turvaamisen toteutustapaa eli luokitusta voidaan tarvittaessa muuttaa kokonaan tai jonkin osa-alueen kohdalta.

Kuva 2. Ohjelmatyössä vuonna 2020 tarkasteltujen kohteiden lukumäärät (kpl) luokittain

Kuva 3. Ohjelmatyössä vuonna 2020 tarkasteltujen kohteiden alustavat pinta-alat (ha) luokittain. Pinta-alat päivittyvät rajausten tarkistusten yhteydessä niiden kohteiden osalta, joilla inventointitietoa tulee tarkentaa.

4. OSA 1: TOIMENPIDEOHJELMA

Toimenpideohjelmassa esitetään luonnonsuojeluverkoston täydentämisalueet sekä luonnonarvopuistokohteet.

Toimenpideohjelmaan sisältyvät kaupungin omistamilla alueilla sijaitsevat uusiksi luonnonsuojelualueiksi osoitettavat alueet Espoon suojeluverkoston täydentämiseksi ensi vaiheessa (luokka 1). Lisäksi esitetään kaupungin merkittävimmät luonto- ja virkistysarvoja yhdistävät kokonaisuudet eli luonnonarvopuistot yleispiirteisesti (luokka 2). Rajaukset tarkennetaan jatkosuunnittelussa.

4.1. Luonnonsuojelualueiksi esitettävät kohteet

Luokka 1. Luonnonsuojelualueet

Uusina luonnonsuojelualueina Espoon luonnonsuojeluverkoston täydentämiseksi esitetään 26 kohdetta, yhteensä 392,1 ha. Luonnonsuojelualueiden rajat on määritelty aikaisempien luontoselvitysten ja luontopaikkatietojen pohjalta. Kaikilta osin alueista ei kuitenkaan ole tarkkaa ja tuoretta luontotietoa käytettävissä. Rajauksia tarkennetaan ja päivitetään näiltä osin jatkossa inventointitietojen tarkennuttua. Lopulliset rajaukset valmistellaan joka tapauksessa toteutusvaiheessa suojelupäätösesityksiä valmisteltaessa, jolloin rajausesitykset käyvät vielä lausuntokierroksella.

Toimenpideohjelmaa voidaan päivittää myös lisäämällä suojelualue-esityksiä, mikäli jatkoinventoinneissa löytyy muiden luokkien kohteilta tai uusilta alueilta luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset täyttäviä alueita, jotka soveltuvat arvojensa ja sijaintinsa perusteella osaksi Espoon luonnonsuojeluverkostoa.

Luokan määritelmä: Kohde täyttää luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset ja soveltuu arvojensa ja sijaintinsa perusteella osaksi Espoon luonnonsuojeluverkostoa. Alueelle haetaan luonnonsuojelulain 24§:n mukaista luonnonsuojelualueen perustamispäätöstä kohteelle merkittävän aikataulun mukaisesti.

Suosituks

Maankäyttö:

Suojelualueet ja sellaiseksi varattujen kohteiden luontoarvot turvataan kaavoituksella soveltuvin merkinnöin ja määräyksin. Tulevassa kaavoituksessa luonnonsuojelualueet merkitään suojelumerkinnöin. Kohteiden rajauksia voidaan tarkentaa suojelupäätösten valmisteluvaiheessa ja uuden inventointitiedon myötä.

Hoitotoimet:

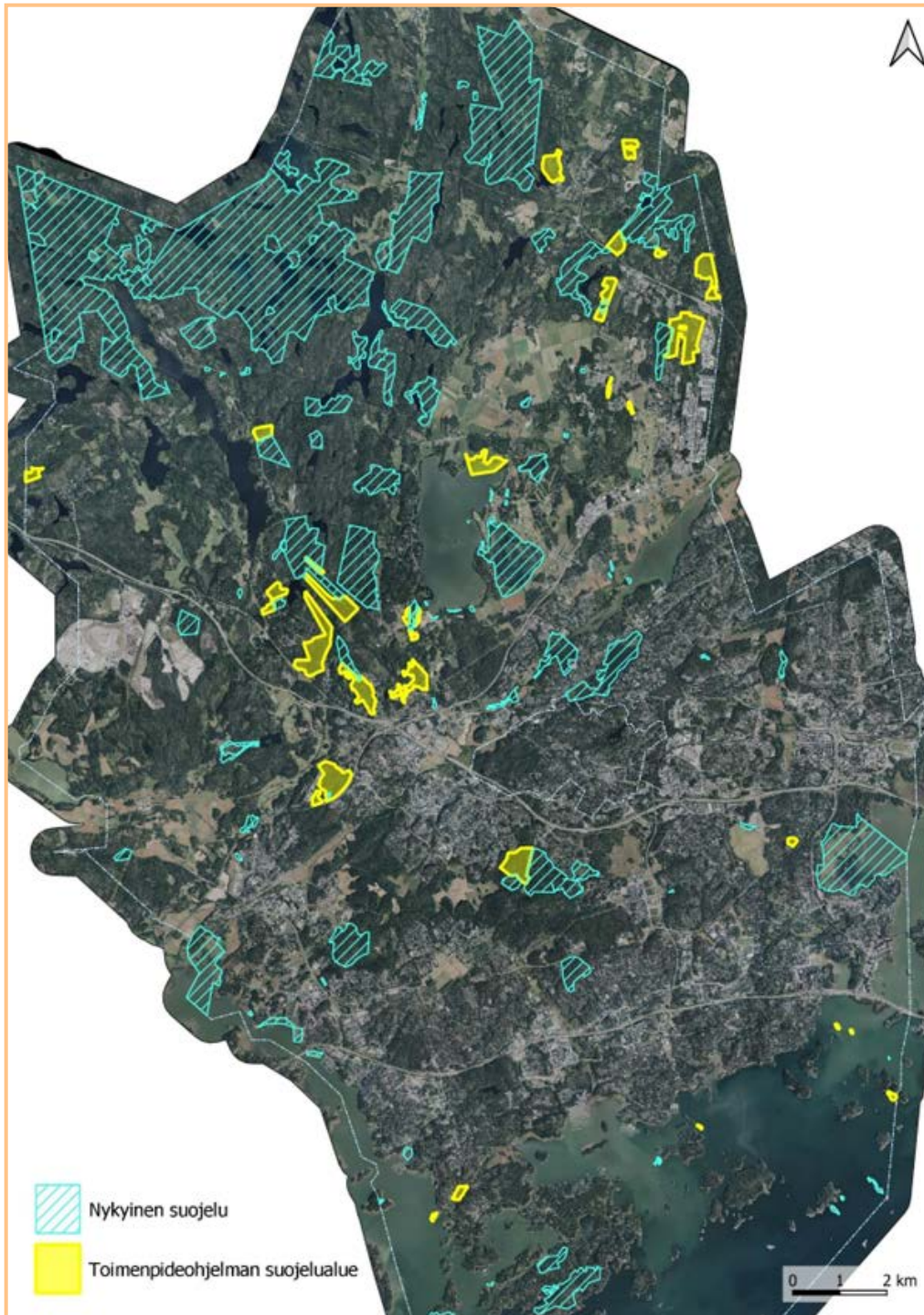
Pääasiassa alueet jätetään luonnontilaan. Mahdolliset hoitotoimet luonnonsuojelualueiksi esitettävillä alueilla tapahtuvat perustamispäätöksen rauhoitusmääräysten ja mahdollisen hoito- ja käytösuunnitelman mukaisesti. Niiden tavoitteena on luontoarvojen ylläpitäminen ja edistäminen. Jo ennen päätöstä hoitotoimet ovat enintään välttämättömiä vaaraa aiheuttavien puiden poistoja reuna-alueilta ja reittien varresta, muilta osin alueet jätetään luonnontilaan. Kaadettavat puut jätetään ensisijaisesti maapuiksi lisäämään monimuotoisuutta.

Virkistyskäyttö:

Luonnonsuojelualueilla on sallittua luon-
toarvoja haittaamaton virkistäytyminen ja
ulkoilu, marjastus ja sienestys. Rauhoi-
tusmääräyksillä voidaan kohteen herkkyys-
den mukaan rajoittaa luontoa kuluttavia
toimintoja, kuten moottoriajoneuvoilla
liikkumista, maastopyöräilyä, luontoar-
voille haittaa aiheuttavia massatapahtumia
tai leiriytymistä. Tarvittaessa kohteelle
voidaan tehdä kulunohjausta, opasteita
ym. hoito- ja käyttösuunnitelman mukai-
sesti. Erityiskohteilla, kuten lintuluodoilla,
liikkumista voidaan rajoittaa pesimäaikaan.

**Taulukko 3. Luettelo esitetyistä suojelualueista, niiden luontotyytit sekä alustavat pin-
ta-alat. Kohteet perusteineen esitellään yksityiskohtaisesti luvussa 7. Kohde-esittelyt.**

Kohdenro	Nimi	Tyyppi	Pinta-ala (ha)
6	Sankgrundet	saaristo, lintuluoto	0,4
7	Lindholminluodot	saaristo, lintuluoto	0,8
12	Turvesuon neva	suo	2,6
19	Niittysaarten luodot	saaristo, lintuluoto	1,9
22	Niipperinpellon rinnelehto	metsä, lehto	1,4
23	Smedsviken	lintuvesi ja rantametsä	21,0
31	Ritvan metsä ja laajennus	metsäkokonaisuus	30,5
33	Vesmäki	metsäkokonaisuus	18,7
34	Kalajärvi - Tremanskärr-yhteysalue	metsäkokonaisuus	10,4
35	Miilukorpi	metsäkokonaisuus	22,3
36	Kuusikodin metsä	metsäkokonaisuus	12,7
45	Soidensuo	suo ja metsä	6,0
91	Liselott	metsäkokonaisuus	1,6
109	Tremanskärrin laajennus	metsä ja suo	2,3
110	Masskärrin metsä	metsäkokonaisuus	50,6
111	Karhunsuo	metsäkokonaisuus	26,5
120	Örkkiniitty - Långkärr	metsäkokonaisuus	49,4
121	Odilampi	metsä ja suo	23,4
122	Solbacka	metsäkokonaisuus	8,4
123	Mätäjärvi	suo ja metsä	4,8
132	Hyppykallion metsä	metsäkokonaisuus	8,9
135	Sököörarna	saaristo, lintuluoto	0,8
147	Oittaaan luonnonsuojelun laajennukset	virtavesi ja metsä	6,8
148	Hakjärvimossen - Raikorpi	metsäkokonaisuus	28,2
149	Kalittoman ympäristön metsät	metsäkokonaisuus	13,5
152	Teirinsuo - Vitmossen	suo ja metsä	38,4

Kuva 4. Toimenpideohjelman uudet suojelealueet (26 kohdetta) ja nykyinen suojele

4.2. Virkistys- ja luontoarvoja yhdistävät keskeiset kokonaisuudet

Luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelman valmistelussa huomattiin, että osa Espoon merkittävimmistä, rakennetun kaupunkiympäristön keskellä sijaitsevista luontokohteista ansaitsisi oman luokituksen. Näillä monipuolisilla kohteilla yhdistyvät osin hoidetumpi luonto ja avoimet ympäristöt, rakennetut virkistyspalvelut sekä luonnontilaisemmat osa-alueet. Ne ovat ikään kuin ”kansallisia kaupunkipuistoja pienessä mittakaavassa”. Luonnonarvopuistojen perustamisella tavoitellaan alueiden luonto- ja virkistysarvojen sekä ekologisen kokonaisuuden säilyttämistä ja edistämistä yhteisesti sovittujen toimintaohjeiden myötä. Myös kohteiden statusta ja tunnettuutta voidaan samalla kehittää.

Luokka 2. Luonnonarvopuisto

Luonnonarvopuistot ovat tässä työssä kehitetty uusi käsite, jolla pyritään yhdistämään virkistys- ja luontoarvoja monipuolisilla aluekokonaisuuksilla. Luonnonarvopuistoja esitetään neljä (4) kappaletta, yhteensä 1094 ha ja ne ovat Espoon edustavimpia tiiviimmän asutuksen keskellä sijaitsevia merkittäviä luonto- ja virkistysalueita, joille samalla halutaan saada lisää arvostusta espoolaisina helminä.

Luonnonarvopuistoina ei ole esitetty puhtaasti luonnontilaisia tai sen kaltaisia metsäalueita, vaan nimenomaan alla olevan määritelmän mukaisia ihmistoiminnan ja kaupunkiluonnon arvojen yhdistelmiä.

Luonnonarvopuistot esitetään tässä osiossa sijainniltaan sitovina, mutta rajauksiltaan yleispiirteisinä. Luonnonarvopuistoille valmistellaan rajaukset ja soveltuvat toiminnot yhteistyössä, maankäytön suunnittelun yhteydessä. Tavoitteena on vahvistaa alueiden status kaupungin omalla perustamispäätöksellä. Perustettavat luonnonarvopuistot ja alueiden kehittäminen suunnitellaan kaupunkisuunnittelun, kaupunkitekniikan keskuksen ja ympäristökeskuksen yhteistyönä.

Määritelmä: Luonto- ja virkistysarvoiltaan merkittävä, ekologista ja esteettisiä arvoja sisältävä kokonaisuus. Alueella on luonnontilaisten osien lisäksi monipuolisesti hoidettuja niittyjä, puistomaisia osuuksia, peltoja ja/tai virkistysrakenteita, poikkeustapauksissa myös yksittäisiä rakennuksia ja liikenneväyliä. Eheä, laaja ja sini-viherrakenteeltaan yhtenäinen alue, joka muodostaa toimivia ekologisia yhteyksiä.

Suositukset

Maankäyttö:

Alueen luonto- ja virkistysarvot suositellaan turvattavan kaavoituksella soveltuvien merkinnöiden ja määräysten siten, että ei heikennetä alueiden kokonaisuutta, luonnon monimuotoisuutta tai virkistysarvoja, eikä alueen merkitys ekologisen verkoston osana vähene. Rajaukset ja alueelle soveltuvat toiminnot määritellään tarkemmin kaavoituksen yhteydessä. Kullekin alueelle on tavoitteena tehdä kaupungin oma perustamispäätös.

Hoitotoimet:

Alueen luonnonhoidossa ylläpidetään määritelmän mukaista monimuotoisuutta ja erityispiirteitä. Hoidettuja alueita kuten niittyjä ylläpidetään hoidettuna, luonnontilaiset tai monimuotoisuusarvoja omaavat luonnonmukaisiksi kehittyvät osiot jätetään hoitotoimien ulkopuolelle. Kullekin alueelle tehdään kaupungin perustamispäätös, jossa määritellään soveltuvat hoitotoimet tarkemmin. Hoitotoimiin sisällytetään myös luonnon monimuotoisuutta edistäviä toimia

Virkistyskäyttö:

Alueella on ohjatuksi monipuolista virkistyskäyttöä, mm. ulkoilureitistöä, polkuja, oleskelupaikkoja, opasteita ja infokylttejä. Lisäksi alueilla voi olla myös esim. kenttiä, lähiliikuntapaikkoja ja leikki- paikkoja. Virkistyskäytön palveluverkoston toiminnot ja kehittäminen mahdollistetaan luontoarvoja kunnioittaen. Herkimmille luonnontilaisille tai sen kaltaisille osille ei ohjata käyttöä, tai käytetään soveltuvasti pitkospuita tai vastaavia rakenteita.

Taulukko 4. Luettelo esitetyistä luonnonarvopuistoista sekä niiden tärkeimmät luontotyypit.

Kohdenro	Nimi	Tyyppi
14	Finnoonlahti	Lintuvesikohde ympäristöineen
26	Pitkäjärven luonnonarvopuisto	Järviluontoa ja ranta-alueita
51	Kirkkojärvi - Gloms	Puistoja, tulva-alueita ja virtavesiä
87	Keskuspuisto	Metsien ja peltöjen kokonaisuus

Kuva 5. Luonnonarvopiistojen sijainti ja nykyinen suojelu. Kohteiden alustavat rajaukset ja kuvaukset esitetään luvussa 6., Kohde-esittelyt.

4.3. Tilanne toimenpideohjelman (OSA 1) toteuduttua

Toimenpideohjelman kohteet kattavat yhteensä 30 kohdetta, 26 luonnonsuojelualuetta ja 4 luonnonarvopiistoa.

Esitettyjen luonnonsuojelualueiden pinta-ala on 392 ha. Vuoden 2020 loppuun mennessä Espoossa oli luonnonsuojelulla suojeltua pinta-alaa noin 3900 hehtaaria ja siitä suurimman osan muodostaa Nuuksion kansallispuisto. Mikäli kaikki toimenpideohjelmassa esitetyt 26 suojelualuetta toteutetaan sellaisenaan, nousisi suojellun pinta-alan määrä noin 4300 hehtaariin vuoteen 2030 mennessä (kuva 6). Suojeltu ala kasvaisi 7,4 %:sta noin 8,1 %:iin Espoon pinta-alasta.

Virkistys- ja luontoarvoja yhdistäville luonnonarvopiistoille on tässä laskettu selvitysosaa rajausluonnoksiin pohjautuvat alustavat pinta-alat suuntaa antavina. Suurimpana Keskuspuiston luonnonarvopiiston kokonaisuus kattaisi noin 907 hehtaaria, joka sisältää Keskuspuiston alueen olemassa olevat kuusi suojelualuetta, noin 165 hehtaaria.

Kuva 6. Suojellun pinta-alan esitetyt määrät ja turvattavien luonnonarvopiistojen mahdollisuudet vuoteen 2030 mennessä.

5. OSA 2: SELVITYSOSA

Selvitysosioon kuuluvat ohjelmatyössä tarkastellut, luontoarvoiltaan keskeisiksi todetut kohteet luokissa 3–8. Nämä esitetään turvattavaksi kaupungin omassa suunnittelussa ja toiminnassa. Kohteiden luontoarvot voidaan turvata kaavoituksen keinoin ja niitä on tavoitteena ylläpitää ja hoitaa ja niiden virkistyskäyttöä kehittää luonnon monimuotoisuutta turvaavalla ja edistävällä tavalla, kunkin luokan tarkempien määrittelyjen ja suositusten mukaisesti. Alueiden rajaukset tarkentuvat kaavoituksen yhteydessä. Kaavoituksen pohjaksi tehdään tarvittaessa tarkentavat luontoselvitykset.

Lisäksi selvitysosiossa esitetään luokan 2 virkistys- ja luontoarvoja yhdistäville keskeisille kokonaisuuksille eli luonnonarvopuistoille asiantuntijatyönä työstetyt rajausluonnokset, jotka perustuvat pääosin voimassa oleviin kaavoihin.

Selvitysosion kohteisiin kuuluu kokonaan tai osittain muiden maanomistajien kuin Espoon kaupungin mailla olevia kohteita. Suuria maanomistajia Espoossa ovat mm. Helsingin kaupunki sekä seurakunnat, mutta myös yksityisten maanomistajien mailta löytyy paikoin merkittäviä luontoarvoja. Mahdollisen yleis- tai asemakaavaprosessin yhteydessä maanomistajia kuullaan maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla, jolloin maanomistajat voivat vaikuttaa myös mailleen mahdollisesti osoitettaviin luontoarvoihin suojelemaan merkintöihin.

Luokat 3–5 ovat luontoarvoiltaan keskeisiä alueita, jotka on jaoteltu arvoperusteisesti maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaisiin kohteisiin, sekä muita luontoalueita tukeviin ekoyhteys- ja tukialueisiin. Luokka 6 sisältää säännöllisiä hoitotoimia säilykseen vaativat kohteet, kuten perinneympäristöt.

Luokissa 7 ja 8 esitetään ohjelmatyössä todettuja, muiden maanomistajien kuin kaupungin omistuksessa olevia alueita, jotka joko soveltuvat suojelukohteiksi (luokka 7) tai niillä on merkittäviä, hoitotoimin ylläpidettäviä luontoarvoja (luokka 8). Näiden kohteiden ja niille esitettyjen toimien toteuttaminen on täysin vapaaehtoista ja riippuu maanomistajan päätöksestä. Kaupungin keinovalikoimassa on lähinnä suositella soveltuvia vapaaehtoisia toimia kohteiden turvaamiseksi, haluttaessa avustaa ja neuvoa asiassa, sekä kertoa mm. rahoitusmahdollisuuksista, kuten METSO -korvauksista.

Osalta kohteista on tarpeen päivittää ja tarkentaa mahdollisesti vanhentuneita tai osin puutteellisia luontotietoja uusien inventoinnein. Rajaukset ja alueiden käyttö tarkennetaan maankäytön suunnittelussa. Saatavan lisätiedon pohjalta kohteiden rajauksia sekä turvaamisen toteutustapaa eli luokitusta voidaan tarvittaessa muuttaa kokonaan tai jonkin osa-alueen kohdalta.

5.1. Luontoarvojen kannalta keskeiset alueet

Luontoarvoiltaan keskeisiksi todettuja kohteita esitetään 65 kappaletta, yhteensä noin 1245 hehtaaria. Kohteet on jaoteltu arvoperusteisesti maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaisiin kohteisiin, sekä muita luontoalueita tukeviin ekoyhteys- ja tukialueisiin.

Kohteet sijaitsevat pääosin Espoon kaupungin mailla: 30 kohdetta (604 ha) sijaitsee kokonaan kaupungin mailla. Kohteista 22 kappaletta (512 ha) sijaitsee osittain Espoon kaupungin ja osittain muiden maanomistajien mailla. Kokonaan kaupungin ulkopuolisten maanomistajien alueella on 13 kohdetta, yhteensä noin 129 hehtaaria.

Näiden alueiden luontoarvot esitetään turvattavaksi kunkin luokan (3–5) tarkempien suositusten mukaisesti. Turvaamalla luontoarvoja laajemmin myös varsinaisten luonnonsuojelualueiden ulkopuolella on mahdollisuus saada merkittävä lisäarvo Espoon luonnon monimuotoisuuden ja ekologisen verkoston arvojen ylläpitämiseksi ja edistämiseksi, sekä virkistyshyötyjen, hiilensidonnin ja muiden ekosysteemipalveluiden turvaamiseksi ja kehittämiseksi.

Luokka 3. Maakunnallinen arvokohde

Maakunnallisten arvokohteiden rajaukset perustuvat aiempiin luontoselvityksiin, luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmien kuvio- tietoihin ja luontopaikkatietoihin sekä etenkin LAKU (Luonnonympäristöjen arvottamisen kriteeristö Uudellemaalle) -kriteerien mukaisiin kohdemäärittelyihin (Faunatica 2019). Maakunnallisia arvokohteita esitetään ohjelmassa 16 kappaletta, yhteensä noin 686 ha. Alueet ovat Uudellamaalla merkittäviä arvokokonaisuuksia, jotka kattavat sekä varsinaisia luonnonsuojelukohteita, että niitä tukevaa, yhtenäisen kokonaisuuden luovaa luonnonympäristöä.

Kaikista alueista ei ole kaikilta osin ajantasaisia luontoinventointia käytettävissä, joten rajauksia tarkennetaan jatkosuunnittelussa inventointitietojen tarkentuessa. Kohteet vaativat myös lisäselvityksiä sen selvittämiseksi, onko niiden sisällä luonnonsuojelualueeksi perustettavan alueen kriteerit täyttäviä osa-alueita, jotka soveltuvat arvojensa ja sijaintinsa perusteella osaksi Espoon luonnonsuojeluverkostoa.

LAKU-kohteiden rajauksia on osalla kohteista muokattu niiltä osin, joilla on hyväksytyjä maankäytön suunnitelmia, joissa on osoitettu rakentamista tai tuoreita luontoselvityksiä, jossa maakunnallisesti arvokasta aluetta on tarkennettu. Muilta osin LAKU-selvitysten rajaukset maakunnallisilla arvokohteilla on pidetty pääosin ennallaan.

Määritelmä: Luontoalue, jolla on todettu maakunnallisesti merkittäviä luontoarvoja. Yleensä suhteellisen laaja-alainen luonnontilainen tai sen kaltainen kohde, joka voi sisältää uhanalaisten lajien tai luontotyyppien merkittäviä esiintymiä tai näiden muodostamia kokonaisuuksia. Alueet kattavat yleensä sekä todettuja arvokeskittymiä, että niitä tukevaa ympäristöä, jotka muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden.

Suositukset

Maankäyttö:

Alueellisesti keskeisiä luonnonsuojelukohteita, jotka suositellaan turvattavaksi kaavoituksessa soveltuvin merkinnöin ja määräyksin osana ekologista verkostoa siten, että arvotuksen perusteena olevat luonnonsuojelukohteet (kts. kohdekohtaiset kuvaukset luvussa 7) ja alueen maakunnallinen merkitys ei heikenny. Kohteiden rajauksia ja tapauskohtaisesti myös luokitusta tai osa-alueen luokitusta voidaan päivittää myöhemmin uuden inventointitiedon myötä. Joillekin alueille tai niiden läheisyyteen on suunnitteilla kaupunkirakenteellisesti merkittäviä hankkeita, jotka saattavat vaikuttaa rajauksiin.

Hoitotoimet:

Alueilla voidaan toteuttaa luonnon monimuotoisuutta edistäviä ja reittien ja reuna-alueiden turvallisuutta ylläpitäviä hoitotoimia. Luonnontilaiset tai sen kaltaiset arvokeskittymät jätetään hoitotoimien ulkopuolelle. Kaadettavat puut jätetään ensisijaisesti maapuiksi lisäämään monimuotoisuutta.

Virkistyskäyttö:

Alueille soveltuu luontoarvoja haittaamaton ulkoilu- ja virkistyskäyttö. Virkistyskäytön edistämishankkeet mm. tarvittava kulunohjaus mahdollistetaan luontoarvoja kunnioittaen ja luonnonosuhteisiin soveltuvasti. Herkimmille luonnontilaisille tai sen kaltaisille osille ei ohjata käyttöä, tai käytetään soveltuvasti pitkospuita tai vastaavia rakenteita.

Luokka 4. Paikallinen arvokohde

Luokan kohteet ovat kirjava joukko monenlaisia turvaamisen arvoisia, yleensä melko pienimuotoisia luontoalueita, jotka ylläpitävät luonnon monimuotoisuutta paikallisesti ja toimivat osana ekologista verkostoa. Paikallisia arvokohteita esitetään ohjelmassa 41 kappaletta, yhteensä 319,4 ha. Paikallisten arvokohteiden rajat on määritelty aikaisempien luontoselvitysten ja luontopaikkatietojen pohjalta. Kaikista alueista ei kaikilta osin ole ajantasaista luontoinventointia käytettävissä, jolloin rajauksia tarkennetaan jatkosuunnittelussa inventointitietojen tarkennuttua.

Määritelmä: Luontokohde, jolla on todettu jokin paikallisesti erityinen luontoarvo, usein esim. lehto- tai suotyyppi, pienvesi tai paikallisesti merkittäviä lajistoarvoja. Kohde voi olla pienialainen eikä välttämättä hyvin kytkeytynyt muuhun verkostoon, mutta sillä on paikallista merkitystä luonnon monimuotoisuudelle.

Suosituks

Maankäyttö:

Kohteiden luontoarvot (kts. kohdekohtaiset kuvaukset luvussa 7) suositellaan turvattavan kaavoituksessa soveltuvin merkinnöin ja määräyksin siten, että alueen luonnon ominaispiirteet ja monimuotoisuus eivät heikenny. Pienialaiset arvokohteet tulisi säästää kokonaisuudessaan maankäytön muutoksilta. Kohteiden rajauksia ja tapauskohtaisesti myös luokitusta tai osa-alueen luokitusta voidaan päivittää myöhemmin uuden inventointitiedon myötä.

Hoitotoimet:

Säilytetään pääosin luonnontilaisena. Vaaraa aiheuttavien puiden poistamista voidaan tehdä ja luontoarvoja edistävät hoitotoimet ovat tapauskohtaisesti mahdollisia. Kaadettavat puut jätetään ensisijaisesti maapuiksi lisäämään monimuotoisuutta.

Virkistyskäyttö:

Alueille soveltuu luontoarvoja haittaamaton ulkoilu- ja virkistyskäyttö. Virkistyskäytön kehittämisessä huomioidaan kohteiden herkkyys ja ominaispiirteet. Kulku ohjataan etenkin pienialaisilla kohteilla tarvittaessa niiden sivuitse, tai käytetään soveltuvasti pitkoskuita tai vastaavia rakenteita.

Luokka 5. Ekoyhteys- ja tukialueet

Luokan kohteet toimivat ekologisina yhteysalueina tai suojeluverkoston tukialueina. Niillä esiintyy pääosin melko tavanomaista luontoa, mutta paikoin löytyy myös olennaisia luontoarvoja. Ekoyhteys- ja tukialueita esitetään ohjelmassa kahdeksan (8) kappaletta, yhteensä 239,2 ha.

Kaikista alueista ei ole kaikilta osin ajantasaista luontoinventointia käytettävissä, joten rajauksia tarkennetaan jatkosuunnittelussa inventointitietojen tarkentuessa. Osa tarkemmin inventoimattomista kohteista vaatii myös lisäselvityksiä sen selvittämiseksi, onko niiden sisällä luonnonsuojelualueeksi perustettavan alueen kriteerit täyttyviä osa-alueita, jotka soveltuvat arvojensa ja sijaintinsa perusteella osaksi Espoon luonnonsuojeluverkostoa.

Määritelmä: Luontoalue, jonka säilyttämisellä on olennaisen tärkeä merkitys ekologisena yhteysalueena, esim. kahden suojelualueen välissä, suojelukohdetta tukemassa, tai yleisemmin osana ekologisen verkoston jatkuvuutta. Alue on yhtenäinen, riittävän laaja ja sieltä on tiedossa vaihteleva määrä luontoarvoja.

Suosituks

Maankäyttö:

Kohteille ominaiset luontoarvot (kts. kohdekohtaiset kuvaukset luvussa 7) suositellaan turvattavan kaavoituksessa soveltuvien merkinnöin ja määräyksin siten, että alueen merkitys ekologisen verkoston osana tai tukialueena ei heikenny. Alueiden pinta-alaa ei merkittävästi vähennetä. Kohteiden rajauksia ja luokitusta tai osaluokituksen luokitusta voidaan päivittää myöhemmin uuden inventointitiedon myötä.

Hoitotoimet:

Hoidetaan monikerroksisena metsänä, joka tarjoaa suojaa eläimistöille ja tukee luonnon monimuotoisuutta ja luonnon arvokohteita. Ekologisen kytkeytyvyyden säilymisestä huolehditaan. Kohteilla voi olla pienessä määrin avoimia tai puoliavoimia osia (kallio-, suo-, niitty- ja laakso-alueita). Alueiden sisältä löytyvät luontoarvoiltaan merkittävät osat jätetään hoitotoimien ulkopuolelle.

Virkistyskäyttö:

Alueille soveltuu luontoarvoja haittaamaton ulkoilu- ja virkistyskäyttö. Virkistyskäyttöä ja sen palveluverkostoa voidaan kehittää luonnonolosuhteisiin soveltuvasti esim. ohjaamalla tarvittaessa kulkua tai suunnittelemalla pienimuotoisia lähiliikuntapaikkoja. Herkimmille luonnontilaisille tai sen kaltaisille osille ei ohjata käyttöä, tai käytetään soveltuvasti pitkospuita tai vastaavia rakenteita.

5.2. Kaupungin hoitokohteet

Luokka 6. Hoitotoimin turvattava kohde

Hoitotoimin turvattavia kohteita esitetään ohjelmassa 19 kappaletta, yhteensä 16,7 ha. Luokan kohteet ovat usein varsin pienialaisia, mutta monimuotoisia ja sisältävät uhanalaisia lajeja ja/tai uhanalaisia luontotyyppejä. Esimerkiksi vanhan maatalouden perua

olevien perinneympäristöjen monimuotoista kasvi- ja hyönteislajistoa ylläpidetään hoitotoimin estämällä umpeenkasvu ja metsittyminen. Samoin jalopuumetsiköt kuusettuvat usein luontaisesti umpeen ilman ajoittaisia hoitotoimia jalopuiden suosimiseksi.

Määritelmä: Tärkeitä luontoarvoja omaava kohde, jonka arvojen säilyttäminen pitkällä aikavälillä edellyttää säännöllisiä hoitotoimia. Esimerkiksi perinneympäristö tai jalopuita/pähkinäpensaita sisältävä metsikkö.

Suosituks

Maankäyttö:

Kohteiden luontoarvot suositellaan turvattavan kaavoituksella soveltuvien merkinnöin ja määräyksin niin, että alueiden ominaispiirteet (kts. kohdekohtaiset kuvaukset luvussa 7) ja niiden merkitys monimuotoisuuden säilymiselle ei heikenny. Kohteiden rajauksia ja luokitusta voidaan päivittää myöhemmin uuden inventointitiedon myötä.

Hoitotoimet:

Kohteen luontoarvoja ylläpidetään kunkin kohteen ominaispiirteille soveltuvien säännöllisin ja oikein ajoitetuin hoitotoimin, kuten raivaus, niitto ja niittojätteen korjuu. Hoitotoimissa pyritään huomiomaan kunkin kohteen arvolajiston tarpeet.

Virkistyskäyttö:

Alueille soveltuu luontoarvoja haittaamaton ulkoilu- ja virkistyskäyttö. Virkistyskäytön kehittämisessä huomioidaan etenkin pienialaisilla kohteilla niiden herkkyyden, ja kulku ohjataan tarvittaessa kohteiden sivuitse.

5.3. Muiden maanomistajien suojelun ja hoidon arvoiset kohteet

Muiden maanomistajien kuin kaupungin omistamilla mailla sijaitsevien rajausten kohdalla on käytetty ensisijaisesti ennestään maanomistajien tiedossa olevia luontotietoja. Kohteet ovat yleisesti ottaen olleet mukana jo Espoon arvokkaat luontokohteet – julkaisussa vuodelta 1987 sekä esim. yleiskaavoissa jo pitkään suojelumerkinnöillä suojattuja.

Uusia kartoituksia ei ole teetetty yksityisten maanomistajien maille, eikä niille ole tehty uusia rajauksia. Kohteiden luontoarvojen turvaaminen on täysin vapaaehtoista. Ympäristökeskus voi edistää kohteiden turvaamista suositusten, neuvonnan avulla yhteistyössä maanomistajien ja ELY-keskusten kanssa, sekä ohjeistaa esim. tukien ja korvausten (mm. METSO) hakemisessa.

Luokka 7. Esitetään vapaaehtoisia suojelutoimia

Luokan 7 kohteita esitetään ohjelmassa 30 kappaletta, yhteensä noin 540 ha. Alueiden rajat on määritelty aikaisempien luontoselvitysten ja luontopaikkatietojen pohjalta. Kaikista alueista ei kuitenkaan ole ajantasaista luontoinventointia käytettävissä, jolloin rajauksia voidaan tarkentaa mahdollisessa jatkosuunnittelussa inventointitietojen tarkennuttua. Kohteilla on todettu merkittäviä luontoarvoja, jotka suositellaan turvattavan suojelutoimin.

Määritelmä: Täyttää luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset ja soveltuisi osaksi Espoon luonnonsuojeluverkostoa. Maanomistajalle suositellaan kohteen hakemista luonnonsuojelualueeksi, ja tarjotaan tarvittaessa neuvontaa ja apua esim. hakemuksen tekemisessä ja METSO-korvausten hakemisessa.

Suosituks

Maankäyttö:

Suojelualueiksi esitettyjen kohteiden luontoarvot suositellaan turvattavan kaavoituksessa soveltuvin merkinnöin ja määräyksin. Mahdollisesti perustettavat luonnonsuojelualueet merkitään tulevassa kaavoituksessa suojelumerkinnöin. Kohteiden rajauksia voidaan tarkentaa mahdollisten suojelupäätösten valmisteluvaiheessa ja uuden inventointitiedon myötä, sekä maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Hoitotoimet:

Pääasiassa luonnonsuojelualueet jätetään luonnontilaan. Mahdolliset hoitotoimet tapahtuvat hakemuksessa esitettävien, perustamispäätökseen kirjattavien rauhoitusmääräysten ja mahdollisen hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti. Huolimatta suojelualueista suositellaan kohteiden säilyttämistä luonnontilaisina niiden luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi.

Virkistyskäyttö:

Virkistyskäyttö mahdollisesti perustettavalla suojelualueella tapahtuu maanomistajan toiveiden mukaisesti, kuitenkin yleensä jokamiehenoikeuksien mukainen luontoa haittaamaton liikkuminen sallitaan. Rauhoitushakemuksessa ja mahdollisessa hoito- ja käyttösuunnitelmassa voi esittää käyttöön ja kulunohjaukseen liittyviä toimia.

Luokka 8. Esitetään vapaaehtoisia hoitotoimia

Luokan 8 kohteita esitetään ohjelmassa kahdeksan (8) kappaletta, yhteensä 5,4 ha. Kohteet ovat pääosin varsin pienialaisia, mutta monimuotoisia ja sisältävät yleensä uhanalaisia lajeja ja/tai uhanalaisia luontotyyppisiä, kuten vanhan maatalouden perua olevia perinneympäristöjä. Kohteiden rajaukset ovat pääosin lähtöisin Espoon perinneympäristöselvityksistä (ensimmäinen vuodelta 2003, viimeisin päivitys 2014). Näitä selvityksiä tehtäessä on oltu yhteydessä kohteiden maanomistajiin. Kaksi kohdetta on peräisin muista aiemmista selvityksistä.

Määritelmä: Tärkeitä luontoarvoja omaava kohde, jonka arvojen säilyttäminen pitkällä aikavälillä edellyttää säännöllisiä hoitotoimia. Esimerkiksi perinneympäristö tai jalopuita/pähkinäpensaita sisältävä metsikkö. Maanomistajalle suositellaan vapaaehtoisia hoitotoimia, neuvotaan sopivissa toimenpiteissä ja mahdollisten tukien hakemisessa.

Suosituksukset

Maankäyttö:

Kohteiden luontoarvot suositellaan turvattavan kaavoituksella soveltuvin merkinnöin ja määräyksin niin, että alueiden ominaispiirteet (kts. kohdekohtaiset kuvaukset luvussa 7) ja niiden merkitys monimuotoisuuden säilymiselle ei heikenny. Kohteiden rajauksia ja luokitusta voidaan päivittää myöhemmin uuden inventointitiedon myötä.

Hoitotoimet:

Kohteiden luontoarvoja suositellaan ylläpidettävän soveltuvin säännöllisin hoitotoimin, kuten raivaus, niitto ja niittojätteen korjuu tai laidunnus. Hoitotöissä tulisi huomioida kunkin kohteen arvolajiston tarpeet. Ympäristökeskus antaa lisätietoja ja ohjeita tarvittaessa.

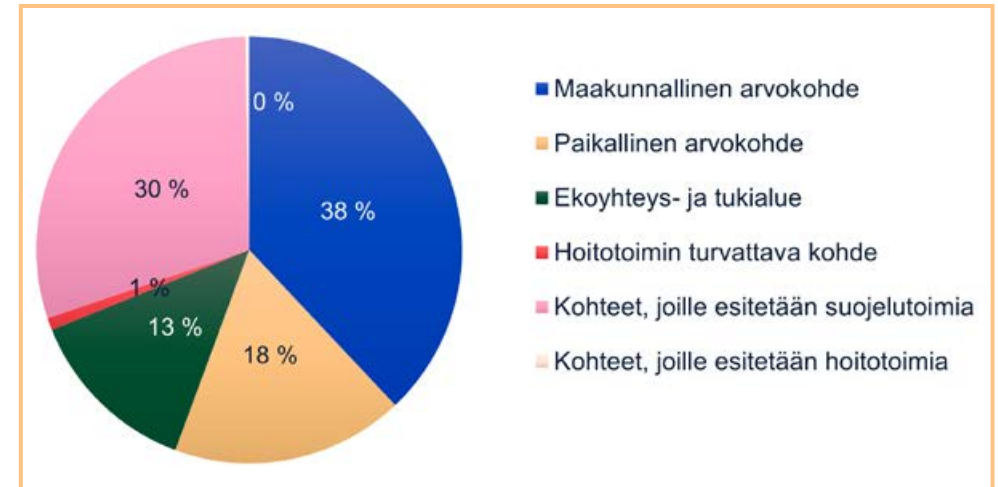
Virkistyskäyttö:

Maanomistajan toiveiden ja jokamiehen oikeuksien mukaisesti. Kohteet ovat usein lähellä pihapiiriä, jolloin niillä liikkumiseen on syytä kysyä maanomistajan lupa.

5.4. Yhteenvedo selvitysosion (OSA 2) kohteista

Selvitysosion luontoarvoiltaan keskeisiksi todetut alueet kattavat yhteensä 122 kohdetta ja noin 1 800 ha. Tarkemmat kuvaukset kaikista kohteista löytyvät kappaleesta 7. Kohde-esittelyt. Viereisestä kaaviosta (kuva 7) näkyy selvitysosion kohteiden jakautuminen pinta-alan perusteella.

Laajimmat alueet ovat maakunnallisesti arvokkaita kohteita. Näissä suuri koko onkin määrittävä tekijä, sillä alueet ovat monipuolisia luontoarvoja käsittäviä kokonaisuuksia, jotka ylläpitävät laajaa joukkoa lajistoa. Espoossa on paljon muiden maanomistajien omistuksessa olevia luontoalueita. Siten myös kohteita, joille esitetään vapaaehtoisia suojelutoimia, on paljon. Lukumäärällisesti eniten (41 kpl) on paikallisesti arvokkaita kohteita, mutta pinta-alaltaan nämä ovat pääosin pienialaisia kohteita. Kooltaan pienimpiä kohteita ovat sekä kaupungin että muiden maanomistajien alueilla olevat hoitotoimin turvattavat kohteet. Nämä ovat lähes kaikki niittyjä tai ketolaikkuja, joilla on kuitenkin pinta-alaansa nähden huomattavia monimuotoisuusarvoja.

Kuva 7. Selvityskohteiden jakautuminen pinta-alan perusteella

6. Yhteenveto ohjelmakokonaisuudesta

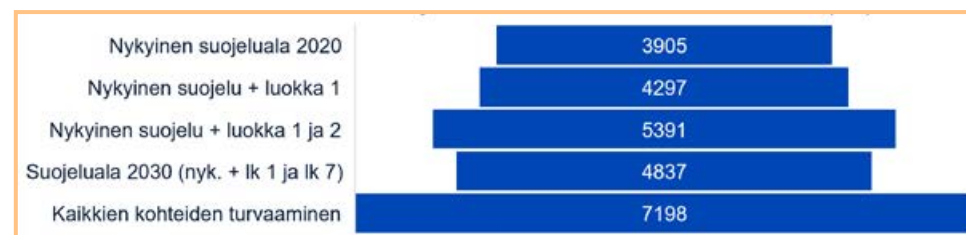
Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelmassa esitetään uudet luonnonsuojelukohteet Espoon luonnonsuojeluverkoston täydentämiseksi vuoteen 2030 saakka. Lisäksi esitetään perustettavaksi neljä luonnonarvopuistoa, jossa yhdistyvät luonto- ja virkistysarvoja halutaan turvata ja edistää ja samalla kohottaa alueiden statusta ja tunnettuutta.

Ohjelmakokonaisuuden selvitysosiossa esitellään lisäksi muut tässä selvityksessä tarkastellut luontoarvojen kannalta keskeiset alueet. Näiden kohteiden turvaaminen parantaisi merkittävästi luontoarvojen ja ekologisen verkoston säilymistä Espoossa. Kohteet on luokiteltu niiden arvojen ja turvaamiskeinojen perusteella.

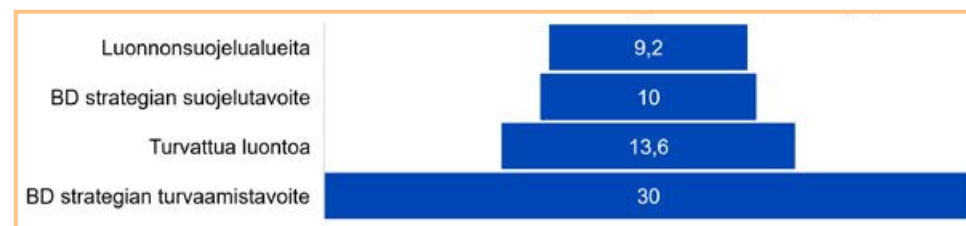
EU:n uuden biodiversiteettistrategian yhtenä tavoitteena on perustaa suojelualueita, jotka kattavat vähintään 30 % maa-alueista ja 30 % merialueista Euroopassa; vähintään kolmasosan molemmista olisi kuuluttava tiukan suojelun piiriin. Tämä tavoite ei tietenkään koske Espoon kokoista aluetta, mutta siitä voi ottaa suuntaviivoja, joihin tässä työssä esitettyjä alueita voi verrata. Useat Espoon kohteet sisältävät sekä vesi- että maa-alueita. Niiden erottelu pinta-alallisesti on varsin työlästä, eikä sitä ole tässä työssä nähty tarpeelliseksi tehdä. Oheisissa laskelmissa käytetään siten Espoon kokonaispinta-alaa, joka on merialueet mukaan luettuna noin 528 km².

Viereisessä kaaviossa (kuva 8) esitetään hehtaareita sekä ns. tiukasta suojelusta, eli luonnonsuojelualueista, että muilla keinoilla turvattavasta luonnosta, mikäli luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelman ja selvityksen kohteiden turvaaminen toteutuisi kokonaisuudessaan vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi esitetään

suojellun ja turvattun alan prosenttimäärät Espoon pinta-alasta verrattuna biodiversiteettistrategian tavoitteisiin (kuva 9).

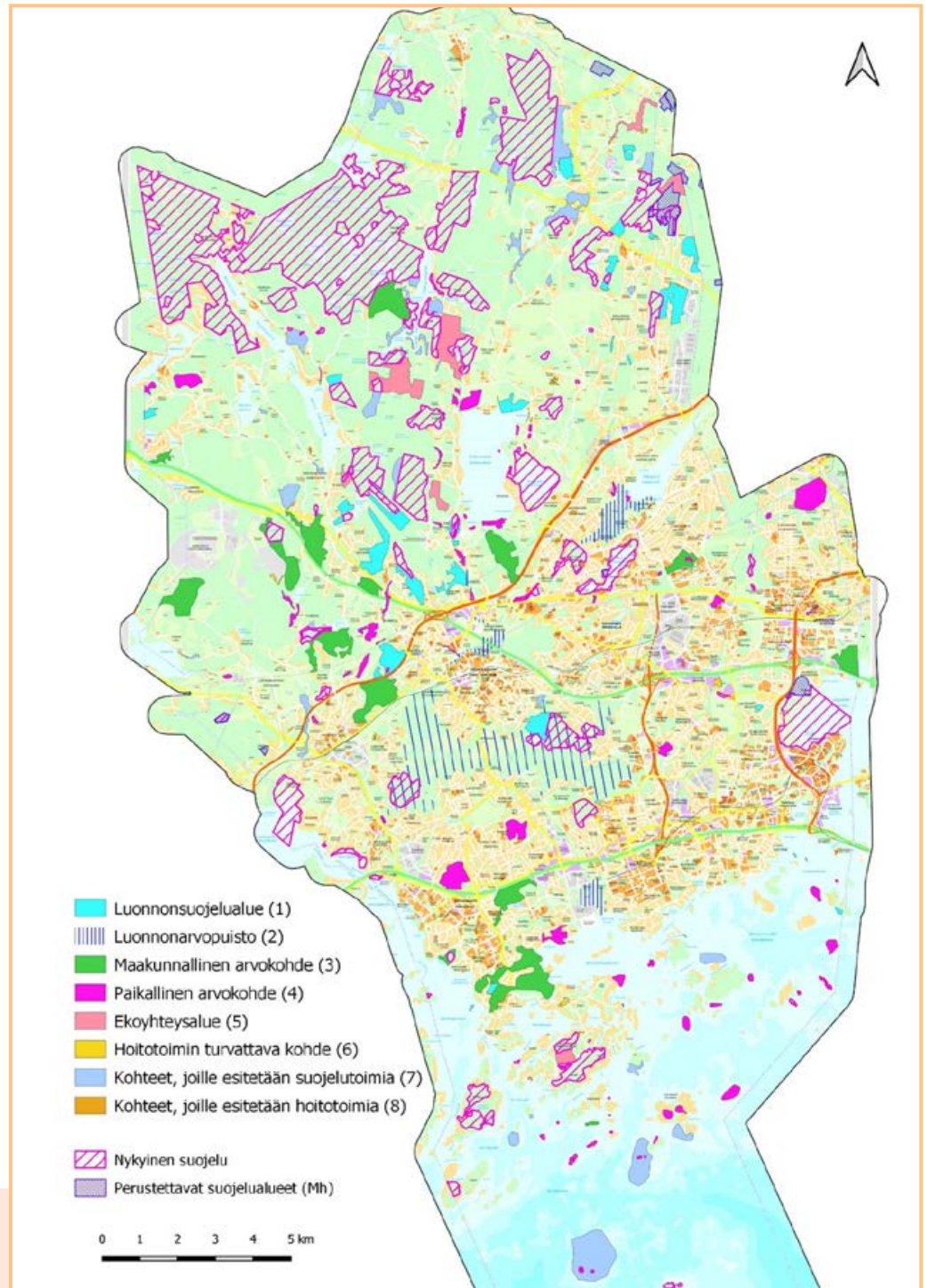
Kuva 8. Turvatut luontoalueet ohjelmakokonaisuuden toteutuessa hehtaareina. Luokka 1: uudet luonnonsuojelualueet. Luokka 2: luonnonarvopuistot. Luokka 7: muiden maaomistajien kohteet, joille esitetään vapaaehtoisia suojelutoimia.

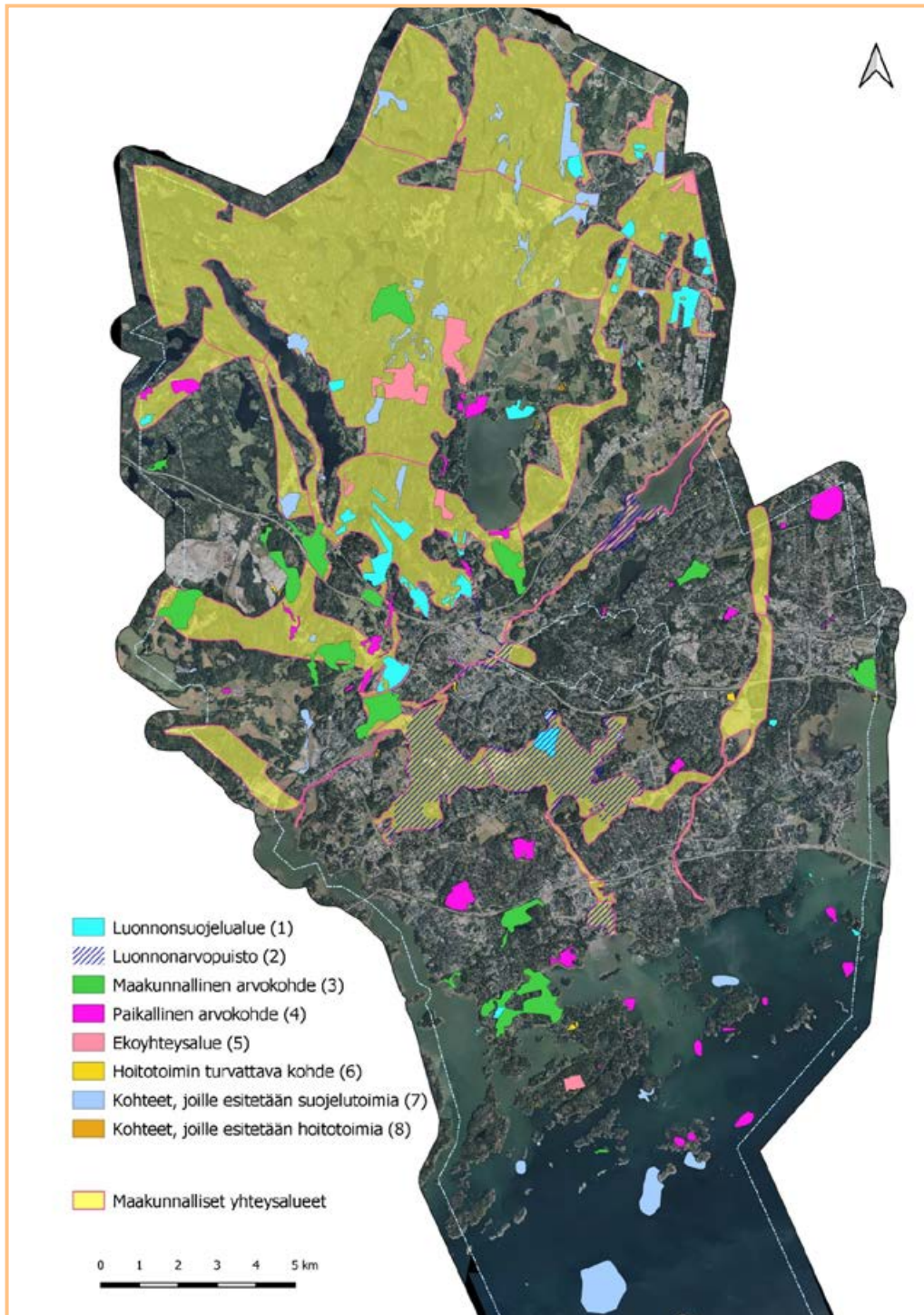
Kuva 9. Turvatut luontoalueet prosentteina Espoon kokonaispinta-alasta ohjelmakokonaisuuden toteutuessa verrattuna EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteisiin.

Kuvasta 9 voidaan nähdä, että Espoossa oltaisiin hyvin lähellä EU:n biodiversiteettistrategian 10 %:n tavoitetta ns. tiukan suojelun suhteen, jos luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelmassa ja selvityksessä esitetyt suojelualueet toteutuisivat kokonaisuudessaan. Muulla tavoin säilytettävän luonnon tavoite (30%) on sen sijaan EU:n strategiassa huomattavasti suurempi. Toki tavoite on EU:n laajuinen, eikä sitä sinällään ole tarkoituksenmukaista soveltaa kaupunkeihin. Vertailu on tässä tehty mielenkiinnon vuoksi.

Seuraavissa kuvissa (kuva 10 ja kuva 11) näkyvät toimenpideohjelman ja selvitysosan kaikki kohteet Espoon kartalla. Kuvassa 10 kohteet esitetään nykyisen suojeluverkoston kanssa. Kuvassa on lisäksi Metsähallituksen vireillä olevat suojelukohteet Espoossa (perustettavat suojelualueet mh). Kuvassa 11 näkyy lisäksi kohteiden sijainti Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen mukaisten maakunnallisten ekologisten yhteyksien suhteen. Kunkin kohteen tarkemmat sijainti- ja rajauskartat löytyvät kohdekorteilta luvussa 7.

Kuva 10. Kuvassa ovat luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelman ja selvitysosion kohteet yhdessä nykyisten suojelualueiden kanssa.

Kuva 11. Kuvassa ovat luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelman ja selvitysosion kohteet sekä nykyiset suojelualueet EVN-selvityksessä muodostettujen maakunnallisten ekologisten yhteyksien verkostossa.

Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelmassa ja selvityksessä on esitetty toimenpideohjelma (OSA 1), sekä selvitetty tavoitteet ja mahdollisuudet (OSA 2) luonnon monimuotoisuuden säilymiselle merkittävistä alueista. Näiden alueiden turvaaminen yhdessä ekologisen verkoston nykytilaselvityksessä (EVN) esitettyjen ekologisten yhteyksien säilyttämisen kanssa edistäisi merkittäväällä tavalla luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja kehittymistä Espoon alueella. Kun lisäksi toimitaan myös suojeluverkoston ulkopuolella Espoon käytännöt luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi -koonnin mukaisesti, päästään lähemmäs tavoitteita pysäyttää luonnon monimuotoisuuden häviäminen ja jopa paikallisesti lisätä monimuotoisuutta. Samalla toimitaan kaupungin virkistysyhteyksien, hiilensidonnin ja muiden ekosysteemipalveluiden turvaamiseksi ja kehittämiseksi.

6.1. Jatkotoimenpiteet ja lisäselvitystarpeet

Tulee huomata, että ohjelmakokonaisuus (osat 1 ja 2) ei välttämättä toteudu kokonaisuudessaan tässä työssä esitetyin rajauksin vuoteen 2030 mennessä, sillä osa rajauksista ja luokituksista tarkentuu vielä maankäytön suunnittelun ja luonnonsuojelualueiden perustamisen myötä sekä muun inventointitiedon karttuessa. Lisäksi suojelutoimien eteneminen on riippuvaista yksityisistä maanomistajista. Monilla kohteilla tarvitaan tarkempia inventointeja ajanmukaisen luontotiedon tarkistamiseksi. Liitteessä 2 näkyy selvityskohteiden inventointitilanne.

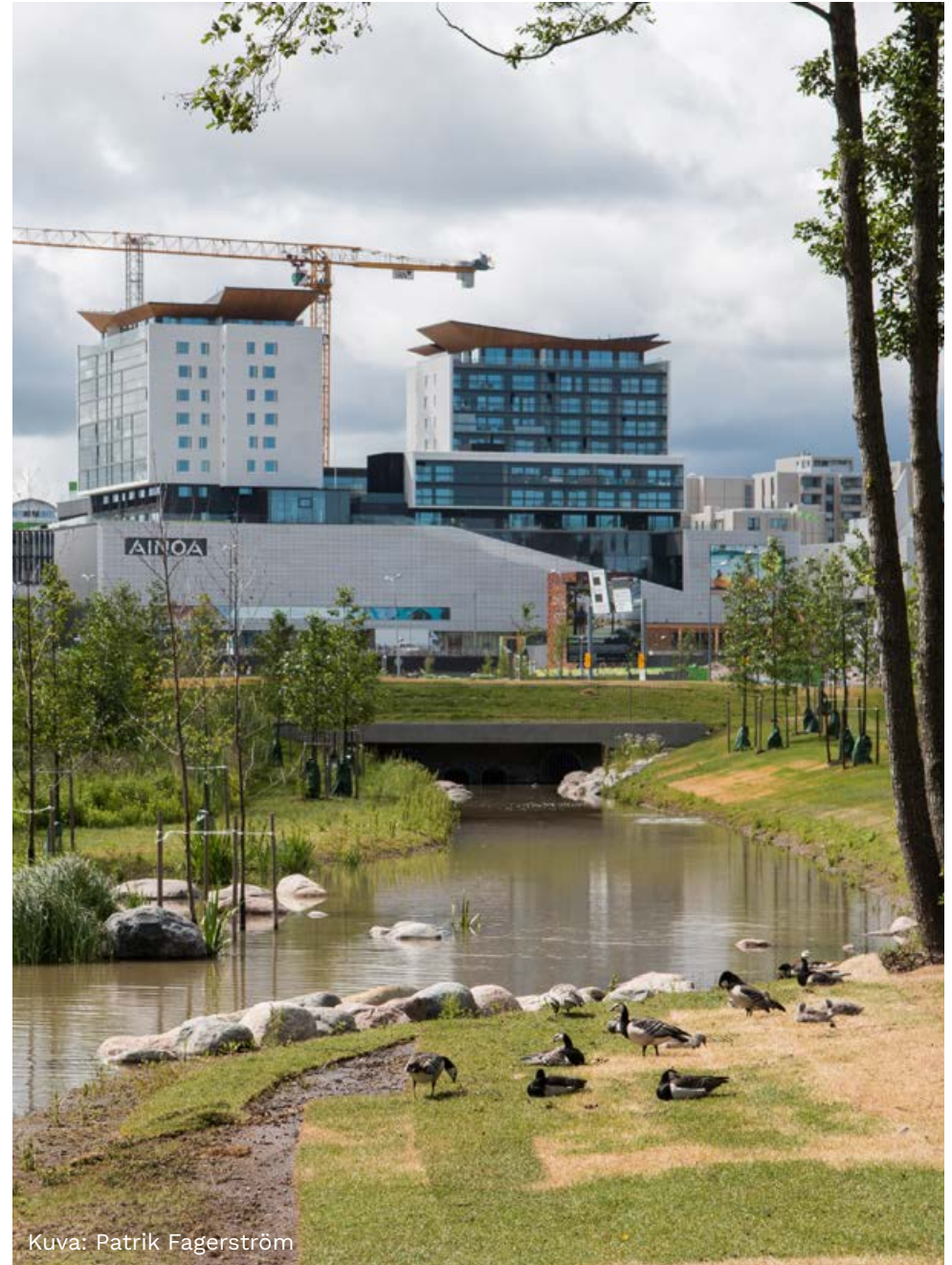
Muiden maanomistajien alueiden suojelu- ja hoitokohteiden toimenpiteiden toteutuminen ei ole kaupungin toimivallassa, vaan

riippuu kustakin maanomistajasta. Muiden maanomistajien kohteiden vapaaehtoisten toimien edistämistä ja neuvontaa on tavoitteena tehdä ympäristökeskuksessa projektiluontoisesti.

Kaupungissa on suuret kasvupaineet ja joidenkin esitettyjen kohteiden rajauksia voidaan joutua muokkaamaan yhteiskunnallisesti tai kaupunkirakenteellisesti merkittävien hankkeiden takia. Joillakin kohteilla luokitusta voi olla tarpeen muuttaa uuden tiedon myötä. Myös lisäkohteita tai alueiden osien laajennuksia on saattaa löytyä tarkemmissa inventoinneissa.

Ohjelman toteutumista voidaan seurata vuosittain. Tavoiteaikataulu kaupungin suojelukohteille ja luonnonarvopuistojen perustamiselle on liitteenä 3.

Luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma ja selvitys on voimassa vuoteen 2030 saakka. Tämän jälkeen on syytä tarkastella tilannetta uudelleen ja työstää ajanmukainen uusi ohjelma.

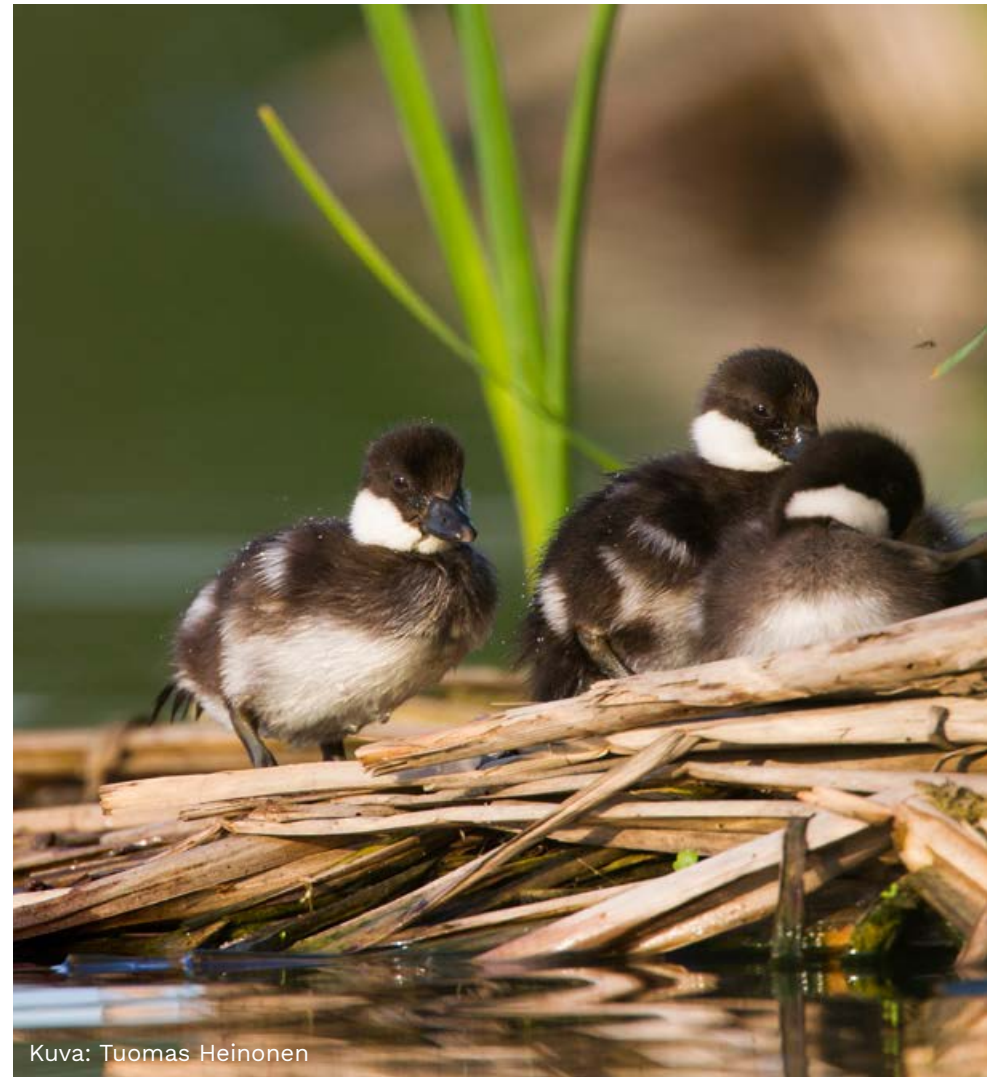
Kuva: Patrik Fagerström

7. Kohde-esittelyt

Tämä kappale esittelee kaikki kohteet kohdekorteilla. Korteilla esitetään kohteiden sijainnit ja rajaukset kartalla, tiivis kuvaus sekä tärkeimmät luontoarvot. Kunkin kohteen maanomistus- (ei nimetä yksityisiä maanomistajia) ja kaavoitustilanne kerrotaan. Lisäksi rajauksen perusteet ja viimeisimmät inventoinnit esitetään kohdassa rajaus ja lisäselvitystarpeet. Kaikkia rajauksia voidaan tarkentaa inventointitiedon karttuessa ja toimenpiteiden toteutusvaiheessa. Tarvittaessa myös luokituksia voidaan jatkossa lisätiedon myötä muuttaa koko kohteen tai sen osa-alueen osalta.

Kappaleessa 7.1. esitetään toimenpideohjelman (Osa 1) kohde-esittelyt esitetyistä uusista luonnonsuojelualueista kaupungin maalla. Kappaleessa 7.2 on ehdotettavien luonnonarvopuistojen kuvaukset, sekä alustavat luonnokset rajauksista.

Kappaleet 7.3.–7.6. ovat selvitysosion (Osa 2) kohde-esittelyitä.

Kuva: Tuomas Heinonen

7.1. Kaupungin luonnonsuojelualueeksi esitettävät kohteet

6 Sankgrundet

Osio 1, lk 1. Pinta-ala 0,4 ha. Aikataulu: 2026–2027

Kuvaus

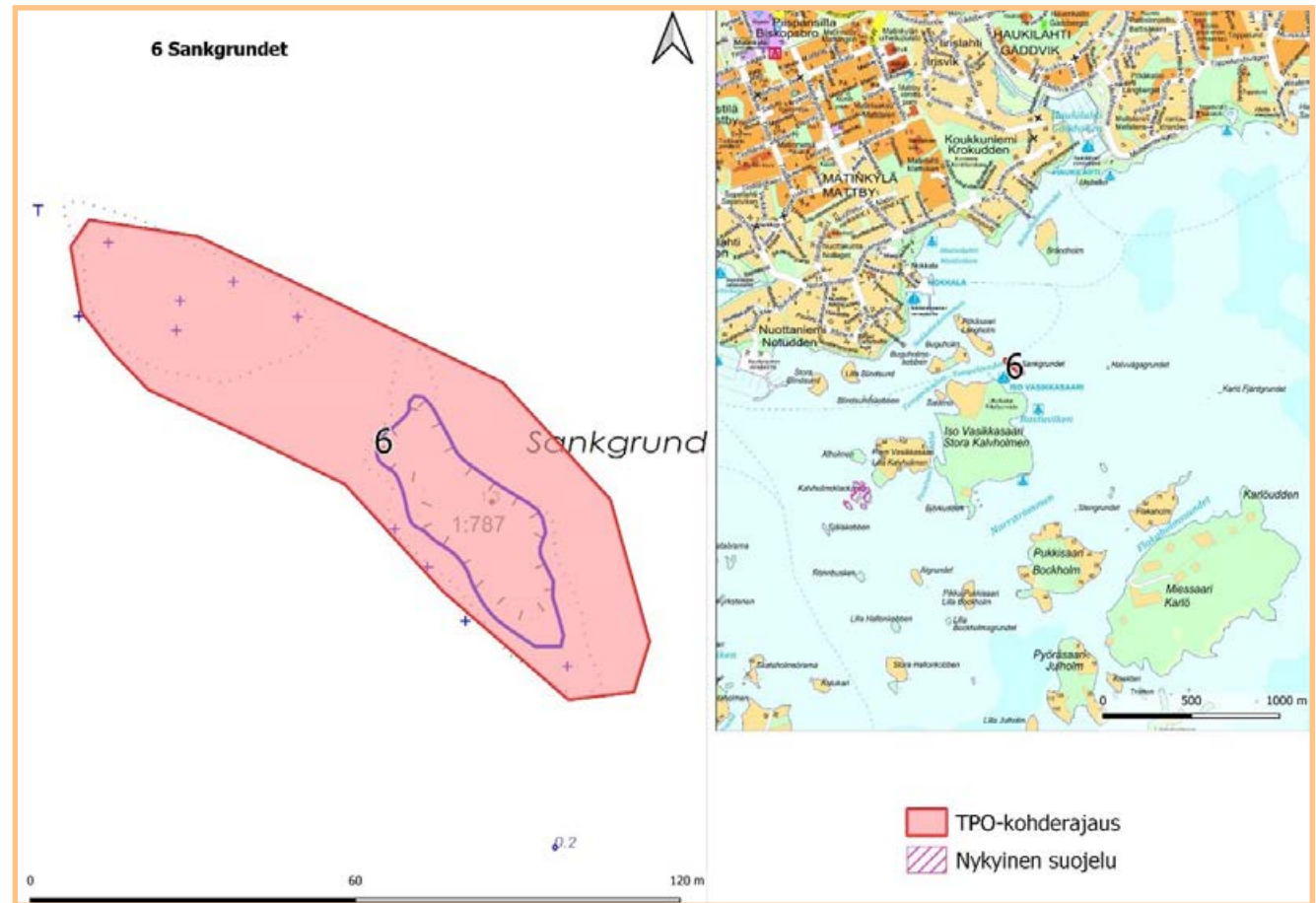
Ison Vasikkasaaren koillispuolella sijaitseva pikkuluoto, jonka pesimälinnusto on hyvin runsas ja monipuolinen luodon kokoon nähden. Luoto on heinikkoinen ja sen länsipuolella on ruovikkovyö. Luoto on tärkeä erityisesti naurulokille, joita on enimmillään pesinyt noin 200 paria. Naurulokkien määrä on joskus ollut sadan parin tietämissä. Tiiraja on pesinyt enimmillään noin 50 paria. Haahkoja on pesinyt tiirajien ja naurulokkien seurassa viime vuosina 5–10 paria ja uhanalaisia tukkasotkia muutama pari. Muita luodolla pesineitä lajeja ovat kyhmyjoutsen, haapana, sinisorsa, kalalokki, meriharakka, punajalkaviklo ja rantasipi.

Suojeluarvot

Tärkeä lintujen pesimäpaikka.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki omistaa, Espoon eteläosien yleiskaavan vesialueella (W). Saariston OYK luonnoksessa V

Rajaus ja lisäselvitystarve

Suojelurajaus saaren rantaviivan mukaan. Luontotiedot Espoon arvokkaat luontokoh-

teet 2012. Linnuston nykytilanne olisi hyvä tarkistaa.

7 Linholminluodot

Osio 1, lk 1. Pinta-ala 0,8 ha. Aikataulu:
2028–2030

Kuvaus

Westendin edustalla Linholmin pohjois- ja itäpuolella sijaitsevilla heinikköisillä luodoilla ovat pesineet muun muassa kyhmyjoutsen, haapana, sinisorsa, tukkasotka (uhanalainen laji), haahka, kalalokki, harmaalokki, kalatiira, lapintiira ja punajalkaviklo. Aiemmin luodoilla pesi myös naurulokkeja (enimmillään yli 100 paria). Luodoilla olisi tilaa nykyistä runsaammallekin linnustolle. Pesinnät ovat ajoittain kärsineet vainosta, sillä naurulokin munia on hävitetty. Samalla on häiritty muidenkin lintujen pesimärauhaa. Myös luontojen mataluus on häirinnyt lintuja, sillä nousu-vesi on toisinaan tuhonnut munapesiä.

Suojeluarvot

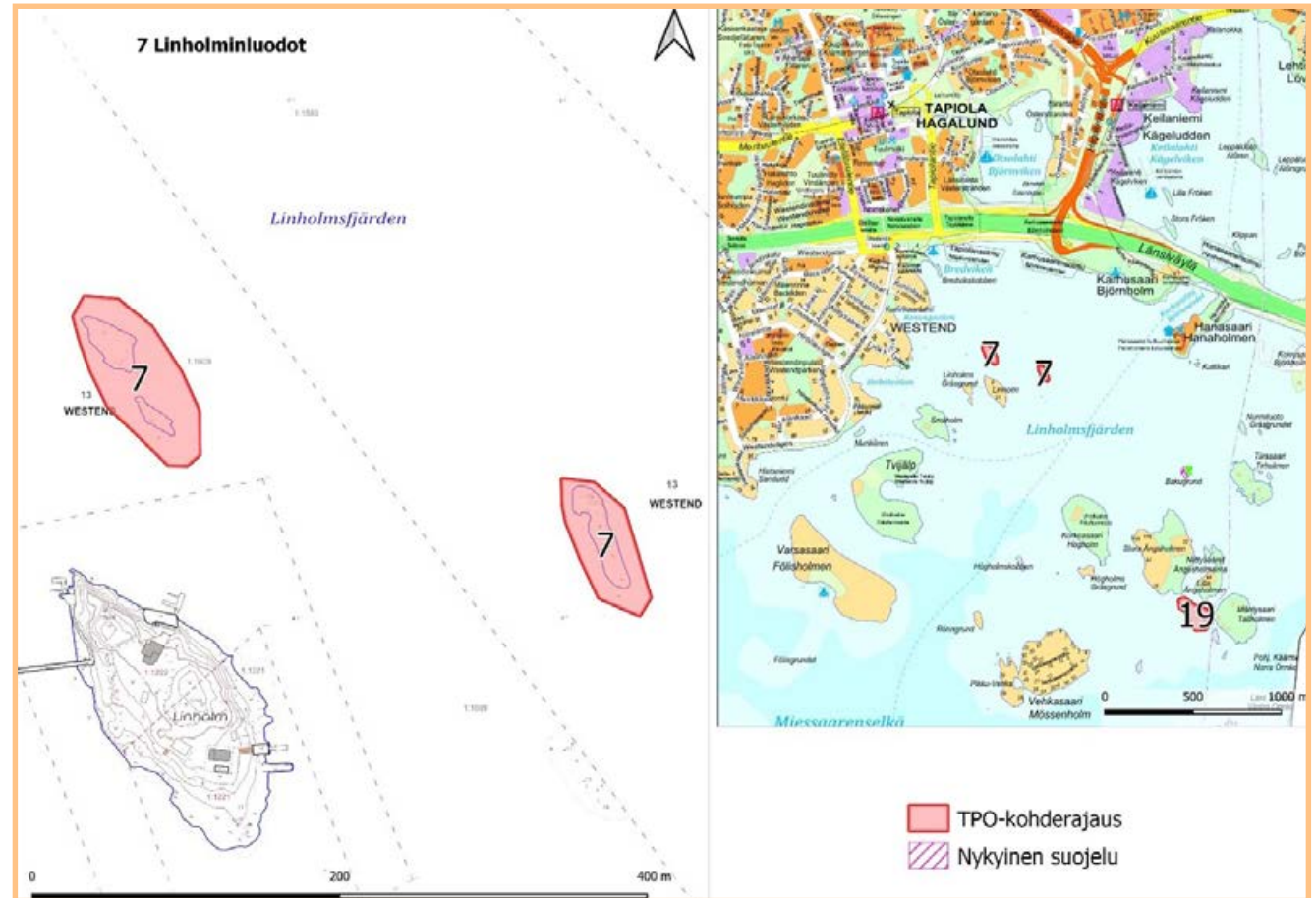
Tärkeä lintujen pesimäpaikka

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki omistaa, Espoon eteläosien yleiskaavan vesialueella (W), Saariston OYK luonnoksessa V

Rajaus ja lisäselvitystarve

Suojelurajaus saaren rantaviivan mukaan?
Luontotiedot Espoon arvokkaat luontokohdet 2012. Linnuston nykytilanne olisi hyvä tarkistaa

19 Niittysaarten luodot

Oso1, lk 1. Pinta-ala 1,9 ha. Aikataulu:
2026–2027

Kuvaus

Suojeluarvot

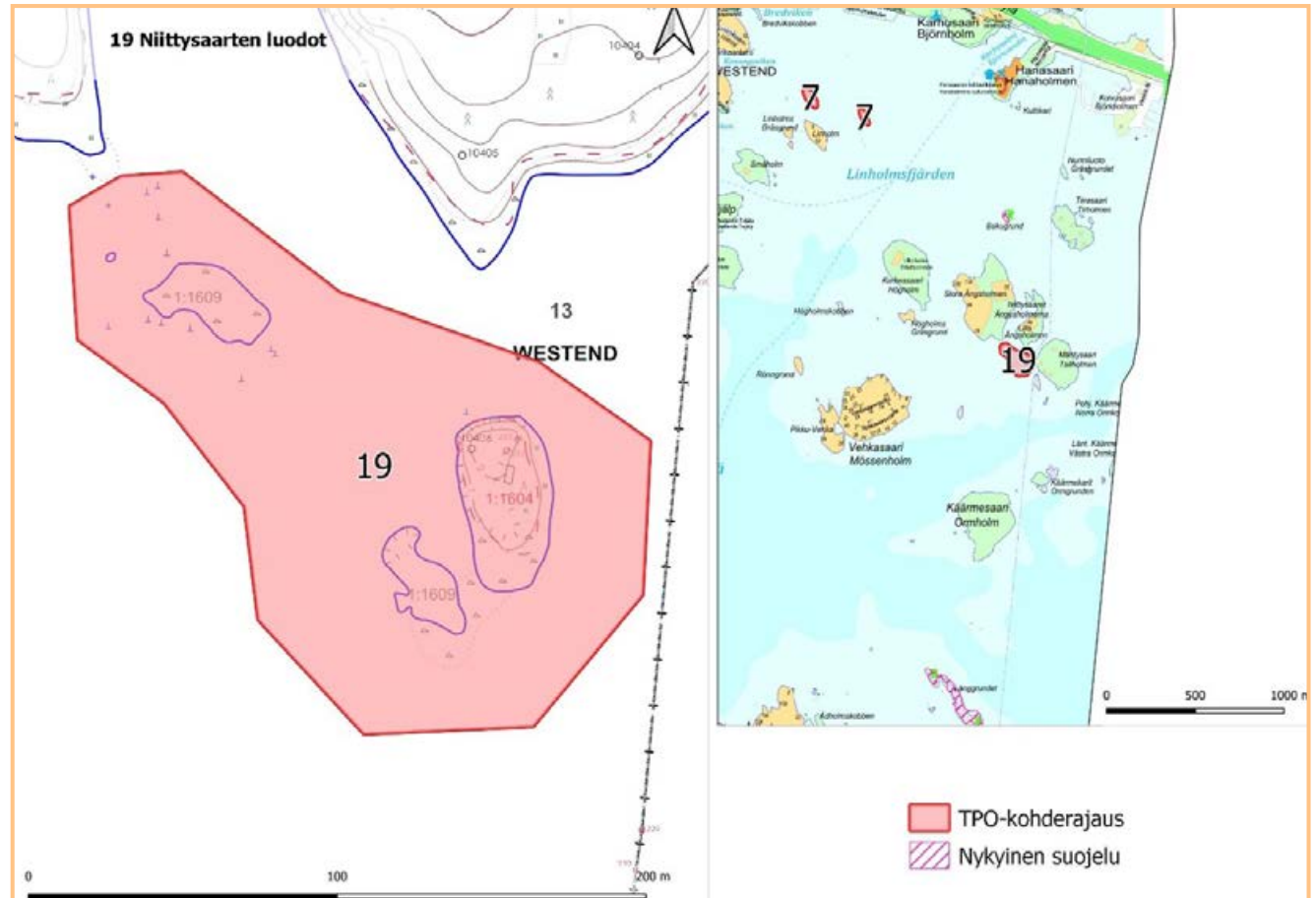
Tärkeitä merilintujen pesimäpaikkoja, luon-
nontilaisia, pieniä merenrantaniittyjä

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki omistaa maa- ja vesi-
alueen. Espoon eteläosien yleiskaavassa
suojelualue (S)

Rajaus ja lisäselvitystarve

Sisältää vedenalaista luontoa luotojen
ympärillä. Linnuston nykytilanne olisi hyvä
tarkistaa

135 Sököörarna

Osio 1, lk 1. Pinta-ala 0,8 ha. Aikataulu:
2026–2027

Kuvaus

Alkujaan metsästyslain nojalla rauhoitettu
linnustoalue

Suojeluarvot

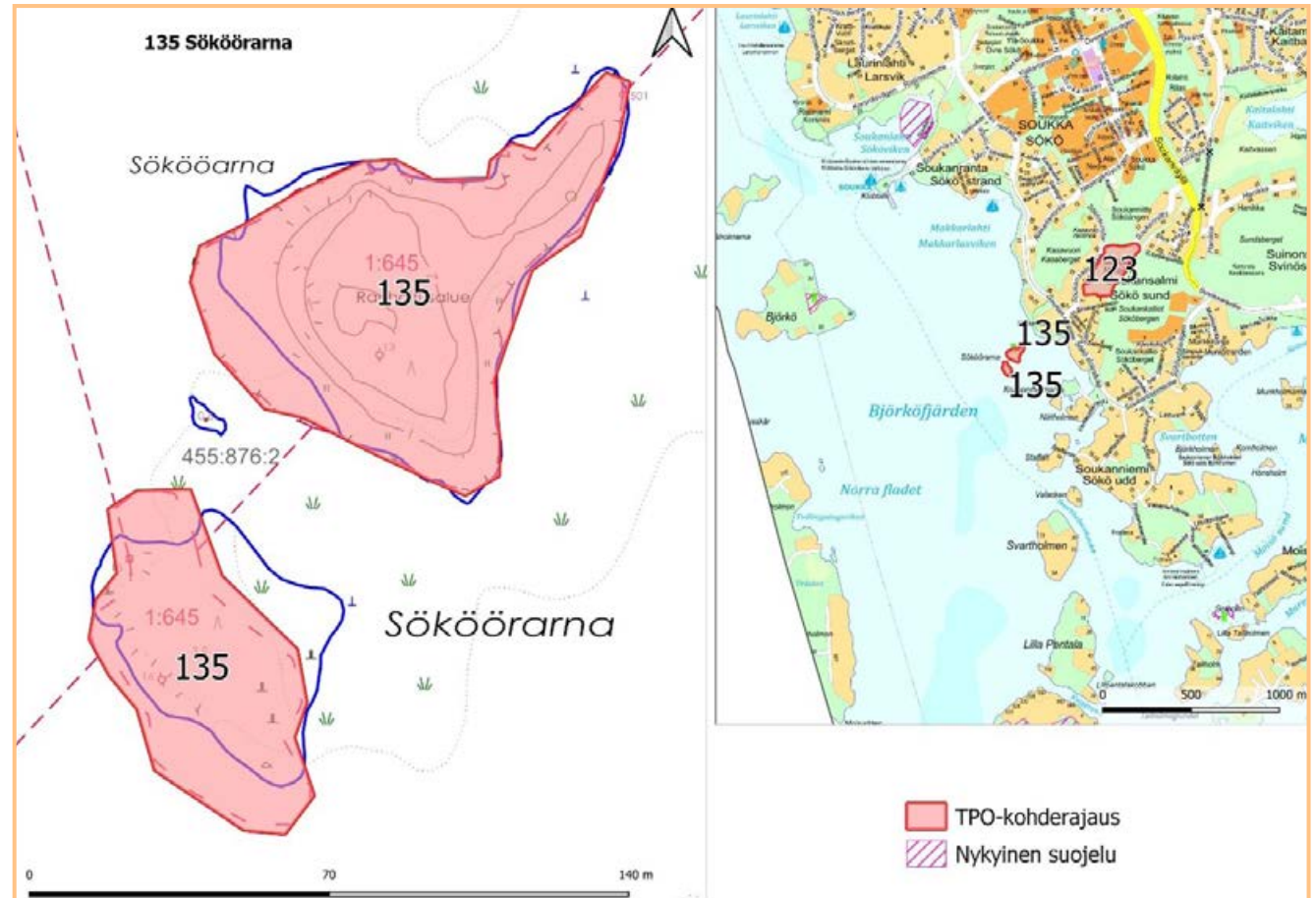
Linnustolle tärkeä alue

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki omistaa maa-alueet.
Espoon eteläosien yleiskaava SL, asema-
kaava SL-2, luonnonsuojelualue

Rajaus ja lisäselvitystarve

Kaavan suojelurajaus kattaa myös vesi-
alueet luotojen ympärillä. Kaupungin hake-
muksella voi rauhoittaa kaupungin omis-
tamat luodot. Linnuston nykytilanne olisi
hyvä tarkistaa

123 Mätäjärvi

Osio 1, lk 1. Pinta-ala 4,8 ha. Aikataulu:
2024–2025

Kuvaus

Monipuolinen pieni suokohde lähiympäristöineen sisältää nevaa, luhtaa ja korpia

Suojeluarvot

Uhanalaisia suoluontotyyppejä. Eteläreunalla liito-oravan ydinaluetta ja lahkavi-osammalen esiintymiä

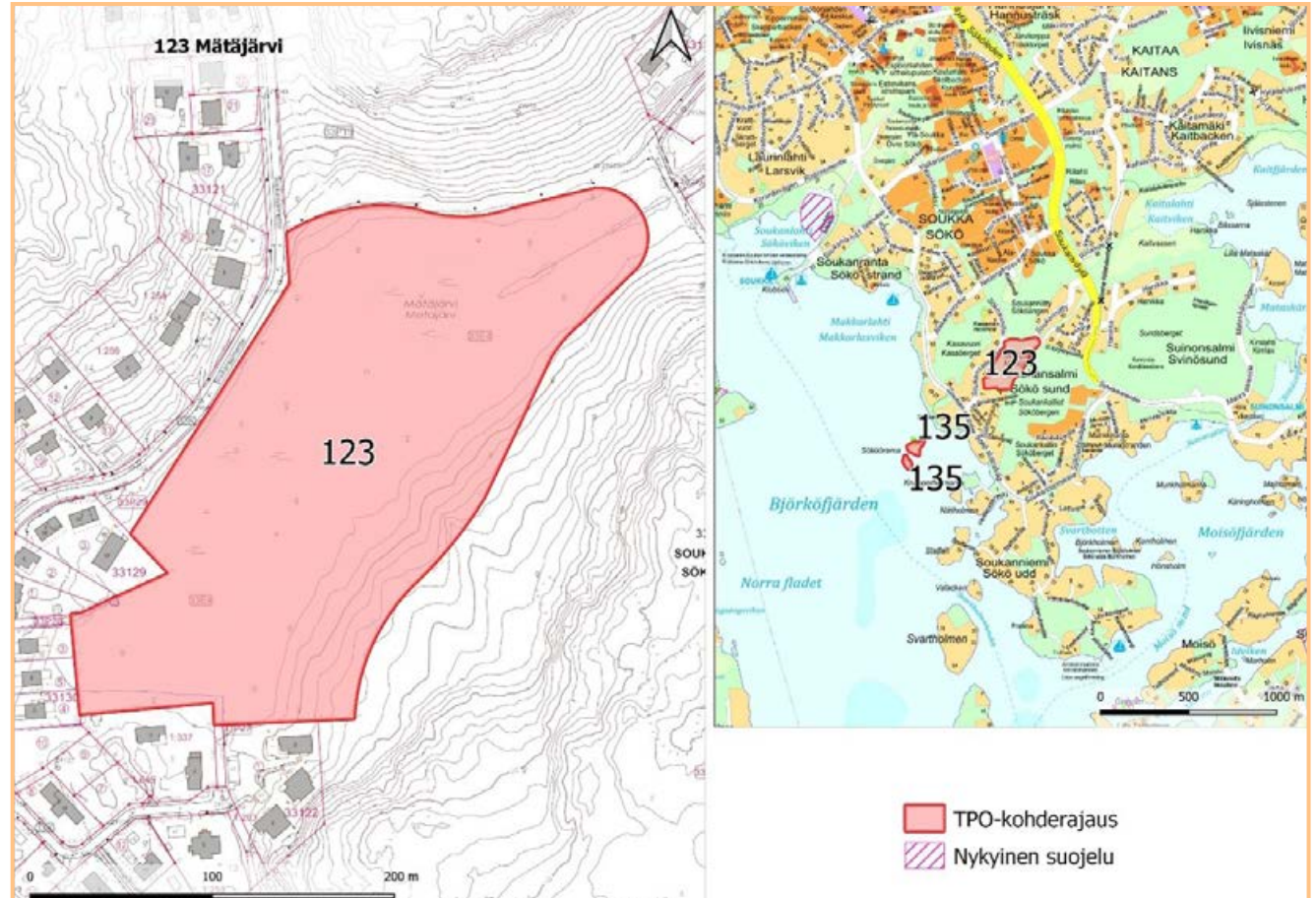
Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Espoon kaupunki.

Voimassa olevan asemakaavan suojelualue (SL-1). Espoon eteläosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus asemakaavan suojelurajauksen mukainen. Luontotiedot olisi hyvä päivittää. Ei viimeaikaisia selvityksiä

12 Turvesuon neva

Osio 1, lk 1. Pinta-ala 2,6 ha. Aikataulu: 2024–2025

Kuvaus

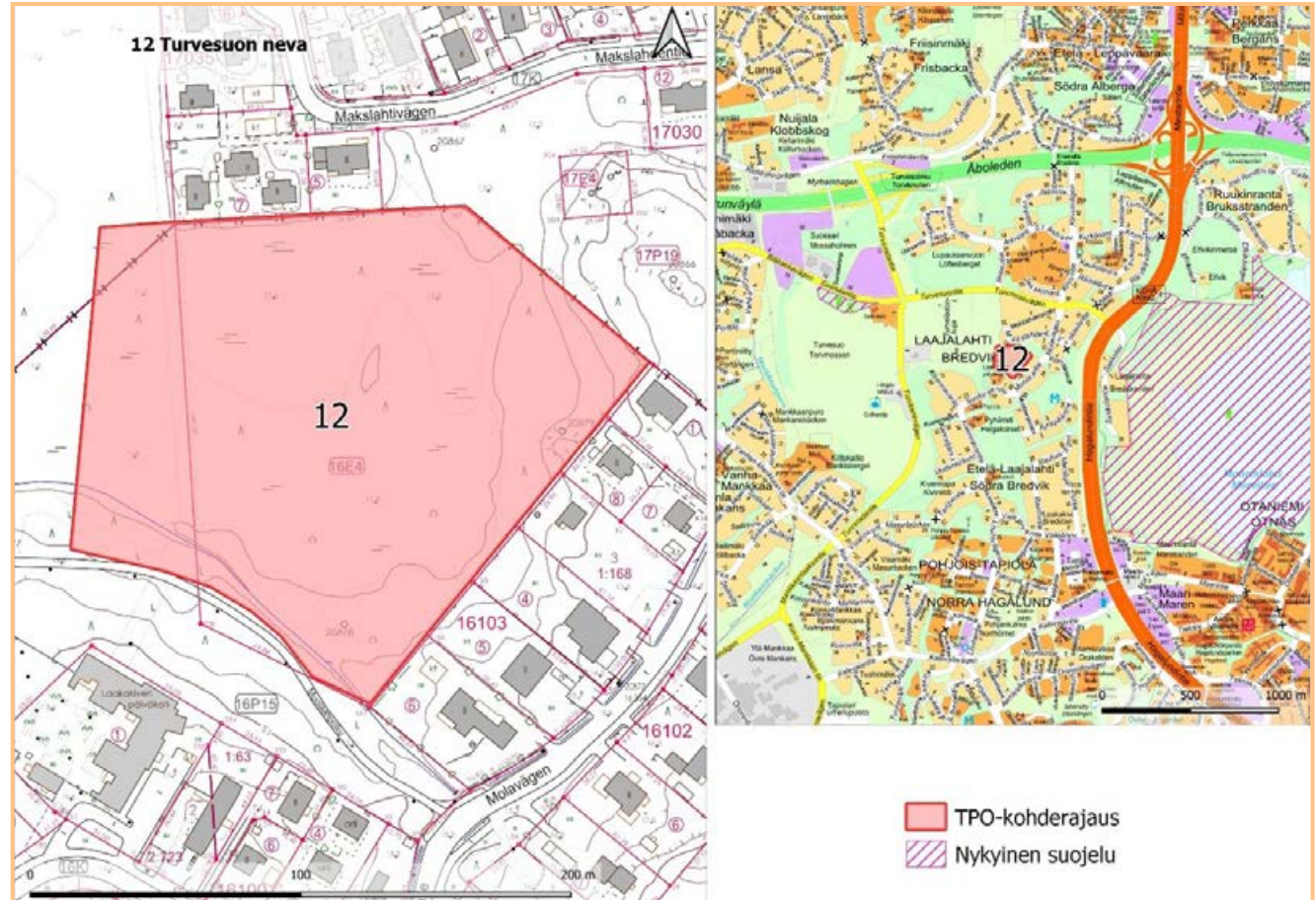
Mankaan Turvesuon itäreunassa oleva pikkusuo, joka on ainoa ojittamattomana säilynyt osa aikoinaan laajasta Turvesuosta. Turvesuon neva on pientaloasutuksen ympäröimä. Suo on silti säilynyt varsin luonnontilaisena. Turvesuon nevallä on pienestä pinta-alasta huolimatta useita suotyyppisiä. Varsinainen neva eli avosuosa on pieni, noin 50 metriä läpimitään. Avosuota reunustaa isovarpuräme ja pienipiirteisesti vaihteleva korpialue.

Suojeluarvot

Kuusi uhanalaista soiden luontotyyppiä, joista kaksi on erittäin uhanalaisia (EN) korpia. Uhanalaiset luontotyypit kattavat 55 % kohteen pinta-alasta. Kasvilajisto on edustava. Siihen kuuluu useita suolajeja, joiden esiintymiä on pääkaupunkiseudulla säilynyt vain niukasti, mm. tupasluikka, villapääluikka ja valkopiirtoheinä. Uhanalaiseen lajistoon kuuluu pikkukihokki (VU).

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja on Espoon kaupunki. Asemakaavassa koko kohde on läntisintä reunaa lukuun ottamatta merkitty SL-alueeksi (länsireuna VL-alue).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Kartoitettu: Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma, kohdekartoitukset 2020 (Enviro/Lammi) Kohteen rajauksessa on mukana myös hieman suon säilymiselle tärkeää reunametsää.

31 Ritvan metsä

Osio 1, lk 1. Pinta-ala 30,5 ha. Aikataulu: 2021–2023

Kuvaus

Alueesta on Espoon kaupungin WWF:n kanssa tekemällä sopimuksella perustamaa Perintömetsää. Kohde on laaja, luonnontilaltaan melko hyvä metsä- ja kallioalue, joka rajautuu läheisiin suojelualueisiin muodostaen arvokkaan kokonaisuuden.

Suojeluarvot

METSO I -luokan valintakriteerit täyttäviä lahoppuustoisia kangasmetsiä, korpilaikkuja sekä kallioita hiidenkirnuineen. Osa merkittävän kokoista, kytkeytynyttä suojelukokonaisuutta.

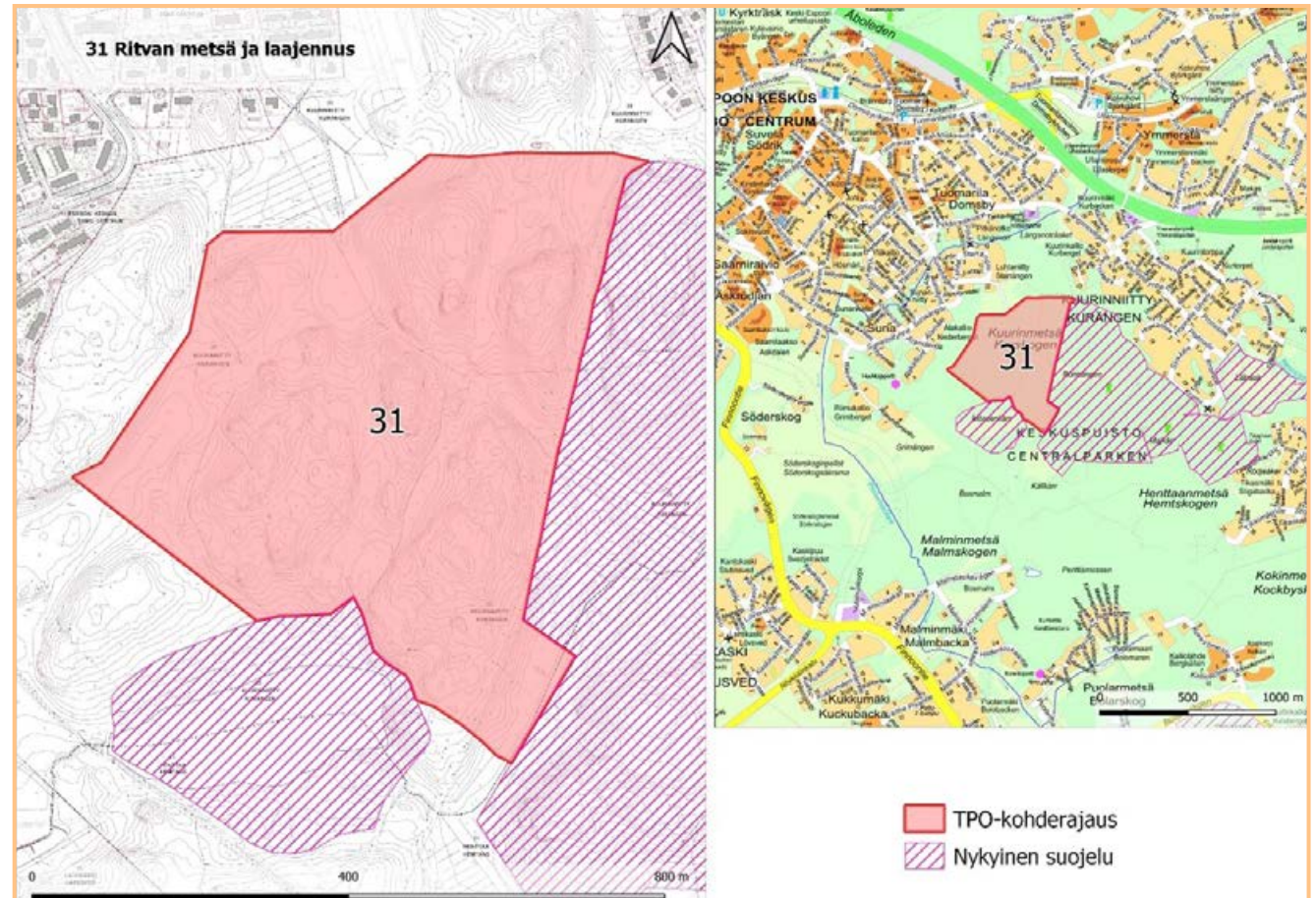
Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja on Espoon kaupunki. Keskuspuiston osayleiskaavassa virkistysaluetta (VL-1), jossa luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu tai rauhoitettava kohde. Osin asemakaava: VL

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus noudattaa WWF:n perintömetsärajausta, joka laajenee hieman itään kiinnittyen olemassa oleviin suojelualueisiin LAKU-kohderajauksen (Faunatica 2018) mukaisesti.

Alueella olemassa olevien ulkoilu- ja latu-reittien ylläpito sekä reittiverkoston kehittäminen mahdollistetaan luontoarvoja kunnioittaen.

täminen mahdollistetaan luontoarvoja kunnioittaen.

Selvitys Kuurinmetsän luontoarvoista-muistio (Mauno Särkkä 2007), Keijo Savolan maastokäynnit 2009–2015. Rajausa voi tarkentaa toteutusvaiheessa.

152 Teirinsuo - Vitmossen

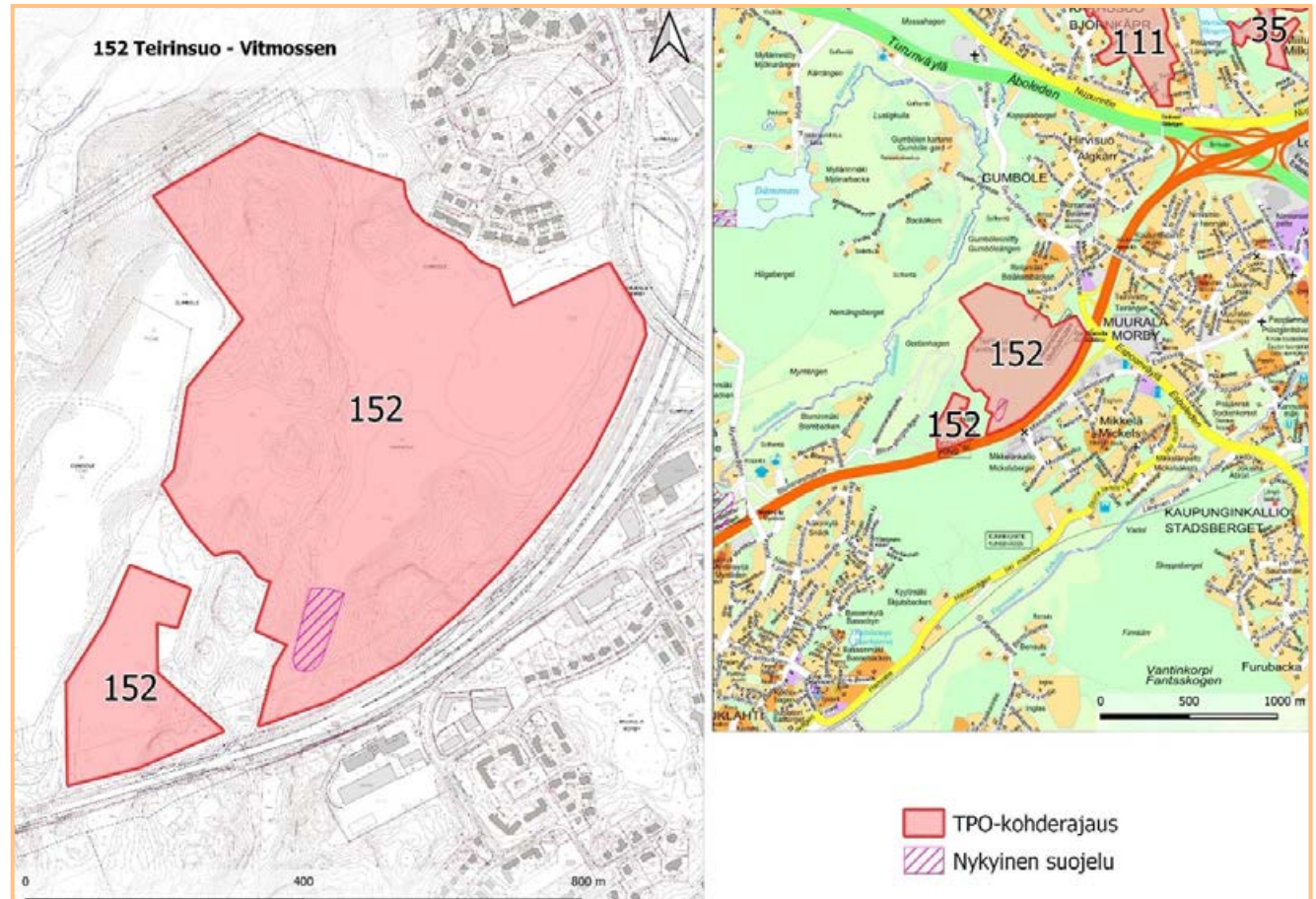
Osoi, lk 1. Pinta-ala 39,1 ha. Aikataulu: 2021–2023

Kuvaus

Maakunnallisesti avokkaita soita, joiden luonnontila on säilynyt hyvänä. Soilla on edustava kasvilajisto. Suotyyppien kirjo vaihtelee vankkaa puustoa kasvavista korvista puuttomiin nevoihin. Teirmossenin eteläpäässä on luonnonsuojelulain mukaisena luontotyyppinä suojeltu tervaleppäkorpi. Soita ympäröivä metsämaasto on kangasmetsää. Vanhimmilla kuvioilla on runsaasti lahoppuuta ja metsät ovat laajoilla alueilla luonnontilaisen kaltaisia. Pienet, vanhaa männikköä kasvavat kallioalueet tuovat maastoon vaihtelua. Alueen läpi kulkee vilkkaassa käytössä oleva ulkoilutie.

Suojeluarvot

Useita suoluontotyyppisiä, joista osa erittäin uhanalaisia (EN), varttunutta kangasmetsää (VU) ja yksi lehtokuvio (VU). Uhanalaisten luontotyyppien osuus Vitmossenin –Teirmossenin pinta-alasta on 60 %. Liito-orava (VU) lahokaviosammal (EN), hetesara (VU; pääkaupunkiseudun ainoa esiintymä) ja alueellisesti uhanalainen (RT) rakkosammal. Osa maakunnallisesti tärkeää ekologista yhteyttä ja myös LAKU-kohde.

Maanomistus ja kaavutilanne

Maanomistaja on Espoon kaupunki.

Asemakaavassa virkistysaluetta (VL). Bloiminmäen osayleiskaavassa virkistysaluetta (V, luo-merkinnöillä).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Espoon LUMO-toimenpideohjelma, Kohdekartoitukset 2020 (Enviro).

Alueella olemassa olevien ulkoilu- ja latu-reittien ylläpito sekä reittiverkoston kehittäminen mahdollistetaan luontoarvoja kunnioittaen.

Rajausa voi tarkentaa toteutusvaiheessa.

111 Karhunsuo

Oso1, lk 1. Pinta-ala 26,5 ha. Aikataulu: 2024–2025

Kuvaus

Kohteella on monipuolisesti erilaisia metsä-, suo-, kalliolin ympäristöjä. Liittyy olemassa olevaan Karhusuon metsän luonnonsuojelualueeseen.

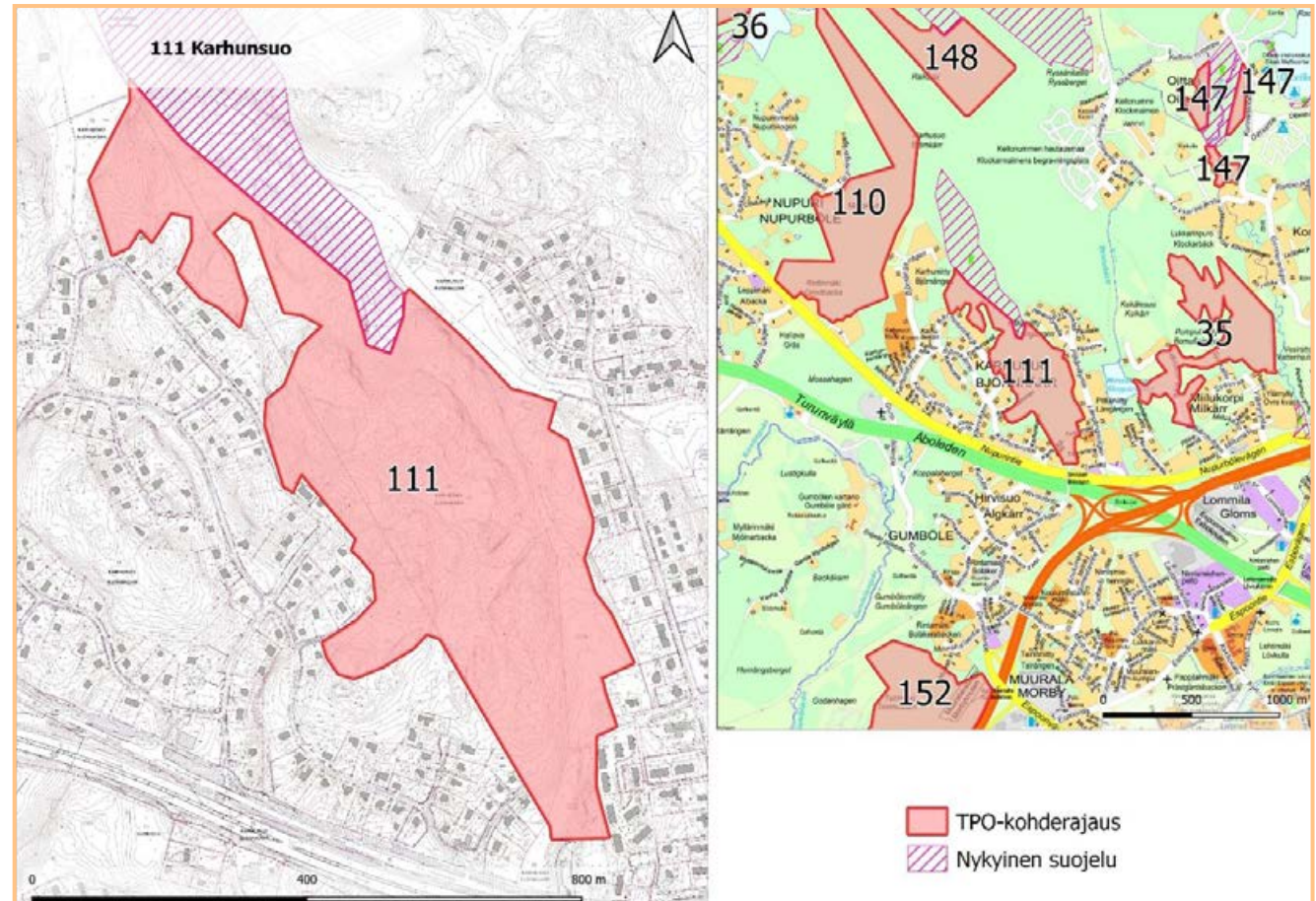
Suojeluarvot

METSO-ohjelman luokan I tai III valintaperusteet täyttäviä, runsaslahopuustoisia, eri-ikäisrakenteisia lehtipuustoisia kangaita, 100–200-vuotiaita kalliomännikköjä ja useita lahopuustoisia korpikuvioita/ korpilaikkuja. Liito-orava (VU), useita metsien luontoarvojen indikaattorikääpiä: ruostekääpä (RT), kermakarakääpä, männynkääpä, riukukääpä, ruskohaprakääpä ja silmälläpidettävät (NT) korkkikerroskääpä ja kirjokerrikääpä.

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja on Espoon kaupunki.

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa alue on virkistysaluetta (V) ja pientalovaltaista asuntoaluetta (AP). Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavan (POKE) luonnoksessa alue on suojelualuetta (S). Alueen itäreunassa olevien asemakaavojen virkistysaluetta (VL, VP).

Rajaus ja lisäselvitystarve

LAKU-kohderajaus (Faunatica 2018), kaavan SL-rajaus. Luontoselvitys 2017 Viiskorpi-Nupuri alueella (Ympäristösuunnittelu Enviro 2017) Pohjois-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2015–2025: Lohko 5 (Espoon kaupunki 2015).

Suunnitellun ulkoilureitin toteuttaminen Nupurintieltä Pitkäniittyyn mahdollistetaan luontoarvoja kunnioittaen.

Rajausta tarkennetaan toteutusvaiheessa.

35 Miilukorpi

Osio 1, lk. 1. Pinta-ala 22,3 ha. Aikataulu: 2028–2030

Kuvaus

Laaja, yhtenäinen metsäalue, jolla on monipuolisesti erilaisia metsä-, suo- ja kallioelinympäristöjä, sekä luhtia.

Suojeluarvot

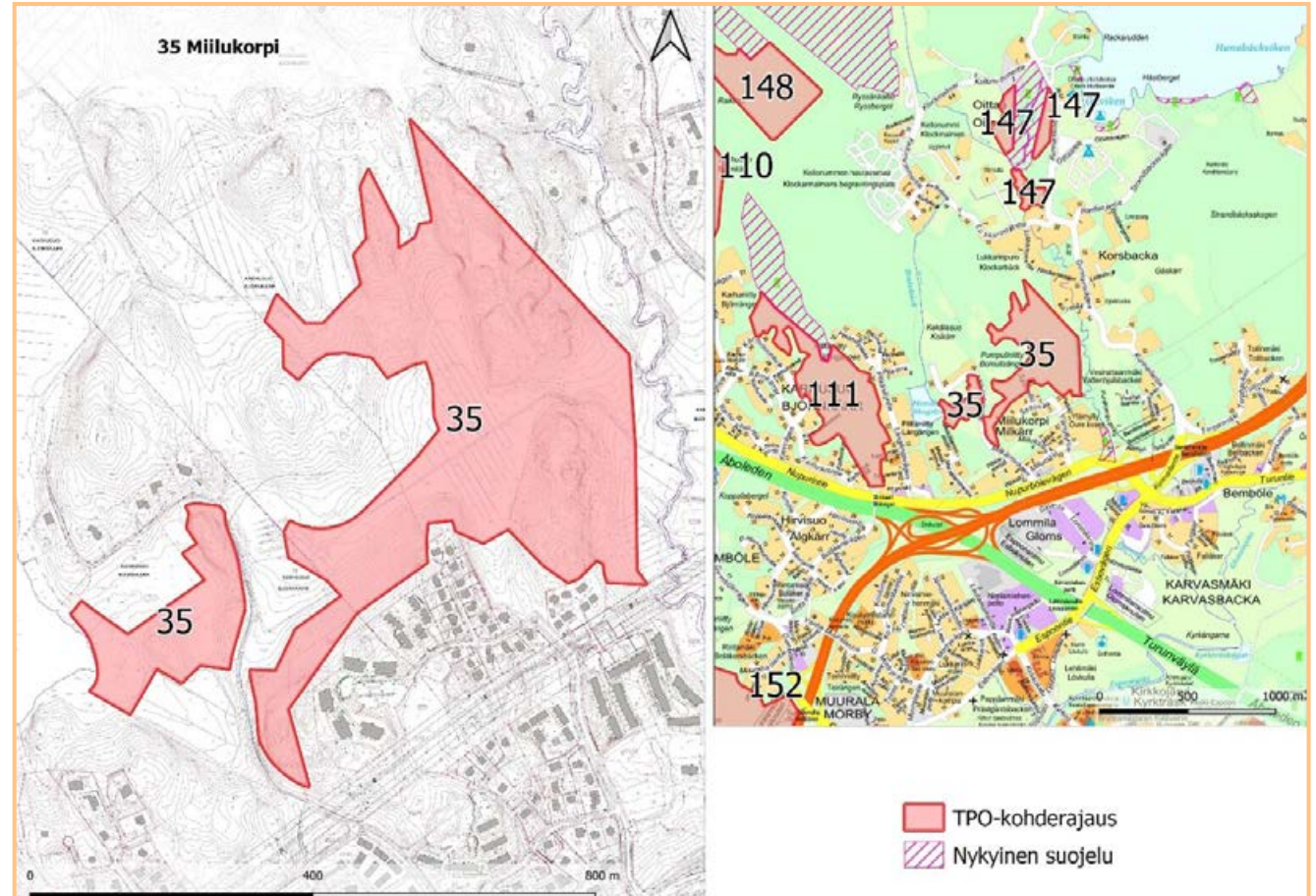
METSO I ja II-luokan kriteerit täyttäviä luonnontilaisen kaltaisia kangasmetsä- ja lehtokuvioita sekä vanhapuustoista kalliomännikköä. Metsälampi on luonnontilaisen kaltainen ja sen rannalla on ruoko-, hieskoivu- ja pensasluhtaa. Rantaluhta, korpi ja luonnontilaisen kaltainen metsäalue muodostavat arvokkaan, luonnontilaltaan hyvän eri luontotyyppien kokonaisuuden. Liito-orava (VU), pähkinälehto, harvinainen neivaimarre.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Maakuntakaavassa SL, POKE-luonnos: S, yhdyskäytävä V, pieneltä osin A3. Rajausta tarkennetaan toteutusvaiheessa.

Rajausta ja lisäselvitystarve

LAKU-kohderajaus (Faunatica 2018), Luontoselvitys Miilukorven ja Pitkäniityn asema-kaava-alueelta (Yrjölä ym. 2005), Korsbackan luontoselvitys 2014 (Enviro).

Rajausta tarkennetaan toteutusvaiheessa huomioiden alueelle alustavasti suunnitellut joukkoliikenneyhteydet sekä alueelliset hulevesien hallintaratkaisut.

Viimeisiä selvityksiä mm. Espoon luonnonhoidon kuviot, Espoon luontokohteiden

maakunnallisen arvon määrittely LAKU-kriteerein Uusimaa-kaavaa varten (Faunatica 2018), Espoon Miilukorpi II kaava-alueen luontoselvitys 2017 (Ympäristötutkimus Yrjölä Oy 2018).

110 Masskärin metsä

Osio1, lk. 1. Pinta-ala 53,5 ha. Aikataulu:
2024–2025

Kuvaus

Laaja, yhtenäinen, hyvin ekologiseen verkostoon kytkeytyvä alue, jolla on monipuolisesti erilaisia metsä-, suo-, kallioelinympäristöjä.

Suojeluarvot

Hyvin vanhapuustoisia kalliomänniköitä puustorakenteeltaan ja puulajisuhteiltaan monipuolisia, haapaa kasvavia metsiköitä ja METSO-ohjelman luokkien I ja II kriteerit täyttäviä runsaslahopuustoisia, eri-ikäisrakenteisia metsäkuvioita. Lehtokorpinotko ja luonnontilainen noro. Alue kytkeytyy läheisten suojelualueiden arvokkaiisiin metsiin.

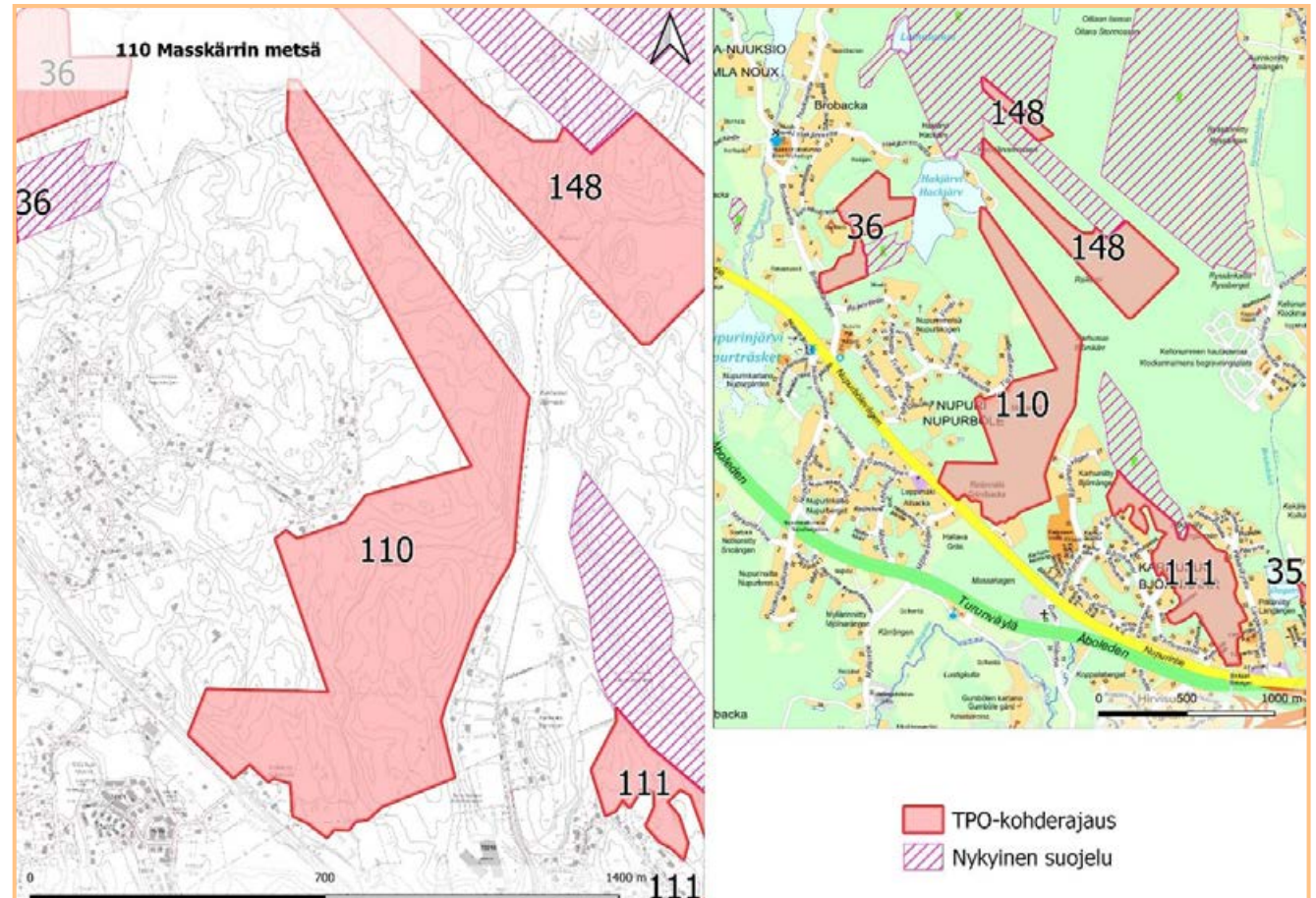
Liito-orava (VU) sekä edustavasti vanhan metsän kääväkäsajistoa, kuten silmälläpidettäviä (NT) ja alueellisesti uhanalaisia (RT) lajeja: rustikka, tippakääpä, aihkinahka ja punakarakääpä.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Maakuntakaavan SL

Rajaus ja lisäselvitystarve

LAKU-kohderajaus (Faunatica 2018), Pohjois-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2015–2025: Lohko 5 (Espoon kaupunki 2015). Rajausta tarkennetaan toteutusvaiheessa. Viiskorpi (Enviro 2017)

148 Hakjärvimossen - Raikorpi

Oso1, lk. 1. Pinta-ala 35,2 ha. Aikataulu: 2026–2027

Kuvaus

Alueella esiintyy arvokas paikallinen suo-yhdistelmä (boreaalinen piensuo), jalopuumetsikkö, sekä pienempiä korpia ja lehmusmetsiköitä. Mukana rajauksessa arvokas virtavesikohde Karhusuonpuron yläjuoksu. Kangasmetsiin on osin kertynyt kohtalaisen paljon lahoppuuta. Kangas- ja kalliometsät ovat tärkeitä suojavyöhykkeitä jalopuu- ja suokohteille. Alue koostuu osa-alueista, jotka liittyvät välittömästi Hakjärven luonnonsuojelualueeseen ja kansallispuistoon täydentäen niitä ja suojaten myös niiden arvoja. Alueiden kalliometsät ovat osin vanhapuustoisia.

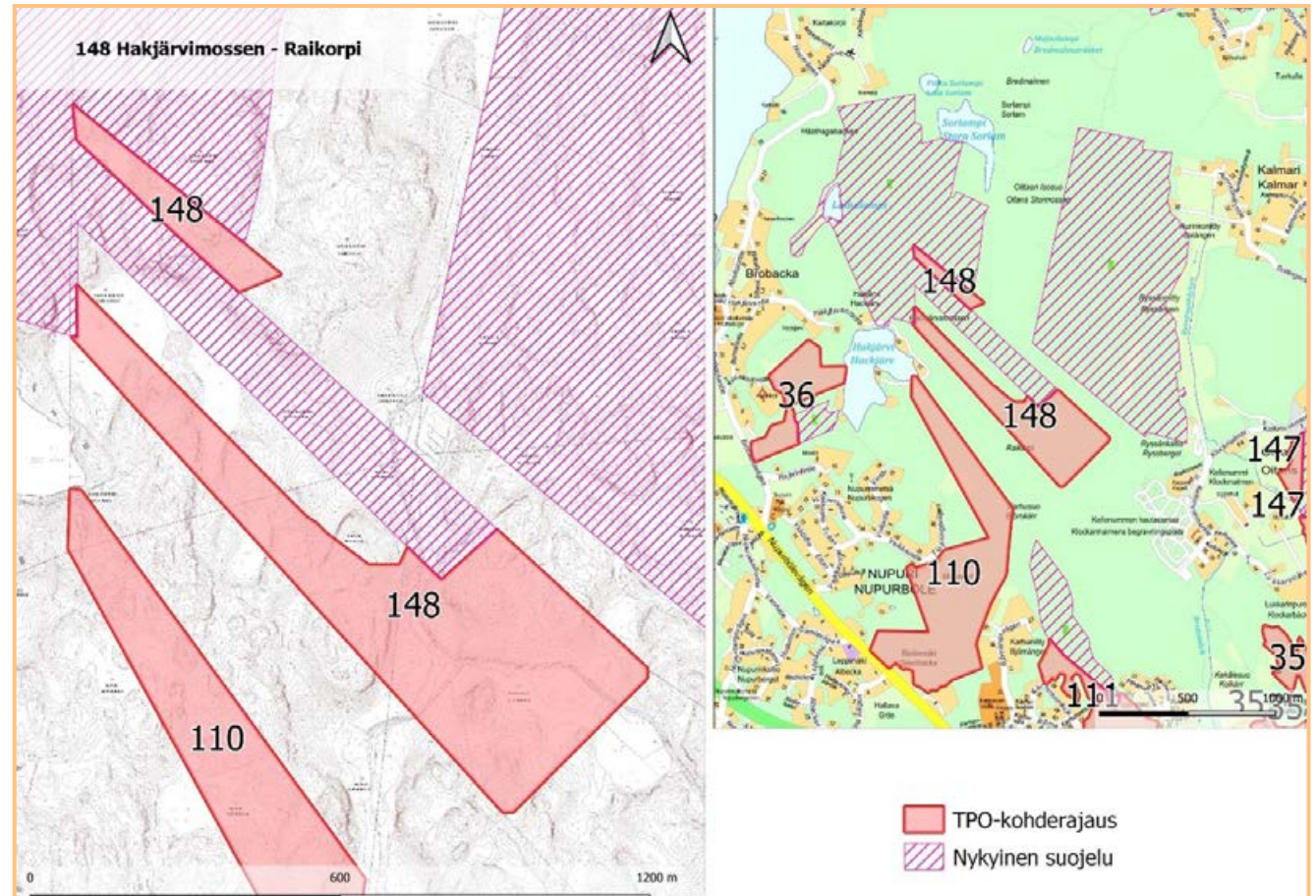
Suojeluarvot

luonnonsuojelulain 29 §:n mukainen jalopuumetsikkö (lehmuslehto), arvokas virtavesikohde Karhusuonpuron yläjuoksu, luonnontilaisen kaltainen noro, METSO I lk. kuvioita, liito-orava (VU) sekä huomionarvoiset lintulajit metsäviklo, tiltaltti, palokärki (D1).

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Espoon kaupunki.

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa (PYK I) luonnonsuojelualuevarauksen (merkintä SL 1) perusteena on lehtokasvillisuuden suojeleminen, osittain virkistysaluetta (V). Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavan (POKE) luonnoksessa suojelualuetta (S) ja virkistysaluetta (V).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä ja se mukailee Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitysvoimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 (Faunatica 2019b) tuloksia. Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa.

Viimeisimpiä selvityksiä alueelta ovat mm. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitysvoimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 (Faunatica 2019b), Espoon virtavesiselvitys 2008, Pohjois-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2015–2025, Espoon arvokkaat luontokohteet (Lammi & Routasuo 2013). Lisäksi alueelta on Espoon kaupungin luonnonhoidon kuvitiedot.

36 Kuusikodin metsä

Osio 1, lk. 1. Pinta-ala 19,5 ha. Aikataulu: 2024–2025

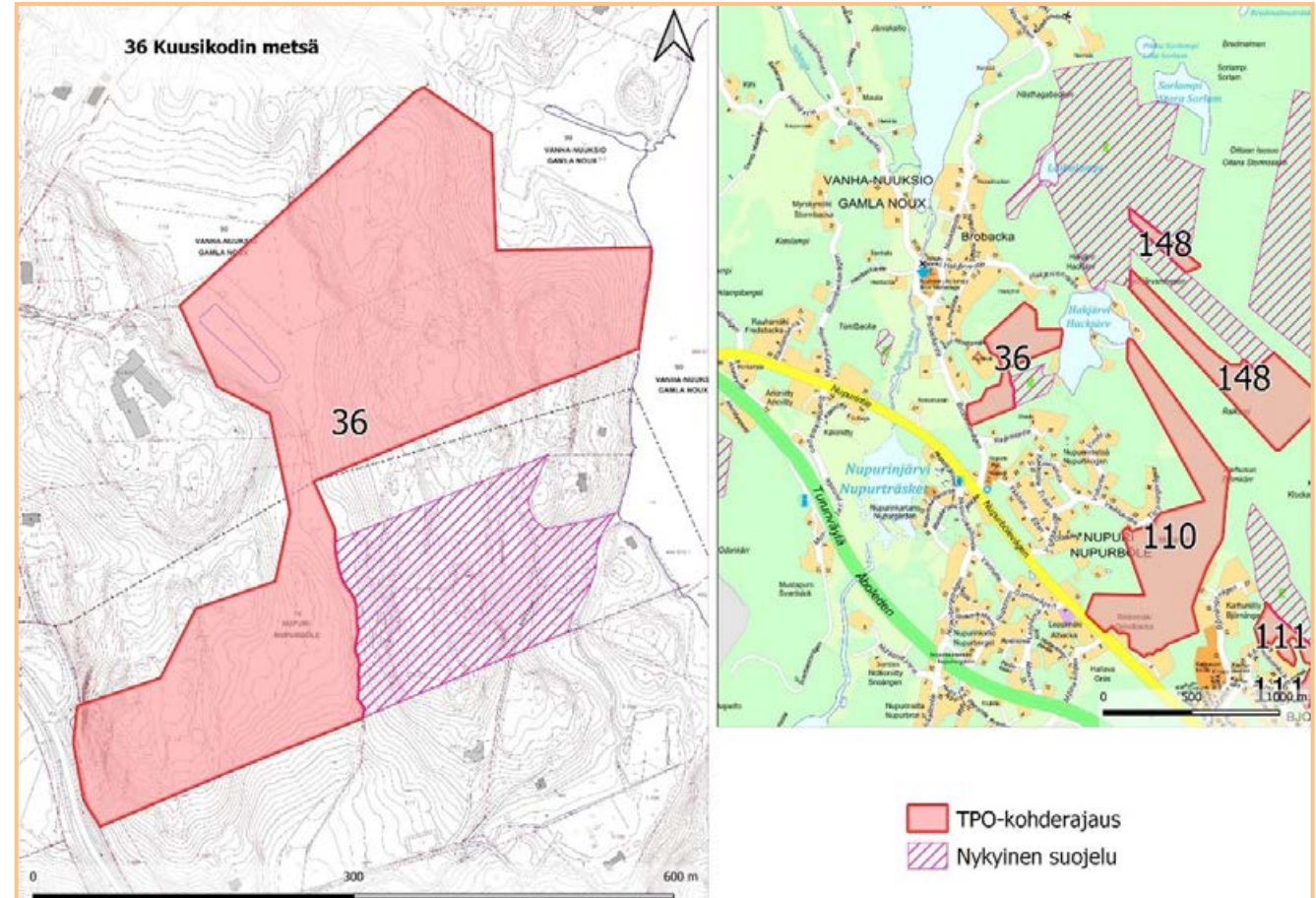
Kuvaus

Kohde muodostaa Mariliinan luonnonsuojelualueen kanssa yhtenäisen kokonaisuuden, joka koostuu useista kalliometsistä ja yli 100-vuotiaista kalliomänniköistä sekä lehtomaisten ja tuoreiden kankaiden metsistä ja pienialaisista pähkinäpensaslehtoista. Alueen keskellä kallioiden välisessä laaksossa sijaitsee uomaltaan luonnontilaisen kaltainen noro. Kuusikodin pääosin havupuuvaltaiset metsät ovat varttuneita, puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaisia ja runsaslehtipuustoisia. Lahopuumäärä vaihtelee keskimäärin 5–15 m³/ha.

Kuusikodin rakennuksen itäpuolella olevassa laaksossa on vanhan ojan kuivattama korkea ja runsaslahopuustoista turvekangasta. Laaksossa on myös umpeen kasvava jätevesiallas, johon on muodostunut tervaleppävaltaista luhtaa ja jonka pohjoispäässä on kosteaa lehtoa.

Suojeluarvot

Neljä uhanalaista kangasmetsän luontotyyppiä, joista kolme lehtomaisen ja tuoreen kankaan luontotyyppiä (VU) ja yksi varttuneen kuivahkon kankaan luontotyyppi (EN) sekä kaksi pientä luonnonsuojelulain kriteerit täyttävää pähkinälehtokuviota (VU). Uhanalaiset luontotyypit kattavat 55% kohteen pinta-alasta. Liito-orava (VU), lahokaviosammal (EN),

rakkosammal (NT, alueellisesti uhanalainen RT) ja töyhtötiainen (VU) palokärki (EU:n lintudirektiivin liitteen I laji) Viiksisiipan ja isoviiksisiipan tärkeä ruokailualue ja siirtymäreitti (EUROBATS-sopimus). Lähes koko alue täyttää METSO-ohjelman luokkien I, II tai III kriteerit.

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja on Espoon kaupunki, Mariliinan luonnonsuojelualueen pohjoispuolella on yksityisomistuksessa oleva tontti. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa Kuusikodin rakennuksen länsi- ja eteläpuolinen alue on merkitty pientalovaltaiseksi asuinalueeksi (A3) sekä länsipuolen

eteläisin ja koko itäpuolinen osa virkistys-alueeksi (V). Alueen etelä- ja itäreunaan on yleiskaavaehdotuksessa merkitty kulkemaan maakunnallisesti tärkeä ekologinen yhteys. Alueella ei ole asemakaavaa.

Rajaus ja lisäselvitystarve

LAKU-kohderajaus (Faunatica 2018), Kuusikodin alueen luontokartoitus (Virtamo-Tiiska 2020), Pohjois-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2015–2025. Rajausta tarkennetaan toteutusvaiheessa.

147 Oittaaan luonnonsuojelualan laajennukset

Osio 1, lk. 1. Pinta-ala 6,8 ha. Aikataulu: 2026–2027

Kuvaus

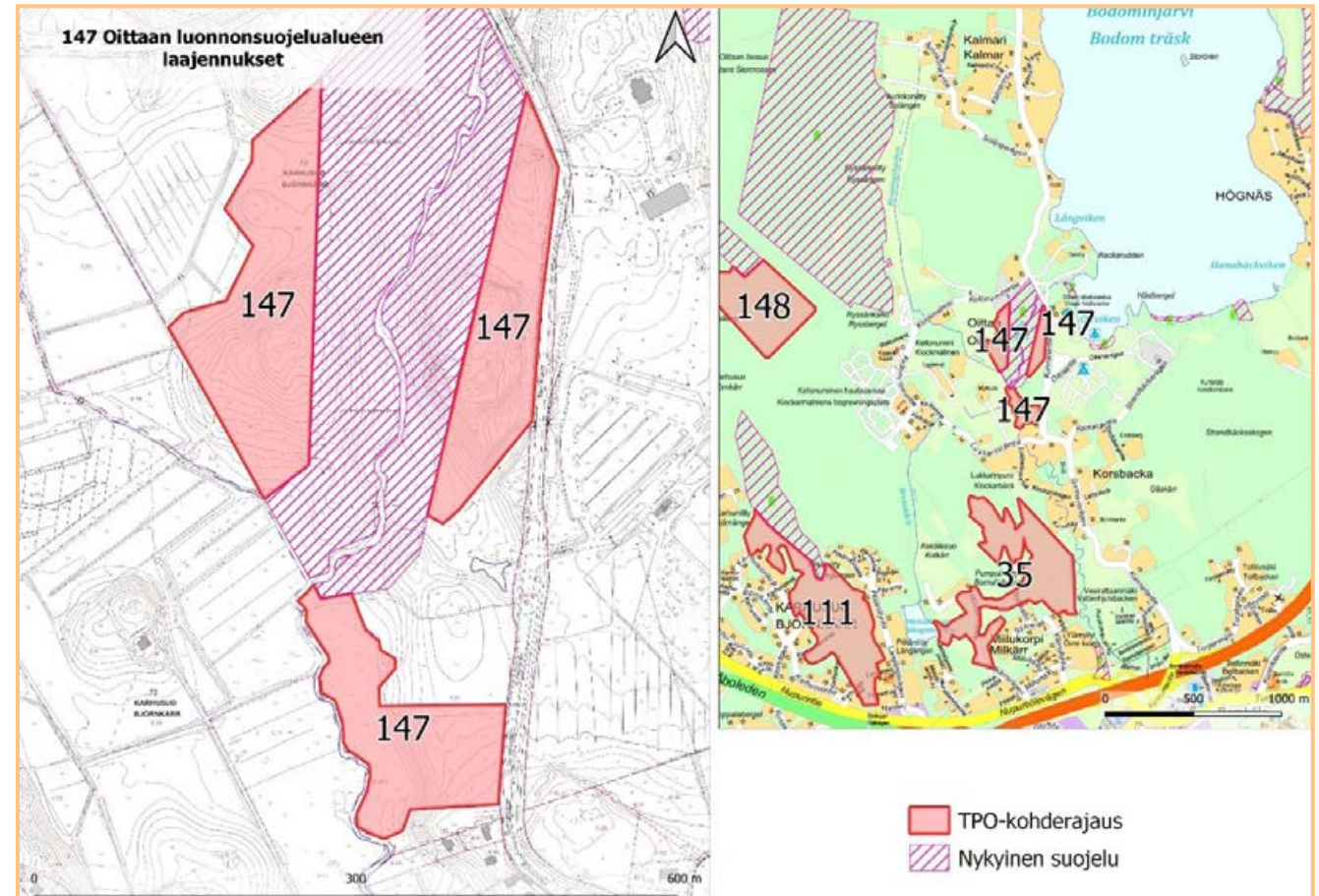
Kolme Oittaaan luonnonsuojelualueeseen rajautuvaa kohdetta, jotka muodostavat nykyisen suojelualan kanssa luonnonoloiltaan edustavan kokonaisuuden. Suojeltavaksi ehdotetut kohteet täydentävät ja monipuolistavat hyvin säilynyttä luontoaletta ja toimivat nykyisen luonnonsuojelualan tärkeinä suojavyöhykkeinä. Läntinen alue on sadan vuoden ikäistä lehtomaista kangasta, jossa on erittäin runsaasti lahoppuuta. Alueella on myös pieni korpi ja metsän reunassa on lehtoa. Metsäalue rajautuu luonnonsuojelualueeseen ilman maastossa näkyvää muutosta. Itäinen alue on kallioisempaa metsämaastoa, jonka puusto on paikoin vanhaa. Kallioisten mäkien rinteillä kasvaa runsaasti

nuoria vaahteroita. Alueen läpi kulkee Oittaaan luontopolku. Eteläisin kuvio on laaja pajukkoluhta, jonka läpi Glomsinjoki virtaa luonnontilaisessa uomassaan.

Suojeluarvot

Kuusi uhanalaista luontotyyppiä, joista yksi on virtavesi, yksi perinneympäristö (pieni niitty) ja muut neljä metsien luonto-

tyyppejä. Uhanalaiset luontotyypit kattavat 35 % kohteen pinta-alasta. Länsiosan runsaslahoppuustoinen lehtomainen kangas on luontotyyppinä silmälläpidettävä (NT). Maakunnallisesti tärkeäksi arvioitu LAKU-kohde, jonka kautta kulkee maakunnallinen ekologinen yhteys. Suurin osa metsistä täyttää METSO-ohjelman luokan I kriteerit. Liito-orava (VU), keltamatara (VU).

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja on Espoon kaupunki. Maakuntakaavan SL, POKEssa ekologisten yhteyksien runkoa. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa luonnonsuojelualuetta reunustavat alueet ovat virkistysaluetta (V).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus noudattaa selvityksen Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma – kohdekartoitukset 2020 (Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2020b) mukaista rajausta. Rajausta tarkennetaan toteutusvaiheessa.

45 Soidensuo

Osio 1, lk. 1. Pinta-ala 3,4 ha. Aikataulu: 2024–2025

Kuvaus

Soidensuo on 35 hehtaarin laajuinen suoalue, josta suurin osa on Kirkkonummien puolella. Suo on säilynyt melko luonnontilaisena. Espoon puolella on suon reunärämettä ja kahden hehtaarin laajuinen korpialue, jonka kautta laskee kolme pientä puroa. Korpialuetta reunustavat pohjoispuolella nuoret kangasmetsät, eteläpuolella on myös varttunutta kuusikangasta.

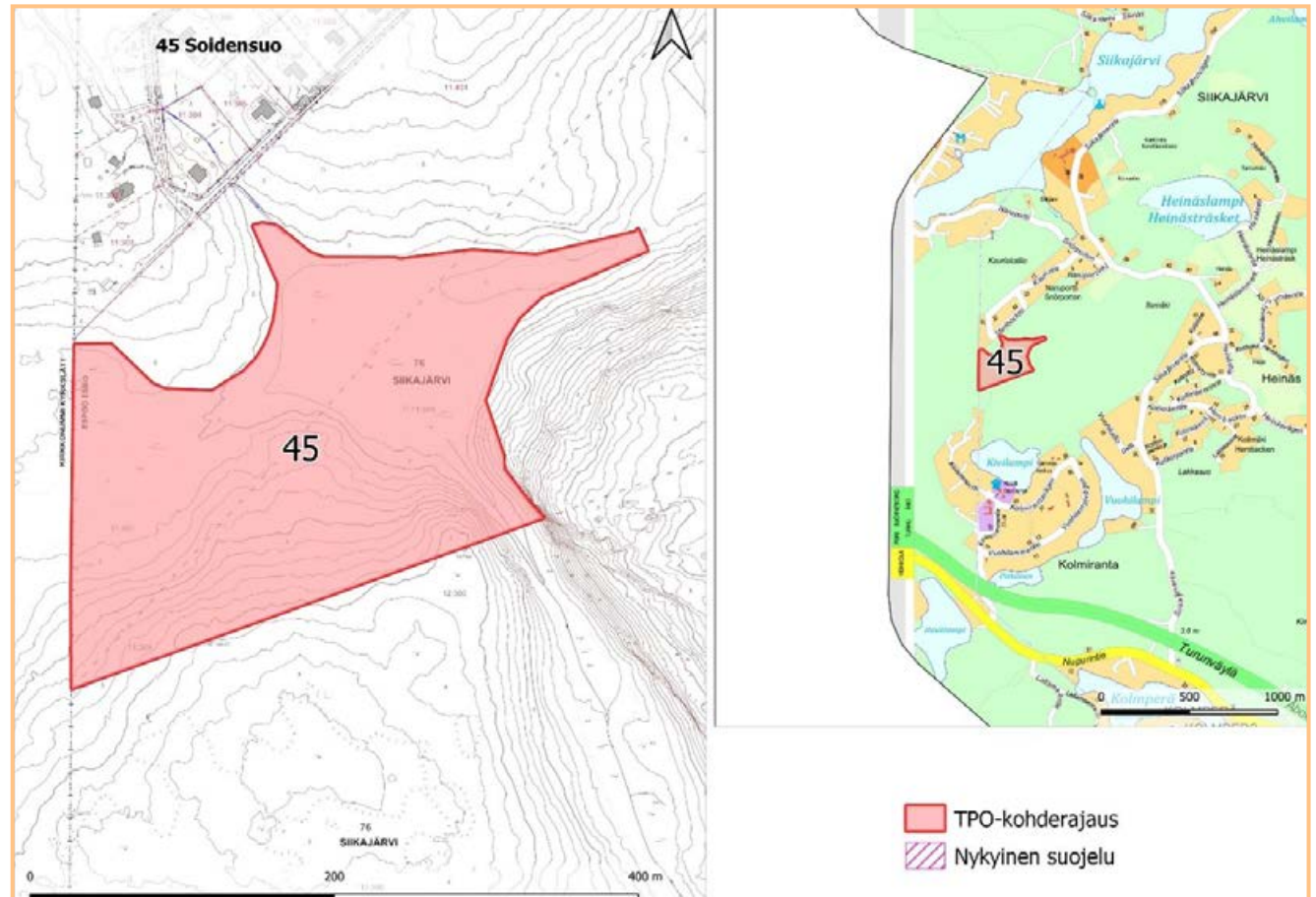
Korpialue on ojittamaton ja sen luonnolot ovat säilyneet hyvin. Pääosa alueesta on luhtaista, ympäristöstä tulevien purovesien ylläpitämää ruohokorpea (luontotyyppinä erittäin uhanalainen). Alueen arvoa

nostaa korven läpi lännestä itään laskeva puro, joka on koko osuudelta luonnontilainen. Alueen kaakkoispäässä on kallioisten metsärinteiden välinen laakso, jonka puusto on satavuotiasta kuusikkoa.

Suojeluarvot

Neljä uhanalaista luontotyyppiä, joista kaksi on erittäin uhanalaisia (EN) korpia ja

rämeitä. Uhanalaiset luontotyypit kattavat 70 % kohteen pinta-alasta. Soidensuo on maakunnallisesti arvokas, toteutumatta jääneen soidensuojelun täydennysohjelman kohde. Huomattava osa alueesta (korvet, puro lähiympäristöineen, kaakkoisosan metsäkuvio) täyttää METSO-ohjelman luokan I kriteerit.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Maakuntakaavan SL, Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksen suojelualue (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus noudattaa selvityksen Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma – kohdekartoitukset 2020 (Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2020b) mukaista rajausta. Rajausta tarkennetaan toteutusvaiheessa.

Espoon LUMO-toimenpideohjelma, Kohdekartoitukset 2020 (Enviro).

23 Smedsviken

Osio 1, lk. 1. Pinta-ala 21,2 ha. Aikataulu: 2024–2025

Kuvaus

Rajaukseen kuuluu reheviä rantametsiä sekä Bodomjärven lahden vesialuetta. Alueella esiintyy arvokkaita tervaleppäluhtia ja vaahteralehtoa, sekä koivuluhtaa, paju- ja avoluhtaa ja keskiravinteista tuoretta ja kosteaa lehtoa. Tervaleppäluhta ja suojaista järvenlahti muodostavat linnuille monipuolisen ja reheväkasvuisen, rauhallisen pesimäalueen, jolla elää runsaslukuinen joukko vesi-, ranta- ja lehtometsälintuja.

Suojeluarvot

Luonnonsuojelulain 29 §:n mukaiset tervaleppäluhta ja jalopuumetsikkö. Em. kohteet täyttävät myös maakunnallisesti

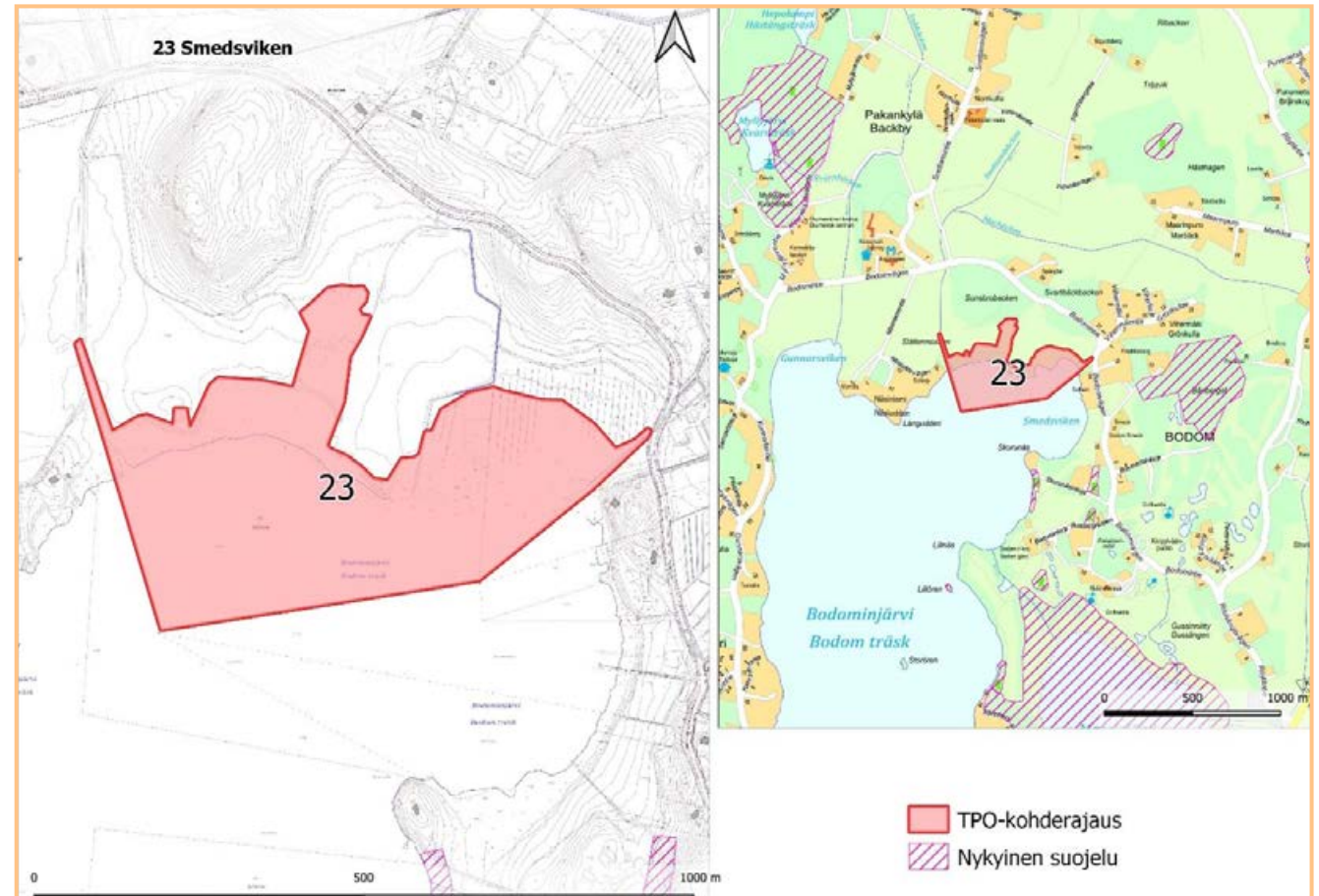
arvokkaiden kohteiden LAKU-luontotyyppikriteerit.

Suomessa erittäin uhanalaisiksi luokitelluista lajeista alueella pesii viherpeippo, vaarantuneista pajusirkku ja silmälläpidettävistä silkkiuikku, taivaanvuohi, ruokokerttunen ja pensaskerttu. Merkittävä Luontodirektiivin tiukasti suojeltava

viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka. Alueella kasvaa lisäksi huomattavan kookkaat koivu ja tervaleppä (läpimitta 55 65 cm).

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksen suojelualue (S), osin virkistysalue (V).

Rajaus ja lisäselvitystarve

POKE luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen ls-varauksille (Faunatica 2019b)

132 Hyppykallion metsä

Osio 1, lk. 1. Pinta-ala 8,9 ha. Aikataulu: 2028–2030

Kuvaus

Alueella esiintyy edustavia kalliometsiä, kangasmetsiä, korpia ja rämeitä. Kohde rajautuu Nuuksion kansallispuiston irralliseen osaan, vahvistaen sen arvoja.

Suojeluarvot

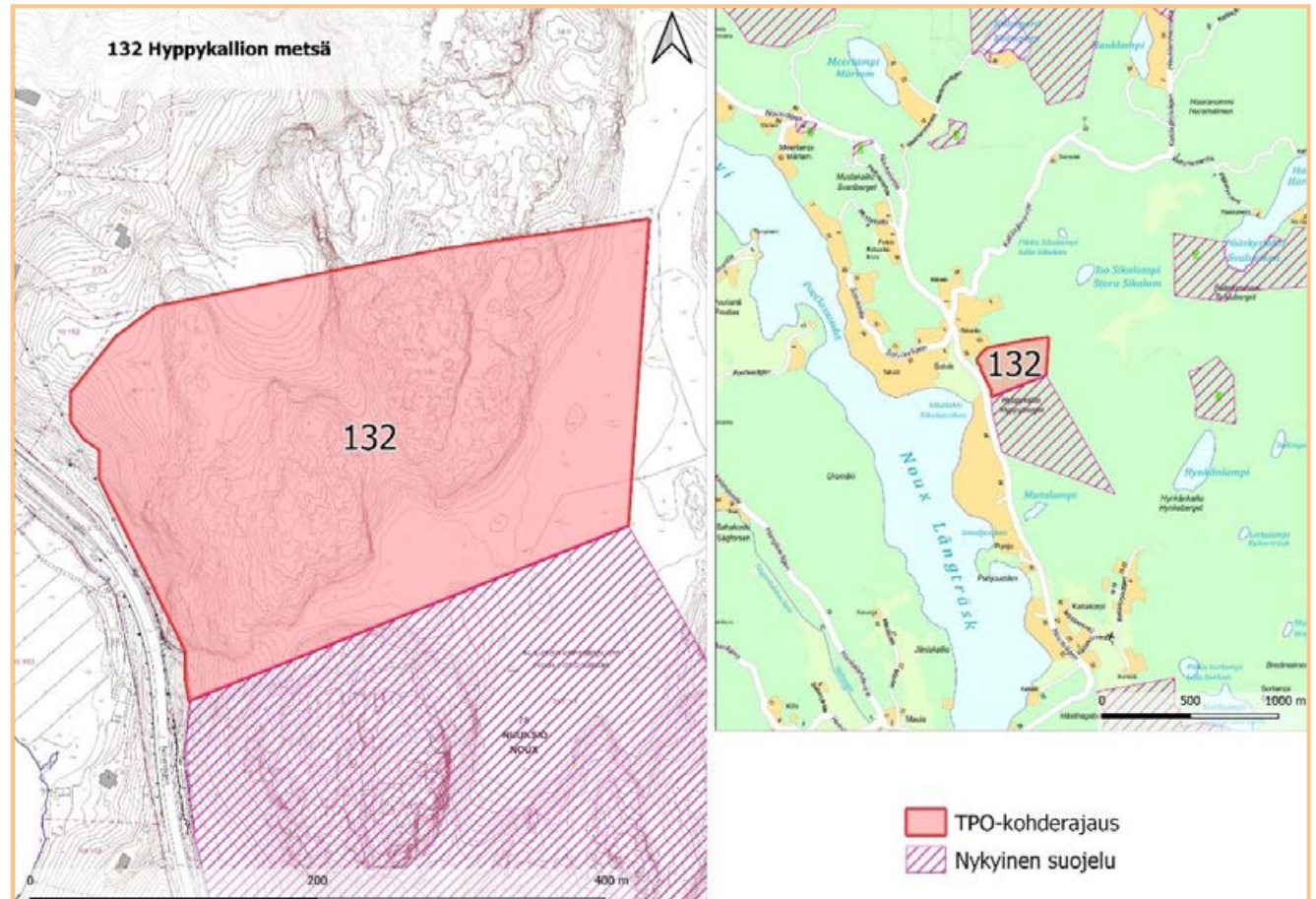
Monipuolisia, METSO-ohjelman luokkien kriteerit täyttäviä metsäkuviota. Liito-orava (VU). Alue kytkeytyy läheisten suojelualueiden arvokkaisiin metsiin.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Espoon ekologisen verkoston nykytila-analyysi 2021, Pohjois-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2015–2025 (Espoon kaupunki 2015). Rajausta tarkennetaan toteutusvaiheessa.

22 Niipperinpellon rinnelehto

Osio 1, lk. 1. Pinta-ala 1,4 ha. Aikataulu 2021 –2023

Kuvaus

Metsä alarinteessä kielovaltaista tuoretta keskiravinteista lehtoa. Puusto kookasta haavikkoa ja raitaa, joukossa kuusia ja vanhoja koivuja, tuomea, tammen taimia sekä metsälehmusta, joista n. 7 kpl kookkaampia puita. Eri asteista lahopuuta melko runsaasti maapuina sekä pystylahopuuta. Luonnontilainen noro laskee jyrkähköstä rinteestä.

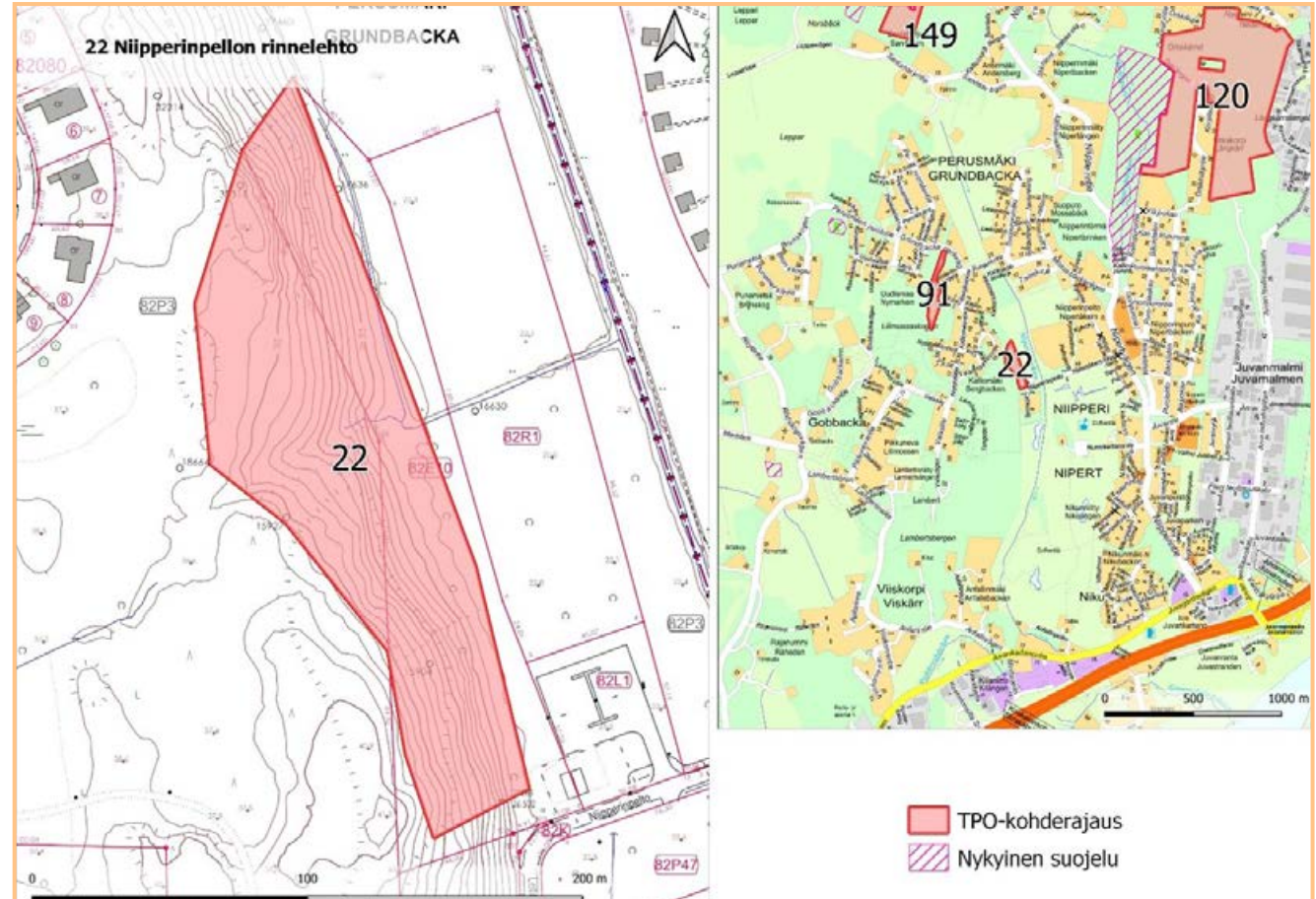
Ylärinteessä tuoretta kangasmetsää, jossa on jonkin verran pystyyn kuolleita kuusia, joukossa isohkoja haapoja ja koivua, eri-ikäisrakenteisuutta. Kalliolla pohjoisosassa kasvaa mm. isomaksaruohoa, mäkitervakkoa.

Suojeluarvot

Tuoretta lehtoa (VU), jalopuita, METSO-kriteerit täyttäviä osia, luonnontilainen noro, liito-orava (VU), lepakoita.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Asemakaavassa SL, ylärinteessä VL-1 (liito-oravat huomiotava), lisäksi osin osa-aluemerkinnät s-3 (lepakot) ja s-4 (paikallisesti arvokas rinnelehto)

Rajaus ja lisäselvitystarve

Perusmäen-Viiskorven alueen luontoselvitys 2005, Espoon luonnonhoidon metsäkuvioaineisto, Ympäristökeskuksen maastokäynti 2020. Rajausta voidaan tarkentaa toteutusvaiheessa

120 Örkkiniitty-Långkärr

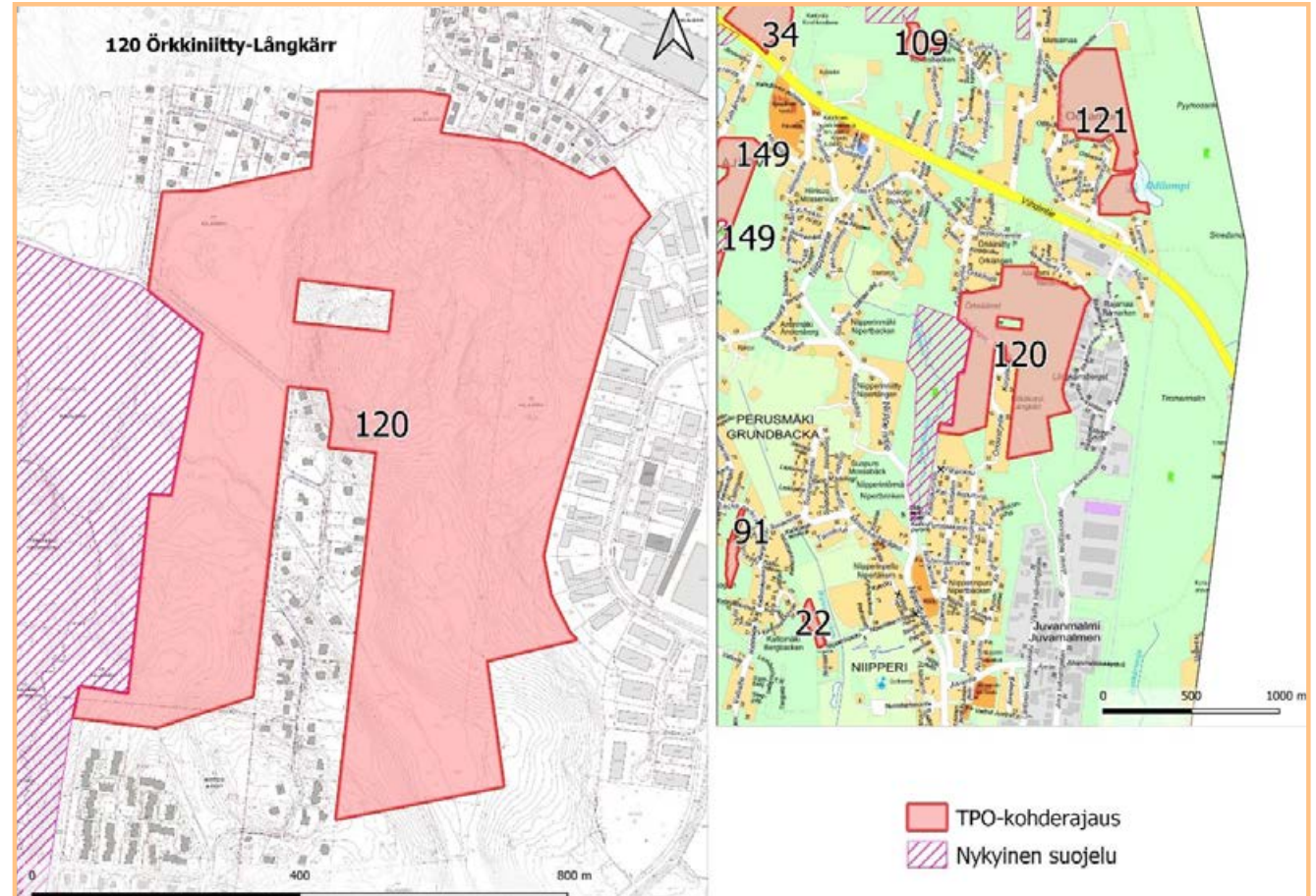
Osio 1, lk. 1. Pinta-ala 50,5 ha. Aikataulu: 2026–2027

Kuvaus

Örkkiniitty-Långkärr on metsäalue, jonka luonnonolot vaihtelevat soistuneista metsistä kuiviin kankaisiin ja jylhäpiirteisiin kalliomaastoihin. Alue rajautuu länsipuolelta Myllypuron lehtopurolaakson luonnonsuojelualueeseen täydentäen sitä. Myllypuroa reunustaa lähes vanhaksi varttunut lehtomainen kangas, joka on metsänä samanlaista kuin suojelualueen puolella. Lahopuuta on runsaasti ja metsä on muutoinkin luonnontilaisen kaltaista. Alueen koillisosassa on Örkkiniityn laaja kallioalue, joka on maisemallisesti Espoon upeimpia laajoine silokallioineen ja vanhoine männiköineen. Metsäisellä kallioalueella elää useita vanhojen metsien kääpälajeja. Kaakkoisosassa on vaihtelevia kangasmetsiä ja soistuneessa notkelmassa virtaava puro. Alueelta on löydetty useita harvinaisia sammallajeja.

Suojeluarvot

Kolme uhanalaiseen luontotyyppiin (VU, EN) kuuluvaa pikkusuota, viisi varttuneen kangasmetsän kuviota (VU) ja yksi luonnontilaisen kaltainen metsäpuro (VU). Uhanalaiset luontotyypit kattavat 20 % kohteen pinta-alasta. Lisäksi esiintyy silmälläpidettäviä (NT) kalliometsiä ja lehtomaisia kankaita.

Maakunnallisesti tärkeä LAKU-kohde, jonka kautta kulkee maakunnallinen ekologinen yhteys. Huomattava osa metsistä ja kalliioalueista täyttää METSO-ohjelman I tai II luokan kriteerit. Liito-orava (VU), lahokaviosammal (EN), haapariippu-sammal (VU), rakkosammal (NT), ruostekääpä (alueellisesti uhanalainen, RT)

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja on Espoon kaupunki. Asemakaavassa mukana olevat osat virkistysaluetta (V, VL). Espoon pohjois- ja keski-osien yleiskaavaehdotuksessa lähes koko alue luonnonsuojelualue (S), kaakkoisosa virkistysaluetta (V).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus noudattaa selvityksen Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma – kohdekartoitukset 2020 (Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2020b) mukaista rajausta, lukuun ottamatta yksityisen omistajan mailla olevaa kiinteistöä alueen keskellä. Rajausta tarkennetaan toteutusvaiheessa ja mahdollisuuksia yksityisen maanomistajan kiinteistön mukaan ottamiseen suojelualuerajaukseen tulisi tutkia.

149 Kalittoman ympäristön metsät

Osio 1, lk.1. Pinta-ala 13,2 ha. Aikataulu: 2026–2027

Kuvaus

Kalittoman lammen ympäristössä on samantyyppistä männikköistä kalliomet-sää kuin läheisen Kalajärvenkallioiden luonnonsuojelualueen puolella. Puusto on laajoilla alueilla vanhaa. Näyttävimmät kalliomänniköt ovat Kalittoman etelä-puolella ja suojeltavaksi esitetyn alueen luoteisosassa. Kalittoman pohjoispuolella on myös kaksi pientä kalliokumpareta, joista toisella kasvaa yli 250 vuoden ikäisiä mäntyjä. Pohjoisosan kallioiden välissä on kuusivaltaista tuoreen kankaan sekametsää ja vanhan ojituksen kuivattamaa korpea. Puusto on saanut kasvaa luontaisesti, ja lahoppuuta on melko paljon, vaikka kangasmetsä ei vielä ole vanhaa.

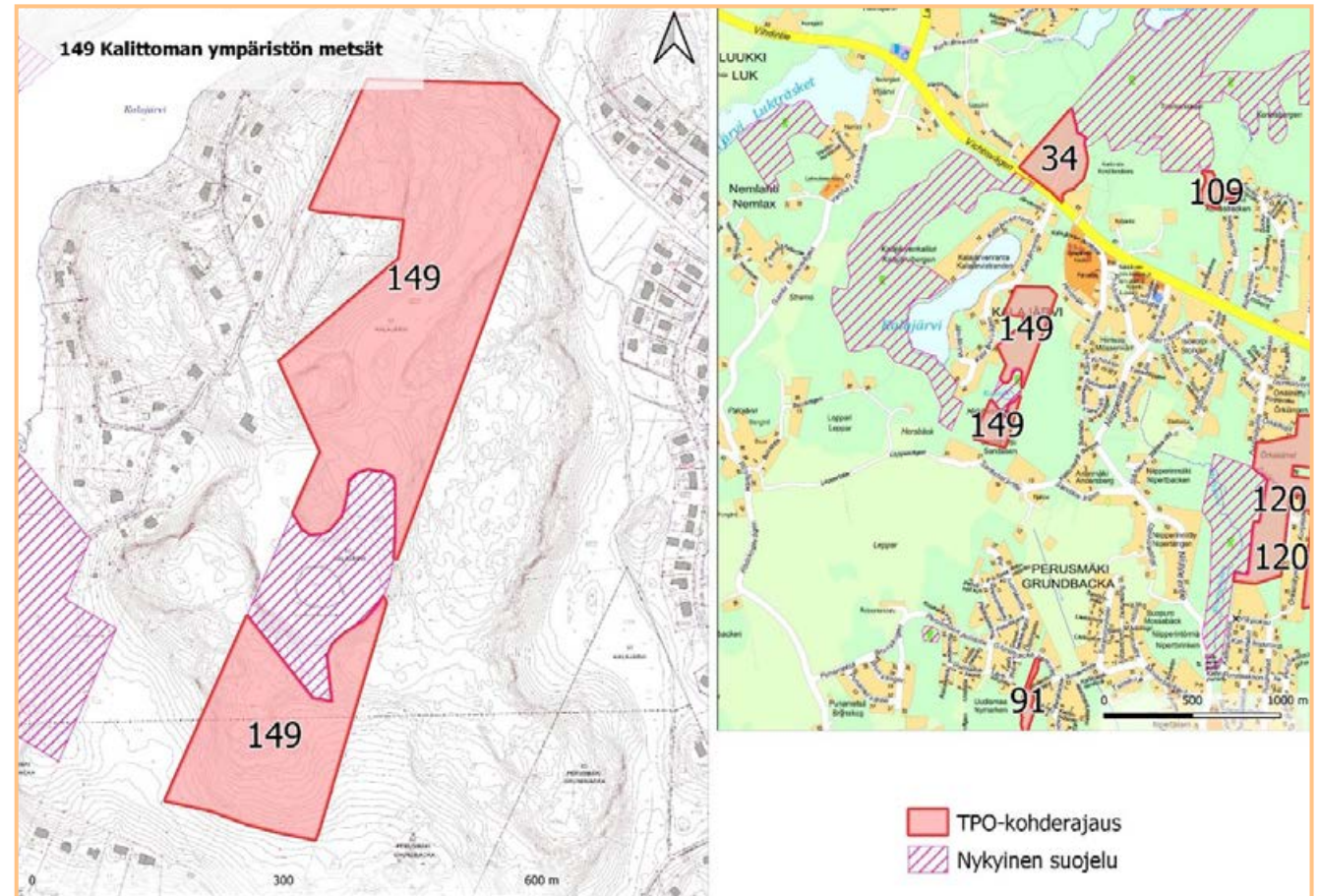
Suojeluarvot

Kahdeksan metsäkuviota, jotka kuuluvat uhanalaisiin luontotyypeihin, kaikki vartuneita tai vanhoja kangasmetsiä. Vanhimman kallioiset, kuivahkot kankaat ovat luontotyyppinä äärimmäisen uhanalaisia (CR). Uhanalaiset luontotyypit kattavat 48 % kohteen pinta-alasta. Alueen niukka-puustoiset kalliometsät kuuluvat silmällä-

pidettävään (NT) luontotyyppiin. Maakunnallisesti tärkeäksi arvioitu LAKU-kohde, jonka kautta kulkee maakunnallinen ekologinen yhteys.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa virkistysaluetta (V). Kalittoman pohjoispuolinen

alue on asemakaavan virkistys- ja ulkoilualuetta (VU).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus noudattaa selvityksen Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma – kohdekartoitukset 2020 (Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2020b) mukaista rajausta. Rajausta tarkennetaan toteutusvaiheessa.

121 Odilampi

Osio 1, lk. 1. Pinta-ala 27,7 ha. Aikataulu: 2028–2030

Kuvaus

Vantaan puolella olevaan luonnonsuojelualueeseen ja Natura 2000 -alueeseen rajautuva metsä- ja suoalue. Odilampi on kaupunkien rajalla oleva nevarantainen metsälampi, jonka pintaa on kauan sitten laskettu. Lammen länsipuolella on kuivahantanut korpialue ja haapoja kasvava lehtokuvio. Pohjoispuolella on varttunutta puustoa kasvavia korpia ja reunoilta ojitettu räme. Suoaluetta reunustavat eri-ikäiset kangasmetsät ja lännessä varttunutta puustoa kasvava lehtorinne. Kaupunkien rajalla on vanhaa kuusisekametsää.

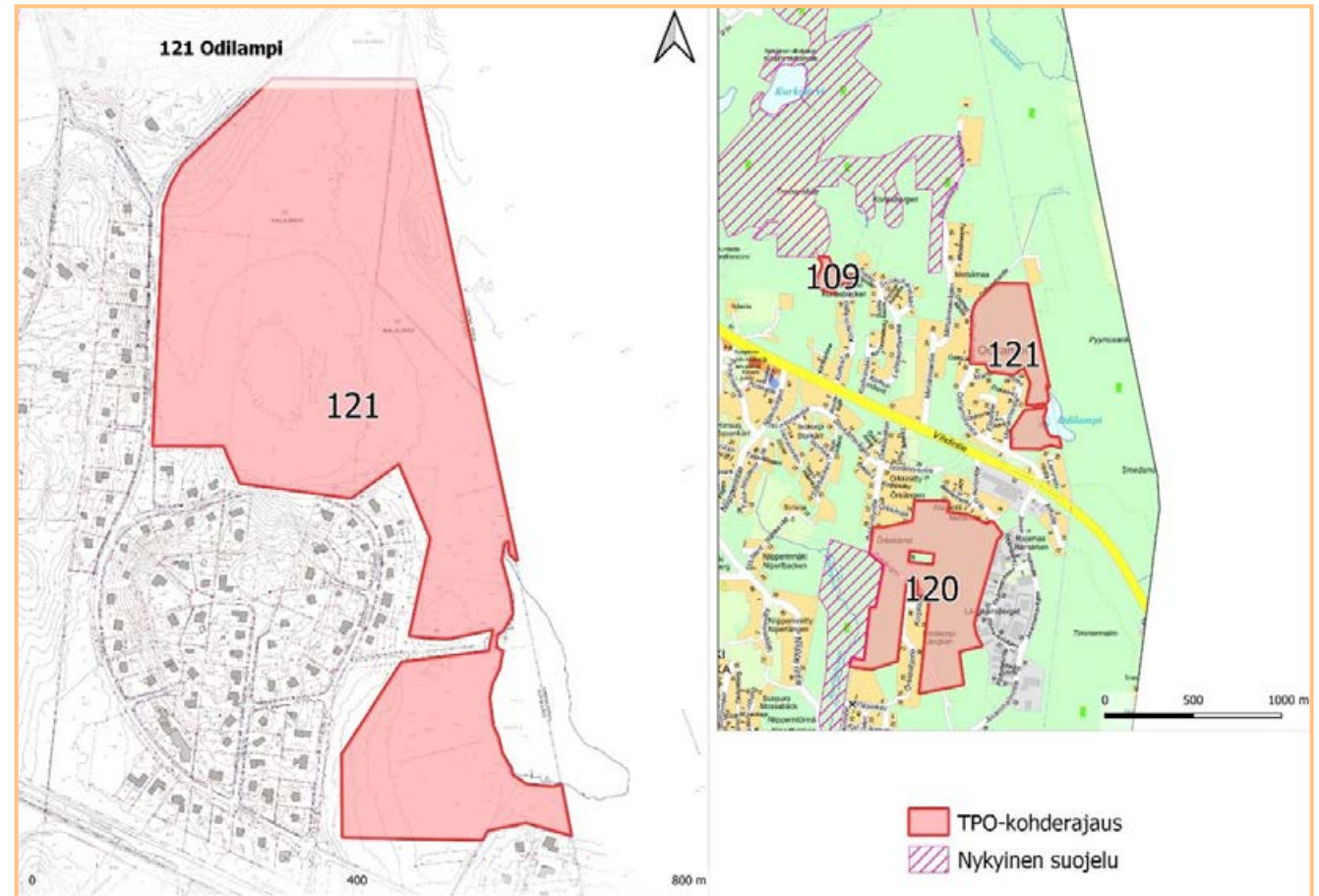
Odilammen alueen luonnontila on hyvä vanhoista ojituksista huolimatta. Alueella on säilynyt myös ojittamatonta, luontotyyppinä uhanalaista korpea ja rämettä. Lahopuuta on runsaasti monin paikoin, sillä puustoa ei ole enää viime vuosikymmeninä

käsitelty. Alue muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden Vantaan puolella olevan metsäisen suojelualan kanssa ja täydentää sitä etenkin suoluontotyyppien osalta.

Suojeluarvot

Kolme uhanalaista suoluontotyyppiä (VU, EN), kaksi uhanalaista metsäluontotyyppiä (VU), metsälampi (VU) ja kaksi pientä

kuviota uhanalaista (CR) perinneympäristötyyppiä. Uhanalaiset luontotyypit kattavat 25 % kohteen pinta-alasta. Maakunnallisesti tärkeä LAKU-kohde. Laajat alueet täyttävät METSO-ohjelman luokkien I ja II ominaispiirteet. Liito-orava (VU), mustakurkku-uikku (EN).

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Odilammen asemakaavaan kuuluva alueen keskiosa on kaavassa virkistysaluetta (V). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa koko alue luonnonsuojelualuetta (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus noudattaa selvityksen Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma – kohdekartoitukset 2020 (Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2020b) mukaista rajausta. Uimaranta ja sinne johtava tie lähiympäristöineen on rajattu rauhoitettavaksi ehdotetun alueen ulkopuolelle. Rajausta voidaan tarkentaa toteutusvaiheessa.

109 Tremanskärren laajennus: Pitkoskorpi

Osio 1, lk. 1. Pinta-ala 2,3 ha. Aikataulu: 2024–2025

Kuvaus

Pääosin melko tiheäpuustoista mustikkakorpea. Tyypillisiä kasvilajeja ovat mustikan lisäksi tupasvilla ja jokapaikansara. Märmillä pinnoilla kasvaa mm. vehkaa ja pullosaraa. Metsäkorte on paikoin runsas suon reunaosissa.

Suojeluarvot

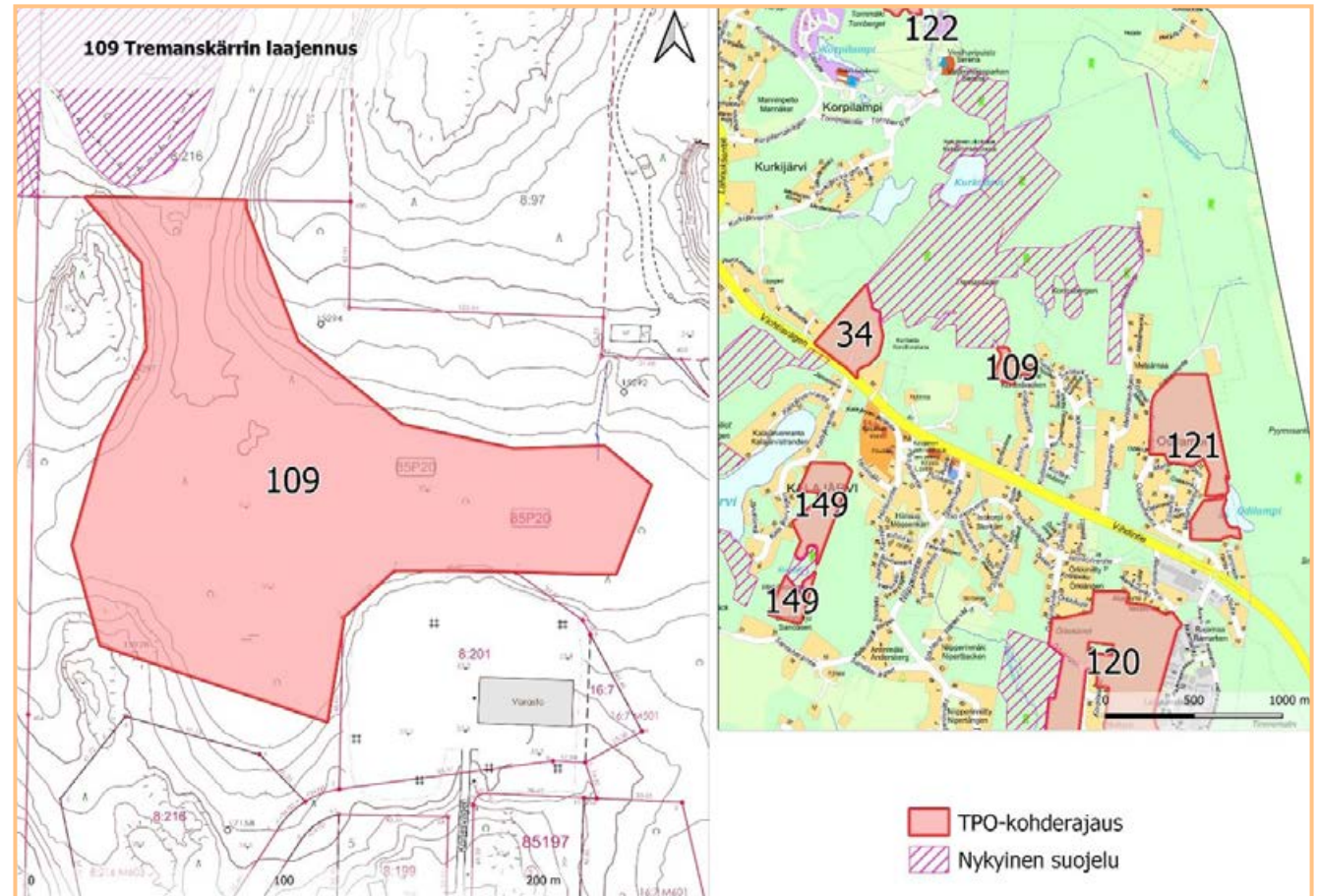
Tremanskärren laajennus on osa soidensojeluohjelmaa (Tremanskärren-Kringelskärren), Rajaus on arvokkaiden luontokohdeiden (1987/2012 selvitykset) rajauksen mukainen ja siellä esiintyy vanhaa metsää ja lahoppuustoa.

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Espoon kaupunki. Alue on voimassa olevassa asemakaavassa pääosin virkistysaluetta (VL, sl-merkintä). Espoon pohjoisosien yleiskaavassa suojelualuetta (S). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE) luonnonsuojelualuetta (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Kalajärvi II asemakaava-alueen luontoselvitys 2005 (Enviro). Pohjois-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2015–2025: (Espoon kaupunki 2015). Rajausta tarkennetaan toteutusvaiheessa.

34 Kalajärvi-Tremanskärr yhteysalue

Osio 1, lk. 1. Pinta-ala 10,5 ha. Aikataulu: 2026–2027

Kuvaus

Monipuolinen metsä-, suo- ja kallioalue, joka muodostaa huomattavan tärkeän ekologisen yhteyden Kalajärven ja Tremanskärin välillä. Alueen sisällä on ulkoilureittejä.

Suojeluarvot

Uhanalaisia luontotyyppisiä, kuten tuore keskivinteinen lehto (VU), varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas (NT), varttunut havupuuvaltainen tuore kangas (VU) ja ruohokorpi (EN). METSO I ja III luokan kriteerit täyttäviä metsäkuvioita. Erityisen merkittävä ekologinen yhteys. Liito-oravan elinalueita.

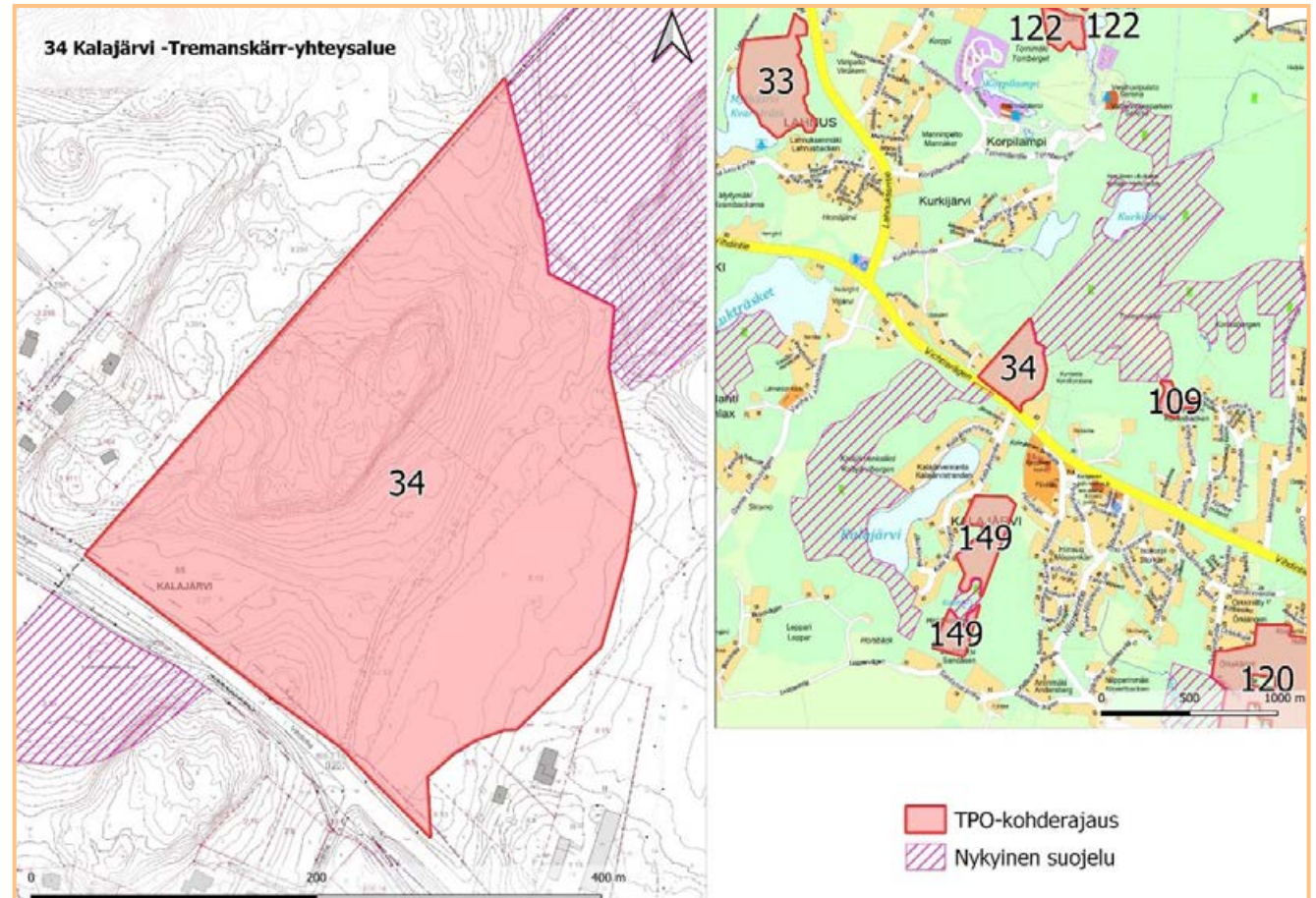
Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja on Espoon kaupunki.

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa selvitysalue (SE). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa luonnonsuojelualue (S) ja maakunnallinen ekologinen yhteysmerkintä.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Espoon uhanalaisten luontotyyppien karttoitus 2020 (Faunatica), Pohjois-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2015–2025: (Espoon kaupunki 2015).

Rajausta voidaan tarkentaa toteutusvaiheessa. Pohjois- ja Keski-Espoon yleiskaavaehdotuksessa esitetyt katu- ja siltajärjestelyt pyritään mahdollistamaan rajausta tarkennettaessa.

33 Vesmäki

Osio 1, lk. 1. Pinta-ala 19,4 ha. Aikataulu: 2028–2030

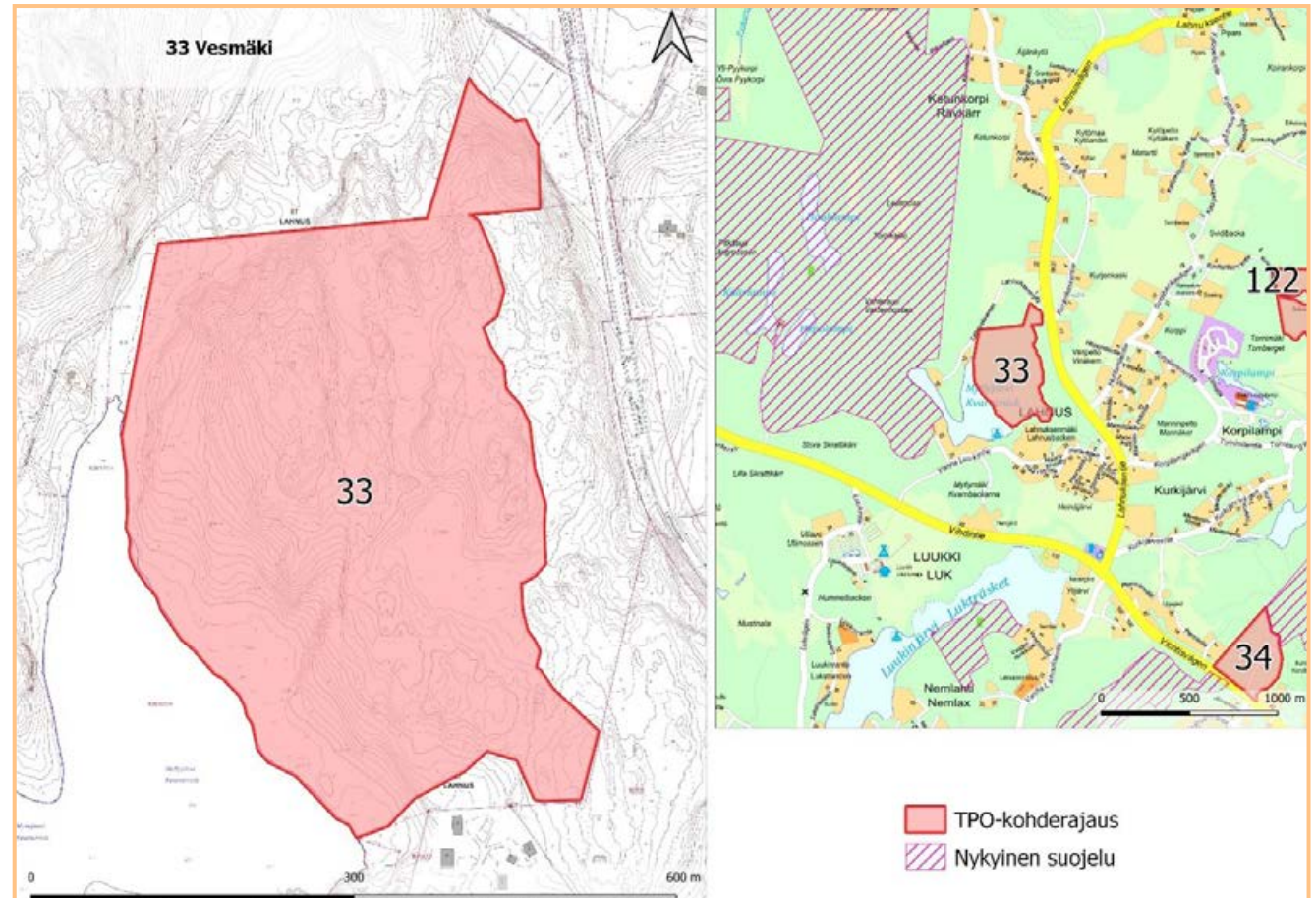
Kuvaus

Hieno metsäinen kokonaisuus kallioalueita, karuja kalliomänniköitä, kangasmetsiä ja suomosaiikkia. Paikoin esiintyy hyvin kookkaita puita, tuulenkaadon muodostamia aukkoja ja runsaasti lahoppuuta. Myllyjärven rannoilla on luhtaista korpimaista kasvilisuutta ja pohjoisosasta laskee oja, jonka varteen on kehittynyt rehevää ruohokorpea (raate, vehka, ranta-alpi, kurjenjalka, viitakastikka) ja ruohoista sarakorpea on. Kohteella on lisäksi merkitystä ekologisenä yhteytenä. Kohde täyttää METSO I–II luokan kriteerit.

Suojeluarvot

Hyvin vanhapuustoisia kalliomänniköitä puustorakenteeltaan ja puulajisuhteiltaan monipuolisia, haapaa kasvavia metsiköitä ja METSO-ohjelman luokkien I ja II kriteerit täyttäviä runsalahoppuustoisia, eri-ikäisrakenteisia metsäkuvioita. Lehtokorpinotko ja luonnontilainen noro. Alue kytkeytyy läheisten suojelualueiden arvokkaihin metsiin.

Liito-orava (VU) sekä edustavasti vanhan metsän kääväkäsrajistoa, kuten silmälläpidettäviä (NT) ja alueellisesti uhanalaisia (RT) lajeja: rustikka, tippakääpä, aihkinahka ja punakarakääpä.

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja on Espoon kaupunki. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa luonnonsuojelualue (S), pohjoisosassa maakunnallinen ekologinen yhteysmerkintä.

Rajaus ja lisäselvitystarve

LAKU-kohderajaus (Faunatica 2018), Pohjois-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2015–2025 (Espoon kaupunki 2015). Ympäristökeskuksen maastokäynti 2020 (Laura Ahopelto). Rajausta voidaan tarkentaa toteutusvaiheessa.

122 Solbacka

Osio 1, lk.1. Pinta-ala 8,4 ha. Aikataulu:
2028–2030

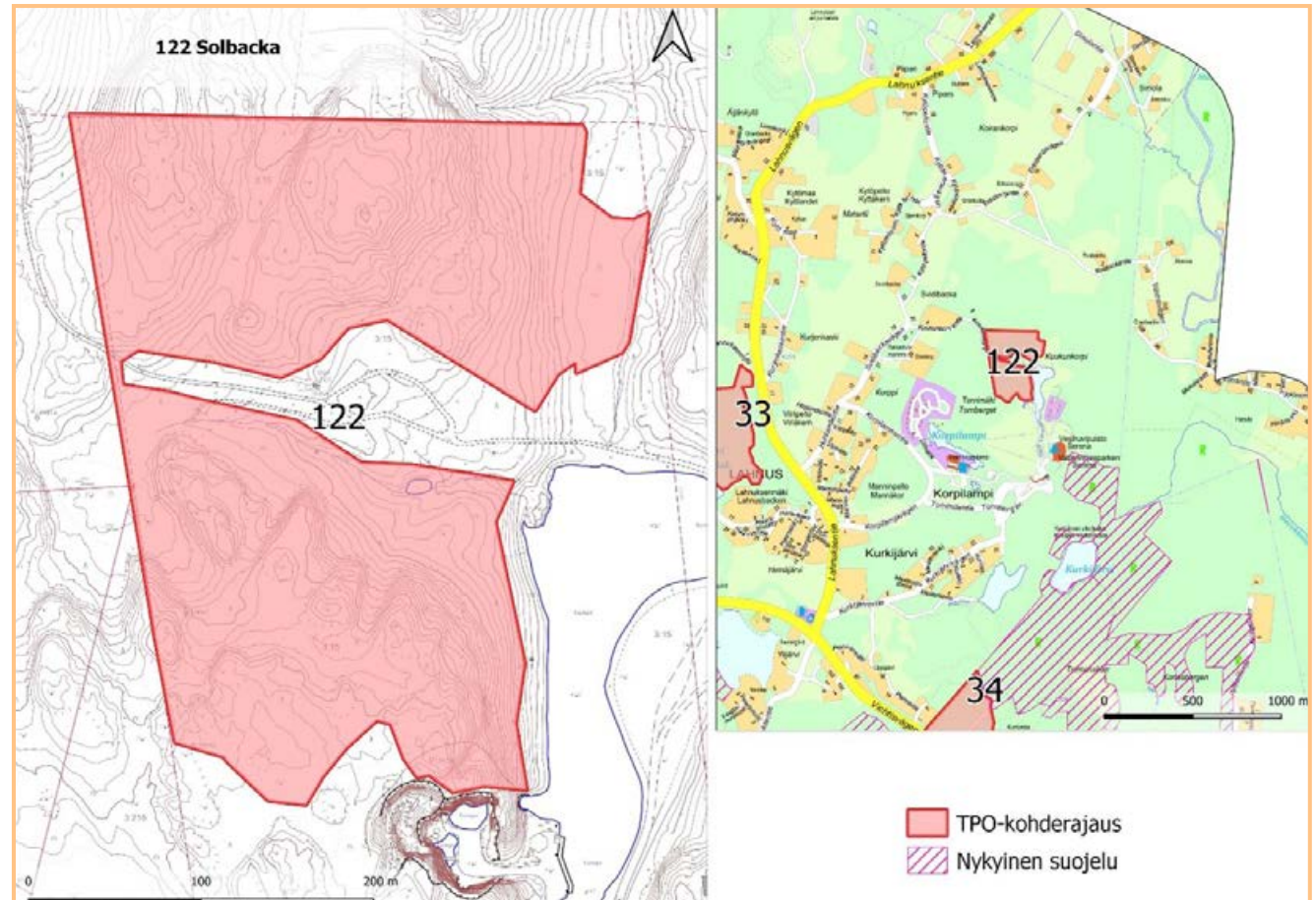
Kuvaus

Monipuolinen metsäalue, jonka keskellä on entisen Solbackan tilan umpeenkasvava pihamaata. Metsä on melko luonnontilaisen kaltaista ja ylispuusto on vanhimmillaan yli satavuotiasta. Pystyyn kuivuneita runkoja ja muuta lahoppuuta on runsaasti. Lähes koko alue on uhanalaista tai silmälläpidettävää metsäluontotyyppiä. Pohjoisreunassa on myös kaksi pientä, karua kallioaluetta. Solbackan metsäalue rajautuu talouskäytössä olleisiin metsiin. Itäpuolella on Serenan tekolampi. Pohjoisosan läpi menee ratsastuspolku. Eteläosassa on ulkoilijoiden käyttämä polku. Metsäalue sijaitsee alle kilometrin päässä Vantaan puolen suoje-lualueista ja Vestran Natura-alueesta.

Suojeluarvot

Kolme varttunutta tuoreen kankaan kuviota (VU), pieni tuoreen lehdon kuvio (VU) ja luonnontilaisen kaltainen metsäpuro (VU). Uhanalaiset luontotyypit kattavat 45 % kohteen pinta-alasta. Muu alue on lähes kokonaan luontotyyppinä silmälläpidettävää (NT) varttunutta lehtomaista kangasta. Maakunnallisesti merkittävä LAKU-kohde, joka kuuluu Nuuksion ekologiseen verkostoon. Lähes koko alue täyttää METSO-ohjelman luokkien I tai II kriteerit.

Liito-orava (VU), alueellisesti uhanalainen (RT) kääväkäs peikonnahka.

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja on Espoon kaupunki. Asemakaavassa osaksi matkailupalvelujen aluetta (RM). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa alue on merkitty luonnonsuojelualueeksi (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus noudattaa selvityksen Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpide-

ohjelma – kohdekartoitukset 2020 (Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2020b) mukaista rajausta. Rajausta voidaan tarkentaa toteutusvaiheessa.

Espoon LUMO-toimenpideohjelma, Kohdekartoitukset 2020 (Enviro), LAKU-kohderajaus (Faunatica 2018), Pohjois-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2015–2025 (Espoon kaupunki 2015).

91 Liselott

Osio 1, lk. 1. Pinta-ala 1,6 ha. Aikataulu 2021–2023

Kuvaus

Liselott sijaitsee Perusmäen eteläpuolella ja se on haapa- ja kuusivaltaista kangasmetsää sekä lehtomaista kangasta. Haapoja on runsaasti etenkin alueen pohjois- ja eteläosassa. Liselott oli määräaikainen suojelualue, joka oli rauhoitettu maanomistajan ja Uudenmaan ELY-keskuksen välisellä sopimuksella kymmeneksi vuodeksi. Rauhoituspäätös purkautui 28.2.2021.

Suojeluarvot

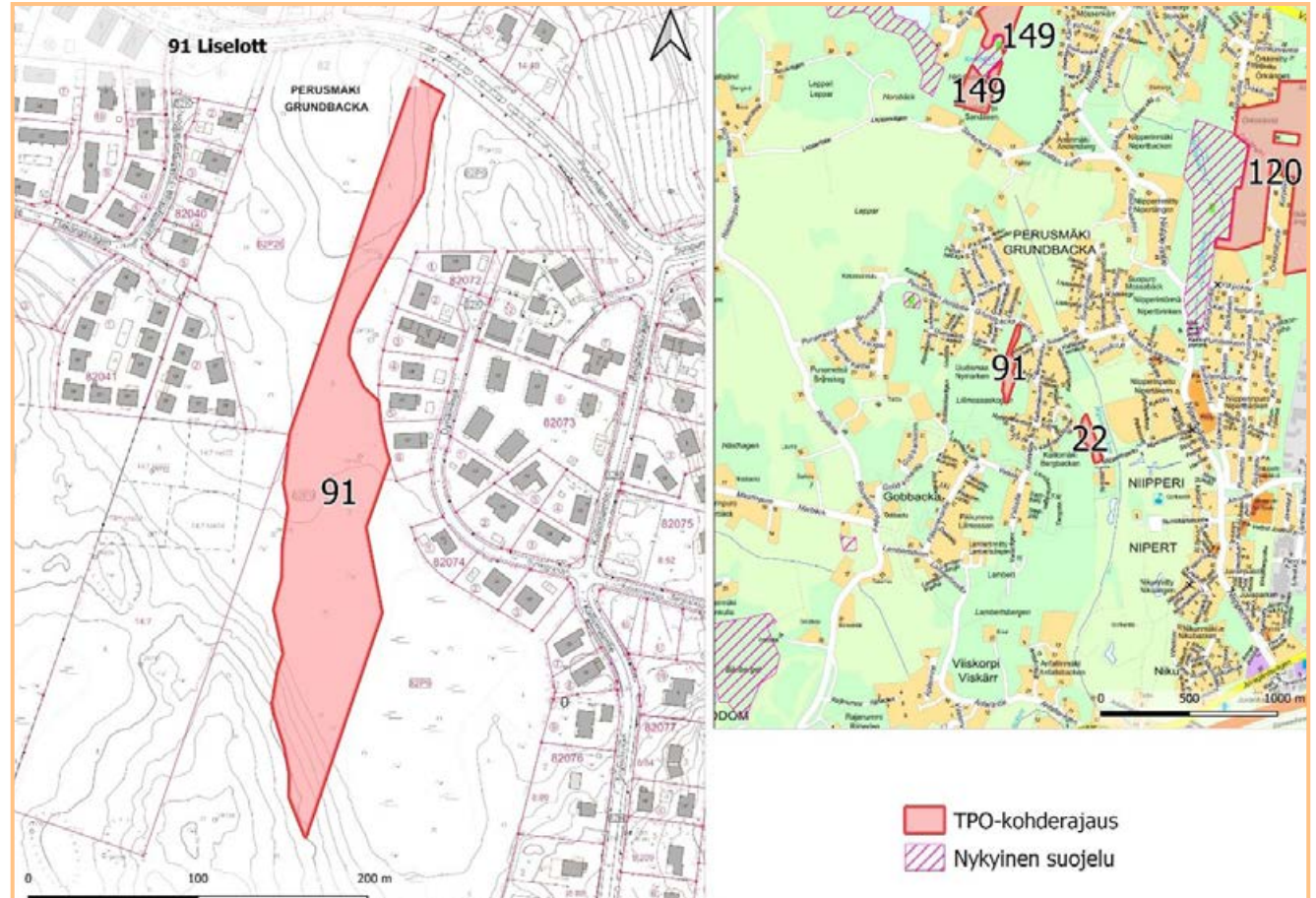
Kohteella on METSO-ohjelman luokkien I ja II kriteerit täyttävää lehtomaista kangasta. Lisäksi koko alue on liito-oravan elinaluetta, jossa on todettu useampia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Espoon kaupunki.

Voimassa olevassa asemakaavassa (Kalliomäki, 712700) alue on lähivirkistysaluetta (VL-1, s-1: liito-orava).

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa (PYK1) alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M) ja pientalovaltaista asuntoaluetta (AP). Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavan (POKE) luonnoksessa alue on suojelualue (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus noudattaa Liselottin määräaikaisen luonnonsuojelualueen (MRA206142) rajausta. Sitä voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 mukainen (Lammi & Routasuo 2013),

Perusmäen-Viisikorven alueen lepakkokartoitus (2005), Liito-oravan esiintyminen Perusmäen asemakaava-alueella (Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2005), Perusmäen-Viisikorven alueen luontoselvitys (Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2005), Kalliomäen tontinluovutus selvitys 2015. Alueelta on saatavilla Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot.

7.2. Virkistys- ja luontoarvoja yhdistävät keskeiset kokonaisuudet

87 Keskuspuisto

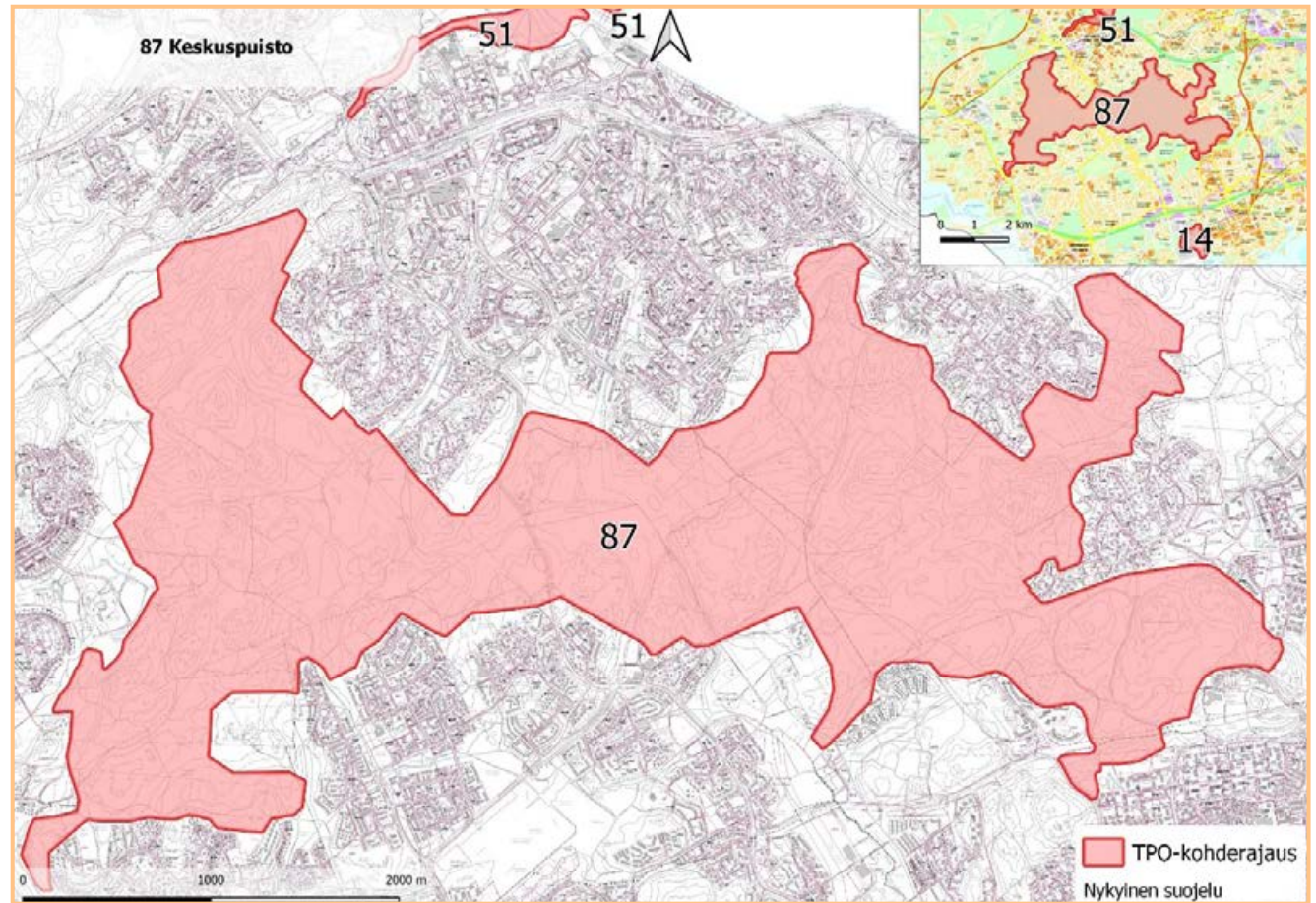
Osio 1, lk. 2. (rajaus selvitysaineistoa, osio 2). Pinta-ala 906,6 ha. Aikataulu: 2024–2025

Kuvaus

Keskuspuisto on kaupungin keskellä sijaitseva laaja metsäalue, jossa on myös entisiä ja nykyisin viljelykäytössä olevia peltoja. Keskuspuisto on Espoon toiseksi suurin yhtenäinen luontoalue Nuuksion kansallispuiston jälkeen. Keskuspuiston kokonaisuuteen sisältyy kaikkiaan kuusi luonnonsuojelualuetta ja kolme tämän toimenpideohjelman muuta arvokohdetta.

Keskuspuistossa on paljon erilaisia ulkoilureittejä, ja alueen läpi kulkee Finnoontie. Alueella olemassa olevien ulkoilu- ja latureittien ylläpito sekä reittiverkoston kehittäminen mahdollistetaan luontoarvoja kunnioittaen. Itäpuoli on länsipuolta luonnonomukaisempaa, länsipuolen metsät ovat keskimäärin käsitellympiä.

Alueelle on suunniteltu Espoonväylää, jonka toteuttaminen mahdollistetaan.

Arvot

Espoon tärkeimpiä ekologisia ydinalueita, joka muodostaa myös maakunnallisesti tärkeän ekologisen yhteysalueen rannikon ja Nuuksion välille. Eheä, yhtenäinen kokonaisuus, joka sisältää hyvin monenlaisia luontotyyppejä karuista kalliomänniköistä erilaisiin kangasmetsiin, suoluontotyyppisiin, purolaaksoihin ja niittyihin. Alueella on lisäksi kaksi pientä lampea. Lahopuustoa ja muita monimuotoisuudelle tärkeitä rakennepiirteitä löytyy paikoin runsaasti ja alue onkin merkittävä lukuisille uhanalaisille lajeille liito-oravasta lahokaviosammaleeseen ja lepakoista perinneympäristöjen kasvilajeihin. Lajistoon kuuluvat myös erittäin uhanalaiset mustakurkku-uikku ja ketosukkulakoi

Virkistysarvoiltaan keskuspuisto on Espoon tärkeimpiä. Erilaiset ulkoilu- ja latureitit, pyöräilyreitit, luontopolut, kuntolaitteet ohjaavat käyttöä ja kulkua, ja maisemat vaihtelevat luonnonmetsistä peltoaukeisiin.

Maanomistus ja kaavatilanne

Pääosin Espoon kaupunki. Alueen keskellä ja itäosissa vanhojen tilojen yksityisomisteisia maita. Yleis- ja asemakaavoissa virkistysalueita, maa- ja metsätalousalueita sekä suojelu- ja vesialueita.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Tässä esitettävä rajaus on luonnos. Rajaus noudattaa voimassa olevien yleis- ja asemakaavojen viheralueiden rajoja. Mikäli asemakaava on yleiskaavaa uudempi, on

noudatettu asemakaavan mukaista, tarkentavaa viheralueen rajausta. Lisäksi on huomioitu myös valmisteluhetkellä vireillä olevat asemakaavat (mm. Bosmalm, Söderskoginaukea), ja niissä osoitetut viheralueet. Keskuspuiston rajat tulee määrittellä kaavoituksessa tarkemmin.

Alueen rajaus ratkaistaan maankäytön suunnittelussa, jossa sovitetaan yhteen

alueiden käytön eri tarpeet ja tavoitteet. Tässä yhteydessä otetaan huomioon myös kaupunkirakenteellisesti merkittävät hankkeet, kuten Espoonväylä.

Viimeisimpiä luontoselvityksiä mm. Espoonväylän-Lugnetin alueen luontoselvitys 2011 Enviro Oy, Espoon arvokkaat luontokohteet 2014, Enviro Oy

Kuva: Jussi Helimäki

26 Pitkäjärven luonnonarvopuisto

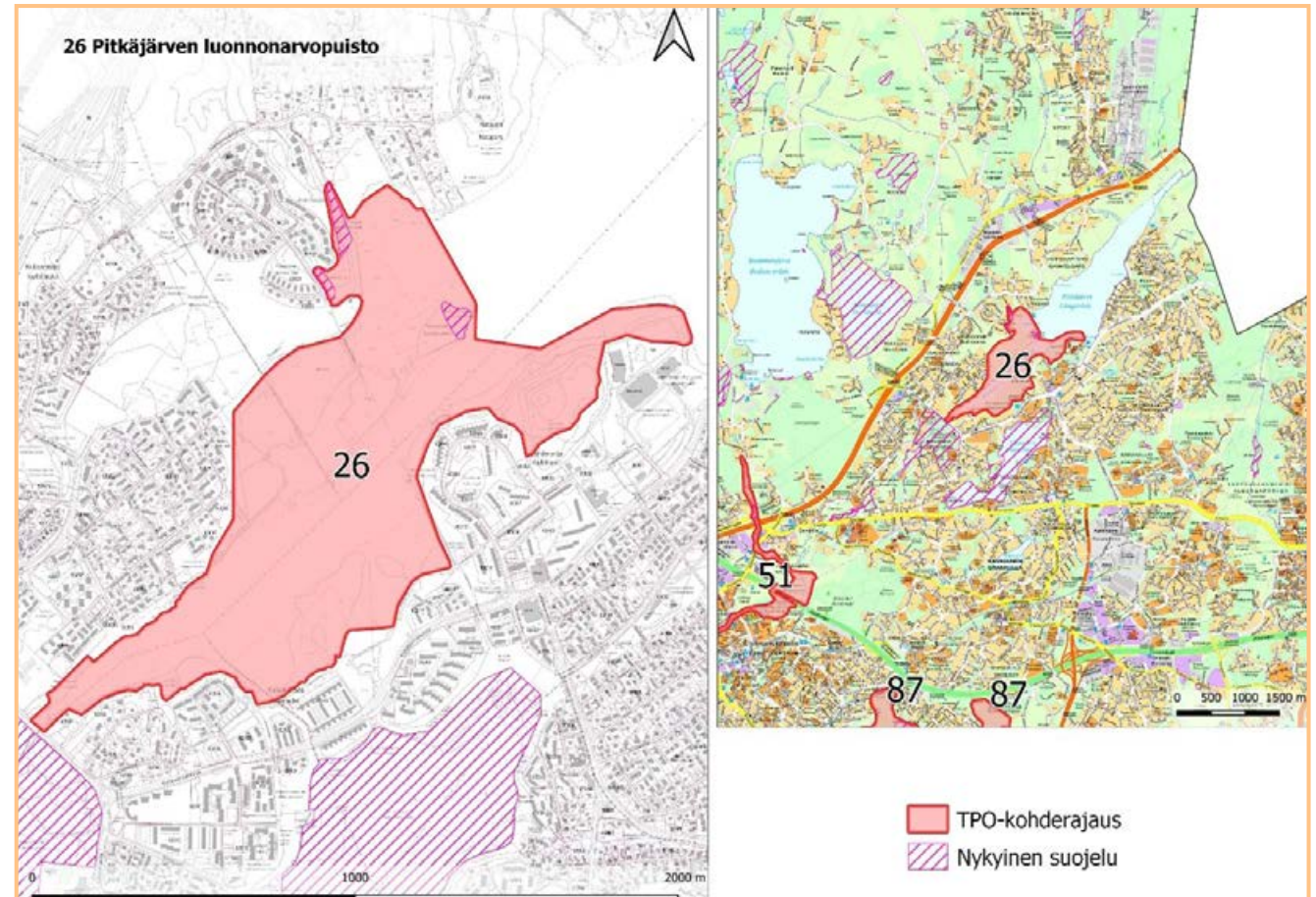
Osio 1, lk. 2. (rajaus selvitysaineistoa, osio 2). Pinta-ala 101,4 ha. Aikataulu: 2021–2023

Kuvaus

Pitkäjärven lounaispää on poikkeuksellisen hieno yhdistelmä espoolaista luonto- ja kulttuurimaisemaa. Järven ranta-alueilla arvokkaat luontokohteet ja historia lomituvat yhteen tarjoten samalla asukkaille erinomaiset mahdollisuudet virkistykseen ja ulkoiluun. Pitkäjärven lounaisosan kapea Järvenperän lahti ja sen pohjoispuolinen Haapaniemi lähiympäristöineen muodostavat arvokkaan lintuvesialueen, joka rajautuu lounaassa Träskändan kartanopuiston luonnonsuojelualueeseen. Lisäksi esitettyyn luonnonarvopuistoon sisältyy kolme luonnonsuojelulain nojalla rajattua luontotyyppiä sekä hieno jalopuumetsä Lähderannan Lähdevuorella. Järven ympärillä on runsaasti asutusta, jolta on helppo pääsy rantoja ja tulvametsiä kiertävälle monipuoliselle ulkoiluraitti- ja polkuverkostolle. Alueen kauniita järvimaisemia pääsee ihailemaan parhaiten Lähderannan Lähdevuorelta ja Haapaniemen kärjestä

Arvot

Pitkäjärvellä pesii edustava kosteikkolinnusto, jonka lintukannat ovat monipuolistuneet ja runsastuneet 2000-luvun kuluessa. Yleisemmistä kosteikkolajeista mainittakoon mm. silkkiuikku, maassamme erittäin uhanalaiseksi luokiteltu nokikana sekä taivaanvuohi, ruokokerttunen ja vaarantunut pajusirkku. Vaateliaseen

rantalajistoon kuuluu mm. kaulushaikara ja rantametsissä asustelevat pikku- ja harmaapäätikka. Kesäöiden äänimaisemaa hallitsee alueella runsaana pesivät satakielet. Kohteen pohjoisosassa sijaitsevat Haapaniemen ja Brännbergenin suojellut pähkinälehdot sekä Brännbergenin lehmuslehto kertovat alueen rehevästä lehtomaisesta luonteesta samoin

kuin Laaksoalahden urheilupuiston komeat tammimetsät. Luonnon monimuotoisuutta lisäävät EU:n luontodirektiivin erityisesti suojelemien lepakoiden, viitasammakoiden ja liito-oravien useat elinalueet. Kohde on keskeinen osa Espoonjokilaakson maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä ja se sisältyy tätä kautta koko Espoon arvokkaimpiin kulttuurimaisema-alueisiin.

Maanomistus ja kaavatilanne

Pääosin Espoon kaupunki. Yksityistä maanomistusta on rajatulla alueella hyvin vähän. Yleis- ja asemakaavoissa suojelu- (SL, SL-1) ja virkistysalueita (V).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Tässä esitettävä rajaus on luonnos. Rajaus noudattaa pitkälti voimassa olevien yleis- ja asemakaavojen suojelu – ja viheralueiden rajoja. Luonnonarvopuiston rajausta tarkennetaan yksityiskohtaisemmin toteutusvaiheessa.

Alueen rajaus ratkaistaan maankäytön suunnittelussa, jossa sovitetaan yhteen alueiden käytön eri tarpeet ja tavoitteet. Tässä yhteydessä otetaan huomioon myös kaupunkirakenteellisesti merkittävät hankkeet, kuten alustavasti suunniteltu järven ylittävää raideyhteysilta. Alueella olemassa olevien ulkoilu- ja latureittien ylläpito sekä reittiverkoston kehittäminen mahdollistetaan luontoarvoja kunnioittaen.

Alueen viimeisimpiä luontoselvityksiä ovat mm. Espoon lintuvesien pesimälinnuston seuranta ja viitasammakkoselvitys 2015 Enviro Oy, Espoon pohjois- ja keskiosien luontoselvitys 2019 Faunatica Oy sekä Laaksoalahden urheilupuiston luontoselvitykset 2019 Lumotron.

Kuva: Marko Oikarinen

14 Finnoonlahti

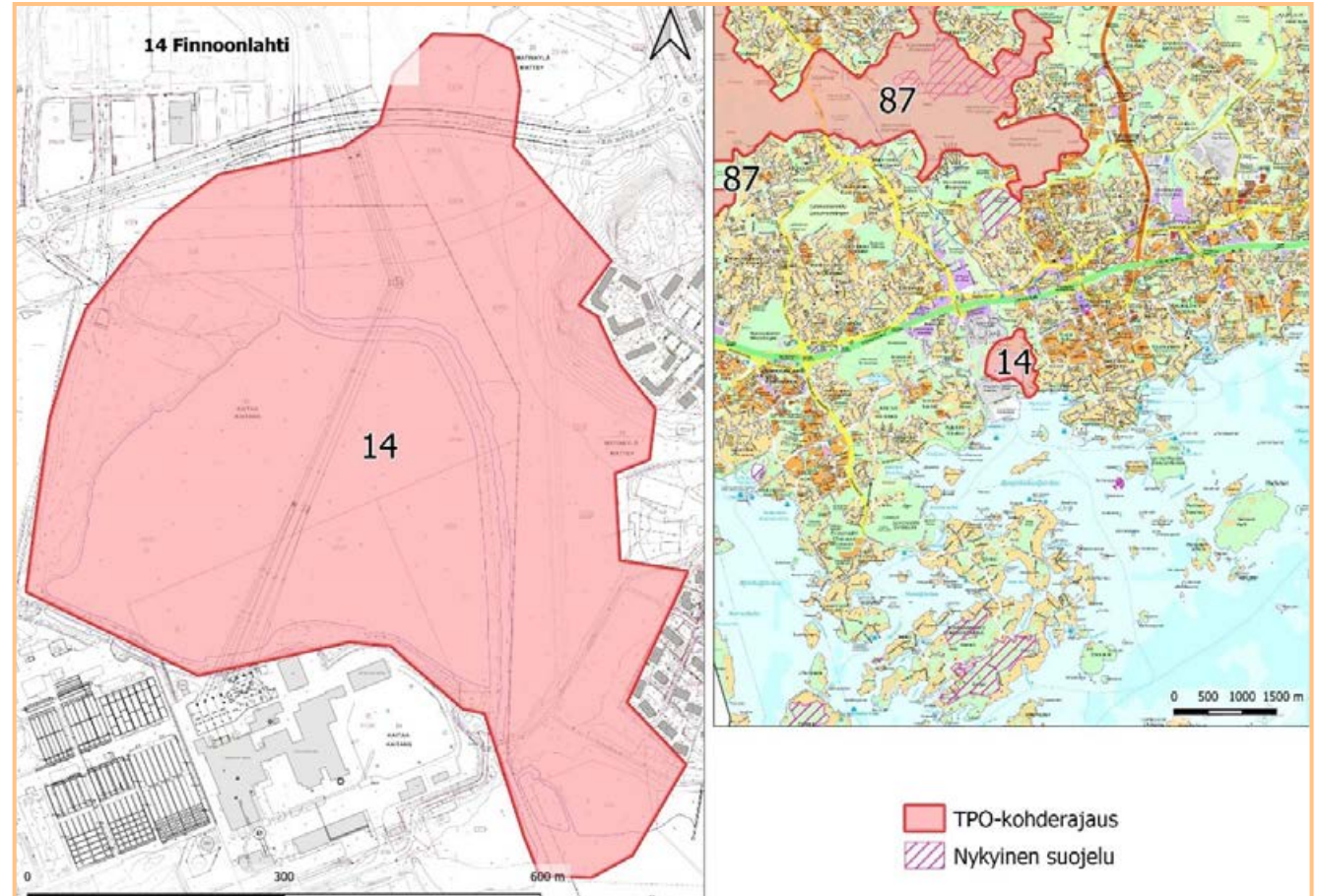
Osio 1, lk. 2. (rajaus selvitysaineistoa, osio 2). Pinta-ala 43,2 ha. Aikataulu: 2024–2025

Kuvaus

Finnoonlahti on pitkälle umpeenkasvanut merenlahti, josta osa on pengerretty jätevesien saostusaltaaksi vuonna 1963. Myöhemmin altaan lounaispuolelle rakennettiin jätevedenpuhdistamo ja osa saostusaltaasta täytettiin maa-aineksella. Alkuperäisestä lahdesta on jäljellä altaan koillis- ja itäpuolinen luhta- ja niittyalue, jonka eteläosa on ratsutallin hevoslaitumena. Suurin osa Finnoonlahden linnuista pesii altaalla, jota käytetään enää puhdistamon ylivuotoaltaana. Noin 15 hehtaarin laajuinen allas on erittäin runsasravintoinen ja sen kasvillisuus on järeää ruovikkoa ja osmankäämikköä. Altaalla on myös laajahkoja avovesialueita.

Finnoon allasta kiertää vilkkaassa virkistyskäytössä oleva ulkoilureitti, jonka varrella on kaksi lintutornia sekä opasteita. Alueella olemassa olevien ulkoilureittien ylläpito sekä reittiverkoston kehittäminen mahdollistetaan luontoarvoja kunnioittaen.

Finnoonlahden altaan eteläpuolella on voimalaitos ja poistuva jätevedenpuhdistamo. Finnoon alue on voimakkaan muutoksen keskellä, kun sen ympärille rakentuu uusia asuinalueita.

Arvot

Finnoonlahti on valtakunnallisesti arvokas lintuvesi, jonka Linnustonsuojelujärjestö BirdLife International nimesi Finnoonlahden vuonna 2000 kansainvälisesti tärkeäksi lintualueeksi (IBA). Altaalla pesii poikkeuksellisen monipuolinen ja runsas vesilinnusto ja Etelä-Suomen suurin naurolokkiyhdykskunta. Finnoonlahden pesimä-

linnuista heinätavi, punasotka, tukkasotka, mustakurkku-uikku, liejukana ja raskaskerttunen ovat uhanalaisia lajeja, lisäksi esiintyy luontodirektiivin tiukasti suojeltavia viitasammakoita, ja reunametsissä liito-oravia. Allasta ympäröivillä alueilla esiintyy myös hyvin monipuolinen kasvijaisto sekä ja harvinaisia hyönteisiä, kuten marskiviholainen.

Finnoonlahti houkuttelee kesäisin suuren määrän vesilintupoikueita, muun muassa harvinaisia harmaasorsia, joita saapuu paikalle myös lähiseudun merialueelta. Altaan avovesialueilla esiintyy harvinaista uposkasvia, hentokarvalehteä. Lahden itärannalla sijaitseva laidunniitty on arvioitu paikallisesti melko tärkeäksi perinneympäristöksi, sillä on myös edustavaa merenrantaniittyjen kasvilajistoa.

Alueella on suuri merkitys mm. lintu- ja luontoharrastukselle, luontokasvatukselle ja luontovalokuvausharrastukselle, sillä lintuja ja muita lajeja pääsee näkemään harvinaisen läheltä.

Maanomistus ja kaavatilanne

Osaksi Espoon kaupunki, osaksi muu maanomistaja. Osayleiskaavassa suojelualueita S, sekä virkistys- ja suojaviheralueita, joilla on turvattavia luontoarvoja, merkinnöin V/s, VL, EV-1 ja luo-1

Rajaus ja lisäselvitystarve

Tässä esitettävä rajaus on luonnos. Finnoonlahden lintualueeseen on rajattu mukaan altaan lisäksi sen luoteispuolella sijaitseva täyttömaakenttä, altaan koillispuolinen ruovikkoalue, itäpuolinen rantaniitty sekä altaan vieritse virtaavan Finnobäckenin jokisuu ja meriyhteys. Rajaus on tehty aiempien luontoselvitysten ja niihin pohjautuvien kaavaratkaisujen perusteella. Alueen rajaus ratkaistaan maankäytön suunnittelussa, jossa sovitaan yhteen alueiden käytön eri tarpeet ja

tavoitteet, kuten virkistyspalveluiden kehittäminen luontoarvoja kunnioittaen.

Viimeaikaisia selvityksiä mm. Finnoon kosteikkoalueen linnuston seuranta 2018 (Enviro Oy) Finnoon linnustollisesti arvok-

kaan alueen hoito- ja käyttösuunnitelma ja sen toteuttamisperiaatteet (FCG, Enviro), Espoon arvokkaat luontokohteet 2014 (Enviro).

51 Kirkkojärvi - Gloms

Osio 1, lk. 2. (rajaus selvitysaineistoa, osio 2). Pinta-ala 43,1 ha. Aikataulu 2026–2027

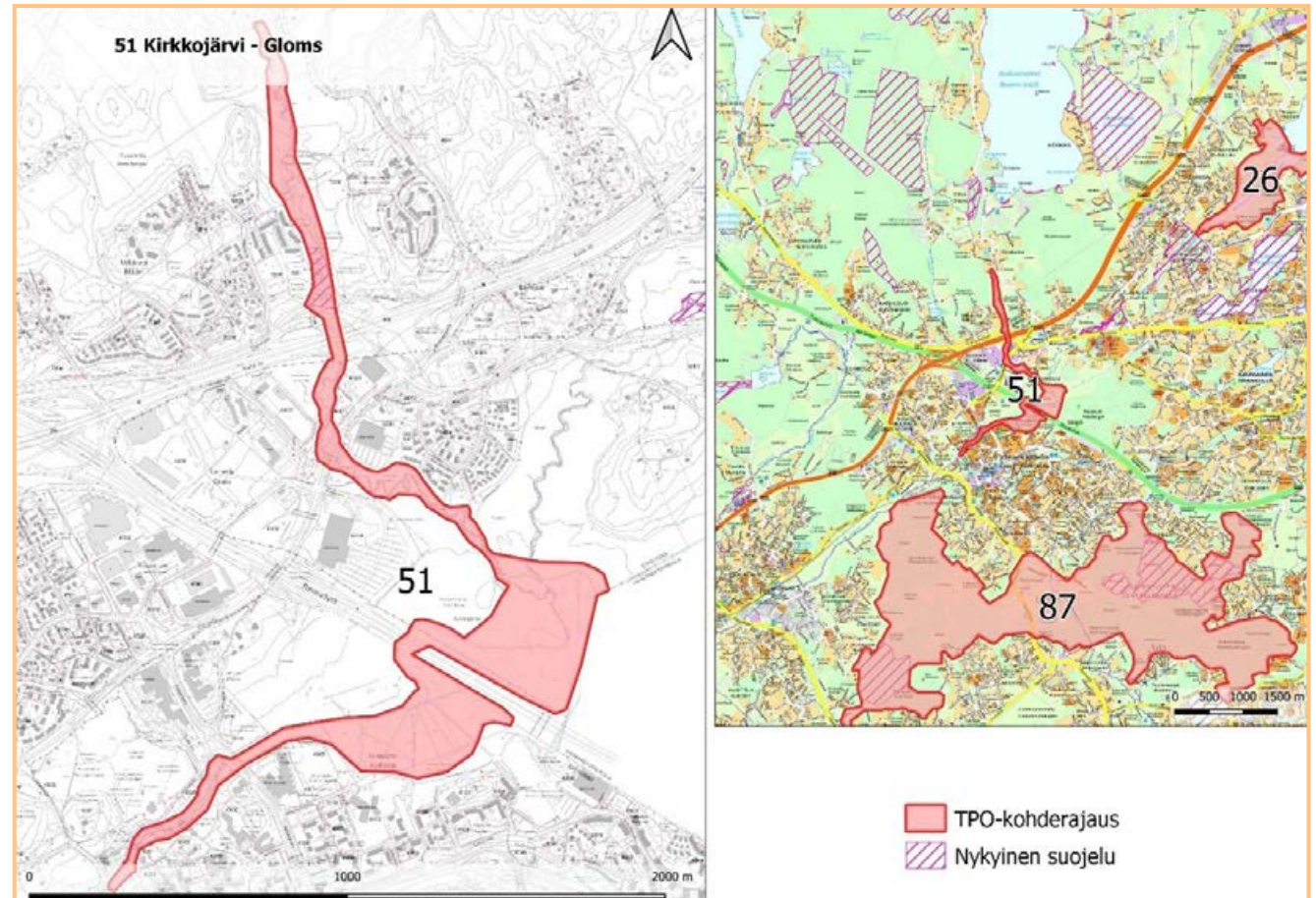
Kuvaus

Alue kattaa osan Espoonjoen ja Glomsinjoen uomista lähiympäristöineen, sekä entisen Kirkkojärven tulva-alueita, pajukkoja ja tulvaniittyjä Espoon keskuksen lähetytyillä. Glomsinjoen osalta rajausta ylittää pohjoiseen Glomsin meanderimuodostumiin saakka. Espoonjoen varressa rajausta ulottuu Kannunsillanmäen pohjoispuolelle.

Alue on keskeisellä paikalla ja jokivarressa sekä Kirkkojärvenrannassa kulkee virkistysreittejä. Alueella olemassa olevien ulkoilu- ja latureittien ylläpito sekä reitti-verkoston kehittäminen mahdollistetaan luontoarvoja kunnioittaen.

Arvot

Alueella esiintyy useita arvokkaita virtavesikohteita, mm. valtakunnallisestikin arvokkaaksi arvioitu koskiosuus Lommilan Myllykoski, jossa esiintyy uhanlainen kovakuoriaislaji purohyrrä, voimakkaasti meanderoivia eli mutkittelevia uomaosuuksia Glomsinjoen meanderilaaksossa sekä Glomsinjoen alajuoksulla. Espoonjoessa ja puroissa esiintyy mm. silmälläpidettävä nahkiainen ja erittäin uhanalainen taimen. Glomsjoen purolaaksoissa esiintyy reheviä lehtoja ja liito-oravaa. Jokivarsilla viihtyvät myös lepakot. Kirkkojärven pensaikkoiset tulvaniityt ovat tärkeitä linnustolle, mm. uhanalaiselle pensastaskulle. Koko alue

muodostaa merkittävän ekologisen yhteyden virtavesiympäristössä, sekä myös Kauniaisten Kasavuoren luonnonsuojelualueen kanssa.

Alueella Espoon kirkon ympäristössä on tärkeitä historiallisia ja maisemallisia arvoja sekä suuri virkistyskäyttöarvo

Maanomistus ja kaavatilanne

Suurimmaksi osaksi Espoon kaupunki. Pie-neltä osin muu maanomistaja. Asemakaavoissa puistoja VP, VP-1/s, suojaviheraluetta (EV), erityisaluetta virkistystä ja maanviljelystä varten (E) ja virkistysalueita (VL, VL-1). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa alue on virkistys, suojelu, ja avoimen maisematilan elinkeinoaluetta.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Tässä esitettävä rajaus on luonnos. Rajaus on tehty arvokkaiden virtavesikohteiden sekä Kirkkojärven ympäristön viheralueiden mukaan. Alueen rajaus ratkaistaan maankäytön suunnittelussa, jossa sovitaan yhteen alueiden käytön eri tarpeet ja tavoitteet. Luonnonarvopuistoa voidaan myös jatkaa Espoonjokivartta etelään ja/tai Glimsinjokivarteen

Alueella on tehty pitkään suunnitelmia Kirkkojärven osittaista palauttamista varten, sekä lisäksi muita virkistyskäytön kehittämissuunnitelmia. Luonnonarvopuiston kehittäminen on mahdollista luontoarvoja kunnioittaen.

Viimeisimpiä selvityksiä ovat mm. Espoon virtavesiselvitys 2008 (Janatuinen), Espoonjoen lepakkoselvitys 2008 (Kyheröinen, Pimenoff) ja Lausunto Espoon kirkkojärven luontoarvoista ja niiden vaikutuksesta kaavasuunnitteluun (Yrjölä 2007), Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 mukainen (Faunatica 2019b).

Kuva: Aki Janatuinen

7.3. Luontoarvojen kannalta keskeiset alueet

7.3.1. Maakunnalliset arvokohteet

13 Granholm

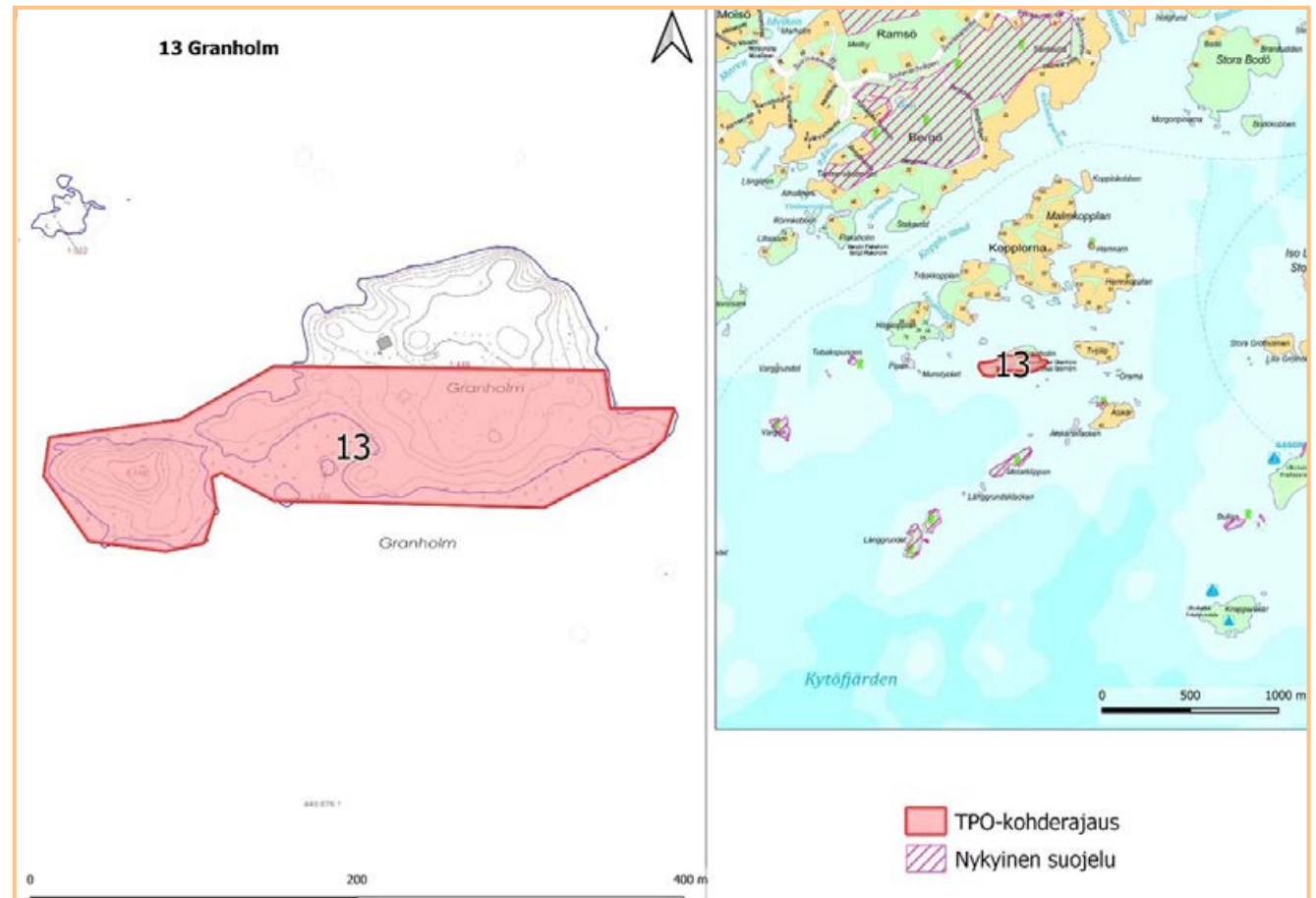
Osio 2, lk. 3. Pinta-ala 2,7 ha

Kuvaus

Kopplornan saariryhmään kuuluva Granholm on männikköinen kalliosaari, jonka länsipäässä on lähes puuton silokallioniemi. Kallio on yhteydessä saaren itäosaan kapealla, osittain somerikkoisella kannaksella. Saaren pohjoisrannalla on loma-asunto, mutta muu saari on luontontilainen.

Luontoarvot

Maakunnallisesti arvokkaan luontokohteen rajaukseen kuuluu rakentamaton ja melko vanhaa metsää kasvava saaren eteläosa ja siitä länteen työntyvä kallioinen niemi. Metsäalue on varttunutta mäntykangasta, jonka kasvillisuus on lähes luontontilaista. Vanhoissa männyissä on männynkäpää. Länsiosan pikkupoukamaa ja kannaksen rantoja reunustaa matalakasvuinen rantaniitty, jonka kasvillisuus on edustavaa. Lajistoon kuuluvat tavallisten merenranta-kasvien lisäksi muun muassa suolasänkiö, isorantasappi, särmäputki, meriasteri ja merimaltsa. Länsipään kallioniemellä on pieni laikku kalliomännikköä, jossa kasvaa lisäksi pihlajia ja katajia. Granholm on

myös arvokas lintusaari. Pesimälinnustoon kuuluvat mm. erittäin uhanalaiset tukkasotka ja selkälökki. Granholmista on tavattu myös nuolihaukkapoikue.

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistaja. Alue on merkitty Espoon eteläosien yleiskaavassa luonnon-suojelualueeksi (SL).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on kaavan SL-alueen ja Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Enviro) mukainen. Kohde kaipaisi lisäselvitystä suojeluarvojen nykytilasta.

30 Hanikan - Soukan luontokokonaisuus

Osio 2, lk. 3. Pinta-ala 128 ha

Kuvaus

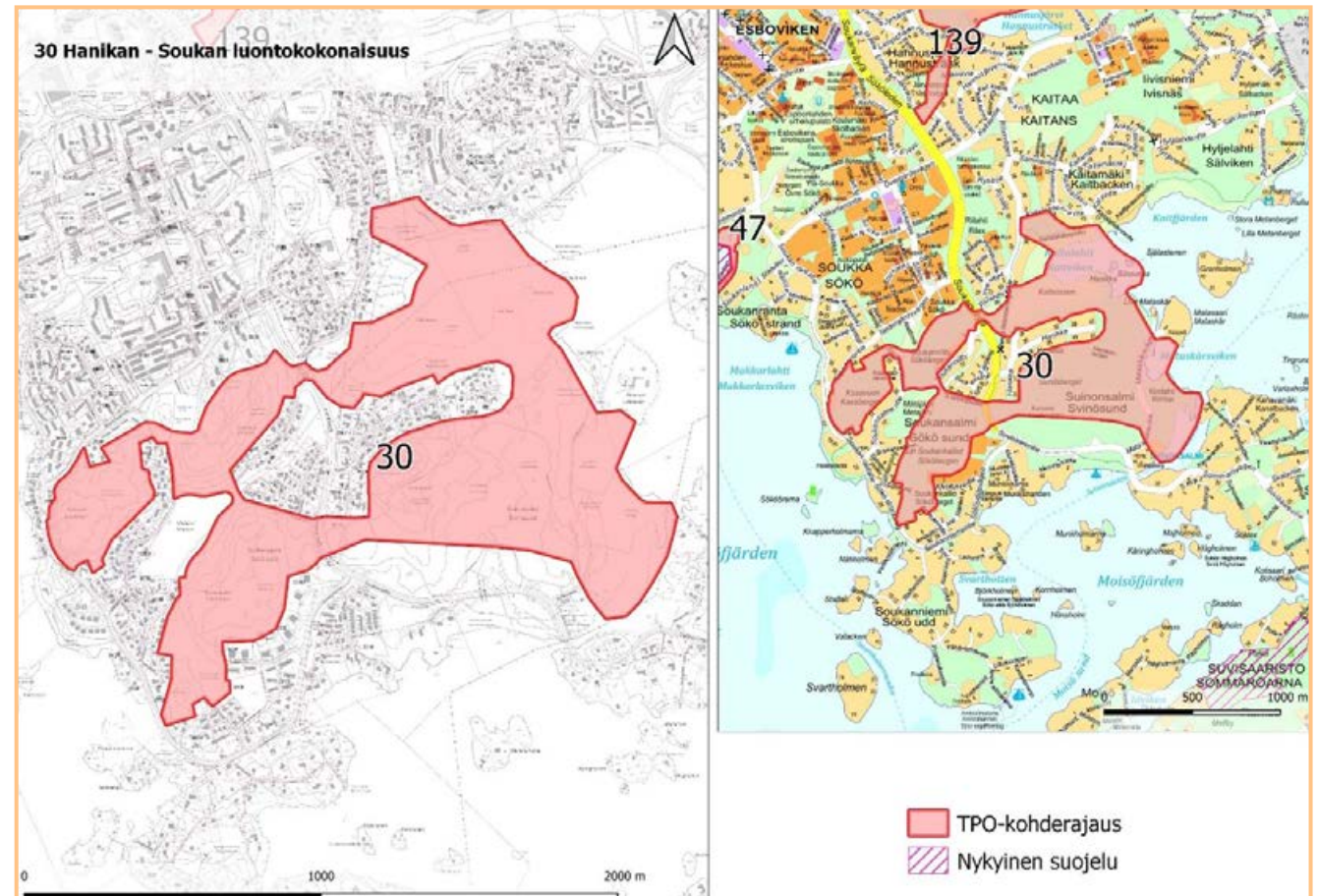
Laaja, lajistollisesti merkittävä metsä- ja kallioaluekokonaisuus. Rajaukseen kuuluu monimuotoisuuden kannalta arvokas Kaitalahden luhta- ja vesialue sekä rantaniittyjä. Alueella kiertää Hanikan luontopolku. Myös rajaukseen sisältyvä Soukan kasavuori on Espoon tärkeimpiä kalliokohteita ja komea näköalapaikka.

Luontoarvot

Osin LAKU-kohderajaus (Faunatica 2018b). Metsäalueet ovat osin luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia, ja alueella esiintyy uhanalaisia lajeja, kuten liito-oravaa sekä lahokaviosammalta ja muita arvokkaita sammal- ja jäkälälajeja. Kaitalahti

on arvokas lintuvesi, jolla pesii monipuolinen vesi- ja ruovikkolinnusto. Lajistoon kuuluvat mm. erittäin uhanalainen (EN) nokikana, vaarantunut (VU) pajusirkku ja silmälläpidettävä (NT) silkkiuikku. Kohteen vesialueelta on havainto vaarantuneesta (VU), erityisesti suojeltavasta ja luontodirektiivin liitteen II lajeihin kuuluvasta

meriuposkuoriaisesta. Kaitalahden rannoilla on arvokasta tervaleppäluhtaa, ja lahden pohjukassa esiintyy lisäksi luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin kuuluvia viitasammakoita. Alueella on merkitystä lepakoille. Soukan kasavuorella on Uudenmaan kallioselvityksen mukaan huomattavia geologisia arvoja. Kasavuorella kasvaa

myös joitakin huomionarvoisia kasveja, joista haurasloikko ja tummarauniainen.

Maanomistus ja kaavatilanne

Lähes kokonaan Espoon kaupungin omistuksessa lukuun ottamatta Kaitalahden vesialuetta, jolla muuta omistusta. Asemakaavoissa virkistys- (VL) ja suojelualuetta (SL).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajauksessa on pyritty laajaan, luontoarvot ja maakunnallisesti merkittävän kokonaisuuden kattamiseen, alueen kaavat huomioiden. Rajaus voidaan tarkentaa tarvittaessa lisäselvitysten myötä.

Viimeisimpiä selvityksiä mm. Soukanmetsän asemakaavan luontoselvitys 2019 (Keiron), Espoon lintuvesien pesimälinnuston seuranta ja viitasammakkoselvitys 2015 (Lammi, Routasuo), Espoon luontokohteiden maakunnallisen arvon määrittely LAKU-kriteerein Uusimaa-kaavaa varten Faunatica (2018b).

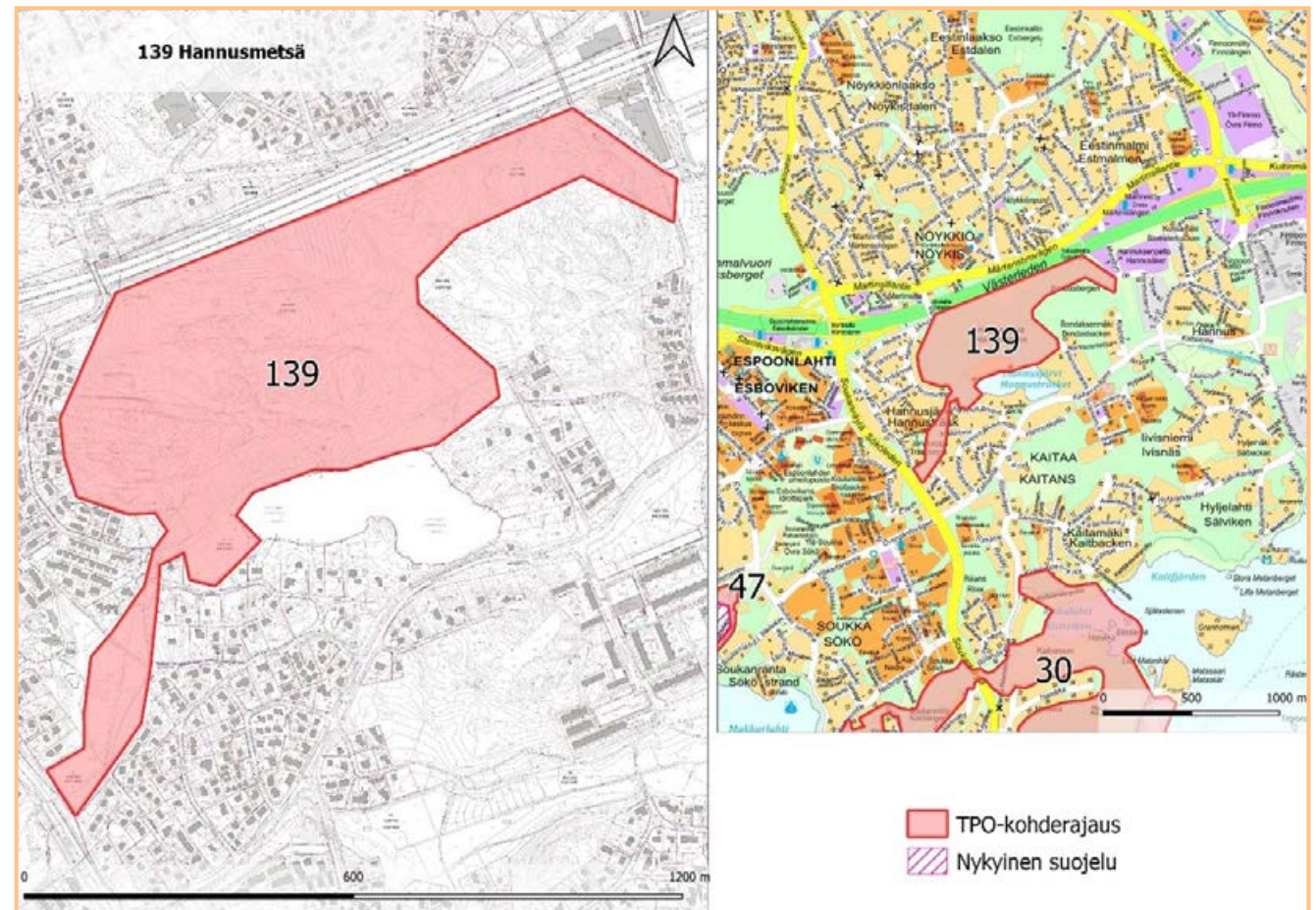
139 Hannusmetsä

Osio 2, lk. 3. Pinta-ala 40 ha

Kuvaus

Hannusjärven pohjoispuolella oleva monipuolinen metsäalue. Alueen piirteet vaihtelevat kuivista mäntykalliosta kuusivaltaisiin kangasmetsiin ja lehtipuuvalltaisiin lehtoihin. Monimuotoisuutta lisäävät kosteat

painanteet ja Hannusjärven rantametsät sekä pohjoisosien metsittyvät niityt. Hannusmetsän puusto on valtaosaltaan luonnontilaisen kaltaista. Kallioalueita lukuun ottamatta lahoppuustoa on melko paljon, paikoin jopa runsaasti.

Luontoarvot

Useita uhanalaisia lehtoluontotyyppejä sekä lahopuustoista, luonnontilaista vanhaa metsää ja linnustollisesti arvokasta aluetta. Hannusjärven ranta-alueilla on tärkeä lepakoiden ruokailualue. Huomattavia lajistoarvoja, mm. paljon uhanalaisia lajeja, kuten liito-orava, lahopuuosammal, lehtokinnasammal, ruskopiilojätkälä sekä useita muita.

Maanomistus ja kaavatilanne

Pääosin Helsingin kaupunki, pieneltä osin Espoon kaupunki. Kaitaa-livisniemi osayleiskaavassa virkistysaluetta (V) ja suojaviheraluetta (EV), osaksi s-1 osa-alue-merkintöjä luontoarvojen huomioimiseksi.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajauksessa on huomioitu tärkeimmät luontoarvot, kaavatilanne sekä ekologinen yhteys lounaan suuntaan. Rajausta voidaan tarvittaessa tarkentaa lisäselvitysten myötä.

Kaitaa-livisniemi osayleiskaava-alueen luontoselvitykset 2013 (Yrjölä), Luontoselvitykset Hannusjärven, livisniemenkallion ja Kaitaanlaakson alueilla; Faunatica 2018

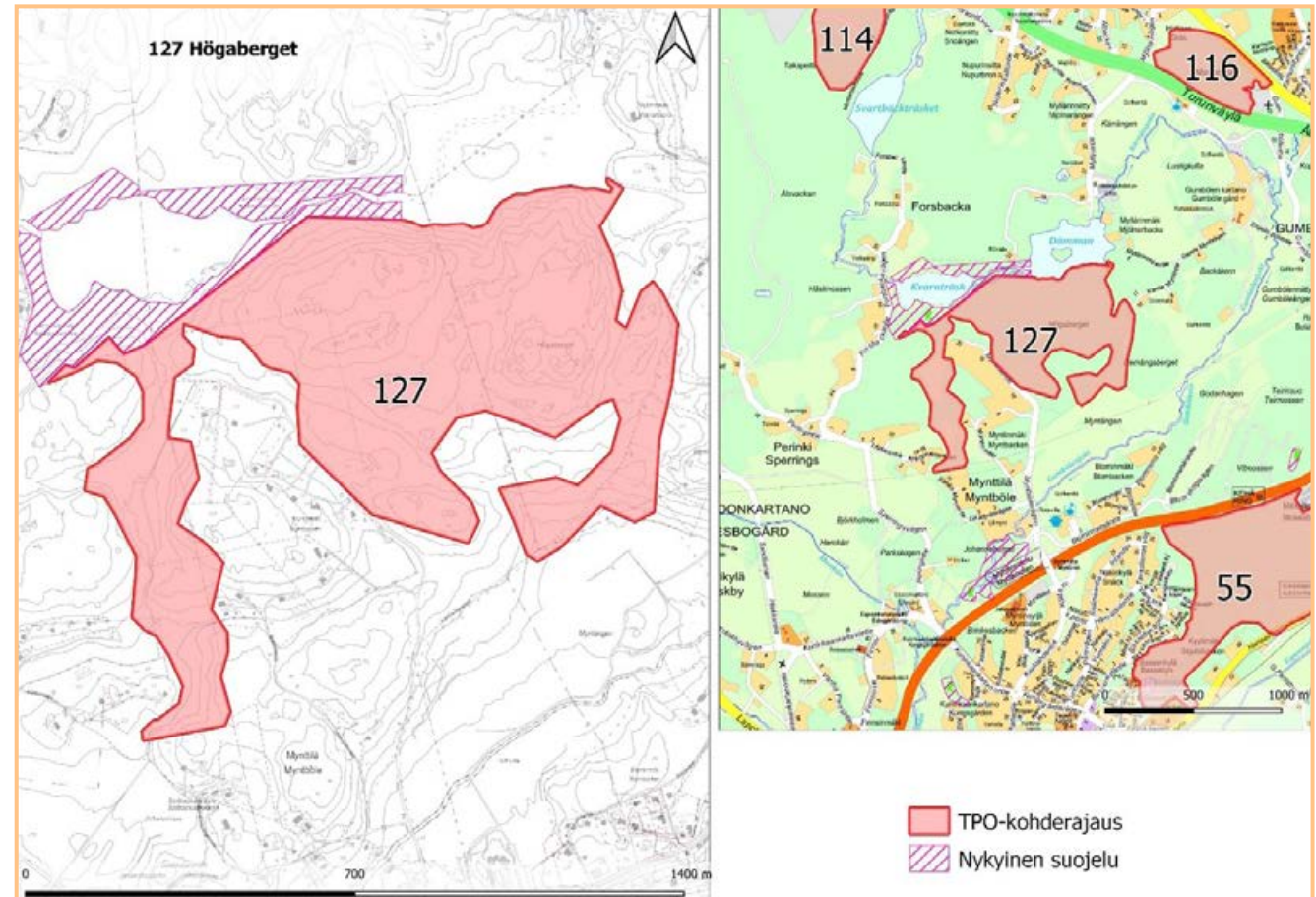
127 Högaberget

Osio 2, lk. 3. Pinta-ala 59,7 ha

Kuvaus

Högaberget muodostaa luonnoltaan monipuolisen ja maastonmuodoiltaan vaihtelevan, metsäisen ja kallioisen kokonaisuuden. Högabergetin metsät ovat

lähes luonnontilaisia. Ylispuiden ikä on kangasmetsissä pääosin yli 60 ja jopa yli 100 vuotta vanhaa, ja lahopuuta esiintyy paikoin huomattavan runsaasti. Kangasmetsien puuston rakenne on kerroksellinen ja puulajisto pääosin monilajinen. Kallioalue on mäntyvaltaisten kalliometsien ja jäkäläpeitteisten avokallioiden muodostamaa mosaiikkia. Alueella on lisäksi luon-

nontilaisia soita, lehtoja sekä arvokas pienvesi lähiympäristöineen. Aluekokonaisuus toimii luonnon ydinalueena, joka on tärkeä erityisesti suuremmille häiriötöntä ympäristöä vaativille lajeille. Osin LAKU-kohde-rajaus (Faunatica 2019).

Luontoarvot

Högabergetin alue muodostaa merkittävän ekologisen kokonaisuuden ja metsäisen yhteyden koko Espoon mittakaavassa, joka yhdistää alueita Keskuspuistosta sekä Kirkkonummen että Nuuksion suuntaan. Alue liittyy lisäksi saumattomasti Kvarnträskin suojelualueeseen lisäten alueen edustavuutta ja ekologista kytkeytyneisyyttä ja toimivuutta.

Alueella esiintyy useita uhanalaisia luontotyyppisiä, esim. kangaskorpia (CR), boreaalisia piensoita (EN) ja keskiravinteisia lehtoja (VU). Useat metsäkuvioista täyttävät METSO-kriteerit. Lajistosta alueella tavataan edustavaa ja uhanalaista linnustoa, mm. viherpeippo (EN), pyy (VU) ja töyhtötiainen (VU), lepakoille tärkeitä saalistusalueita sekä liito-oravia (VU). Lisäksi on havaittu mm. uhanalaista laho-kaviosammalta sekä silmälläpidettävää rakkosammalta.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa osin virkistysaluetta V ja osin A2 asuntovaltaista aluetta. Alueen halki on osoitettu Espoo-Salo -radan linjaus. Itä-länsisuuntaisesti

on merkitty maakunnallinen ekologinen yhteys.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Pohjois- ja Keski-Espoon yleiskaavaa varten teetetyn Myntinmäen luontoselvityksen (2019 Keiron) maakunnallisesti arvokkaan alueen rajauksen mukaisesti. Rajausta voidaan tarvittaessa vielä tarkentaa.

Muita viimeaikaisia taustatietoja mm. Perinki, luontoselvitys 2011 (Keiron), Tiedoksianto Espoon kaupungille Mynttilän metsäalueen lajistoarvoista, SLL Uusimaa 5/2020, Espoon luontokohteiden maakunnallisen arvon määrittely LAKU-kriteerein Uusimaa-kaavaa varten Faunatica (2018b).

Kuva: Virpi Pakkala

28 Iso Huopalahti ja Talin lehdot

Osio 2, lk. 3. Pinta-ala 35,5 ha

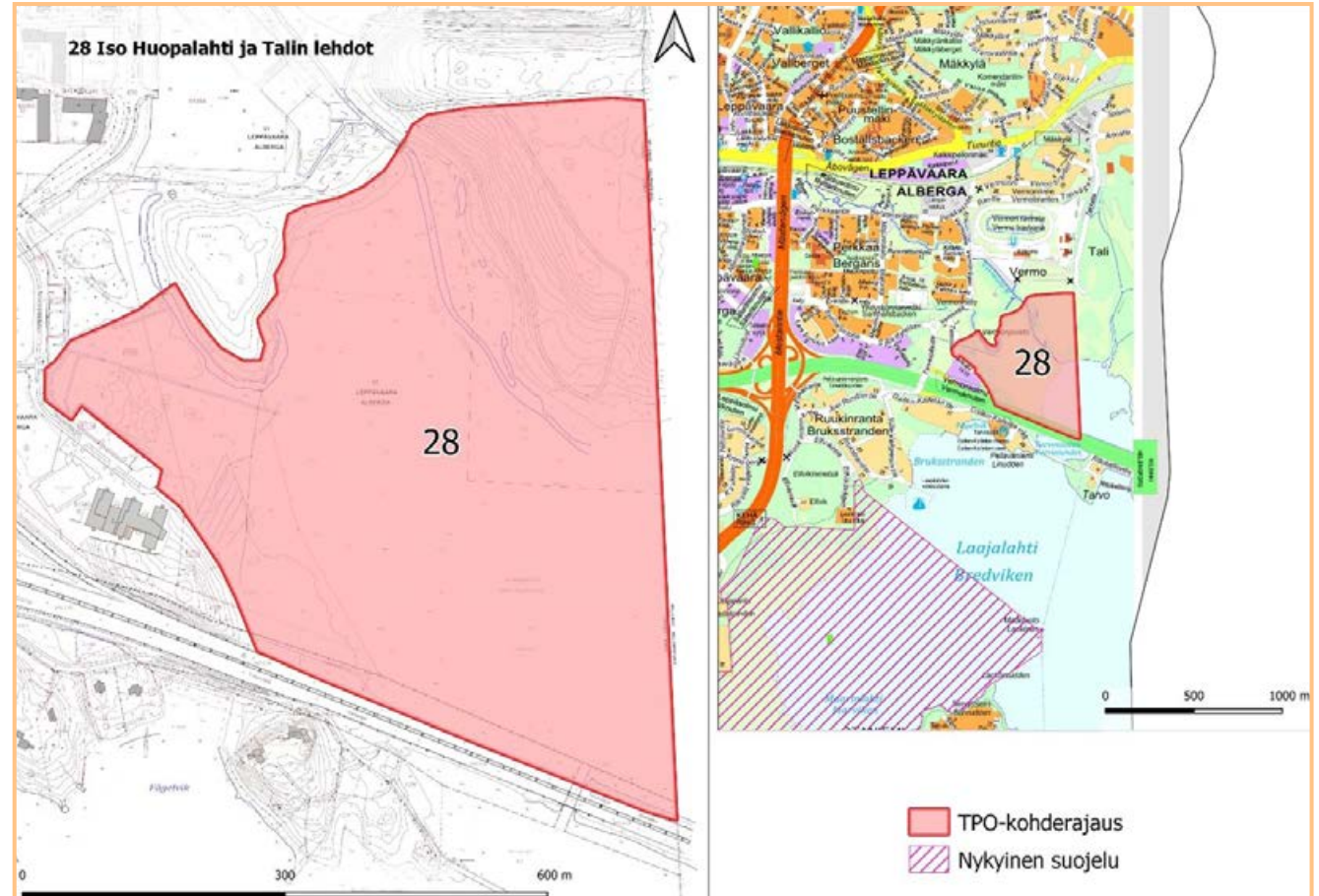
Kuvaus

Alueella aiemmin toimineen kaatopaikan käyttö lopetettiin 1980-luvun alussa. Sitten kaatopaikkaa on maisemoitu ja sinne on rakennettu ulkoilureitistöä. Jätelmäen alue on niittymäistä ja puoliavointa ympäristöä, pensaikkoa ja istutettua puustoa. Lahden rannoilla esiintyy luonnontilaista ruovikkoa ja luhtaa, kostea niittyä sekä koivuvaltaista rantalehtoa. Lahden kosteikkoalueesta osa on avovettä, osa tiheää järviruokokasvustoa.

Lahteen laskee Monikonpuron alaosa, Vermonoja, joka on avoveden puolelta reunoitetaan isosorsimovaltaista, muutoin puron rannat ovat kostea suuruuhoniittyä. Alajuoksulla järviruoko runsastuu ja esiintyy lahden puolella vallitsevana lajina. Huopalahti on pääkaupunkiseudun parhaimpia alueita ns. yölaulajien havaitsemiseen. Yölaulajista satakieli, viitakerttunen ja luhtakerttunen kuuluvat alueen yleisiin pesimälintuihin.

Luontoarvot

Iso Huopalahti on maakunnallisesti tärkeä lintualue, jolla on erityisesti merkitystä muuttolintujen levähdyspaikkana. Kohteen merkittävimpiin levähtäjiin kuuluu äärimmäisen uhanalainen (CR) suokukko sekä huomattavia määriä muitakin vesilintuja, kahlaajia ja lokkeja. Iso-Huopalahden vesilinnusto on kohentunut ja sen parimäärä on kasvanut viime aikoina. Uhanalaisia pesi-

mälajeja ovat mm. pajusirkku, heinätavi, liejukana ja pussitiainen. Iso-Huopalahden laskeva Monikonpuro on paikallisesti tärkeä virtavesikohde, johon nousee taimenia.

Maanomistus ja kaavatilanne

Osin Espoon kaupunki, osin Helsingin kaupunki, pieneltä osin muu maanomistaja. Espoon eteläosien yleiskaavassa virkistys- (V) ja suojelualuetta (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus pohjautuu LAKU-kohderajaukseen (Faunatica 2019) Espoon puolinen osa, ja Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 rajaukseen. Luontoselvitys Vermon alueella 2007 (Yrjölä), Espoon lintuvesien pesimälinnuston seuranta ja viitasammakkoselvitys 2015 (Lammi, Routasuo), Espoon virtavesikartoitus 2020 (Sitowise)

114 Kakarlammen suojelualueen laajennus

Osio 2, lk. 3. Pinta-ala 47,5 ha

Kuvaus

Kakarlammen suojelualueen ympäristössä sijaitseva laaja- yhtenäinen luontoalue, jolla on monipuolisesti erilaisia metsä-, kallio- ja suoelinympäristöjä.

Luontoarvot

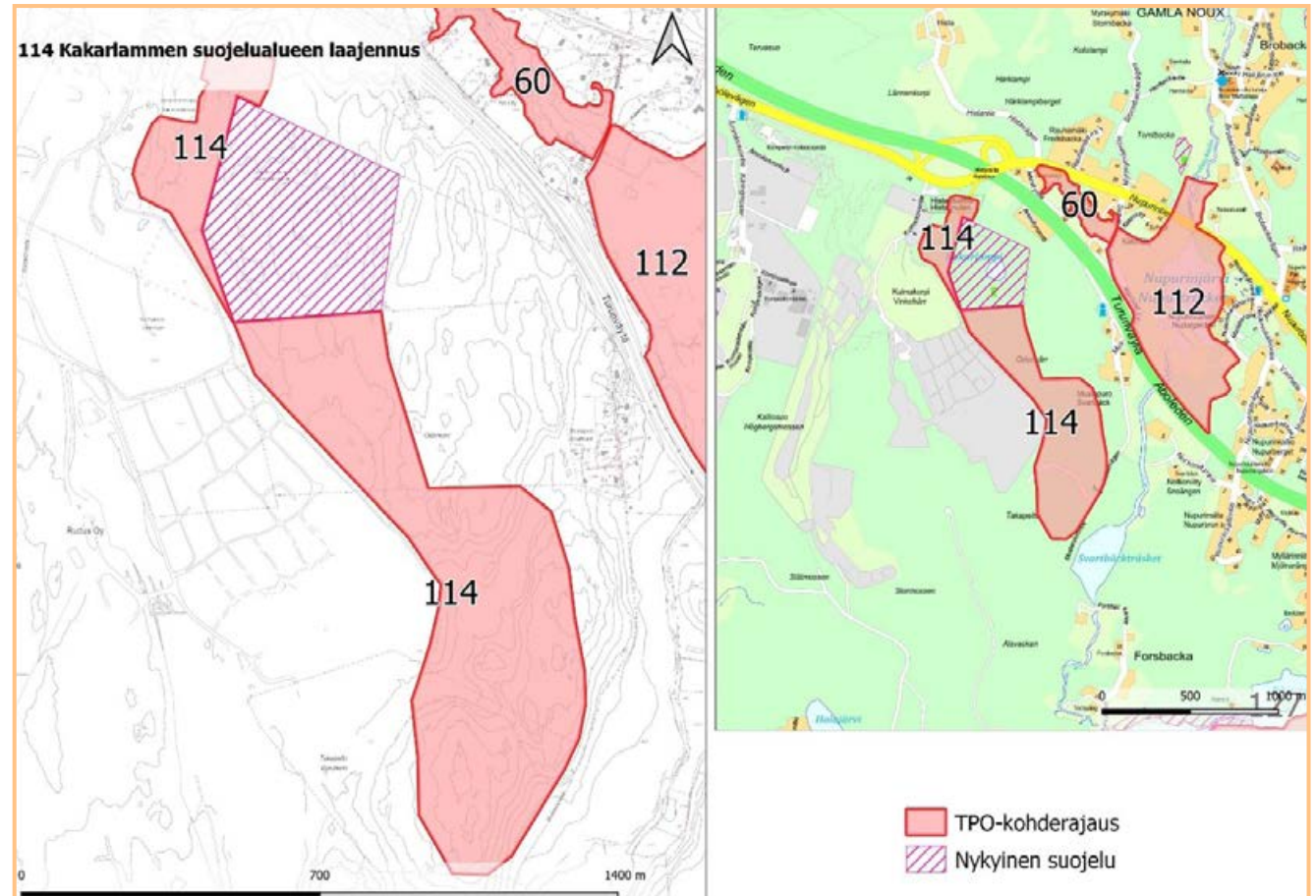
Osa hyvin kytkeytyntä ekologista kokonaisuutta, turvaa osaltaan myös Kakarlammen luonnonsuojelualueen arvoja. Alueella on luonnontilaisia ja luonnontilaisen kaltaisia, monin paikoin METSO-ohjelman luokan I tai II kriteerit täyttävää kangas- ja kalliometsiä, mm. 100–130-vuotiaita kalliomänniköitä. Lisäksi esiintyy luonnontilaista rämettä, korpinen puronvarsikuvio ja luonnontilainen lähteikkö, sekä esiintymä metsälehmuksia. Kohteelta on havaintoja silmälläpidettävistä (NT), alueellisesti uhanalaisista (RT) rakkosammalesta ja peikonnahasta. Lajit vaativat elinympäristökseen vanhaa metsää, jossa on runsaasti lahoppua.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa osin virkistysaluetta V, maa- ja metsätalousaluetta M ja suojaviheraluetta EV, sekä maakunnallinen ekologinen yhteys -merkintä.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus pohjautuu LAKU-kohderajaukseen (Faunatica 2019). Rajauksessa on huomi-

oitu kaavatilanne sekä Espoo-Salo-radan linjaus. Maakunnallisesti arvokkaaksi todetut ”palaset” on yhdistetty niitä tukevien kuvioiden kanssa kokonaisuudeksi. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa.

Pohjois-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2015–2025: (Espoon kaupunki 2015), Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys 2016 (Routasuo ym. 2016)

29 Karakallio

Osio 2, lk. 3. Pinta-ala 25,2 ha

Kuvaus

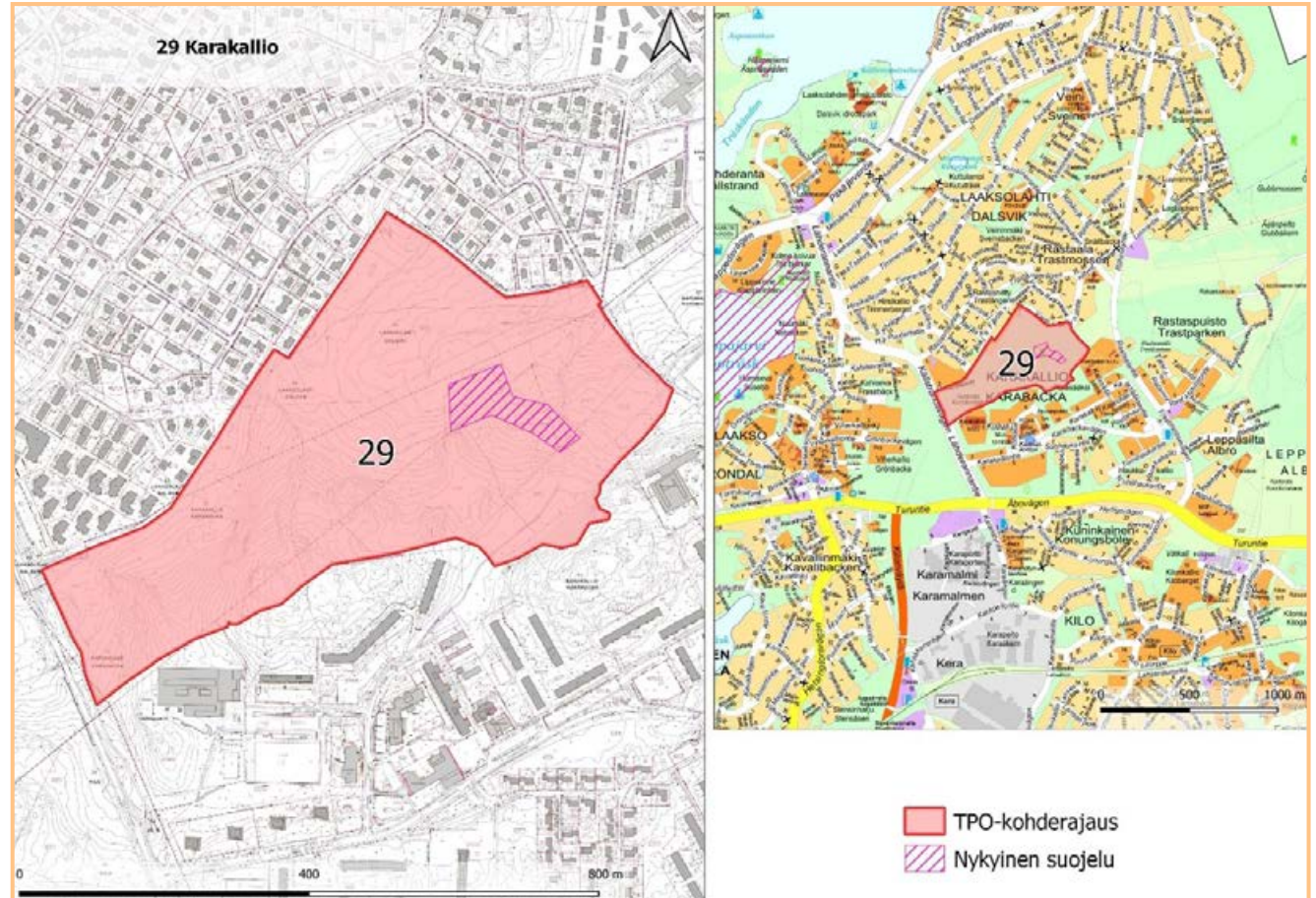
Kesellä asutusta sijaitseva laajahko metsäalue, jossa on sekä hoidetumpaa virkistymetsää, että luonnontilaisen kaltaista iäkstä, lahoppuustoista kangas- ja lehtometsää. Kohteella on lisäksi metsäisiä kallioita, joilla on vanhaa puustoa ja keloja. Kosteimmat alueet ovat lehtokorpea ja metsäkortekorpea, joissa on laajoja saniaiskasvustoja. Alue on vilkkaassa ulkoilukäytössä ja siellä kulkee ulkoilureittejä ja polkuja.

Luontoarvot

Alueella on arvokkaita lehto- ja suoluontotyyppejä, kuten pähkinäpensaslehtoa sekä lehto- ja metsäkortekorpea sekä lahoppuustoisuutta. Lehtomaisilla kankailla kasvaa muutamalla paikalla jalopuista vaahteraa ja lehmusta. Alueella on myös pieni noro eli kausikuiva puro. Kohteella on havaittu harvalukuista vanhojen metsien lajia haavanarinakäppää, sekä vaateliaita lehto- ja lehtokorpikasveja kuten lehto-orvokkia, lehtopähkämöä ja lehtosinijuurta. Alue sisältää luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla suojellun pähkinäpensaslehdon ja siellä esiintyy myös liito-oravaa (VU). Alue on hyvin kytkeytynyt osa ekologista verkostoa.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon eteläosien yleiskaavassa virkistys- (V) ja suojelualuetta (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus pohjautuu LAKU-kohderajaukseen (Faunatica 2019), ja Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Enviro) rajaukseen. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa.

125 Kattilajärvi - Jänisniemi

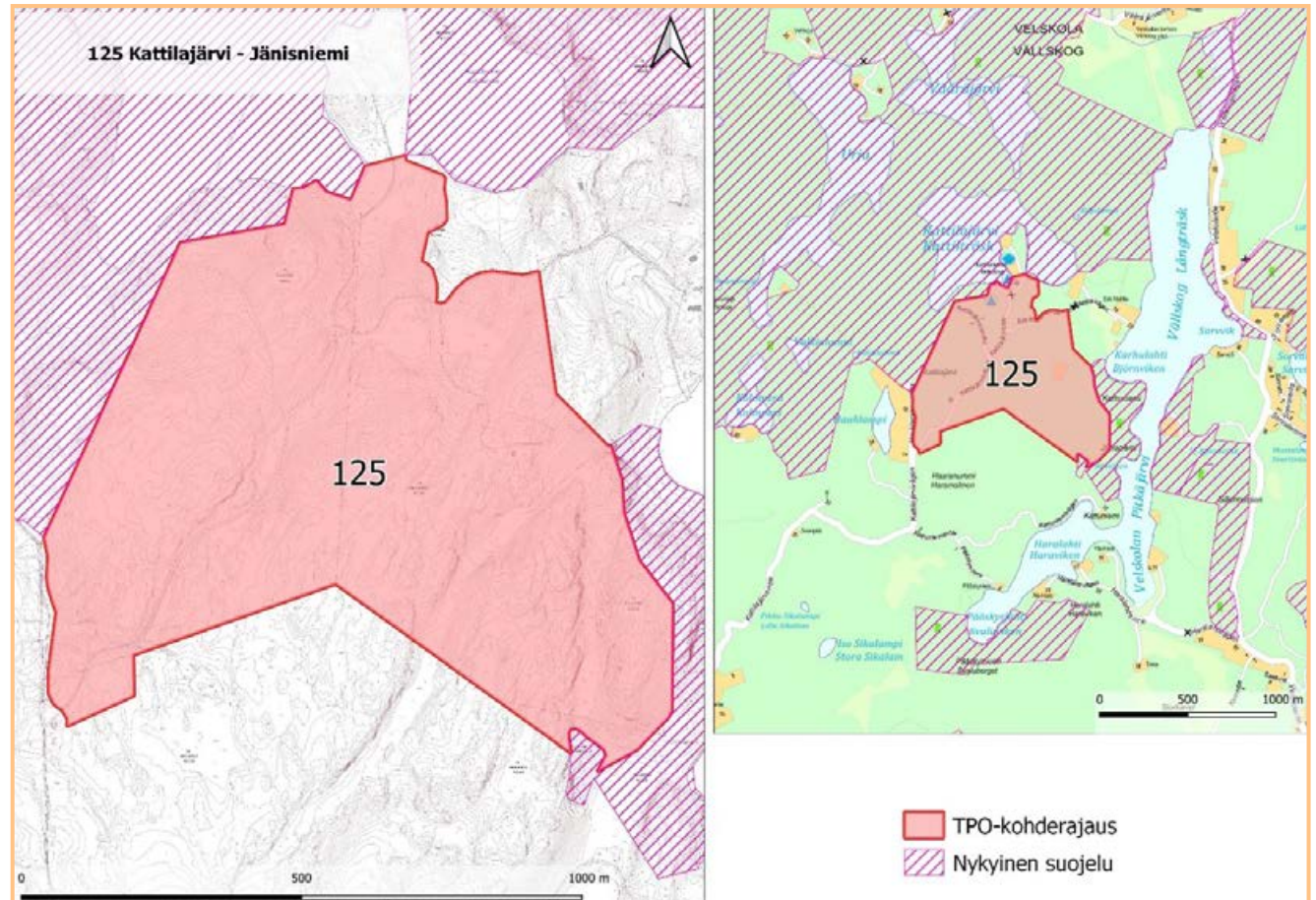
Osio 2, lk. 3. Pinta-ala 71,6 ha

Kuvaus

Laaja suojelualueiden ympäröimä metsä- suo- ja kallioaluekokonaisuus Kattilajärven ja Veslkolan Pitkäjärven välissä. Yhdistää Jänisniemi-Björnträskin luonnonsuojelun Nuuksion kansallispuistoon. Kokonaisuudessaan hieno luonnonmuokautuneiden, mäntyvaltaisten kalliometsien, kuusivaltaisten lahoppuustoisten metsien ja vesitaloudeltaan luonnontilaisten kaltaisten rämeiden ja korpien muodostama yhtenäinen metsäalue.

Luontoarvot

Yhtenäinen ja laaja ekologinen ydinalue, jossa on todettu merkittävä määrä METSO I, II tai III-luokan kallio- ja kangasmetsiä sekä piensoita. Metsälehmusesiintymä ja uomaltaan luonnontilainen puro lisäävät alueen arvoa. Yhdistää olemassa olevia suojelualueita. Kohteelta todettiin merkittäviä arvoja ekologisen verkoston nykytilaselvityksessä. Alueelta on havaintoja useista vanhojen metsien indikaattorilajeista, sekä uhanalaisista lajeista, kuten vaarantuneet ruskopiilojäkäälä, kanto-raippasammal ja kissantassujäkälä. Myös liito-orava esiintyy alueella. Kattilajärven rannassa on osa kansallispuiston ja Natura-alueen ulkopuolella olevaa rantojen suojeluohjelman aluetta.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa virkistys-(V1) ja suojelualuetta (SL3)

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus pohjautuu Ekologisen verkoston nykytilaselvitykseen, Espoon kaupungin omistukseen sekä Suomen luonnon-

suojeluliiton Uudenmaan piirin tietoihin. Rajausta voidaan tarkentaa sekä luokitusta muuttaa jatkossa inventointitietojen tarkentuessa.

Selvityksiä mm. Pohjois-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2015–2025: (Espoon kaupunki 2015), Espoon liito-oravien kokonais selvitys 2016

100 Niemisgård

Osio 2, lk. 3. Pinta-ala 61,9 ha

Kuvaus

Laaja-alaisella kohteella on monipuolisesti erilaisia suo-, metsä- ja pienvesielinympäristöjä, vaikkakin ne ovat osin luonnontilaltaan muuttuneita voimakkaiden metsänhoitotoimien vuoksi. Kangasmetsien lisäksi esiintyy pieniä lehtolaikkuja ja vanhapuus- toisia kalliometsiä.

Luontoarvot

Kohde on osa Kirkkonummen-Nuusktion laajaa ekologista verkostokokonaisuutta ja maakunnallista laajaa hyvin kytkeytyntä aluetta. Eläinten liikkuminen Ämmässuon itä-, etelä- ja länsipuolisten metsien välillä suuntautuu alueen kautta. Metsäalue tarjoaa voimakkaasti muuttuneen ympäristön (peltojen ja kaatopaikan) välissä tärkeän ekologisen astinkiven. Alueelta on havaintoja mm. uhanalaisesta ilveksestä.

Kohteen eteläosan pienissä soistumissa, Bockarmossenin eteläosassa, Bockträskin rannalla ja Bockarmossenin lounaispuolen kallionotkelmassa on arvokkaita luontotyyppisiä, mm. sara- ja luhtanevaa sekä sarakorpea. Alueella on liito-oravan esiintymiä sekä lepakoiden tärkeä ruokailualue.

Maanomistus ja kaavatilanne

Ei kaupungin maanomistusta. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousaluetta (M),

suojaviheraluetta (EV), lisäksi kaksi maakunnallinen ekologinen yhteys- merkintää.

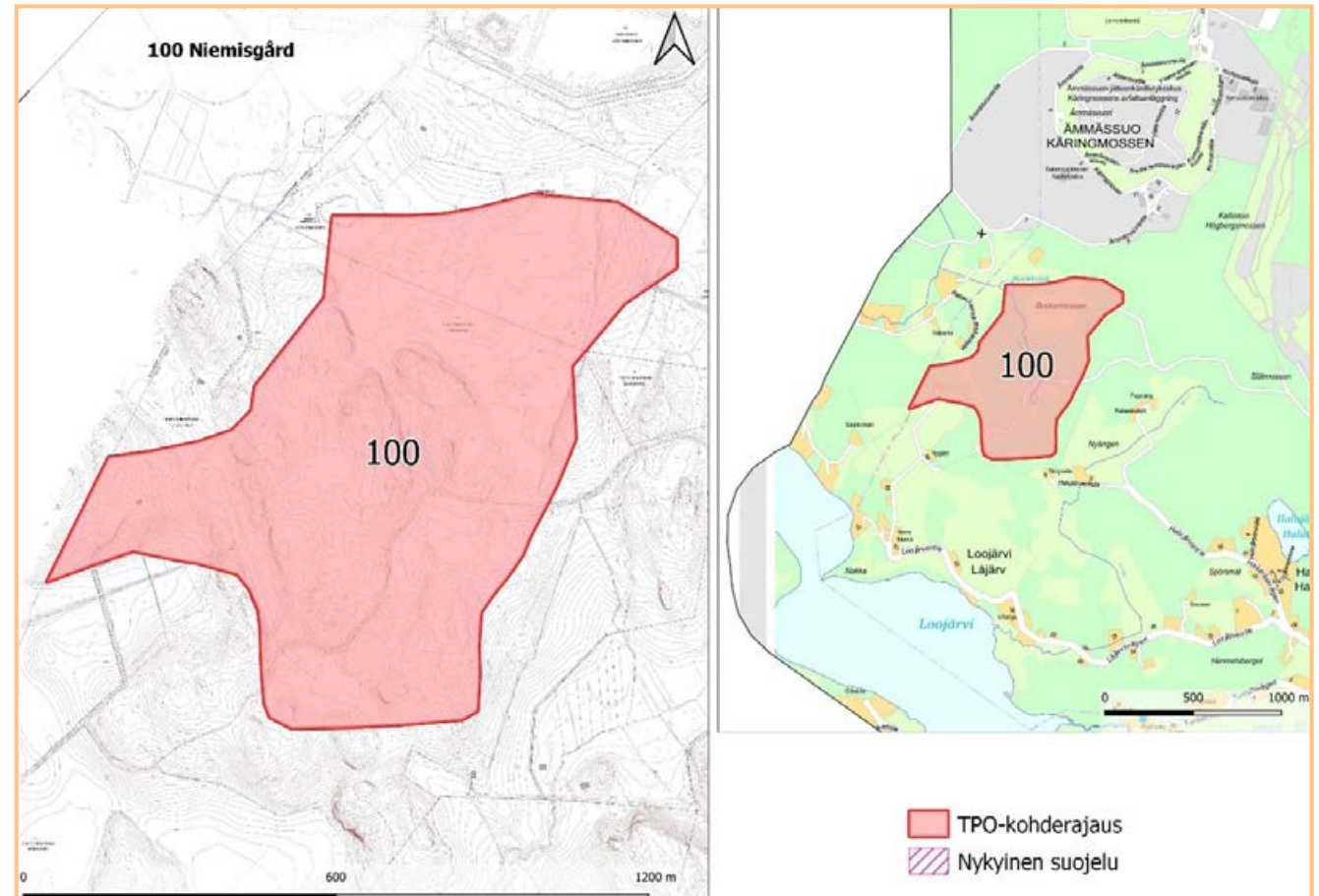
Rajaus ja lisäselvitystarve

Kohde on LAKU-selvityksen (Faunatica 2019) mukaan maakunnallisesti arvokas, koska se on osa maakunnallista hyvin kytkeytyntä aluetta. Myös melko muuttuneet ja luonnontilaisesta poikkeavat luontotyypit ovat arvokkaita osana ekologisia

verkostoja, koska ne hyödyttävät laajoja rakentamattomia alueita ja esteetöntä liikumista tarvitsevia lajeja.

Rajaus voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa.

Viimeisin selvitys: Uudenmaan maakuntakaavan LUO-kohteiden maast selvitys vuonna 2015 (Ahola 2015)

112 Nupurinjärvi

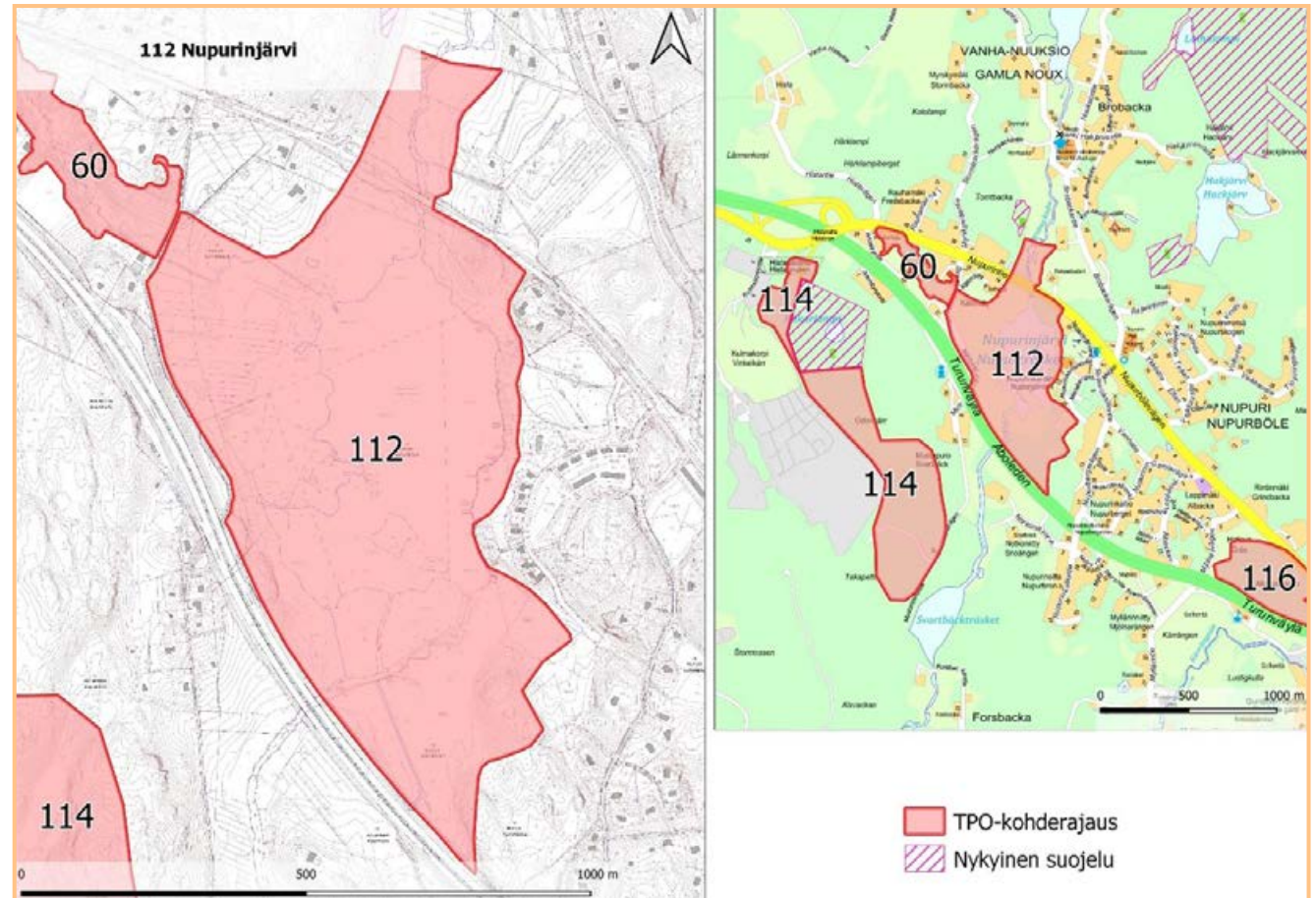
Osio 2, lk. 3. Pinta-ala 53,6 ha

Kuvaus

Turunväylän ja Nupurintien välissä sijaitseva Nupurinjärvi on matala, herkästi tulviva rehevä järvi, jonka rannat ovat soistuneet. Järven eteläpäässä laskupuron ympäristössä on laaja alue tulvakoivikkoa, jossa vallitsee luhtakasvillisuus. Länsirannalla on leveä nevareunus ja kauempana rannasta metsittyneitä, aiemmin viljelykäytössä olleita niittyjä. Itärannalle on rakennut Nupurinkartanon asuinalue.

Luontoarvot

Nupurinjärvi muodostaa monipuolisen luontokokonaisuuden, jossa ovat parhaiten edustettuina rantanevat ja hankalakulkuiset, tulvivat hieskoivuluhdut. Kosteapohjaisen koivikon reunassa lähellä Turunväylää kasvaa kolmessa paikassa melko harvinaista hirssisaraa. Rantaneva on edustavinta järven lounaisrannalla, jossa puuton suo on enimmillään toistasataa metriä leveä. Osa Nupurinjärveen rajoittuvista niityistä on arvokasta perinneympäristöä. Nupurinjärven pesimälinnusto on monipuolinen ja metsälinnusto runsas. Pesimälinnuista taivaanvuohi ja pajusirkku ovat uhanalaisluokitukseltaan vaarantuneita. Järvessä esiintyy kaksi luontodirektiivin tiukasti suojelemaa lajia: viitasammakko ja isolampisukeltaja.

Maanomistus ja kaavatilanne

Osin Espoon kaupunki, osin muu maanomistaja. Pohjois- ja keski-Espoon yleiskaavaehdotuksessa virkistysaluetta (V), ja vesialuetta (W), sekä maakunnallinen ekologinen yhteys.

Rajaus ja lisäselvitystarve

LAKU-kohderajaus (Faunatica 2019). Espoon paikallisesti arvokkaiden lintuvesien pesimälinnusto- ja viitasammakko selvitys 2016 (Lammi, Routasuo), Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Enviro). Rajaus voidaan tarvittaessa tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa.

55 Näkinmetsä

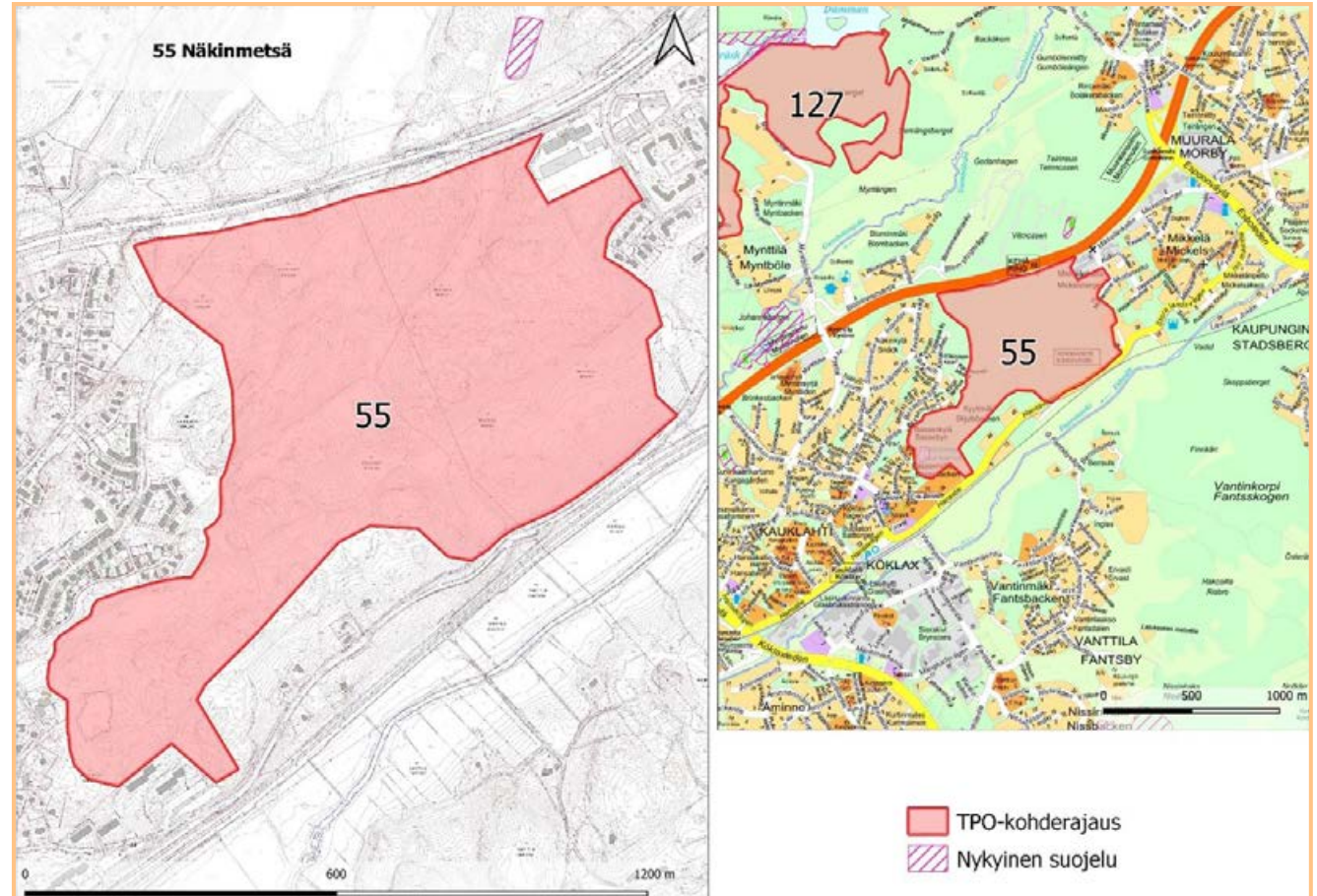
Osio 2, lk. 3. Pinta-ala 68,1 ha

Kuvaus

Laaja ja yhtenäinen, luonnontilaltaan pääosin hyvänä säilynyt metsäalue, jota monipuolistaa pienipiirteinen suoalueiden mosaiikki. Metsätyypit vaihtelevat karusta kalliomänniköstä rehevämpään kuusivaltaiseen korpeen ja pienialaisesti myös lehtoon. Myös puuston ikä vaihtelee, sillä alueelta löytyy sekä nuorta taimikkoa että iäkästä puustoa. Maasto on kumpuilevaa. Laaksopainanteissa on pieniä soita ja noroja, kun taas mäkien lakiosat ovat paahteisia avokallioita.

Luonnonarvot

Näkinmetsä on olennainen osa maakunnallista, koko Espoon tärkeintä viheryhteyttä keskuspuiston ja Nuuksion välillä. Alueen metsät täyttävät paikoin METSO-ohjelman kriteerit, kalliometsät ovat luonnontilaisen kaltaisia ja alueella esiintyy vanhoja kilpikaarnamäntyjä ja keloja sekä maalahopuuta. Rajaukseen sisältyy arvokas luontokohde (Enviro 2012) Kauklauden neva, jossa on mm. pieni lampi ja puutonta luhtanevaa ympäröivine kangasmetsineen. Näkinmetsässä esiintyy mm. laaja kirjo nisäkkäitä, mm. hirvieläimiä, joille metsäalueen laajuus ja toimivat yhteydet ovat elintärkeitä. Näkinmetsässä on havaittu myös uhanalaisia lajeja, kuten liito-oravaa, lahokaviosammalta, alueellisesti uhanalaisia (RT) rustikkaa ja ruostekääpää.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa virkistysaluetta (V), maakunnallinen ekologinen yhteys sekä Espoo-Salo-radan linjaus. Espoon eteläosien yleiskaavassa V, sekä suojaviheralue EV

Rajaus ja lisäselvitystarve

LAKU-kohderajaus (Faunatica 2019), Näkinmetsän ekologisten yhteyksien selvitys 2017 (Keiron). Rajauksessa on huomioitu kaavatilanne, sekä tarve ekologiselle yhteydelle Kehä III:n varteen ja sieltä edelleen Blominmäen ja Teirinsuo-Vitmossenin luontoalueille.

129 Oittaaan ulkoilualue

Osio 2, lk. 3. Pinta-ala 56,5 ha

Kuvaus

Laaja, yhtenäinen luonnontilaltaan pääosin hyvä metsä- ja kallioalue. Alueella on myös useita pieniä, luonnontilaltaan hyviä korpia ja rämeitä. Kohteella on paljon virkistyskäyttöä ja siellä kulkee ulkoilu- ja latureittejä.

Luontoarvot

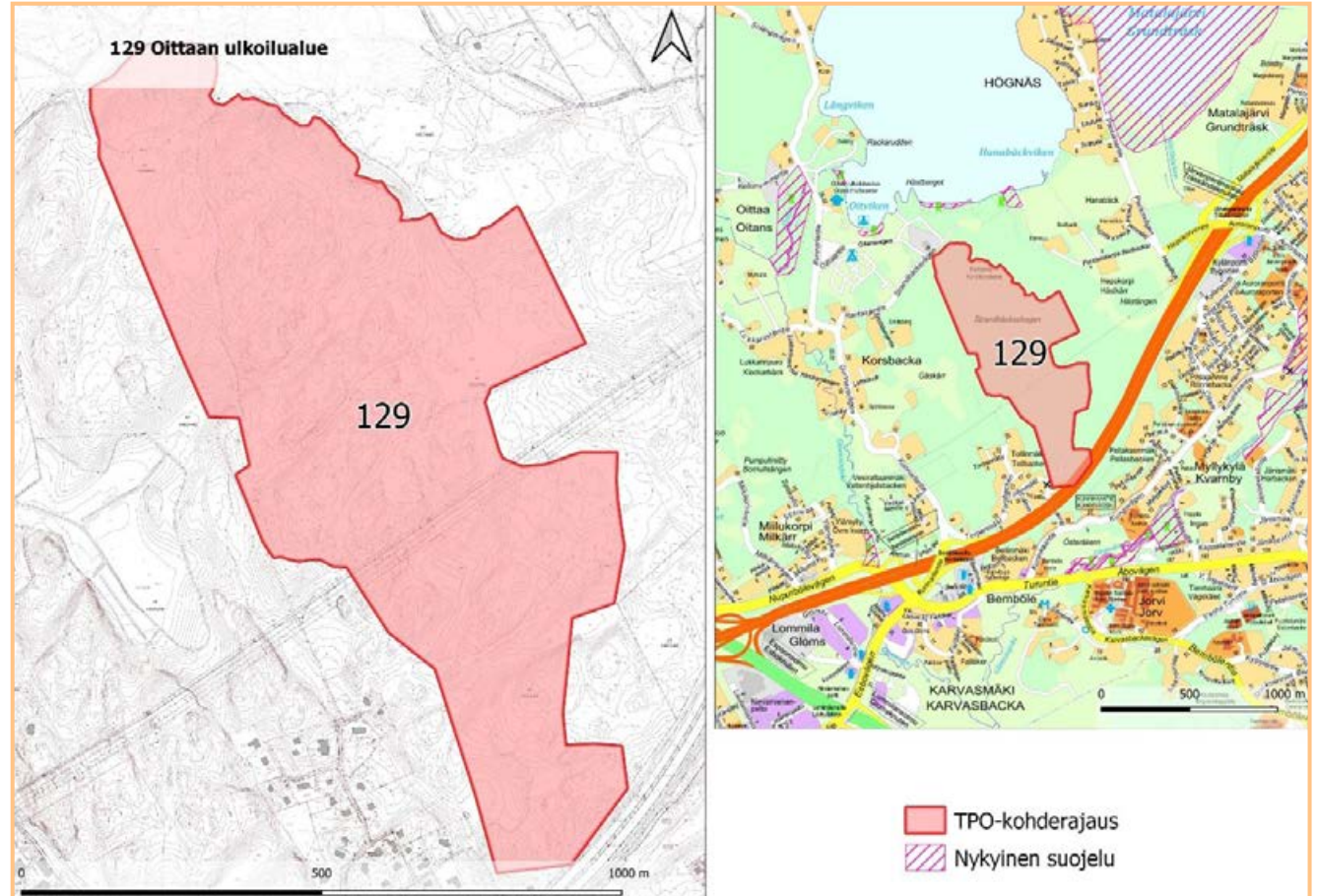
Kuuluu ekologiisiin ydinalueihin ja on tärkeä osa maakunnallista ekologista verkostoa. Kohteella on laajalti METSO-ohjelman luokan I tai II valintaperusteet täyttävää kangas-, lehto- ja kalliometsää. Puusto on luonnontilaisen kaltaista ja eri-ikäisrakenteista ja siellä on näkyvästi (yli 5 m³/ha) eri-ikäistä lahopuuta. Osin on myös vanhaa metsää. Alueen arvoa lisäävät pieni ruoho- ja heinäkorppe sekä luonnontilainen saraneva. Alueella on havaittu uhanalaisista lajeista ainakin liito-oravaa ja lahokaviosammalta.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa virkistysaluetta (V), sekä maakunnallinen ekologinen yhteys

Rajaus ja lisäselvitystarve

LAKU-kohderajaus (Faunatica 2019). Rajauksessa huomioitu kaavatilanne. LAKU-rajauksen erilliset alueet on lisäksi yhdistetty yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Rajauksista voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa.

Pohjois-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2015–2025:(Espoon kaupunki 2015), Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava Luontoselvitys 2017 Viiskorpi-Nupuri alueella (Enviro)

61 Pitkäsen metsä

Osio 2, lk. 3. Pinta-ala 8,5 ha

Kuvaus

Vuohilammen ja Pitkäsen rantametsiä, järvien välisen puronvarsilehdon sekä niitä ympäröiviä metsiä kattava luontokokonaisuus, joka on osa maakunnallista ekologista verkostoa.

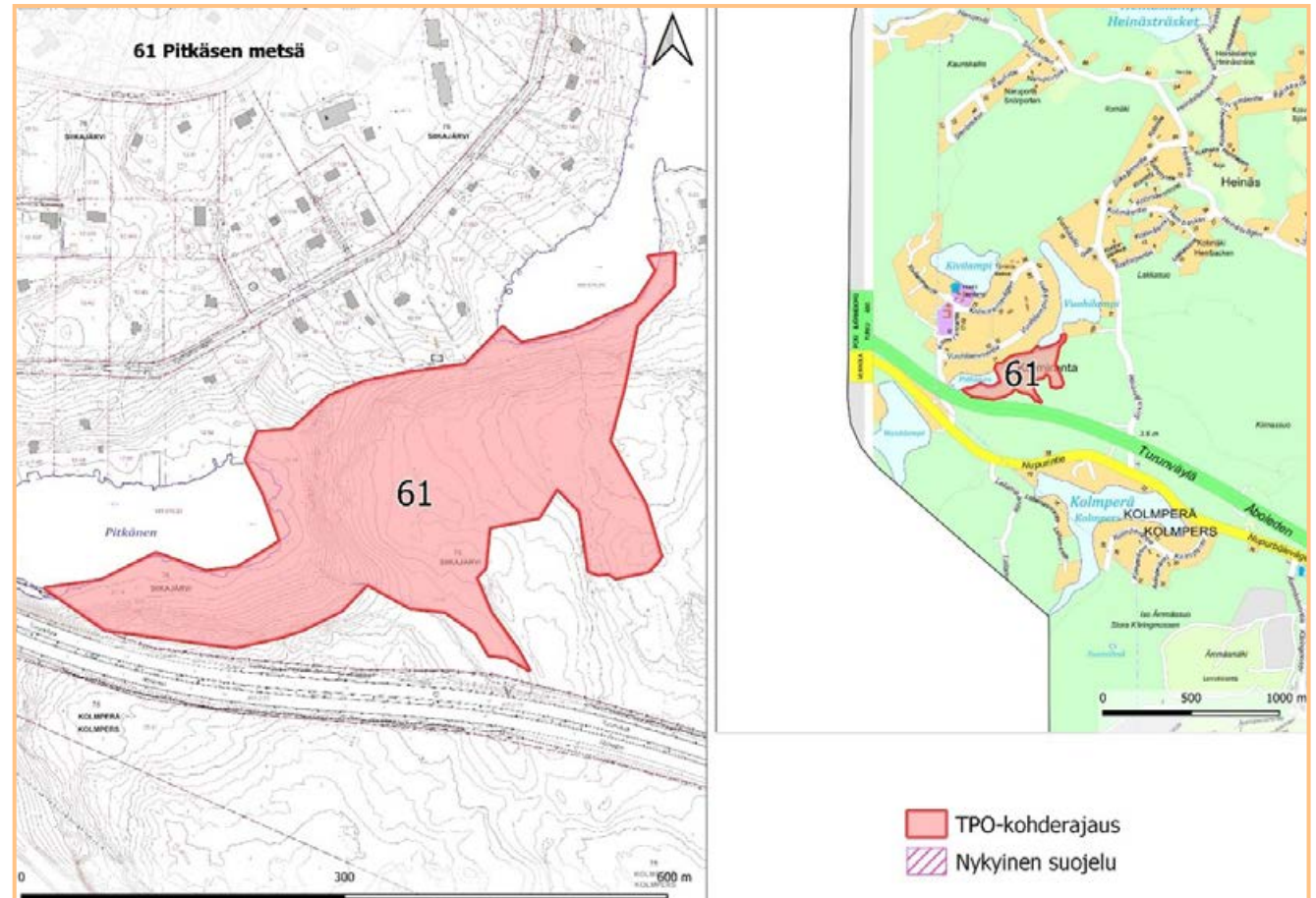
Luontoarvot

Valtaosan koko kohteesta kattavat METSO-ohjelman luokan I valintaperusteet täyttävät runsalahopuustoiset kangasmetsäkuviot. Alueella on iäkästä eri-ikäisrakenteista kuivahkoa kangasta ja 120–130-vuotiaita kalliomänniköitä. Rajaukseen kuuluvassa Vuohilammen laskupuron jalopuulehdossa kasvaa yli 30 metsälehmusta. Lisäksi metsälehmuksia esiintyy kohteen lounaisosassa (Pitkäsen metsän lehmusmetsikkö

Vuohilammesta Pitkääseen laskeva puro on vesilain mukainen luonnontilainen uoma. Purolehdossa kasvaa vaateliaita lehtoruohoja imikkää, lehto-orvokkia ja näsiä. Myös liito-orava esiintyy alueella.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa elinkeinoelämän aluetta (TP) ja virkistysaluetta (V), maakunnallinen virkistysyhteys sekä Espoo-Salo -radan linjaus.

Rajaus ja lisäselvitystarve

LAKU-selvityksen rajaus (Faunatica 2019). Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa.

Alueen läpi kulkee Espoo-Salo -radan linjaus, johon tämä rajaus ei voi vaikuttaa.

Luontoarvot tulee ottaa huomioon suunnittelussa mahdollisimman hyvin.

Alueen selvitystietoja mm. Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Enviro), Pohjois-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2015–2025 (Espoon kaupunki 2015)

116 Rysshygget

Osio 2, lk. 3. Pinta-ala 16,9 ha

Kuvaus

Nupurintien ja Turunväylän välissä sijaitseva yhtenäinen metsäalue, jossa on kuusi- ja mäntyvaltaista, osin vanhaa metsää ja vaihtelevia maastonmuotoja. Osa maakunnallista laajaa hyvin kytkeytynyttä aluetta.

Luontoarvot

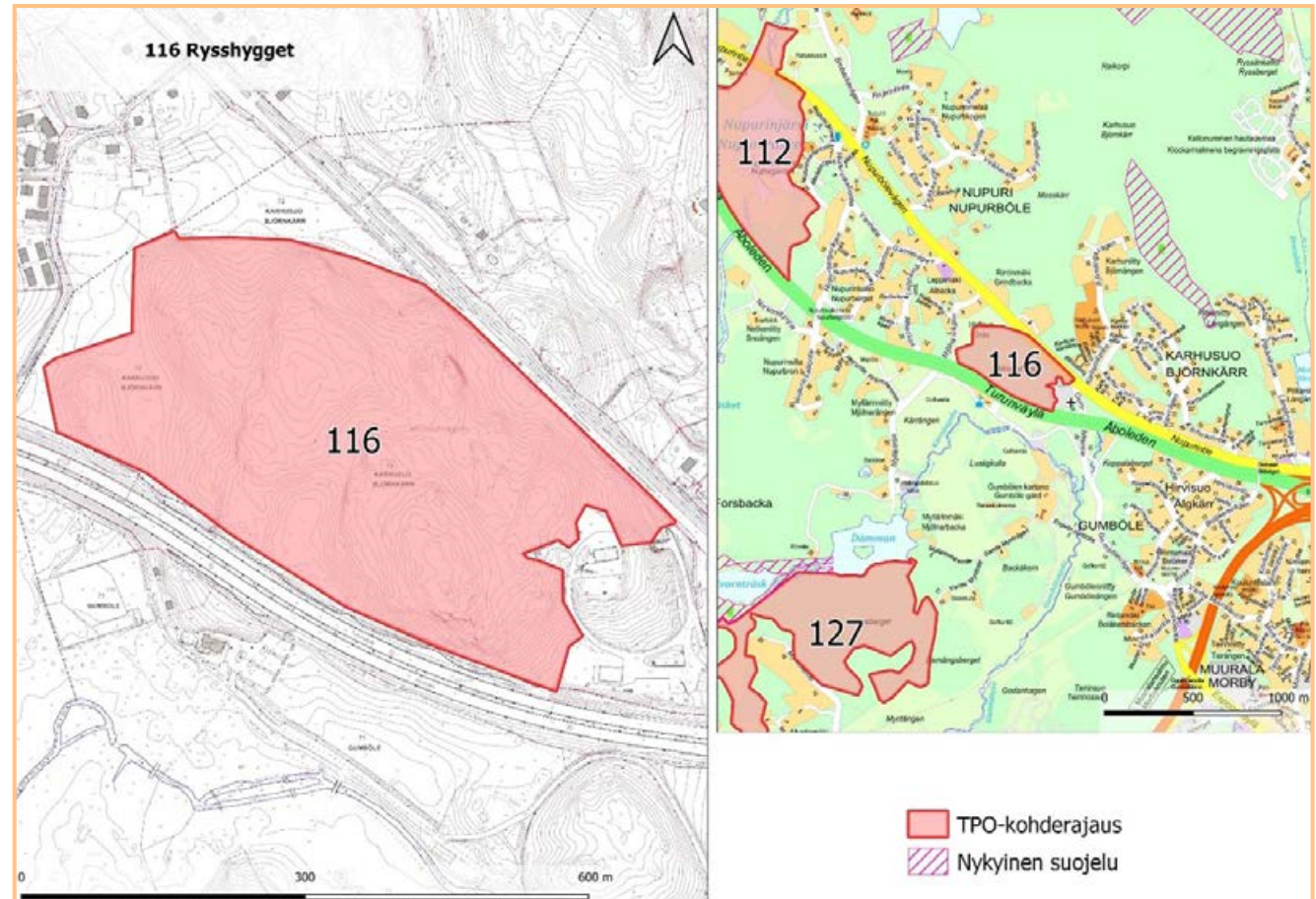
Suuri osa alueen metsäkuvioista täyttää METSO-ohjelman I-III luokan kriteerit. Lahopuuta esiintyy paikoin runsaasti. Alueella on lisäksi 100-vuotiasta kalliomännikköä ja runsaasti haapaa kasvavia eri-ikäisrakenteisia ja puulajisuhteiltaan monipuolisia metsiköitä. Useita havaintoja silmälläpidettävistä (NT) aarnisammal- ja rakkosammal- sekä norjantortvijäkälästä. Kaksi viimeksi mainittua ovat lisäksi alueellisesti uhanalaisia (RT). Lisäksi alueella esiintyy uhanalainen liito-orava.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon keski- ja pohjoisosien yleiskaavaehdotuksessa virkistysaluetta (V) sekä maakunnallinen ekologinen yhteys. Rajauksen reunoilla hieman elinkeinoelämän ja asumisen aluetta TP/A ja yhteiskuntateknisen huollon aluetta (ET).

Rajaus ja lisäselvitystarve

LAKU-selvityksen (Faunatica 2019) kriteerit täyttävän alueen mukainen rajaus. Rajausta voidaan jatkossa tarkentaa ja

tarvittaessa luokitusta muuttaa inventointitiedon tarkentuessa.

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys 2016 (Routasuo ym. 2016), Pohjois-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2015–2025 (Espoon kaupunki 2015)

47 Soukanlahti

Osio 2, lk. 3. Pinta-ala 6,5 ha

Kuvaus

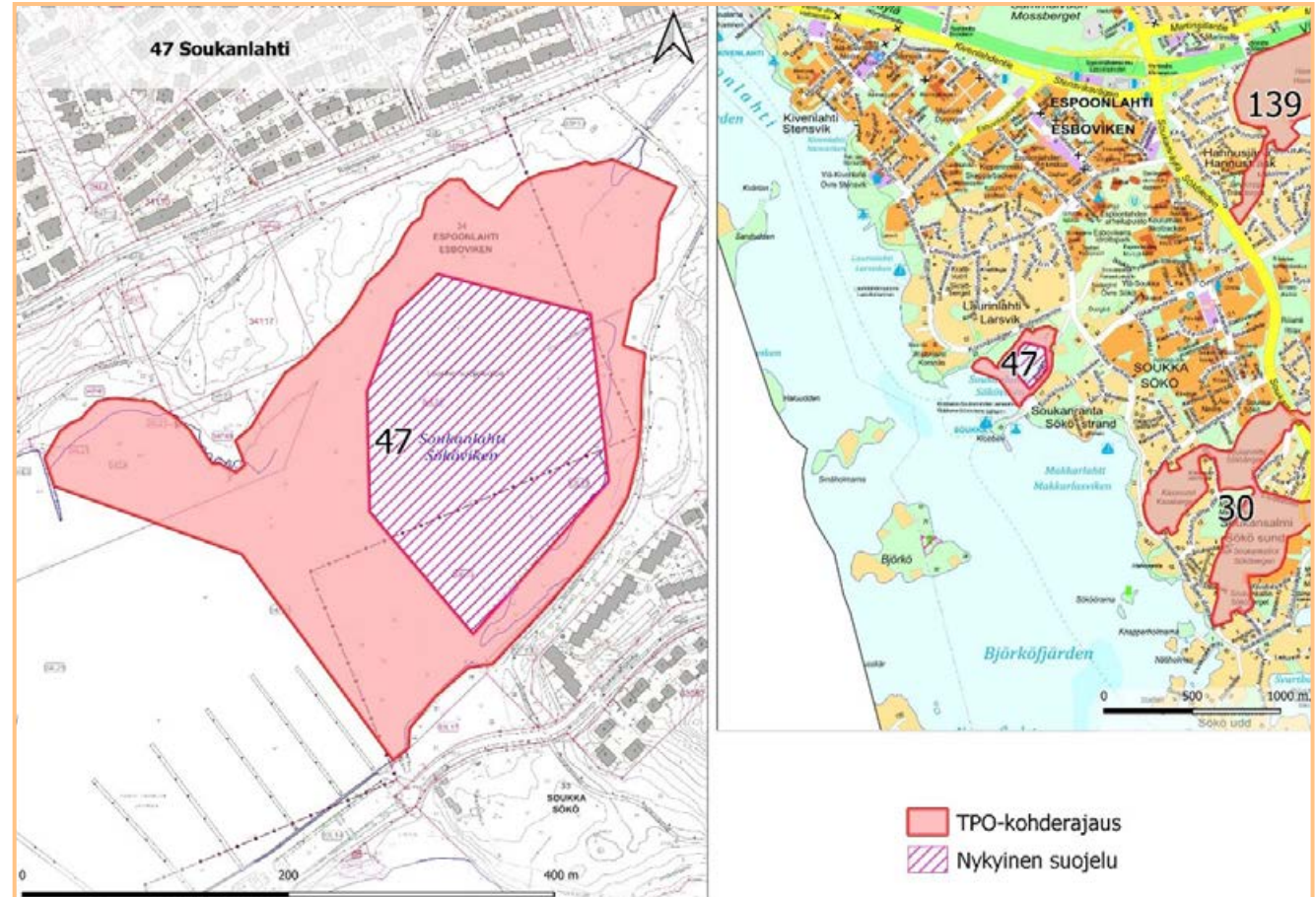
Soukanlahden vesialue rantaruovikoituneen ympäröi meriuposkuoriaisen suoje-lualuetta. Soukanlahden vesiympäristö on pienestä koostaan huolimatta linnustol-lisesti hyvin merkittävä. Soukanlahdella pesii esimerkiksi enemmän silkkiuikkuja kuin kooltaan moninkertaisella pohjoi-sella Espoonlahdella, joka on osin suojeltu Natura -alueena.

Luontoarvot

Soukanlahti on luokiteltu maakunnalli-sesti arvokkaaksi runsaan ja edustavan linnuston takia. Ruovikossa esiintyy useita uhanalaisiksi tai silmälläpidettäviksi luoki-teltuja lintulajeja. Mm. äärimmäisen uhan-alaisista (CR) lajeista punasotka ja erittäin uhanalaisista (EN) tukkasotka, mustakurk-ku-uikku, nokikana, tervapääsky, varpunen ja viherpeippo. Vaarantuneista (VU) lajeista havaittiin naurulokki ja pajusirkku. Silmäl-läpidettäviä (NT) lajeja havaittiin seitse-män. Lahden keskelle on ennestään tehty erityisesti suojeltavan meriuposkuoriaisen elinaluerajaus.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Asemakaavassa venesa-tama-alueetta LV, sekä erityisalueetta E-wk

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on selvityksessä Espoonlahden urheilupuiston länsiosa (Soukanlahti) luontoselvitys 2019 (Luontotieto Keiron Oy) tehdyn maakunnallisesti arvokkaan kohteen mukainen.

60 Arkniityn purolaakso

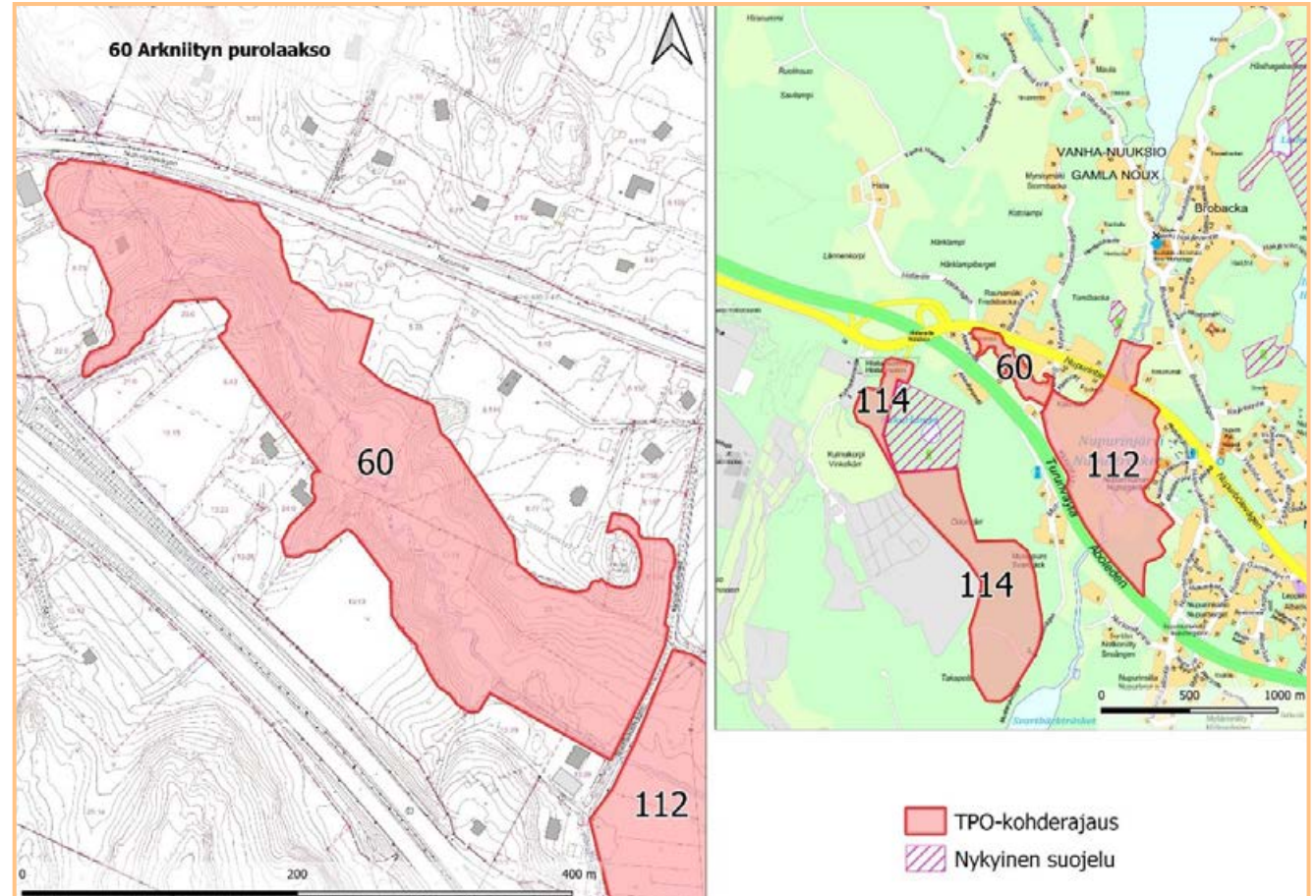
Osio 2, lk. 3. Pinta-ala 5,6 ha

Kuvaus

Arkniityn purolaakso sijaitsee Histanpuron alajuoksulla. Puroon laskee laaksossa myös Kakarlammen kausikuiva laskupuro. Histanpuro on säilynyt alueella harvinaisen luonnontilaisena. Paikoin se virtaa jyrkinä koskiosuuksina sammalpeitteisen lohkareikon lomassa, ja toisaalla purouoman hiekkasorapohja on lajittunut uomassa runsaana esiintyvän liekopuun kanssa luontaisesti särkiksi. Alempana puron virtaus hidastuu ja uoma on uurtanut jyrkkiä meanderimutkia laakson savikkoon. Uomaa varjostaa miltei koko laakson matkalta tiheä pensaskerros ja sen yläpuolinen iäkäs puusto. Alueen alaosalla on muutama kirkasvetinen lähde. Alajuoksun metsät ovat kosteapohjaisia ja myös laajalta alueelta lähteikköisiä. (Janatuinen 2009)

Luontoarvot

Maakunnallisesti arvokas LAKU-luontotyyppikriteerin täyttävä kohde. Purolaakso on arvokas kasvillisuudeltaan. Siellä esiintyy erityisesti luonnontilaista lehtokasvillisuutta. Alueella kasvavat mm. lehtokuusama, näsiä, kotkansiipi, lehtoleinikki, lehto-orvokki, metsälehmus ja vaahtera. Huomionarvoisin laji on Espoossa hyvin harvinainen kangaskorte. Alue täyttää todennäköisesti luonnonsuojelulain mukaisen jalopuumetsän kriteerit. Lähteikkö on Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. Purolaaksossa

kasvaa myös järeitä kuusia ja erityisesti haapoja. Alueella on myös runsaasti maapuita ja kääpiä. Purossa tiedetään esiintyvän ainakin pikkunahkiaista. Lintulajistosta alueella pesii mm. kultarinta ja mustapääkerttu. Suuri osa alueesta on uhanalaisen liito-oravan ydinaluetta. Alue muodostaa lisäksi tärkeän ekologisen yhteyden ja liittyy Nupurinjärven arvokohteeseen.

Maanomistus ja kaavatilanne

Pieneltä osin kaupungin maanomistusta, muutoin muu maanomistus. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa suojelualuetta (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on yleiskaavaehdotuksen mukainen. Rajausta ja luokitusta voidaan jatkossa

muuttaa inventointitiedon tarkentuessa. Alueen selvityksiä Espoon virtavesiselvitys 2008 (Janatuinen 2009), Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnon-suojeluvaroille 2019 (Faunatica 2019b).

7.3.2. Paikalliset arvokohteet

2 Iso Lehtisaaren sisäosien vanha metsä

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 5,2 ha

Kuvaus

Ison Lehtisaaren lounaisosassa on luonnontilaista, vanhaa metsää, jota Espoon saaristossa on jäljellä vähän. Paikoin vallitsee jopa erämainen tunnelma. Maapuita on runsaasti ja siellä täällä on käärmemäisesti kasvavia koivuja. Metsä on enimmäkseen rehevää käenkaali-mustikkatyypin metsää, jossa tapaa vanhojen metsien kasvilajistoa, kuten yövilkkää. Metsäalueen keskiosassa on karumpaa kanervatyypin kalliometsää ja paikoin variksenmarja-puolukkatyypin kangasta. Kalliometsäalueen kasvillisuus on vain vähän kulunutta, ja siellä kasvaa suuria petäjiä ja matalia saaristokuusia. Kallioalueella on myös muinaisrantakivikkoa eli pirunpeltoa. Kalliomännikön juurella on suuria siirtolohkareita. (Lammi & Routasuo 2013)

Luontoarvot

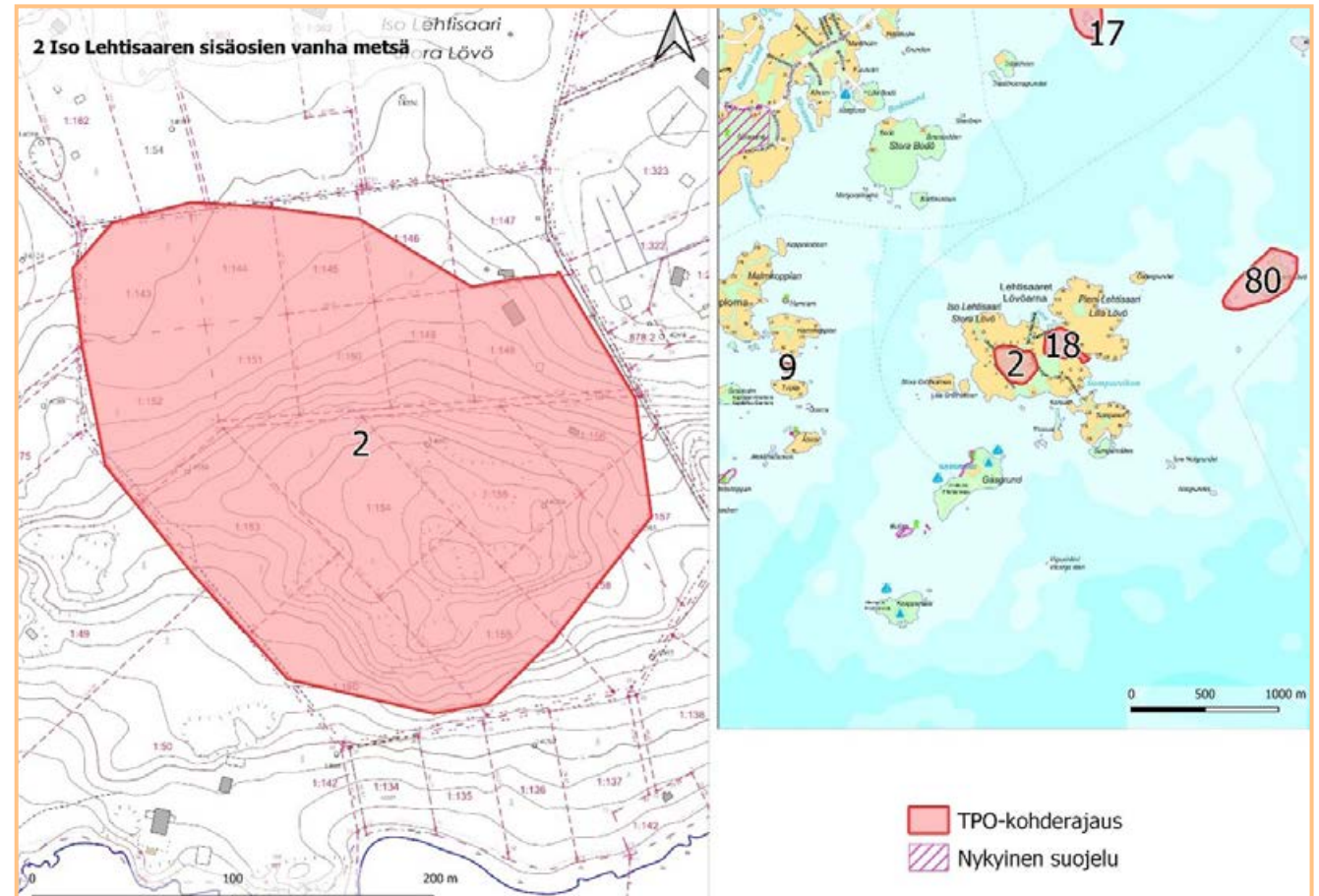
Kulumatonta luonnontilaista vanhaa metsää, erikoisia puita, vanhojen metsien kasvilajistoa, lahoppuustoa.

Maanomistus ja kaavatilanne

Suurin osa Espoon kaupungin omistuksessa, pienemmältä osin muu maanomistaja. Vanhassa osayleiskaavassa osin loma-asuntojen aluetta RA ja osin virkistysaluetta VL.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 mukainen (Lammi & Routasuo 2013). Alueella on lisäselvitystarvetta. Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa.

18 Fladan

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 3,7 ha

Kuvaus

Lehtisaarten flada on Ison Lehtisaaren ja Pienen Lehtisaaren välisessä salmessa on säilyttämisen arvoinen luontokohde, joka edustaa tyyppillistä maatuvaa merenlahtea ruovikkoineen ja rannan tervaleppävyöhykkeineen. Alueella on aiemmin tehty rantapuuston käsittelyä ja ruoppauksia.

Luontoarvot

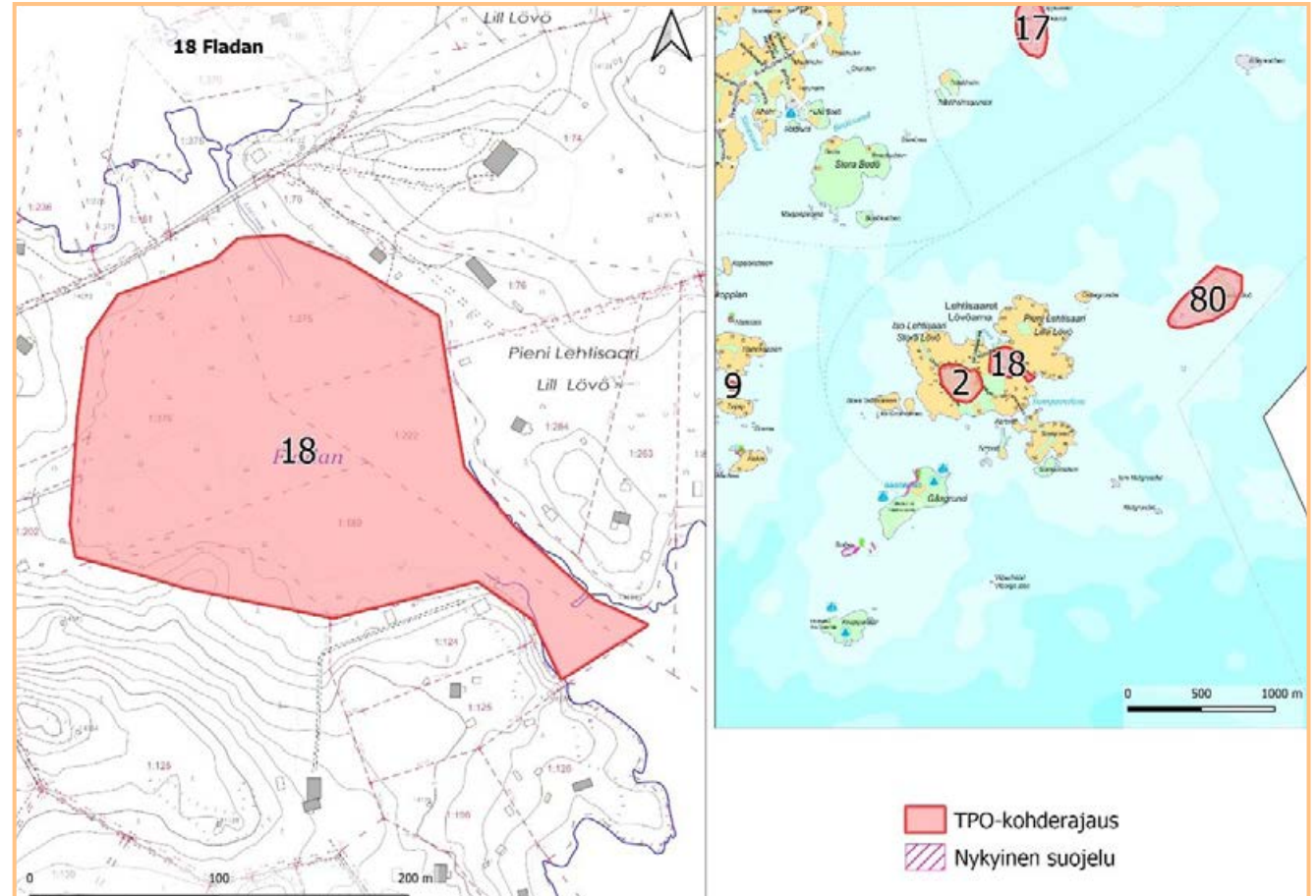
Fladat ovat erityisiä, suojaisia meriluonnon ympäristöjä, joilla on usein lajistollista merkitystä, mm. kalojen poikastuotantoalueina. Vesilaki turvaa luonnontilaisia fladoja.

Maanomistus ja kaavatilanne

Ei lainkaan Espoon kaupungin maanomistusta, kokonaan muu maanomistus. Voimassa olevassa osayleiskaavassa kohde on suojelualue (SL).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon arvokkaat luontokohdet 2012 (Lammi, Routasuo 2013) mukainen. Alueen nykytila olisi hyvä selvittää. Rajausta ja luokitusta voidaan muuttaa inventointitiedon tarkentuessa.

8 Korkeasaari

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 6,7 ha

Kuvaus

Saaren pohjoisosassa oleva korkea kallio kurottaa muiden saarten yläpuolelle. Saarella on monia elinympäristöjä: kalliomännikköä, tuoretta kangasmetsää, lehtomaisuutta, edustavaa rantaniittyä eteläkärjessä ja länsirannalla sekä korkeita rantatörmii pohjoisessa.

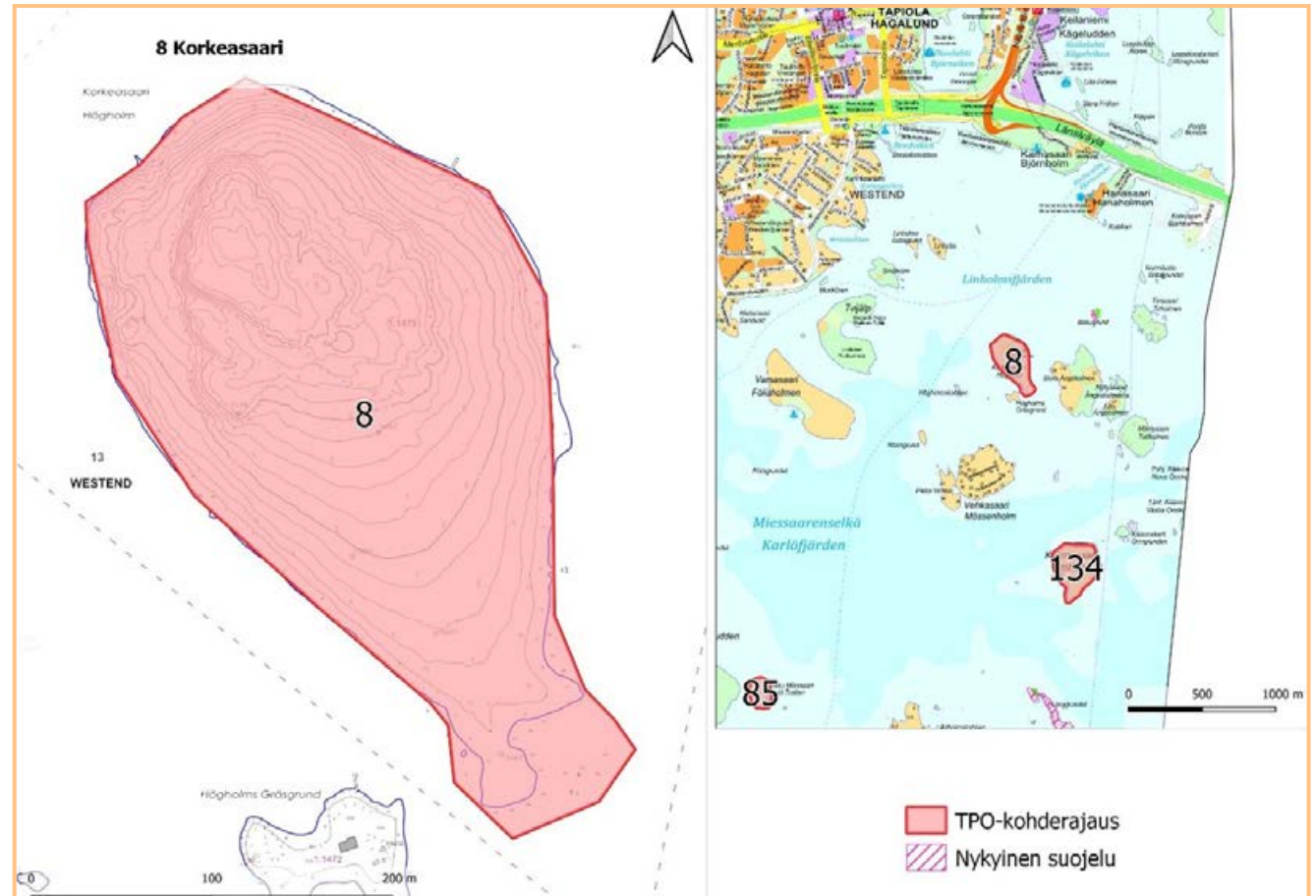
Saaren keskiosassa on pieni, runsaskeloinen kalliomännikkö (Lammi & Routasuo 2013).

Luontoarvot

Metsä on tasaikäistä, mutta saanut kehittyä pääosin luonnonmukaisesti, paikoin esiintyy paljon lahoppuuta. Korkeasaaren metsä on mustikkatyyppin kangasta, mutta eteläosassa on myös lehtolaikkuja.

Eteläkärjen rantaniityillä kasvaa suuruho- niittyä, muutamia tervaleppiä ja rannassa matalampaa kasvillisuutta. Lajistossa on siniheinää, rohtovirmajuurta, nurmikohokkia, suolasänkiötä, merirannikkia, pölkkyruohoa, ohdakkeita ja keltamaitetta.

Korkeasaaresta tavattiin selvityksessä 2011 todennäköisesti joko isolepakko tai kimo- lepakko, jotka ovat maassamme harvinaisia, sekä lisäksi muita lepakkolajeja. (Keiron 2011)

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon eteläosien yleis- kaavassa virkistysaluetta (V)

Rajaus ja lisäselvitystarve

Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013), Saariston osayleiskaava luontoselvitys 2011 (Keiron 2012)

9 Tvijälpskobben

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 0,3 ha

Kuvaus

Tvijälpin saaren pohjoispuolella sijaitseva heinikkoinen kallioluoto, joka on tärkeä lintujen pesimäpaikka. Luodolla on aiemmin pesinyt Espoon saariston toiseksi suurin naurulokkiyhdyksunta, mutta viime vuosilta ei ole tietoa naurulokkien asutuksesta.

Muita luodon pesimälintuja ovat olleet kalalokki, kyhmyjoutsen ja uhanalainen tukkasotka.

Luodon kasvillisuus keskittyy kivisiin juotteihin. Kasvillisuus on melko runsasta.

Luontoarvot

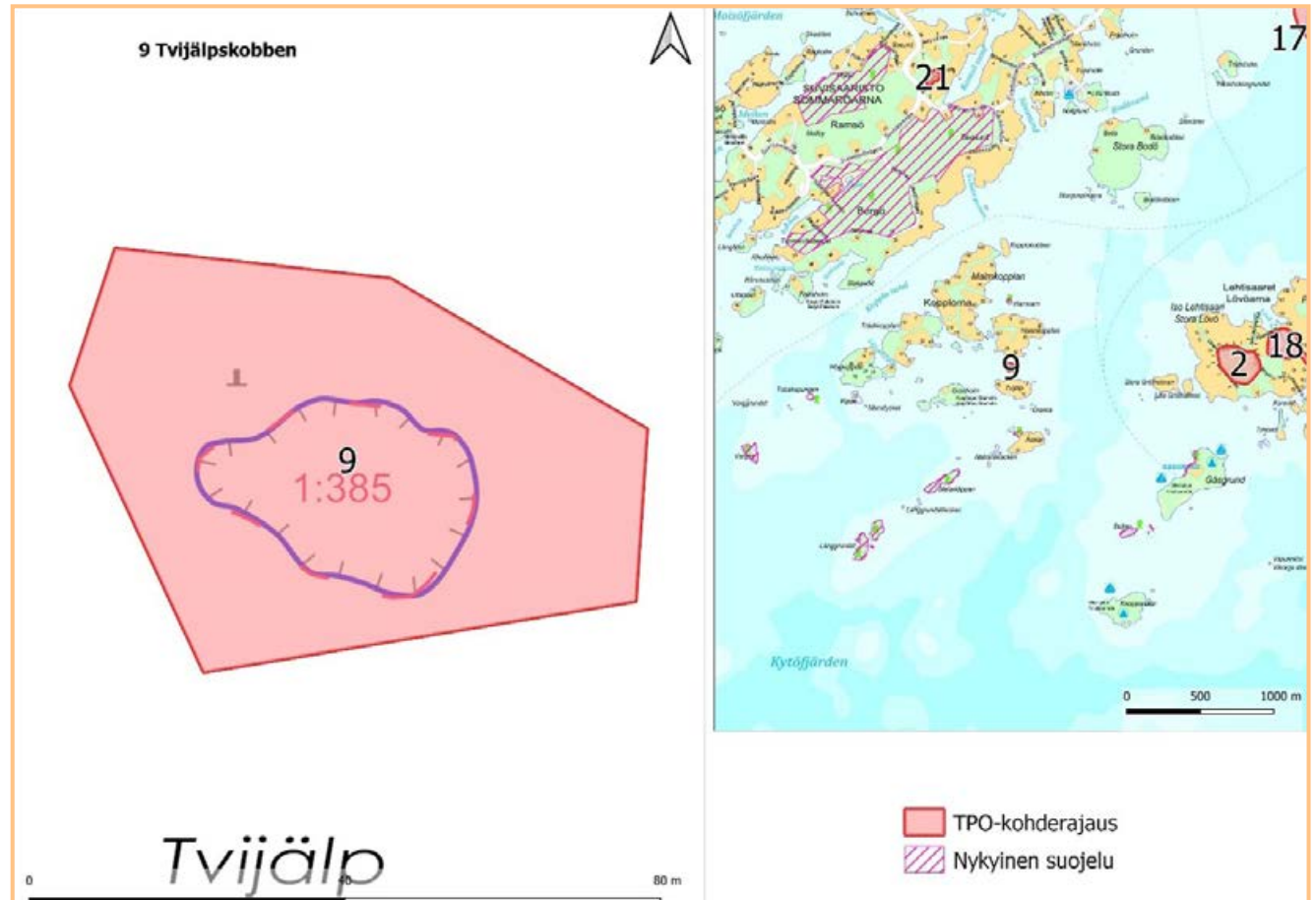
Tärkeä lintujen pesimäpaikka. Tietoja uhanalaisten lajien naurulokin ja tukkasotkan pesinnöistä. Edustavaa kasvillisuutta kuten Uudellamaalla verraten harvinainen merimalta.

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistaja. Voimassa olevassa osayleiskaavassa suojelualuetta (SL)

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 mukainen (Lammi, Routasuo 2013). Kohteen linnuston nykytila olisi hyvä selvittää. Kohteen luokitusta voidaan muuttaa inventointitietojen tarkentuessa.

16 Skataörarna

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 6,5 ha

Kuvaus

Kaksi lintujen pesimäluotoa ja niemenkärkeä vesiympäristöineen sekä monipuolista saariston kasvilajistoa.

Luontoarvot

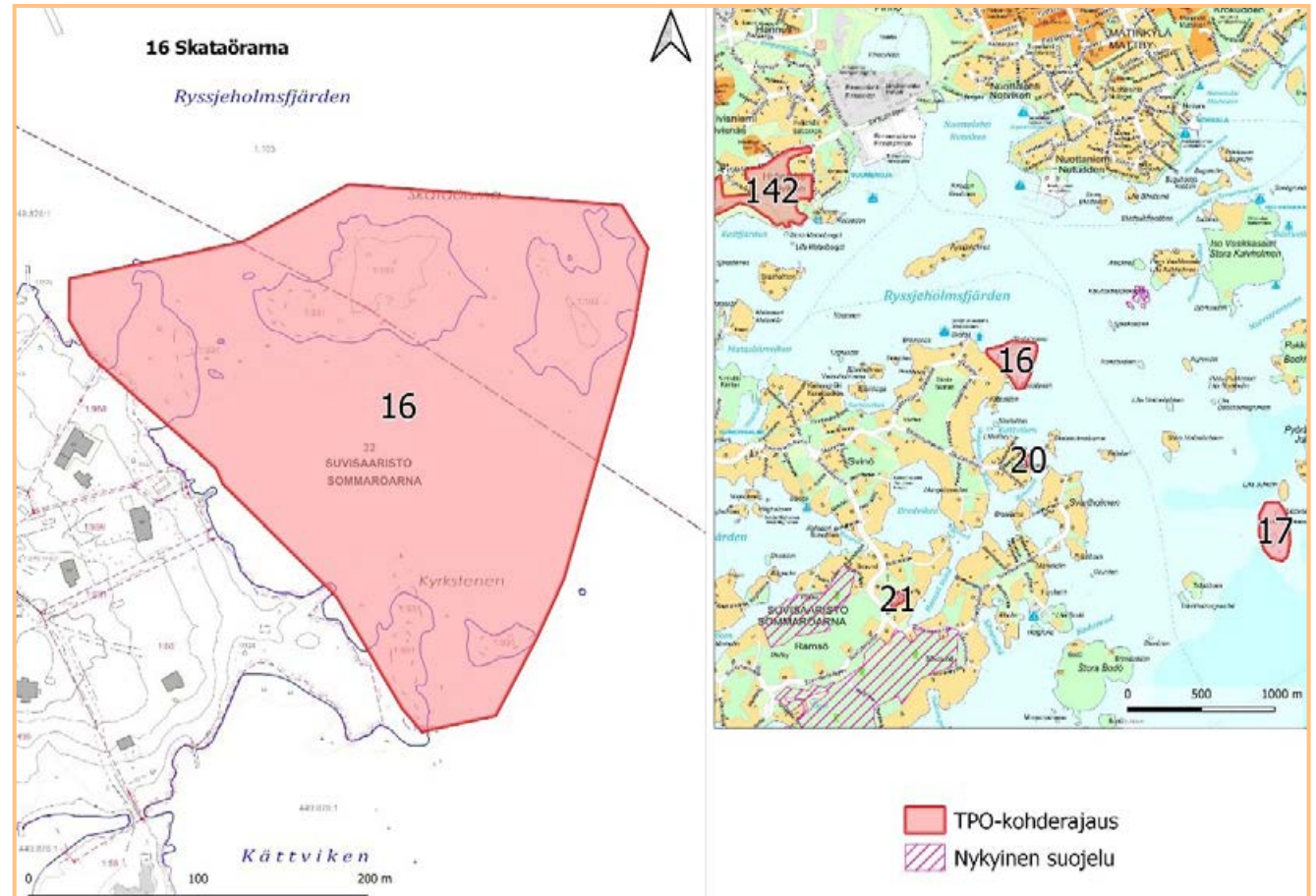
Saaristolle ominaiselle linnustolle ja kasvillisuudelle tärkeä alue.

Maanomistus ja kaavatilanne

Ranta-alueet pääosin kaupungin omistuksessa, vesialueella muuta maanomistusta. Voimassa olevassa osayleiskaavassa suoje-lualuetta SL.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon arvokkaat luontokoh-teet 2012 (Lammi, Routasuo 2013) mukai-nen. Alueen nykytila olisi hyvä selvittää. Rajausta ja luokitusta voidaan muuttaa inventointitiedon tarkentuessa.

17 Tratten - Långholmen, Julholmsklackarna

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 9 ha

Kuvaus

Miessaaren lounaispuolella sijaitsevilla Trattenin–Långholmenin–Julholmsklackarnan alueella on pieniä saaria ja luotoja sekä niitä ympäröivää merialuetta, joilla esiintyy saaristolle ominaisia, paikallisesti tärkeitä luontoarvoja.

Luontoarvot

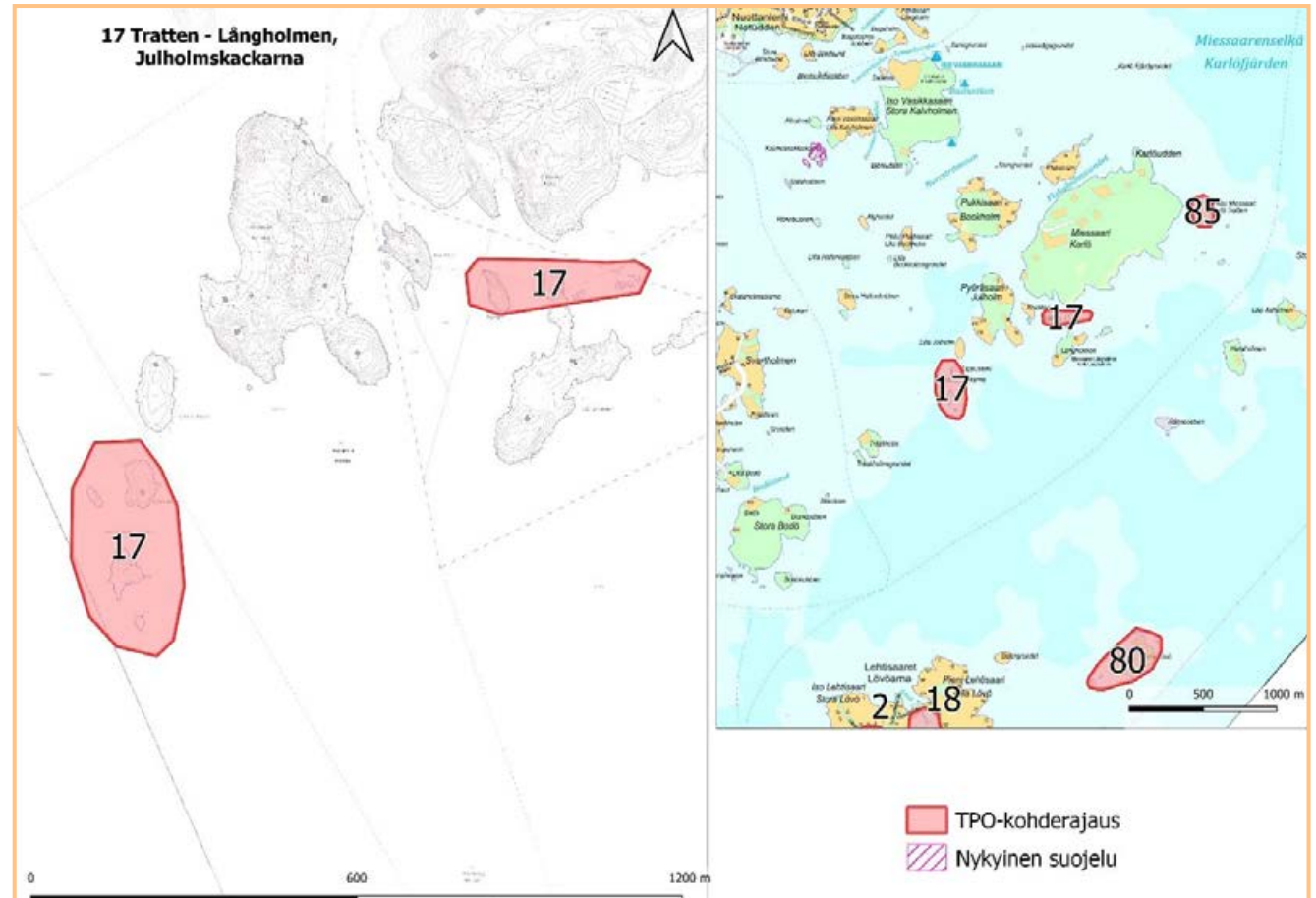
Paikallisesti tärkeä kohde, jolla on kasvistollista suojeluarvoa. Alueella on muun muassa merenrantaniittyjä ja lintujen pesimäpaikkoja.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki omistaa Julholmsklackarnan kaksi eteläisintä pikkusaarta, muilta osin alueella muu maanomistus. Espoon eteläosien yleiskaavassa saaret ovat virkistysaluetta (V), Långholmenin pohjoispääty on loma-asuntoaluetta (RA).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon arvokkaat luontokohdet 2012 (Lammi, Routasuo 2013) mukainen. Alueen nykytila olisi hyvä selvittää. Rajausta ja luokitusta voidaan muuttaa inventointitiedon tarkentuessa.

20 Skataholmenin rantaniitty

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 0,2 ha

Kuvaus

Osittain ruovikoitunut pieni rantaniitty, jonka kasvilajisto on melko edustavaa. Alueen eteläpäästä on jossain vaiheessa ruopattu.

Luontoarvot

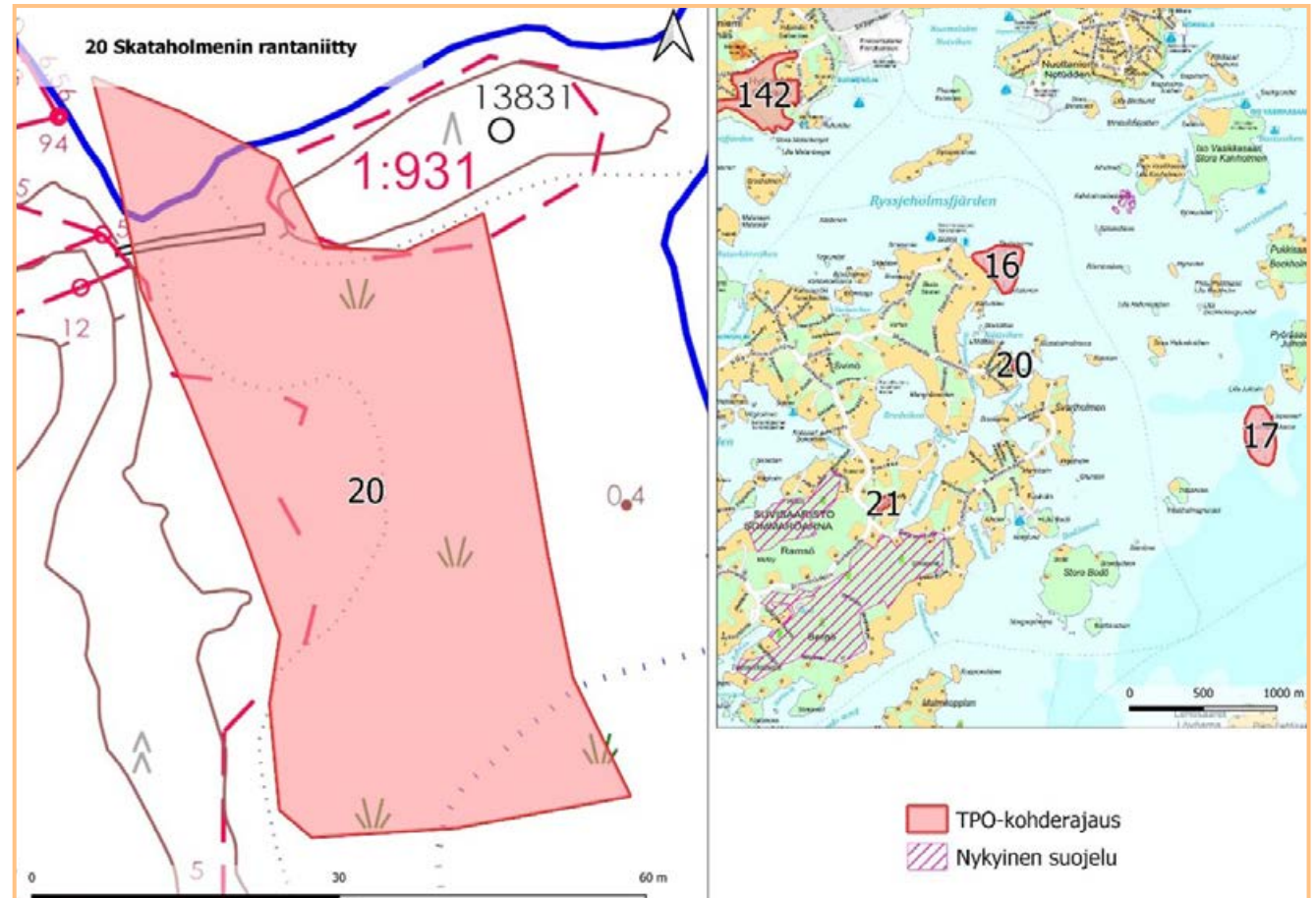
Merenrantaniityt ovat harvinaistuvia avoimia elinympäristöjä, joilla esiintyy usein edustavaa, vyöhykkeistä ruoho- ja heinäkasvillisuutta. Niityillä elää monia perhosia, kovakuoriaisia ja muita selkärangattomia eläimiä.

Maanomistus ja kaavutilanne

Skataholman nokka on kaupungin maanomistuksessa, muilta osin muu maanomistus. Voimassa olevassa osayleiskaavassa suojelualueita SL-1 sekä luonnontilaisena säilytettävää ranta-alueita (plt).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon arvokkaat luontokohdet 2012 (Lammi, Routasuo 2013) mukainen. Alueen nykytila olisi hyvä selvittää. Rajausta ja luokitusta voidaan muuttaa inventointitiedon tarkentuessa.

21 Ramsösundin tervaleppäkorpi

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 0,5 ha

Kuvaus

Tervaleppäkorven puusto on kookasta, harvassa kasvavaa tervaleppää ja koivua. Kenttäkerroksen valtalaji on hiirenporras. Luhtapinnoilla esiintyy mm. kurjenjalkaa, ja paikoin märät pinnat ovat palpakon ja korpikaislan peittämiä. Muita lajeja ovat mm. käenkaali, oravanmarja, metsäalvejuuri, punakoiso ja ranta-alpi.

Luontoarvot

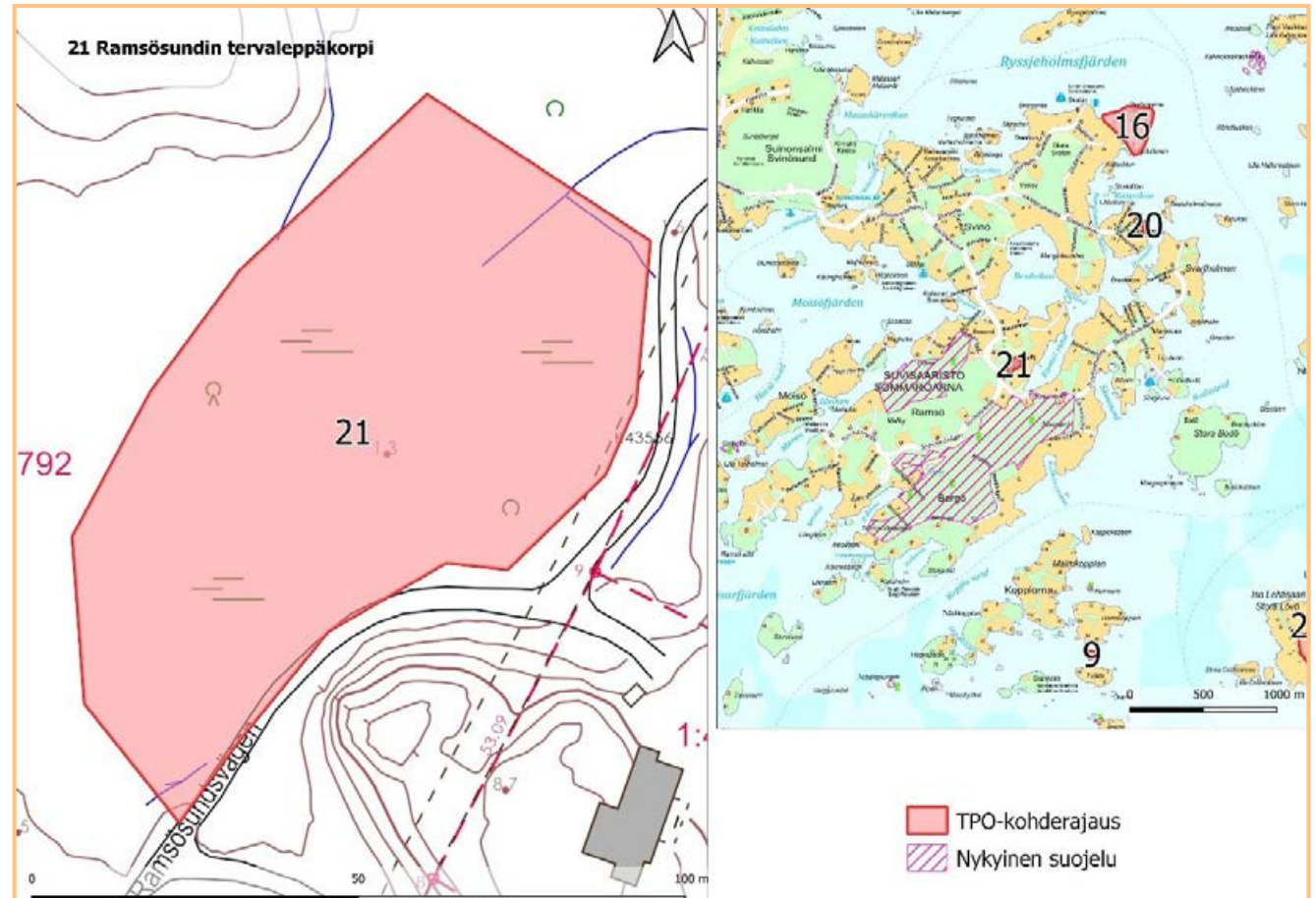
Ramsösundin tervaleppäkorpi on mahdollinen luonnonsuojelulain 29 § mukainen luontotyyppi.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Voimassa olevassa osayleiskaavassa virkistysaluetta VL.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Suvisaariston luontoselvityksen (Pöyry 2003) mukainen. Rajausta voidaan tarkentaa ja luokitusta tarvittaessa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa.

48 Puustellinpuisto

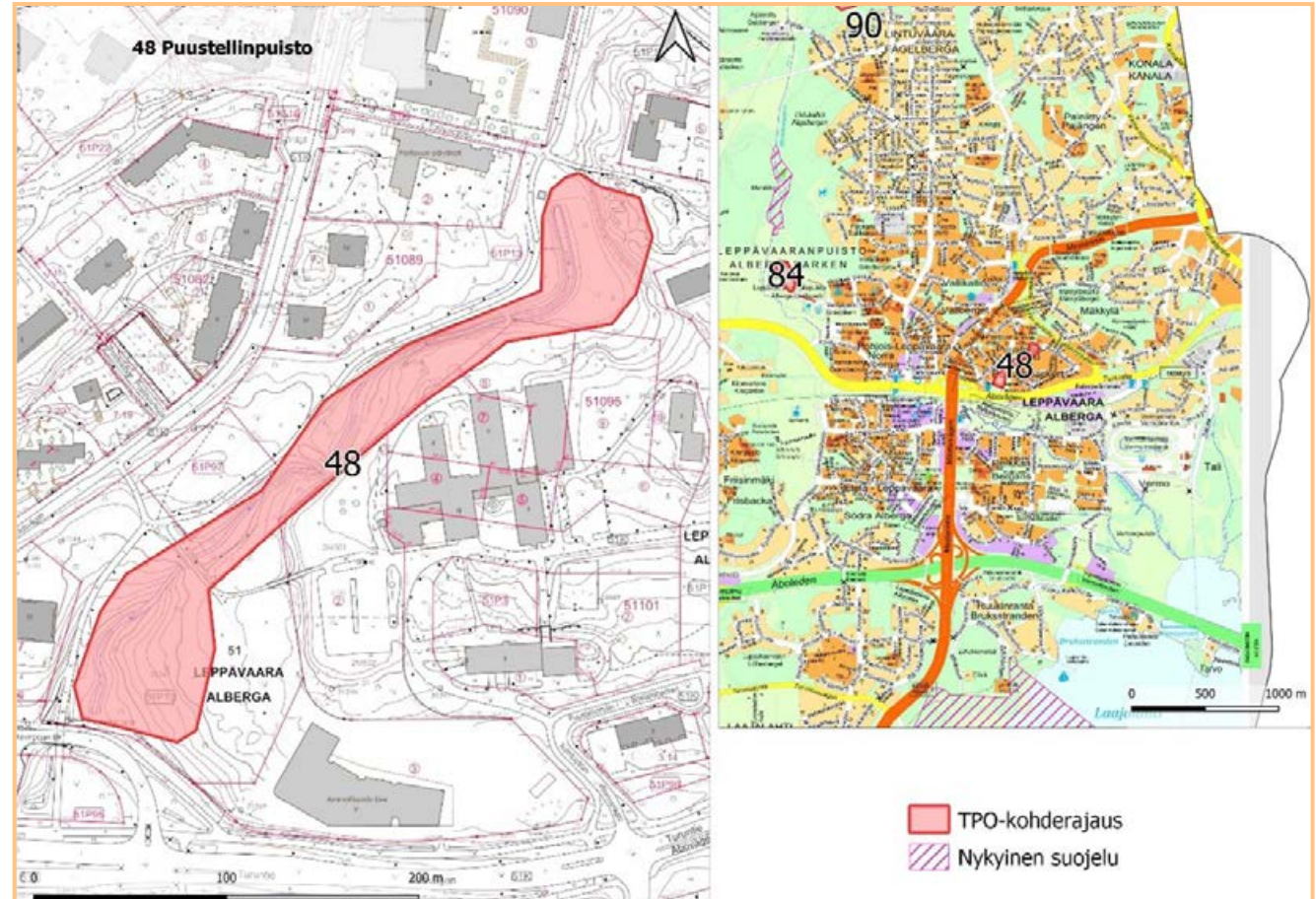
Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 1,5 ha

Kuvaus

Puron varressa ja sen rinteillä kasvaa vanhoja saarnia, metsävaahteroita ja terva- ja harmaaleppiä. Lehtotyypit ovat osittain vuohenputkityyppiä ja osittain sinivuokko-käenkaalityyppiä. Keväällä rinteillä kukkivat valkovuokot. Aluskasvillisuudessa esiintyy vuohenputken lisäksi vanha viljelyjäännettä saksankirveliä. Uoma on luonnontilaisin alajuoksulla. Puroumassa on vesikiviä ja niillä vesisammalia kuten näkinsammalta ja lapasammalta. Uoman partaalla viihtyvät hiirenportaat, rentukka, korpikaisla ja mesiangervo. Puron yläosassa sen reunamilla on myös niittyä ja puoliavointa pensastoa. Alueen järeimmät kuuset kasvavat alueen pohjoisosassa, jossa esiintyy myös useita kookkaita haapoja. Metsätyyppi on lähinnä tuoretta kangasta sekä lehtomaista kangasta. Alueen linnustoon kuuluvat mm. satakieli, kultarinta, lehtokerttu, tikli ja kottarainen (Keiron 2014).

Luontoarvot

Arvokasta jalopuustoista lehtoa, jossa mm. kookkaita saarnia. Lehto täyttää pääosin METSO-ohjelman I-luokan kriteerit. Puro edustaa luontotyyppiltään vaarantunutta (VU) havumetsävyöhykkeen kangasmaiden puroa. Rehevällä purolaaksolla on myös linnustollista arvoa ja siellä esiintyy lepakoita. Alue toimii paikallisena ekologisen yhteytenä.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Asemakaavassa puisto-alue (PI).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Puustellinmäki luontselvityksen 2014 (Keiron 2014) ja Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmien

kuviotietojen pohjalta. Rajausta ja luokitusta voidaan tarvittaessa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa.

54 Glomsin meanderimuodostumat

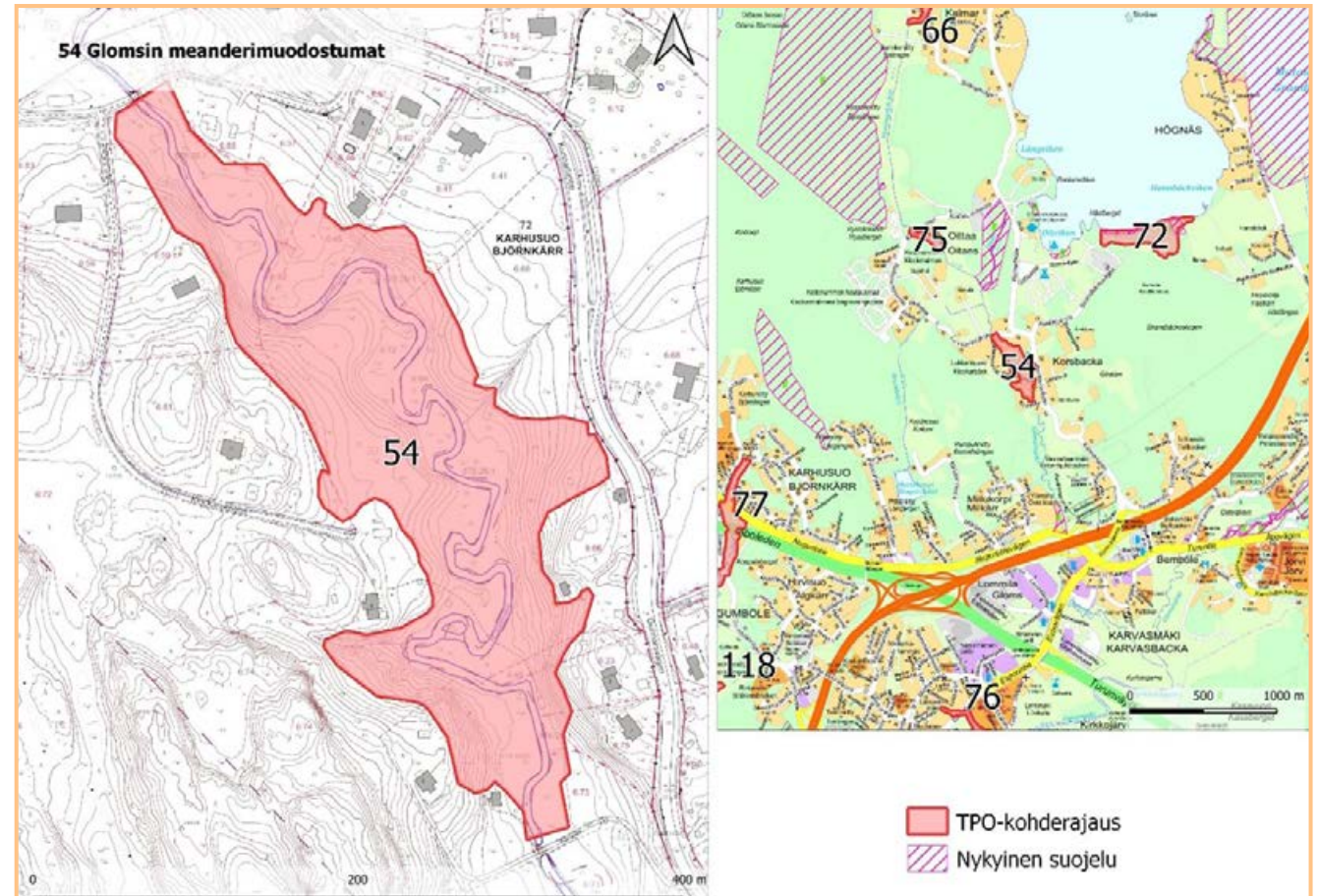
Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 4,7 ha

Kuvaus

Voimakkaasti meanderoiva jokiuoma ja puronvarsilehto. Rinteiden yläosien metsät vaihtuvat tuoreesta lehdosta lehtomaiseksi kankaaksi. Kuusen ohella kasvaa runsaasti koivua ja haapaa. Puusto on eri-ikäisrakenteista. Vanhat ylisuuset ja kilpikaarnaiset männyt ovat huomiota herättävän kookkaita. Lahopuuta on kohtalaisen paljon. Pohjakerroksessa tavataan mm. kasvupaikallaan luontoarvoja osoittavaa (Sammaltyöryhmä 2017) lehtonokkasammalta. Rinteiden alaosissa on kosteaa runsasravinteista lehtoa, jossa pääpuulajeina kasvaa koivua sekä terva- ja harmaaleppää. Alikasvoksena esiintyy vaahteraa ja pähkinäpensasta. Tuomi muodostaa kohteella tiheikköjä. Kohteella on laajoja tulvatasankoja, joissa kasvaa rehevää ja korkeaa ruohovartislajistoa. (Faunatica 2019)

Luontoarvot

Maakunnallisesti arvokas LAKU-luontotyyppikriteerin täyttävä kohde. Uhanalaisia luontotyyppisiä tuore keskisravinteinen lehto (VU) sekä kostea runsasravinteinen lehto (VU). METSO-kohde (luokka I). Kohteella on havaittu myös silmälläpidettävän (NT) ja alueellisesti uhanalaisen (RT) saarnen taimia. Vaateliaita lajeja, kuten lehtopalsami, kotkansiipi ja mustakonnanmarja sekä pähkinäpensas ja koiranheisi. Alueella on lisäksi kaksi luonnonti-

laisen kaltaista, Glomsinjokeen laskevaa kausikuivaa noroa, jotka ovat vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisia suojeltavia kohteita. Alueella on myös merkitystä linnustolle ja lepakoille sekä yleisesti ekologisena käytävänä.

Maanomistus ja kaavatilanne

Ei kaupungin maanomistusta, muu maanomistaja. Espoon pohjoisosien yleis-

kaavassa LS-varauksen merkintä SL 2, perusteena on maiseman perusrakenteen suojelu ja geologisten erikoisuuksien suojelu. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa suojelualue (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on yleiskaavan suojeluvarauksen mukainen. Rajausta ja luokitusta voidaan tarvittaessa muuttaa inventointitiedon

tarkentuessa. Viimeisin selvitys Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojeluvaramuksille 2019 (Faunatica 2019).

11 Gunnarsviken

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 19,3 ha

Kuvaus

Gunnarsviken on linnustollisesti arvokas matala ja rehevä, savipohjainen järvenlahti Bodominjärven luoteispäässä. Rantametsä on tulvainen, matalan veden aikaan kuivuva. Länsirannalla on 20–40 metriä leveä rantametsä ja tämän takana peltoa. Poukaman itäosaan laskevien ojien suulla on rehevää kasvillisuutta, mm. osmankäämiä ja järvi-ruokoa. Luhta-alueella valtalajeina ovat kurjenmieikka, järvikorte ja leveäosmankäämi. Rannan puustoisessa vyöhykkeessä on vaihtelevasti koivuvaltaista lehtipuusekametsää, tervaleppälehtoa ja pajukkoa. Kenttäkerroksessa vallitsevat korkeakasvuiset ruohot, kuten mesiangervo, nokkonen ja lehtopalsami. Lisäksi rantametsässä kasvavat muun muassa luhtalemmikki, pitkäpääsara, luhtalitukka, rantayrtti ja rantatörmällä pensikkotatar. Alueen runsaimmat lintulajit olivat lehtimetsiä suosivia: mm. lehtokerttu, peippo, mustarastas, pajulintu. Myös kultarinta ja mustapääkerttu viihtyvät alueella.

Luontoarvot

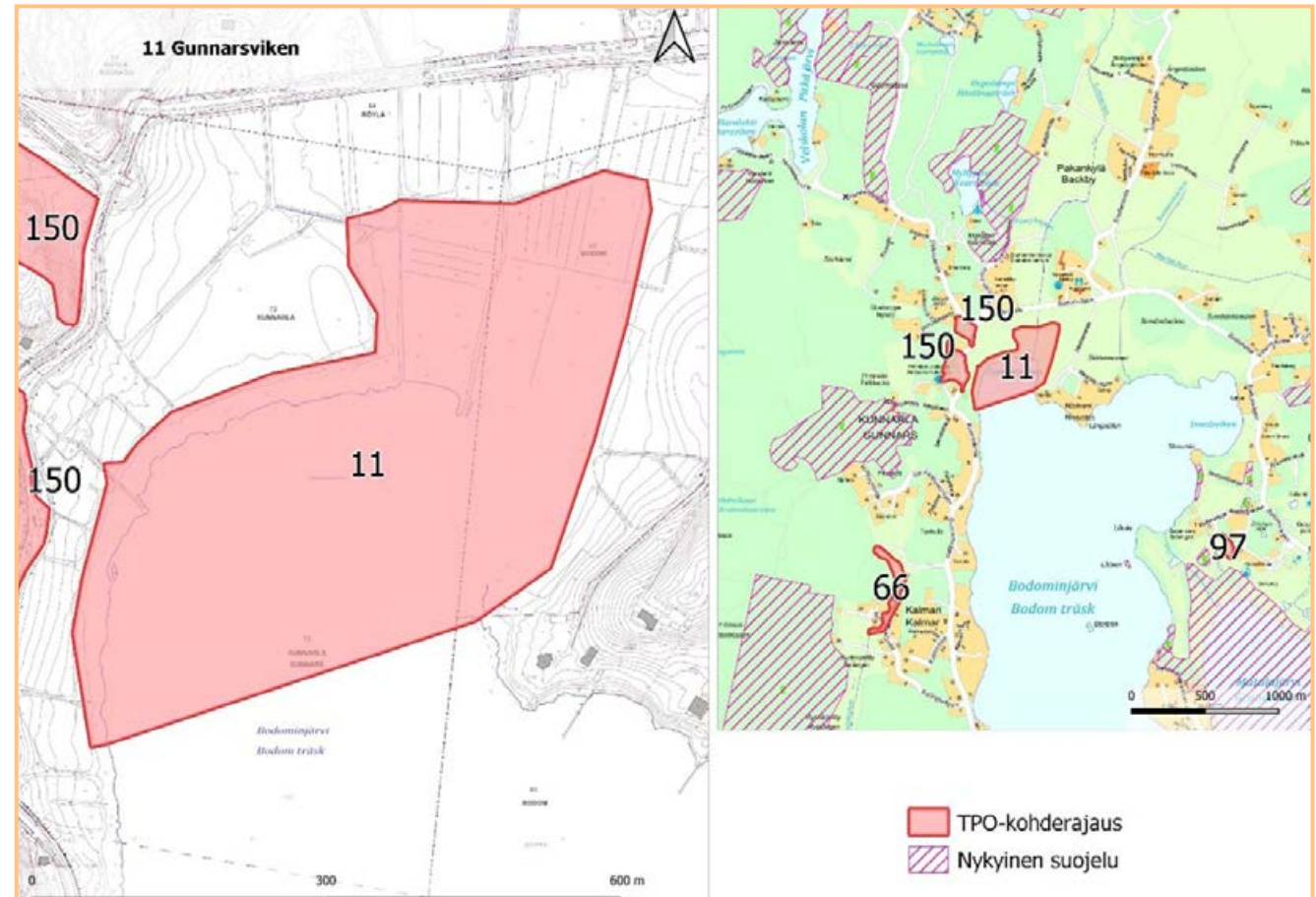
Gunnarsvikenin koko metsä- ja ranta-alue on linnustollisesti arvokas. Alueella on paljon lahoppuustoa ja tämän takia paljon

tikkoja. Länsirannalla on noin 150 metriä pitkällä osuudella kasvillisuudeltaan edustavaa suurruoholehtoa, jossa valtaosan muodostavat tervalepät. Lahden luoteisrannalla pellonreunassa kasvaa myös vuorijalava ja muutama saarni. Uhanalaisia lajeja havaittiin alueella kolme: Taivaanvuohi, valkoselkätikka ja pajusirkku. Kaikki lajit ovat vaarantuneita (VU). Lintu-

direktiivin lajeista tavattiin laulujoutsen ja valkoselkätikka. Laulujoutsen ei pesinyt alueella. Suomen erityisvastuulajeja olivat laulujoutsen, tavi, telkkä ja rantasipi.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V) ja vesialuetta (W). Espoon pohjois- ja keskiosien

yleiskaavaehdotuksessa ranta-alueella on avoimen maiseman elinkeinoaluetta (AME), sekä maakunnallinen virkistysyhteys.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon arvokkaat luontokohteet (Enviro 2012) mukainen, pois on rajattu viljelty peltoalue. Alueen viimeaikaista selvityksiä on Espoon paikallisesti arvokkaiden lintuvesien pesimälinnusto- ja viitasammakkoselvitys 2016 (Lammi, Routasuo 2016).

57 Heinäslampi

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 22 ha

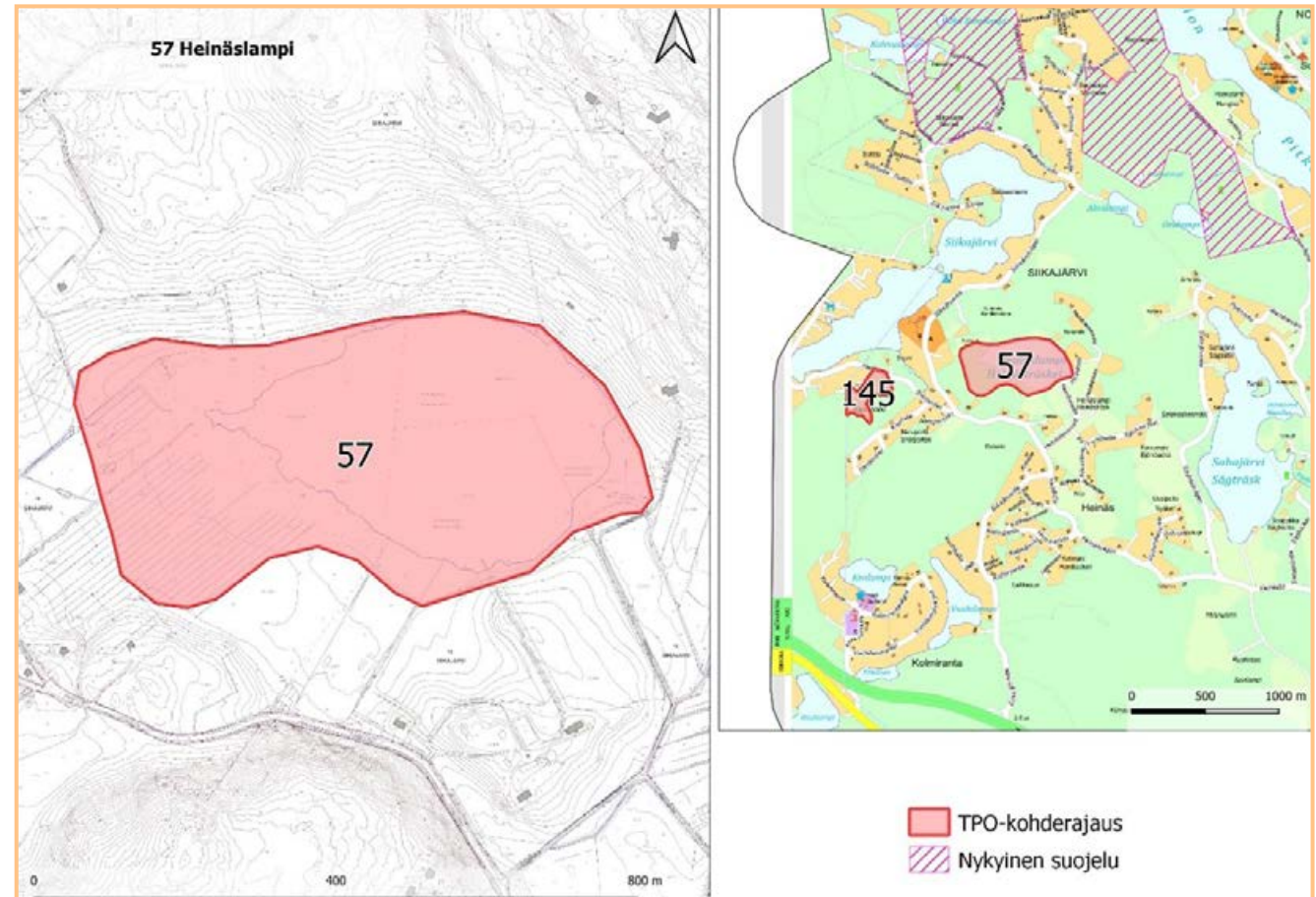
Kuvaus

Pieni, osin nevarantainen järvi Siikajärven ja Sahajärven välissä. Heinäslammen vesikasvillisuus on monipuolista, lajistoon kuuluvat muun muassa uistinviita ja tylp-pälehtiviita, isovesitähti, vesikuusi, kolmi-hedevesirikko, konnanulpukka sekä oja-, ranta- ja kaitapalpakko. Lounaisosassa avovesialuetta reunustava saraneva vaihettuu järviruovikoksi ja sitten koivu- ja pajuviidaksi. Järven etelärantaan laskevien purojen suut ovat erityisen reheviä. Leveäosmankäämi, vehka ja järviruoko muodostavat niissä tiheitä kasvustoja. Pohjoisranta on karumpi, ja siellä on vain kapea ruovikko ja terveleppävyöhyke. Järven rehevässä länsiosassa on runsas ja monipuolinen linnusto. Vesilintulajistoon kuuluu mm. sinisorsa ja telkkä. Toisinaan järvellä on pesinyt laulujoutsen. Kosteik-

kolinnustoa monipuolistavat harvinainen luhtakana ja kurki, joita Espoossa pesii vain muutama pari. Länsirannan metsän pesimälintuja ovat mm. pyy, kultarinta, sirittäjä ja mustapääkerttu. Järven pohjoisrannalla on liito-oravan elinalue. Heinäslammen viitasammakkokanta on runsas. (Lammi, Routasuo 2016)

Luontoarvot

Heinäslampi on paikallisesti arvokas lintuvesi. Pesimälinnuista taivaanvuohi ja pajusirkku ovat uhanalaisia. Kurki ja laulujoutsen ovat EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeja. Molemmat ovat Espoossa harvinaisia pesimälintuja, joita kaupungin alueella on vain muutama pari. Rantasipi, tavi, telkkä

ja laulujoutsen ovat Suomen kansainvälisiä erityisvastuulajeja. Viitasammakko ja liito-orava ovat luontodirektiivin tiukasti suojeltavia lajeja.

Maanomistus ja kaavatilanne

Hieman kaupungin maanomistusta rannoilla, pääosin muu maanomistaja. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa virkistysaluetta (V), vesialuetta (W), sekä maakunnallinen ekologinen yhteys.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi ym. 2013) mukainen. Viimeaikaisin selvitys on Espoon paikallisesti arvokkaiden lintuvesien pesimälinnusto- ja viitasammakkoselvitys 2016 (Lammi ym. 2016)

66 Aurinkoniityn purolaakso

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 3,3 ha

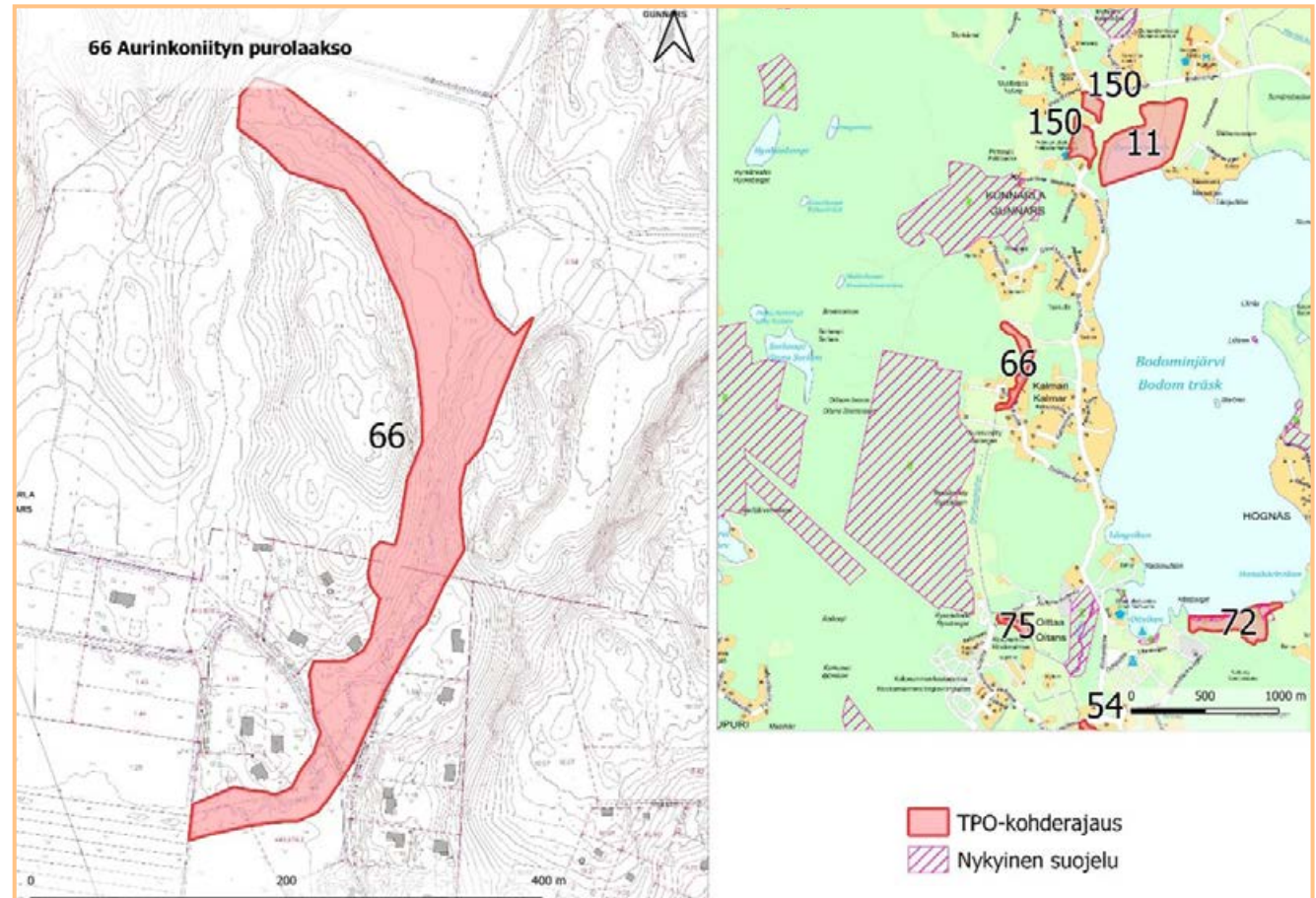
Kuvaus

Alue sijaitsee Ryssänniityn alueen lähteistä ja soistumista alkunsa saavan Ryssänniitynojan keskivaiheilla. Puro virtaa alueella rauhallisesti, välillä on pieniä virtapaikkoja. Varsinaiset koskipaikat alkavat puron edessä alapuoliseen laaksoon, jossa se on syönyt itselleen jyrkän uoman. Aurinkoniityn asuinalueella puro mutkittelee asutuksen välisellä viherkaistaleella. Varsinkin alueen yläosissa purossa on runsaasti erilaista kuollutta puuainesta. Myös kiviaineksen määrä on yläosilla suurempi. Puro

meanderoi alueella koko matkallaan hyvin vahvasti. Metsäiseltä osaltaan puro muodostaa lehtomaisen kosteamman vyöhykkeen sitä ympäröivään metsään. Lehtilaho-puuta esiintyy kosteilla tulvavaikutteisilla rantatörmillä merkittävästi. Aurinkoniityn yläpuolinen metsäosuus on koko Ryssänniitynojan parhaiten luonnontilassa säilynyt uomajakso. (Janatuinen 2009)

Luontoarvot

Arvokas virtavesikohde. Rehevää lehtomaista, meanderoivaa purolaaksoa. Aurinkoniityn puolella puron soraikot muodostavat erään koko Ryssänniitynojan tärkeimmistä uhanalaisen taimenen kutualueista. Alueen lajistoon kuuluvat myös mm. purokatka, vaahtera, näsiä ja luontodirektiivin tiukasti suojeltavat saukko ja liito-orava.

Purolaakson muodostuu useista uhanlaisista luontotyypeistä: tuore keskiravinteinen lehto, tuore runsaravinteinen lehto, kostea runsaravinteinen lehto, havumetsävyöhykkeen latvapuro. Etenkin kohteen pohjoisosassa on valtavasti lahoppuuta ja alueelta löytyy mm. lahokaviosammalta ja pähkinäpensasta. Puro on luonnontilaisen kaltainen vesilain kohde, lehto säästettävä suojavyöhykkeenä. (Faunatica 2020)

Maanomistus ja kaavatilanne

Vain pieni osa Espoon kaupungin maanomistusta, pääosin muu maanomistus. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa kohde on eteläosassa Aurinkoniityn pientaloaluetta (AT), pohjoisosassa maa- ja metsätalousaluetta (MT). Kohteen eteläosa on Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE) asuntovaltaista aluetta (A3).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus mukailee Espoon uhanalaisten luontotyyppien kartoituksen tuloksia (Faunatica 2020) sekä arvokohteen rajausta selvityksestä Espoon virtavesiselvityksen 2008 (Janatuinen 2009). Rajausta ja luokitusta voidaan jatkossa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa.

Selvityksiä alueelta myös Espoon Nuuksion eteläosan luontoselvitys 2005 (Yrjölä 2006).

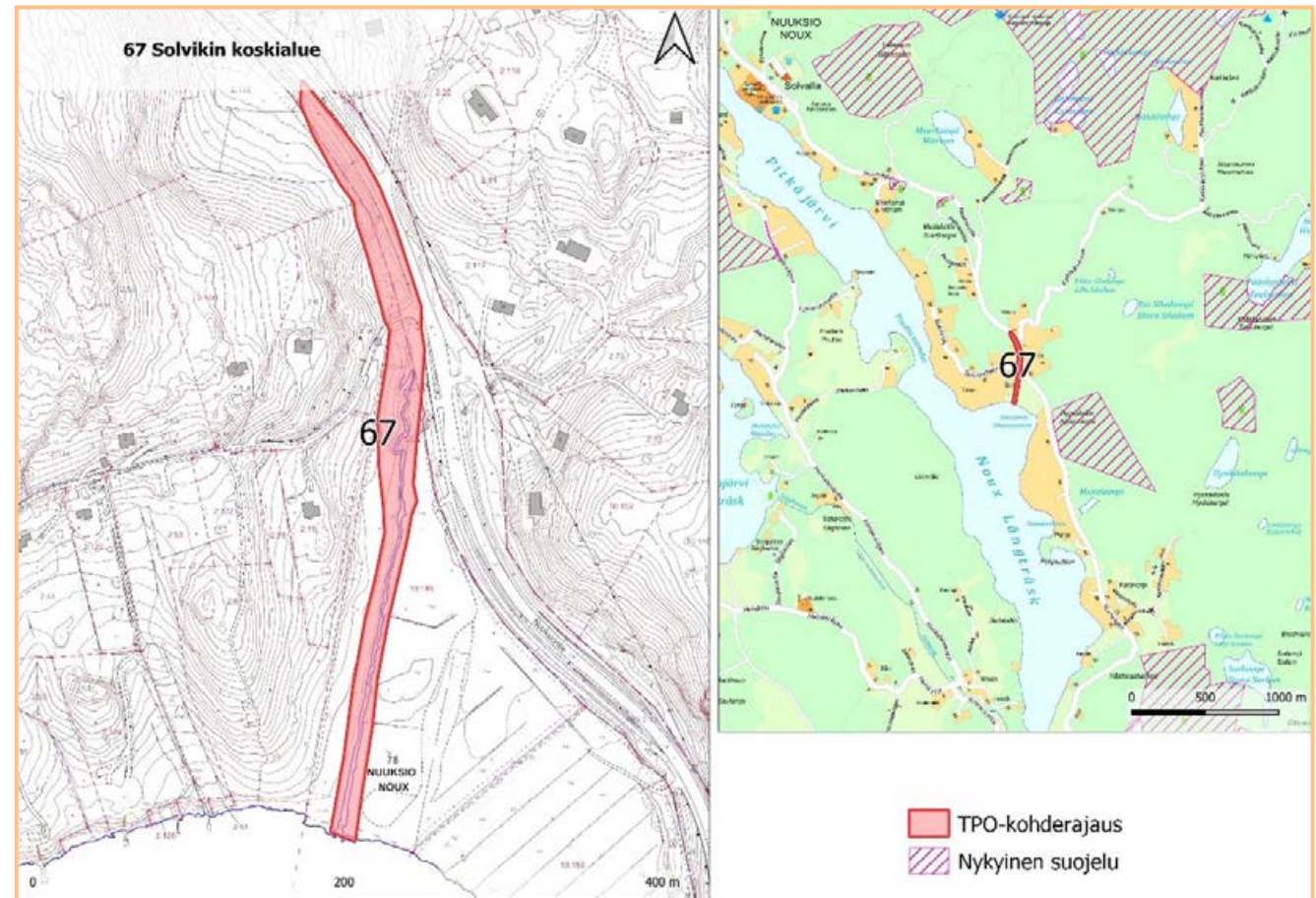
67 Solvikin koskialue

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 0,9 ha

Kuvaus

Alue sijaitsee Kolmperä-nimisestä lamesta laskevan Solvikinojan (Meerlammenpuro) alajuoksulla Nuuksiontien alapuolella. Purossa on tien alapuolella noin 200 metriä jyrkkää sorapohjaista

kivikkoista koskea. Koskialueen alapäässä Solvikintien alapuolella puro alkaa vähitellen meandroimaan syöpyessään laakson pohjan savikkoon. Hiukan alempana puro laskee Nuuksion Pitkäjärven Sikalahteen. Puron ympäristö ei ole erityisen luonnomukainen muodostuen osin maisemantyydytyksiä ja laitumista ja osin nuoresta lehtipuumetsiköistä. (Janatuinen 2009)

Luontoarvot

Arvokas virtavesikohde. Purokoski on poikkeuksellinen Espoossa, sillä se koostuu kokonaan karkeasta luonnon moreenista, jota esiintyy alueen puroissa harvakseltaan ja silloinkin lähinnä vain laikkuina (Janatuinen 2009). Pohjoisosassa on uhanalaisen liito-oravan elinaluetta.

Maanomistus ja kaavatilanne

Eteläosa Espoon kaupungin omistuksessa, pohjoisosassa muu maanomistaja. Epoon pohjoisosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V) Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousaluetta (M) sekä pohjoiskulmassa kyläaluetta (AT).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon virtavesiselvityksen 2008 (Janatuinen 2009) mukainen. Rajausta ja luokitusta voidaan tarvittaessa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa.

75 Kaskisbackin purolaakso

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 1,3 ha

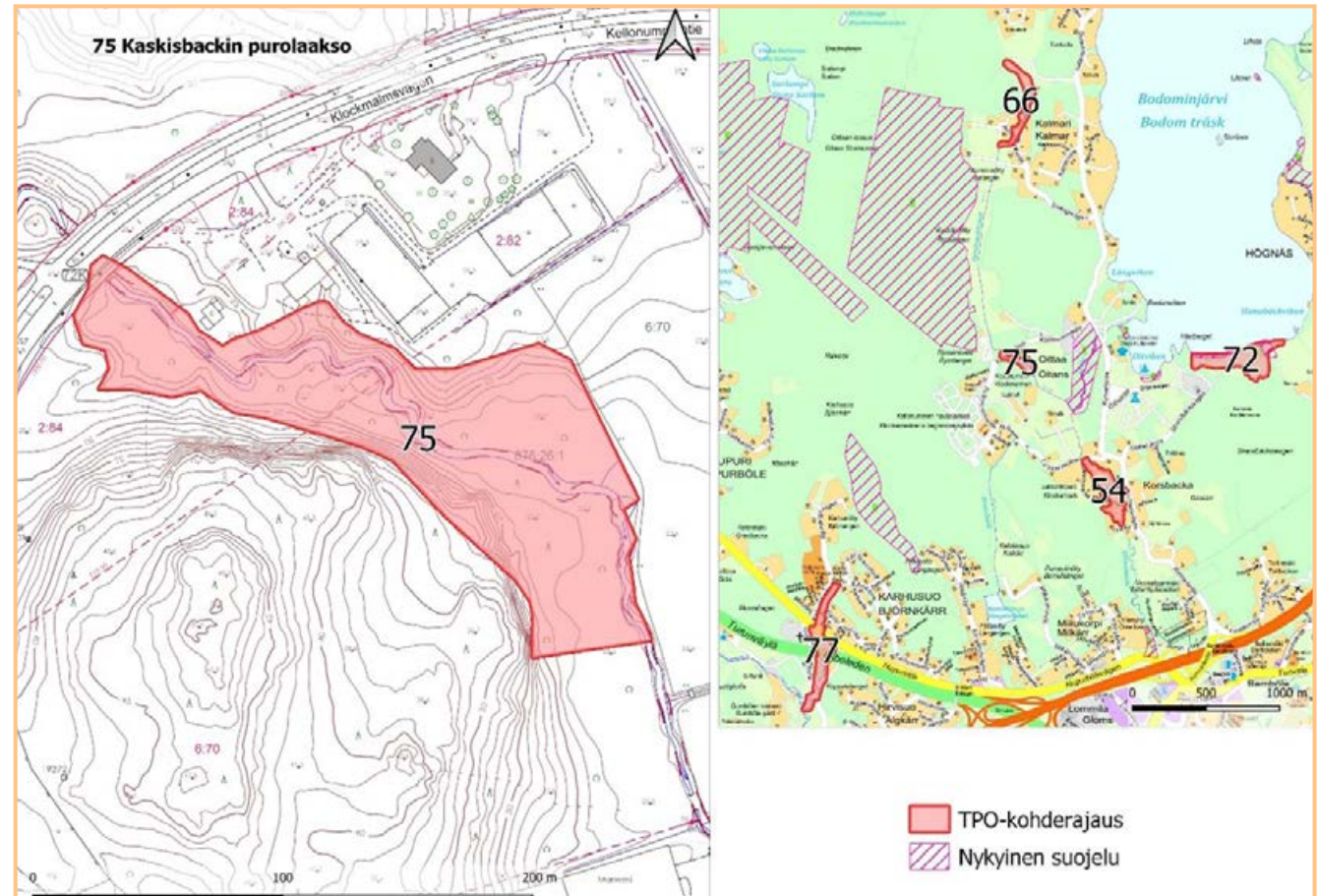
Kuvaus

Alue sijaitsee Ryssänniitynojan alajuoksulla Kellonummentien ja Oittaaan peltoaukean välisellä metsäosuudella. Ryssänniitynoja virtaa alueella luontaisessa uomassa. Purolaakson alue on rehevää lehtoa, metsätyypinä on kostea saniaislehto. Vallitsevina kasvavat hiirenporras, korpi-imarre, metsäalvejuuri ja kotkansiipi. Savimaahan syöpynyt puronotko on viitisen metriä syvä

ja parikymmentä metriä leveä (Yrjölä ym. 2006). Puron pohja koostuu pääasiassa hiekasta ja sorasta, mutta myös lohkareita ja liekopuuta esiintyy. Puron pohjalla esiintyy alueella poikkeuksellisesti rautapitoisen pohjaveden muodostamaa ruostesakkaamaa. (Janatuinen 2009)

Luontoarvot

Arvokas virtavesikohde. Kuusivaltaista tuoretta lehtoa sekä kosteaa lehtoa sekä lähteisyyttä. Paikoin melko runsaasti laho-puustoa. Huomionarvoiseen lajistoon kuuluu koiranvehnä. Espoon kasvikartoituksessa alueelta on mainittu myös korpinurmikka.

Maanomistus ja kaavatilanne

Pohjoisosassa kaupungin maanomistusta, muilta osin muu maanomistus. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa sekä Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousaluetta (M).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon virtavesiselvityksen 2008 (Janatuinen 2009) mukainen. Rajausta ja luokitusta voidaan jatkossa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa. Selvityksiä alueelta myös Espoon Nuuksion eteläosan luontoselvitys 2005 (Yrjölä 2006).

76 Pappilanmäen purokäytävä

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 1,6 ha

Kuvaus

Muuralanpuro on Espoon keskuksessa Espoonjokeen laskevista lähdepitoisista sivupuroista luonnontilaisimpana säilynyt. Rajaus käsittää puron alajuoksun poikkeuksellisen luonnontilaisena säilyneen osuuden. Tälle välille laskee myös lännestä pieni kausikuiva sivupuro. Puro virtaa Pappilanmäen kohdalla jyrkässä notkossa, jota varjostaa sankka lehtomainen purokäytävä. Puusto koostuu mm. tuomesta, harmaalepstä sekä runsaslukuisesta vaahterasta. Itse purouoma on hiekka- ja sorapohjainen. Isoakin kiviainesta on paikoin runsaasti ja kivissä on paikoin sammalpeite.

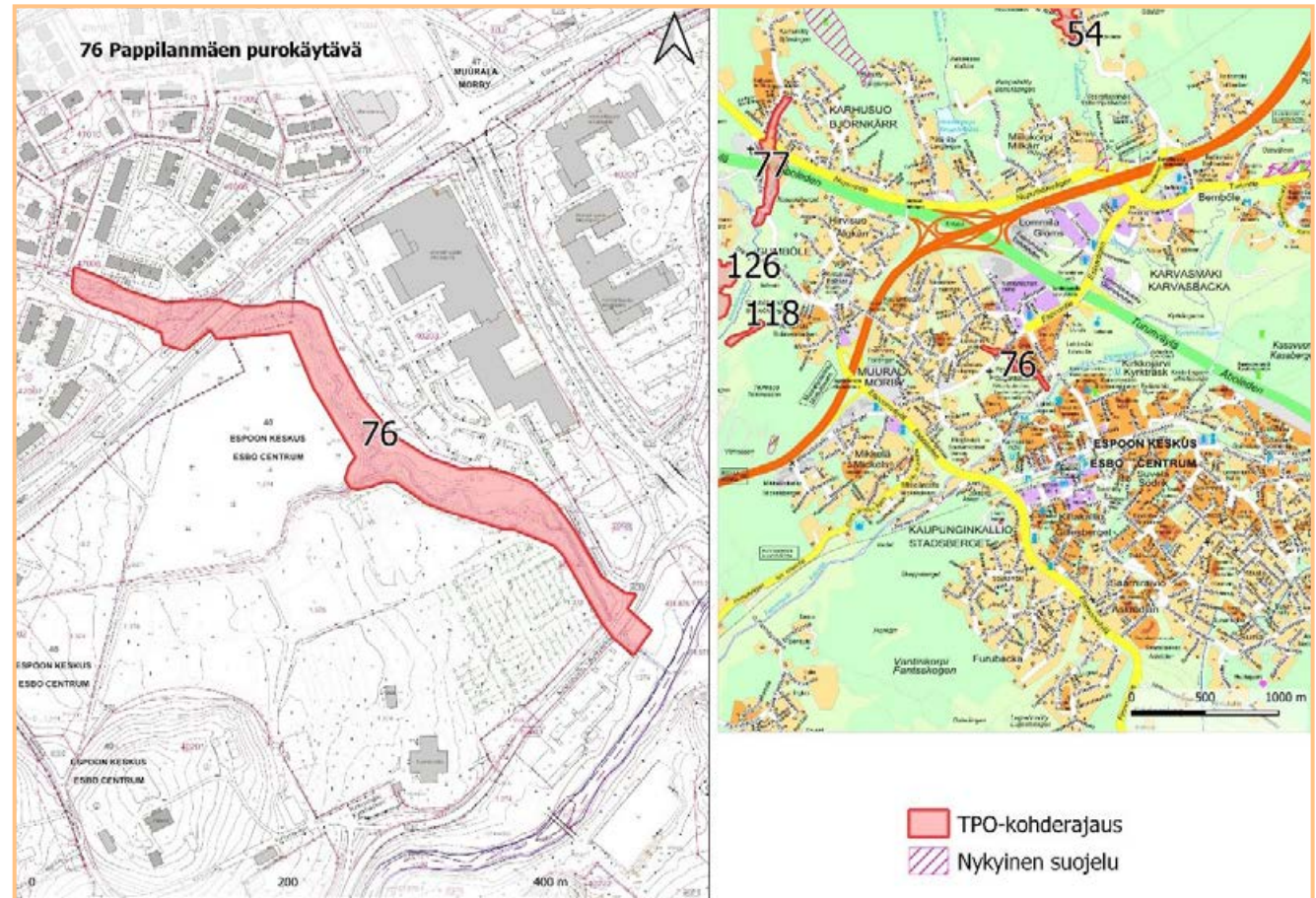
Luontoarvot

Arvokas virtavesikohde Uoma meanderoi alueella tiuhasti. Purokäytävässä laho- ja liekopuun määrä on suuri. Puro on lähdevaikutteisuuksiensa ansiosta poikkeuksellisen kirkasvetinen. Muuralanpurossa esiintyykin purokatkaa erittäin runsaslukuisena. Uhanalainen taimen on kuitenkin puron

lajiston erikoisuus. Puro on osoittautunut erittäin merkittäväksi taimenen lisääntymisalueeksi (Janatuinen 2009).

Maanomistus ja kaavatilanne

Kaupungin maanomistus, pieneltä osin muu maanomistaja. Asemakaavassa pääosin puistoa (VP), pieneltä osin hautausmaa-aluetta (EH).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon virtavesiselvityksen 2008 (Janatuinen 2009) mukainen. Rajausta ja luokitusta voidaan jatkossa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa. Alueelta on lisäksi Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot.

77 Karhusuonpuron lehtopurolaakso

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 6 ha

Kuvaus

Purolaakso sijoittuu Karhusuonpuron alajuoksun luonnontilaiselle uomanosuudelle ennen sen laskemista Gumbölenjokeen. Alueen yläosalle laskee sivupuro luoteesta Nupurin suunnalta. Karhusuonpuro on alueen nopeampivirtaisessa yläosassa paikoin verraten kivikkoinen. Alavirtaan siirryttäessä karkeammat maalajit vähenevät ja pohja koostuu pääosin hiekasta ja ennen laskua Gumbölenjokeen jopa savesta. Purouoman kivissä on paikoin jonkin verran vesisammalia. Karhusuonpuron alajuoksu onkin uoman morfologian ja sinne kertyneen puuaineksen määrän suhteen Espoon luonnontilaisimpia purojaksoja.

Luontoarvot

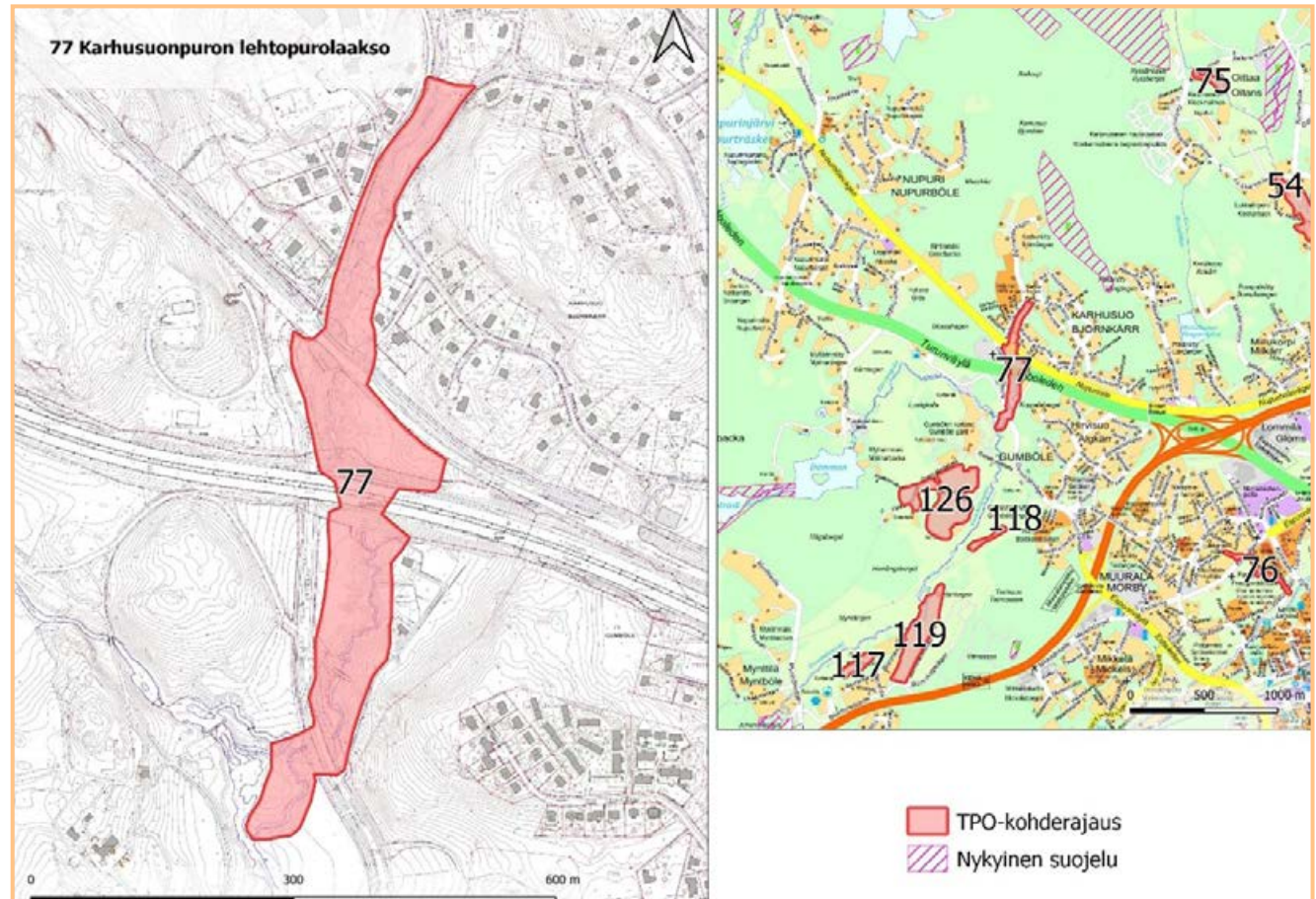
Arvokas virtavesikohde on säilynyt jyrkkärinteisenä lehtotiheikkönä, jossa laho- ja liekopuun määrä on huomattava. Turunväylän alapuolisella osuudella on suursaniaisten vallitsemaa saniaislehtoa. Alueen linnusto on runsasta. Nupurintien yläpuolinen osuus on selvästi kuivempaa kuusivaltaista

lehtoa. Purolaakson arvoluokitusta laskevat purolaakson katkaisevat tiet ja laakson kasvillisuusvyöhykkeen kaventuminen ja käsittely sen yläosassa. Pirstoutumisesta huolimatta purolaakson jyrkkätörmäinen alaosa on edelleen hyvinkin suojelunarvoisen. (Janatuinen 2009). Lajistoon kuuluvat mm. pikkunahkainen, vaahtera, tammi, lehtopalsami, kotkansiipi, keltavuokko,

mukulaleinikki, satakieli ja saukko Purolaaksossa esiintyy runsaasti liito-oravaa ja alueella on merkitystä lepakoille sekä ekologisenä yhteytenä.

Maanomistus ja kaavatilanne

Turunväylän tieosuutta lukuun ottamatta Espoon kaupungin omistuksessa. Pohjoisosassa asemakaava, jossa osin VL-1 virkis-

tysaluetta ja osin EV-1 suojaviheraluetta, liito-oravia ja purouomaa suojaavin osa-alue-merkinnöin (s-1, w-1). Eteläosassa on Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksen mukaan virkistysaluetta (V), asuinalue (A3) ja maakunnallinen ekologinen yhteys.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon virtavesiselvityksen 2008 (Janatuinen 2009) mukainen. Rajausta ja luokitusta voidaan jatkossa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa. Rajaukseen sisältyy Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi, Routasuo 2013) mukaiset arvokohdet Karhusuon lehtolaakso ja Gumbölen purolaakso. Alueelta on lisäksi Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot.

79 Koskenmäenpuron alajuoksu

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 3,4 ha

Kuvaus

Alue käsittää Mustapuroon lännestä laskevan Koskenmäenpuron alajuoksun koski-alueen.

Puro virtaa koskialueella hyvin kivikkoisessa uomassa, ja muutamassa kohdoin on kalliopaljastumia, joiden yhteydessä on pieniä könkäitä. Jyrkkä koskialue sijoittuu pieneen laaksoon, jonka rinteillä kasvaa lähinnä kuusikkoa. Puron ylittävän voimalinjan kohdalta puusto on kuitenkin karsittu. Puuainesta on uomassa paikoin rydöiksi asti, mutta vesisammal käytännössä puuttuu purosta (Janatuinen 2009).

Luontoarvot

Arvokas virtavesikohde. Lajistoon kuuluu mm. taimen, koskikara, saukko, näsiä. Alueella on havaittu myös uhanalaista (VU) liito-oravaa sekä lepakoiden ruokailualuetta

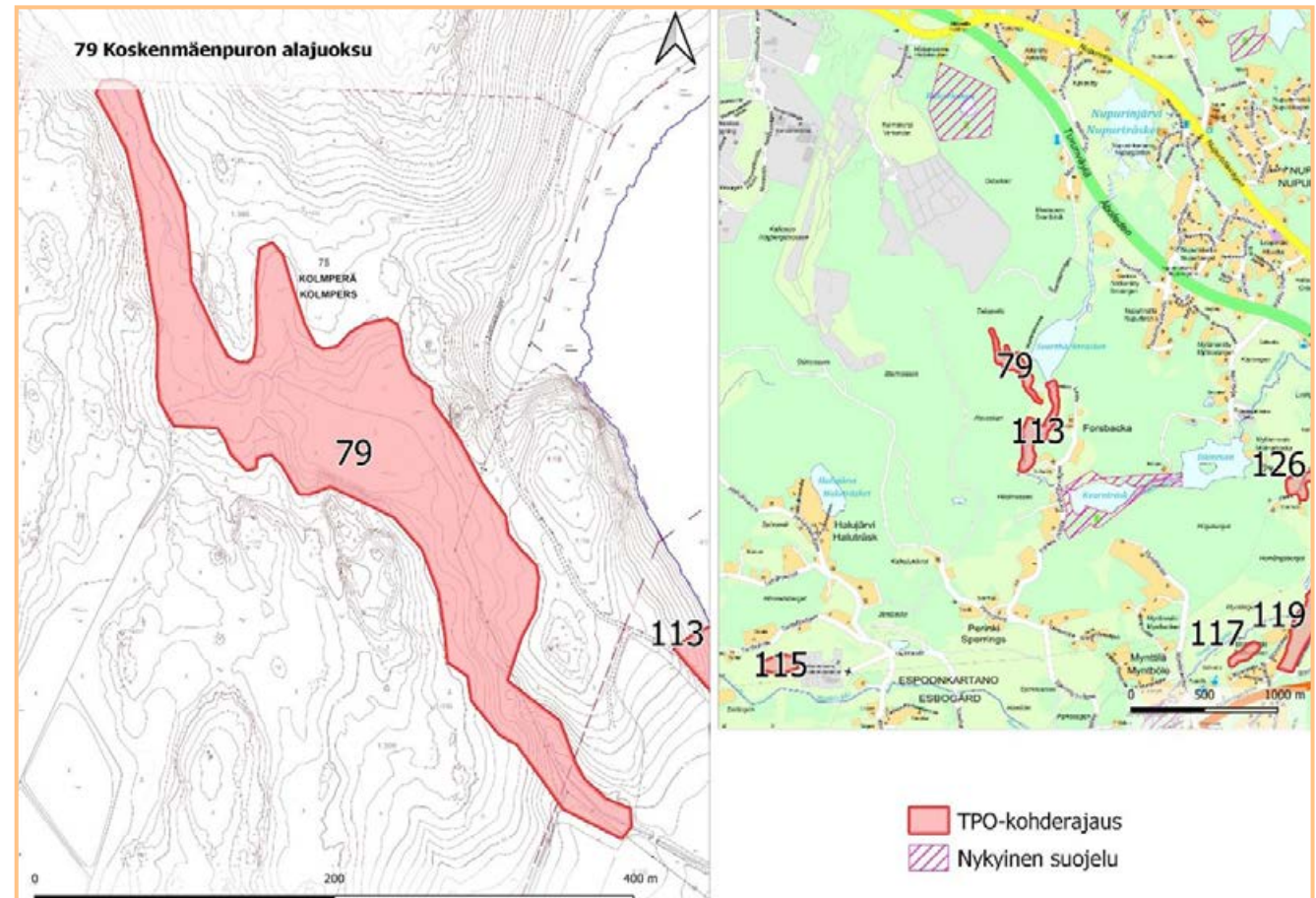
Maanomistus ja kaavatilanne

Ei Espoon kaupungin maanomistusta, kokonaan muu maanomistaja. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuk-

sessä maa- ja metsätalousaluetta (M) pieneltä osin eteläosasta kyläaluetta (AT) sekä maakunnallinen ekologinen yhteys.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon virtavesiselvityksen 2008 (Janatuinen 2009) mukainen. Rajausta ja luokitusta voidaan tarvittaessa jatkossa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa.

80 Torra Lövä

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 11,7 ha

Kuvaus

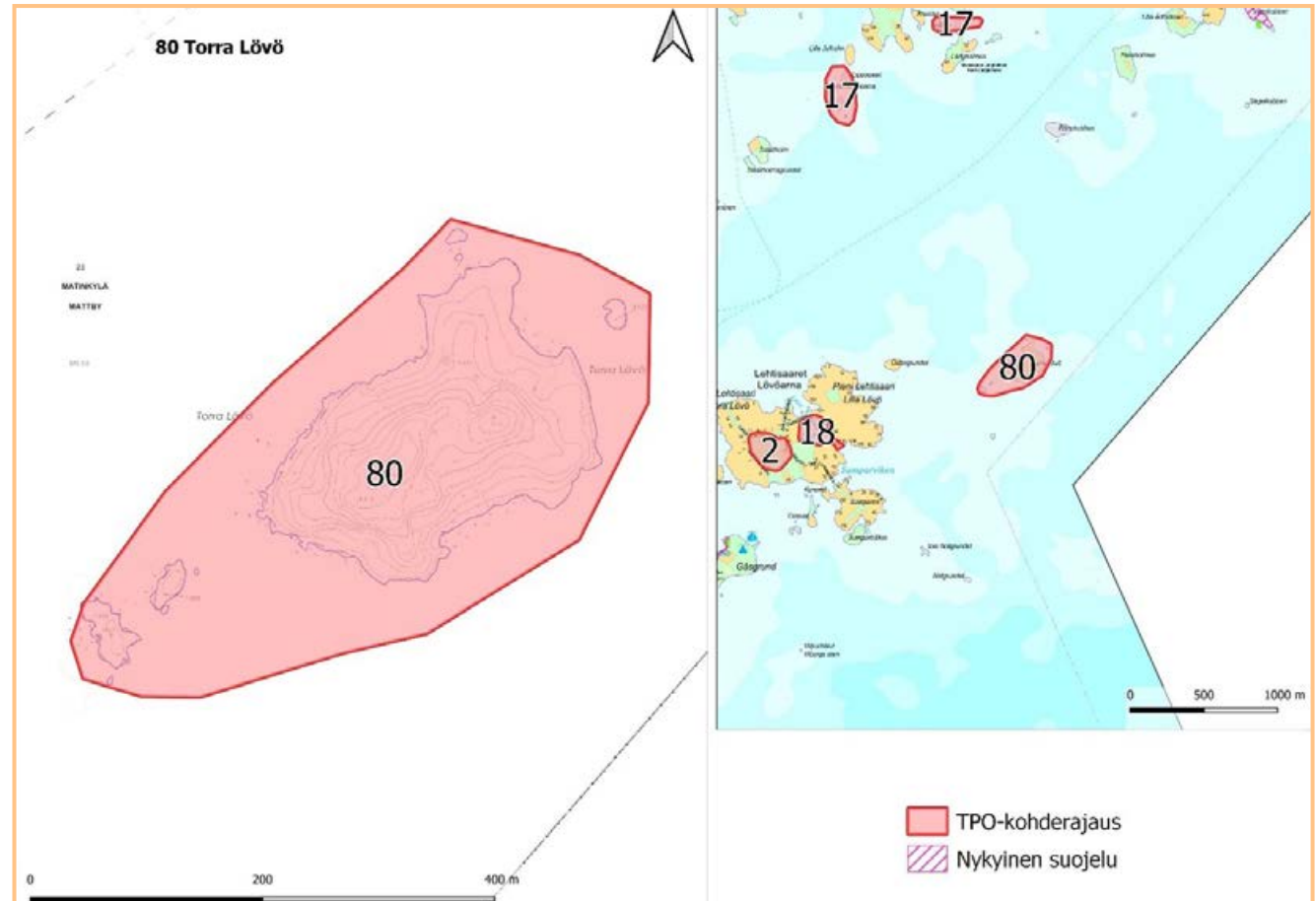
Ulkosaariston pieni puustoinen luoto, joka on ulkoilukäytössä. Saaren kasvillisuudessa on paikoin nähtävissä kulumisen jälkiä. Pohjoisrannan hiekkaiset rantaniityt ovat edustavia, vaikkakin kurturuus on vallannut osan pinta-alasta. Eteläisten silokallioiden uurteissa on useita kalliolammikoita, joihin pääsee aika ajoin merivettä ja pieneliöitä. Saaren keskiosassa on matalakasvuista puustoa ja karua kalliokasvillisuutta. Puustossa lähes yksinomaan mäntyä ja muutamia koivuja, pienessä kosteassa painanteessa myös nuorta haapaa ja pajuja. Keskellä saarta on näyttävä pirunpelto, joka näyttää melko muuttumattomalta. Saaren länsipuolella on kivinen matalikko, joka on lintupoikueiden ruokailuun soveltuvaa.

Luontoarvot

Paikallisesti erittäin arvokas kohde, lounaisosan luodot melko tärkeä lintujen pesimäpaikka monipuolinen rantaniitykasvillisuus, uhanalainen (VU) keltamatara, uhanalainen (VU) kivitasku, MeL 10 § pirunpelto, saaristolinnustoa, lepakoille muuton aikana tärkeä (Keiron 2011)

Maanomistus ja kaavatilanne

Maa-alueet Espoon kaupungin omistuksessa, vesialueella muu maanomistus. Espoon eteläosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi, Routasuo 2013) mukainen. Rajausta ja luokitusta voidaan tarvittaessa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisin selvitys Saariston osayleiskaavan luontoselvitys 2011 (Keiron 2011).

83 Grännäsin purolaakso

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 1,2 ha

Kuvaus

Puro virtaa alueella syvälle laakson pohjalle uurtuneena pienenä kirkasvetisenä hiesu-pohjaisena uomana. Laakson jyrkkyyden ja maaperän vuoksi puro mutkittelee varsin pienimuotoisesti. Purolaakson pohjalla ja rinteiden tihkupintojen ympäristössä kasvilisuus on ympäröivää metsää rehevämpää, ja siellä Talviaikaan puron lähiympäristö pysyy pitkälle sulana puron lauhduttavan vaikutuksen vuoksi (Janatuinen 2009).

Luontoarvot

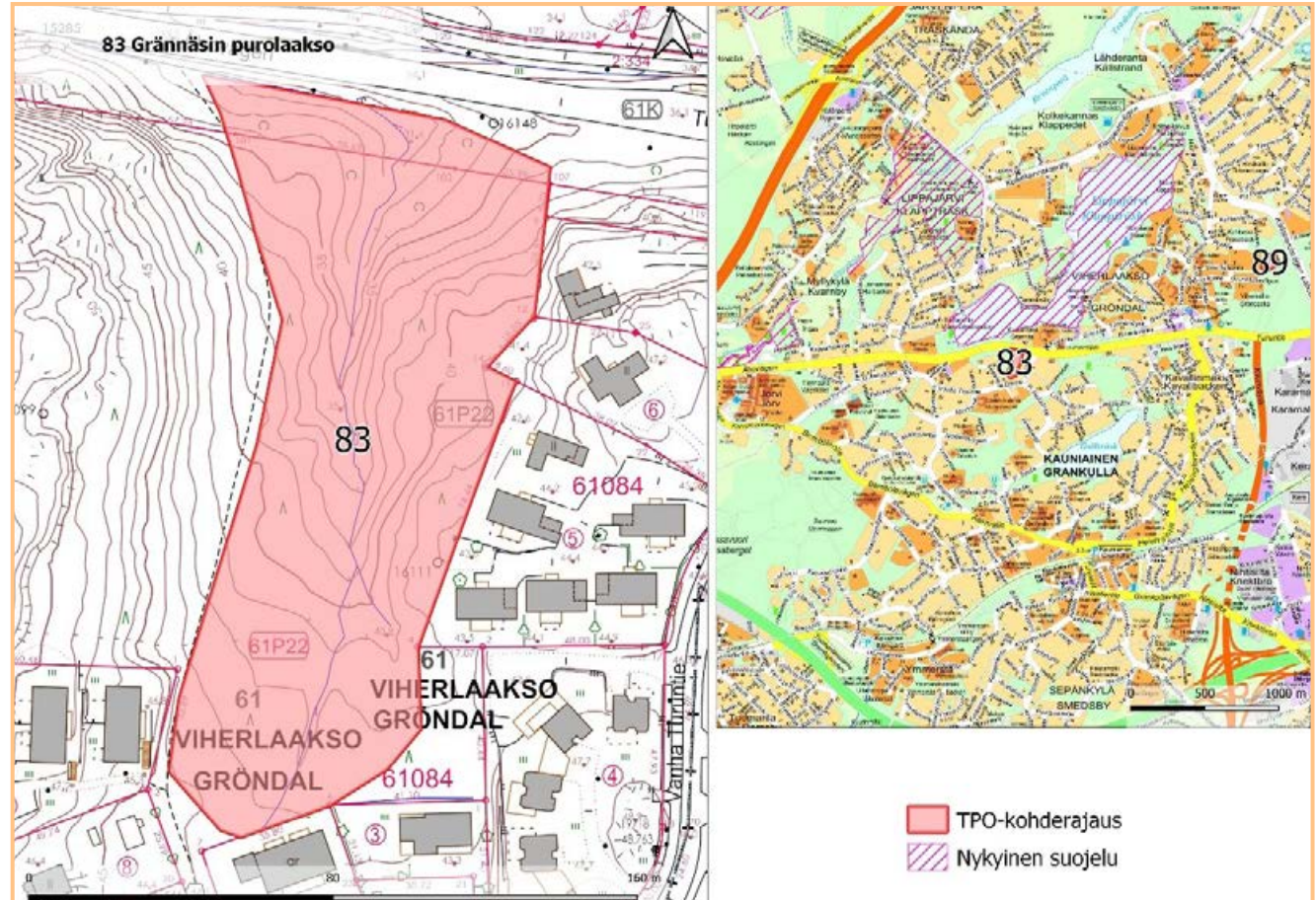
Arvokas virtavesikohde luonnontilaisessa lehtopurolaaksossa. Monilajista kuusi-valtaista sekametsää, alikasvoksessa lehtipuustoa. Alueella esiintyy yksittäisiä vaahteroita, pähkinäpensaita ja paljon lahopuustoa. Kosteimmilla paikoilla kasvaa mm. runsaasti kotkansiipiä. Laakson yläpäässä kasvaa useita järeitä tervaleppiä. Liito-oravan elinaluetta.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Asemakaavassa puistoa (P).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon virtavesiselvityksen 2008 (Janatuinen 2009) mukainen. Rajausta ja luokitusta voidaan jatkossa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa. Alueelta on lisäksi Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot.

84 Kaivoskallio

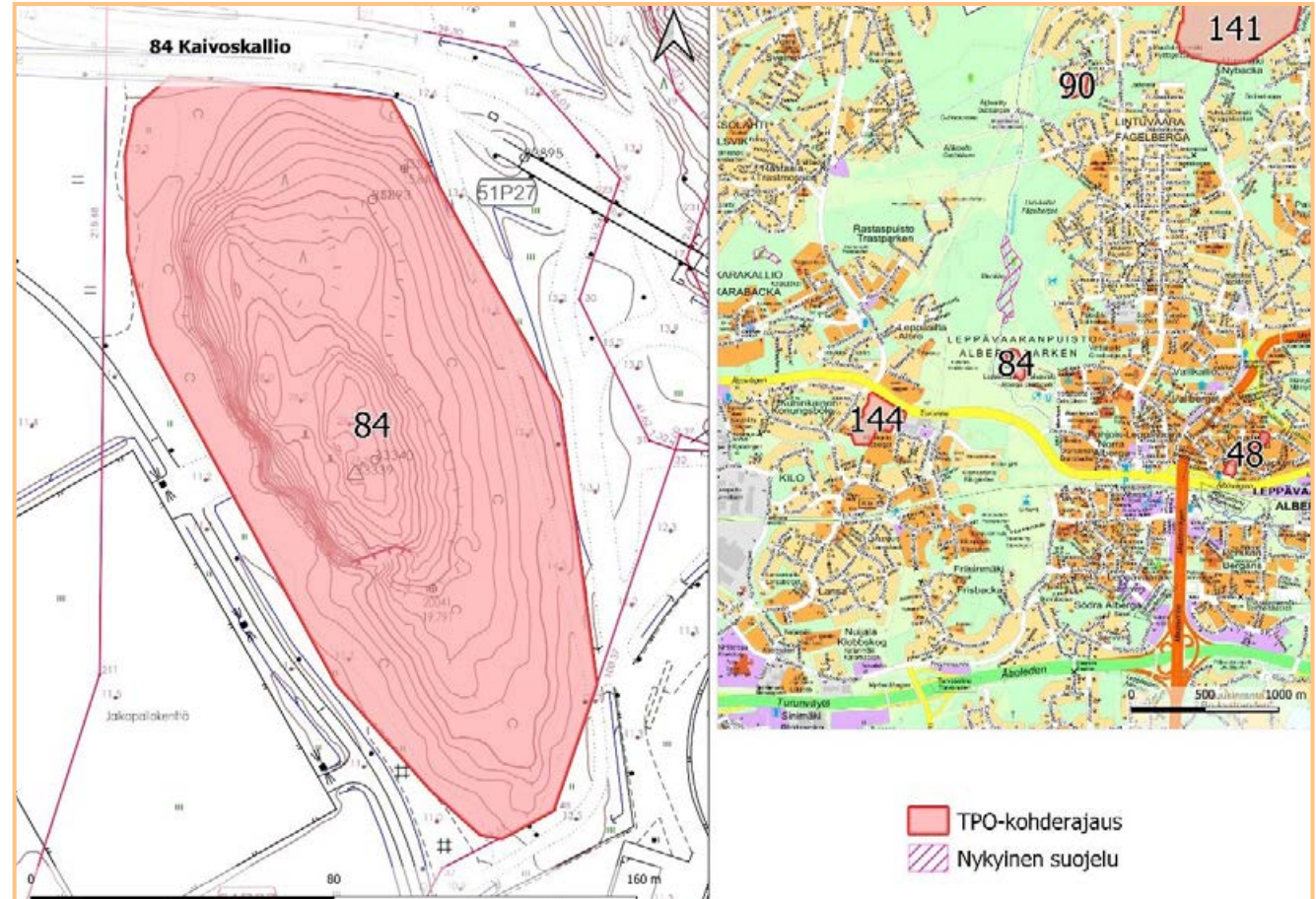
Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 1,5 ha

Kuvaus

Leppävaaran urheilupuiston reunassa kohoava kallio, jolla kasvaa arvokasta kallio- ja lehtokasvillisuutta. Kaivoskallion länsiosassa on lähes pystysuora, 12 metriä korkea jyrkänne, jonka eteläpäässä on vanha louhosalue. Jyrkänneellä on kallio- kasvillisuutta ja kalliohyllyllä ketomaisia laikkuja. Jyrkänneen alla on tuomea, harmaaleppää ja muuta lehtipuustoa kasvava lehto. Kallion lakialueella virkistyskäytöstä johtuvaa kulumista. Laella kasvaa muutama mänty ja kataja. Kallion etelä-, itä- ja pohjoisrinne ovat sekametsää, jossa kasvaa kuivahkon lehdon lajistoa, kuten kieloa, sanajalkaa, valkovuokkoa, metsäorvokkia, koiranvehnää ja lehtonurmikkaa.

Luontoarvot

Lajistoon kuuluvat muun muassa karvakiviyrtti, haurasloikko, niukkana esiintyvä tummaraunioinen sekä haisukurjenpolvi. Sammallaisto on tyypillistä keskiravinteisille kallioille. Laella kasvaa muun muassa pölkkyruohoa, mäkikuismaa ja mäkitervakkoa. Lajistoon kuuluu myös taantunut, silmälläpidettäviin lajeihin lukeutuva ahokissankäpäälä. Kallionaluslehdossa huomionarvoisin laji on Espoossa vain muutamassa paikassa kasvava lehtosinijuuri. Muita lehdon kasveja ovat muun muassa koiranvehnä, nuokkuhelmikkä, kevätlinnunherne ja lehtopähkämö. Vanhoista rohdoskasveihin kuuluvaa keltamoaa kasvaa eri

puolilla Kaivoskalliota (Lammi, Routasuo 2013).

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Espoon kaupunki. Asemakaavassa lähivirkistysaluetta (VL), lisäksi sm-alamerkintä turvaa kohdetta.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon arvokkaat luontokohteet 2008 (Lammi, Routasuo 2009) mukainen. Alueelta on lisäksi luonnonhoidon metsäkuviotiedot. Rajausta ja luokitusta voidaan jatkossa tarvittaessa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa.

85 Pikku Miessaari

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 2,5 ha

Kuvaus

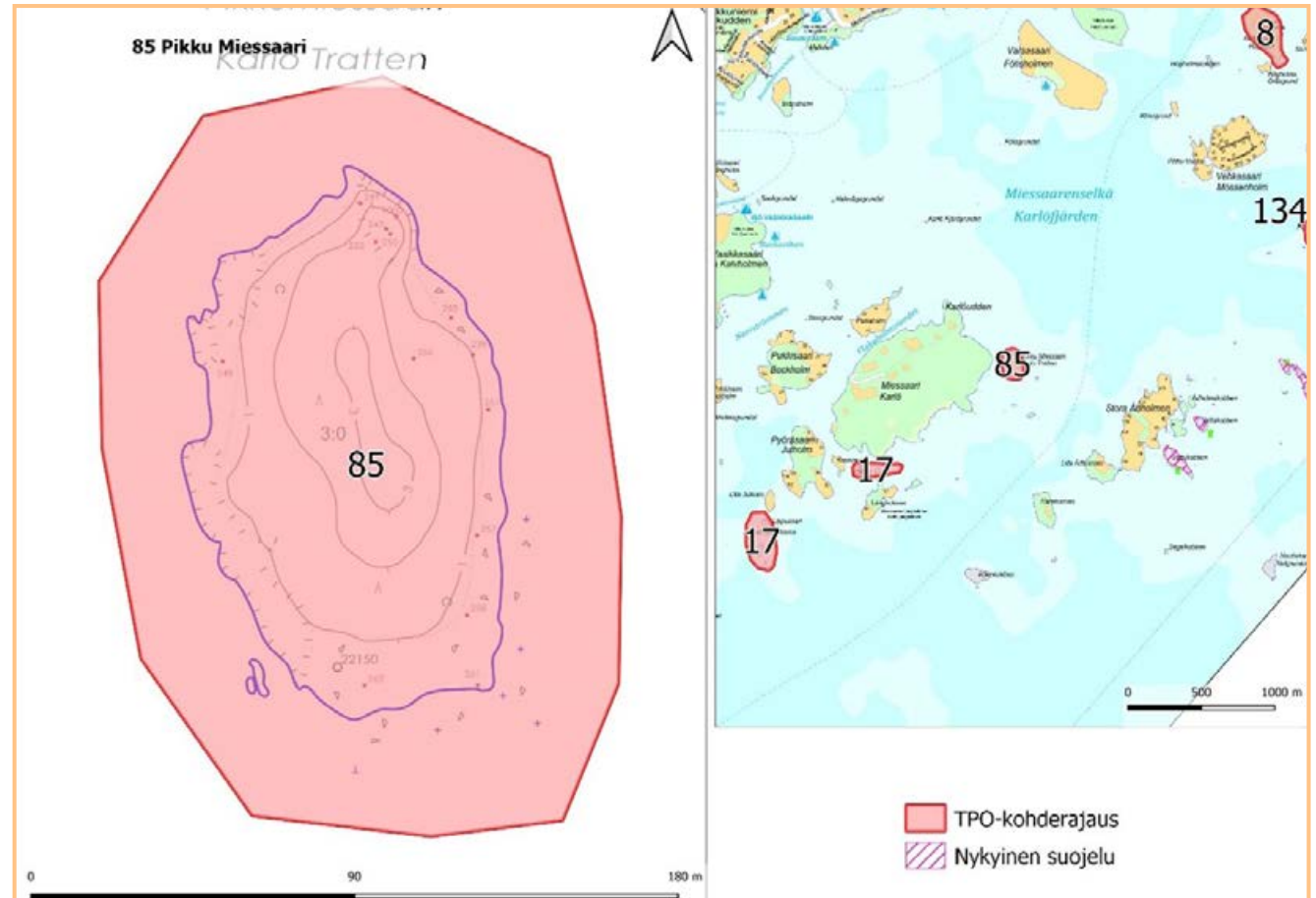
Puolustusvoimien hallussa oleva pieni metsäinen ja kalliainen saari, joka on säilynyt mairinnousukieltokylttien ja Miessaaren linnoituspiirin läheisyyden vuoksi varsin luonnontilaisena. Saari on pääosin variksenmarjatyyppin männikköä. Puusto on vanhaa ja kirveenkoskematonta. Saaren itäranta on somerikkoja, etelärannalla on niittyä. Länsi- ja pohjoisranta ovat karua kalliota, jossa kasvillisuutta on vain juotteinä kallionraoissa. Niitty laikkujen kasvillisuus on suojattomille ulkosaarille tyyppilistä.

Luontoarvot

Arvokas kulumaton saaristoluonnon kohde. Alueella vanhaa puustoa ja merenranta-niittyjä. Huomionarvoisista lajeista niittyillä kasvaa pelkästään väli- ja ulkosaaristosta tavattavaa suolasänkiötä. Pikku Miessaari on myös hyvä lintujen pesimäpaikka. Pesimälajistoon kuuluvat muun muassa haahka, kyhmyjoutsen, nuolihaukka, kalalokki, meriharakka, korppi ja uhanalainen kivitasku. Myös uhanalainen tukkasotka on pesinyt saarella.

Maanomistus ja kaavatilanne

Puolustusvoimien hallussa oleva Pikku Miessaari on merkitty Espoon eteläosien yleiskaavassa puolustusvoimien alueeksi (EP).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty arvokkaiden luontokohdeiden (Lammi & Routasuo 2013) mukaan. Rajausta ja luokitusta voidaan tarvittaessa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon arvokkaat luontokohteet (Lammi & Routasuo 2013).

89 Karametsän pähkinäpensaslehto

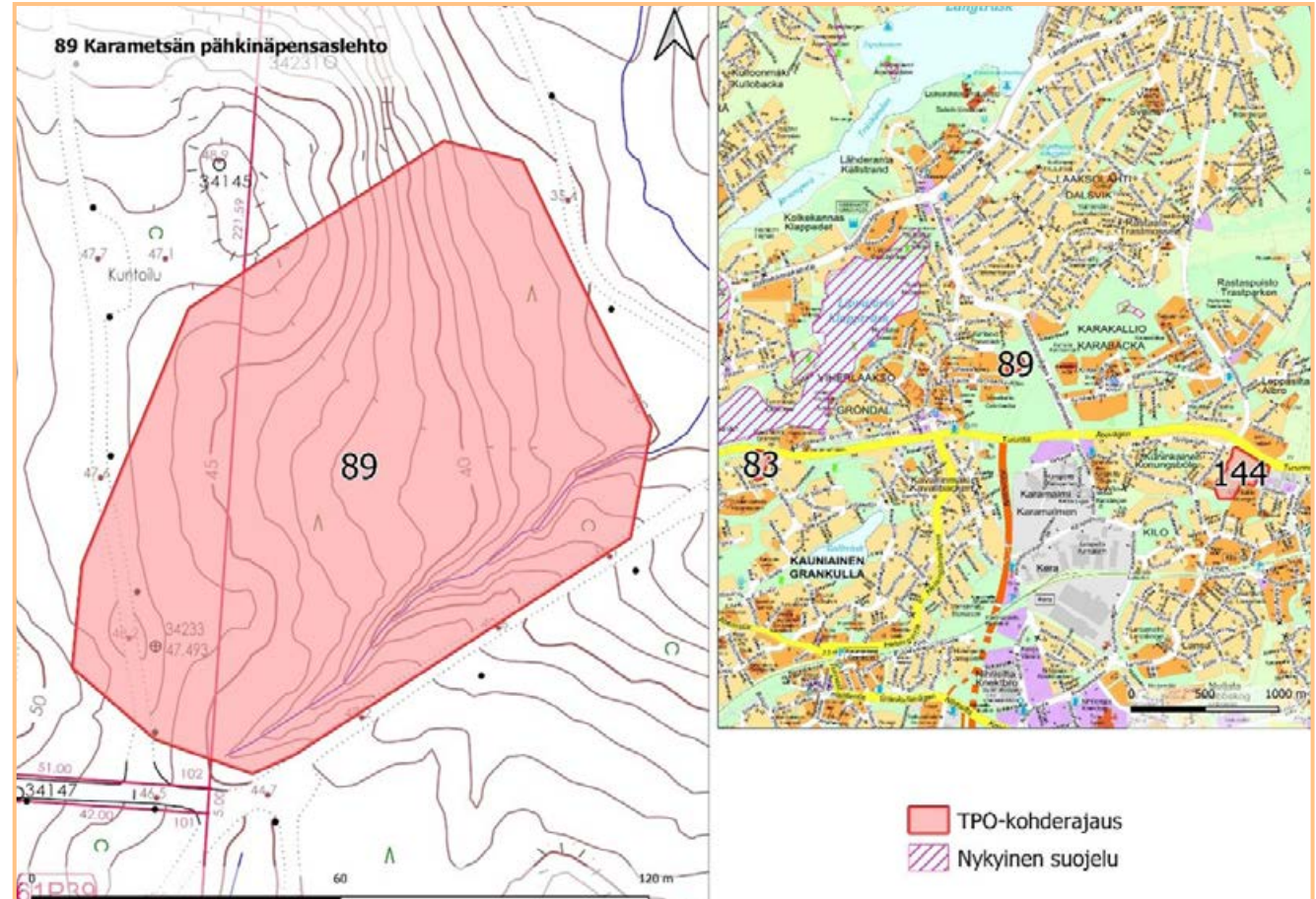
Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 0,9 ha

Kuvaus

Loivassa rinteessä kasvaa alle hehtaarin alueella nelisenkymmentä pähkinäpensasta ja ainakin 12 metsälehmusta. Osa pähkinäpensaista on kookkaita ja osa pienempiä, hakkuiden jälkeen uudelleen kasvaneita. Pääosa lehmuksista on melko nuoria. Pähkinälehdon ylispuustona on varttunutta koivua ja kuusta. Puustoa on aikanaan harvennettu ja tiheähkössä pensaskerroksessa kasvaa pähkinäpensaiden lisäksi pihlajaa ja vaahteraa. Kenttäkerroksessa vallitsevat lehtomaisen kankaan lajit, mm. oravanmarja, ahomansikka, metsäorvokki, lehtokuusama ja koiranheisi. Heiniä, erityisesti metsäkastikkaa on runsaasti. Pähkinäpensaslehdon alarinteellä on kausikuiva puro, jonka yläjuoksu on syöpynt kapeaksi raviiniksi hiekkaiseen rinteeseen. Karametsän puro on paikallisesti arvokas kohde. (Karametsän kaava-alueen luontoselvitys, Enviro 2009)

Luontoarvot

Pähkinäpensaslehto on paikallisesti merkittävä luontokohde. Kausikuiva puro lisää kohteen luontoarvoja. Lehdon suojeluarvo kasvaa, jos kohteen annetaan jatkossa kehittyä luonnonmukaisesti.

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja on Espoon kaupunki. Alue on merkitty Espoon eteläosien yleiskaavassa virkistysalueeksi (V). Pieni osa rajauksesta on asemakaavassa puisto-alueetta (P).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty arvokkaiden luontokohteiden (Lammi & Routasuo 2013) mukaan. Rajaus ja luokitusta voidaan muuttaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä ovat mm. Espoon arvokkaat luontokohteet (Lammi & Routasuo 2013) ja Karametsän kaava-alueen luontoselvitys (Enviro 2009).

90 Muuttolinnunmäen pähkinäpensaslehto

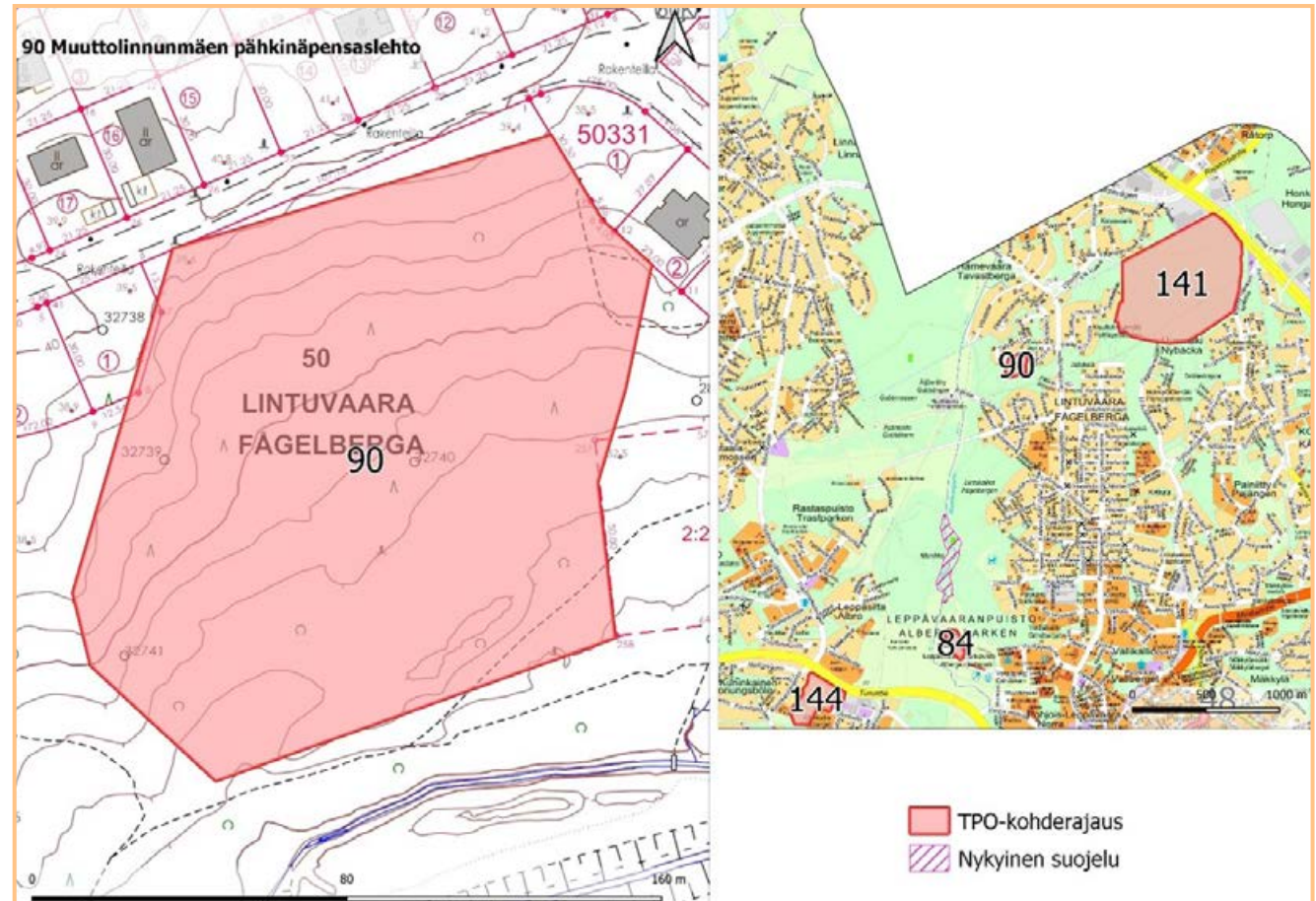
Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 1,7 ha

Kuvaus

Muuttolinnunmäen etelärinteellä kasvaa noin 1,5 hehtaarin alueella lähes sata kookasta pähkinäpensasta ja kymmenkunta runkopuuksi varttunutta metsälehmusryhmää. Suurimmat pähkinäpensaat ovat yli viiden metrin korkuisia. Pääosa lehmuksesta on melko nuoria, mutta vanhimmat ovat runsaan 20 metrin mittaisia. Pähkinälehdon ylispuustona on varttunutta koivua, sekapuuna kasvaa kuusia ja haapoja. Puustoa on aikanaan harvennettu. Pensaskerroksessa on pähkinäpensaiden lisäksi pihlajaa, vaahteraa sekä muutama tammi. Kenttäkerroksessa on tuoreen lehdon lajistoa, mm. oravanmarjaa, ahomansikkaa, kieloa ja lillukkaa. Lehtokasveista tavataan myös mustaherukkaa, lehtokuusamaa ja koiranheittä. (Lammi 2015)

Luontoarvot

Pähkinäpensaslehto täyttää pähkinäpensaiden määrällä mitaten luonnonsuojelulain mukaan suojeltavan luontotyyppin kriteerit, puustonsa puolesta alue on kehittymässä luonnonmukaisemmaksi. Lehdosta on todettu myös liito-oravan ydinalue. Lehdot ovat luontotyyppinä uhanalaisia ja rehevät lehtolaikut ovat metsälain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon eteläosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V). Pohjoisosassa asemakaava, jossa alue on lähivirkistysaluetta (VL) luontoarvoja turvaavalla luo-osa-aluemerkinnällä.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Muuttolinnunmäen luontoselvityksen 2015 mukainen (Lammi 2015). Rajausta ja luokitusta voidaan jatkossa tarvittaessa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa. Alueelta on lisäksi Jääskelän luontoselvitys 2019 (Enviro 2019).

97 Bodomin golfkentän lehto

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 0,6 ha

Kuvaus

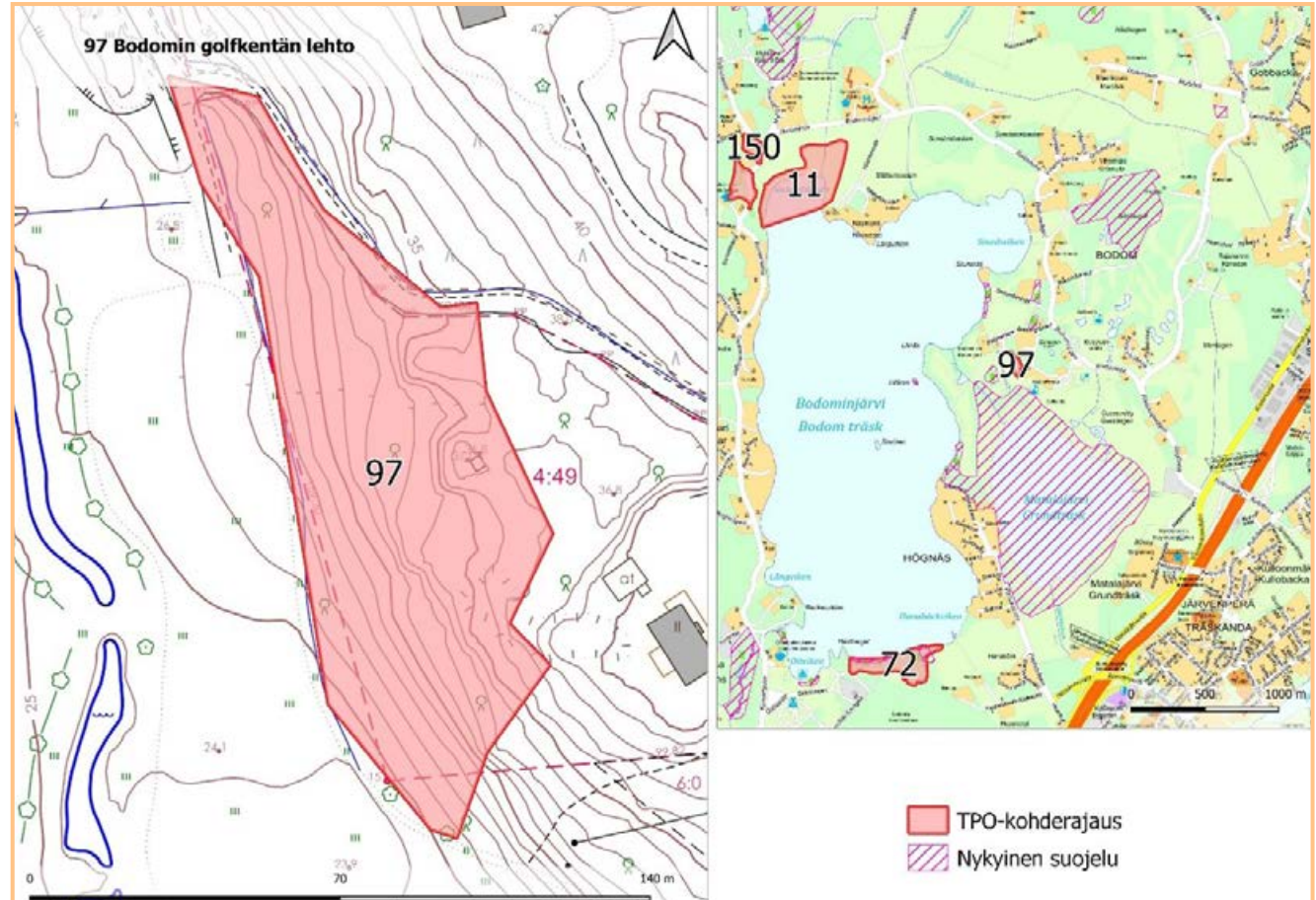
Tuore lehto sijoittuu rinteeseen golfkentän ja matalan kalliojyrkänteen väliin. Puusto muodostuu lehtipuista, joiden joukossa on suuria, vanhoja tammia ja vaahteroita. Suurimman tammen halkaisija on noin metrin. Pensaskerroksessa on pähkinäpensasta ja tuomea. Kenttäkerroksen lajeja ovat mm. valkovuokko, vuohenputki ja metsäalvejuuri. Pohjakerros on karikkeen peittämää ja sammalia on vain vähän (Keiron 2008).

Luontoarvot

Paikallisesti erittäin arvokas tuore lehto, jaloja lehtipuita kuten vanhoja tammia ja vaahteroita sekä lisäksi pähkinäpensaita, jonkin verran lahoavaa puuainesta, kerroksellisuutta. Metsälain 10 § erityisen arvokas elinympäristö.

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistus. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V), Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa alueella on avoimen maisematilan elinkeinoaluetta (AME) sekä virkistys-, matkailu ja vapaa-ajan palvelujen aluetta (P).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus pohjautuu Bodom II -alueen ja Eskaksenmäen asemakaavan tarkistus luontoselvitykseen (Keiron 2008). Rajausta ja luokitusta voidaan jatkossa tarvittaessa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa.

113 Mustapuron jokilaakso

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 5,1 ha

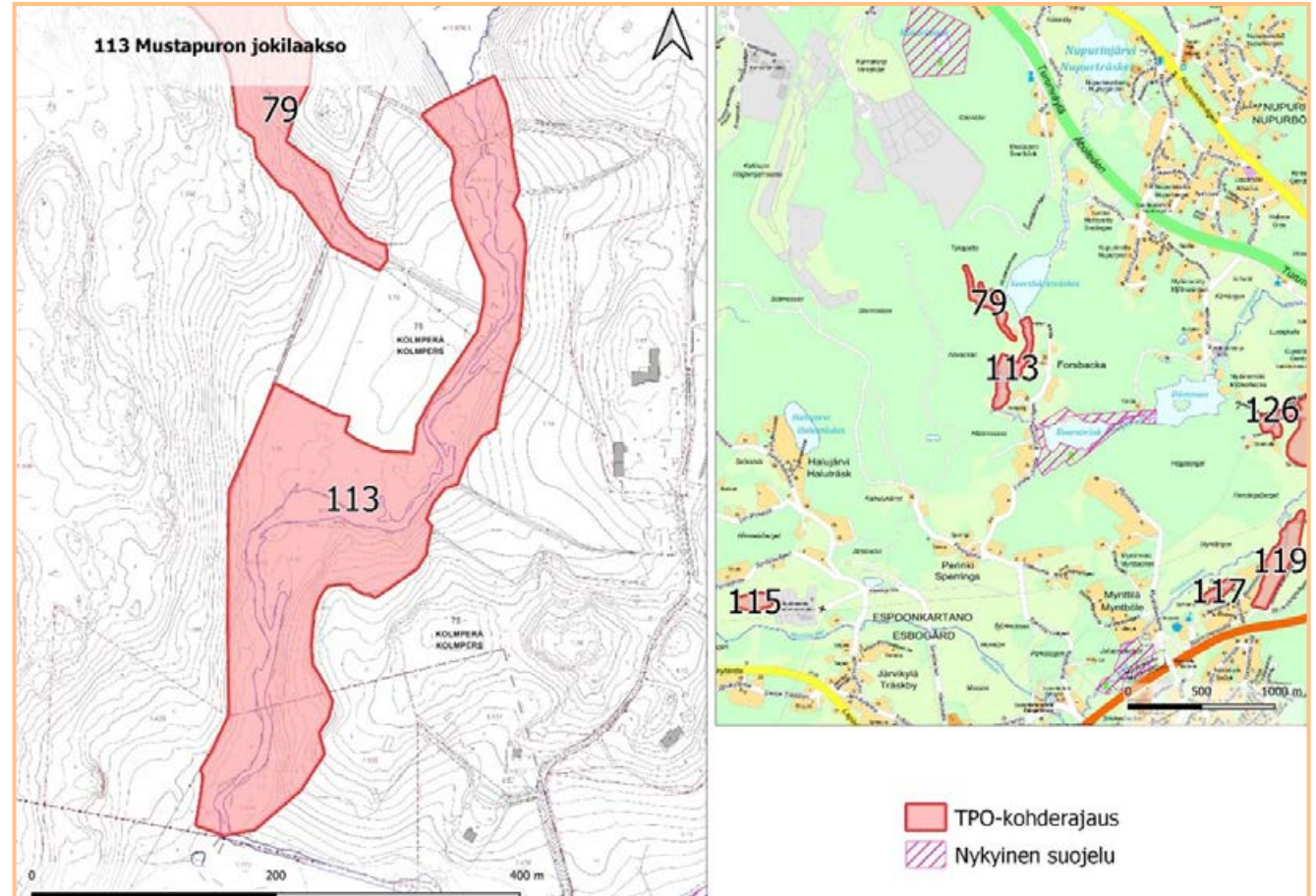
Kuvaus

Mustapuro laskee Svartbäckträsketistä alapuoliseen Kvarnträskiin. Joen yläjuoksulle laskee luoteesta Koskenmäenpuro. Joessa on kolme selkeää koskipaikkaa ja joitakin pienempiä nopeammin virtaavia kovapohjaisia osuuksia. Koskipaikoissa on pohjamateriaalina hiekkaa, soraa ja pienempää kiviainesta. Koskipaikkojen kivissä on runsaasti vesisammalia. Hitaasti virtaavat osuudet ovat pehmeöpohjaisia ja niiden syvyys ja leveys vaihtelee, paikoin on myös pieniä suvantoja. Joki on säilynyt ilman suurempia perkauksia. (Janatuinen 2009). Mustapuroa reunustaa pelto-osuudella tiheä paju- ja tuomipensaikko. Etelämpänä uoman varrella lehtomaisen kankaan metsää, tervaleppää ja haapaa on paljon. Suvantopaikoissa on mesiangervovaltaista suurruohoniittyä (Routasuo 2016)

Luontoarvot

Mustapuro luokitellaan luontotyyppinä pie-neksi havumetsävyöhykkeen joeksi.

Luontotyyppi on Etelä-Suomessa vaaran-tunut (VU). Jokivarressa on myös liito-oravan elinalue. Mustapurosta on lisäksi vanhoja kasvillisuushavaintoja mm. jokilei-nikistä ja purosätkimestä. Lajistoon kuu-luvat mm. pikkunahkiainen, koskikara ja saukko. Uhanalaisen taimenen esiintymi-sestä on aiempia tietoja, mutta nykytilanne on epävarma.

Maanomistus ja kaavatilanne

Ei kaupungin maanomistusta, muu maan-omistaja. Espoon pohjoisosien yleiskaa-vassa maa- ja metsätalousaluetta (M). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava-ehdotuksessa maa- ja metsätalousaluetta (M), sekä pohjoisosassa uutta kyläaluetta (AT) ja maakunnallinen ekologinen yhteys eteläosassa.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon virtavesiselvityksen 2008 (Janatuinen 2009) mukainen. Viimeaikaisia selvityksiä on myös Espoon pohjoisosien yleiskaavan luontoselvitys (Routasuo 2016). Rajausta ja luokitusta voidaan jatkossa tarvittaessa muuttaa inventointitiedon tar-kentuessa.

115 Järvikylän runsaslahopuustoinen metsä

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 2,2 ha.

Kuvaus

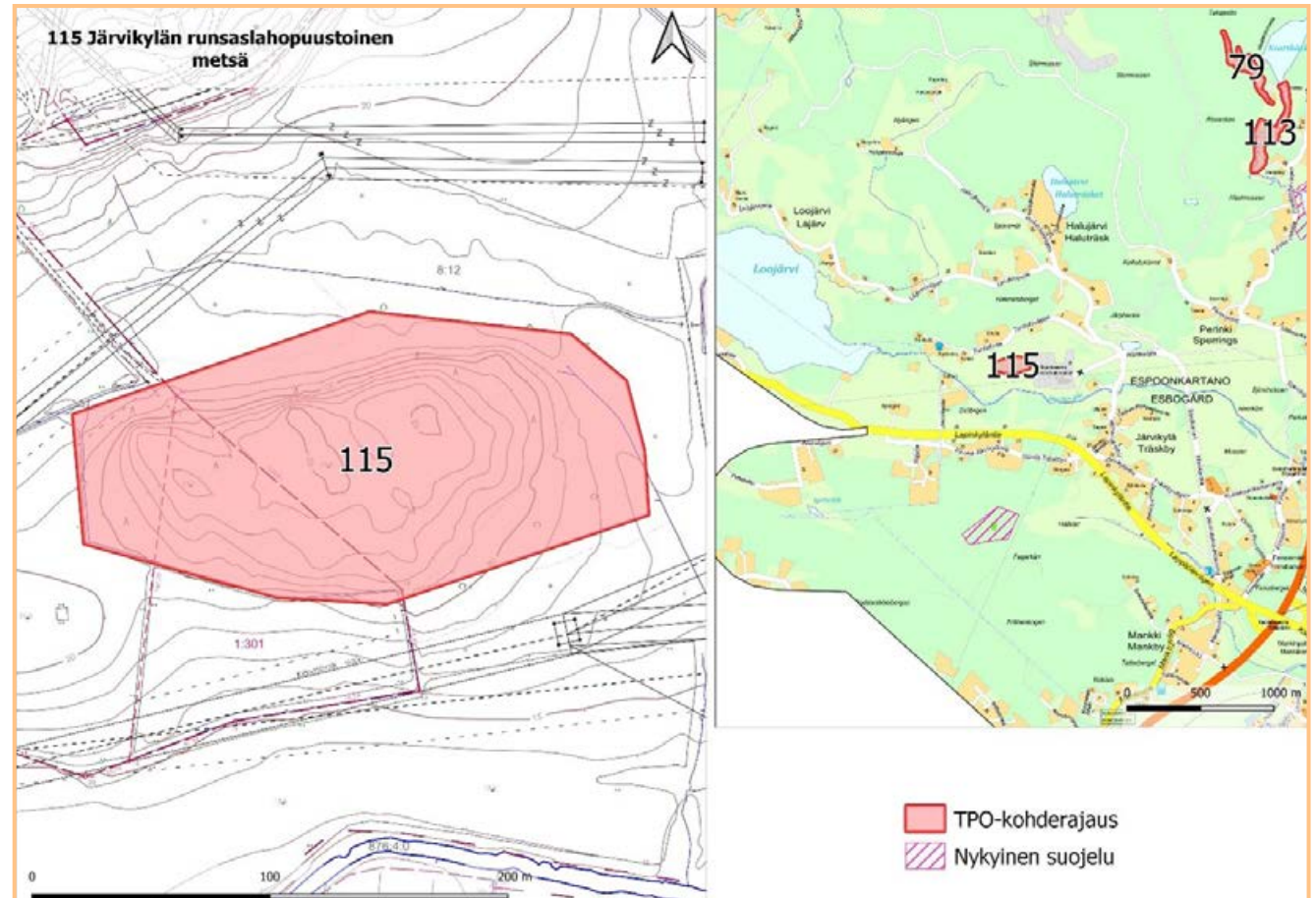
Lehtomaisen kankaan kuusisekametsää, jonka puusto on vanhaa ja jossa kasvaa kookkaita haapoja erityisesti pellon reunoilla. Melko eristynyt metsäsaareke avoimien alueiden ja sähkölinjojen välissä.

Luontoarvot

Vanhaa puustoa kasvava sekametsäsaareke, josta on löydetty liito-oravan jätöksiä. Metsikössä on runsaasti lahopuustoa ja se täyttää METSO-ohjelman valintakriteerit. LAKU-selvityksen (Faunatica 2019) mukaan ”Kohde lähes täyttää LAKU-luontotyyppi- ja yhdistelmäkriteerit. Tällöin voidaan ottaa tarkasteluun mukaan yleisten kriteerien lisäarvot eli läheinen sijainti muihin saman luontotyyppin esiintymiin ja lajistokriteerit. Näin ollen kohde voidaan luokitella maakunnallisesti arvokkaaksi.” Tässä ohjelmassa kohde on kuitenkin tulkittu paikallisesti arvokkaaksi sen pienen koon ja eristyneen sijainnin vuoksi.

Maanomistus ja kaavatilanne

Ei kaupungin maanomistusta, muu maanomistus. Espoon pohjois- ja keksiosien yleiskaavaehdotuksessa virkistysaluetta (V), reunassa sähköaseman osalta yhteiskuntateknisen huollon aluetta (ET).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Uusimaa-kaava 2050 Luontselvityskohteiden maakunnallinen arvo (Faunatica 2019) selvityksen mukainen. Rajausta ja luokitusta voidaan jatkossa tarvittaessa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeaikaisia selvityksiä myös Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys 2016 (Routasuo ym. 2016).

117 Blominmäen lehto

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 1,4 ha

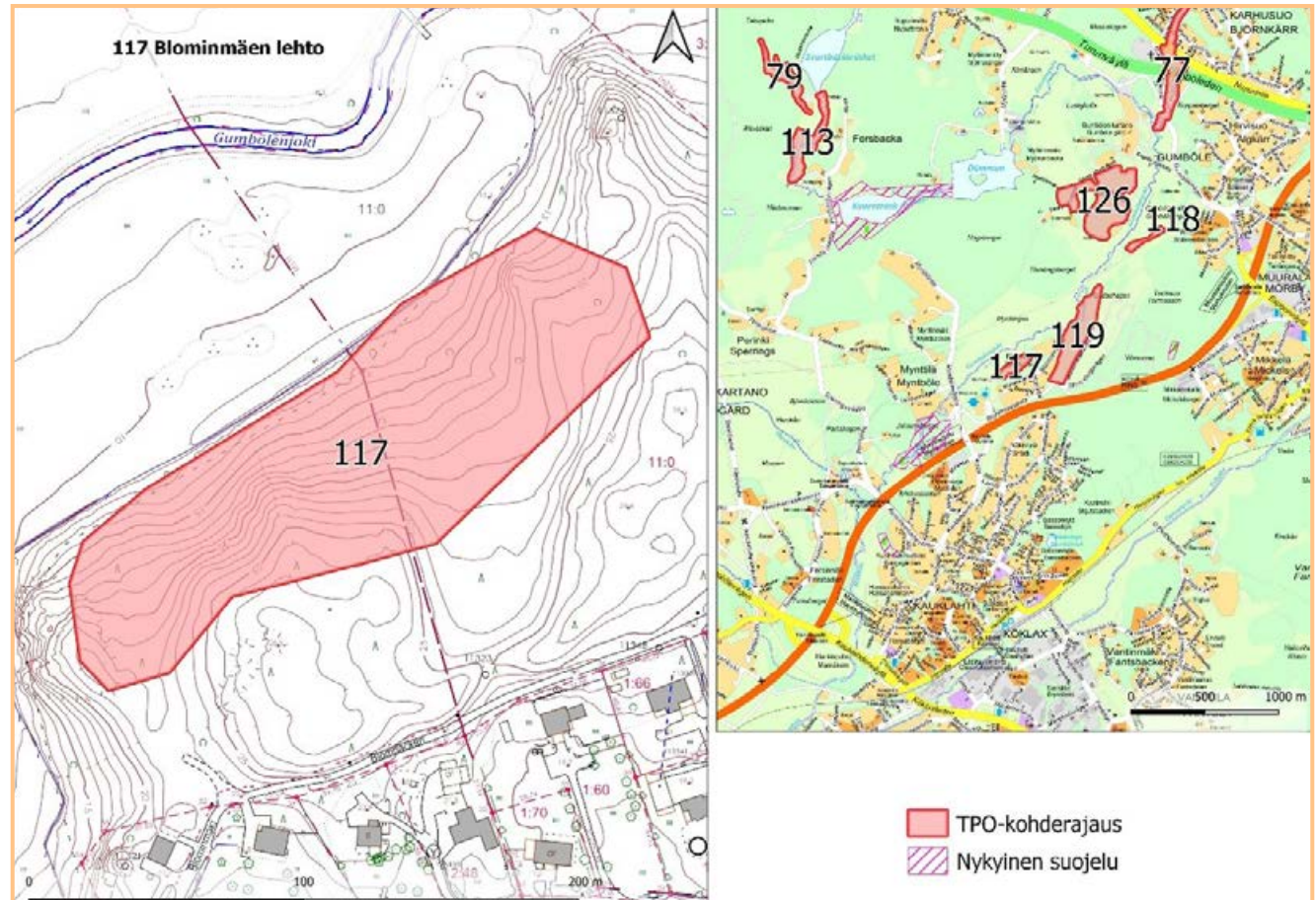
Kuvaus

Golfkenttään rajoittuvalla rinteellä on kuusivaltaista lehtomaista kangasta ja tuoretta lehtoa. Puusto on varttunutta-uudistuskypsää. Puustossa on kuusen lisäksi haapaa ja koivua, mäntyä sekä joitain tammia ja vaahteroita.

Alueella on jonkin verran tuulenskaatoja ja lahoppuuta. Alikasvoksena on tuomea, raitaa ja pihlajaa. Kenttäkerroksessa esiintyy mm. valko- ja sinivuokkoa, käenkaalia, suokeltoa, lehtotesmaa, jänönsalaattia, hiirenporrasta, kieloa, ahomansikkaa, vuohen- ja koiranputkea, lillukkaa, sormisaraa ja nuokkuhelmikkää. Lehtopen-saista lajistoon kuuluvat punaherukka, näsiä ja koiranheisi (Routasuo ym. 2016)

Luontoarvot

Tuore keskiravinteinen lehto on luontotyyppinä Etelä-Suomessa vaarantunut (VU). Metsä on myös liito-oravan elinaluetta sisältäen ydinalueen. Alueella on jonkin verran lahoppuuta. Uusimaa-kaavan 2050 LAKU-selvityksen (Faunatica 2019) mukaan Kohde on yhdistelmäkriterein perusteella maakunnallisesti arvokas. Tässä kohde on kuitenkin kokonsa, sijaintinsa ja luontoarvojensa puolesta tulkittu paikallisesti arvokkaaksi.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa virkistysaluetta (V), sekä maakunnallinen ekologinen yhteys.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Uusimaa-kaava 2050 Luontoselvityskohteiden maakunnallinen arvo- selvi-

tyksen mukainen (Faunatica 2019). Lisäksi alueelta on Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys 2016 (Routasuo ym. 2016) sekä kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot. Rajausta ja luokitusta voidaan jatkossa tarvittaessa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa.

118 Gumbölenniityn lehto

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 0,9 ha

Kuvaus

Luontokohde on lehtoa, joka sijaitsee voimalinjan ja golfkentän välissä. Alueen puusto on pääasiassa varttuvaa-varttunutta haapaa, etenkin länsiosassa on myös kuusta. Jonkin verran on nuorta vaahteraa. Kenttäkerroksessa valtalajina on kiolo, lisäksi on mm. metsäkastikkaa, hiirenporrasta, metsäalvejuurta ja vuohenputkea. Paikoin on tuomipensaikkoa ja nuorta pihlajaa (Routasuo ym. 2016).

Luontoarvot

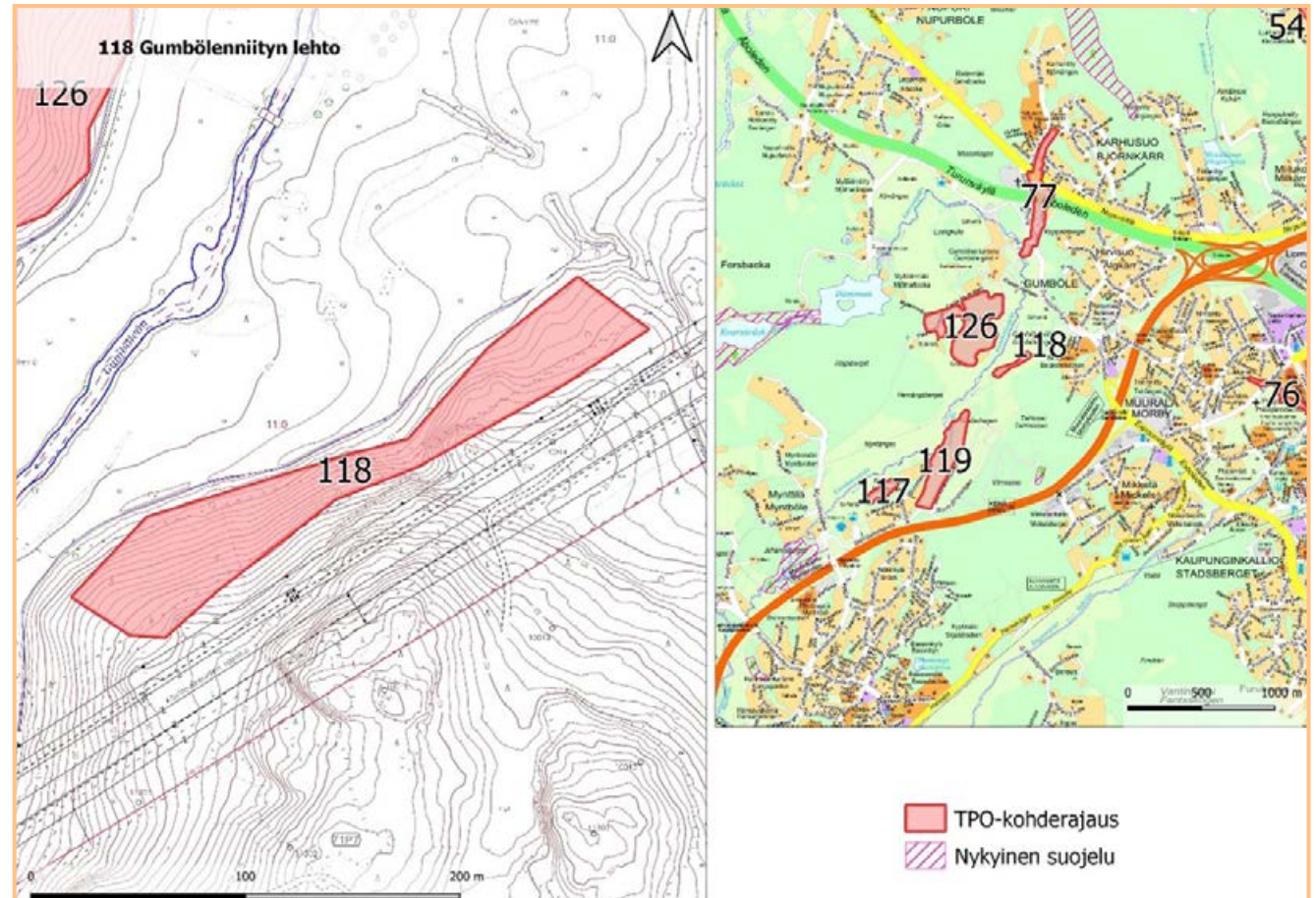
Metsäalue on tuoretta runsasravinteista lehtoa, joka on luontotyyppinä Etelä-Suomessa äärimmäisen uhanalainen (CR). Alue on myös liito-oravan elinaluetta. Uusimaa-kaavan 2050 LAKU-selvityksen (Faunatica 2019) mukaan Kohde on yhdistelmäkriteerin perusteella maakunnallisesti arvokas. Tässä kohde on kuitenkin kokonsa, sijaintinsa ja luontoarvojensa puolesta tulkittu paikallisesti arvokkaaksi.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon keski- ja pohjoisosien yleiskaavaehdotuksessa alue on virkistysaluetta (V), lisäksi maakunnallinen ekologinen yhteys.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Uusimaa-kaava 2050 Luontoselvityskohteiden maakunnallinen arvo -selvityksen mukainen (Faunatica 2019). Lisäksi

alueelta on Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys 2016 (Routasuo ym. 2016) sekä kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot. Rajausta ja luokitusta voidaan jatkossa tarvittaessa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa.

119 Blominmäki

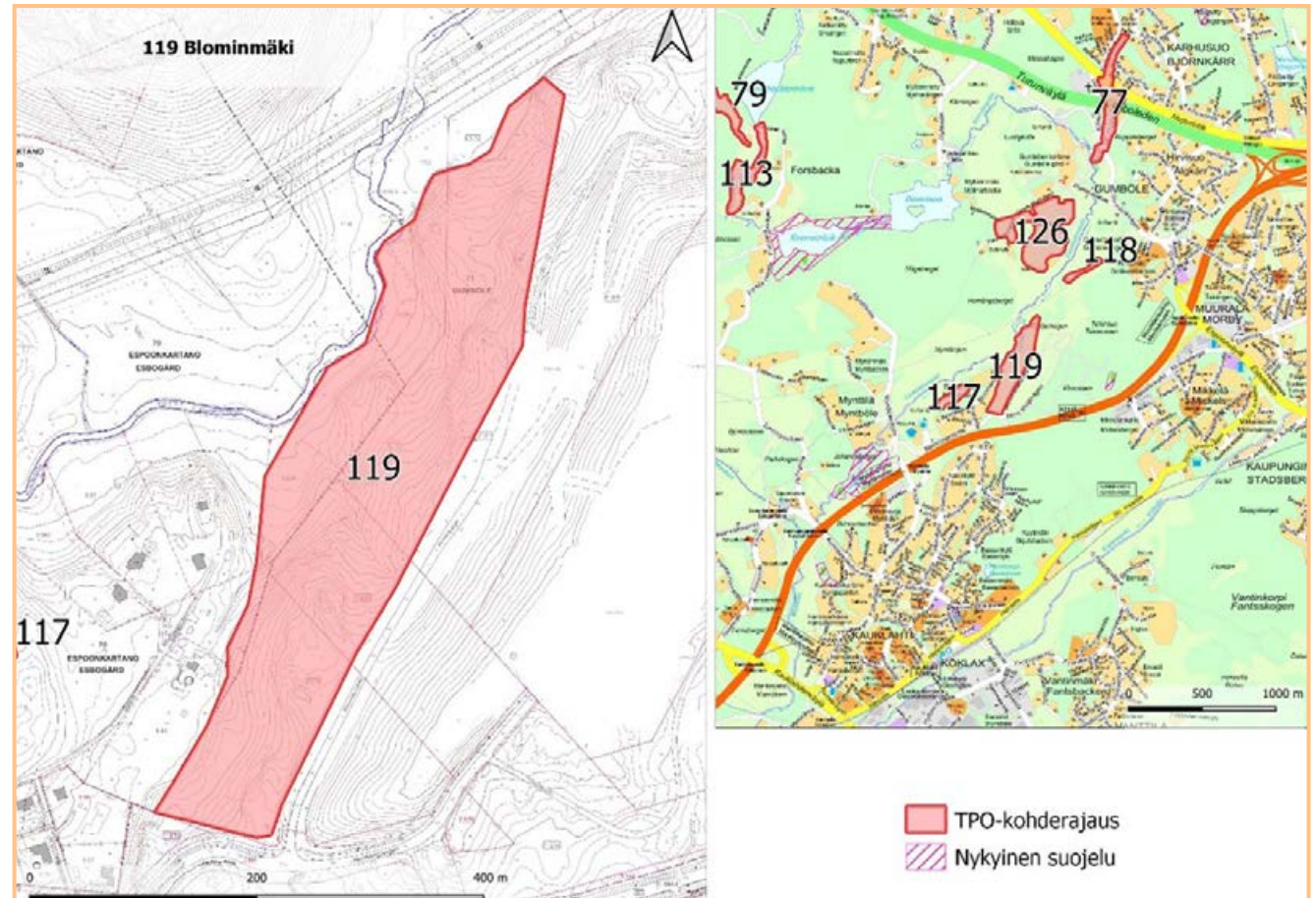
Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 8 ha

Kuvaus

Gumbölenjoen laaksoon viettävä metsäinen rinne. Alueen pohjoispuolisko on puustoltaan varttunutta tuoretta lehtoa, jota leimaavat kookkaat haavat ja runsas lahoppuusto. Eteläpää on varttunutta, runsaslahoppuustoista lehtomaisen kankaan kuusikkoa. Näiden välissä on hoidetumpi metsäkuvio, jossa on varttunutta, mutta aukkoisempaa sekapuustoa.

Luontoarvot

Miltei puolet alueesta on käenkaali-oravanmarjatyypin lehtoa (VU). Eteläpään lehtomaisen kankaan kuviolla on poikkeuksellisen paljon lahoppuuta. Blominmäen länsipuolinen metsäalue täyttää luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset pohjoisinta päätä lukuun ottamatta. Rinne-metsä täyttää METSO-ohjelman kriteerit. (Lammi 2020). Selvityksen suosituksen mukaan Ratalinjan etelä- ja pohjoispuolinen rinne tulisi säilyttää mahdollisimman luonnontilaisena joko luonnonsuojelualuepäätöksellä tai kaupungin omalla päätöksellä. Alueella on runsas liito-oravaesiintymä sisältäen ydinalueen, sekä harvinaisen, silmälläpidettävän (NT) rakkosammalen esiintymä.

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Espoon kaupunki. Asema-kaavassa virkistysaluetta (VL). Blominmäen eteläosassa EV/LR-merkintä (Espoo-Salo-radan linjaus).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma Kohdekartoituksen 2020 (Lammi 2020) mukainen. Jatkossa maankäytön tilanteen mm. ratalinjauksen tarkentuessa voidaan rajasta tarkentaa ja tarkastella suojelualueen perustamistarvetta osalle aluetta.

126 Backäkernin metsä

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 13,1 ha

Kuvaus

Varttunutta sekametsää, jonka puusto on kuusta, koivua ja mäntyä, sekä haapaa, sekä varttunutta lehtomaisen kankaan kuusivaltaista metsää, jossa on runsaasti haapaa ja koivua. Metsäalueen pohjoisosassa on varttuvaa osin istutettua lehtipuuvalltaista metsää, haavan ja vaahteran lisäksi on paikoin pähkinää. Metsäalueen eteläosa on kuusivaltaista varttuvaa tuoreen kankaan sekametsää. (Routasuo 2016)

Luontoarvot

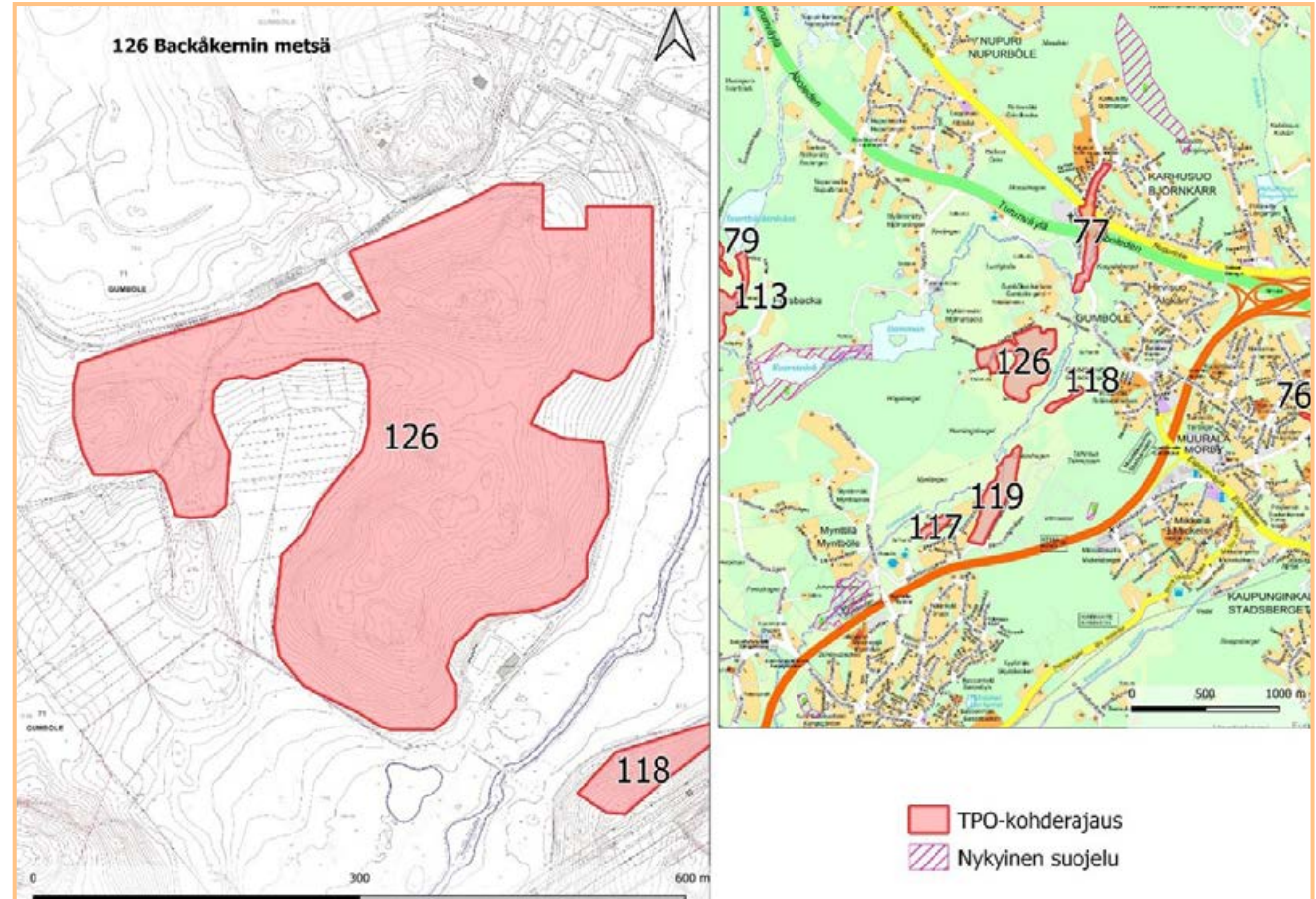
Ekologisen verkoston nykytilaselvityksessä havaittu tärkeä arvokokonaisuus kangas- ja kalliometsiä, sijaitsee maakunnallisella ekologisella yhteysalueella. METSO I-luokan kriteerit täyttäviä kuvioita. LAKU-kriteerit täyttäviä alueita (Faunatica 2019). Liito-oravan elinalueita.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksen mukaan virkistysaluetta (V) sekä maakunnallinen ekologinen yhteys.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty ekologisen verkoston nykytilaselvityksen pohjalta, huomioiden Uusimaa-kaava 2050 Luontoselvityskohdeiden maakunnallinen arvo- selvityksen (Faunatica 2019) maakunnallisesti arvok-

kaat alueet. Rajausta ja luokitusta voidaan jatkossa tarvittaessa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeaikaisia selvityksiä Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys (Routasuo 2016), lisäksi Espoon luonnonhoidon metsäkuviotiedot.

133 Lukukallion metsä

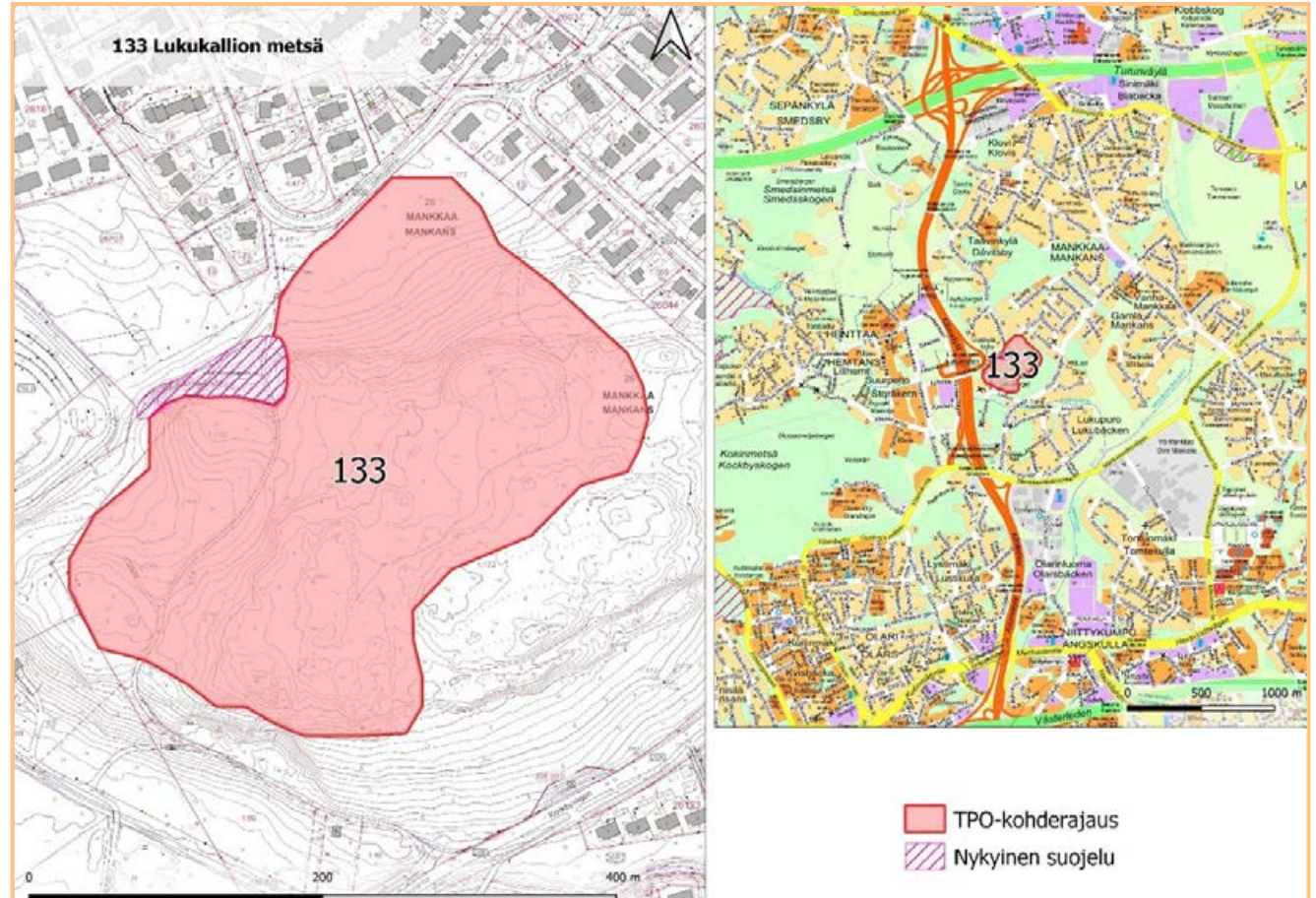
Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 8,3 ha

Kuvaus

Karu kallioalue, jolla kasvaa kanervaa, puolukkaa ja metsälauhaa. Eteläosassa on vanhaa, matalaa männikköä, keloja on siellä täällä. Kallion eteläreunassa on matala jyrkänne, jonka kasvilajistoon kuuluvat mm. isomaksaruoho, kallioimarre, mäkitervakko ja liuskaraunioinen. Rinteillä tuoreen kankaan sekametsää, kallioharjanteiden välissä myös kausikuiva painanne. Pohjoisrinne on vaihtelevaa kangasmetsää. Puusto on järeymässä ja maalaho puuta on kohtalaisesti. Alarinne on lehtomaista kangasta, jonka kasvilajistoon kuuluvat mm. valkovuokko, käenkaali ja kosteimmilla paikoilla hiirenporras. Pähkinäpensaita esiintyy runsaasti myös suojellun pähkinälehdon ulkopuolella (Lammi ym. 2019).

Luontoarvot

Jyrkänne lähiympäristöineen on metsälain mukainen arvokas ympäristö, huomionarvoista kalliolajistoa. Alarinteissä lehtolajistoa mm. pähkinäpensaita. Huomattava osa alueesta täyttää Metso-ohjelman valintakriteerit. Alueella esiintyy uhanalaisia lajeja, kuten liito-oravaa ja lahokaviosamalta, silmälläpidettävää rakkosammalta sekä huomionarvoisia lintulajeja. Alueella on lisäksi merkitystä lepakoille.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon eteläosien yleiskaavassa alue on virkistysaluetta (V) sekä tiivis ja matala-asuntoaluetta (A2).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus pohjautuu Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksessä havaittuun arvokokonaisuuteen. Viimeisimpiä selvityksiä alueelta on Luontoselvitys Nygrannaksen asemakaavaa ja asemakaavamuutosta varten (Lammi ym. 2019). Rajausta ja luokitusta voidaan jatkossa muuttaa suunnitelmien tarkentuessa.

134 Käärmesaari

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 8,3 ha

Kuvaus

Metsäinen ja kalliainen saari, jossa on tuoretta kangasmetsää ja rantakasvillisuutta. Lahopuuta on tavanomaista enemmän. Pohjoisosassa on sammaloitunut kivikko, joka lienee joskus ollut rantaa, sen lähellä pieni rahkasammaleinen neva. Louhikko on metsälain 10 § tarkoittama tärkeä elinympäristö. Eteläkärjen kallioilla kasvaa ketomaista kasvillisuutta. Länsirannalla on karkeassa hiekassa tyypillistä ulomman saariston rantakasvillisuutta

Luontoarvot

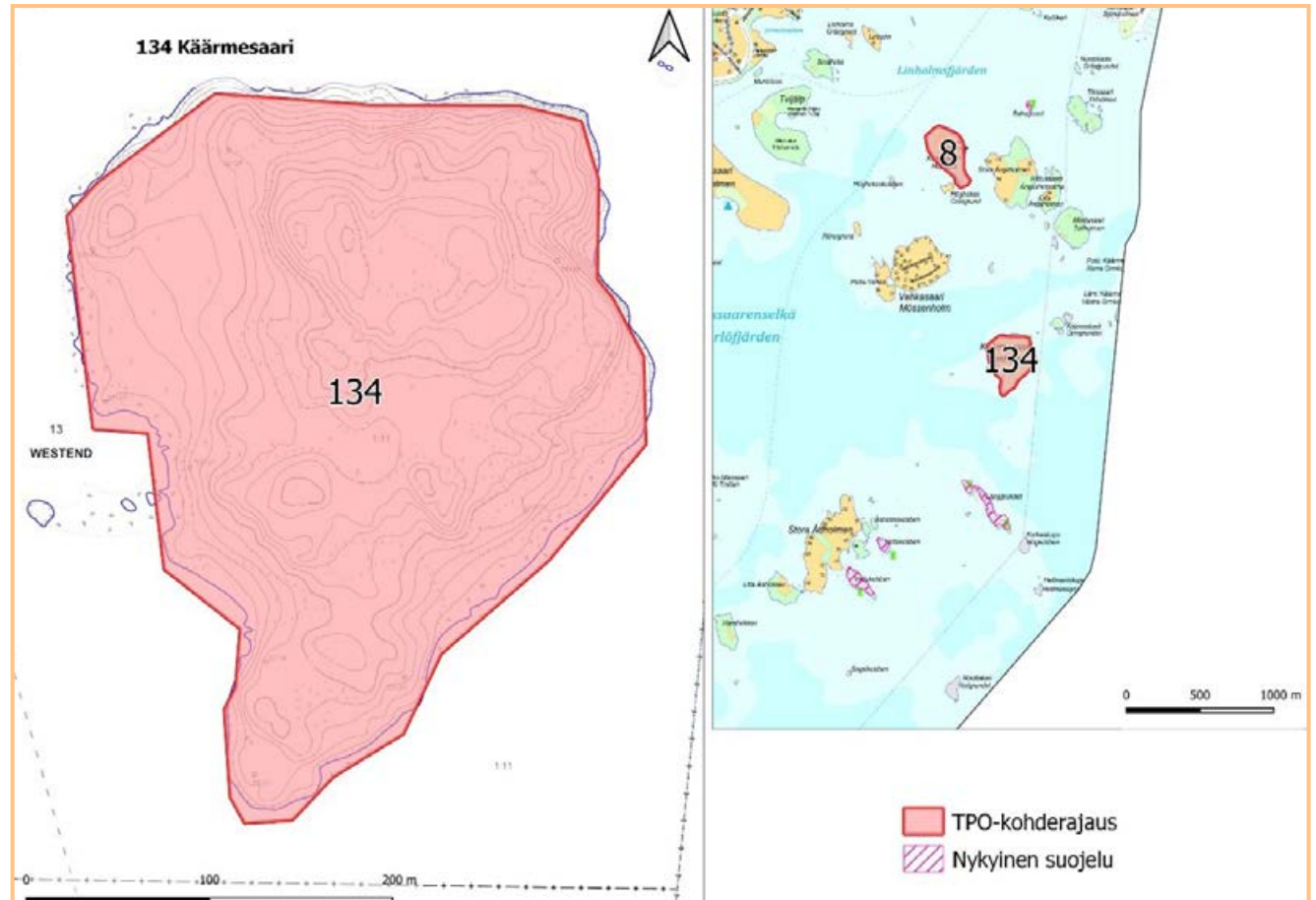
Arvioitu kaupungin omistamien saaristometsien parhaimmiston puuston luontomaisuuden, lahpuustoisuuden ja lajiston osalta. Myös kooltaan saaristometsänä merkittävä. Arvokohteet louhikko ja hiekkaranta, ketokasvillisuutta.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon eteläosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus kattaa saaren kokonaisuudessaan. Viimeisimpiä selvityksiä Saariston osayleiskaavan luontoselvitys 2011 (Keiron 2012). Rajausta ja luokitusta voidaan jatkossa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa.

140 Sammalvuori

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 37,1 ha

Kuvaus

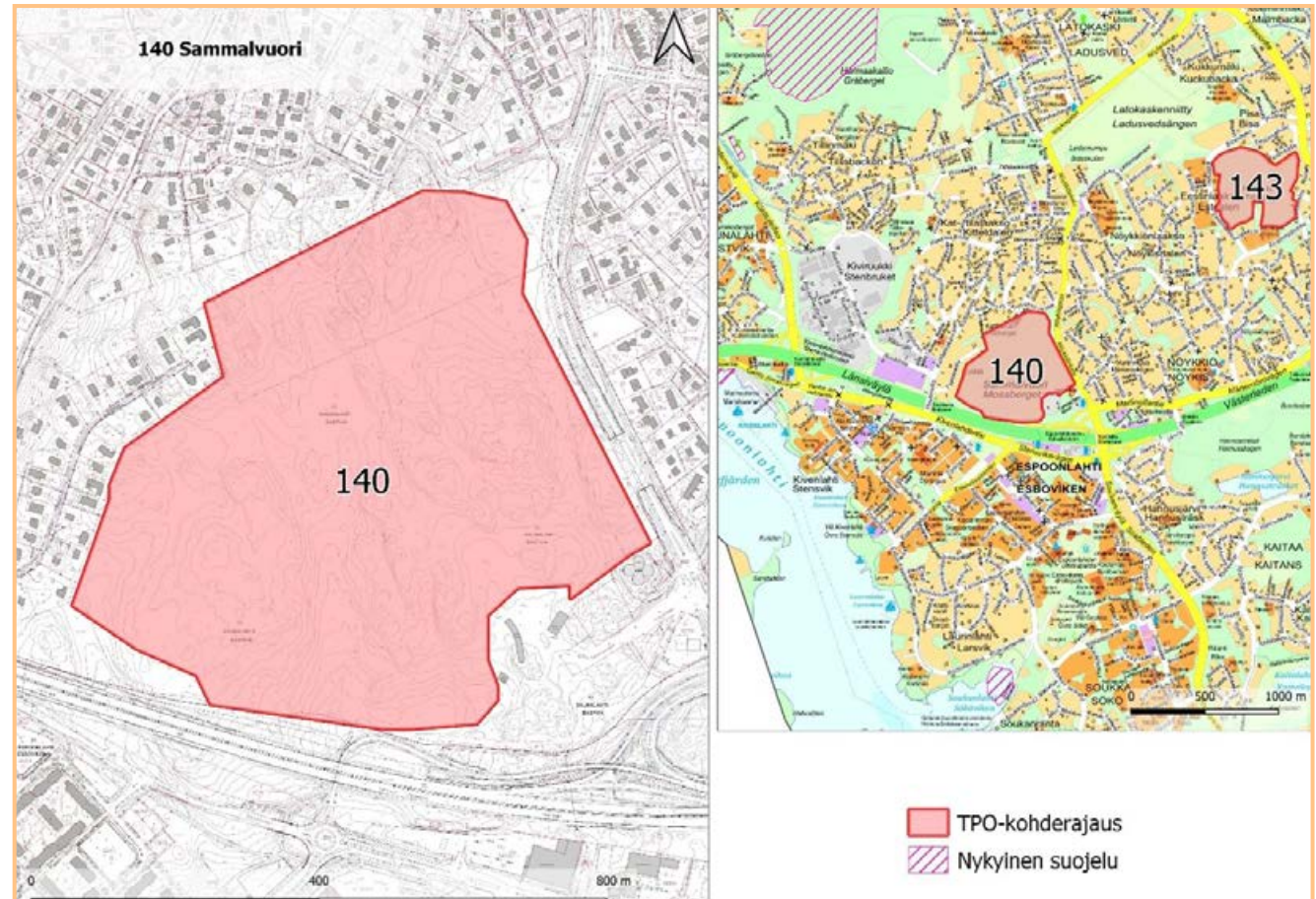
Sammalvuori on kokonsa ja yhtenäisyytensä vuoksi ilmeinen luonnon ydinalue metsiltään pirstoutuneessa Keski-Espoossa.

Suuri osa alueen itäosasta on vanhapuustoista kalliometsää ja avokalliota. Laajin avokallioalue on Fågelberget itäosan keskellä. Kalliokasvillisuus on virkistyskäytön takia joillain paikoilla kulunut, mutta kalliot ovat edelleen maisemallisesti hyvin arvokkaita. Kallioalueita ympäröivät luonnontilaistuva, varttunut tai uudistusikäinen, havupuuvaltainen kangasmetsä ja monimuotoisuutta rikastuttavat soistumat. (Faunatica 2019c)

Luontoarvot

Alueella on tunnettuja liito-oravan elinympäristöjä sekä METSO-ohjelman I-, II- ja III-luokan kriteerit täyttäviä lehto-, korpi-, räme- ja kangasmetsäkuvioita, joissa on luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita rakennepiirteitä. Korvet, rämeet ja lehdot ovat lisäksi uhanalaisia luontotyyppisiä. (Faunatica 2019c; Faunatica 2018) Tunnistettu noro (Metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö) Sammalvuorenojan yläosassa (Sitowise 2020).

Sammalvuori on lepakoille tärkeä alue. Koko Sammalvuoren alue on myös linnustollisesti arvokas, ja se tulisi säilyttää

maankäytön muutosten ulkopuolella. (Faunatica 2019c)

Sammalvuori on Etelä-Espoon ekologisen verkoston kannalta tärkeä luontoalue ja Sammalvuoren alueelta tulisi turvata ekologiset yhteydet muille laajemmille luontoalueille, varsinkin Hannusmetsään ja Keskuspuistoon (Faunatica 2019c; Faunatica 2018).

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistaja. Espoon eteläosien yleiskaavassa pääosin virkistysaluetta (V), pieneltä osin julkisten palvelujen ja hallinnon aluetta (PY) sekä työpaikka-alue (TP)

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä

ja se noudattelee tunnettuja arvokkaita kokonaisuuksia. Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa.

Viimeisimpiä selvityksiä alueelta ovat mm. Espoon Sammalvuoren itäosan luontoselvitykset vuonna 2019 (Faunatica 2019c), Espoon Kiviruukin osayleiskaava-alueen luontoselvitykset vuonna 2018 (Faunatica 2018), Sammalvuori Espoo luontoselvitykset 2011 (Ympäristötutkimus Yrjölä Oy 2011).

141 Uusmäen metsä

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 53,3 ha

Kuvaus

Uusmäen metsä on aluetta halkaisevaa voimalinjaa lukuun ottamatta yhtenäinen metsäalue. Metsäalue on kehittynyt luontoarvojen puolesta olennaisesti 2000-luvulla, ja liito-oravan lisäksi sinne on levittäytynyt myös vaateliaampaa lahopuulajistoa. Alue sijaitsee maakunnallisesti arvioituna erittäin tärkeällä ylikunnallisella sijainnilla yhdistäen Espoon, Helsingin ja Vantaan tärkeitä luontoviheralueita toisiinsa.

Luontoarvot

Alueella on paljon liito-oravan elinalueita ja kulkuyhteys ja erityisesti alueen eteläosasta on runsaasti uhanalaisen lahokaviosammalen havaintoja (mm. Ympäristösuunnittelu Enviro 2020).

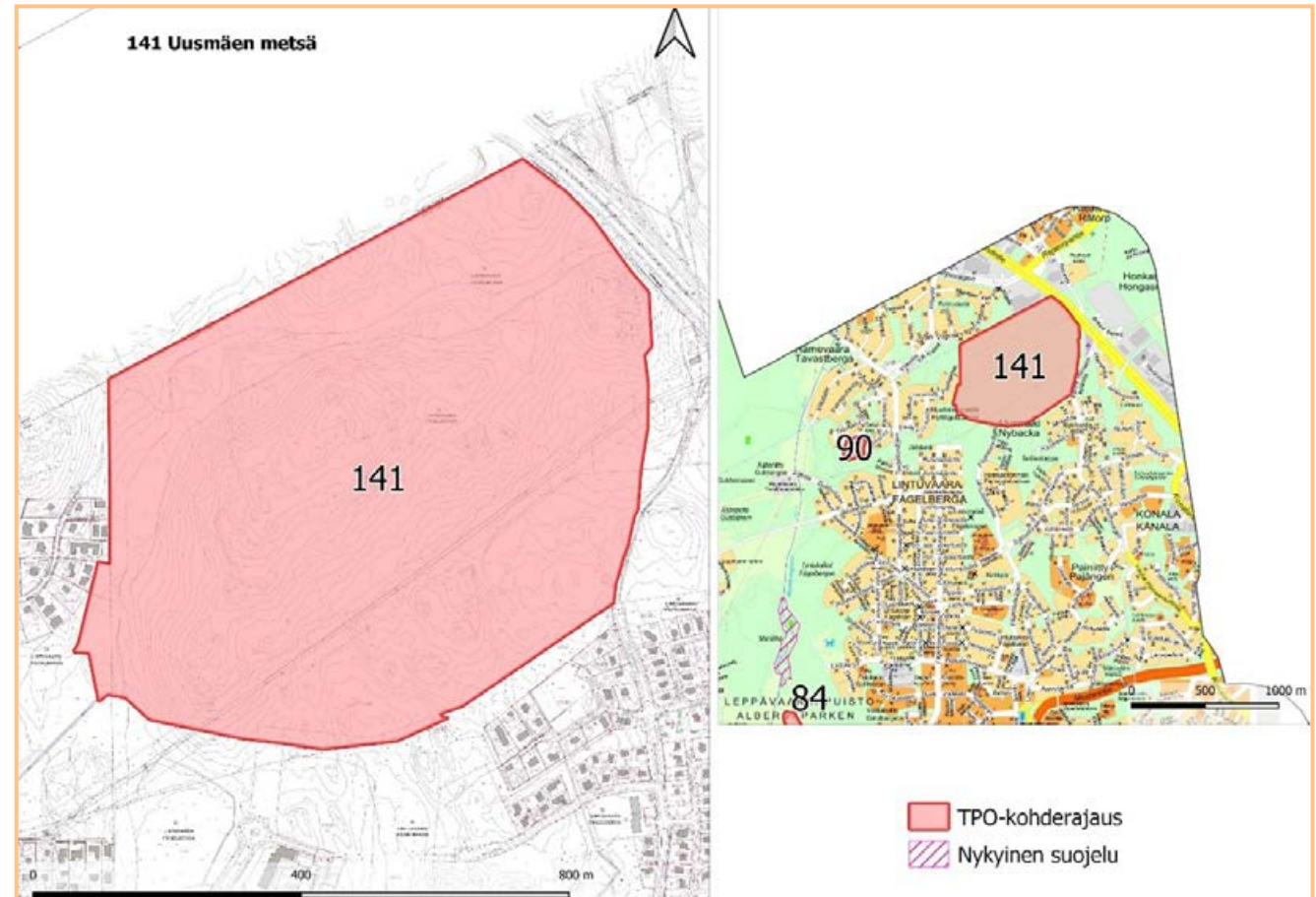
Alueella on METSO-ohjelman I- ja II-luokan kriteerit täyttäviä lehto-, korpi- ja kangas-metsäkuvioita. Lisäksi alueelta on tunnistettu ainakin kaksi metsälain arvokasta elinympäristöä, kallio ja puro. (Espoon kaupunki, luonnonhoidon metsäkuviotiedot 2020)

Uusmäen metsän aluetta, varsinkin pohjoisosan kallioaluetta, suositeltiin säästet-

täväksi jo vuoden 2002 luontoselvityksessä (Jaakko Pöyry Infra, Maa ja Vesi Oy 2002).

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja on Espoon kaupunki. Espoon eteläosien yleiskaavassa alueella on virkistysaluetta (V), tiivistä ja matalaa asuntoaluetta (A2), työpaikka-aluetta (TP), pieneltä osin julkisten palvelujen ja hallinnon

aluetta (PY), joukkoliikenteen varikkoalue (JL), alueen läpi kulkee joukkoliikenteen yhteystarve sekä merkittävästi parannettavia ja uusia liikenneverkon osuuksia.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä ja se noudattelee tunnettujen luontoarvokokonaisuuksien rajoja. Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa.

Viimeisimpiä selvityksiä alueelta ovat mm. Espoon Lintulaaksontien alueen laho-kaviosammalselvitys ja Lintulaaksontien liito-oravaselvitys 2020 (Ympäristösuunnittelu Enviro 2020), Uusmäen liito-oravaselvitys (Ympäristötutkimus Yrjölä 2017), Uusmäki - Painiityn alueen luontoselvitys (Jaakko Pöyry Infra, Maa ja Vesi Oy 2002). Lisäksi alueelta on olemassa Espoon kaupungin luonnonhoitokuviot.

142 Rullavuori

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 21,2 ha

Kuvaus

Hyljelahdessa sijaitseva Rullavuori on lähi- ja arvometsistä koostuva kokonaisuus. Metsät ovat pääosin eri-ikäisrakenteisia ja monilajisia kangas- ja kalliometsiä. Arvokas geologinen kohde, Rullavuoren kalliopuutarha (Petrell 2006) sijaitsee Rullavuoren keskellä. Alueen keskellä on laaja-alainen kalliomännikkö, jossa on voimakasta pin-

nanmuotojen vaihtelua ja jyrkänne alueen luoteisosassa (Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot).

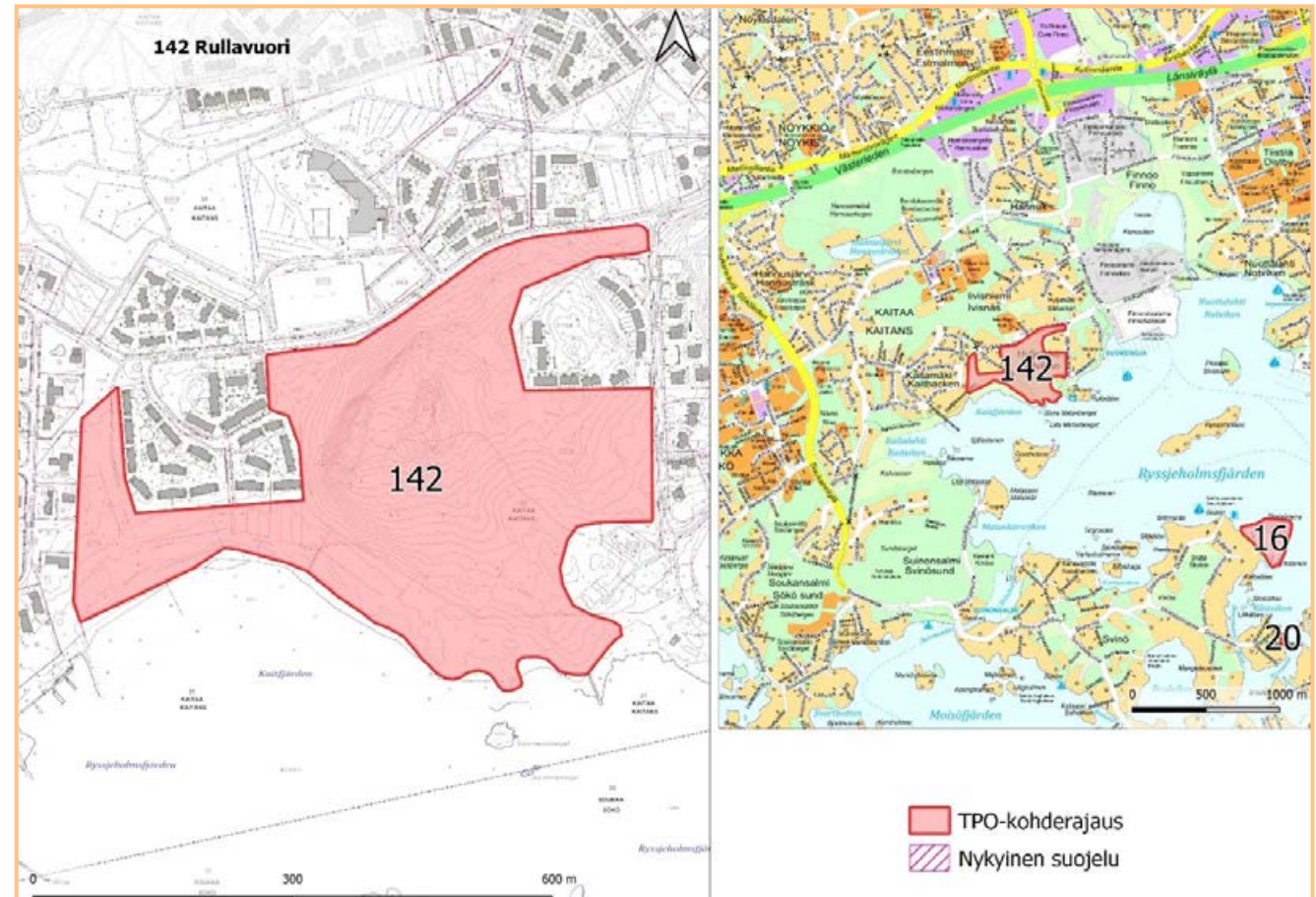
Luontoarvot

Alueella on runsaasti liito-oravan elinympäristöjä, useita METSO-ohjelman I- ja II-luokan kriteerit täyttäviä lehto- ja kangasmet-

säkuvioita, sekä arvokas geologinen kohde (Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviot).

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Espoon kaupunki. Voimassa olevan asemaakaavan pääosin luonnontilassa säilytettävää puistoaluetta (PL1). Kaitaa-livisniemi osayleiskaavassa pääosin virkistysaluetta (V), pieneltä osin muuta (P,

A3). Läntisin osa aluerajauksesta on lisäksi s-1 (alueen osa, jolla sijaitsee liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja). Rulla-vuori on kyläkuvallisesti tai maisemakuvallisesti merkittävää aluetta (Kaitaa-livisniemi OYK).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä ja se on rajattu pitämään sisällään alueen yhtenäinen metsäkokonaisuus. Rajaus noudattelee voimassa olevan asemakaavan viheralueita sekä kaupungin luonnonhoidon kuvioita. Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa.

Viimeisimpiä selvityksiä alueelta ovat mm. useat liito-orava-selvitykset, Espoon geologiset kohteet (Petrell 2006). Lisäksi alueelta on Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot.

143 Eestinkallio

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 23,6 ha

Kuvaus

Eestinkallio on edustava vanhapuustoisten ja eri-ikäisrakenteisten kangas- ja kalliometsien kokonaisuus.

Luontoarvot

Alueella on liito-oravan elinympäristöjä sekä useita METSO-ohjelman II-luokan kriteerit täyttäviä lehto- ja kangasmetsäkuvioita (Espoon kaupungin luonnonhoidon

kuviot). Lisäksi alueella on runsaasti lahoppua sekä havaintoja uhanalaisesta lahokaviosammalesta (EN).

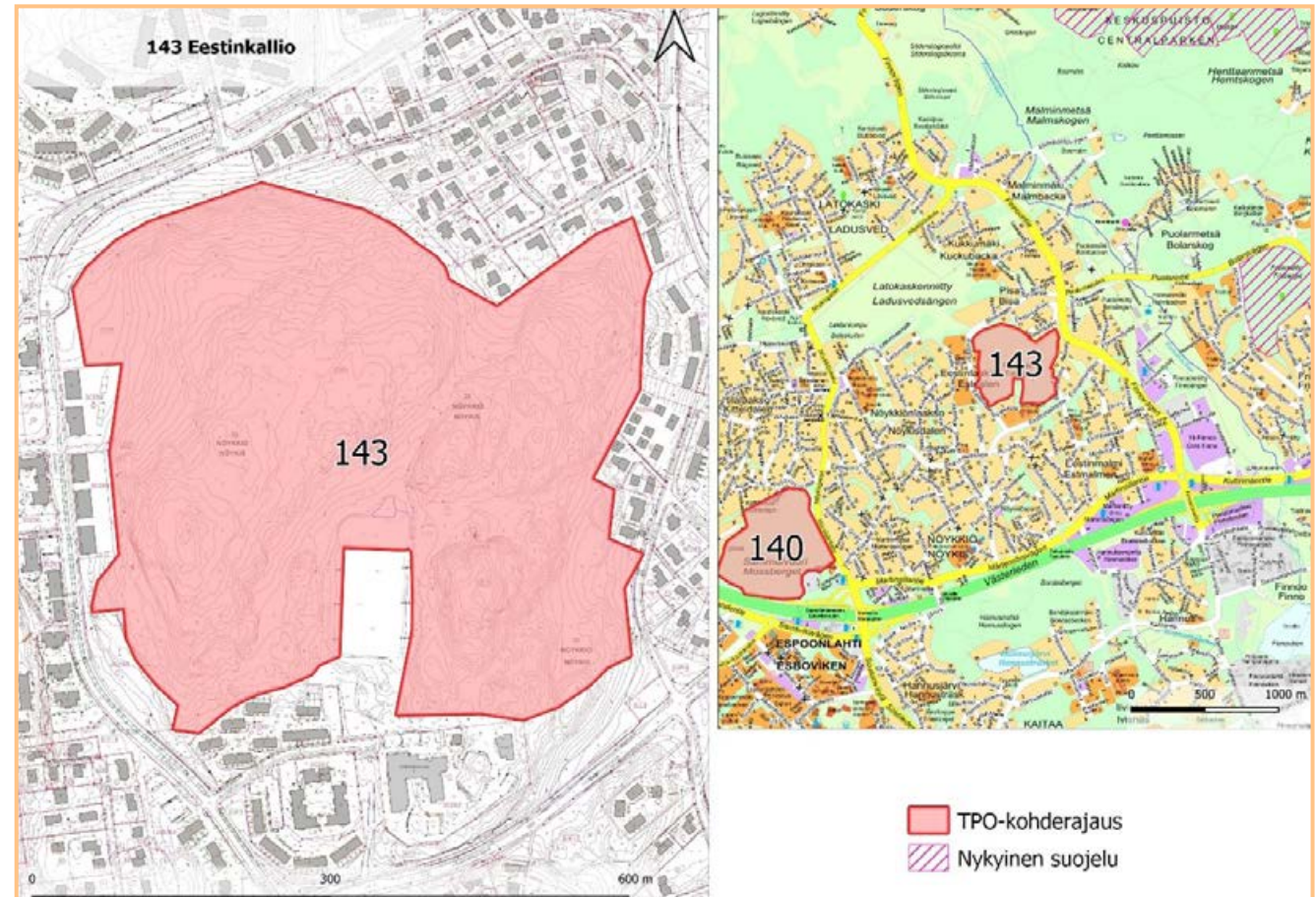
Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Espoon kaupunki. Voimassa olevan asemakaavan puisto- ja lähivirkistysaluetta (P, VL). Espoon eteläosien

yleiskaavassa pääosin virkistysaluetta (V), hieman asuinalueita (A2).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä ja se noudattelee voimassa olevan asemakaavan viheralueita sekä kaupungin luonnonhoidon kuvioita. Rajausta voidaan

tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuuessa.

Viimeisimpiä selvityksiä alueelta ovat mm. useat liito-orava-selvitykset (mm. Ees-tinkallion liito-oravaselvitys 2017). Lisäksi alueelta on Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot.

144 Kilonkallio

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 6,4 ha

Kuvaus

Kilonkallio on monipuolinen ja monimuotoinen metsäalue Turuntien, Kuninkaistenportin, Ritarintien sekä Kilonkallion asuinalueen välissä. Alueella on mm. vanhaa kalliometsää, avokalliota sekä vanhoja järeitä kuusikoita. Alueen pohjoisosassa on metsittyvää maisemaniittyä ja sekä puronvarsilehtoa.

Luontoarvot

Alueella on liito-oravan elinympäristöjä sekä useita METSO-ohjelman I- ja II-luokan kriteerit täyttäviä kallio-, lehto- ja kangasmetsäkuvioita (Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot). Etenkin alueen keskiosan kuvioilla on paikoin runsaasti lahoppuuta. Lisäksi eteläosassa on jalopuustoisia METSO III-luokan kangasmetsäkuvioita. Pohjoisosien metsittyvät niityt ovat palautumassa luontoarvoja omaaviksi tuoreiksi ja kosteiksi lehdoiksi (Savola 2020).

Maanomistus ja kaavatilanne

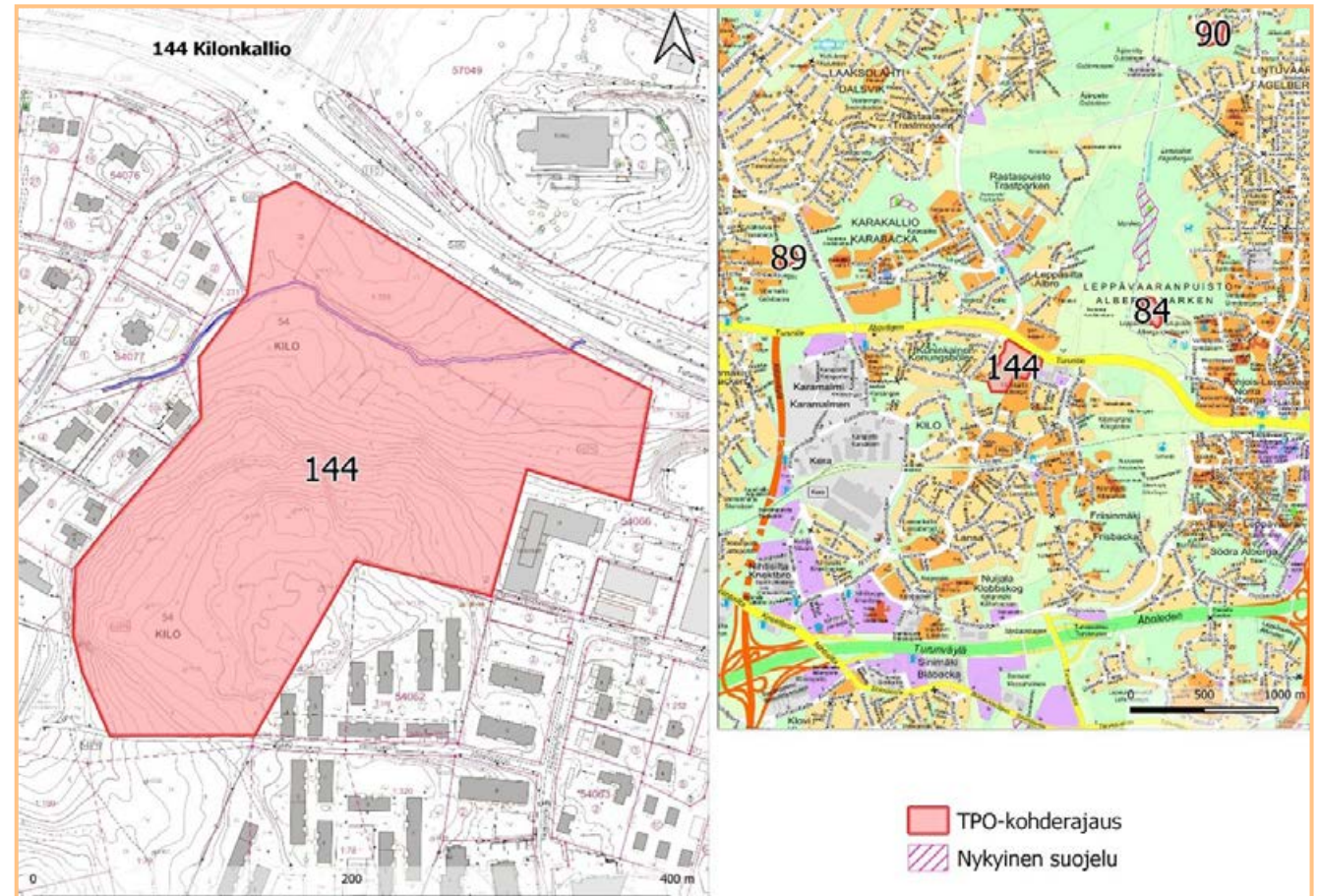
Maanomistaja Espoon kaupunki. Voimassa olevan asemakaavan puistoalueita (PL, VP). Espoon eteläosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhtey-

dessä ja se noudattelee voimassa olevan asemakaavan viheralueita sekä kaupungin luonnonhoidon kuvioita. Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuuessa.

Viimeisimpiä selvityksiä alueelta ovat mm. liito-orava-selvitykset (ELKS). Lisäksi alueelta on Espoon kaupungin luonnon-

hoidon kuviot sekä Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin havaintotiedot (Savola 2020).

145 Kauriskallio

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 5,2 ha

Kuvaus

Yhtenäinen vanhapuustoisten kalliomet-sien sekä karujen kangasmetsien kokonai-suus, jolla on METSO-arvoja sekä maisema-arvoja. Histan seudun edustavimpia kalliomet-sien ja karujen metsien kokonai-suuksia, varsinkin yli 200-vuotiaiden män-tyjen vallitsema laajin kalliometsäalue on vaikuttava.

Luontoarvot

Paikallisesti erittäin arvokas kohde. Alueen kangasmetsäkuviot täyttävät suurelta osin METSO-ohjelman II-luokan kriteerit (Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviot).

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Espoon kaupunki. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa pääosin virkistysaluetta (V) ja osin pientaloaluetta (AP). Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavan (POKE) luonnoksessa alue on lähes kokonaan virkistysaluetta (V) ja pieneltä osin asuntovaltaista aluetta (A3).

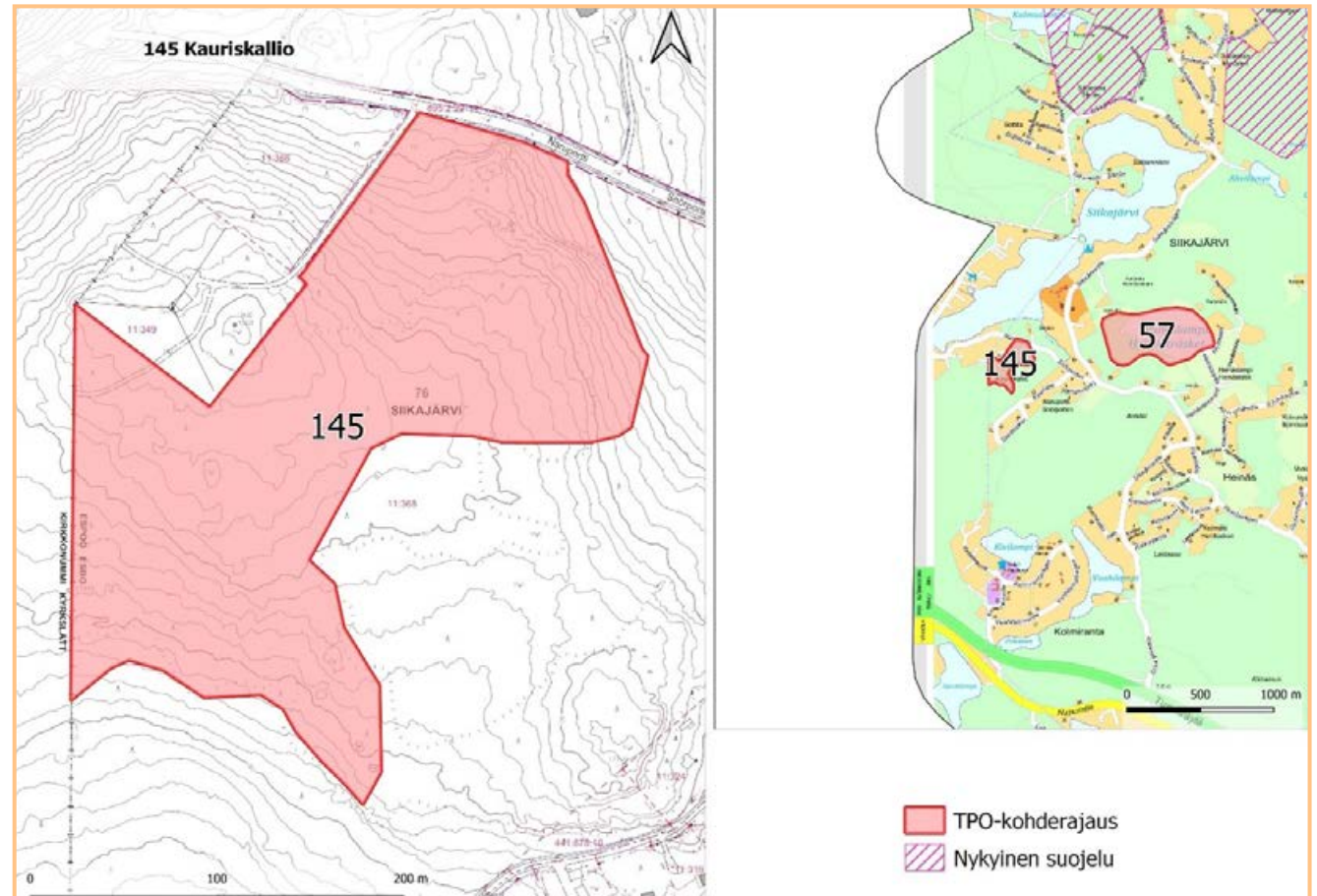
Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä ja se noudattelee kaupungin luonnonhoi-

don kuvioita. Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa.

Viimeisimpiä selvityksiä alueelta ovat mm. Hista-Siikajärvi-Nupuri-osayleiskaava, Luontoselvitys yleiskaavatyötä varten (Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2006). Lisäksi alueelta on Espoon kaupungin

luonnonhoidon kuviotiedot sekä Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin havaintotie-dot (Savola 2020).

150 Himmelbergetin rinnenmetsät

Osio 2, lk. 4. Pinta-ala 4,8 ha

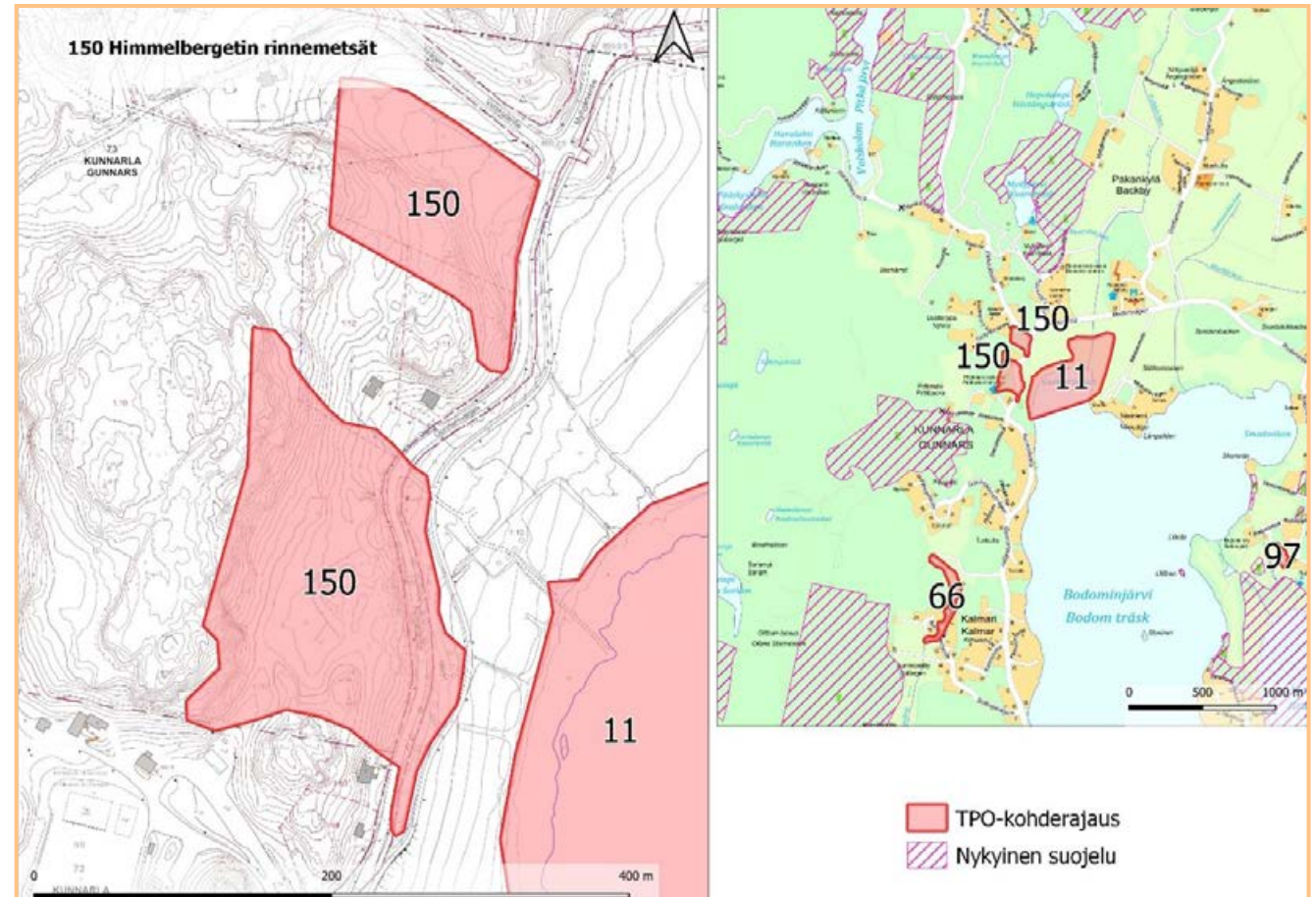
Kuvaus

Rajaus käsittää Himmelbergetin itä- ja luoteisrinteiden lehdot sekä Kunnarlantien varren luonnonmuistomerkkinä suojellun puukujan.

Himmelbergetin luoteisrinteessä on kuusi- ja lehtipuuvaltainen kallionaluslehto. Valta- puina kasvavat kuusi ja vaahtera. Seka- ja aluspuustossa on koivua, haapaa ja vuorijalava. Pensakerroksessa kasvaa tuomen, punaherukan ja taikinanmarjan ohella pähkinäpensaita ja lehmuksia. Itärinteessä puusto on lehtipuuvaltaista, tiheydeltään ja rakenteeltaan vaihtelevaa. Järeimmät puut kasvavat tienvarren puukujassa ja sen lähistöllä. Puustoon kuuluu isoja tammia, lehtikuusia, lehmuksia ja vaahteroita. Lähes kaikki puukujaan istutetut jalot lehtipuut ovat levinneet kallionalusmetsään. Pensakerroksessa on pihlajaa, tuomea, pähkinäpensasta, saarnea ja vuorijalavaa. Aluskasvillisuus on laikuittain vaihtelevaa. Runsaina kasvavat tuoreiden lehtojen kasvit: hiirenporras, jänönsalaatti, kielo, oravanmarja, käenkaali, sinivuokko, valkovuokko ja metsäalvejuuri. Viljelyjäänteinä metsässä kasvaa melko runsaana saksankirveliä.

Luontoarvot

Puukujan ympäristö ja kallionaluslehdot muodostavat paikallisesti arvokkaan kokonaisuuden, jonka arvo perustuu järeään lehtipuustoon ja lehtokasvillisuuteen. Isot

lahovikaiset lehtipuut, kuten tammet ja vaahterat, ovat niin sanottuja avainlajeja eli niiden esiintyminen mahdollistaa monien muiden lajien esiintymisen. Lahovikaisissa isoissa puissa on esimerkiksi kololinnuille sopivia pesimispaikkoja ja lepakoille sopivia päiväpiiloja. Puukuja on suojeltu luonnonmuistomerkkinä; lehtometsä on metsälain (10S) erityisen arvokas elinympäristö.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa eteläisempi osa virkistysaluetta (V), pohjoisempi kyläaluetta (AT). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavassa myös eteläisemmän arvokohteen päälle on osoitettu osin kyläaluetta.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus pohjautuu Espoon Nuuksion eteläosan luontoselvitykseen (Yrjölä ym. 2006), sekä Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi ym. 2013), lisäksi kohteelta on kaupungin luonnonhoidon metsäkuvio-tiedot. Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa.

7.3.3. Ekoyhteys- ja tukialueet

44 Suvisaaristo Bergö ja Ramsö

Osio 2, lk. 5. Pinta-ala 16,4 ha

Kuvaus

Suvisaaristo Bergö ja Ramsö ekoyhteys-alue on osa hyvin kytkeytynyttä metsäistä ekologista kokonaisuutta. Se yhdistää Suvisaariston Bergö-Ramsön metsäalueen luonnonsuojelualueen ja Ramsösundin maaduntalahtikorven luonnonsuojelualueen osat toisiinsa.

Luontoarvot

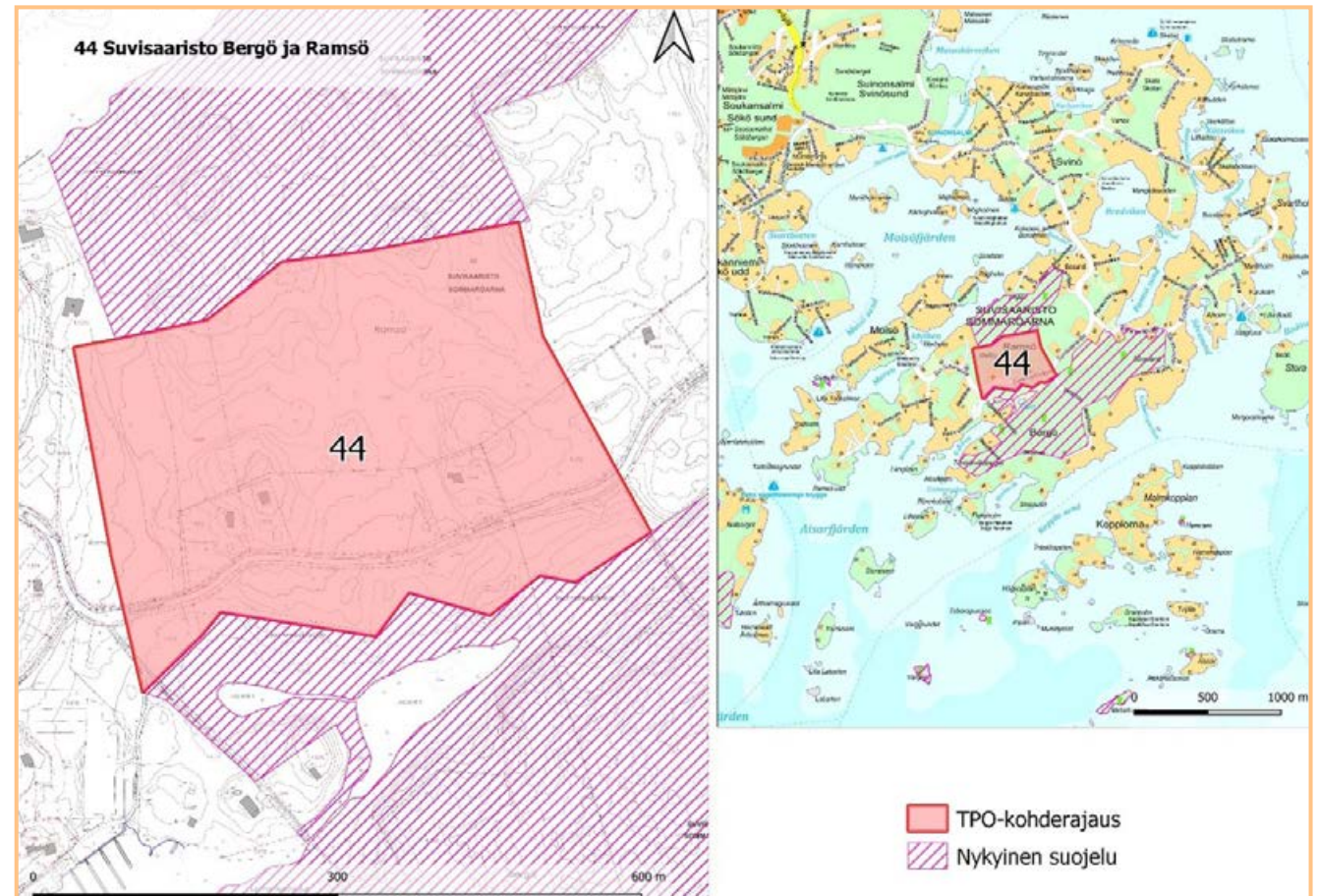
Alueella on luonnontilaisia ja luonnontilaisen kaltaisia, hyvin säilyneitä, monin paikoin METSO-ohjelman luokan I tai II kriteerit täyttäviä kangasmetsiä. Lisäksi alueella on runsaasti lahpuuta sisältäviä metsäkuvioita. Suvisaarentien eteläpuolella on Kylänpään niitty -nimellä tunnettu perinnetuomakohde (Lampinen & Annala 2014). Kohde yhdistää kaksi luonnonsuojelualueita toisiinsa.

Kohteelta on havaintoja silmälläpidettävistä (NT) ja vaarantuneista (VU) lajeista: isomeriluikka, kartioakankaali, pohjanrypykkä, rusokantokääpä, rustikka, välkyludekääpä, aihkinahka, kaarnakääpä, rakkosammal (Korri 2011). Lajit vaativat elinympäristökseen vanhaa metsää, jossa on runsaasti lahpuuta. Kokonaisuus on osa tunnistetusta uhanalaisten lajien hot-

spotista (Korri 2011), joka on nykyisellään suojelun ulkopuolella.

Maanomistus ja kaavatilanne

Pääosin Espoon kaupungin maalla (n. 2/3 osaa alueesta), osin yksityismaalla. Ei voimassa olevaa asemakaavaa, saariston osayleiskaava: VL, VK, LP, AO (suurin osa VL-alueita).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä. Rajaus voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä alueelta ovat mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014), Espoon arvokkaat luontokohteet (Lammi & Routasuo 2013), Espoon uhanalaiset ja silmälläpidettävät eläimet ja kasvit: julkaisun toinen päivitys 2011 (Korri 2011). Lisäksi Espoon kaupungin alueelta on luonnonhoidon kuviotiedot.

58 Hakjärven lehtokorpialue ja Brobackan metsäpuskuri

Osio 2, lk. 5. Pinta-ala 7,9 ha

Kuvaus

Hakjärven luonnonsuojelualuetta reunustava metsäalue.

Hakjärven suojelualan kyljessä oleva suojelualuevaraus kartoitettiin vuonna 2019 (Faunatica 2019b). Selvityksen mukaan kangas- ja kalliometsät suositellaan mahdollisuuksien mukaan huomioimaan maankäytössä arvokkaiden suo- ja metsäkohteiden suojavyöhykkeinä.

Ekologisen yhteyden heikentymiseen Hakjärven luonnonsuojelualueelta länteen tulisi kiinnittää huomiota (Faunatica 2019b).

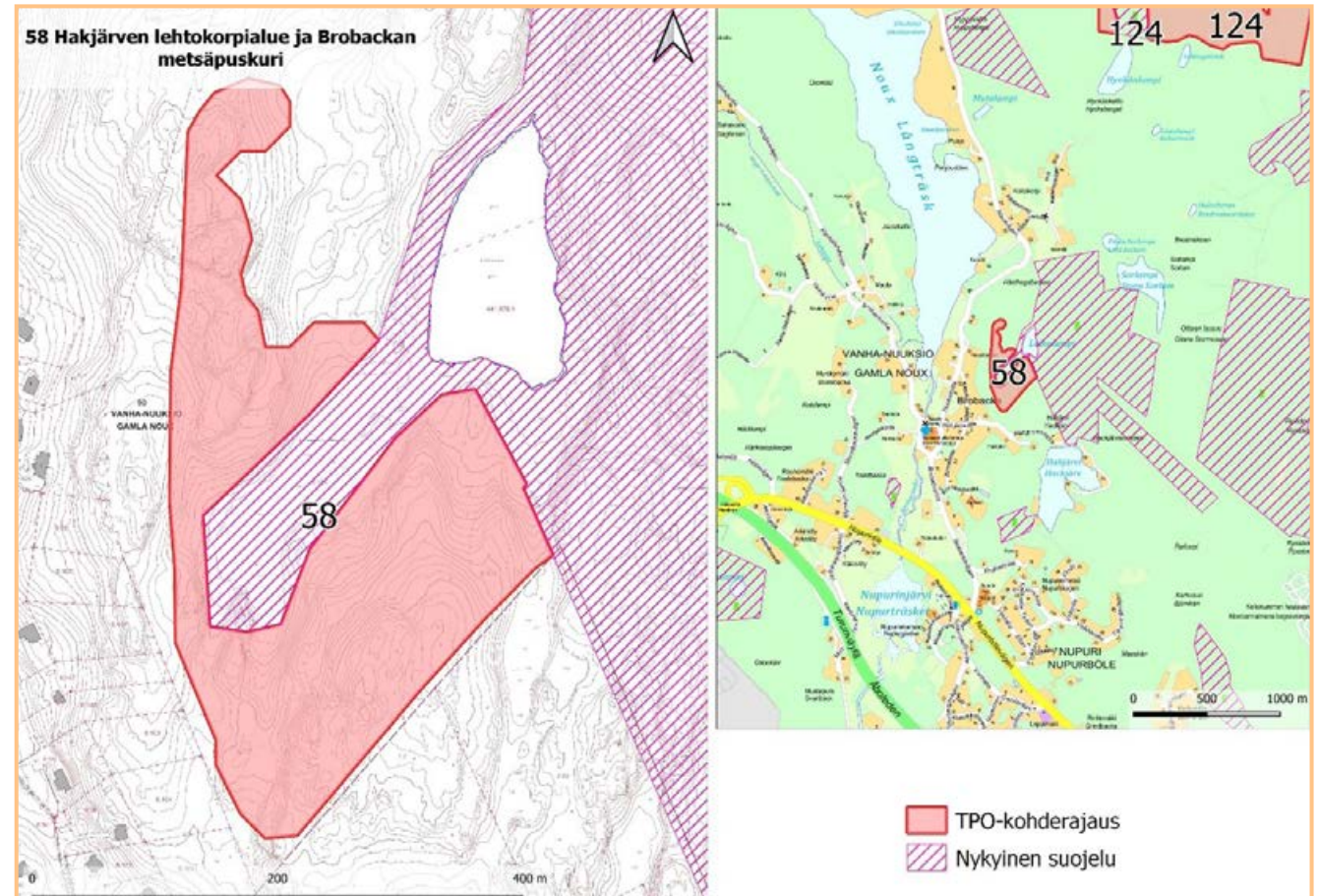
Luontoarvot

Pieni osa on luonnonsuojelualuevarausta (merkintä SL 1) perusteena on lehtokasvillisuuden suojeleminen. Kohteen pohjoisosassa on metsälain 10 §:n perusteella rauhoitettu erityisen arvokas elinympäristö (karukkokankaita vähätuottoisemmat alueet, kallioma). Laihalammen eteläreunalla on vanhakoaa kuusimetsää, joka muodostaa

osan silmälläpidettävän närhen reviiristä (Faunatica 2019b).

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Espoon kaupunki. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa (PYK I) suurin osa on virkistysaluetta (V) ja pieni osa on luonnonsuojelualuevarauksen (merkintä SL 1) perusteena on lehtokasvillisuuden

suojelu. Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavan (POKE) luonnoksessa alueet ovat virkistysaluetta (V) ja pieni osa suoje- lualuetta (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä. Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa.

Viimeisimpiä selvityksiä alueelta ovat mm. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleis- kaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 (Faunatica 2019b), Espoon arvokkaat luontokohteet (Lammi & Routasuo 2013). Lisäksi alueelta on Metsäkeskuksen met- sälakikohteiden kuviorajauksia.

78 Gumbölen Myllykoski

Osio 2, lk. 5. Pinta-ala 1,4 ha

Kuvaus

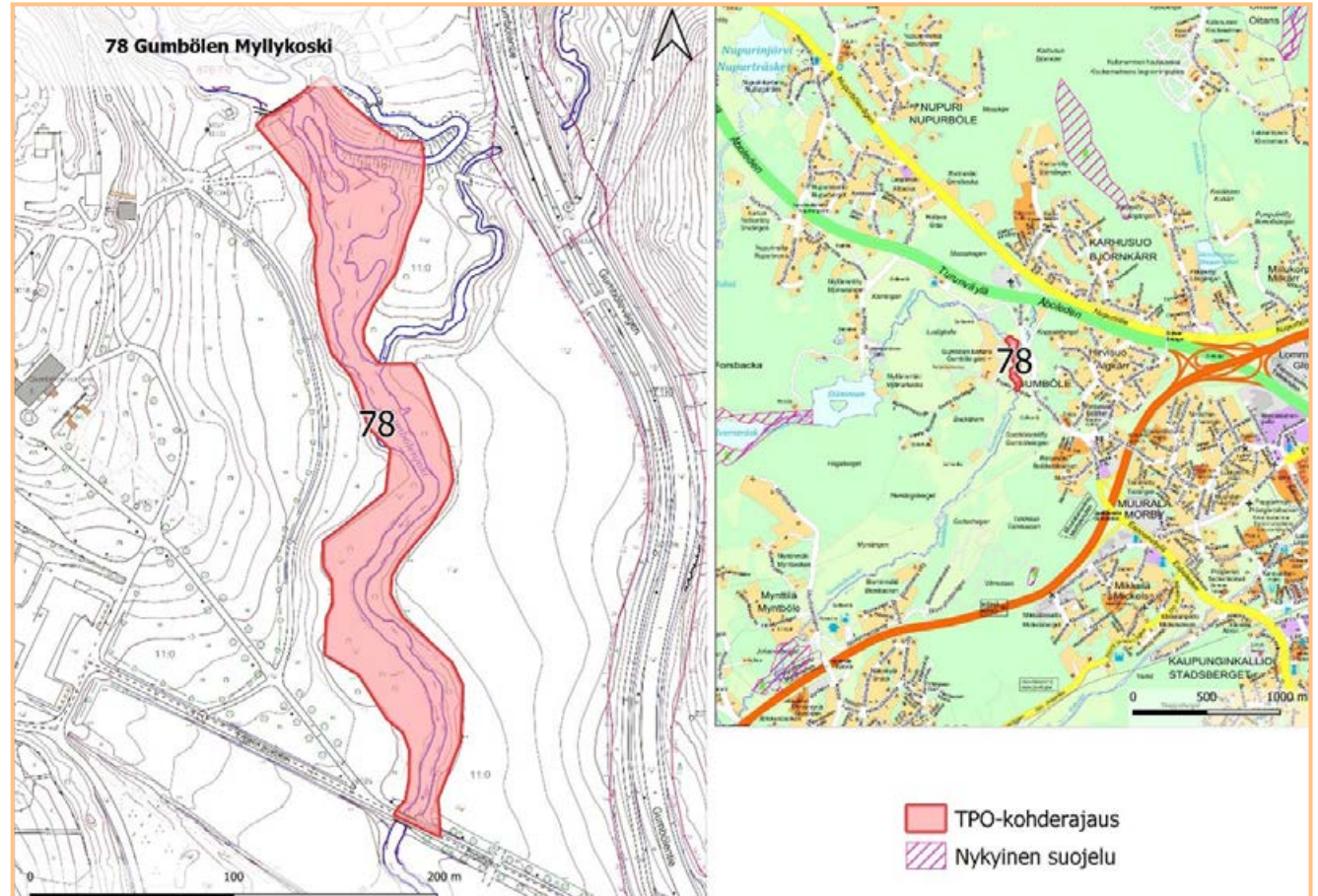
Myllykoski on näyttävä koskialue, jota on tosin aikojen saatossa muokattu myllyjen tarpeisiin. Kohteelle on 2020 valmistu- nut uusi padon ohittava kalatie. Kosken alapuolella on laaja sorapohjainen alue. Koskikivissä kasvaa yleisesti vesisammalia. Myllykosken rannoilla kasvaa vaahteroita ja iäkkäitä tervaleppiä ja osin kookkaita kuusia. Kosken alapuolella on tulvaniit- tyä, josta alavirtaan jokivarressa kasvaa lehtipuuvaltaista lehtoa. Keväisin joki- varsi täyttyy valkovuokoista, rentukoista ja

kotkansiivistä. Espoon virtavesiselvityksen (Janatuinen 2008) mukainen arvokas virta- vesikohde.

Luontoarvot

Arvokas virtavesikohde rantalehtoineen. Alueella on havaittu uhanalaisista lajeista mm. taimen, liito-orava ja koskikara sekä luontodirektiivin tiukasti suojelema saukko.

Huomionarvoista lajistoa ovat myös mm. nahkiainen (NT), purokatka, koskikara, satakieli, kotkansiipi, lehtopalsami, kullero ja keltavuokko (Janatuinen 2008) Alueella on myös tärkeä lepakoiden saalistusalue (Enviro 2016)

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa virkistysaluetta (V), sekä jokiuoman länsipuolella Gumbölen kartanon virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan palvelujen aluetta (P).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä, se pohjautuu Espoon virtavesiselvityksen arvokohderajaukseen (Janatuinen 2008). Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä alueelta ovat mm. Espoon virtavesiselvitys (Janatuinen 2008), Espoon arvokkaat luontokohteet (Lammi & Routasuo 2013). Lisäksi alueelta on Metsäkeskuksen metsälakikohteiden kuviorajauksia.

94 Myllyjärven laskupuron alajuoksu

Osio 2, lk. 5. Pinta-ala 22,4 ha

Kuvaus

Puro meanderoi alueella jyrkästi savikkeen syöpyneenä. Paikoin puroa reunustavat pellot, mutta pääosin se virtaa umpeen kasvavilla niityillä ja metsämaastossa. Puron alajuoksu on Espoon pisin yhtämittainen oikomaton purojako, joka jatkuu Vantaan puolella aina Lepsämänjokeen asti, liittyen Vantaan puolella Natura-alueeseen. Kohde on Espoon virtavesiselvityksen mukainen arvokas virtavesikohde (Janatuinen 2008).

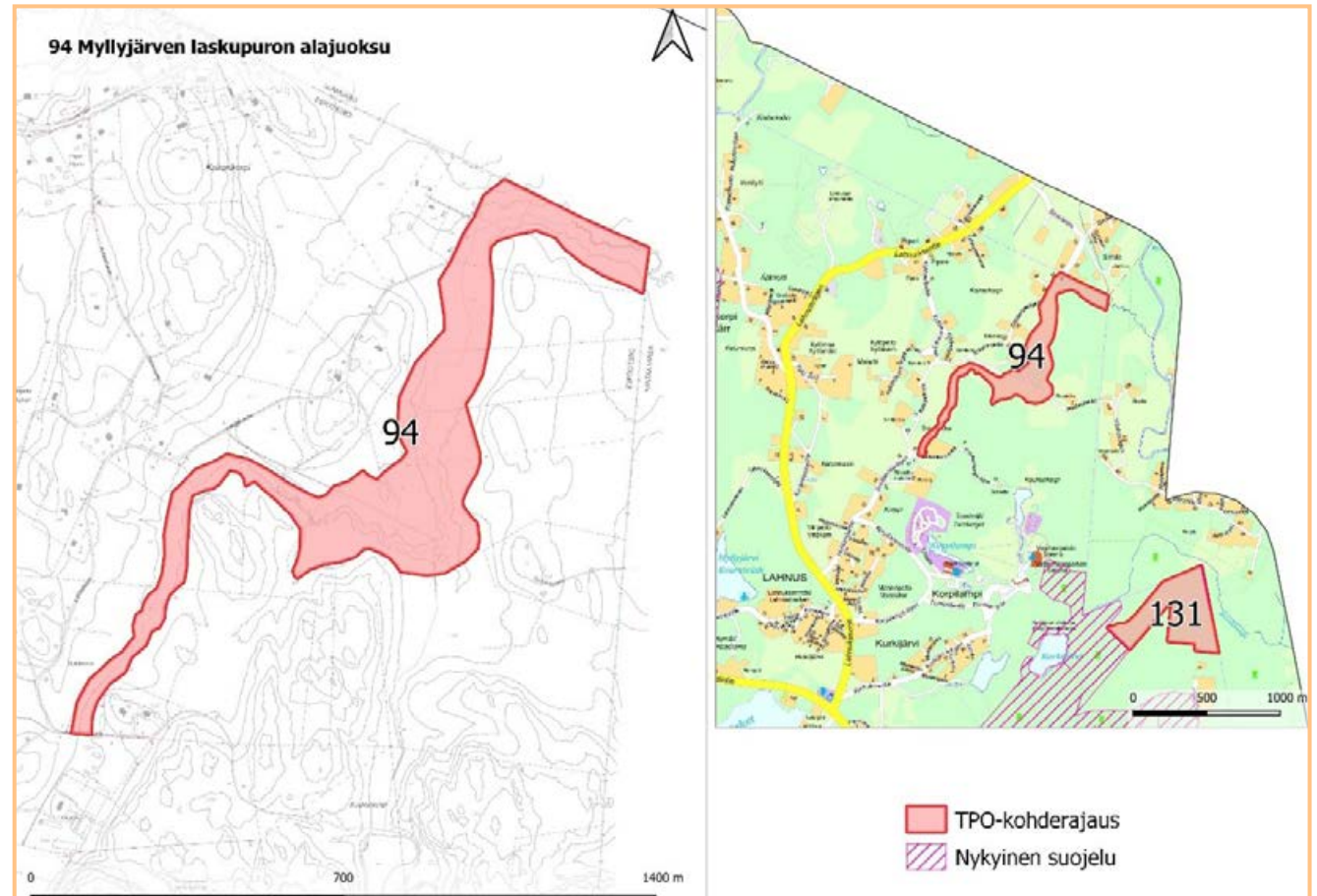
Luontoarvot

Paikallisesti arvokkaaksi todettu virtavesikohde, joka liittyy läheisesti Vantaan puoleiseen suojelukohteeseen (Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät- Natura-kohde). Puro on meriyhteydessä. Alueelta todettiin uhanalaisista luontotyypeistä tuore keskiravinteinen lehto, kostea runsasravinteinen

lehto, lähteikkö ja savimaan puro (Faunatica 2020)

Maanomistus ja kaavatilanne

Osin kaupungin maalla, osin muu maanomistaja. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousaluetta (M), sekä maakunnallinen ekologinen yhteys.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon virtavesiselvityksen (Janatuinen 2008) mukainen. Viimeisin selvitys Espoon uhanalaisten luontotyyppien kartoitus vuonna 2020 (Manninen/Faunatica 2020). Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa.

124 Hynkänlammen koillispuolinen metsäkokonaisuus

Osio 2, lk. 5. Pinta-ala 79,2 ha

Kuvaus

Velskolan Pitkäjärven eteläpuolella sijaitseva kangasmetsää, korpea ja rämettä sisältävä laaja metsäkokonaisuus kytkee Hynkänlammen ja Pääskysvuoren luonnonsuojelualueet toisiinsa.

Luontoarvot

Alueella on luonnontilaisia ja luonnontilaisen kaltaisia, hyvin säilyneitä, monin paikoin METSO-ohjelman luokan I tai II kriteerit täyttäviä kangasmetsä-, räme- ja korpikuvioita. Lisäksi alueella on runsaasti lahoppua sisältäviä metsäkuvioita, ojittamattomia soita sekä lahokaviosam-alueita.

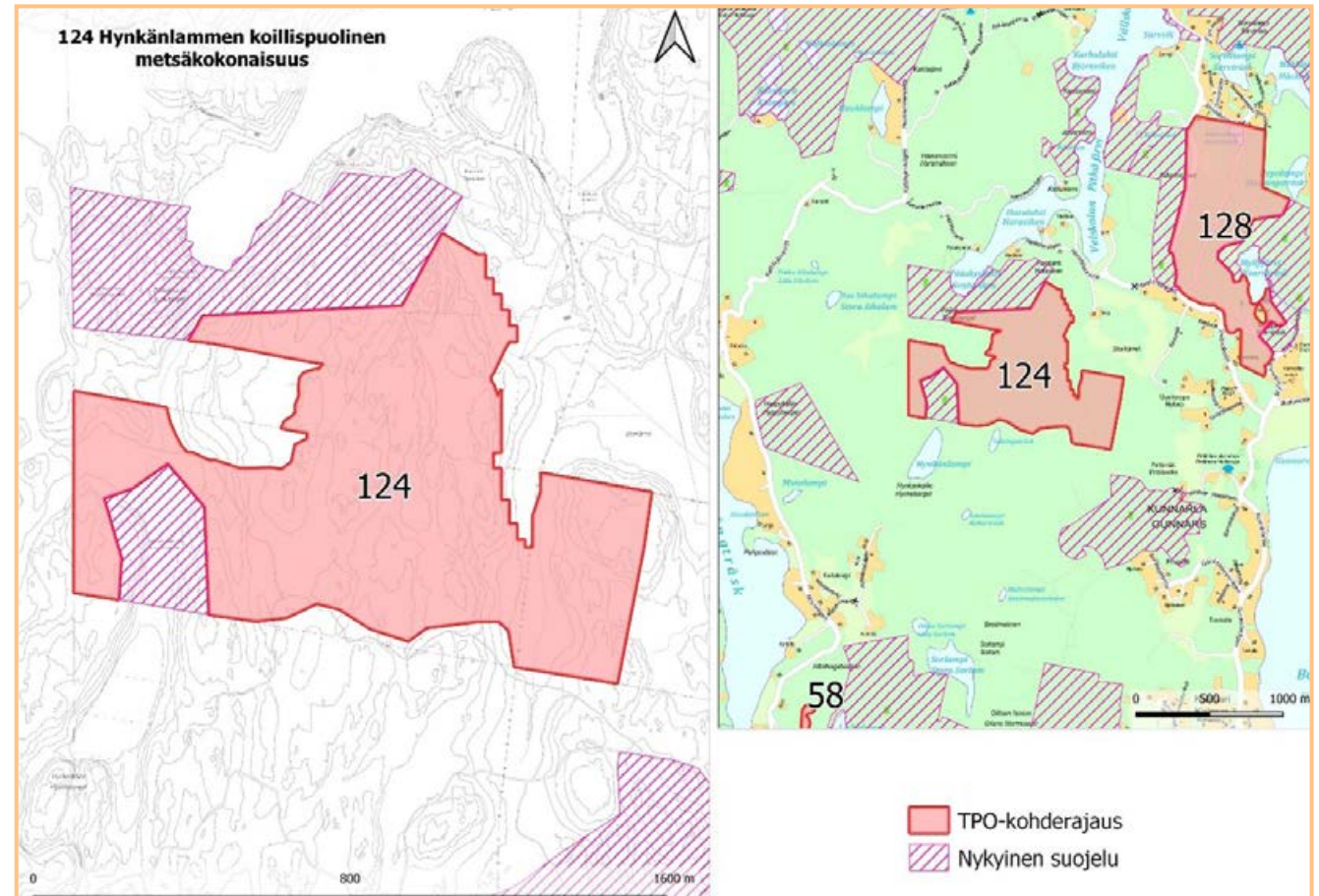
Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Espoon kaupunki. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä. Rajauksen perusteena on Espoon kaupungin maalla sijaitseva tunnettuja arvoja sisältävä laaja metsäkokonaisuus, joka yhdistää suojelualueita toisiinsa. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat mm. Espoon uhanalaisten luontotyyppien kartoitus vuonna 2020 (Faunatica 2020), Espoon arvokkaat luontokohteet (Lammi & Routasuo 2013). Lisäksi alueelta on Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot.

128 Gillermossen - Myllyjärvi -ekoyhteys- alue

Osio 2, lk. 5. Pinta-ala 72,4 ha

Kuvaus

Kangasmetsää, korpea ja rämettä sisältävä laaja metsäkokonaisuus kytkee Gillermossenin, Myllyjärvi-Hepolammen ja Kunnarlan Myllyjärven luonnonsuojelualueet toisiinsa.

Luontoarvot

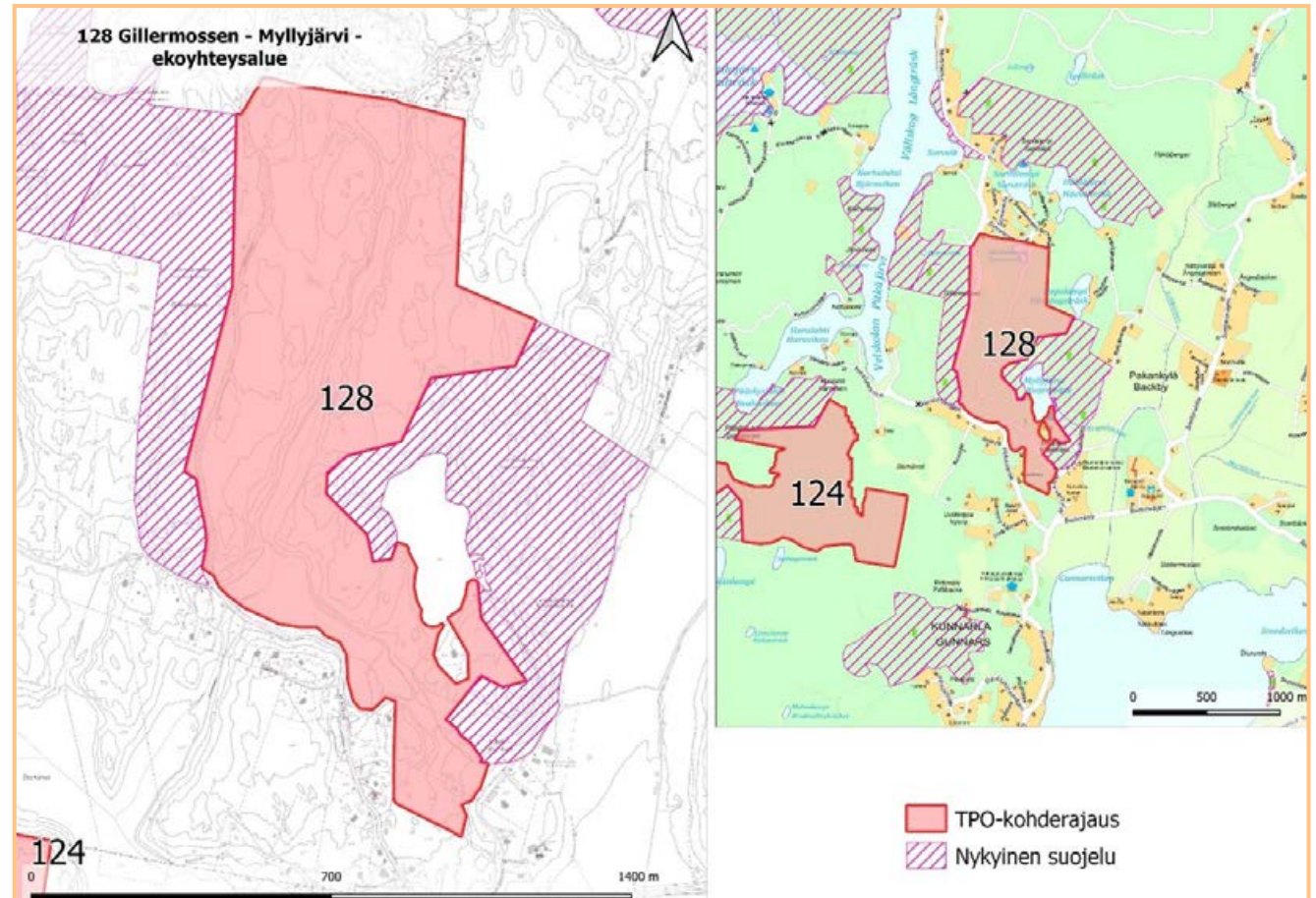
Alueella on luonnontilaisia ja luonnontilaisen kaltaisia, hyvin säilyneitä, monin paikoin METSO-ohjelman luokan I, II tai III kriteerit täyttäviä kangasmetsä- ja korpikuvioita. Lisäksi alueella on runsaasti lahoppuuta sisältäviä metsäkuvioita sekä ojitattamattomia soita. Alueella on arvokkaita, uhanalaisia luontotyyppejä (mm. juolasarakorpi, boreaalinen piensuo, korpiräme) ja lisäksi ainakin kaksi tunnistettua noroa (Faunatica 2020).

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Espoon kaupunki. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE) virkistysaluetta (V) sekä maakunnallinen ekologinen yhteys.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä. Rajauksen perusteena on Espoon kaupungin maalla sijaitseva tunnettuja arvoja sisältä laaja metsäkokonaisuus, joka

yhdistää suojelualueita toisiinsa. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa.

Viimeisimpiä selvityksiä alueelta ovat mm. Espoon uhanalaisten luontotyyppien kartoitus vuonna 2020 (Faunatica 2020),

Espoon arvokkaat luontokohteet (Lammi & Routasuo 2013). Lisäksi alueelta on Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviot.

130 Kalmarin eteläpuolinen ekoyhteys

Osio 2, lk. 5. Pinta-ala 18,4 ha

Kuvaus

Kangasmetsää, korpea, rämettä ja nevaa sisältävä metsäkokonaisuus toimii ekologisena yhteysalueena Ryssänkallio-Isosuon ja Oittaaan luonnonsuojelualueiden välillä.

Luontoarvot

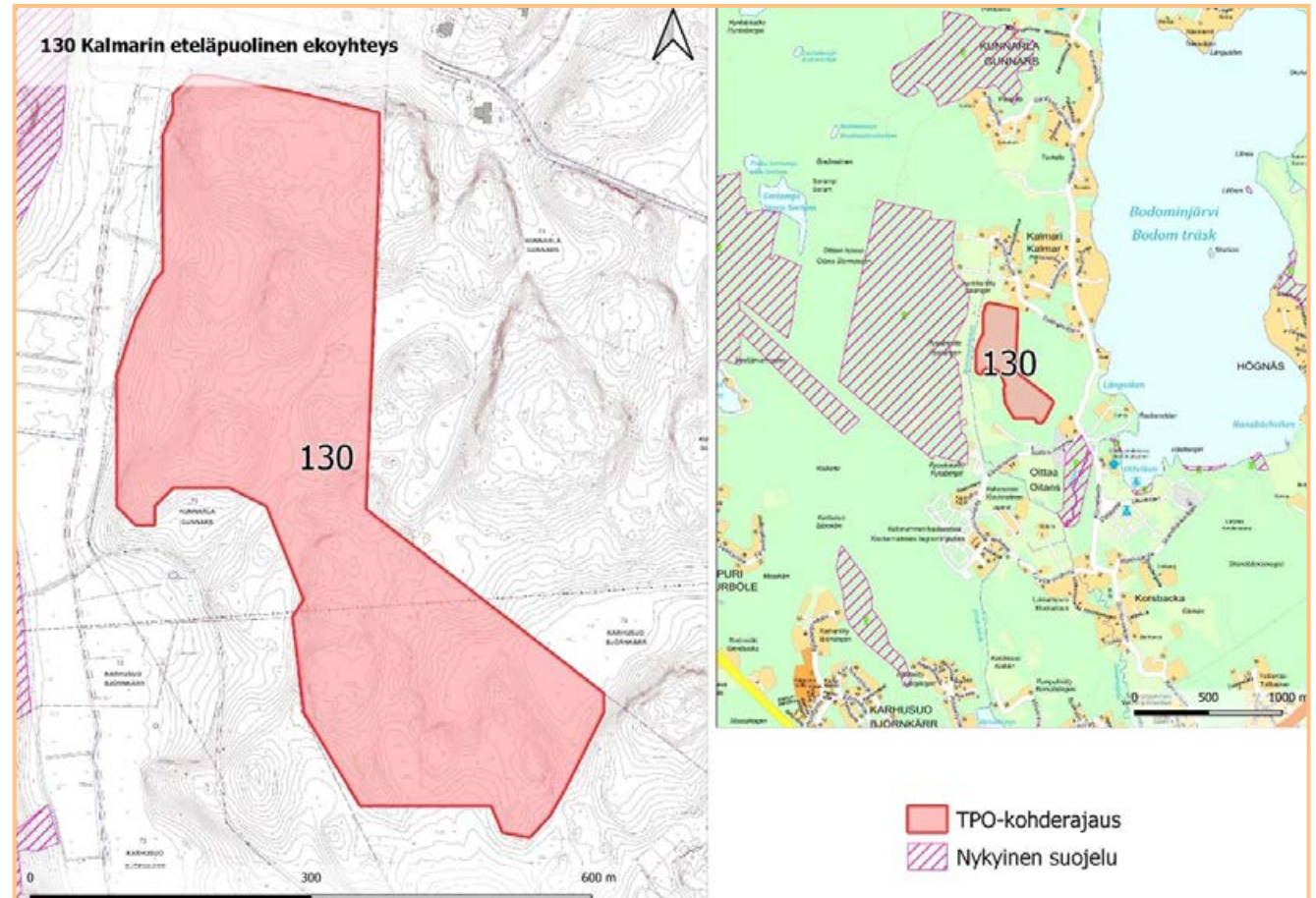
Alueella on luonnontilaisia ja luonnontilaisen kaltaisia, hyvin säilyneitä kangasmetsä- ja korpikuvioita, jotka sisältävät runsaasti lahoppuuta. Alueella on arvokkaita, uhanalaisia luontotyyppiä (mm. lehto, ruohokorpi, saraneva) ja uhanalaisten tai silmälläpidettävien lajien havaintoja, kuten lahokaviosammalta ja pallopäärahkasammalta sekä huomionarvoisia kasvi-havaintoja (Faunatica 2020).

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Espoon kaupunki. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE) virkistysaluetta (V) sekä maakunnallinen ekologinen yhteys.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä. Rajauksen perusteena on Espoon kaupungin maalla sijaitseva tunnettuja arvoja sisältä laaja metsäkokonaisuus, joka tukee ekologista yhteyttä. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa.

Viimeisimpiä selvityksiä alueelta ovat mm. Espoon uhanalaisten luontotyyppien kartoitus vuonna 2020 (Faunatica 2020), Espoon arvokkaat luontokohteet (Lammi & Routasuo 2013). Lisäksi alueelta on Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviot.

131 Vestran ekokäytävä

Osio 2, lk. 5. Pinta-ala 21,1 ha

Kuvaus

Kangasmetsää ja korpea sisältävä metsäkokonaisuus toimii ekologisena yhteysalueena, joka yhdistää Espoon ja Vantaan luonnonsuojelualueita.

Alue yhdistyy eteläreunastaan Metsähallituksen perustettavaan suojelualuelajennukseen, Vestran soiden, lehtojen ja vanhojen metsien luonnonsuojelualue.

Luontoarvot

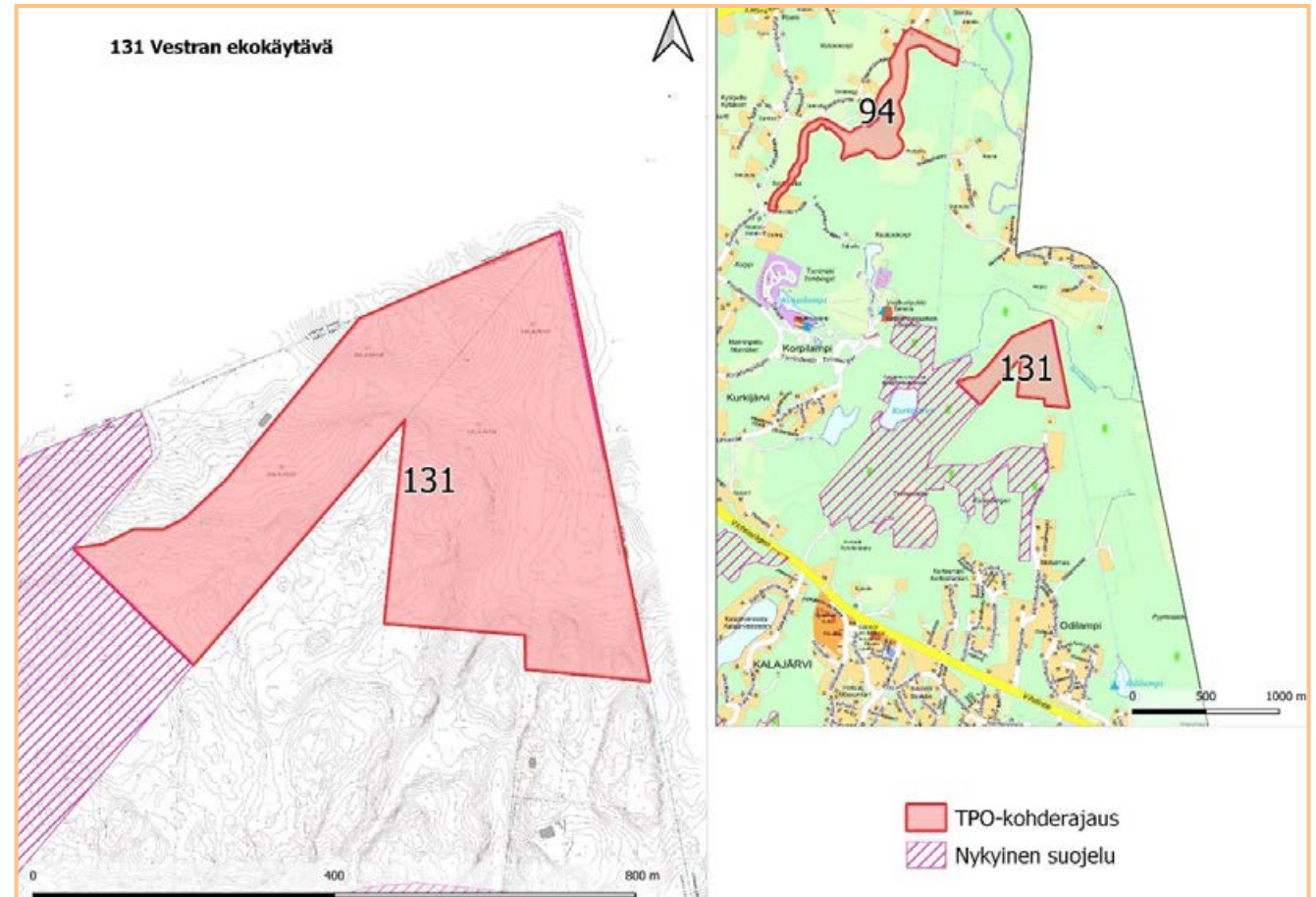
Alueella on luonnontilaisia ja luonnontilaisen kaltaisia, hyvin säilyneitä, monin paikoin METSO-ohjelman luokan I tai III kriteerit täyttäviä kangasmetsä- ja korpikuvioita. Lisäksi alueella on runsaasti lahoppua sisältäviä metsäkuvioita, arvokkaita ja uhanalaisia luontotyyppisiä, kuten lehtoja, varttunutta kangasmetsää ja lisäksi noroja sekä huomionarvoisia kasvilajeja, kuten kevätlinnunsilmä, suokelto, lehtokuusama ja koiranheisi (Faunatica 2020).

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Espoon kaupunki. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE) virkistysaluetta (V) sekä maakunnallinen ekologinen yhteys.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhtey-

dessä. Rajauksen perusteena on Espoon kaupungin maalla sijaitseva tunnettuja arvoja sisältä laaja metsäkokonaisuus, joka yhdistää suojelualueita toisiinsa. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa.

Viimeisimpiä selvityksiä alueelta ovat mm. Espoon uhanalaisten luontotyyppien kartoitus vuonna 2020 (Faunatica 2020), Espoon arvokkaat luontokohteet (Lammi & Routasuo 2013). Lisäksi alueelta on Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviot.

7.4. Kaupungin hoitotoimin turvattavat kohteet

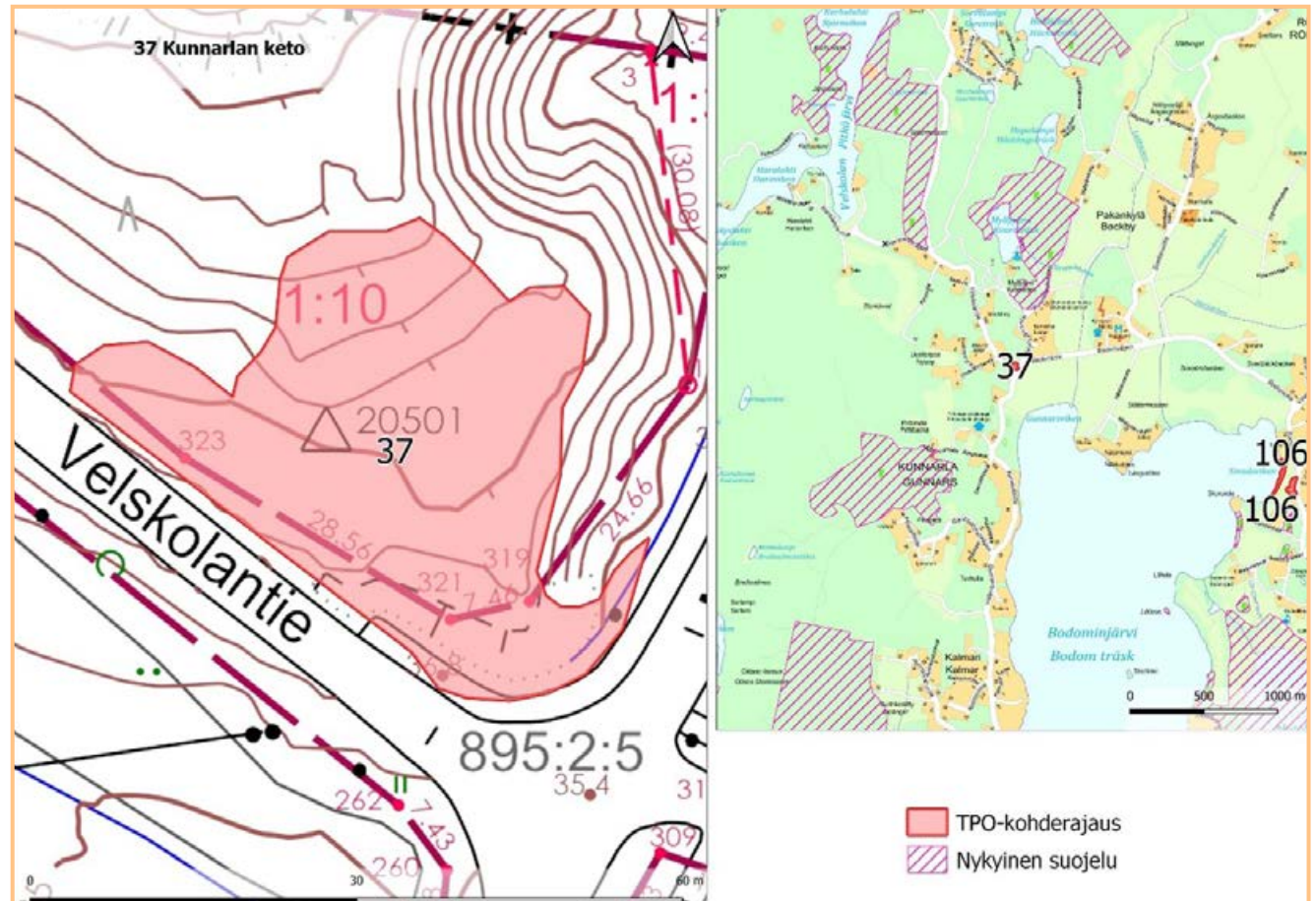
37 Kunnarlan keto

Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 0,12 ha

Kuvaus

Kunnarlan keto on pienikokoinen ketolaikku Bodominjärven luoteispäässä, joka sijaitsee pienellä hiekkaisella kumpareella Velskolantien ja Kunnarlantien risteyksessä. Kedon maaperä on hiekkamoreenia, mikä yhdistettynä avoimeen maastoon luo sille hyvin paahteiset olot. Kohteen kasvillisuus on edustavimmillaan kumpareen matalakasvuisella ja pienruohoisella kedolla. Edustavan ketokasvillisuuden lisäksi kohteeseen sisältyy kuitenkin myös heinittyneitä ja reheviä kuvioita ketolajiston ympärillä. (Lampinen & Annala 2014)

Kohteen lajistoon kuuluu runsaiden keltamataran ja ketoneilikan lisäksi muitakin huomionarvoisia ketolajeja, kuten ketomaruna. Kumpareen kedolla kasvaa lisäksi hieman Uudellamaalla harvinaista metsänäkkelmää ja viljelyjäänteinä mm. ketohärkkiä ja kaukasianmaksaruohoa. Arvokkaat ketolajit kasvavat kuitenkin monin paikoin nurmipuntarpään, koiranheinän ja koiranputken vallitseman rehevän pienarjalajiston ympäröiminä. Kunnarlan keto on perhoslajistoltaan varsin vähälajinen,

mutta pikkukultasiipiä esiintyi silti alueella. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Lähes maakunnallisesti arvokas keto, perusteena matalakasvuiset ja edustavat ketolaikut, joiden lajistoon kuuluu useita taantuneita tai harvalukuisia kasvilajeja. Arvoa nostavat myös vakiintunut hoito, pitkä asutushistoria ja sijainti arvokkaassa maisemassa.

Maanomistus ja kaavatilanne

Pääosin Espoon kaupungin maalla. Ei voimassa olevaa asemakaavaa. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE) avoimen maisematiilan elinkeinoaluetta (AME).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014). Kohteelle on olemassa Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviot.

38 Frisansin kartanon mäki

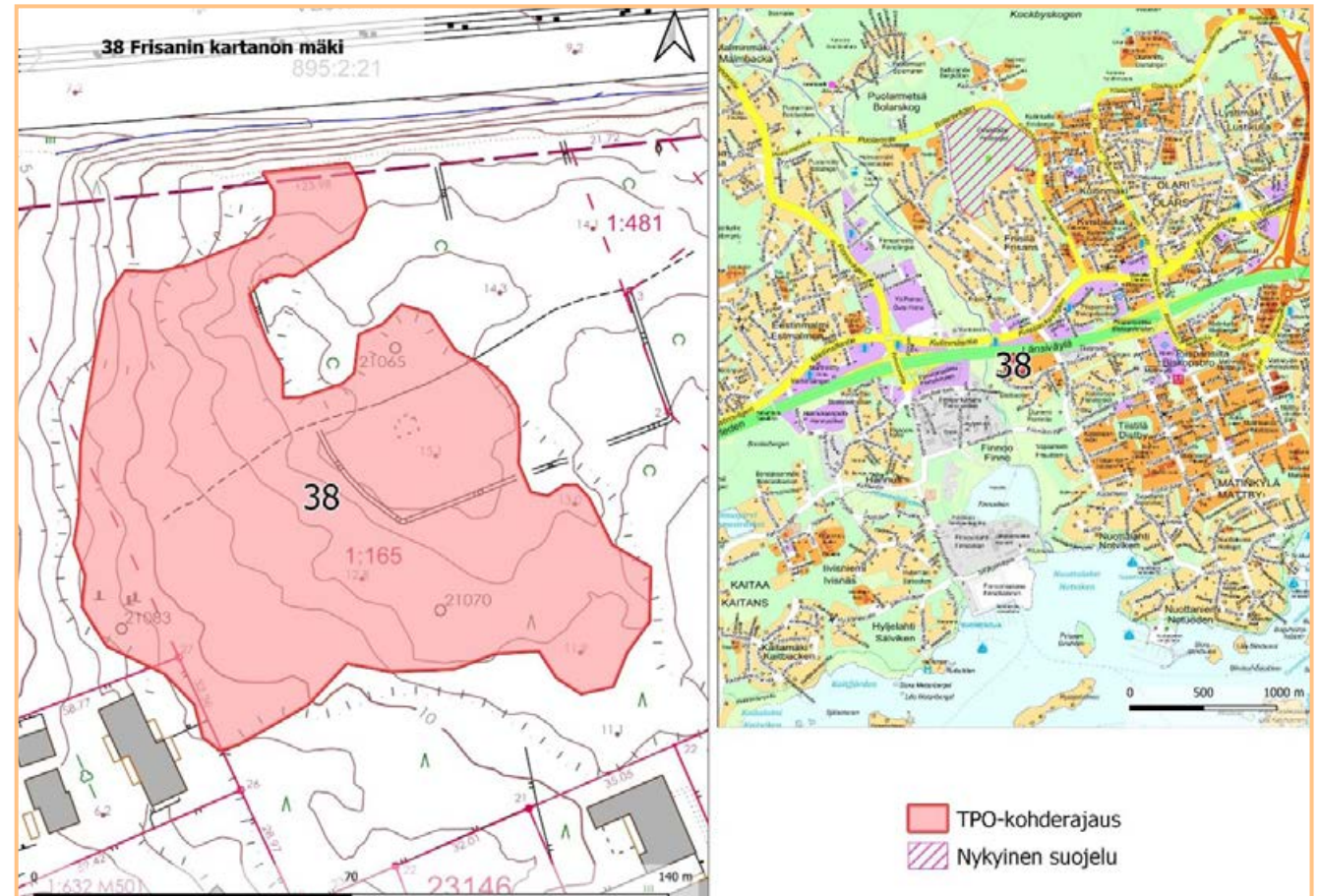
Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 0,9 ha

Kuvaus

Ympäristöstään kohoava, maaperältään kauttaaltaan kalliomaata oleva Frisansin kartanon mäki Länsiväylän varrella on

Espoon perinneympäristöt 2014 selvityksen kalliokedoista laajimpia. Kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde kulkee myös Tiistinmäen nimellä. Etenkin matalakasvuiset kalliokedot ovat kohteelle tyypillisiä, mutta sitä luonnehtivat myös harva havu- ja lehtipuusto, paikoin rehevä kulttuurikasvillisuus ja muutamat piskuiset karun heinäkedon ja tuoreen pienruohoniityn laikut.

Kohteen kalliokedot ovat hyvin lajirikkaita, mikä paljastuu etenkin keväisin, kun mäki-lemmikki, mäkikattara, lituruoho, kevättädyke ja muut kedoille tyypilliset pienruohot kukkivat. Keskikesällä mäen kalliolla puolestaan kukkii mäkivirvilä ja keltamartta. Ketolajiston lisäksi mäen kasvillisuuteen kuuluu useita viljelyjäänteitä, kuten ruskolilja, suopayrtti, kalliomaksaruoho ja

aidanteina kasvava pihasyreeni. Kohde on säilynyt avoimena huolimatta eri aikoina paikalle suunnitellusta rakentamisesta ja se on todettu kaavoituksen aikana maisemallisesti ja kasvillisuutensa kannalta merkittäväksi. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Paikallisesti hyvin arvokas, perusteena kallioketojen laajuus, edustavuus ja sijainti historiallisella asuinpaikalla. Kohde on kaupungin luonnonhoidon kuvioissa hoito- luokaltaan arvometsää.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupungin maalla. Ei voimassa olevaa asemakaavaa, Espoon eteläosien yleiskaavan asuntoalueella (A).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014). Kohteelle on olemassa Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviot.

39 Rosbackan niityt

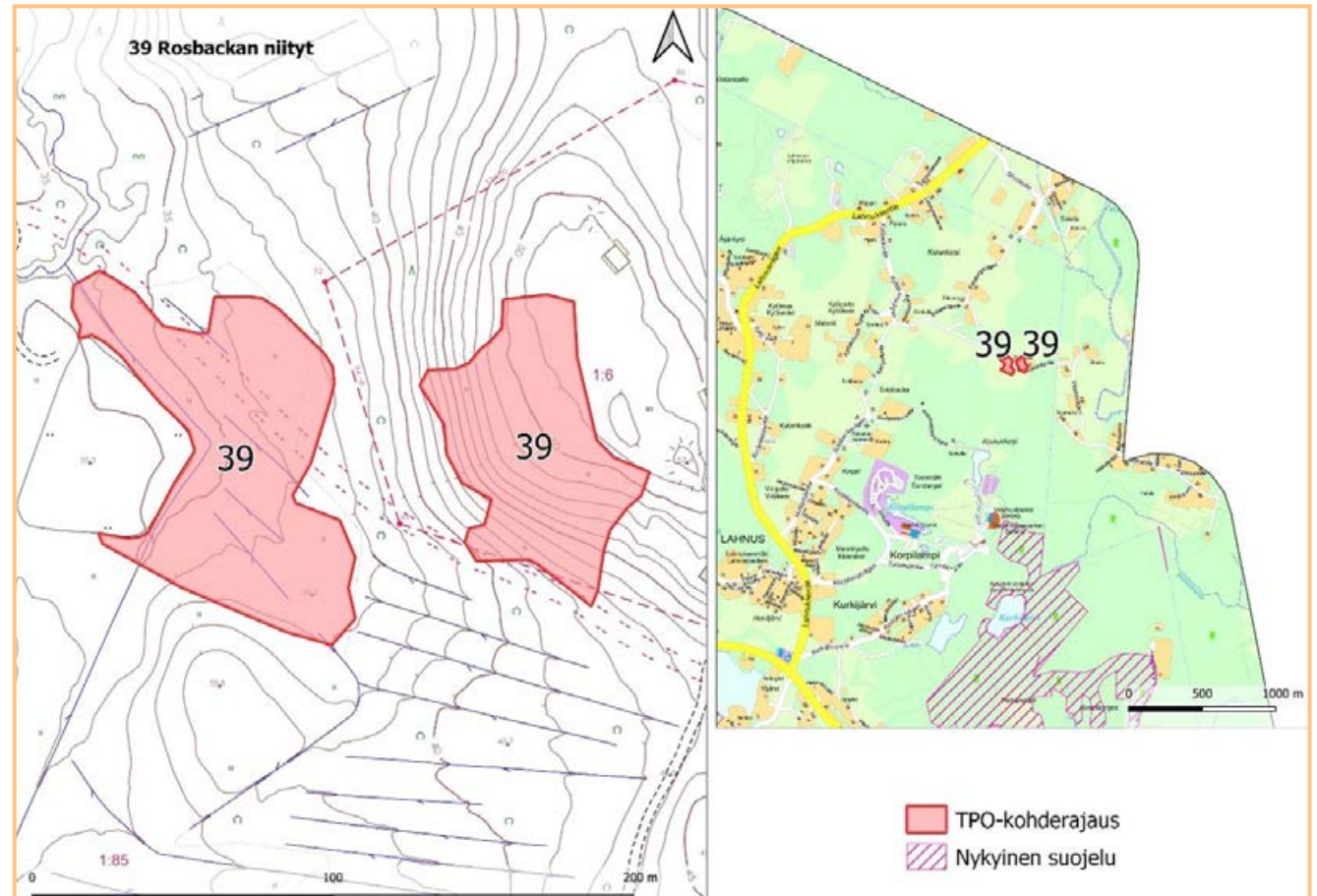
Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 1 ha

Kuvaus

Rosbackan niityt sijaitsevat Lahnuksessa, aivan Espoon itäraajalla. Rosbackan niityt ovat kaksi entisille pelloille kehittyntä, osin tuore- ja osin kosteapohjaista niittyä,

joita metsitetyt peltokuviot erottavat. Maaperältään niityt ovat savea. Kohteen itäinen osa-alue sijaitsee Rosbackan tilan edustalla, melko jyrkässä rinteessä kohti lounasta ja on osin lupiininvaltainen. Niityn peltomenneisyys on helposti nähtävissä mm. pelto-ohdakkeen ja nurmianadan runsaudesta, mutta niitylajeja esiintyy myös useita (mm. nurmikaunokki).

Läntinen osa-alue koostuu suurelta osin korkeakasvuisesta, mesiangervon vallitsemasta kosteasta ruohoniitystä. Kosteaa niittyä kuitenkin halkoo maaperältään kuivempi kärrytien pohja, joka avoimina säilyneillä osillaan kasvaa hyvin monilajisena tuoreena suurruohoniitytinä. Kukkaloisto entisen tieuran ympärillä on keski- ja loppukesällä huikea, kun esim. peurankellot,

purtojuuret, nurmikaunokit ja Uudella-
maalla harvinaiset särmäputket kukkivat.
(Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Paikallisesti arvokas, perusteena niittymäi-
siksi kehittyneet entiset pellot ja entisen
tieuran lajirikkaat ja perhosia houkuttele-
vat niitty laikut. Espoon kaupungin maalla
oleva osuus on hoitoluokaltaan arvoniittyä.
Perhosten kannalta tärkeimpiä hoitokoh-
teita Espoossa.

Maanomistus ja kaavatilanne

Läntinen niitty Espoon kaupungin maal-
la, itäinen niitty yksityisen maanomistajan
maalla. Ei voimassa olevaa asemakaavaa,
Espoon pohjoisosien yleiskaavassa maa- ja
metsätalousaluetta (M). Espoon pohjois- ja
keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE)
maa- ja metsätalousaluetta (M) ja kyläaluet-
ta (AT).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvi-
tyksen (2014) mukaan. Rajaus voidaan
tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa.
Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon
perinneympäristöt (Lampinen & Annala
2014). Kohteelle on osittain olemassa
Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviot.

40 Suoneidonvaippaesiintymä

Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 0,02 ha

Kuvaus

Kalkkivaikutteisten lettosoiden uhanalaisen
kämmejän, suoneidonvaipan, kasvupaikka.
Kämmekkäkasvustoa on seurattu jo useita
vuosia Espoon ympäristönsuojeluyhdistyk-

sen voimin. Vuonna 2014 kukkivia versoja
oli n. 30 ja kasvullisia jopa 200. Kämme-
jän seuralaislajisto koostuu tyypillisistä
kosteikkoja suolajeista: esimerkiksi tähti-,
muta- ja luhtasara, kurjenjalka, maarian-
kämmekkä, pyöreälehtikihokki, suo-orvokki
ja solmuvihvilä kasvavat kohteella. (Lampi-
nen & Annala 2014)

Luontoarvot

Suoneidonvaippa on vaarantunut (VU) laji. Se on Suomessa harvinainen ja kärsinyt soiden ojituksista ja toisaalta kalkkipitoisten merenrantaniittyjen umpeenkasvusta. Suomesta lajia on löydetty kaikkiaan vain 60 kasvupaikalta, joista tässä kuvattu on Espoon ainoa. Kohdetta on hoidettu ympäristökeskuksen toimesta umpeenkasvun estämiseksi.

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja valtio, mutta Ympäristökeskus on hoitanut kohdetta sovitusti. Tämän takia kohde esitetään tässä luokassa.

Ei voimassa olevaa asemakaavaa, Espoon pohjoisosien yleiskaavassa tiealuetta. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE) tiealuetta.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014). Koska kyseessä on uhanalainen kämmekälaji, tarkkaa sijaintia ei esitetä julkaisussa.

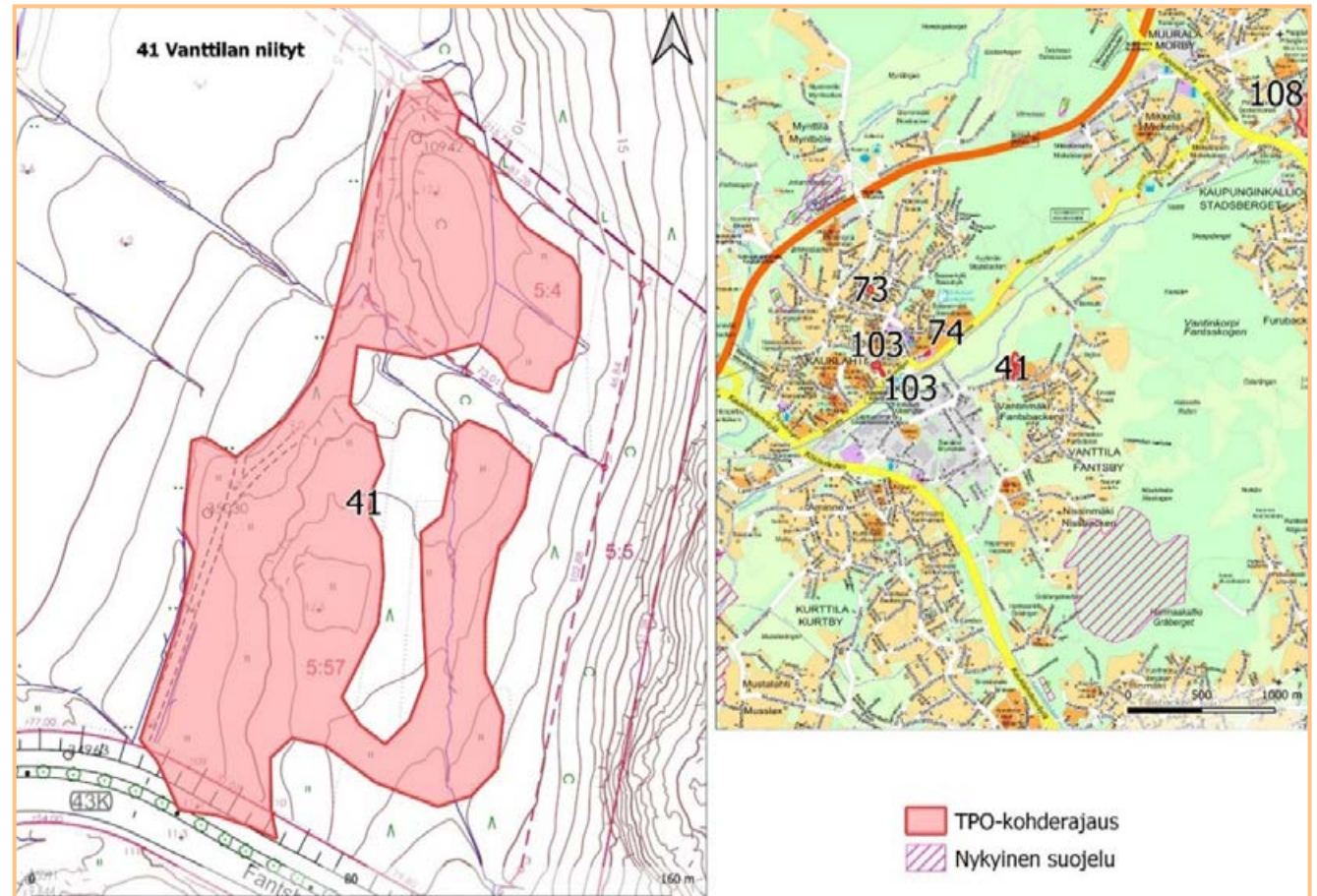
41 Vanttilan niityt

Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 0,9 ha.

Kuvaus

Vanttilan niityt koostuvat Kauklahdessa sijaitsevan vanhan talonpaikan kallioisista ja puustoisista kumpareista sekä entisistä peltoaloista näiden ympärillä. Kohde rajautuu lännessä Espoonjokilaak-

son viljeltyihin peltoihin ja idässä nuoreen havu-lehtipuumetsään Olarsbergetin rinteillä. Maaperä kohteella on valtaosin kalliomaata, joskin entisiä peltoja halkovan ojan ympärillä savimaata. Lajistoltaan entiset peltoalat ovat täysin mesiangervon valtaamia. Lisäksi kuusikko ja muu puusto on joko levinnyt tai istutettu osalle peltoalasta. Kohteen ohutmultaisemmissa kum-

pareilla kasvillisuus puolestaan on osin ketomaista, mutta pääosin hyvin heinitty-nyttä ja vähälajista. Muutamit viljelyjään- teet (mm. pallomehiparta) ja yksittäiset suuret puut kertovat joskus paikalla sijain- neesta pihapiiristä. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Kedot ja tuoret niityt ovat uhanalaisia luontotyyppisiä (kedot CR, tuoret niityt CR), rehevöityminen ja umpeenkasvu ovat heikentäneet arvoa. Huolimatta Ympäris- tökeskuksen ajoittaisesta niittohoidosta perinnebiotooppiarvot ovat osin menetetty. Tehokkailla hoitotoimilla arvoja voidaan palauttaa.

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Espoon kaupunki. Ei voi- massa olevaa asemakaavaa, Espoon ete- läosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V), kyläkuvallisesti tai maisemakuvallisesti arvokas alue.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvi- tyksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014), sekä Vantinmäki -Vantinlaakso Luontoselvitys 2012 (Keiron 2012). Koh- teelta on lisäksi Espoon kaupungin luon- nonhoidon kuviotiedot.

64 Heinästien keto

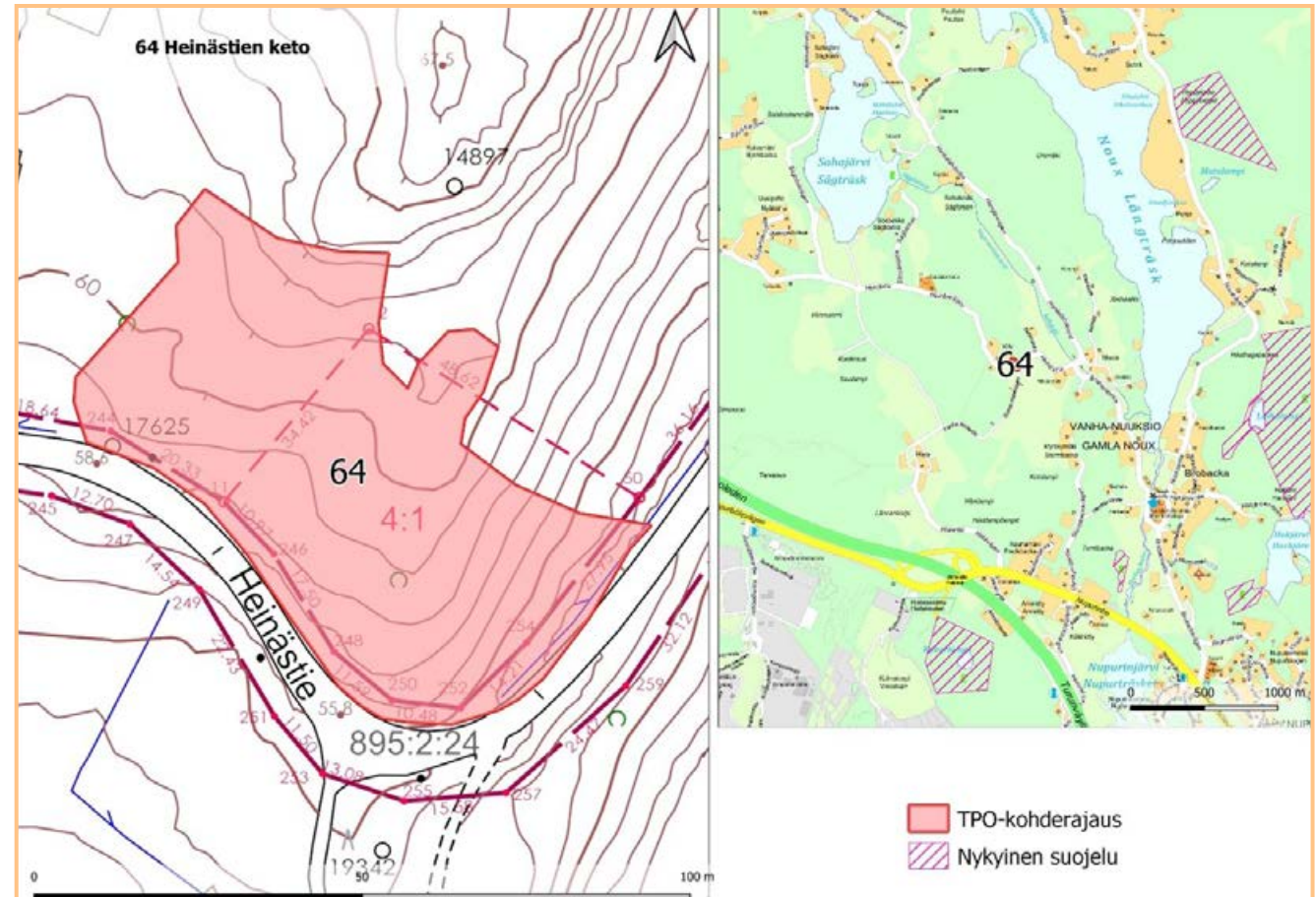
Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 0,3 ha

Kuvaus

Heinästien mutkassa Vanhan Histantien risteyskohdalla sijaitsee entiselle talon- paikalle kehittynyt, paikoin niittymäinen avoin alue. Suuri osa kenttäkerroksesta on peittynyt hyvin rehevään koiranheinän, vuo- henputken ja voikukkien kasvustoon, mutta

ketokasvillisuus on yhä voimissaan muuta- malla kuivapohjaisella laikulla. Asutushis- toriasta kohteella kertovat vanha kivimuuri ja useat viljelyjään- teet (esim. tornionlaak- sonruusu). Maaperä kohteella on suurelta osin kalliomaata, mutta tienvierellä hiekka-/ soramoreenia. (Lampinen & Annala 2014)

Edustavat ketolaikut ovat erilaisten heinien vallitsevia. Esimerkiksi mäkikaura ja tuok-

susimake ovat kallioisella kedolla runsaita, samoin ruoholaukka ja aholeinikki. Kesä-maitiainen, ketoneilikka, viuhkokeltanot ja muut niittyajit kasvavat osin haitallisen runsaan lupiinin lomassa. Kohteen keskellä, ketolaikkujen välissä kasvaa komea, kaksiosainen saarni. Vanha, puoliksi laho puu kertoo ikänsä puolesta alueen pitkästä historiasta. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Paikallisesti arvokas, perusteena useiden huomionarvoisten lajien esiintymät historiallisella asuinpaikalla. Kedot ja tuoret niityt ovat uhanalaisia luontotyyppinä. Kaupungin maalla oleva osuus on hoitoluokaltaan arvonhiittyä.

Maanomistus ja kaavatilanne

Osittain Espoon kaupungin maalla, lisäksi yksityinen maanomistaja. Ei voimassa olevaa asemakaavaa, Espoon pohjoisosien yleiskaavassa maa- ja kyläaluetta (AT). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE) asuntovaltainen alue (A3), avoimen maisematilan elinkeinoalue (AME) ja ekologinen yhteys.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014). Kohteelle on osittain olemassa Espoon kaupungin luonnonhoidon kuvat.

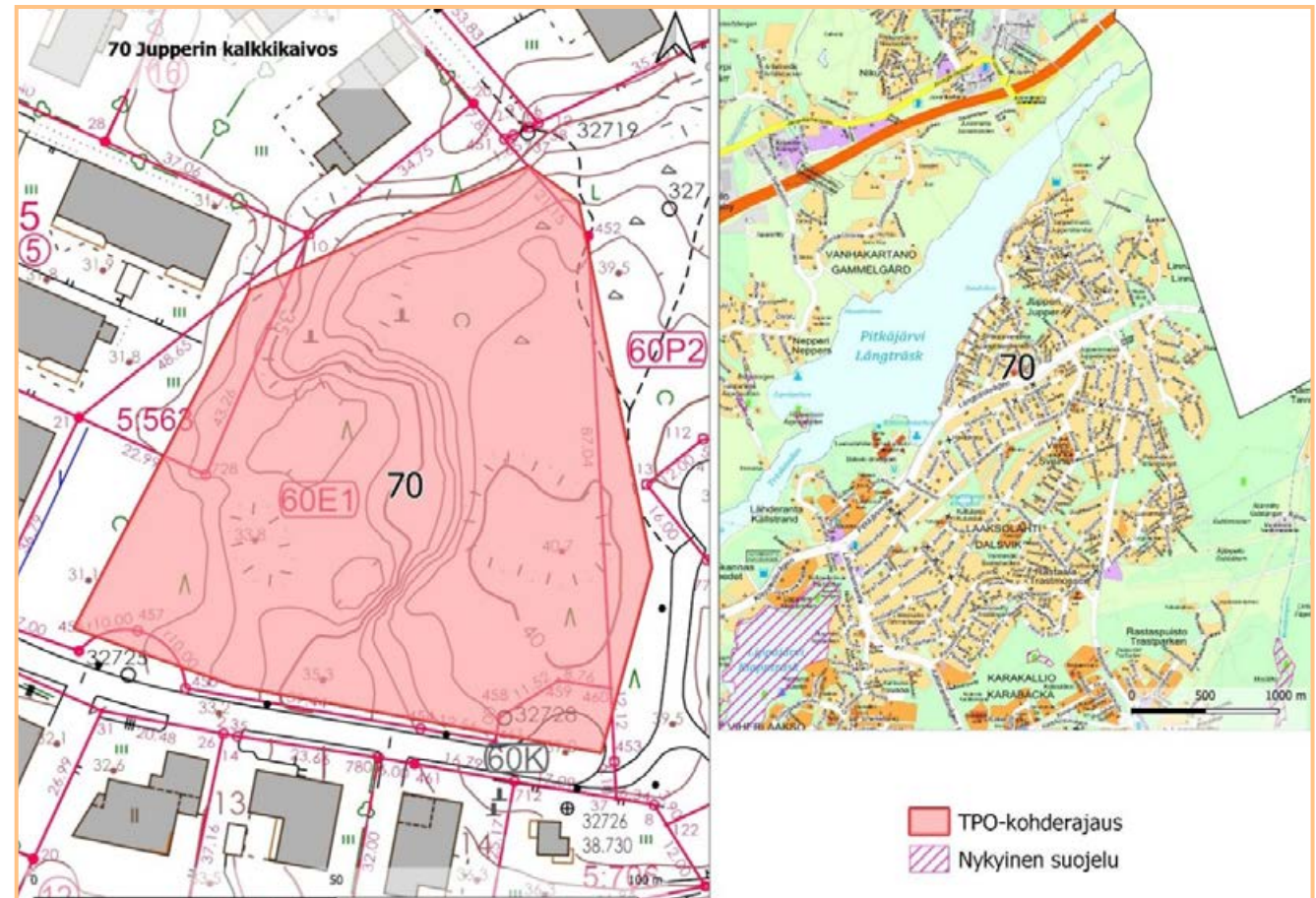
70 Jupperin kalkkikaivos

Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 0,6 ha.

Kuvaus

Jupperin entinen kalkkilouhos sijaitsee pientaloasutuksen ympäröimässä rinteessä Pitkäjärventien pohjoispuolella. Louhos on suojeltu muinaismuistolain nojalla.

Paikallisesti arvokkaaseen luontokohteeseen kuuluu metsittyvä louhoskuoppa ja sen lähiympäristön varttunut, kuusivaltaista puustoa kasvava lehto. Pihamaiden ja katujen välissä sijaitseva alue on pieni, mutta kasvistoltaan edustava. Alueella tavataan muun muassa lehtokortetta, sinivuokkoa ja jänönsalaattia. Kalkkikuopan pohjalla kasvaa muun muassa haisu-

kurjenpolvea, keltamaa, lehtokuusamaa, koiranheittä, mustakonnanmarjaa, näsiää ja vaahterantaimia. Kalkkilouhoksen pohjalla on kaatuneita puunrunkoja ja sitä on käytetty puutarhajätteen kaatopaikkana. Ympäristössä on useita polkuja ja kasvillisuus on paikoin kulunutta. (Lammi & Routasuo 2013)

Luontoarvot

Monipuolisen, kalkkivaikutteisen lehtokasvillisuuden ja erikoisen historian vuoksi aluetta voi pitää paikallisesti merkittävänä luontokohteena. Alueen vaateliimpia lehtokasveja ovat lehto-orvokki ja soikkokak-sikko.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupungin maalla. Voimassa oleva asemakaava: SM-k (Muinaismuistoalue, hoidettava niin, että kasvillisuus säilyy).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon arvokkaat luontokohteet (Lammi & Routasuo 2013) mukaan. Rajausta tarkennetaan toteutusvaiheessa. Kohteelta on lisäksi olemassa Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot.

72 Bodomin rantametsä

Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 7,6 ha

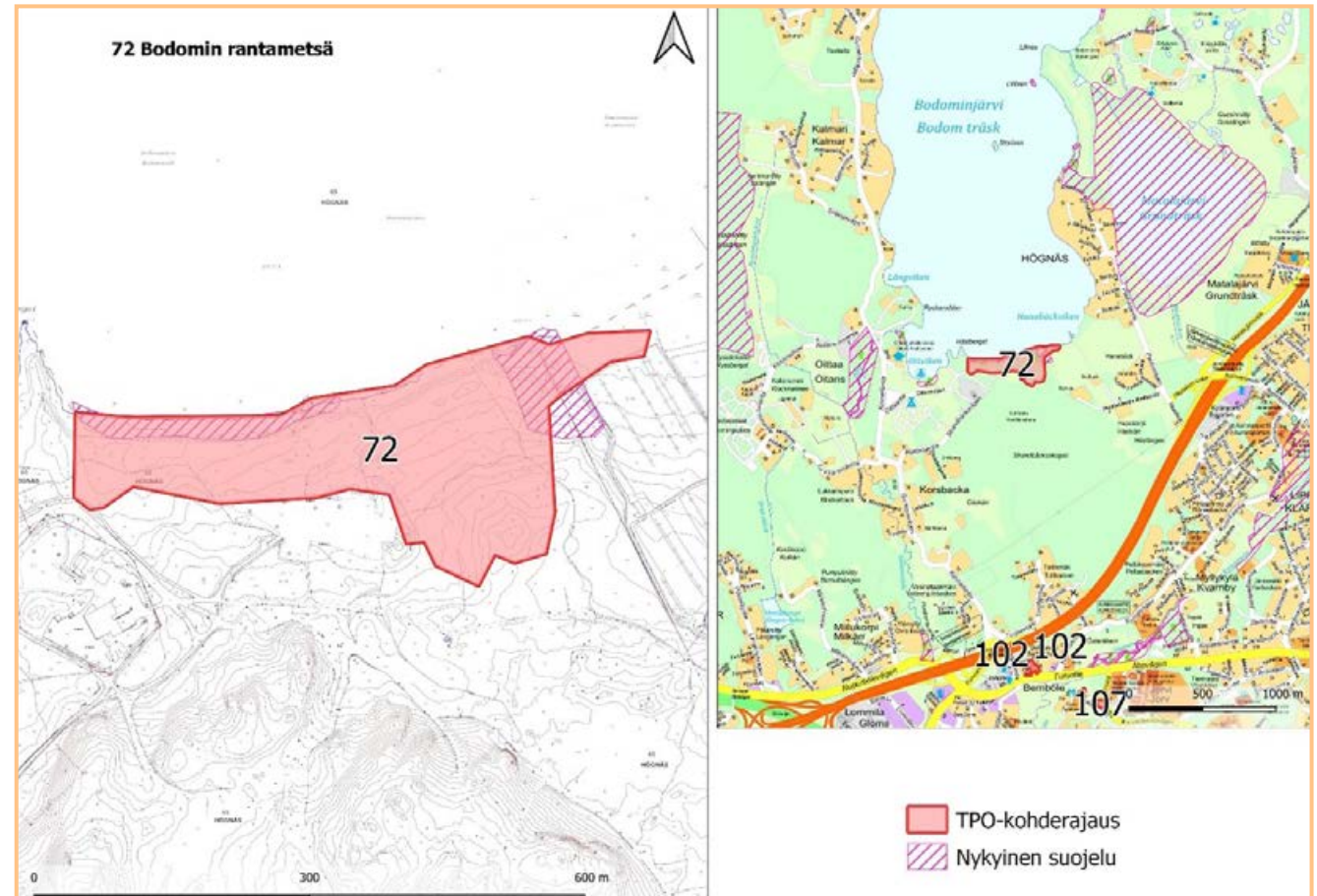
Kuvaus

Bodominjärven rantametsä on paikallisesti arvokas alue vanhaa kuusivaltaista lehtometsää. Strandbäckskogen on komeaa

mustikkatyypin kuusikkoa, Bodominjärven rannassa kasvaa tervaleppää, ylempänä rehevää kuusikkoa ja isoja tammia ja vaahteroita. (Lammi & Routasuo 2013)

Bodominjärven etelärannan rinteessä on muutama hehtaari vanhaa käenkaali-oravanmarjatyyppin kuusilehtoa. Tuoreen lehtometsän lomassa on kostean lehdon

laikkuja sekä tuoreen ja kostean lehdon välimuotoa. Järven rannassa on tervaleppää kasvava kostean lehdon rantatasanne. Valtapuuston muodostava kuusikko on etenkin alueen länsiosassa järeää. Koh-talaisen runsaaseen lehtipuualikasvokseen kuuluvat haapa, pihlaja, koivu, raita, vaahtera ja tuomi. Pensaskeroksessa on lehtipuiden taimia ja paikoin paatsamaa.

Kenttäkerroksessa vallitsevat käenkaali, oravanmarja, valkovuokko ja metsäalvejuuri. Lehtokasveista kasvistoon kuuluvat myös mustakannonmarja, sinivuokko ja lehtotähtimö. (Lammi & Routasuo 2013)

Luontoarvot

Alueella kasvaa edustavaa lehtokasvilisuutta, myös pähkinäpensaita ja jaloja lehtipuita. Lehdot ovat uhanalaisia luontotyyppinä. Osa kuvioista täyttää METSO-ohjelman I ja II luokan kriteerit. Paikallisesti arvokas kohde toimii tärkeänä suojavaikkeenä ranta-alueella luontotyyppinä suojelluille tervaleppäkorville. Uhanalaisista lajeista alueella esiintyy liito-oravaa (VU) ja lepikkolaakasammalta (VU).

Maanomistus ja kaavatilanne

Lähes kokonaan Espoon kaupungin maalla. Ei voimassa olevaa asemakaavaa, Espoon pohjoisosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE) virkistysaluetta (V) ja suojelualuetta (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty arvokkaiden luontokohdeiden (Lammi & Routasuo 2013) mukaan. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Kohteelta on lisäksi Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot.

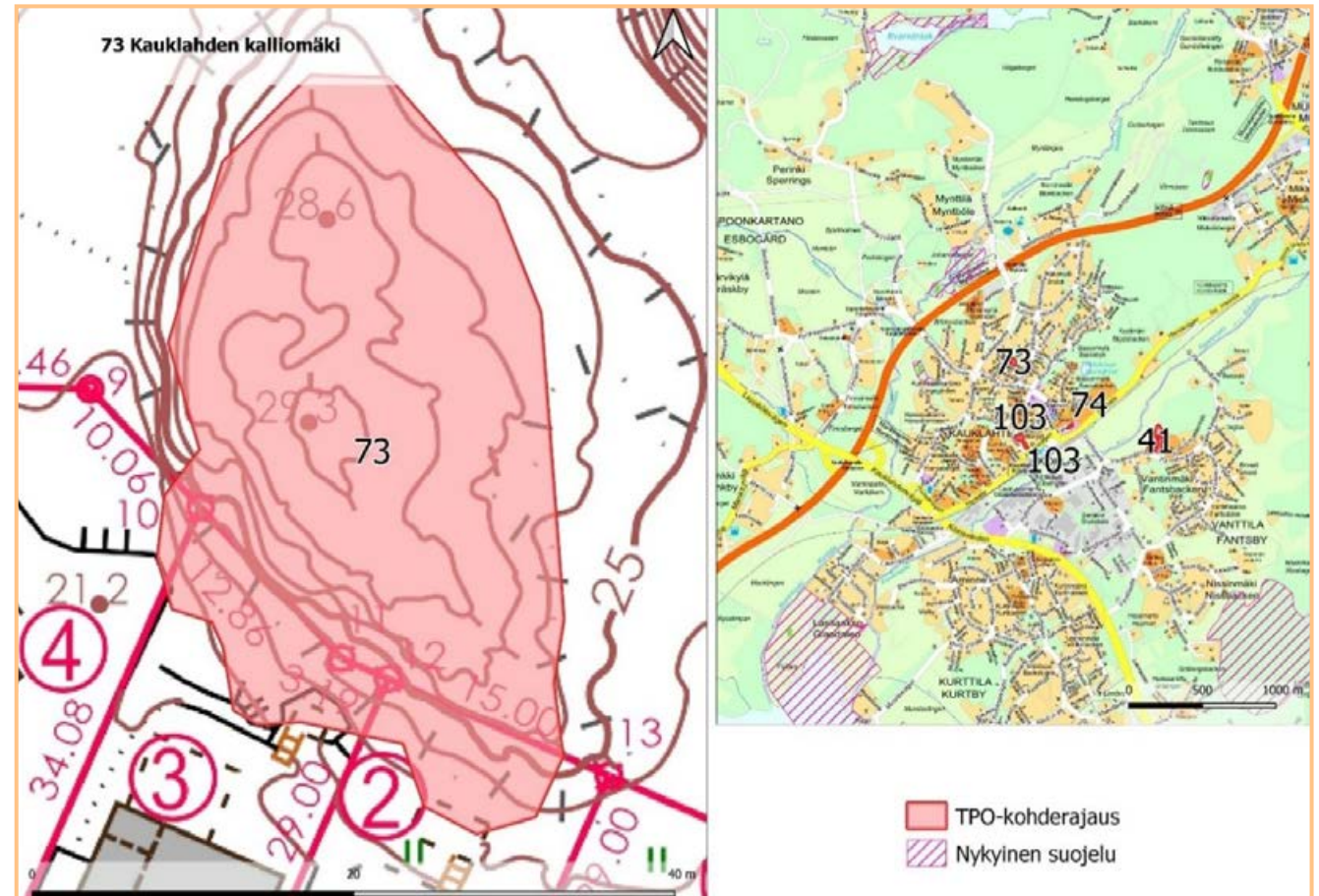
73 Kauklauden kalliomäki

Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 0,1 ha

Kuvaus

Rakennusten taakse piiloon jäänyt Kauklauden kalliomäki Puuhkalakintien varrella kätkee rinteilleen monia harvinaistuneita ketokasveja. Kohteen kasvillisuustyyppit vaihtelevat kallionlaen paljaasta kalliosta

kalliohyllysten kallioketoihin ja rinteiden alaosan matalakasvuiseen pienruohoketoon. Kalliomäki ja siitä pohjoiseen alkava metsikkö ovat maaperältään kalliomaata. Etenkin kallionlaen kasvillisuus on virkistyskäytön jäljiltä melko tallautunutta, rehevöityvää ja roskaantunutta. Kuitenkin iharuusu, orjanruusu ja muut tallaista kestävätkä lajit sinnittelevät paikalla yhä. Kalliohyllillä

puolestaan isomaksaruoho, mäkilemmikki, keto-orvokki ja tummaraunioinen ovat saaneet kasvaa rauhassa eivätkä ole kärsineet tallauksesta. Alarinteen pienruohoketo on pysynyt melko matalakasvuisena, ja esimerkiksi kartioakankaali on säilynyt paikalla huolimatta talojen rakentamisesta. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Paikallisesti arvokas kallio- ja ketokohde, perusteena huomionarvoisten lajien esiintymät paikoin edustavilla ketolaikuilla. Kohde on arvometsää kaupungin luonnonhoidon kuvioissa.

Maanomistus ja kaavatilanne

Lähes kokonaan Espoon kaupungin maalla. Voimassa olevassa asemakaavassa virkistysaluetta (VL), pieneltä osin pientaloaluetta (AP).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014). Kohteelta on lisäksi Espoon kaupungin luonnonhoidon kuvioiedot.

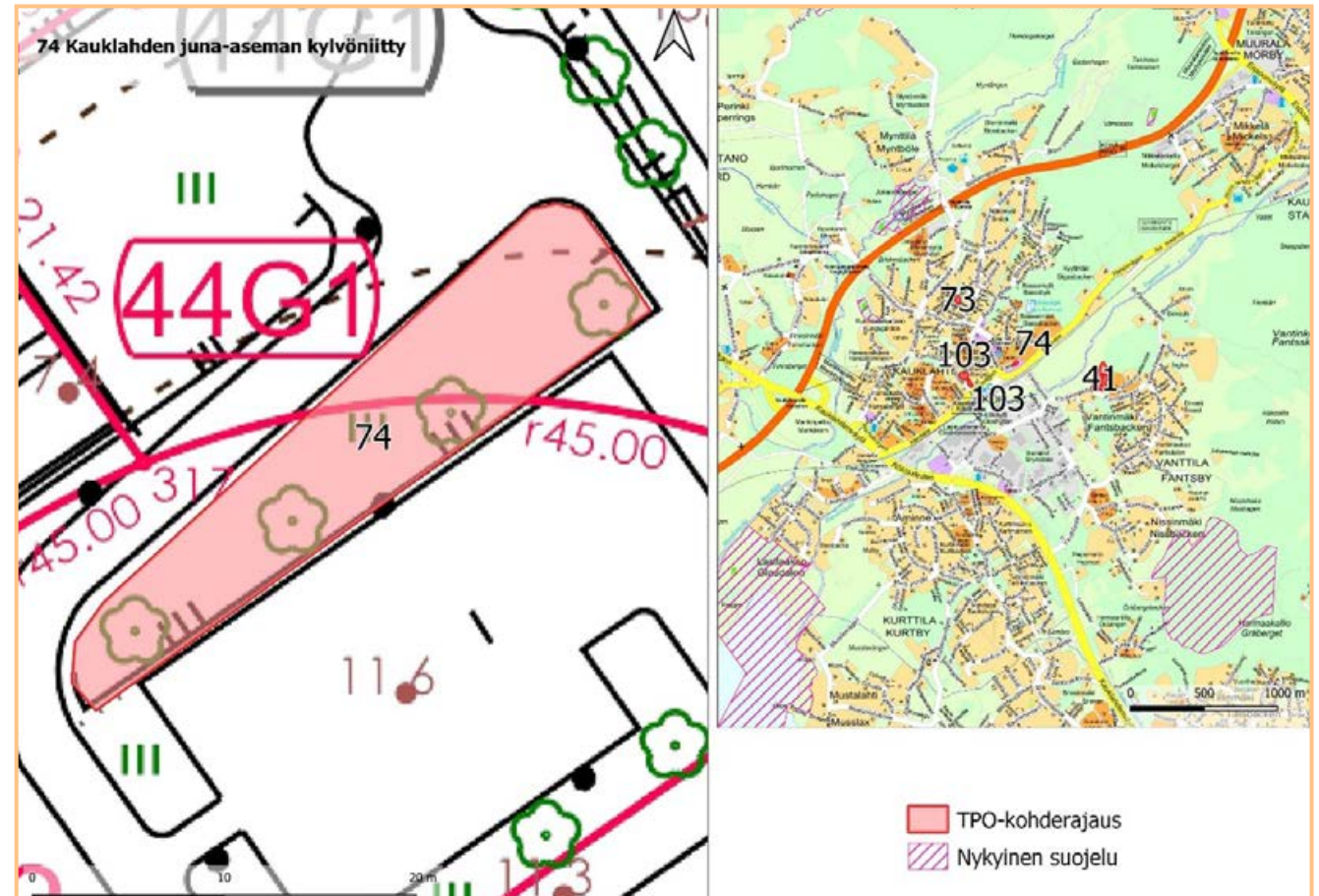
74 Kaukalahden juna-aseman kylvöniitty

Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 0,02 ha

Kuvaus

Kaukalahden juna-aseman paikoitusalue rajautuu yhdeltä laidaltaan rotvalleilla rajattuun tammirivistöön ja sitä ympäröivään niittykaistaleeseen. Niitty kylvettiin ilmeisesti 2011 Vantinportin alikulkutun-

nelin rakentamisen yhteydessä. Lajiston erikoisuuden ja näyttävyuden perusteella kylvöön on kenties käytetty jotakin ulkomaalaista siemenseosta. Niityllä kukkivat esim. keltasauramo, tummatulikukka, keltamaite, ketoneilikka, ketokaunokki, kesämaitiainen, heinäratamo ja jopa myskimalva. Näistä useat ovat luontaisilla

esiintymillään huomionarvoisia perinnebiotooppien lajeja. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Uusympäristö, jolla on merkitystä harvinaistuvalla niitty- ja ketolajistolle. Vuositainen niitto loppukesällä ja niittojätteen haravointi pois auttasi niittyä säilymään kauniisti kukkivana.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupungin maalla. Voimassa oleva asemakaava: KL (liikenne- ja rakennusten korttelialue).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014).

86 Suosaarenkallion lehtomäki

Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 3,5 ha.

Kuvaus

Turunväylän lähellä sijaitseva Suosaarenkallio on ollut arvokas lehtoalue, joka on jäänyt puristuksiin teollisuusalueen ja täyttömaakentän väliin. Puusto on kärsinyt myös hakkuista, mutta paikalla kasvaa edelleen useita kookkaita metsälehmäksiä ja pähkinäpensaita. (Lammi & Routasuo 2013)

Luontoarvot

Paikallisesti arvokas lehtoalue. Kohde on arvometsää kaupungin luonnonhoidon kuvioissa.

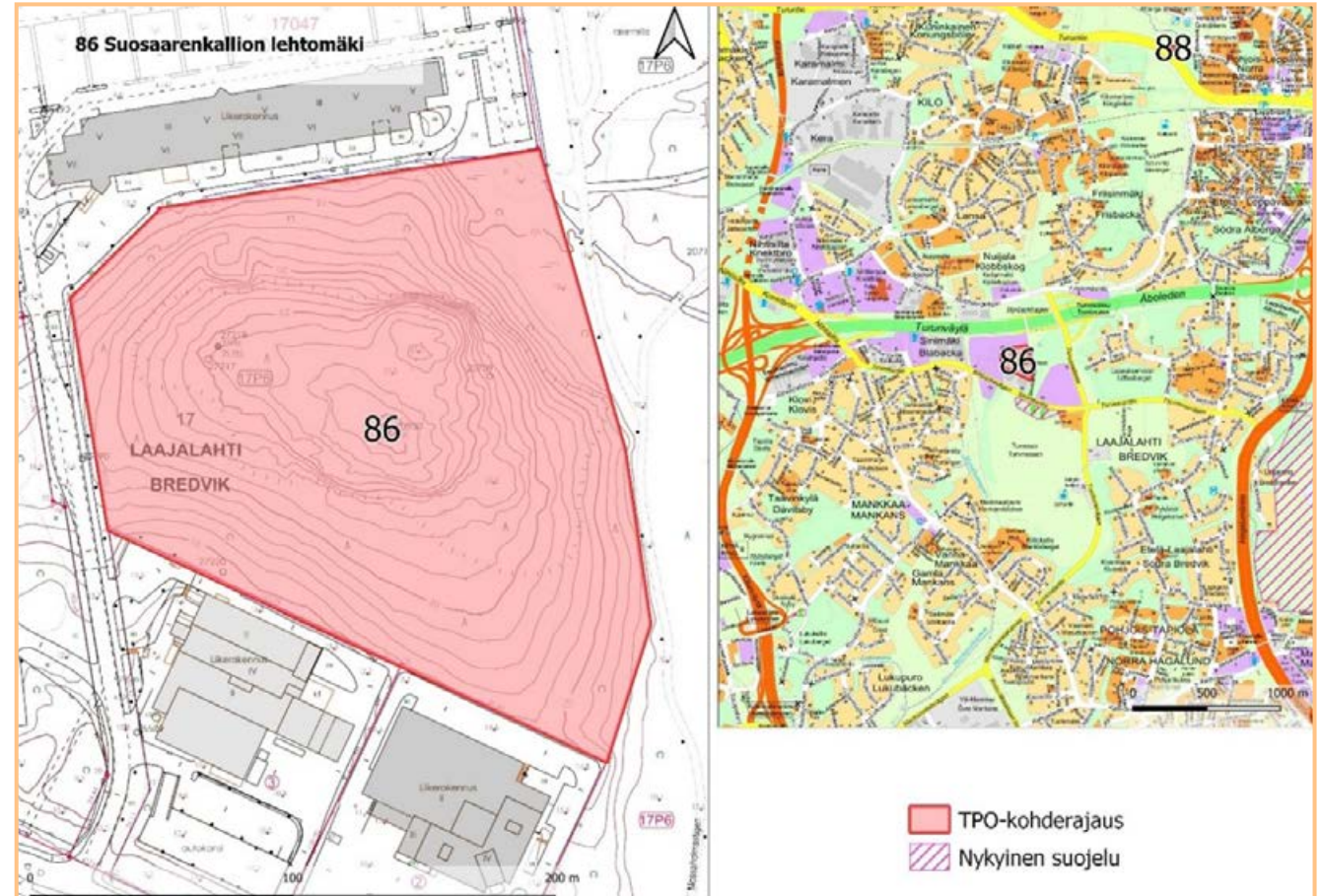
Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Espoon kaupunki. Voimassa olevan asemakaavan mukaan lähivirkistysaluetta (VL), jossa on suojeltava alueen osa

(s-1), jolla olemassa oleva kasvillisuus ja puusto säilytetään.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty arvokkaiden luontokohdeiden (Lammi & Routasuo 2013) mukaan, mutta se noudattaa voimassa olevan asemakaavan viheralueen rajoja. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tar-

kentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon arvokkaat luontokohteet (Lammi & Routasuo 2013). Kohteelta on lisäksi Espoon kaupungin luonnonhoidon kuvio-tiedot.

88 Kilon ketolaikku

Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 0,1 ha

Kuvaus

Vanhan Turuntien varrella sijaitseva kohde on yksi useista Espoon vanhoista talonpaikoista, joihin liittyy ketomaisia piirteitä. Vanhat talojen perustukset yhdistyvät kohteella melko monipuoliseen kasvillisuuteen, joka koostuu rehevöityvästä, tuoreesta heinäniitystä, karun pienruohokedon laikuista ja vanhan puutarhan jäänteistä. Maaperä koko kohteella on kalliomaata. (Lampinen & Annala 2014)

Arvokkain ketokasvillisuus kohteella keskittyy talonraunioiden ja Turuntietä seuraavan kevyenliikenteenväylän väliin. Pienruohot, kuten ketoneilikka ja mäkilemmikki löytyvät helpoiten tältä osalta kohdetta. Muutoin kohteella vallitsee nurmipuntarpään, juolavehnan ja koiranheinän vallitsema typekäs tuore heinäniitty. Paikalla lienee joskus ollut myös kallioketolaikkuja, mutta ajan kuluessa ne ovat kasvaneet umpeen. Kohteen viljelyjäänteisiin kuuluu talonraunioiden länsipuolella kasvavan suurikokoisen pihasyreenin lisäksi mm. ruskolilja, mustaherukka ja suopayrtti. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

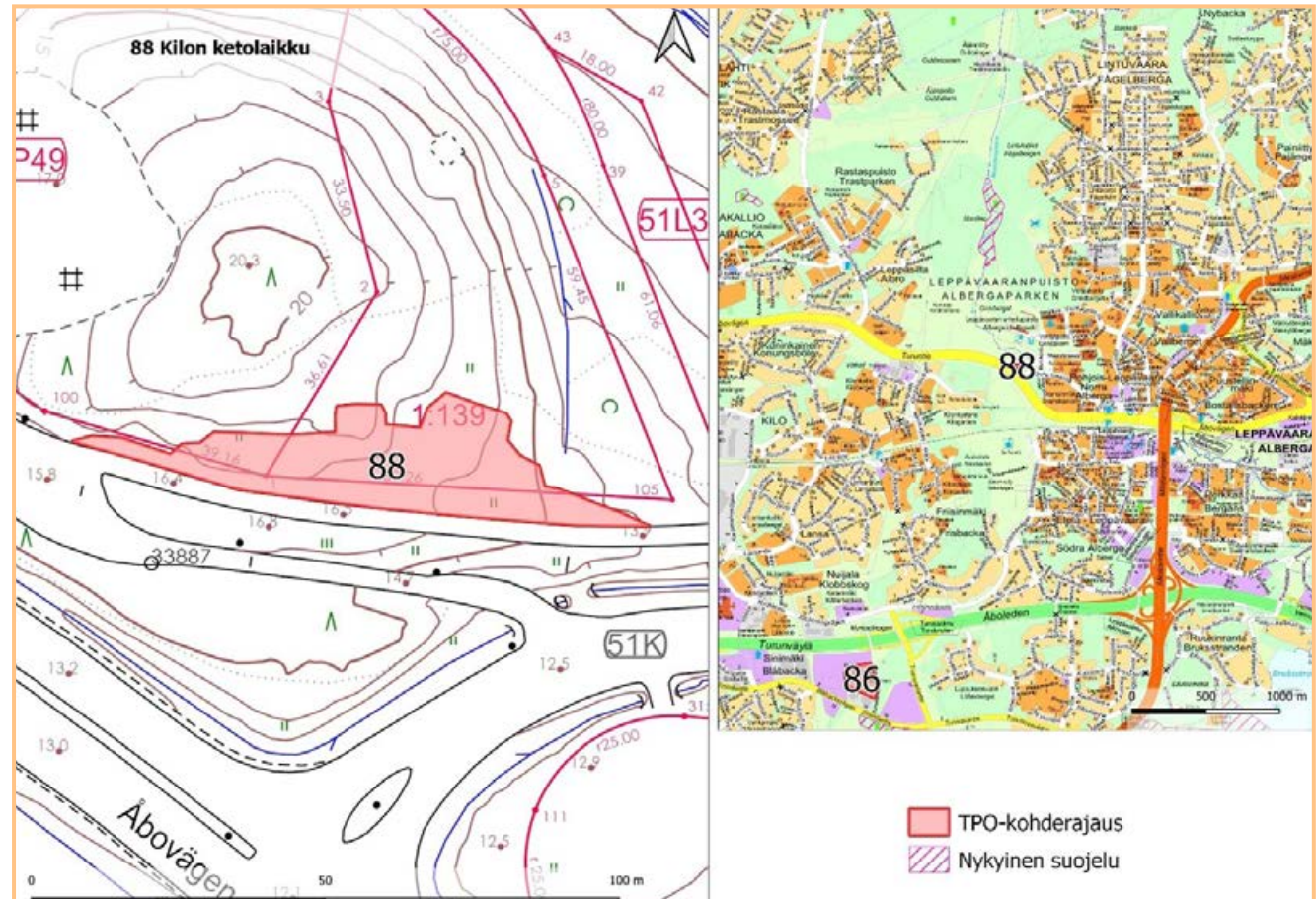
Arvokas, hoidon piirissä oleva keto, perusteena melko lajirikkaat ketolaikut yhdistettynä pitkään historiaan ja merkkeihin vanhasta rakennuskannasta. Uhanalasta lajistoa mm. keltamatara (VU); uhanalaisia luontotyyppejä karu pienruohoketo (CR) ja tuore heinäniitty (EN). Kohde on arvonniittyä kaupungin luonnonhoidon kuvioissa.

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Espoon kaupunki. Voimassa olevan asemakaavan mukaan lähivirkistysaluetta (VL).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa.

Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014). Kohteelta on lisäksi Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot.

101 Svartbäckträsketin niitty (Takapelto)

Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 2,1 ha

Kuvaus

Svartbäckträsketin lammesta luoteeseen sijoittuva Svartbäckträsketin niitty on laaja niittyalue. Kaksiosainen kohde sijaitsee ympäristöään matalammassa, maaperältään savisessa painanteessa. Kosteusolot vaihtelevat kirkasvetisistä ojista kosteiden niittyjen kautta tuoreisiin, muusta maastosta hieman koholla oleviin niittyihin. Tuoreiden niittyjen kuviot ovat vielä paikoin edustavia, pienruohoisia ja lajirikkaita. Muutoin kohteella vallitsee lähinnä entisille, umpeutuville ja kosteille pelloille tyypillinen lajisto. Esimerkiksi korpikaisla, mesiangervo, nurmilauha ja muut heinät ovat tyypillisiä lajeja kohteella. Puuvartisista lajeista kiiltopaju, hieskoivu ja harmaaleppä ovat vallanneet suuren osan ennen avoimesta niittyalasta. Kohteen arvokkaimmat osat sijaitsevat sen itäosassa. Päivä- ja yöperhosten osalta Espoon parhaimpia kohteita. (Lampinen & Annala 2014)

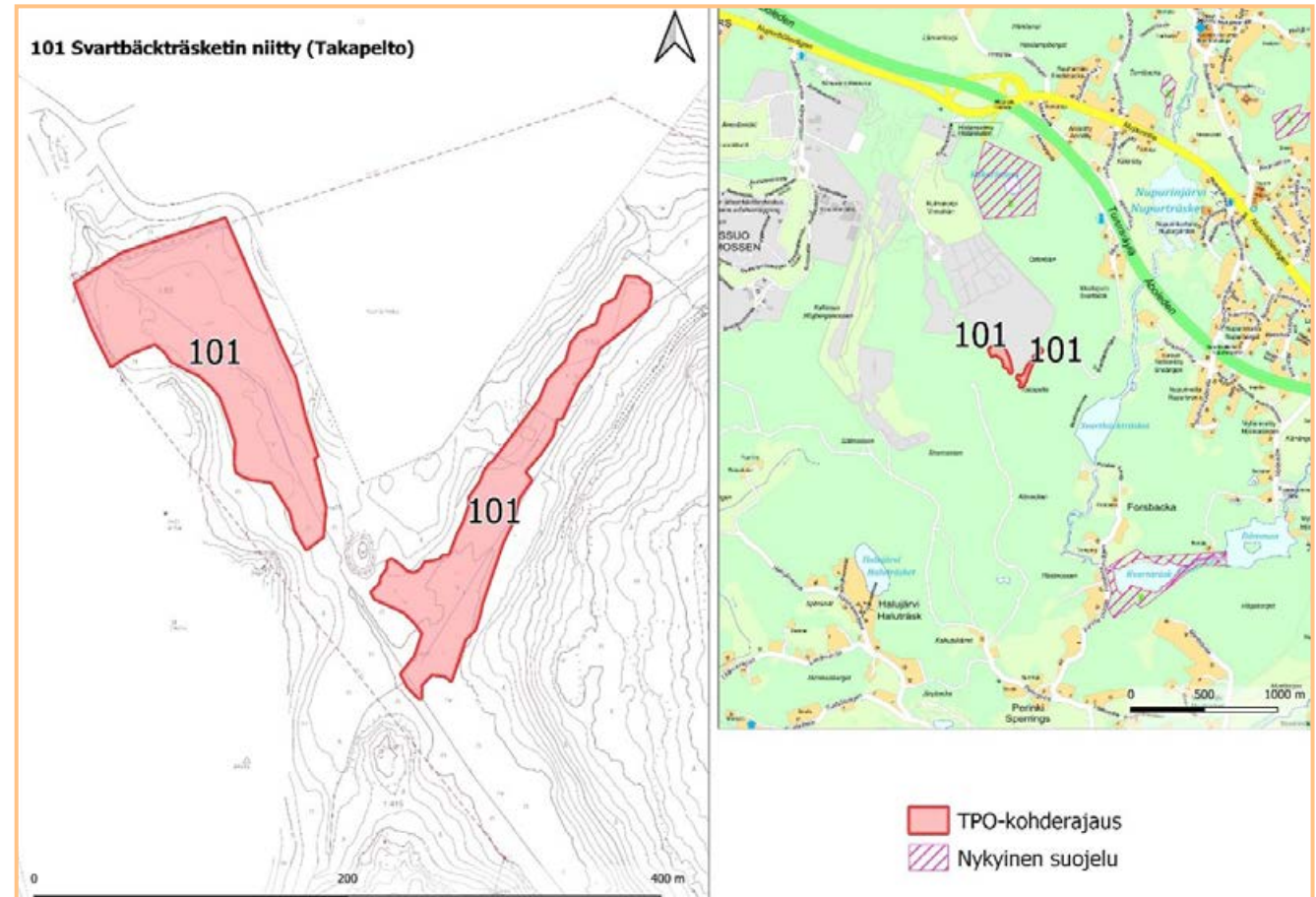
Luontoarvot

Paikallisesti arvokas kohde, perusteena laajat ja paikoin edustavat niittykuviot ja erityisen runsas perhoslajisto. Perhosten

osalta merkittävä hoitokohde. Espoon kaupungin luonnonhoidon kuvioissa kohde on maisemaniittyä ja laidunaluetta. Alueelta on aiempia tietoja luontodirektiivin (liite IV) tiukasti suojelemasta kirjoverkkoperhostesta, mutta viimeisimmissä selvityksissä lajia ei ole enää löytynyt alueelta.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupungin maalla. Ei voimassa olevaa asemakaavaa, Espoon pohjoisosien yleiskaavassa kaatopaikka-alue (EK). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE) erityisalue (E) ja suojaviheralue (EV).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014). Kohteelta on lisäksi Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot.

102 Bembölen kahvituvan kedot ja niityt

Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 0,4 ha

Kuvaus

Bembölen kahvituvan ympäristö on historiansa ja luontoarvojensa kannalta jännittävä. Maaperältään koko kohde on kalliomaata. Kasvillisuuden arvokkain osuus koostuu melko laajoista, joskin rehevöityvistä karun kalliokedon kuvioista kahvituvan koillis- ja eteläpuolilla. Näiden väliin jää heinittynyttä, hyvin ravinteista heinäniittyä ja kahvituvan pihaympäristö. Etelään avautuva piennar kevyenliikenteenväylän varrella on myös osin ketomainen. (Lampinen & Annala 2014)

Kallioketojen lajistoon kuuluu useita perinnebiotoopeille tyypillisiä muinaistulokkaita. Esimerkiksi molemmilla kalliokedoilla kasvava tummatulikukka sopii hyvin ympäristöönsä, sillä lähes puolet sen uusmaalaisista kasvupaikoista sijaitsevat muinaisjäännösten läheisyydessä. Pienet heinäkasvit mäkikattara, litteänurmikka ovat tulikukkaa vaatimattomampia muinaistulokkaita, mutta kuuluvat silti edustavaan

kallioketolajistoon. Rehevän heinäniityn valtalajeja ovat mm. koiranheinä ja nurmipuntarpää, mutta esim. tummatulikukkaa kasvaa yksittäisiä versoja myös näiden lomassa. (Lampinen & Annala 2014)

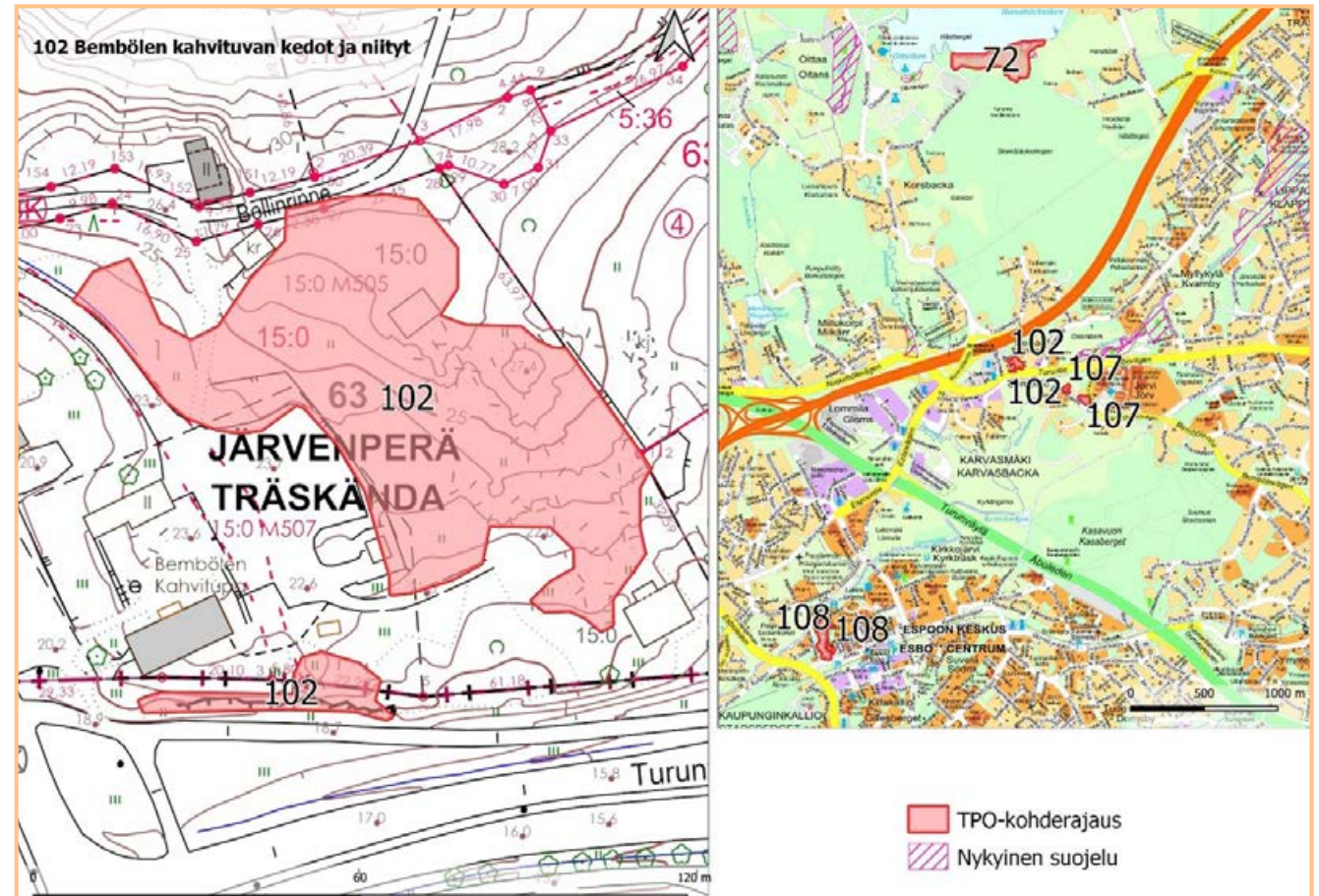
Luontoarvot

Paikallisesti arvokas kohde, perusteena edustava kallioketolajisto ja sijainti his-

toriallisesti merkittävässä ympäristössä. Kohteen kallioketojen ja niityn hoito täydentäisi loistavasti vanhan kylämäen historiallisia ja maisemallisia arvoja.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupungin maalla. Voimassa oleva asemakaava: KL-1/s (liikerakennusten korttelialue, kaupunkikuvallisesti arvokas).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014).

103 Bisan kallioketo

Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 0,2 ha

Kuvaus

Kauklahten puistotien varrella sijaitsevan Bisan kalliainen mäki kukkii keväisin värikästä useiden ketokasvien voimin. Kohde koostuu kahdesta lehtomaisen ja kulttuurivaikutteisen metsikön erottamasta alueesta: Paahteinen, kalliainen rinne muodostaa toisen osan ja sulkeutuvan metsikön keskellä sijaitseva pitkänomainen ketoalue toisen. Molempien maaperä on kalliomaata. Kallioisen osan kasvillisuus on monin paikoin edustavaa ja lajirikasta karua kallioketoa. Mäkitervakon, keltamataran, keto-orvokin ja tuoksusimakkeen lomassa kasvaa mm. kalliohatikkaa ja ruoholaukkaa. Toinen, ketomainen osa on huomattavan heinittynyt (mm. juolavehänä ja koiranheinä ovat hyvin peittäviä), mutta ketoneilikka ja mäkikaura sinnittelevät yhä rehevöityvän kasvillisuuden keskellä. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Paikallisesti arvokas kohde, perusteena kalliokedon laajuus ja edustavuus, avointen ketolaikkujen huomionarvoinen lajisto ja

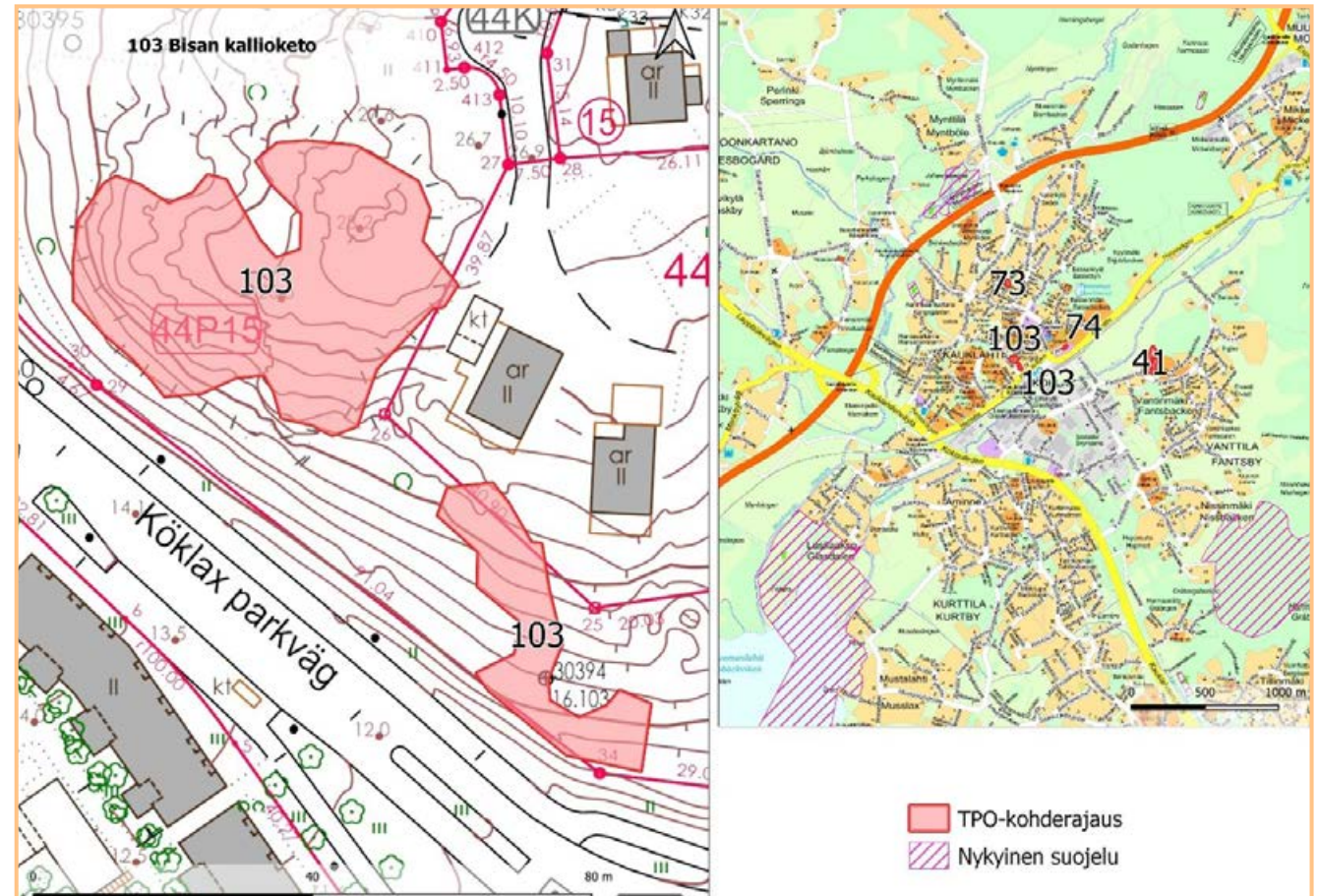
alueen pitkä historia. Pensaiden ja nuorten puiden raivaus ja järeimpien yksilöiden säästö hoitaisivat sekä maisemaa, että ketolajistoa.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupungin maalla. Voimassa oleva asemakaava: VL-1 ja VL-1/sm (lähivirkistys-alue, jolla muinaismuistojäännös).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014).

104 Tarvon kalliokedot

Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 0,7 ha

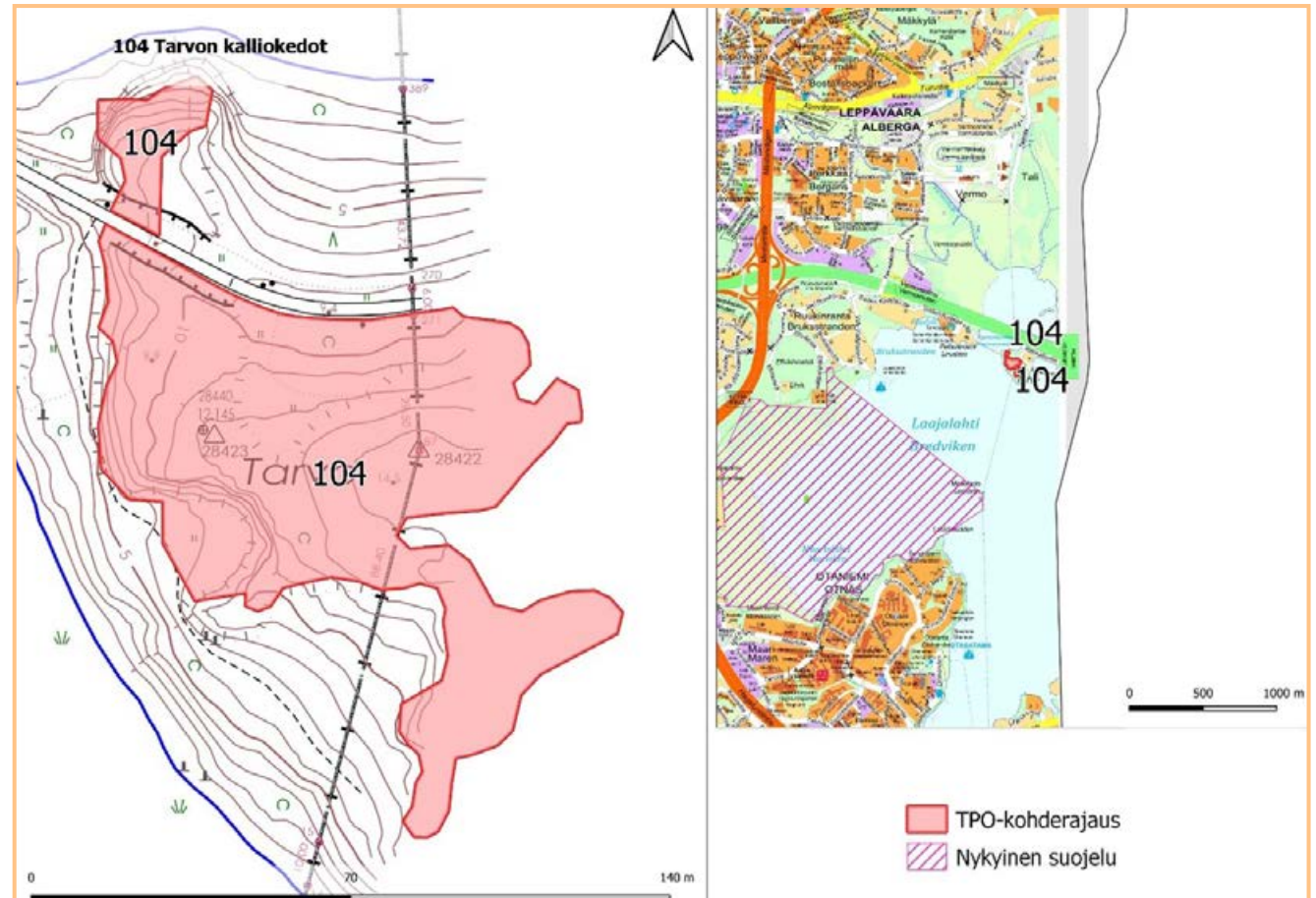
Kuvaus

Tarvon saaren laakeilla kallioilla Laajalahden ja Iso-Huopalahden rajalla levittäytyy laaja karun kalliokedon kokonaisuus. Kasvillisuus kalliokedolla on paikoin virkistyskäytöstä kulunutta ja etenkin painanteissa rehevöitynyttä, mutta kedon yleisilme on silti edustava, joskin vähälajinen. Maaperä kallioketojen ympärillä on kauttaaltaan kalliomaata, joskin saaren muut osat ovat hiekka-/soramoreenia ja savea. (Lampinen & Annala 2014)

Kalliokedon valtalajeja ovat tavanomaiset keto-orvokki, tuoksusimake, nurmiröllä ja ahusolaheinä. Näiden lisäksi myös pölkkyruoho, huhtahnikki ja haisukurjenpolvi kasvavat alueella. Rehevöitymisestä kertova hietakastikka on vallannut osia kedosta, samoin ympäriltä levittäytyvä männyn, pihlajan ja rauduskoivujen nuori metsikkö. Useat viljelyjäänteet (mm. saarnivaahtera, omenapuut, juhannusruus ja imukärhivilliini) tuovat oman lisänsä lajistoon. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Paikallisesti arvokas laaja ja paikoin edustava kallioketo yhdistettynä maisemallisiin arvoihin. Tarvon kalliokedoilla luontotyyppi muodostaa laajan ja edustavan kokonaisuuden. Kalliokedon rehevöityneet reuna-alueet ja painanteet hyötyisivät jokakesäisestä niitosta ja haravoinnista. Nuoren

puuston poisto kedolta puolestaan hidastaisi umpeenkasvua ja pitäisi maiseman avoimena merelle.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupunki omistaa Espoon puolella olevan osuuden ja Helsingin kaupunki Helsingin puolella olevan osuuden. Ei voimassa olevaa asemakaavaa, Espoon ete-

läosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V) ja Helsingin puolella asemakaavassa VL.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta tarkennetaan toteutusvaiheessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014).

106 Bodom Smedsin niitty ja haka

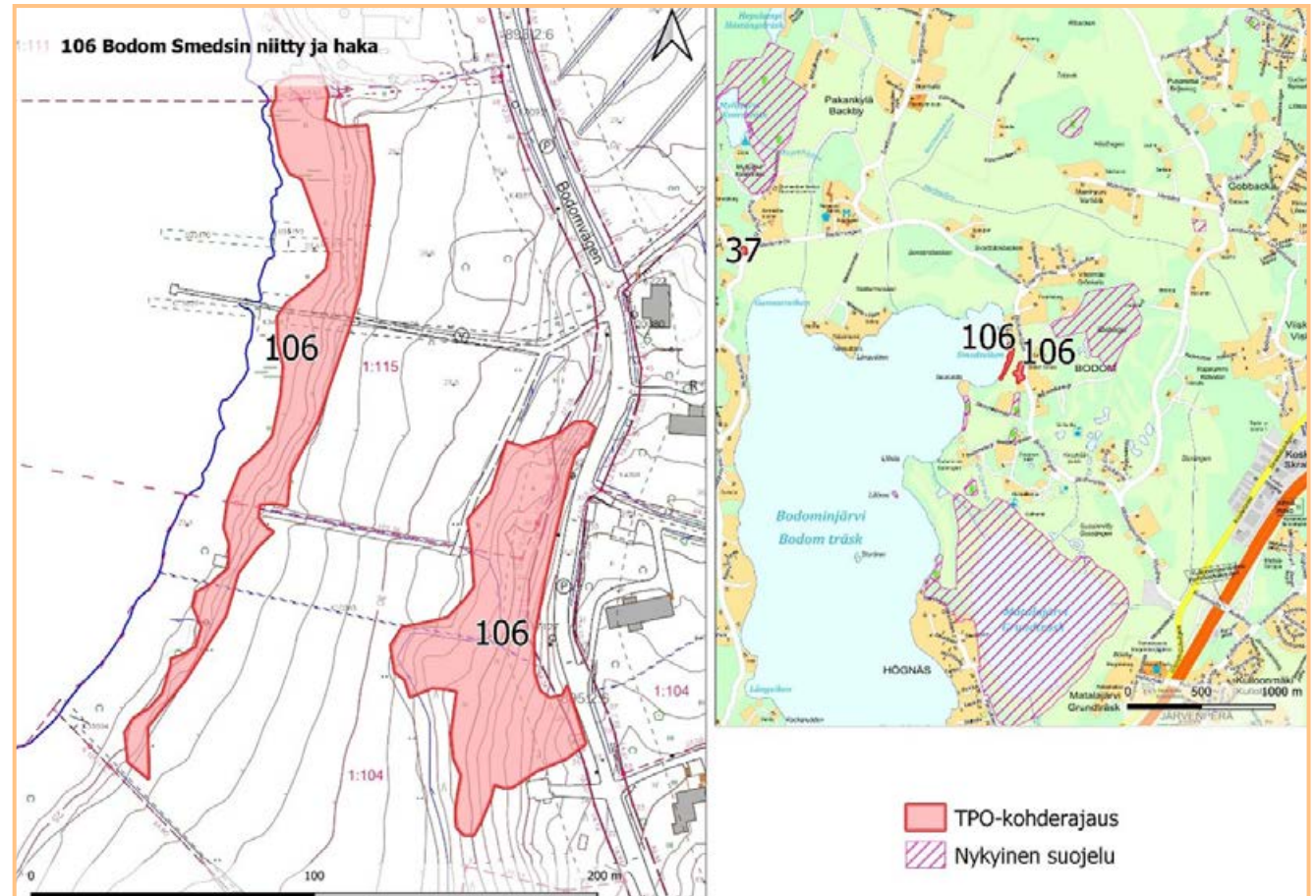
Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 0,8 ha

Kuvaus

Kaksiosaisen kohteen laajempi osio on Bodomintieltä kohti Bodominjärveä laskevan rinteen yläosa, jota peittää harvapuustoinen, kuiva lehtomainen metsikkö. Vaahteran ja rauduskoivujen vallitsemaan puustoon kuuluu myös mm. tammi, pensaskerrokseen mm. lehtokuusama ja taikinamarja. Rinteen puustossa on yhä joitakin merkkejä hakamaarakenteesta, mutta vaahteran nuori vesakko on vallannut jo käytännössä koko pensaskerroksen. Kenttäkerros rinteen avoimissa osissa on puolestaan lähes täysin sananjalan vallassa. Poikkeuksen muodostaa rinteen pohjoisosassa sijaitseva kallioketo, jolla vesakoitumisesta huolimatta kasvaa yhä mm. hakarasara ja ketoneilikka. Rinteen maaperä on kalliomaata, joka muuttuu saveksi pelloilla kohti Bodominjärveä. Peltojen länsilaidalla, Bodominjärven rannan tervaleppäluhtaa seurailleen kulkee kapea niittykaistale kohteen toisena osana. Nurmpuntarpään ja mesiangervon vallitsema tuore heinäniitty on lajistoltaan vaatimaton. Siellä täällä kasvaa muutamia katajia, raitoja ja tervaleppiä. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Kunnostamiskelpoinen kohde, perusteena muutamat huomionarvoisten lajien esiintymät yhdistettynä historiallisesti arvokkaaseen maisemaan. Hoidon myötä kohteen aiemmat arvot ovat vielä palautettavissa.

Maanomistus ja kaavatilanne

Osittain Espoon kaupungin maalla ja osittain yksityinen maanomistaja. Ei voimassa olevaa asemakaavaa, Espoon pohjoisosien yleiskaavassa viheraluetta (V) ja maa- ja metsätalousaluetta (M). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE) avoimen maisematilan elinkeinoalue (AME) ja kyläalue (AT).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta tarkennetaan toteutusvaiheessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014). Kohteelta on lisäksi osittain Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot.

107 Glimsin talomuseon niityt

Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 0,4 ha

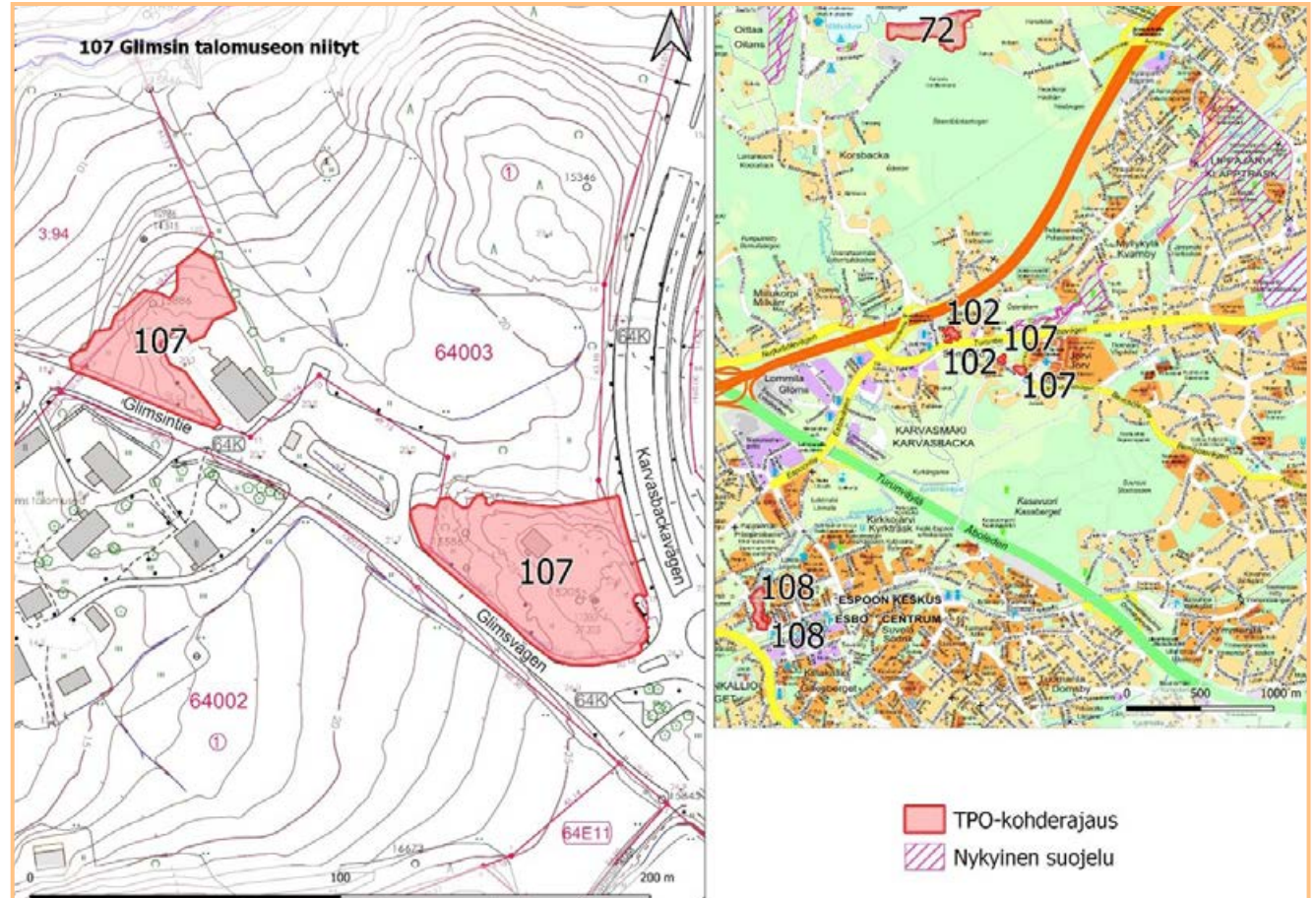
Kuvaus

Glimsin talomuseon ympäristöön kuuluu kaksi erillistä niitylaikkua, jotka ovat hieno lisä vanhaan kyläympäristöön. Toinen niityistä sijaitsee vanhan kauppapuodin ympärillä ja toinen vastapäätä Glimsin päärakennusta, tilan vaunuvajan vierellä. Maaperä niityillä on kalliomaata. Kauppapuodin niitty koostuu karun kalliokedon, rehevöityneen pienruohokedon ja tuoreen heinäniityn kuvioista. (Lampinen & Annala 2014)

Kolmelta sivulta teiden ympäröimä niitysaareke on melko rehevöitynyt, mikä näkyy nurmipuntarpään, apiloiden ja mm. koiranheinän runsautena. Heinikon puristuksessa kukkii kuitenkin vielä ketojen pienruohoja, kuten kevättädyke, mäkiarho ja ketoneilikka. Rehevöitymisen lisäksi niityn ongelmia lisäävät puodin ympärillä kasvavat lupiinit ja pihasyreenit. Etenkin kallioketo puodin edustalla on peittynyt tiheään syreenikasvustoon. Toinen niityosio koostuu myös osin kalliokedosta, mutta suurta osaa vallitsee samankaltainen rehevä heinäniitty kuin edellä. Vanhan kuusiaidan rajaamaan pohjoiskulmaan on kuitenkin jäänyt monilajisempi ja pienruohoisempi laikku, jolla kukkii esim. aholeinikki, keltamatara ja metsäkunjienpolvi. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Kunnostamiskelpoinen kohde, perusteena rehevöityneet, mutta kunnostettavissa

olevat kedot ja sijainti arvokkaassa museo-ympäristössä.

Maanomistus ja kaavatilanne

Osittain Espoon kaupungin maalla ja osittain yksityinen maanomistaja. Voimassa oleva asemakaava: YM/s.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014). Kohteen suuremmalle osalle on olemassa Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot (arvoniitty).

108 Kannusillanmäki

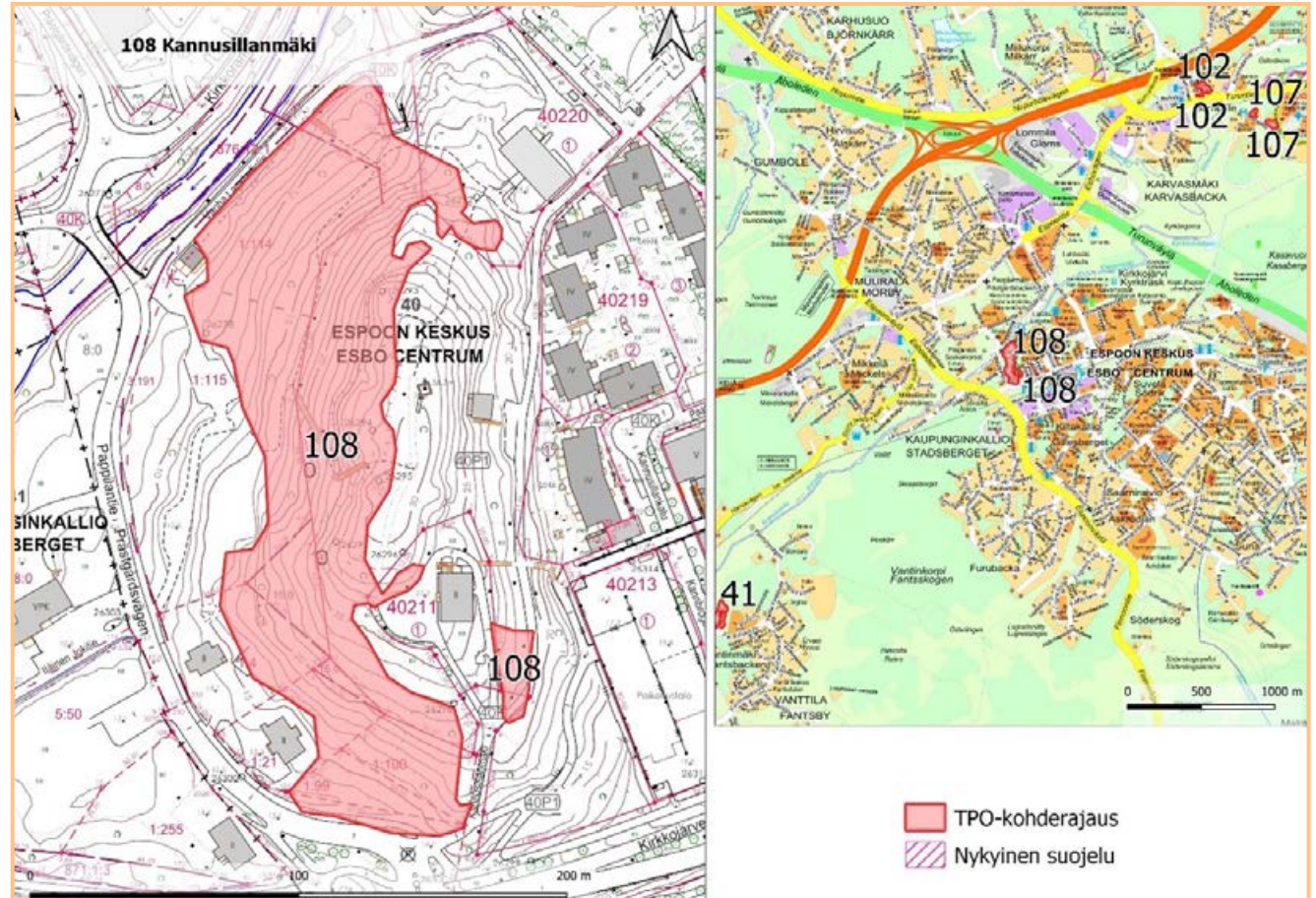
Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 1,6 ha

Kuvaus

Espoon keskuksen ja Espoonjoen välillä kohoavan kallioisen mäen kasvillisuus on hyvin kulttuurivaikutteista ja koostuu kallio-kedoista, kalliomänniköstä, ravinteisesta rinteledosta ja vanhoista pihapiireistä. Kohteen perinnebiotooppiarvot liittyvät mäen lakiosien rehevöityviin ja heinikkosiin kallioketoihin. Näillä kasvaa yhä mm. ketoneilikkaa ja pölkkyruohoa. Niittymäistä kasvillisuutta esiintyy laikuittain myös mäen itärinteellä sijaitsevan Espoon entisen kunnantalon ympäristössä. Peuran-, kurjen- ja harakankellot kukkivat talon niittymäisillä nurmikoilla yhdessä ahopukinjuuren ja niittyhumalan kanssa. Perinnebiotooppien lisäksi mäestä tekee arvokkaan sen länsirinnettä kiertävä lehtipuuvaltainen lehto, jonka katveeseen jää useita vanhoja asuintaloja. Maaperältään ravinteinen lehto vaihtelee rinteiden korkeuden mukaan kuivasta tuoreeseen ja on puustoltaan vaahtera-, tuomi- ja koivuvaltainen. Kenttäkerrokseltaan lehto on lukuisten viljelyjäänteiden värittämä. Esimerkiksi ukon- ja varsankello, ukkomanikka ja saksankirveli voidaan kaikki löytää lehdon katveesta. Kaiken kaikkiaan Kannusillanmäen luontoarvot ovat yhdistelmä lehto-, kulttuuri- ja perinnebiotooppilajistoa. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Kunnostamiskelpoinen kohde, perusteena melko laajat kallioketokuviot ja lajirikkaat, kulttuurivaikutteiset lehdot.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupungin maalla. Osittain voimassa olevassa asemakaavassa puistoa (PI). Espoon pohjoisosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V) ja keskustatoimintojen alue (C). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE) keskustatoimintojen alue (C) ja virkistysalue (V).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta tarkennetaan toteutusvaiheessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014). Kohteelta on lisäksi Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot.

136 Svinön niitty ja lammashaka

Osio 2, lk. 6. Pinta-ala 2,9 ha

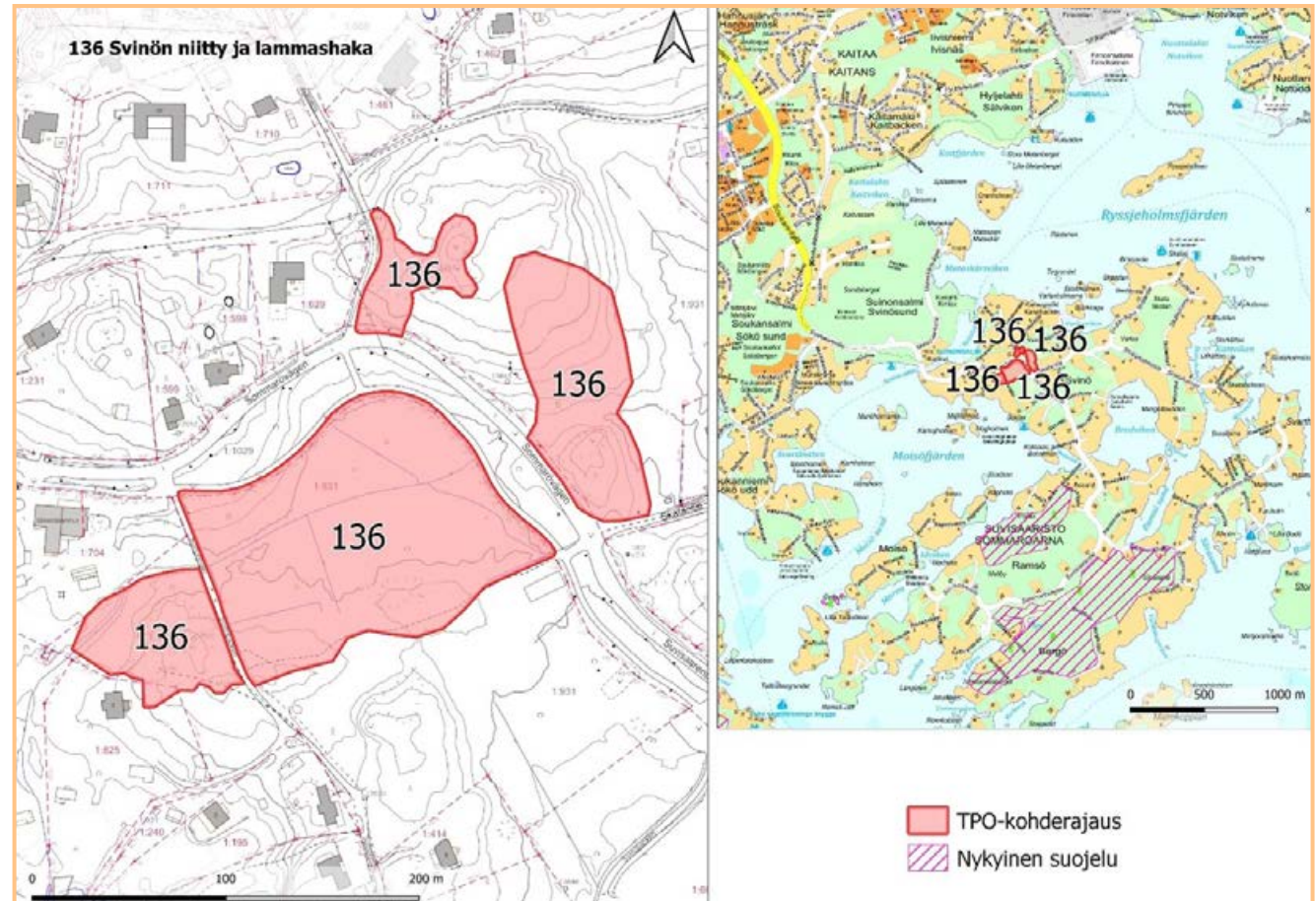
Kuvaus

Svinön niitty ja lammashaka muodostavat laajan, melko erilaisia kasvillisuustyyppisiä sisältävän perinnebiotooppikonaisuuden. Kohteen keskiosa koostuu hyvin reheväkasvuisista entisistä pelloista, joista osaa laidunnetaan kesäisin lampaila. Laitumeen kuuluu avointa heinäniittyä ja pellolle levinneiden rauduskoivujen muodostamaa hakaa. Kohteen reunoilla taas sijaitsee ohutmultaisia kallioketokuvia, joiden lajistoon kuuluu sekä edustavia ketolajeja että useita viljelyjäänteitä. Lisäksi kohteeseen sisältyy avoin, koivuvaltainen metsikkö Suvisaarentien itäpuolella. Metsiköllä on hakamainen ilme, ja sen kenttäkerroksessa kasvaa mm. muutamia versoja kartioakankaalia. (Lampinen & Annala 2014)

Kohteen kasvillisuuteen kuuluu useita yksittäisten huomionarvoisten kasvilajien esiintymiä. Näistä lähes kaikki keskittyvät kohteen reunaosien kalliokedoille, joilla esiintyy pieninä kasvustoina mm. mäki-kattaraa, mäkikauraa, keltamataraa, hinaa ja jakkia. Entisen pellon kasvillisuus on kehittynyt hyvin reheväksi, osin kosteaksi ja osin tuoreeksi heinäniityksi, jonka valtalajeihin kuuluu mm. nurmipuntarpää ja pelto-ohdake. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Paikallisesti arvokas kohde, perusteena jatkuva lammaslaidunnus, huomionarvois-

ten lajien esiintymät sekä alueen pitkä asutushistoria. Laidunnus on erinomaista ympäristönhoitoa, joka ylläpitää historiallista maisemaa. Kohde kaupungin Arvonii-tyt-hoitoluokassa.

Maanomistus ja kaavatilanne

Espoon kaupungin maalla. Ei voimassa olevaa asemakaavaa. Voimassa olevassa osayleiskaavassa virkistysaluetta (VL).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014). Kohteelta on lisäksi Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot.

7.5. Muiden maaomistajien kohteet, joille esitetään vapaaehtoisia suojelutoimia

1 Mustanlammen ympäristö

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 6,5 ha

Kuvaus

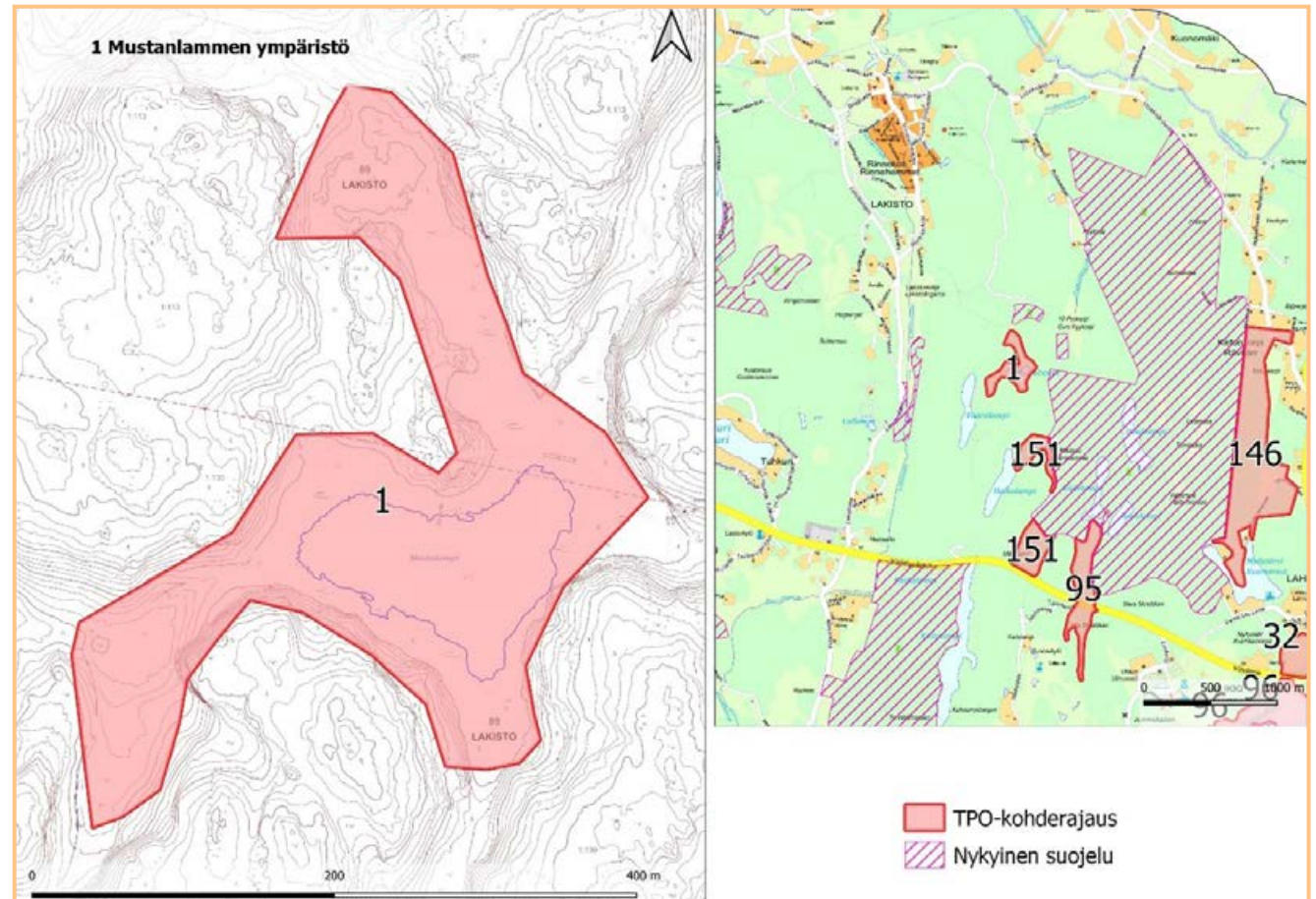
Luukin luonnonsuojelualueen länsipuolella sijaitseva Mustalampi on luonnontilainen metsälampi, jonka rannat ovat soistuneet. Lampea ympäröi kaunis lyhytkortinen nevasuo, jolla kasvaa Espoossa harvinaisia kasvilajeja. Lammen lounaispuolella on lehtokorpi. Puron varrella kasvaa myös muutama nuori metsälehmus. Kauempana uomasta maasto muuttuu lehtomaiseksi kankaaksi. Puusto on varttunutta kuusikkoa. (Lammi & Routasuo 2013)

Suojeluarvot

Paikallisesti arvokas nevarantainen lampi ja lehmusesiintymä (Lammi & Routasuo 2013). Aluerajauksen pohjoisosassa on rajattu metsälain erityisen tärkeä elinympäristö, luonnontilainen suo (Metsäkeskus 2020). Koko alue on kuvioitu arvokkaaksi elinympäristöksi Helsingin luonnonhoitokuvioissa.

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Helsingin kaupunki. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa viheraluetta (V) ja vesialuetta (W). Espoon Pohjois- ja kes-

kiosien yleiskaavan (POKE) luonnoksessa alue on virkistysaluetta (V), ekologista yhteyttä ja vesialuetta (W).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 mukainen (Lammi & Routasuo 2013). Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013). Saatavilla Helsingin kaupungin luonnonhoidon kuvio-tiedot.

3 Labarten

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 8,9 ha

Kuvaus

Stora Labarten, Lilla Labarten ja Stora Isagrund ovat välisaariston puuttomia kallioluotoja, joilla on merkitystä linnuston pesimis- ja levähdyspaikkoina. Labartenit on kolmen pienen luodon rykelmä, joka sijaitsee veneväylän vieressä Pentalan saaren itäpuolella. Suurin luodoista on korkea ja kalliainen, pienemmät ovat silokalliota ja niukkakasvista somerikkoja. Stora Isagrund on lähes kasviton kallioluoto, joka sijaitsee noin puolen kilometrin päässä Labartenin koillispuolella. (Lammi & Routasuo 2013)

Suojeluarvot

Luodot ovat lajirikkaimmat kaikista Espoon rauhoittamattomista lintuluodoista (Lammi & Routasuo 2013).

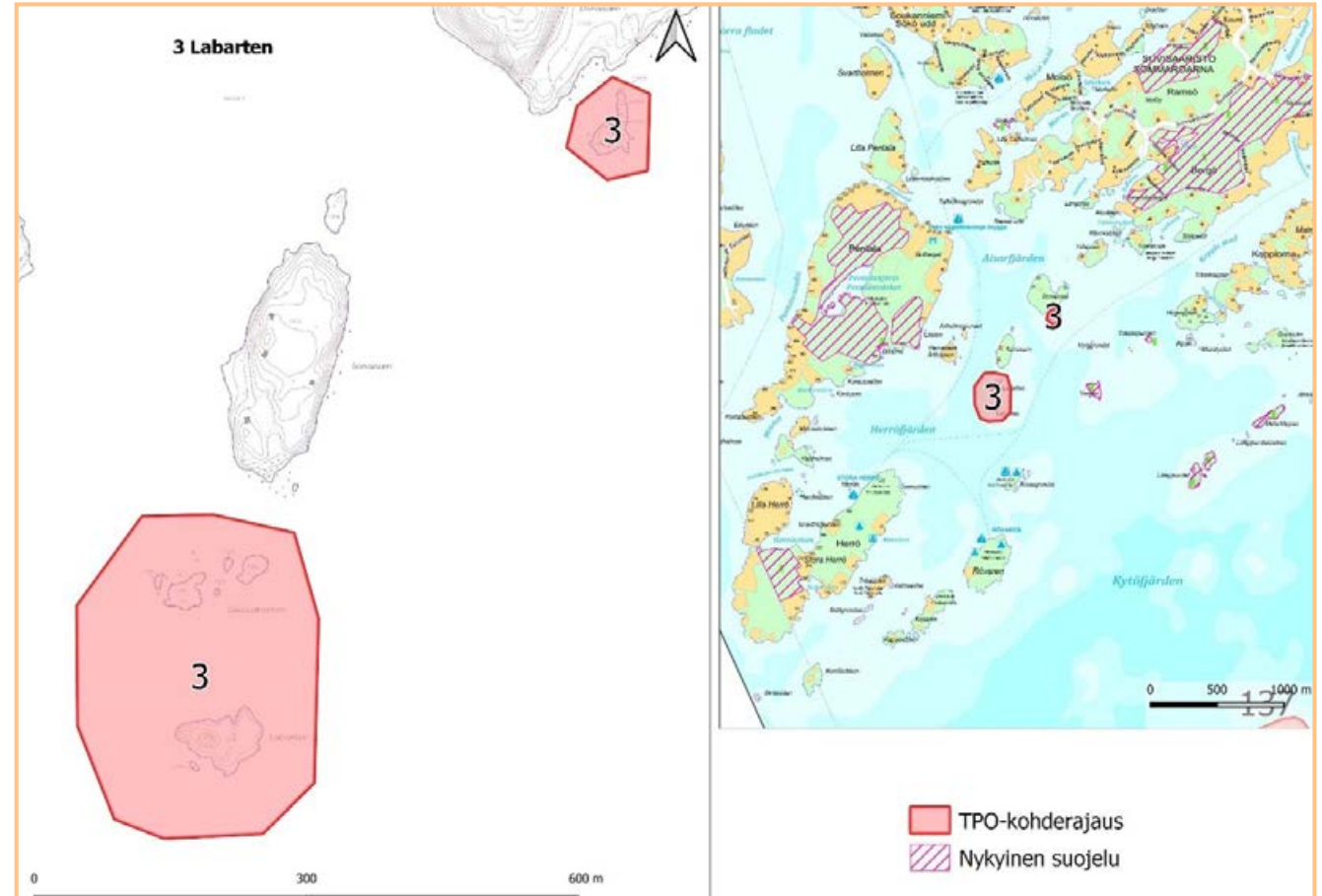
Maanomistus ja kaavatilanne

Maaomistaja on kaikilla luodoilla yksityinen. Labartenin luodot ovat Soukanniemä-Suvisaariston osayleiskaavassa merkitty

suojelualueeksi (SL) ja Stora Isagrund on merkitty Espoon eteläosien yleiskaavassa suojelualueeksi (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 mukainen (Lammi & Routasuo 2013). Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inven-

tointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013), Suvisaariston luontoselvitys (Jaakko Pöyry Infra 2003).

4 Flakaholmin niemi ja lähiluodot

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 16 ha

Kuvaus

Flakaholm on pieni, loma-asutuskäytössä oleva saari Miessaaren pohjoispuolella. Saaren pohjoiskärjessä on rehevää keto-kasvillisuutta. Flakaholmin niemi on varsin luonnontilainen, sillä kasvaa rehevää keto-kasvillisuutta ja se on lintujen suosiossa. Lähiluodot ovat silokalliota ja niillä on runsas linnusto. (Lammi & Routasuo 2013)

Suojeluarvot

Paikallisesti arvokas luontokokonaisuus, linnusto- ja kasvistoarvoja (Lammi & Routasuo 2013).

Maanomistus ja kaavatilanne

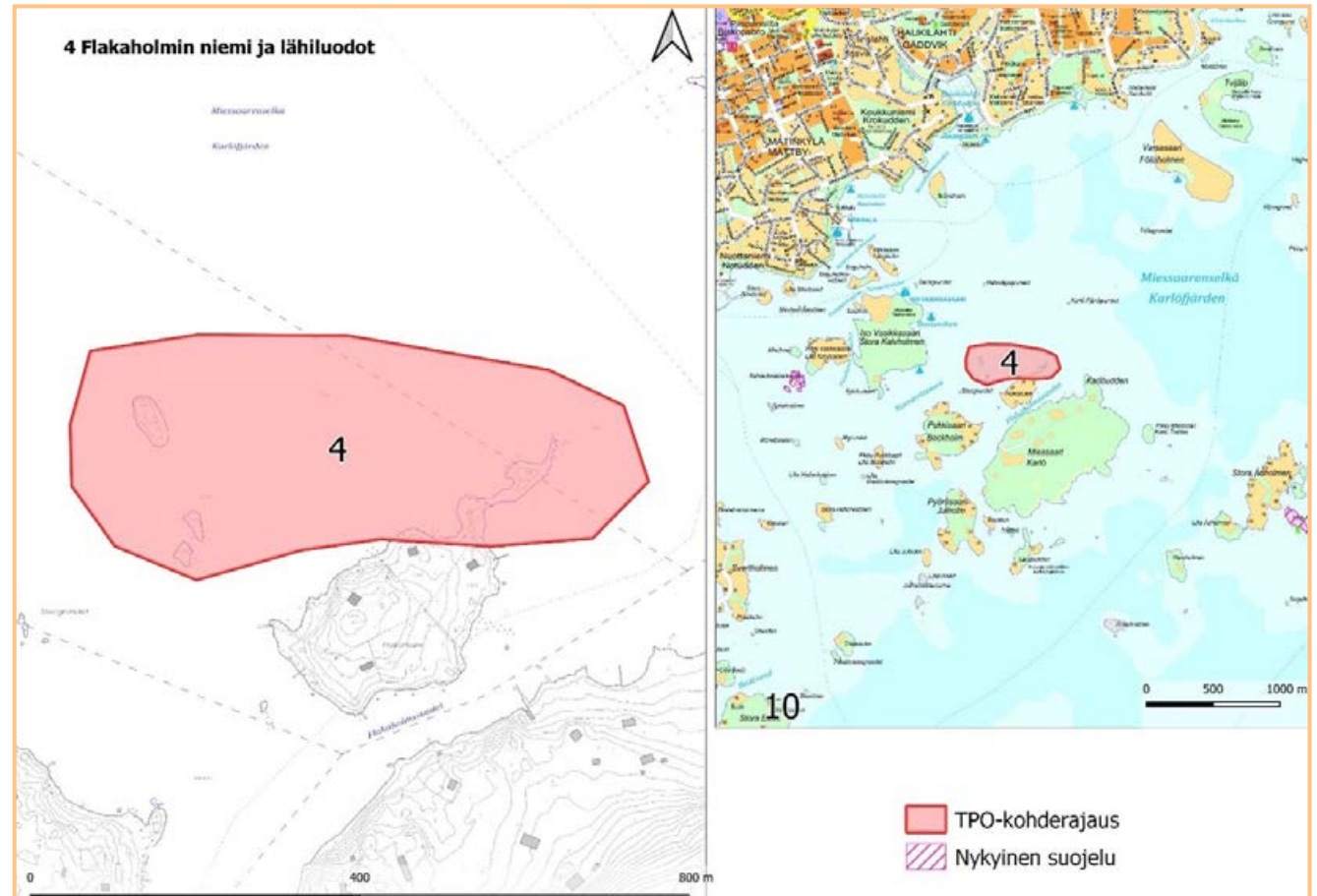
Yksityinen maanomistaja, pieni osa vesialueesta on kaupungin omistamaa. Alue on merkitty Espoon eteläosien yleiskaavassa suojelukohteeksi (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 mukainen (Lammi & Routasuo 2013). Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inven-

tointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013), Suvisaariston luontoselvitys (Jaakko Pöyry Infra 2003).

5 Tirrevet - Sumparhällen

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 13,4 ha

Kuvaus

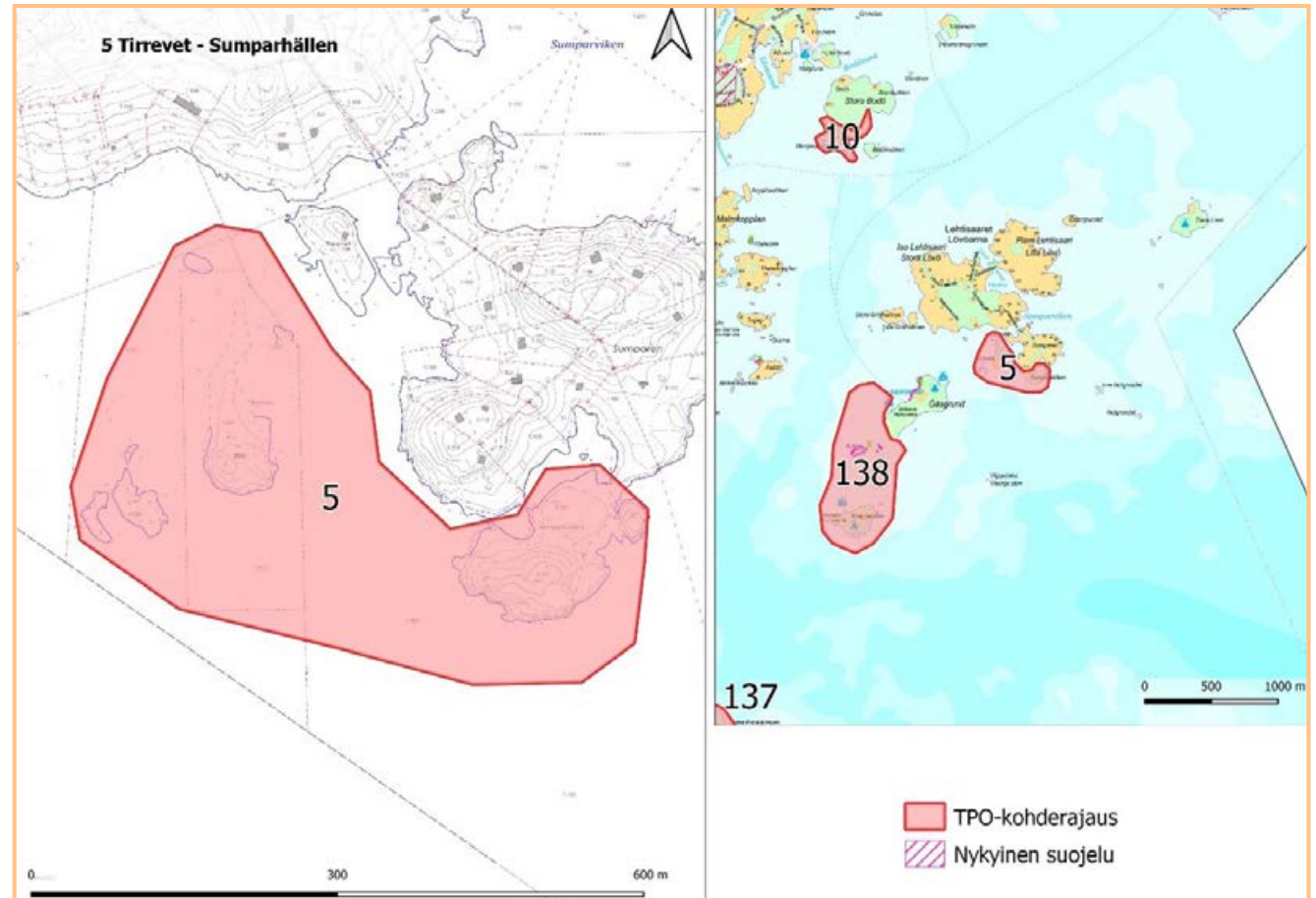
Ison Lehtisaaren eteläpuolella sijaitseva luoto- ja saariryhmä ympäröivine matalikkoineen on maisemallisesti arvokas kokonaisuus, jossa on monipuolinen linnusto ja merenrantakasvillisuus. Tirrevetin isompi saari on eteläosastaan kallioinen ja siellä on yksi kesähuvila. Saaren pohjoispää on somerikkoista rantaniittyä, jonka kasvillisuus on moni-ilmeinen ja vyöhykkeinen. Alueen kaakkoisosassa sijaitseva Sumparhällen on pieni saari, jonka kapean ja maatuvan lahti erottaa Sumparen saaresta. Sumparenin ja Sumparhällenin välinen laguuni on ruopattu ja saarten maayhteys katkaistu. Sumparhällenillä on kauniita pienialaisia variksenmarjamäntymetsiköitä ja edustavaa rantaniittykasvillisuutta. Saarella kasvaa useita melko harvinaisia kasvilajeja kuten särmäputki, harmaakynsimö, isorantasappi, morsinko, merimaltsa ja mäkikaura. (Lammi & Routasuo 2013)

Suojeluarvot

Paikallisesti ja maisemallisesti arvokas kokonaisuus, jossa on monipuolinen linnusto ja merenrantakasvillisuus, mm. edustavia, vyöhykkeisiä rantaniittyjä ja harvinaista kasvilajistoa.

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityisiä maanomistajia. Tirrevetin–Sumparhällenin alue on merkitty Espoon eteläosien yleiskaavassa suojelualueeksi (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 mukainen (Lammi & Routasuo 2013). Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013), Suvisaariston luontoselvitys (Jaakko Pöyry Infra 2003).

10 Stora Bodö

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 6,5 ha

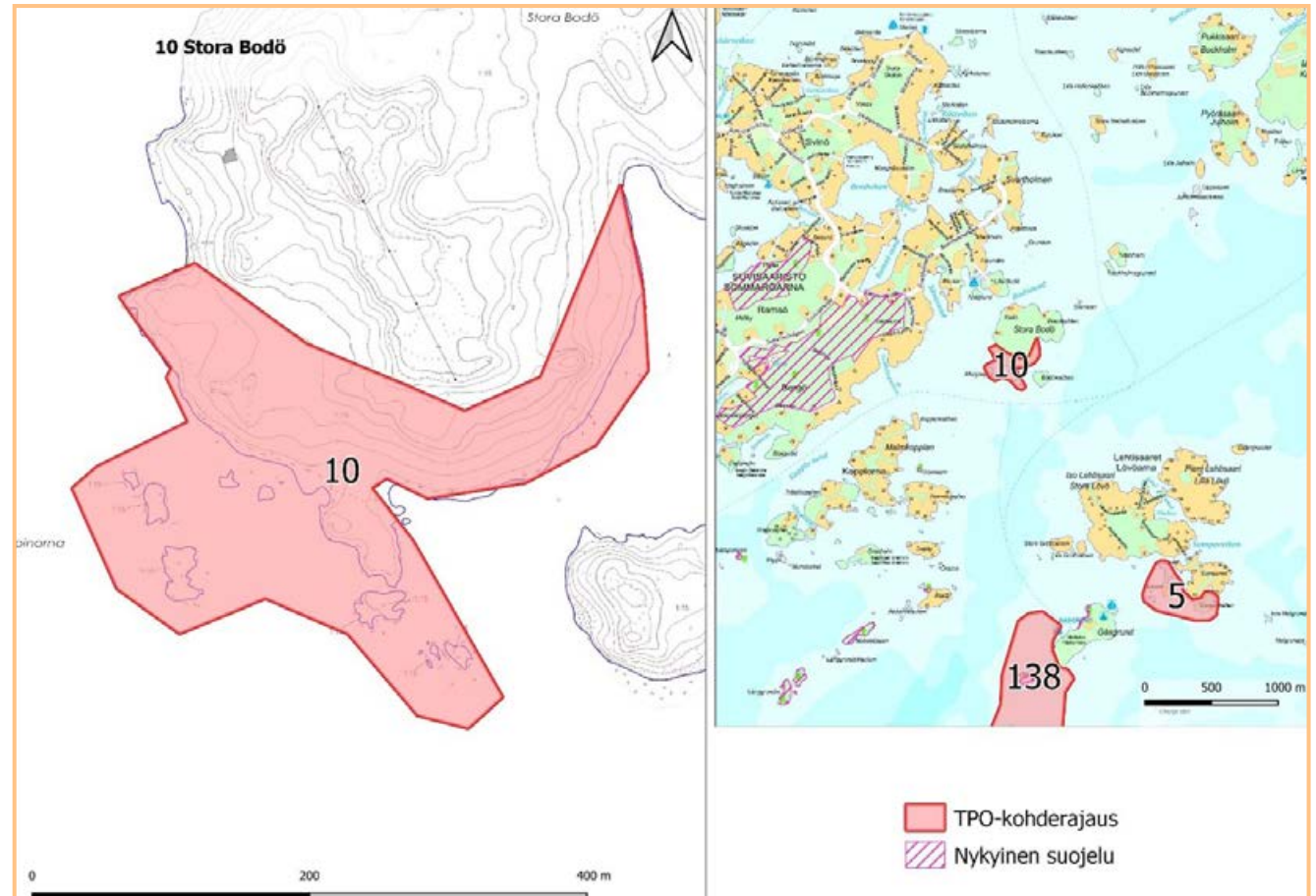
Kuvaus

Espoon Suvisaariston kaakkoisosassa sijaitseva Stora Bodö omaa merkittäviä luontoarvoja, tosin saaren sisäosissa on 2008/2009 toteutettu laajat hakkuut. Lounais- ja etelärannalla on hakkuiden ulkopuolelle jätettyä kuusikkoista sekametsää, jossa on lahopuustoa ja vanhoja kilpikaarnaisia mäntyjä. Kenttäkerroksessa on tuoreen ja lehtomaisen kankaan lajistoa, mm. tesmaa, nuokkuhelmikkää ja käenkaalia. Rantaa reunustaa kapea rantaniitty, joka on edustavimmillaan lähiluotojen ja pienen kallioniemen kohdalla. Leveimpien rantaniittykuvioiden kasvillisuus on monipuolista ja vyöhykkeisyys selvää. Etelärannan kallioniemen niukka kasvillisuus keskittyy kallion halkeamiin ja painanteisiin. Lajistoon kuuluvat mm. iso- ja keltamaksaruoho, merisaunio, pietaryrtti ja ruoholaukka.

Kaikki Stora Bodön huomionarvoiset lintulajit pesivät saaren lounaisrannalla ja lähiluodoilla. (Lammi 2011)

Suojeluarvot

Rannan kuusimetsä, rantaniitty ja luodot muodostavat yhdessä paikallisesti tärkeän lintujen pesimä- ja ruokailualueen. Lounais- ja etelärannan laajahko ja kasvisoltaan monipuolinen rantaniitty on paikallisesti arvokas luontokohde. Vaateliimpia merenrantaniityn kasveja Stora Bodön

rantaniityllä ovat meriasteri, meriratamo, isorantasappi ja ruokonata. Erittäin uhanalaisia pesimälintuja ovat haahka ja tukkasotka, vaarantuneita merilokki ja silmälläpidettäviä mm. tukkakoskelo. Alueella on lisäksi merkitystä viiksisiippojen saalistusalueena (Lammi 2011). Ranta-alue luotoineen on varattu osayleiskaavassa luonnon-suojelualueeksi.

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistaja. Soukanniemi-Suvisaariston osayleiskaavassa luonnon-suojelualue (SL) ja virkistysalue (VL).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 mukainen (Lammi & Routasuo 2013). Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inven-

tointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013), Stora Bodön kaava-alueen luontoselvitys (Lammi 2011), Suvisaariston luontoselvitys (Jaakko Pöyry Infra 2003).

15 Taka-Niipperin lehtokorpi

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 2,8 ha

Kuvaus

Niipperintien varressa sijaitseva Taka-Niipperin lehtokorpi on rehevää metsäkortekorpea, jossa esiintyy vaateliasta lajistoa kuten korpi- ja kaislasaraa. Varsinaisen korpialueen ydinosa koillis- ja itäpuolella on soistuneita rehevähajaisia metsiä, sekä eteläosan rinteessä kangasmetsää.

Suojeluarvot

Arvokas luontokohde, jonka keskeisimpiä luontoarvoja on METSO I ja II-luokan lehdot, kangasmetsät ja korvet sekä laho-kaviosammalille ja liito-oraville erityisen tärkeät metsät.

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistaja, pieni osa Espoon kaupungin. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa viheraluetta (V) ja pieneltä osin asuin-alue (AP). Hyvin pieneltä osin pohjois-reunassa voimassa olevan asemakaavan viheraluetta (VP). Espoon Pohjois- ja kes-

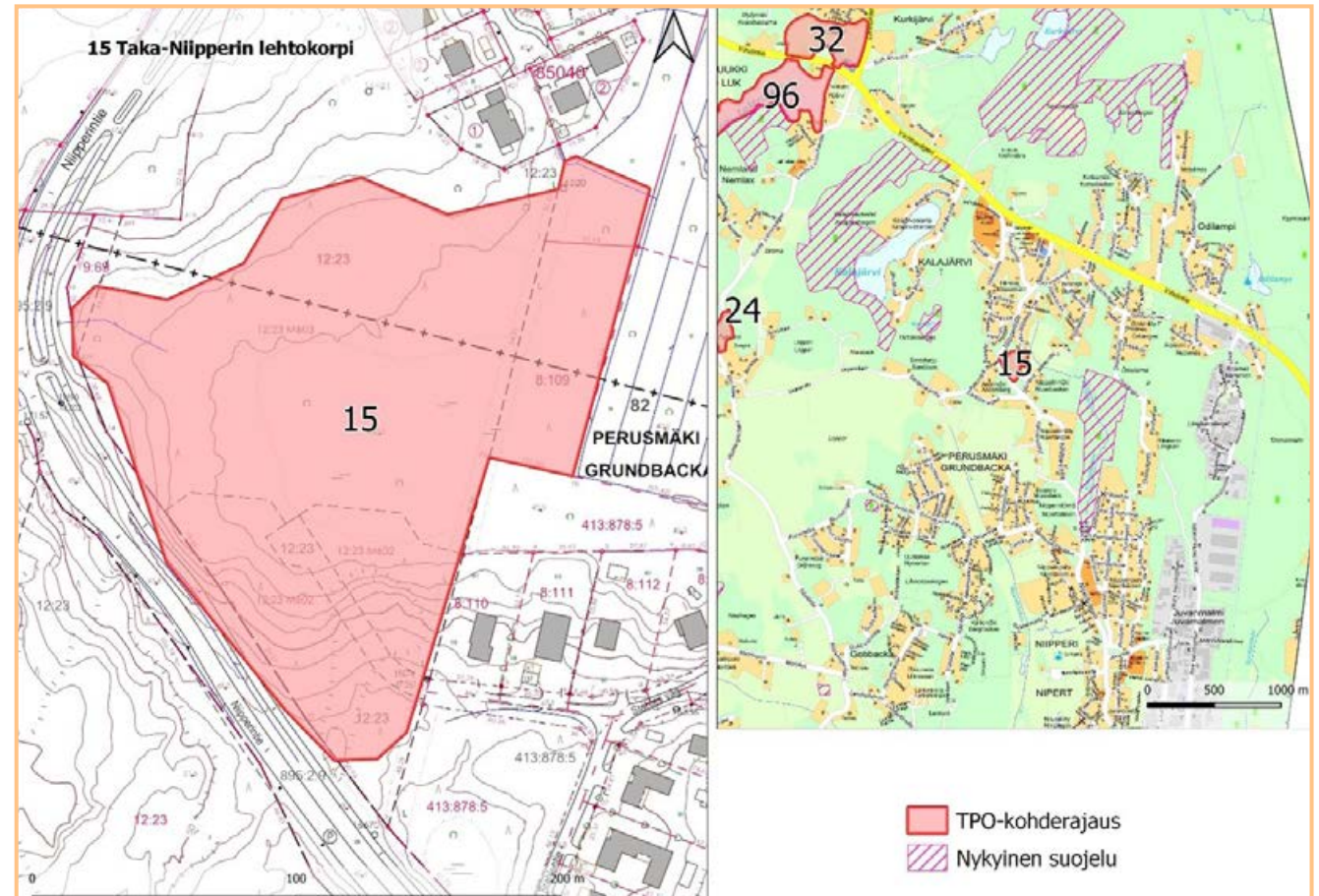
kiosien yleiskaavan (POKE) luonnoksessa alue on virkistysaluetta (V), ekologista yhteyttä ja pieni osa asuin-alue (A3).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 mukainen (Lammi & Routasuo 2013), täydennettynä merkittävillä liito-orava- ja laho-kaviosammalalueilla. Rajausta voidaan

tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013). Espoon kaupungin alueelta on saatavilla luonnonhoidon kuviot.

24 Lillmossen

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 2,7 ha

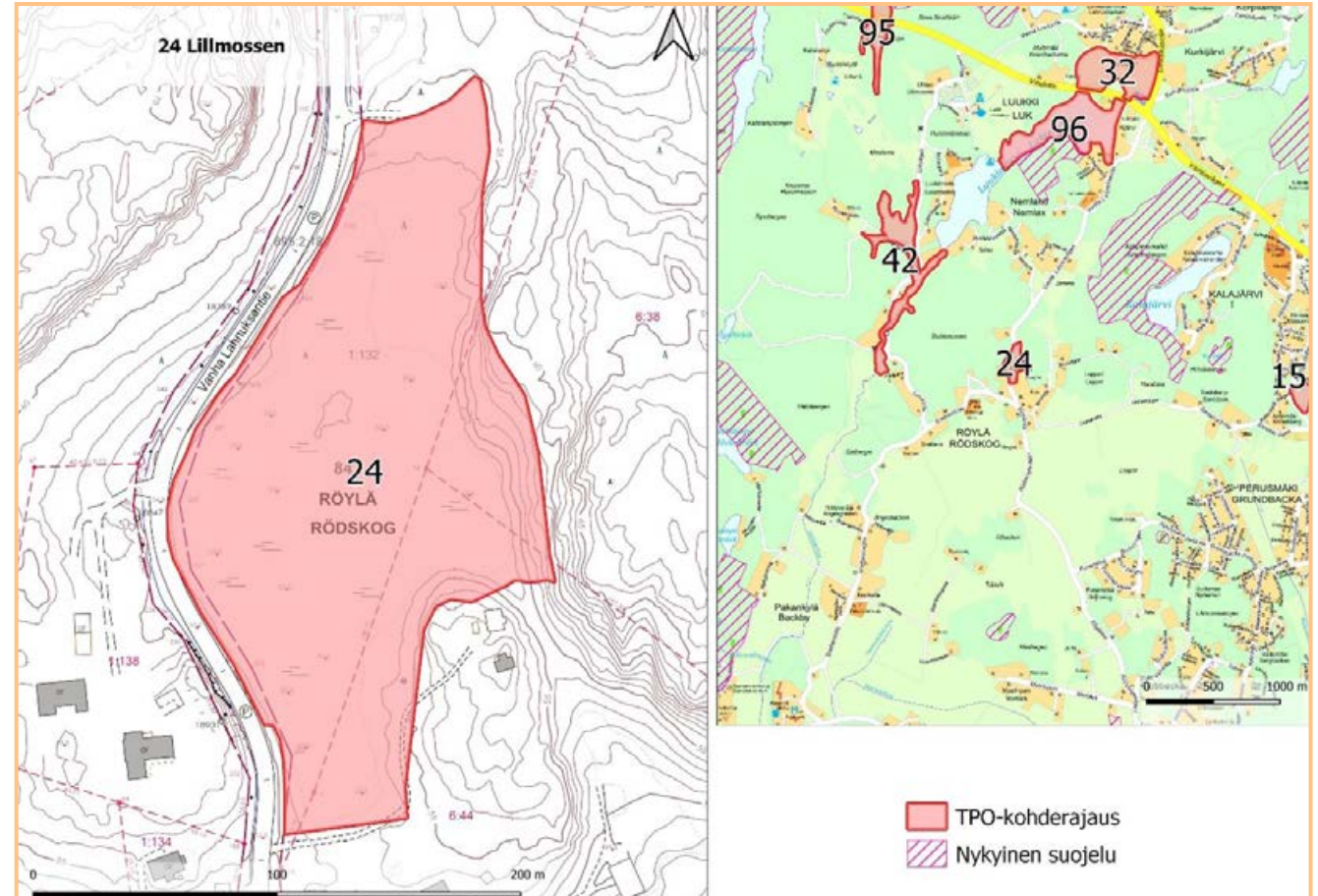
Kuvaus

Lillmossen on pieni, runsaan kahden hehtaarin laajuinen suo, joka sijaitsee Röylässä Vanhan Lahnuksentien itäpuolella. Suon kohdalla on sijainnut Palojärvi-niminen lampi, joka on kasvanut kokonaan umpeen. Lammesta on jäljellä enää muutamien neliömetrin laajuinen allikko suon eteläosassa. Maakunnallisesti arvokkaalla suolla on monia suotyyppejä: eteläosassa on ruoho- ja heinäkorcea, muu suo lähinnä lyhytkorsinevaa ja isovarpurämettä. Suurin osa suosta on puutonta nevaa. Suo säilynyt varsin luonnontilaisena, se on maisemallisesti kaunis ja kasvillisuudeltaan edustava. Suo rajautuu lännessä maantiehen ja idässä kallioiseen metsään. (Lammi & Routasuo 2013)

Suojeluarvot

Maakunnallisesti arvokas suo (Lammi & Routasuo 2013). Lillmossen on Suomen luontotyyppien uhanalaisuusluokittelussa paikallinen suoyhdistymä ja boreaalinen piensuo, joka on koko maassa vaarantunut (VU) ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi (Faunatica 2019b).

Rajauksen sisällä on useita metsälain mukaisia elinympäristöjä sekä I-luokan METSO-kuvioita. Alueen eteläosan korvessa kasvaa vaarantunut (VU) rauhoitettu vuorijalava. Alueella havaittiin Espoossa harvinaista villapäluikkaa. Lisäksi suon

neva- ja nevärämeosissa kasvaa Uudella maalla melko harvinaisia valkopiirtoheinää ja leväkköä (Faunatica 2019b).

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistus. Pieni kulma itäreunalla kaupungin maanomistuksessa. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa luonnonsuojelualuevarauksen (merkintä SL

1) perusteena on suotyyppien suojelu. Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavan (POKE) alue on virkistysaluetta (V), maa- ja metsätalousaluetta ja kyläaluetta.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualue-

varauksille 2019 mukainen (Faunatica 2019b). Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 (Faunatica 2019b), Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013). Espoon kaupungin alueelta on saatavilla luonnonhoidon kuviotiedot.

25 Kotalammensuo

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 22,6 ha

Kuvaus

Kotalammensuo (Kotosuo) sijaitsee Nupurintien ja Myrskymäentien välissä. Suo on luonnontilainen kuivahko keidassuo ja sitä ympäröivät karut kallioselänteet, joilla kasvaa lehtomaista, rehevää kuusimetsää. Suon keskiosissa on karua rämettä ja laidoilla ravinteisempaa korpea ja nevaa. Suon koillisosassa sijainnut Kotalampi on aikoinaan kuivattu. Suon itä- ja länsipuolella kasvaa rehevää, lehtomaistakin kuusimetsää. Länsi- ja lounaispuolella kohoavat komeat Härklampibergetin kalliot jyrkenteineen. (Faunatica 2019b; Lammi & Routasuo 2013)

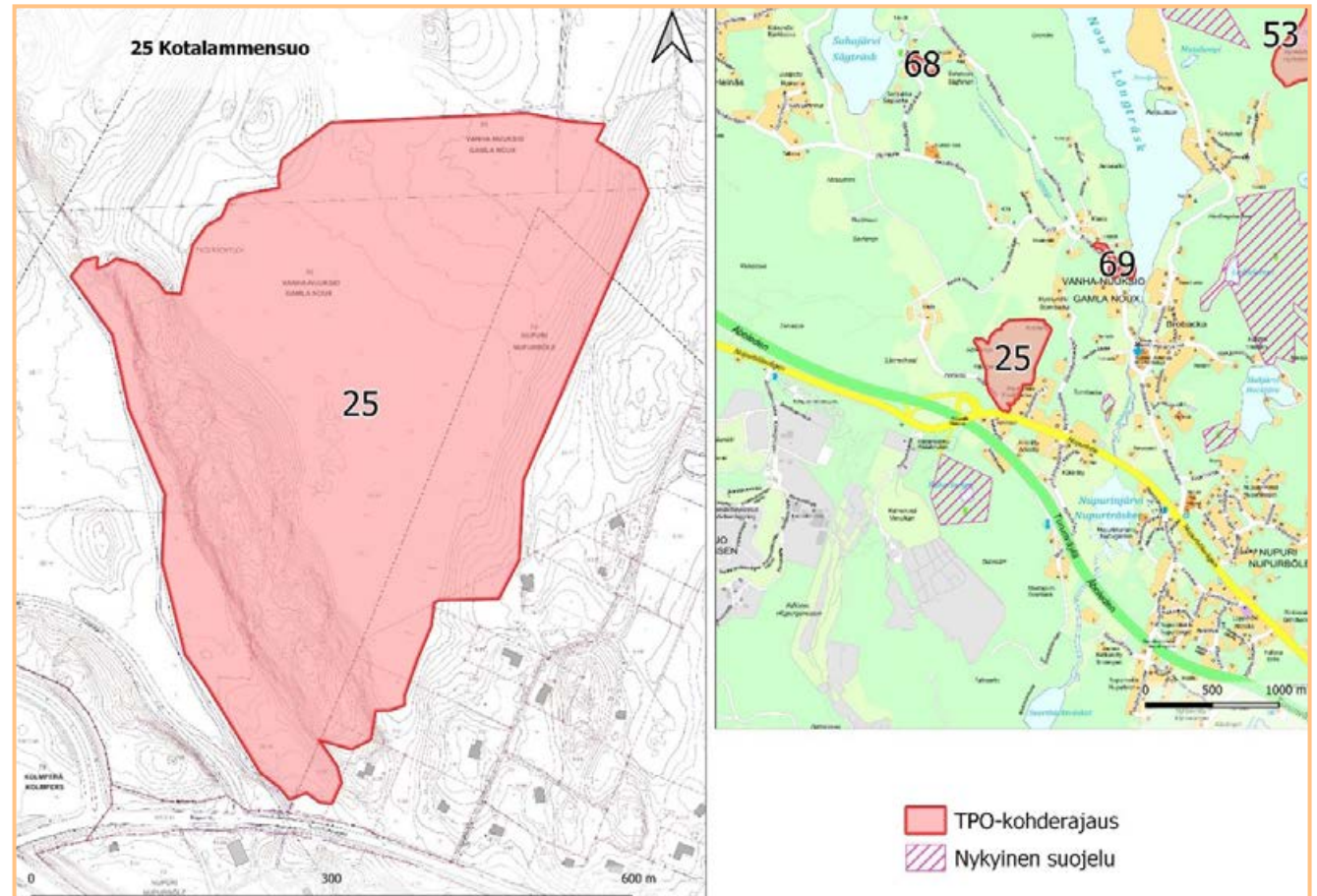
Suojeluarvot

Kotosuon on maakunnallisesti arvokas keidassuo muodostaa Härklampibergetin

ja sen rinnemetsien kanssa merkittävän kokonaisuuden. Alueella on huomionarvoisia kasviesiintymiä ja alueen itäosan lehto on uhanalainen luontotyyppi. Useat alueen metsä- ja suokuviot täyttävät METSO-ohjelman luokan I tai II valintaperusteet. Kotosuon itäreunan korpilaitteessa on luonnontilaisen kaltainen lähde, joka on vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen kohde.

Alueella sijaitsee lisäksi liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja sekä elinpiirejä (Faunatica 2019b).

Luonnontilaiset suot ovat Espoossa harvallukuisia ja yleensä pienempiä kuin Kotalammensuo. Tämän sekä pesimälintuna Espoossa vähälukuisen kurjen vuoksi suo

olisi perusteltua suojella myös melko tärkeänä lintualueena. (Faunatica 2019b)

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistaja. Alueen lounaisosan kaistale on Espoon kaupungin maalla.

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa luonnonsuojelualuevarauksen (merkintä SL) perusteena on suotyypin suojelu. Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavan (POKE) suojelualuetta (S) ja maakunnallinen ekologinen yhteys.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 mukainen (Faunatica 2019b). Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 (Faunatica 2019b), Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013). Espoon kaupungin alueelta on saatavilla luonnonhoidon kuvat.

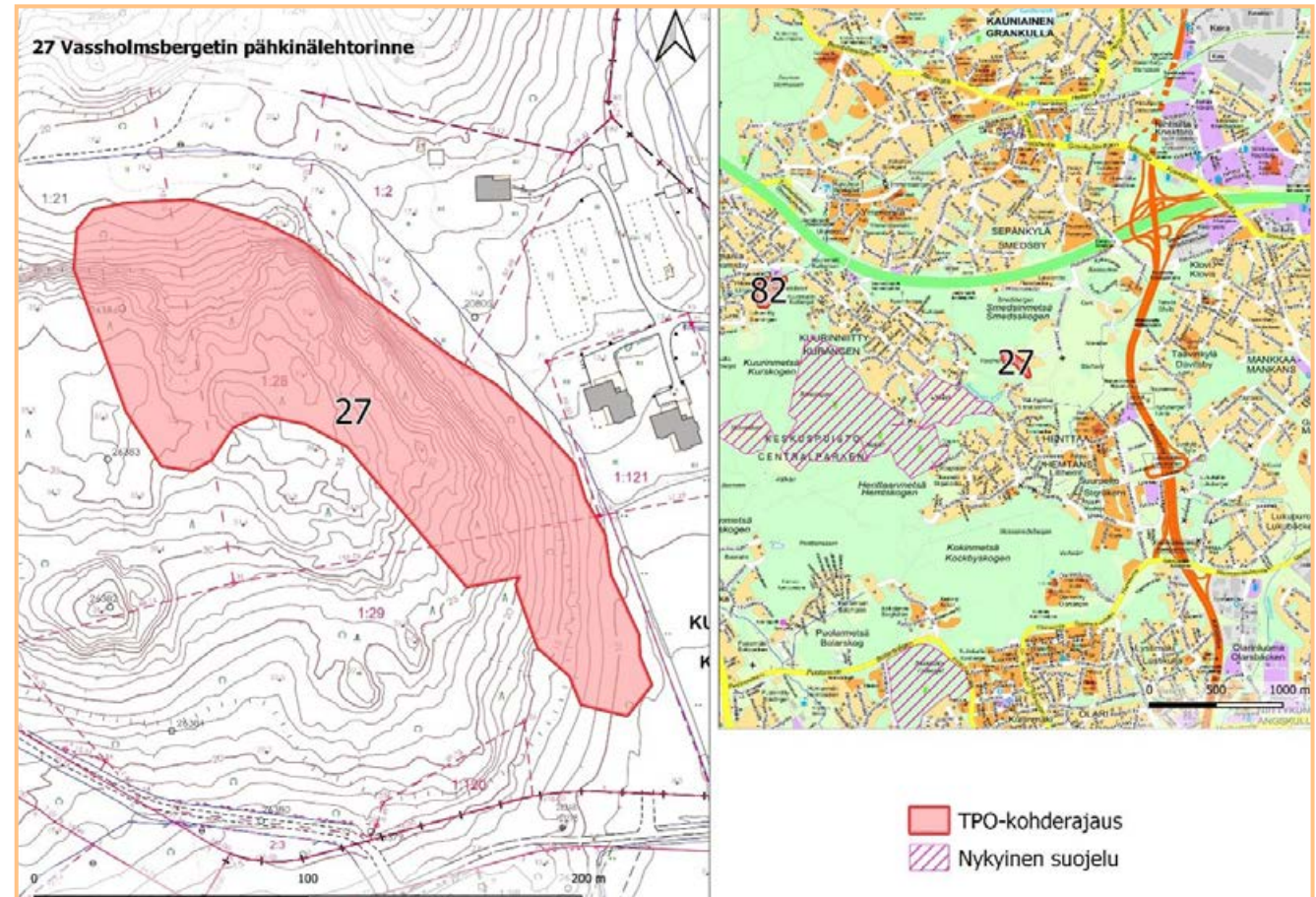
27 Vassholmsbergetin pähkinälehtorinne

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 1,5 ha

Kuvaus

Kuurinniityn ja Henttaan välimaastossa sijaitseva Vassholmsbergetin pähkinälehtorinne on kallionalusrinne, jossa kasvaa tiheänä pensakkona useita kymmeniä

kookkaita pähkinäpensaita. Pähkinäpensaslehto muodostaa alueesta vain pienen osan, pääosin alue on karua avokalliota ja kalliometsää. Alueen luoteisosassa on kangasmetsää ja runsasravinteista lehtoa. Lehtokasvillisuus jatkuu alueen pohjoispuolelle. (Faunatica 2019b; Lammi & Routasuo 2013).

Suojeluarvot

Pähkinäpensaslehto täyttää luonnonsuojelulain 29 §:n suojeltavan luontotyypin kriteerit. Alueen luoteisosan lehto on arvokas uhanalainen luontotyyppi. Alueen luoteisosa on lisäksi osa liito-oravan elinaluetta. Kaikki alueen metsäkuviot täyttävät METSO-ohjelman luokan I, II tai III valintaperusteet. (Faunatica 2019b)

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistaja.

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa luonnonsuojelualuevarauksen (merkintä SL) perusteena on lehtokasvillisuuden suojeleminen, lisäksi alue osittain virkistysaluetta (V). Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavan (POKE) suojelualuetta (S) ja joukkoliikenteen runkoyhteys.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 mukainen (Faunatica 2019b). Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 (Faunatica 2019b), Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013).

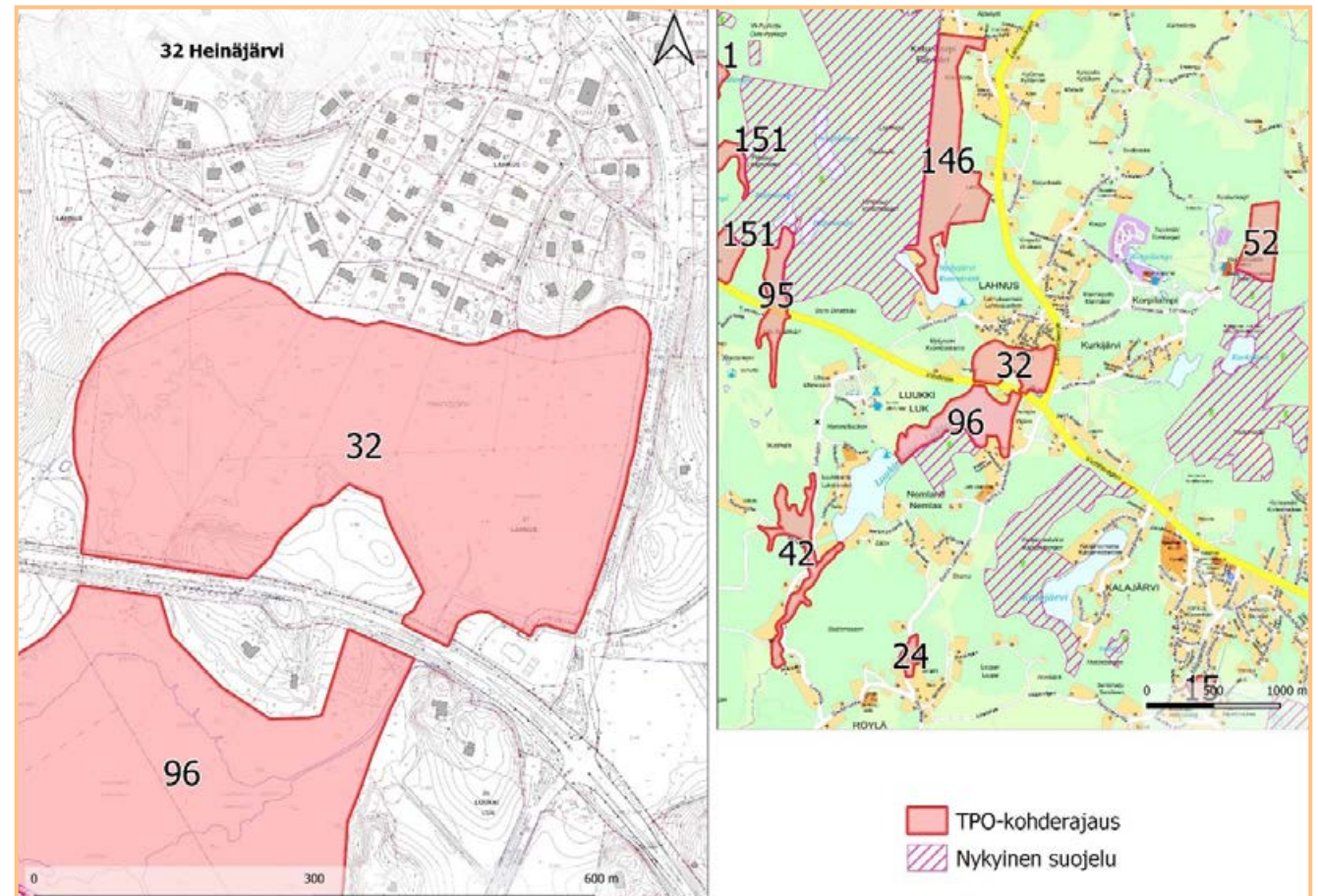
32 Heinäjärvi

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 16,1 ha

Kuvaus

Vihdintien pohjoispuolella Lahnuksessa sijaitseva Heinäjärvi on umpeenkasvanut Luukinjärven pohjukka. Se on laaja, paikoin yhä luhtainen avosuokokonaisuus, jonka lajistossa on jäänteitä aiemmasta järvi-

muodosta. Heinäjärvellä yhdistyy monenlaisia soisia- ja luhtaisia luontotyypppejä. Heinäjärven etelälaitteeseen lehdon ja pajuluhdan väliin rajautuu tervaleppävaltaista ruoholehtokorpea ja heinäkorpea. Heinäjärven eteläreunalla suon ja pellon väliin rajautuu tuoretta lehtoa ja ruoholehtokorpea. (Ympäristötutkimus Yrjölä Oy 2017)

Suojeluarvot

Heinäjärven avosuo on monimuotoisuuden kannalta merkittävä kohde ja monen vaateliaan kasvilajin elinympäristöä (Ympäristötutkimus Yrjölä Oy 2017). Luontotyyppien uhanalaisarvion mukaan vaarantunut suo (Boreaalinen piensuo, VU), joka täyttää METSO-ohjelman valintaperusteet (Faunatica 2020).

Heinäjärven eteläreunalla suon ja pellon väliin rajautuva tuore lehto ja ruoholehtokorpi lukeutuu metsälain 10§ mukaisiin arvokkaisiin lehtokohteisiin ja METSO-ohjelma II-luokan mukaisiin lehtoihin (Ympäristötutkimus Yrjölä Oy 2017).

Heinäjärven eteläpuolinen ruoholehtokorpi ja lehto ovat metsälain 10 § suojaamia kohteita sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä kohteita. Tervaleppävaltainen ruoholehtokorpi on myös luonnonsuojelulain 29§ suojaama luontotyyppi. (Ympäristötutkimus Yrjölä Oy 2017)

Maanomistus ja kaavatilanne

Useita maanomistajia: yksityisiä maanomistajia, seurakunta, Espoon kaupunki.

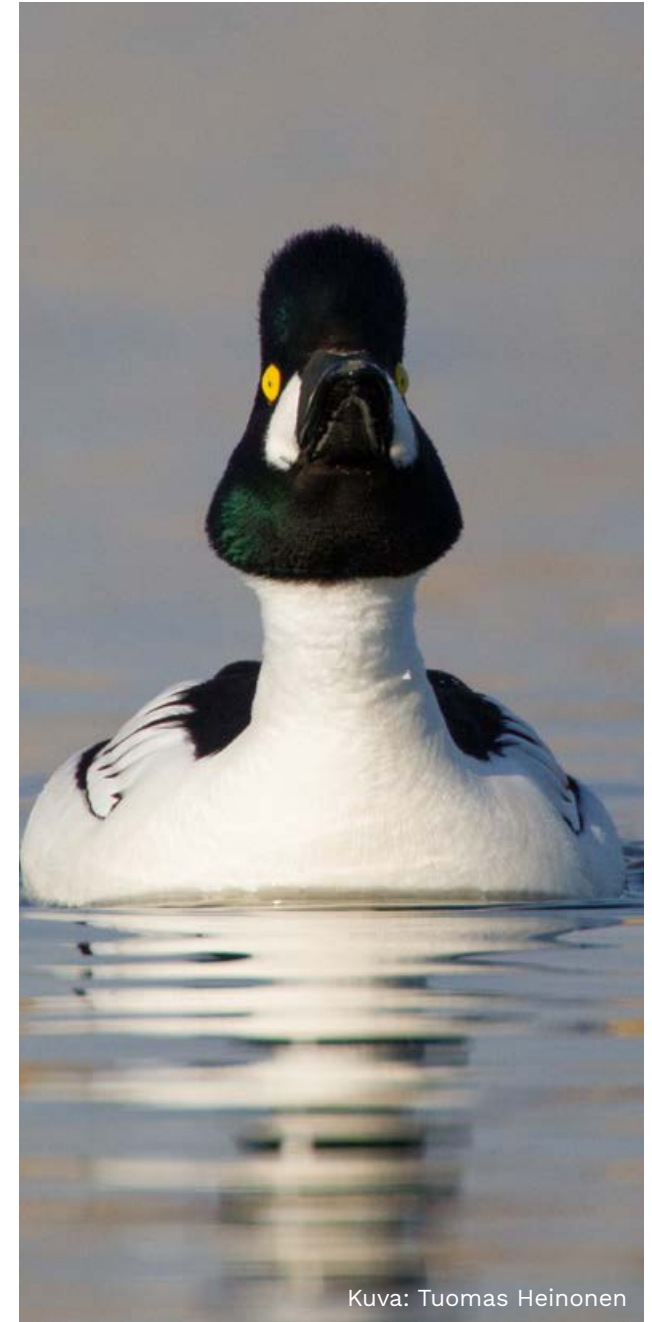
Espoon pohjoisosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V). Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavan (POKE) suojelualuetta (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on LAKU-rajauksen mukainen (Faunatica 2018b). Rajausta voidaan tarkentaa

jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti..

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon uhanalaisten luontotyyppien kartoitus vuonna 2020 (Faunatica 2020), Espoon luontokohteiden maakunnallisen arvon määrittely LAKU-kriteerein Uusimaa-kaavaa varten (Faunatica 2018b), Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava Luontoselvitys 2017 Kalajärven ympäristössä (Ympäristötutkimus Yrjölä Oy 2017). Espoon kaupungin alueelta on saatavilla luonnonhoidon kuviot (I-luokan METSO-kuvioita).

Kuva: Tuomas Heinonen

42 Häkänpuron laakso

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 15 ha

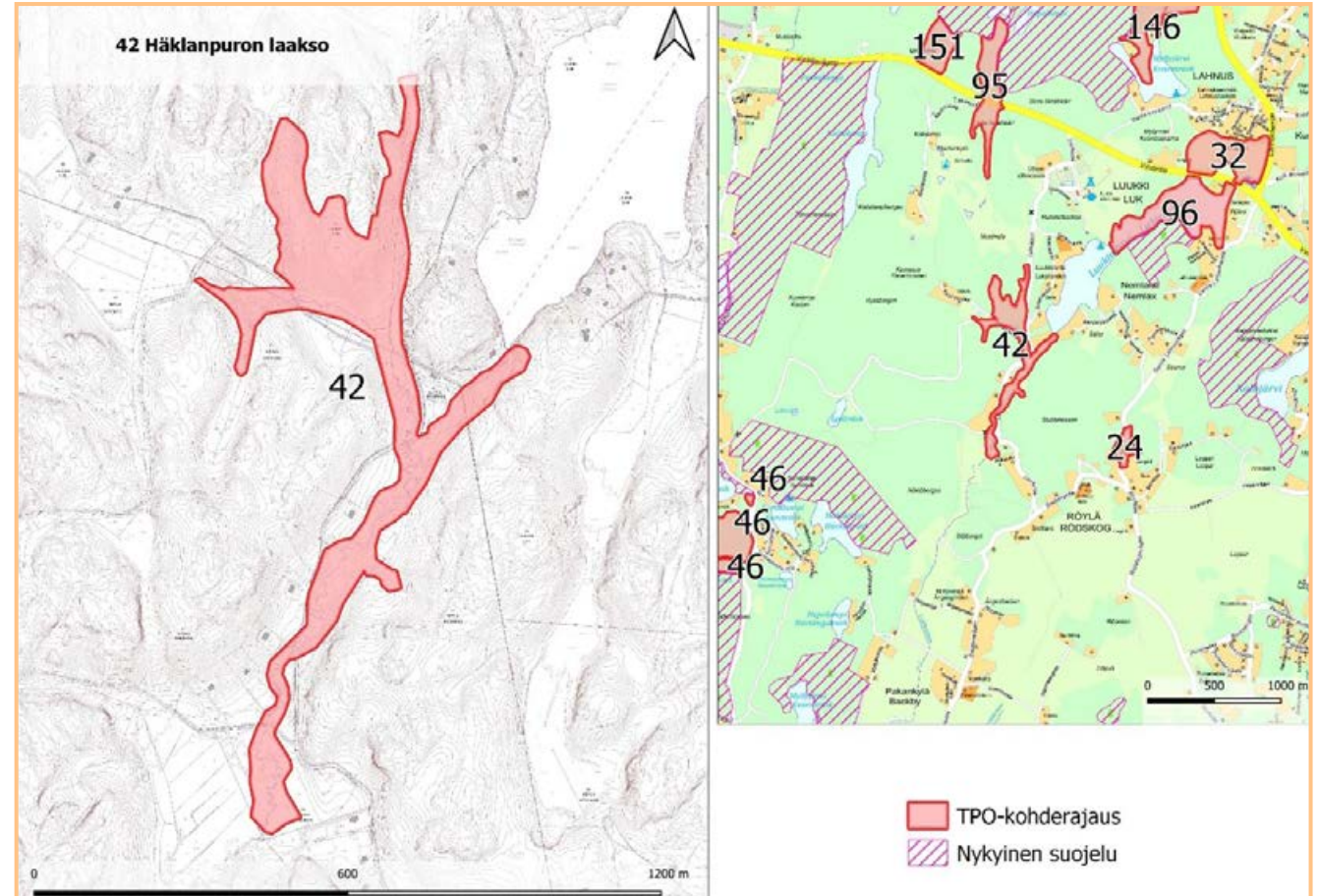
Kuvaus

Häkänpuron laakso sijaitsee Luukinjärvestä Bodominjärveen laskevan Häkänpuron yläjuoksulla ja siihen lännestä ja pohjoisesta laskevien sivupurojen ympäristössä. Suurimmat ja jyrkimmät koskialueet ovat Luukinjärven alapuolinen koski Häkänpurossa ja pohjoisessa sivupurossa Luukintien varressa virtaava koski. Häkänpuro muodostaa yhdessä pohjoisen sivupuronsa kanssa Espoonjoen vesistön pisimmän yhtenäisen alkuperäisessä uomassaan virtaavan purouomaston. (Janatuinen 2008)

Upea lehtokokonaisuus Häkänpuron latvojen varsilla. Osin järeää kuusikkoa, osin lehtopuultaista nuorempaa puustoa. Paikoin runsaasti lahoppua, mutta paikoin myös merkkejä harvennuksista. Alueella on kaksi luonnontilaisen kaltaista noroa. Pohjoisessa runsaasti lahoppua sisältävää kangasmetsää (Faunatica 2020)

Suojeluarvot

Purolaakson yhteydessä on uhanalaisten luontotyyppien muodostama kokonaisuus, joka koostuu seuraavista luontotyypeistä: tuore runsasravinteinen lehto, kostea keskirasviteinen lehto, tuore keskirasviteinen lehto, kostea runsasravinteinen lehto, havumetsävyöhykkeen noro, havumetsävyöhykkeen latvapuro, varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas, varttunut

havupuuvaltainen tuore kangas, ruohokorpi (Faunatica 2020).

Huomionarvoiset lajit: Näsiä, lehtopalsami, lehtotähtimö, imikkä, lehtopähkämö, kotkansiipi, kuusama, mustakonnanmarja, lahokaviosammal (erittäin uhanalainen, direktiivin II liite), rusokääpä (Faunatica 2020).

Puro luonnontilaisen kaltainen (mutkitteleva, liekopuita, kirkas vesi, pohja hiekkaa) vesilain kohde. Myös norot (2 kpl) vesilain kohteita. Lehto tärkeä suojavyöhykkeenä. (Faunatica 2020)

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityisiä maanomistajia, Helsingin kaupunki omistaa pohjoisimman osan alueesta.

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa pääosin maa- ja metsätalousaluetta (M) ja osittain virkistysaluetta (V), kyläaluetta (AT) ja loma-asuntoaluetta (RA). Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavassa (POKE) pääosin maa- ja metsätalousaluetta (M) ja osittain virkistysaluetta (V), kyläaluetta (AT), avoimen maisematilan elinkeinoaluetta (AME), loma-asuntoaluetta (RA) sekä maakunnallinen ekologinen yhteys leikkaa alueen.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä ja se noudattelee aiemmissa selvityksissä (Faunatica 2020; Janatuinen 2009; Lammi & Routasuo 2013) tunnistettujen arvokkaiden luontokohteiden rajauksia. Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon uhanalaisten luontotyyppien kartoitus vuonna 2020 (Faunatica 2020), Espoon virtavesiselvitys 2008 (Janatuinen 2009), Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013). Helsingin kaupungin alueelta on saatavilla luonnonhoidon kuviot.

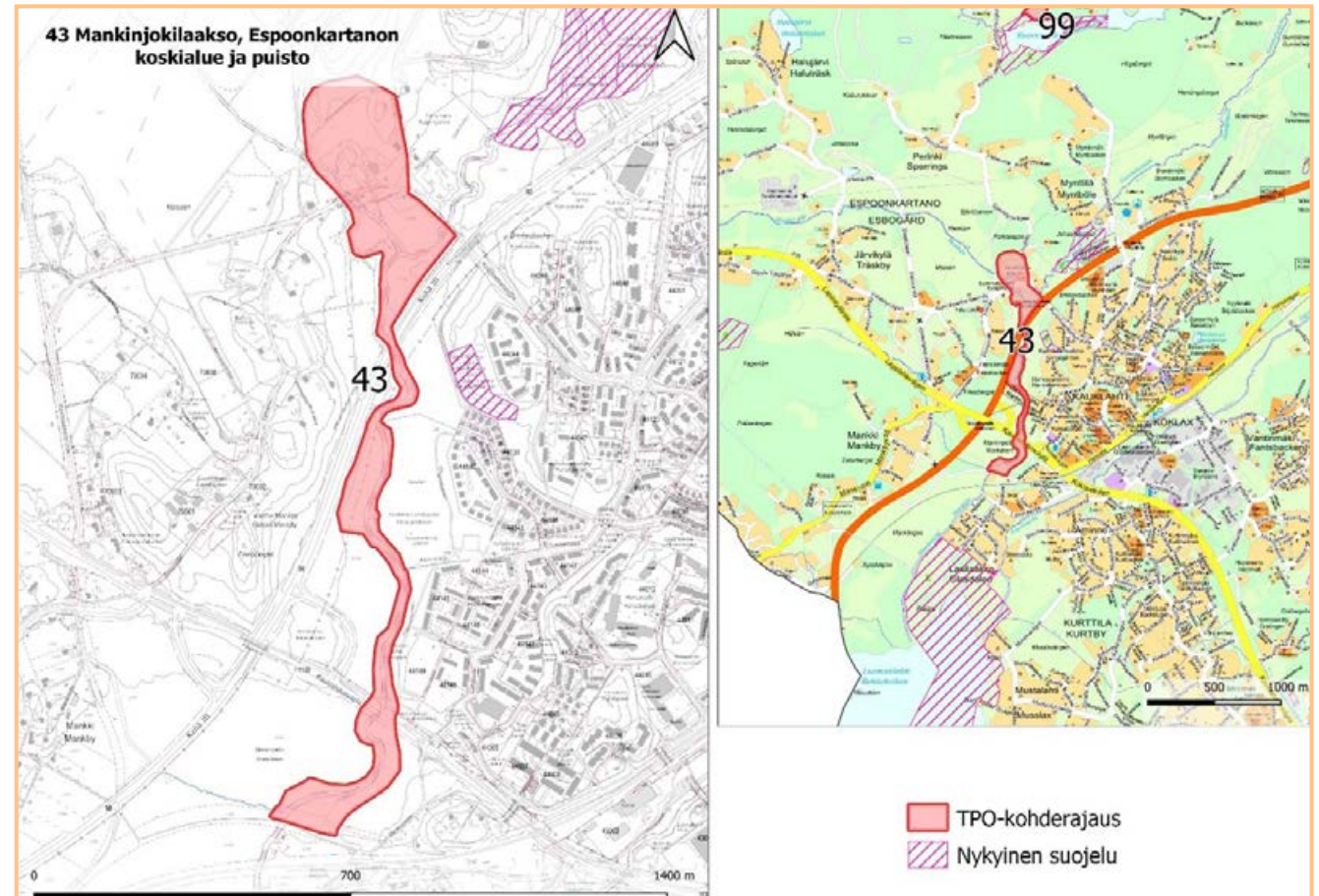
43 Mankinjokilaakso, Espoonkartanon koskialue ja puisto

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 15,6 ha

Kuvaus

Alue käsittää Mankinjoen hidasvirtaisen loivasti meandroivan alajuoksun Mankin kävelysillalta Kehä III:n alapuolisen koskipaikan alapuolelle. Mankissa jokeen laskee

Mankinmetsänpuuro. Kauklahdenväylän alitusta lukuun ottamatta Mankinjoki virtaa alueella rakentamattomana yhtenäisen molempia rantoja varjostavan puuston suojassa. Jokivarren puusto koostuu lehti-puista, erityisesti terva- ja harmaalepstä, haavasta ja tuomesta. Mankinjoen varressa kasvaa myös yksittäisiä komeita vuorijalavia ja vaahteroita. Rehevä ja tiheitä pensai-

koita sisältävä jokivarsi tarjoaa runsaasti suojaa linnuille ja eläimille. Mankinjoen jokikäytävä toimii luonnollisena viheryhteytenä Espoonlahdelta kohti Nuuksiota. (Janatuinen 2009)

Alueen pohjoisosassa oleva Espoonkartanon puisto rajoittuu länsireunastaan Espoonkartanon koskialueeseen. Espoonkartanon puistometsään kuuluu kartanon ja Gumbölenjoen väliin jäävä metsikkö, kartanon piha-alueen puusto sekä kartanon pohjoispuolinen puistometsä. Gumbölenjoen pohjoispuolinen puistometsä on komeaa, aikoinaan istutettua tammimetsikköä. Tammet ovat järeitä ja yli sadan vuoden ikäisiä. Kartanopuiston lehtipuilta on löydetty useita uhanalaisia hyönteislajeja, kuten esimerkiksi erittäin uhanalainen tam-mella elävä paistelvatkääriäinen. Vanhat jalot lehtipuut ovat tärkeitä elinympäristöjä monille muillekin uhanalaisille lajeille, joihin kuuluu mm. sammalia, käävääkkäitä ja jäkäliä. (Lammi & Routasuo 2013)

Suojeluarvot

Paikallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä luontoarvoja, kookkaita jalopuita, uhanalaisia lajeja, mm. Taimenen kutu- ja poikastuotantoalueita. Lepakoille merkittäviä alueita. Tärkeä ekologinen yhteys.

Espoonkartanon koskialue on arvioitu maakunnallisesti arvokkaaksi virtavesikoh-teeksi (Lammi & Routasuo 2013).

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityisiä maanomistajia.

Alueella on osittain voimassa asemakaava, jossa merkinnät ovat virkistysalue (VL-1, VU) ja rakennussuojelun korttelialue (SR-1).

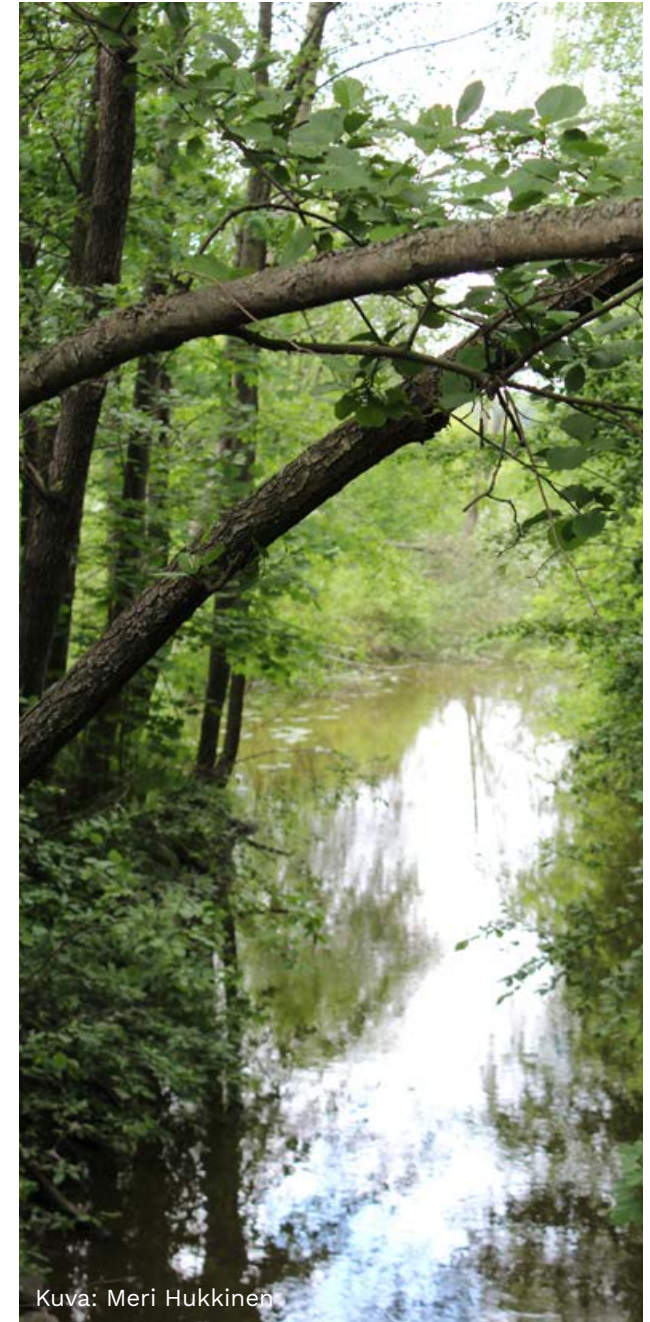
Espoon eteläosien yleiskaavassa alue on pääosin virkistysaluetta (V) ja osittain säilytettävää asuntoaluetta (A4) ja julkisten palvelujen ja hallinnon aluetta (PY).

Alueen pohjoisosa Kehä III:n kuuluu Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavan (POKE) alueelle, jossa se on virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan palvelujen alue (P) ja asuntovaltaista aluetta (A3).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus mukailee aiempien kohteelta tehtyjen selvitysten arvokkaiden kokonaisuuksien rajausta (Lammi & Routasuo 2013; Janatuinen 2009). Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013), Espoon virtavesiselvitys 2008 (Janatuinen 2009).

Kuva: Meri Hukkinen

46 Velskolan Pitkäjärven eteläosan ranta- asemakaavan SL-alueet

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 41,7 ha

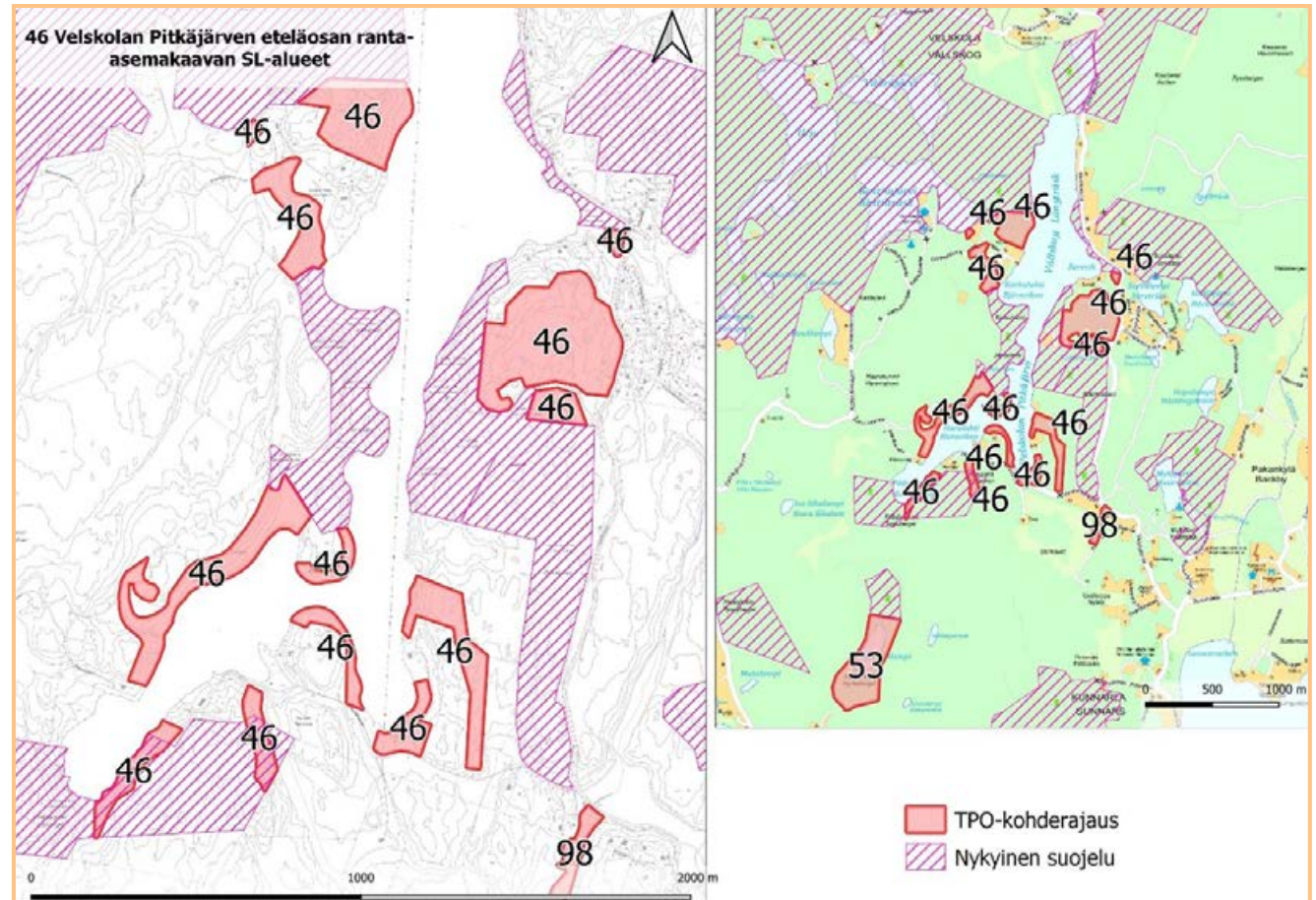
Kuvaus

Velskolan Pitkäjärven eteläosan ympäristöön sijoittuvia, ranta-asemakaavassa suojelutarkoituksiin valittuja metsäkuvioita (13 kpl). Alueet ovat pääosin rantametsiä sekä rinteiden ja kallioalueiden kangasmetsiä ja suo-laikkuja

Järven länsipuolella Jänisniemi-Björnträskin luonnonsuojelualueen ja Nuuksion kansallispuiston väliin jäävät osa-alueet ovat lehtomaista kangasta, tuoretta kangasta ja kuivahkoa kangasta. Jänisniemi-Björnträskin eteläpuolella olevat palat ovat korpea ja kangasmetsää. Järven eteläpuolella olevat osiot ovat pääosin kangasmetsää. Järven itäpuolella Gillermossenin luonnonsuojelualueen pohjoispuolen kuviot ovat kangasmetsää ja rämettä.

Suojeluarvot

Suurin osa kohteen osa-alueista rajautuu olemassa oleviin suojelualueisiin, täydentäen niitä. Monin paikoin, erityisesti Velskolan Pitkäjärven itäpuolelta, on tunnistettu uhanalaisia ja vaarantuneita luontotyyppisiä, kuten kostea keskiravinteinen lehto, varttunut kuivahko kangas, boreaalinen piensuo ja havumetsävyöhykkeen noro, joka on luonnontilaisen kaltaisena vesilain 2 luvun mukainen suojeltava kohde (Faunatic 2020).

Kaikilla kohteen alueilla on metsälain 10§ mukaisia arvokkaita elinympäristöjä (T:mi Ekologinen ympäristökartoitus 2011).

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityisiä maanomistajia. Voimassa olevan ranta-asemakaavan (Velskolan Pitkälake'n eteläosan ranta-asemakaava) mukaan kohteet ovat yksityismaiden luonnonsuo-

jelualueiksi perustettavaksi tarkoitettuja (SL-1). Espoon pohjoisosien yleiskaavassa maa- ja metsätalousaluetta (MT) ja virkistysaluetta (V1).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaukset ovat Velskolan ranta-asemakaavan SL-1-alueiden mukaiset rajaukset. Rajauksista voidaan tarkentaa jatkossa inven-

tointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoo Velskolan Pitkäjärvi - Eteläosan ranta-asemakaavan luontoselvitys (T:mi Ekologinen ympäristökartoitus 2011), Espoon uhanalaisten luontotyyppien kartoitus vuonna 2020 (Faunatica 2020), Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013).

49 Vähän Majalammen - Kalattoman suo

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 24,8 ha

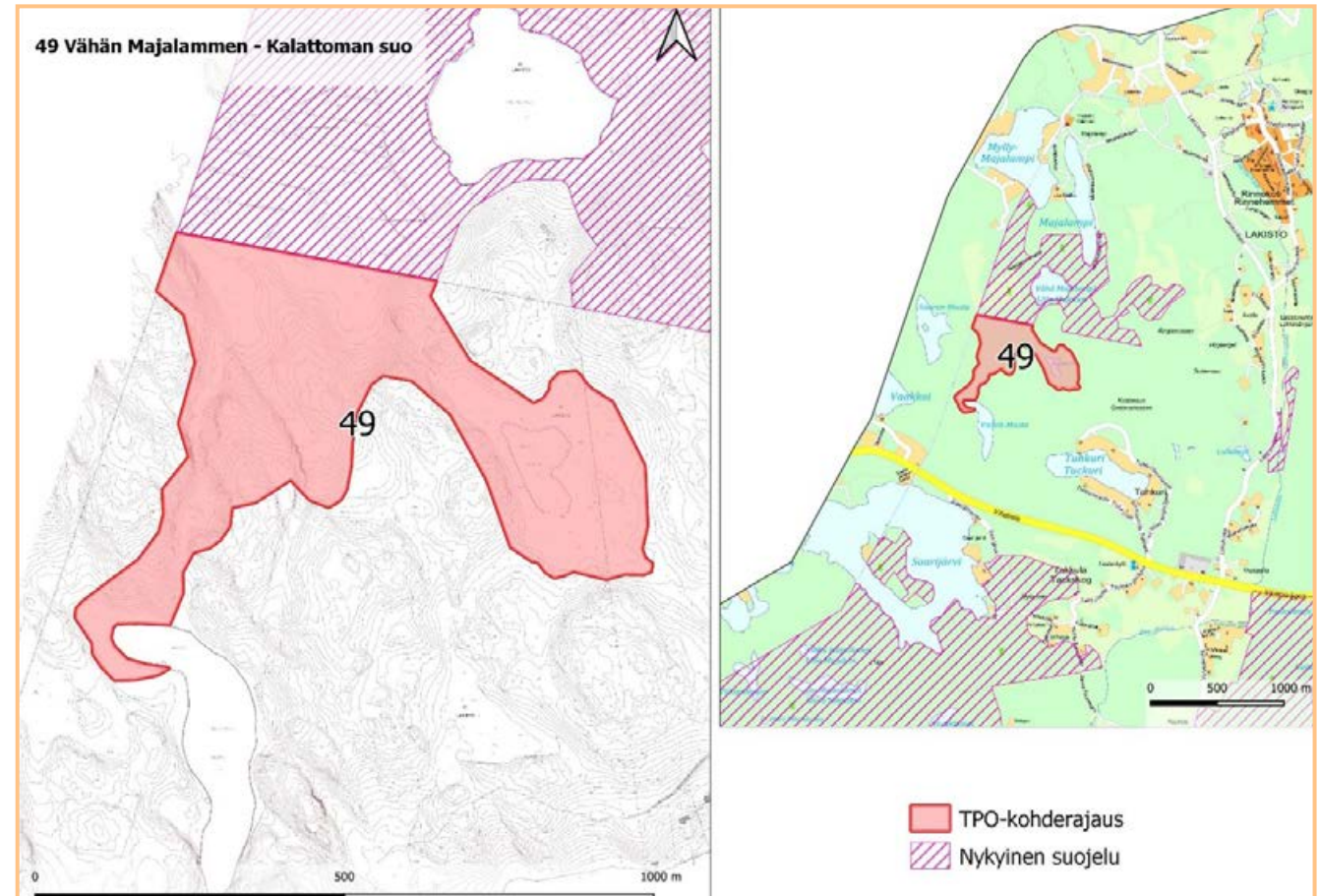
Kuvaus

Alue rajautuu pohjoispuolelta Rinnekodin luonnonsuojelualueeseen. Vähän Majalammen - Kalattoman suon alueella on kaksi laajaa ja edustavaa, useista eri suoluontotyypeistä muodostunutta paikallista suoyhdistymää. Soita ympäröivät osin vanhapuustoiset kalliometsät ja varttuneet kangasmetsät. Kangasmetsiä on aikoinaan harvennettu, ja ne ovat tila- ja ikärakenteeltaan melko tasaisia. Niihin on kuitenkin jo ehtinyt muodostua jonkin verran lahopuuta. Metsät ovat myös alueen suoluonnon kannalta arvokkaita suojavyöhykkeitä. Alueella havaittiin kolme metsälehmuksiintymää. (Faunatica 2019b) Rajaukseen sisältyy Kalatoin -lampi sekä Väärä Mustan lammen rantaneva.

Suojeluarvot

Kalatoin-lampi ja siitä lounaaseen virtaava laskunoro ovat vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisia suojeltavia kohteita. Lammen pohjoispuolisessa korvessa kasvaa alueellisesti uhanalaista (RT) herttakaksikkoa. (Faunatica 2019b)

Kangas- ja kalliometsät ovat tärkeitä suojavyöhykkeitä alueen soille. Alueen metsäkuviot täyttävät METSO-ohjelman I tai II-luokan kriteerit ja useat niistä ovat uhanalaisiksi arvioituja luontotyyppejä. (Faunatica 2019b). Alue liittyy välittömästi pohjoispuolella olevaan Rinnekodin suojelualueeseen muodostaen merkittävän laajan kokonaisuuden.

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja on Helsingin kaupunki.

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa luonnonsuojelualuevarauksen (merkintä SL 1) perusteena on suotyypin ja lehtokasvillisuuden suojeleminen, lisäksi virkistysaluetta (V1) ja vesialuetta (W). Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavaluonnoksessa (POKE) alue on suojelualuetta (S) ja virkistysaluetta (V).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus mukailee Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 mukaista rajausta (Faunatica 2019b). Se on kuitenkin hieman selvityksen rajausta ja yleiskaavan SL1 aluetta laajempi; mukaan on otettu myös Väärän mustan rantaneva suojavyöhykkeineen sekä Vähän Majalammen-Kalattoman suota ympäröivää jyrkännettä. Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 (Faunatica 2019b), Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013). Alueelta on saatavilla Helsingin kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot.

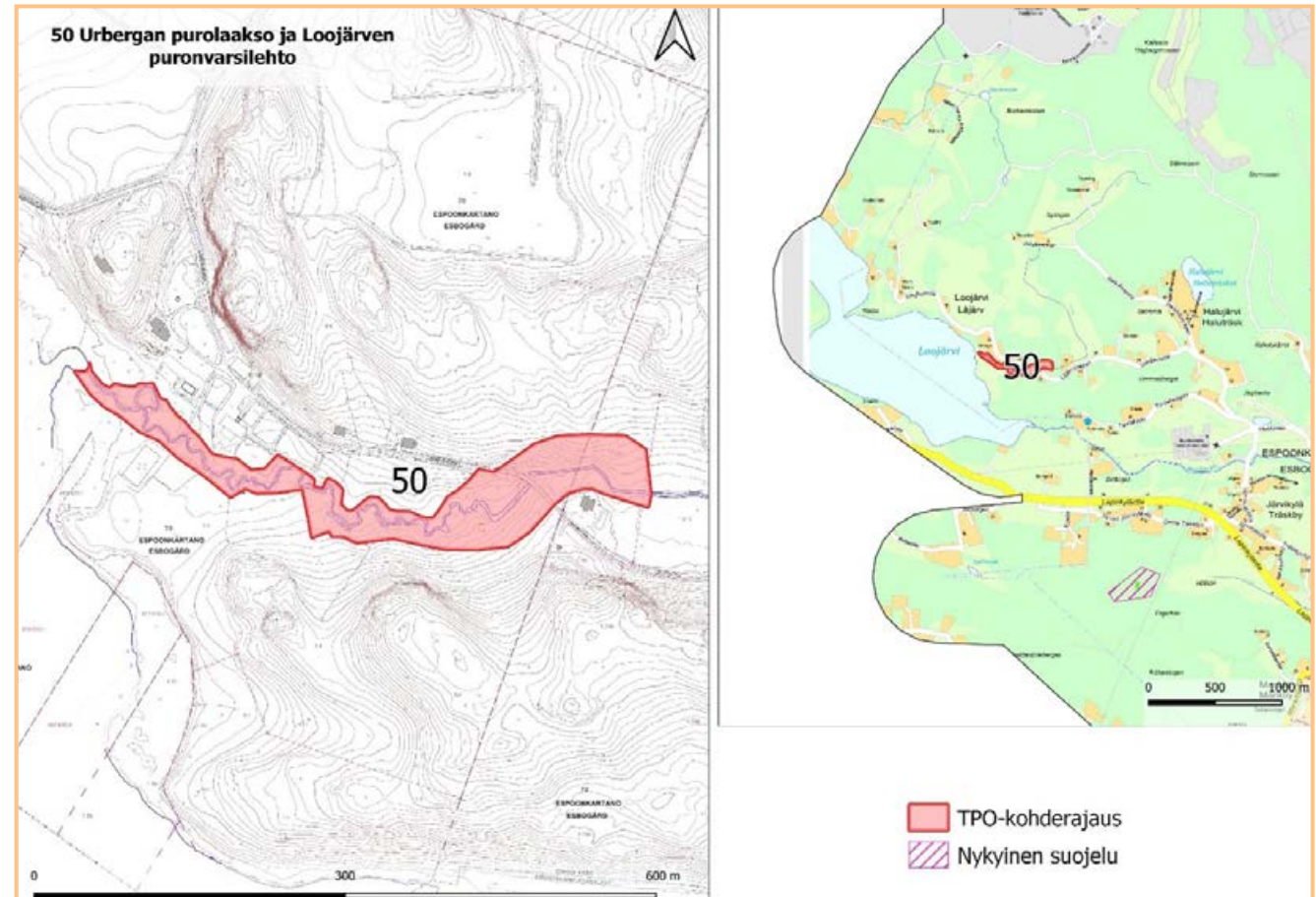
50 Urbergan purolaakso ja Loojärven purovarsilehto

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 2,5 ha

Kuvaus

Kohde sijaitsee Halujärvenpuron alajuoksulla. Halujärvenpuro laskee lopulta Loojärven koilliskolkkaan Urbergassa. Koski-alue on uomastoltaan ja yleisilmeeltään

kohtalaisen hyvin säilynyt. Liekopuuta ja omaan kaatuneita puita on kapeassa polveilevassa uomassa jonkin verran. Puron pohja on koskialueella pääosin soraa ja hiekkaa. Alempana laaksossa puro on uurtanut uomansa savikkoon; kiviä ja soraa esiintyy paikoitellen. Niittyalueella virtaus on verkkaisempaa ja uoma meanderoi vahvasti. Puroa ympäröivä metsä on ylempänä

havumetsää, tien alapuolella kosteampaa, valoisampaa lehtoa. Alueella kasvaa edustavaa lehtokasvillisuutta. Loojärventien varressa sijaitsee puronvarsilehto, jonka luonnontila on hieman heikentynyt hakuiden vuoksi. (Lammi & Routasuo 2013, Janatuinen 2009). Toimenpiteiltäturvattuna rehevän kohteen luonnontila palautuisi todennäköisesti nopeasti.

Suojeluarvot

Paikallisesti merkittävä luontokohde sekä arvokas virtavesikohde, jossa esiintyy mm. Edustavaa lehtokasvillisuutta sekä uhanalaisen liito-oravan elinympäristöä. Puronvarsilehdossa on puron uoman varressa tunnistettu metsälain 10 §:n perusteella rauhoitettu erityisen arvokas elinympäristö.

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistaja.

Espoon eteläosien yleiskaavassa kohde on maa- ja metsätalousaluetta (M). Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavaluonnoksessa (POKE) alue on maa- ja metsätalousaluetta (M) ja kyläaluetta (T).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus mukailee aiempien kohteelta tehtyjen selvitysten arvokkaiden kokonaisuuksien rajausta (Lammi & Routasuo 2013; Janatuinen 2009). Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013), Espoon virtavesiselvitys 2008 (Janatuinen 2009).

Kuva: Marko Oikarinen

52 Kuukunkorven puolaakso

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 12,1 ha

Kuvaus

Laaja erilaisten metsien, kallioiden, suopainanteiden ja puolaakson muodostama kokonaisuus. Alue rajautuu etelässä Kurkijärven metsän luonnonsuojelualueeseen ja kaakossa Vantaan puolella sijaitsevaan Vestran luonnonsuojelualueeseen. Osalla aluetta on 2000-luvun alussa tehty hakuita, mutta puusto on lähtenyt palautumaan.

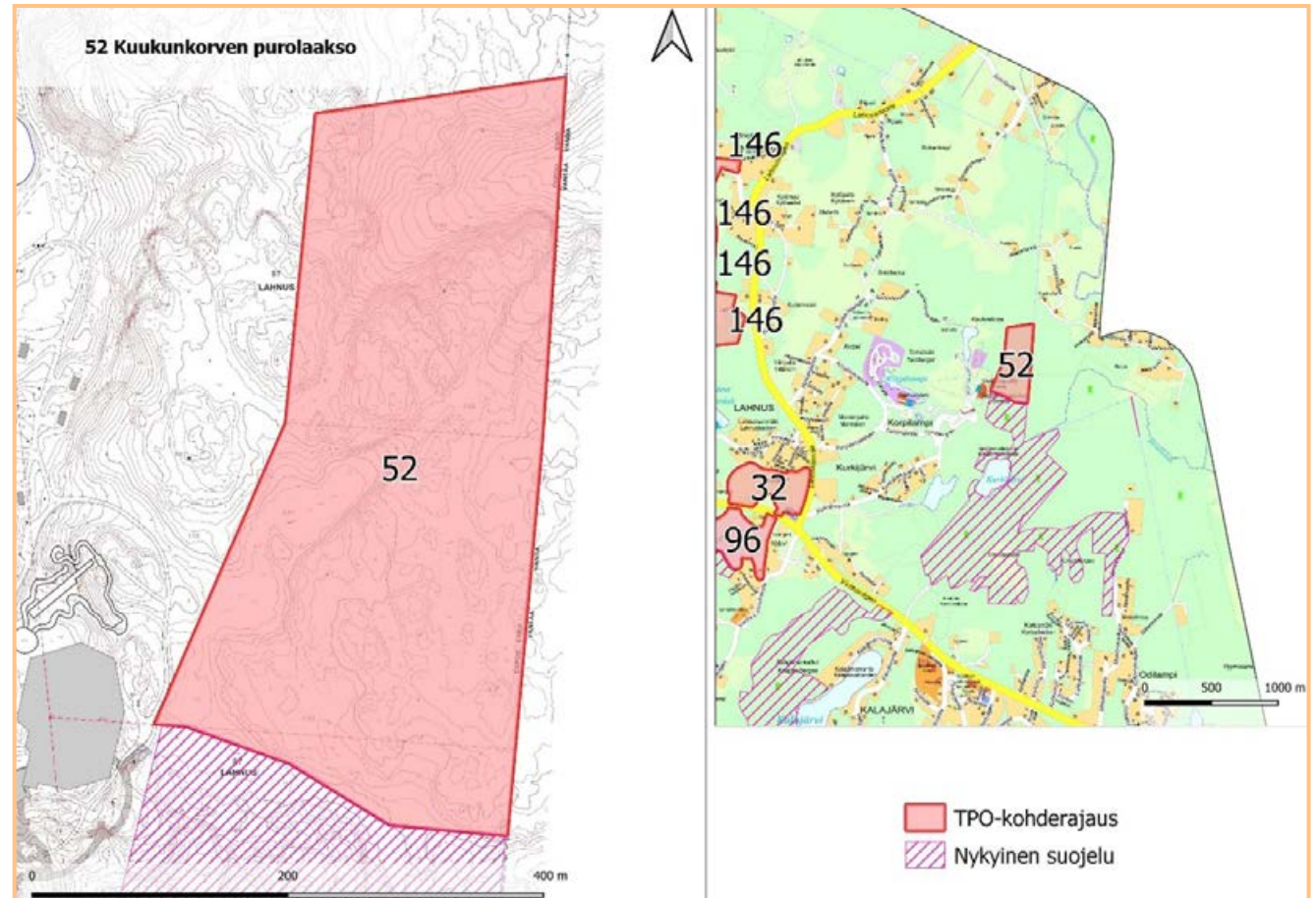
Suojeluarvot

Yhtenäinen metsäkokonaisuus, joka täydentää olemassa olevaa suojelua ja toimii tärkeänä ekologisena yhteytenä. Alueella on mm. metsälain 10 §:n perusteella rauhoitettuja erityisen arvokkaita elinympäristöjä: karukkokankaita puuntuotannollisesti vähätuottoisemmat kalliot, joiden ominaispiirre on harvahko puusto (Ympäristötutkimus Yrjölä Oy 2007).

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistaja, kohteen eteläreunassa Espoon kaupungin maanomistusta.

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa kohde on virkistysaluetta (V). Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavaluonnoksessa (POKE) alue on virkistysaluetta (V) ja hieman virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan palvelujen aluetta (P).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus mukailee aiempien kohteelta tehtyjen selvitysten arvokkaiden kokonaisuuk-sien rajausta (Lammi & Routasuo 2013). Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013), Lahnuksen alueen luontoselvitykset 2007 (Ympäristötutkimus Yrjölä Oy 2007), Ymp.laut.julk. 2/1987. Espoon kaupungin alueelta on saatavilla luonnonhoidon kuviotiedot.

53 Hynkänlammen purolaakso

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 17,6 ha

Kuvaus

Hynkänlammen purolaakso on jyrkkien kallioiden ympäröimä lampi ja suolaakso. Hynkänlampea reunustaa kapea neva-vyöhyke ja nevareunuksen ulkopuolella on isovarpurämettä, jota ympäröi vanha metsä. Suhteellisen luonnontilaisia vanhoja metsiä, vaikka paikoin jonkin verran virkistykäytön aiheuttamaa maaston kulumista.

Suojeluarvot

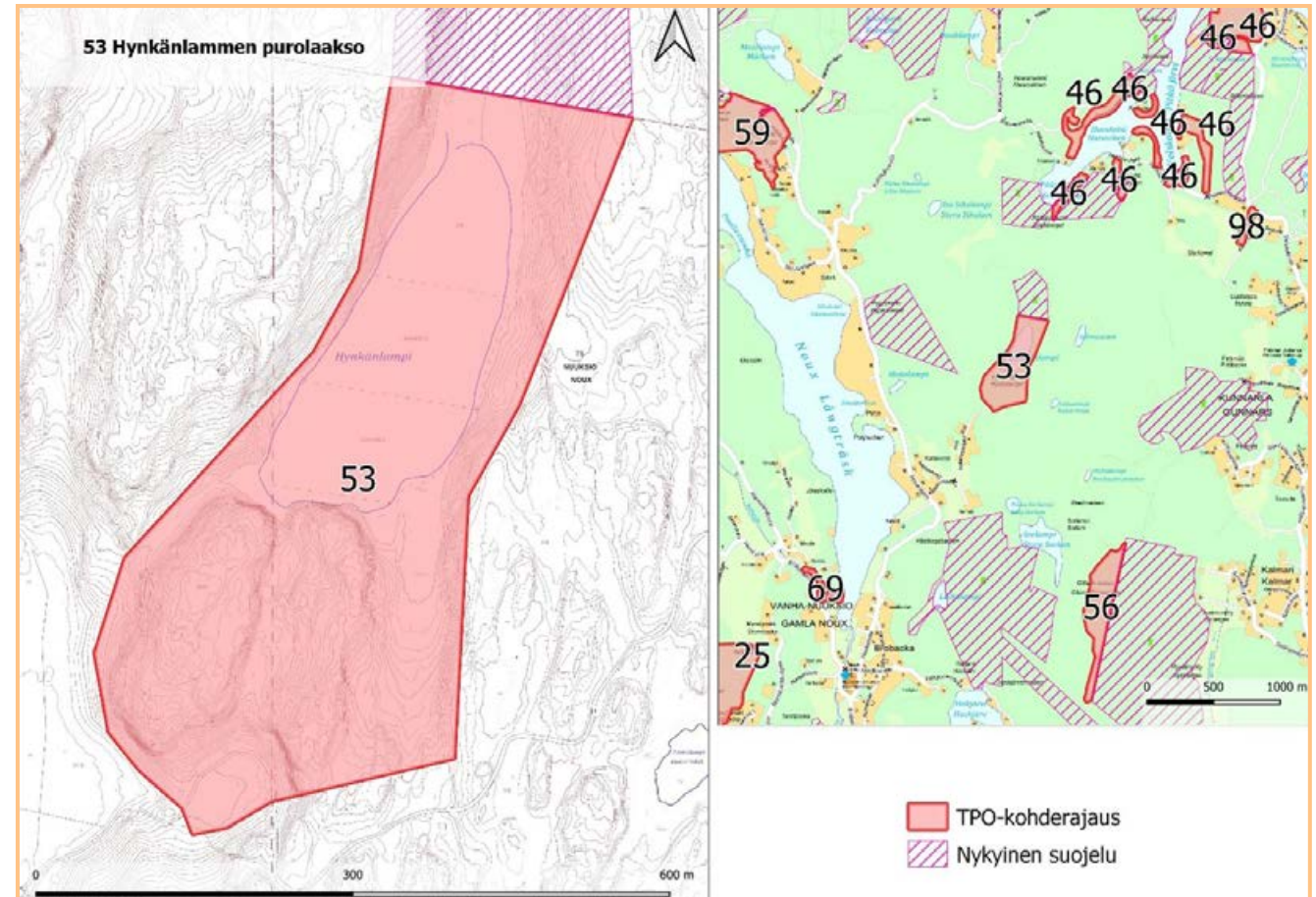
Hynkänlammen purolaakso on maakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltu luontokohde (Lammi & Routasuo 2013). Kohde täydentää olemassa olevaa Hynkänlammen luonnonsuojelualuetta muodostaen merkittävän kokonaisuuden.

Alueen eteläisin osa on osittain soistunut lehto rinteiden alla eli rehevä lehtolaikku, joka luokitellaan metsälain 10 §:n perusteella rauhoitetuksi erityisen arvokkaaksi elinympäristöksi (Suomen metsäkeskus 2020, Helsingin kaupunki 2020).

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Helsingin kaupunki.

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa (PYK II) kohde on suojelualuetta (SL1), virkistysaluetta (V1) ja vesialuetta (W). Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavaluonnoksessa (POKE) alue on virkistysaluetta (V) ja

hieman virkistys-, matkailu- ja vapaa-ajan palvelujen aluetta (P).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus mukailee aiempien kohteelta tehtyjen selvitysten arvokkaita kokonaisuuksia (Lammi & Routasuo 2013). Rajaus käsittää Hynkänlammen purolaakson suojelemattoman arvokkaan osuuden. Rajausta voidaan

tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013), Ymp.laut.julk. 2/1987. Alueelta on saatavilla Helsingin kaupungin luonnonhoidon kuvat.

56 Oittaaan isosuo ja lehtopurolaakso

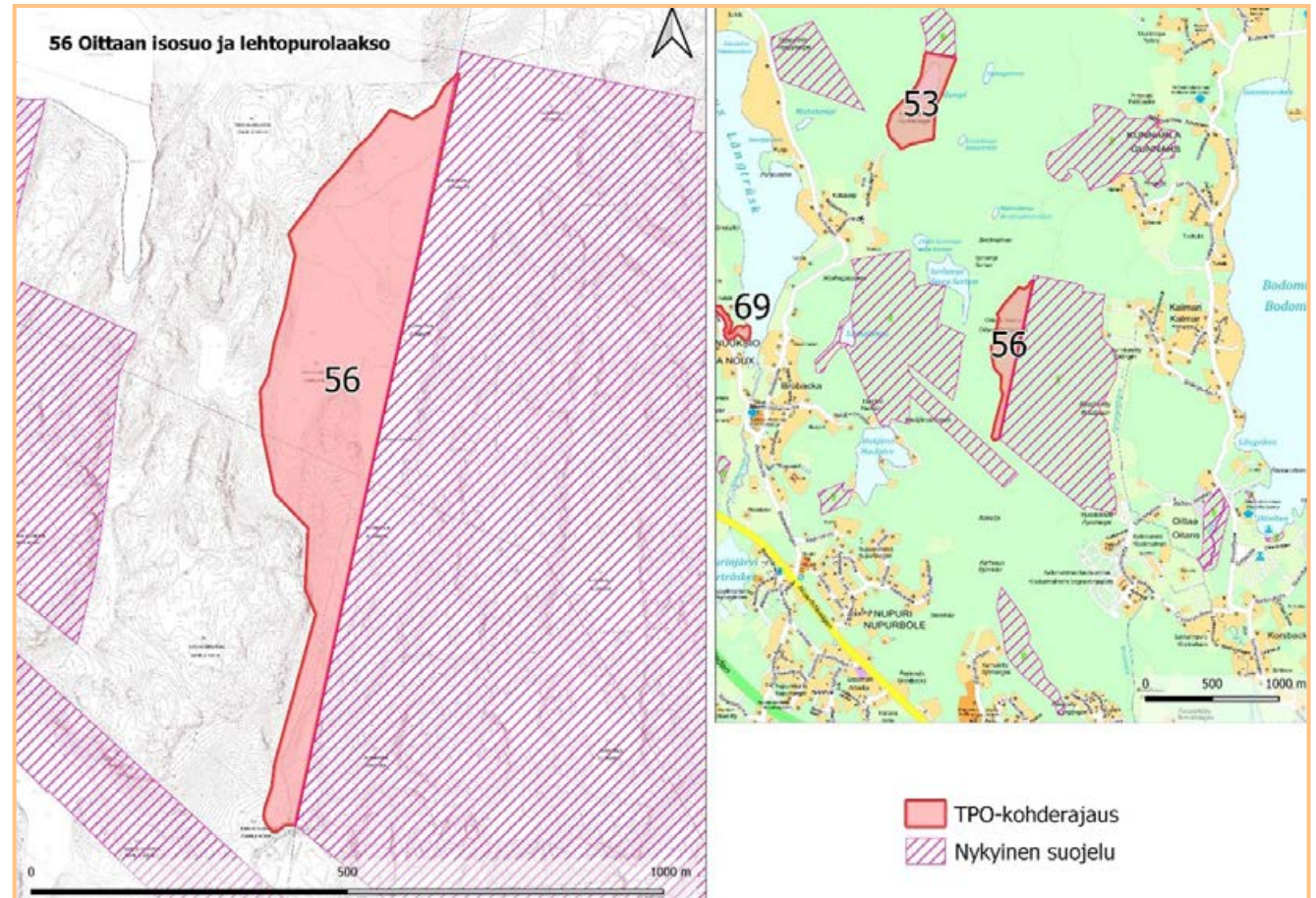
Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 13,9 ha

Kuvaus

Oittaaan isosuon ja lehtopurolaakson länsiosan suojelemattomat osuudet. Isosuo on pohjoisosasta rämettä. Pohjois- ja keski-osan rämeet ovat rämeturvekangasta ja isovarpurämeen muuttumaa. Eteläosassa on korpea ja rehevä purolaakso, jossa kasvaa osin runsaasti tervaleppää. Oittaaan isosuon itäpuolisko kuuluu Espoon kaupungin maalle perustettuun Ryssänkallio-Isosuon luonnonsuojelualueeseen.

Suojeluarvot

Kohteen rajaus pitää sisällään Oittaaan isosuon arvokkaan luontokohteen suojelemattomat osat. Suon eteläosan korvet ja etenkin etelään laskevan puronvarren korvet ovat alueen luonnontilaisimmat ja siten luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat osat. (Lammi & Routasuo 2013) Eteläosan puronotko on arvioitu metsälain (10§) erityisen arvokkaaksi elinympäristöksi ja osin luonnonsuojelulain (29§) suojeltavaksi luontotyyppikohteeksi (tervaleppäluhta). Huomionarvoisista kasveista korvessa on havaittu hentosaraa (NT) ja korpohohtosammalta (vaarantunut VU) (Yrjölä ym. 2005). Puronvarressa on myös liito-orava-alueita. Alue liittyy välittömästi itäpuolella sijaitsevaan suojelualueeseen muodostaen sen kanssa luontoarvoiltaan ja vesitaloudeltaan yhtenäisen kokonaisuuden.

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Helsingin kaupunki. Aivan eteläisin kärki Espoon kaupungin maalla.

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa kohde on virkistysaluetta (V). Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa alue on virkistysaluetta (V).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä ja mukaillee aiempien kohteelta tehtyjen selvitysten arvokkaita kokonaisuuksia (mm. Lammi & Routasuo 2013). Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013). Alueelta on saatavilla Helsingin kaupungin luonnonhoidon kuviot.

59 Meerlammen ja Mustakallion metsät

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 21,2 ha

Kuvaus

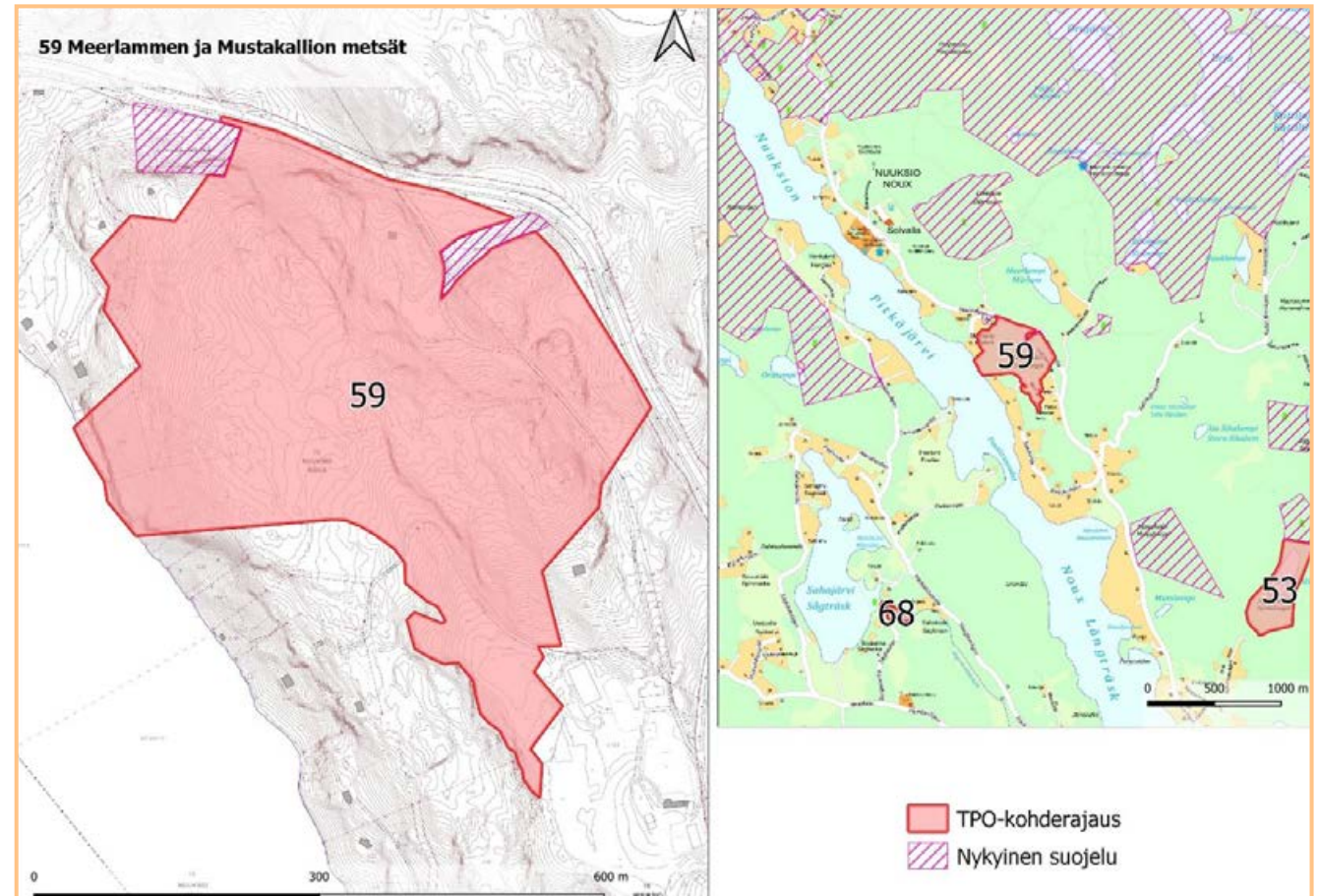
Meerlammen ja Mustakallion metsät sijaitsevat Nuuksiontien ja Nuuksion Pitkäjärven välisellä alueella. Kohteeseen rajautuu kaksi suojeltua luontotyyppiä: Meerlammen ja Mustakallion lehmusmetsät. Alue on osa valtakunnallisesti arvokasta Mustakallio-Sudenrotkon kallioaluetta. Mustakallion läntinen lakialue on eräs alueen merkittävimmistä näköalapaikoista, joka kohoaa yli 60 metriä Pitkäjärven pintaa korkeammalle. Mustakallion laella on tavanomaista selvästi laajempia silokallioita. Lakiosat ovat jäkäläisiä kallioita, karuja kanervaisia tai puolukkaisia kankaita ja paikoin kuusikkokankaita. Notkelmat ja rinteet vaihtelevat tuoreista kankaista korpiin ja lehtoihin. Tien vieressä puronvarsiliehdossa lehmusten lisäksi kasvaa vaahteroita ja tervaleppiä (Faunatica 2019b)

Suojeluarvot

Alueella on kolme lehmuslehtoa, joista kaksi täyttää luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisen suojeltavan luontotyypin kriteerit. Toinen kohteista on jalopuumetsikkö, jossa lehmuksen ohella kasvaa vaahteraa.

Toinen lehmuslehto rajautuu Meerlammen suojeltuun lehmusmetsään, ja siellä virtaa tien varressa luonnontilaisen kaltainen noro, joka on vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava kohde. Suuri osa kohteen metsäkuvoista täyttää METSO-ohjelman I- tai II -luokan kriteerit. (Faunatica 2019b)

Alueella on liito-oravan ydinalue, jolla on kaksi lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Vaarantuneen töyhtötiaisen perusteella alue luokitellaan linnustoarvoiltaan melko tärkeäksi. Alueella on kasvistoarvoja, mm. alueellisesti uhanalaista (RT) soikkokaksikkoa. (Faunatica 2019b)

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistaja.

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa (PYK I) luonnonsuojelualuevarauksen (merkintä SL 2) perusteena on lehtokasvillisuuden ja maisemarakenteen suojeleminen. Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavan (POKE) luonnoksessa suojelualuetta (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on pääosin Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 mukainen (Faunatica 2019b). Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 (Faunatica 2019b), Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013).

68 Sågforsenin purolaakso

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 1,4 ha

Kuvaus

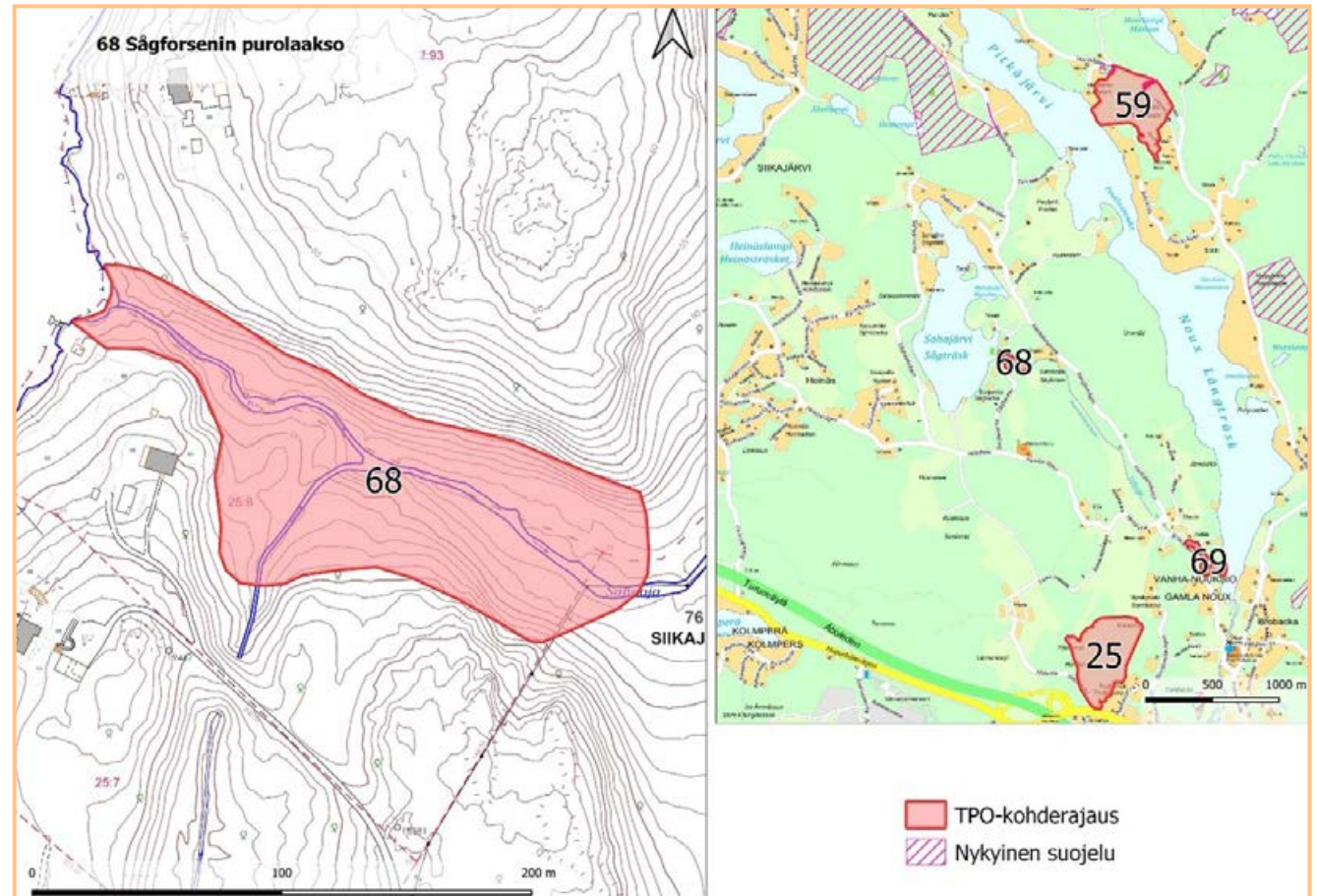
Sågforsenin purolaakso sijaitsee Sahajärvestä laskevan Sahaojan yläjuoksulla heti järven alapuolella. Historiallista ihmisvaikutusta omaava koskiosuus koostuu osittain kalliosta, kivikosta ja muinaisten mylly- tai saharakennusten kivijalkojen

kiviaineksesta. Välisuvannoissa on kiveä, soraa ja kariketta sekä alempana myös pehmeätä pohjaa. Purouoman kivet ovat järjestäen tuuhea sammalpeitteen verhoamia. Purolaakson kasvillisuus on runsasta ja rehevää ja puusto varttunutta sekametsää. Iäkkäitä haapoja ja kuusia kasvaa etenkin puron pohjoispuolella sekä lähellä järveä puron molemmiin puolin. Pääasial-

lisesti alue on lehtoa ja tuoretta kangasta. (Janatuinen 2009; Lammi & Routasuo 2013; Suomen metsäkeskus 2020)

Suojeluarvot

Kohde on arvokas havumetsävyöhykkeen latvapuro, jossa on kookasta puustoa ja lehtomaisuutta (Lammi & Routasuo 2013; Janatuinen 2009).

Puron pohjoispuolella on metsälain 10 §:n perusteella rauhoitetuksi erityisen arvokkaaksi elinympäristöksi luokiteltavaa pienveden lähiympäristöä (Suomen metsäkeskus 2020). Lajistoon kuuluvat mm. koskikara, pähkinähakki, vaahtera, näsiä, jänönsalaatti, sekä luontodirektiivin tiukasti suojelemat liito-orava ja saukko.

Maanomistus ja kaavatilanne Yksityinen maanomistaja.

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa kohde on loma-asuntoaluetta (RA) ja maa- ja metsätalousaluetta (M). Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavan (POKE) luonnoksessa kohde on kyläaluetta (AT) ja virkistysaluetta (V).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus mukailee aiempien kohteelta tehtyjen selvitysten arvokkaiden kokonaisuuksien rajausta (Lammi & Routasuo 2013; Janatuinen 2009). Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013), Espoon virtavesiselvitys 2008 (Janatuinen 2009).

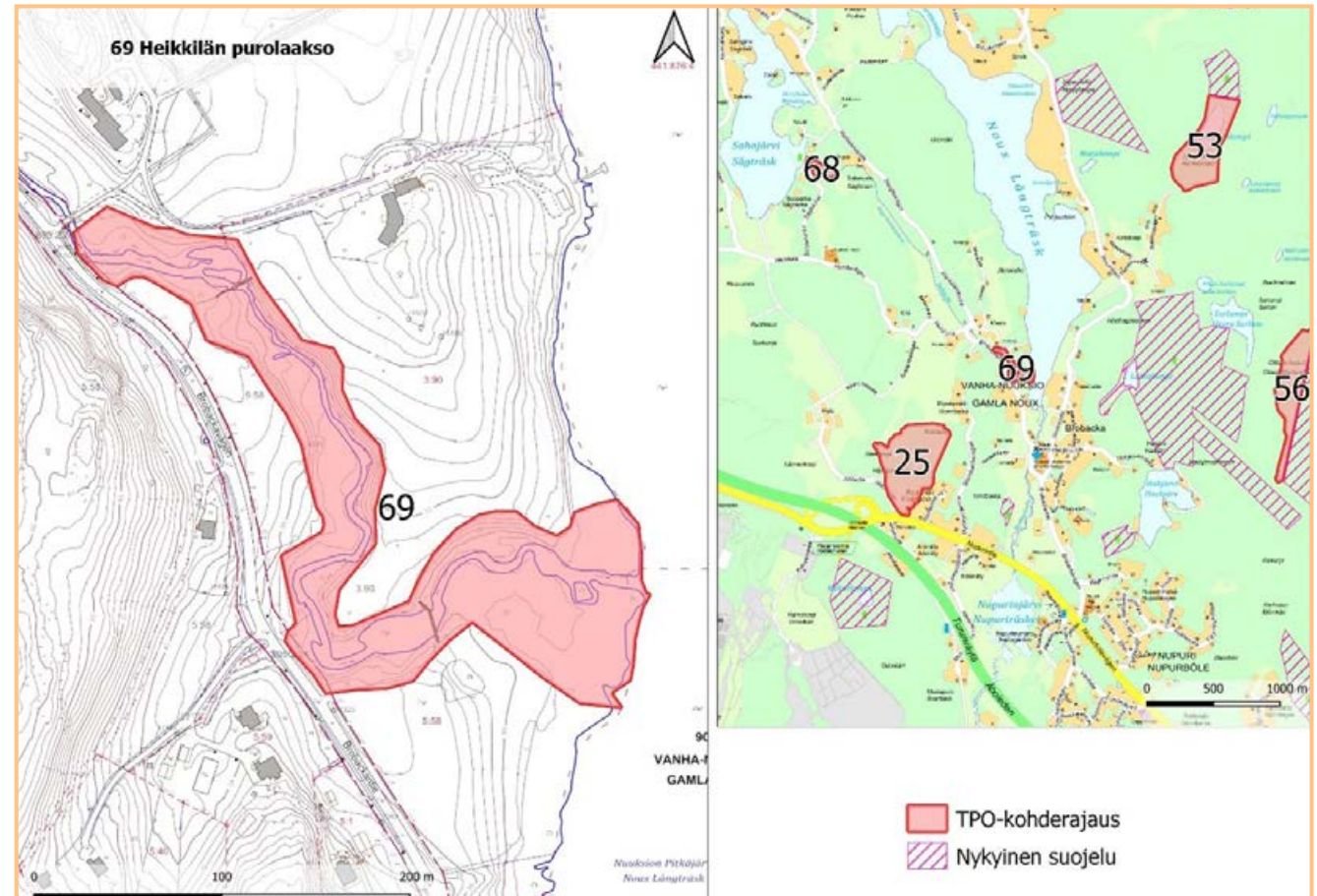
69 Heikkilän purolaakso

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 2,1 ha

Kuvaus

Heikkilän purolaakso sijaitsee Sahajärvestä laskevan Sahaojan alajuoksulla juuri ennen sen laskemista Nuuksion Pitkäjärveen. Sahaoja on säilynyt alueella uomaltaan verraten luonnontilaisena, vaikka sitä

onkin aikojen saatossa padottu ja perattu paikalla sijainneiden myllyjen tarpeisiin. Purossa on alueella useampi pidempi jyrkänä kuohuva koskialue, joiden välissä se kiemurtelee laakson pohjalla verkkaisempana syvempänä uomana. Koskiosuoksia on paikoin perattu, mutta uoma on silti monin paikoin sammalpeitteisten kivien kirjoma. Pohja koostuu koskipaikoissa

pitkälti sorasta, muualla uoman pohja on savea ja hiekkaa. (Janatuinen 2009)

Purolaakson kasvillisuusvyöhyke on varsin kapea, sillä sen ympäristö on raivattu pellosi ja niityiksi. Lehtomaisessa puronvarressa kasvaa kuitenkin yleisesti iäkkäitä ja osin kaatuneita tervaleppiä ja koivuja sekä runsaasti eri-ikäistä vaahteraa. Aluskasvillisuudessa on tyypillisiä kostean lehdon lajeja. (Lammi & Routasuo 2013)

Suojeluarvot

Arvokas savimaiden puro koskiosuukseen sekä sen lehtomainen laakso, jossa on mm. vanhaa puustoa, lahoppua sekä jalopuita. Alue saattaa täyttää luonnonsuojelulain mukaisen jalopuumetsän kriteerit vaahteran osalta. Lajistoon kuuluu lisäksi mm. lehmus, uhanalainen (VU) koskikara (talvisin) sekä luontodirektiivin tiukasti suojelema saukko (Janatuinen 2009; Lammi & Routasuo 2013).

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistaja.

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa kohde on kyläaluetta (AT) ja maa- ja metsätalousaluetta (M). Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavan (POKE) luonnoksessa kohde on avoimen maisematilan elinkeinoalue (AME) ja asuntovaltaista aluetta (A3), lisäksi kohteen poikki kulkee ekologinen yhteys.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus mukailee aiempien kohteelta tehtyjen selvitysten arvokkaiden kokonaisuuk-sien rajausta (Janatuinen 2009; Lammi & Routasuo 2013). Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013), Espoon virtavesiselvitys 2008 (Janatuinen 2009).

Kuva: Jussi Helimäki

82 Långsnorträsket

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 3,1 ha

Kuvaus

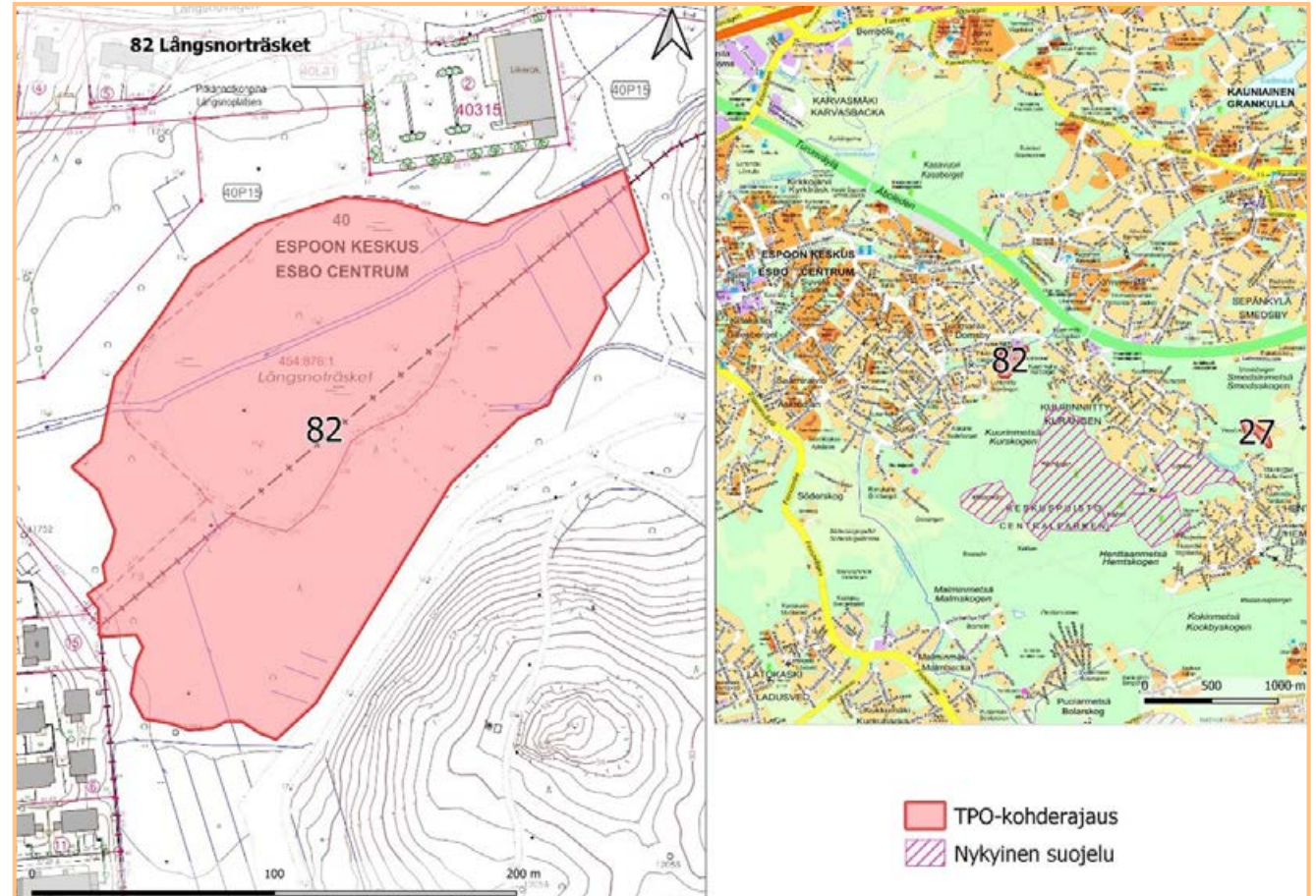
Långsnorträsket on kapeahkojen lehto-alueiden ympäröimä, pääosaksi pajukkoa kasvava luhta- ja kosteikkoalue, jonka halki virtaa puro. Se on säilynyt vaikeakulkuisuutensa vuoksi linnuille rauhallisena pesimäalueena läheisistä tiivistä asutusalueista huolimatta.

Suojeluarvot

Alueen arvokkaina luontotyyppikohteina on paitsi paju- ja avoluhtaa, myös melko edustavaa rehevää korpea. Luhta jatkuu alueen ulkopuolelle ajoittain tulvivan ojan varressa. Luhta on ilmeisesti ollut aiemmin lampi, joka on kuivattu. Luhdassa havaittiin harvinaisen varstasaran kasvustoja. (Faunatica 2019b)

Kohteen korvet ovat uhanalaisia luontotyyppisiä, ja ne kuten muutkin kohteen luontotyyppikuviot täyttävät METSO-ohjelman I- tai II- luokan kriteerit. (Faunatica 2019b)

Alue on selkeästi liito-oravan kulkureitinä osana sen elinaluetta. Suomessa silmälläpidettäviksi luokitelluista kosteikkolajeista alueella pesii taivaanvuohi. Alueen pensaikkojen ja lehdonreunojen muita huomionarvoisia lajeja ovat satakieli, mustapääkerttu ja sirittäjä. (Faunatica 2019b)

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistus: osittain Espoon kaupunki, osittain muu (seurakunnat, muu kunta/kuntayhtymä).

Voimassa olevien asemakaavojen (611100, 612700) puistoaluetta (P) ja lähivirkistysaluetta (VL) s-1-merkinnällä (Luonnonolosuhteiltaan arvokas alueen osa, jolla ei

saa suorittaa sen luonnontilaa muuttavia toimenpiteitä).

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa (PYK I) luonnonsuojelualuevarauksen (merkintä SL 2) perusteena on suotyyppin suojele. Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavan (POKE) luonnoksessa suojelealuetta (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on pääosin Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 mukainen (Faunatica 2019b). Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 (Faunatica 2019b), Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013).

95 Lilla Skrattikärr

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 13,1 ha

Kuvaus

Lilla Skrattikärr on Vihdintien halkoma suoalue, joka sijaitsee kalliometsien ympäröimässä painanteessa. Vihdintien pohjoispuolella sijaitseva osuus rajautuu Luukin luonnonsuojelualueeseen. Suon eteläpuoli paikoin hyvinkin märkää ruohokorpea, joka on maisemallisesti erittäin kaunis. Suon pohjoispuoli on pääosin isovarpurämettä suopursuineen. Metsä on hienoa vanhaa kuusikkoa.

Suojeluarvot

Kokonaisuus on osittain osa Luukkaan aarnialuetta ja se yhdistyy Luukin luonnonsuojelualueeseen.

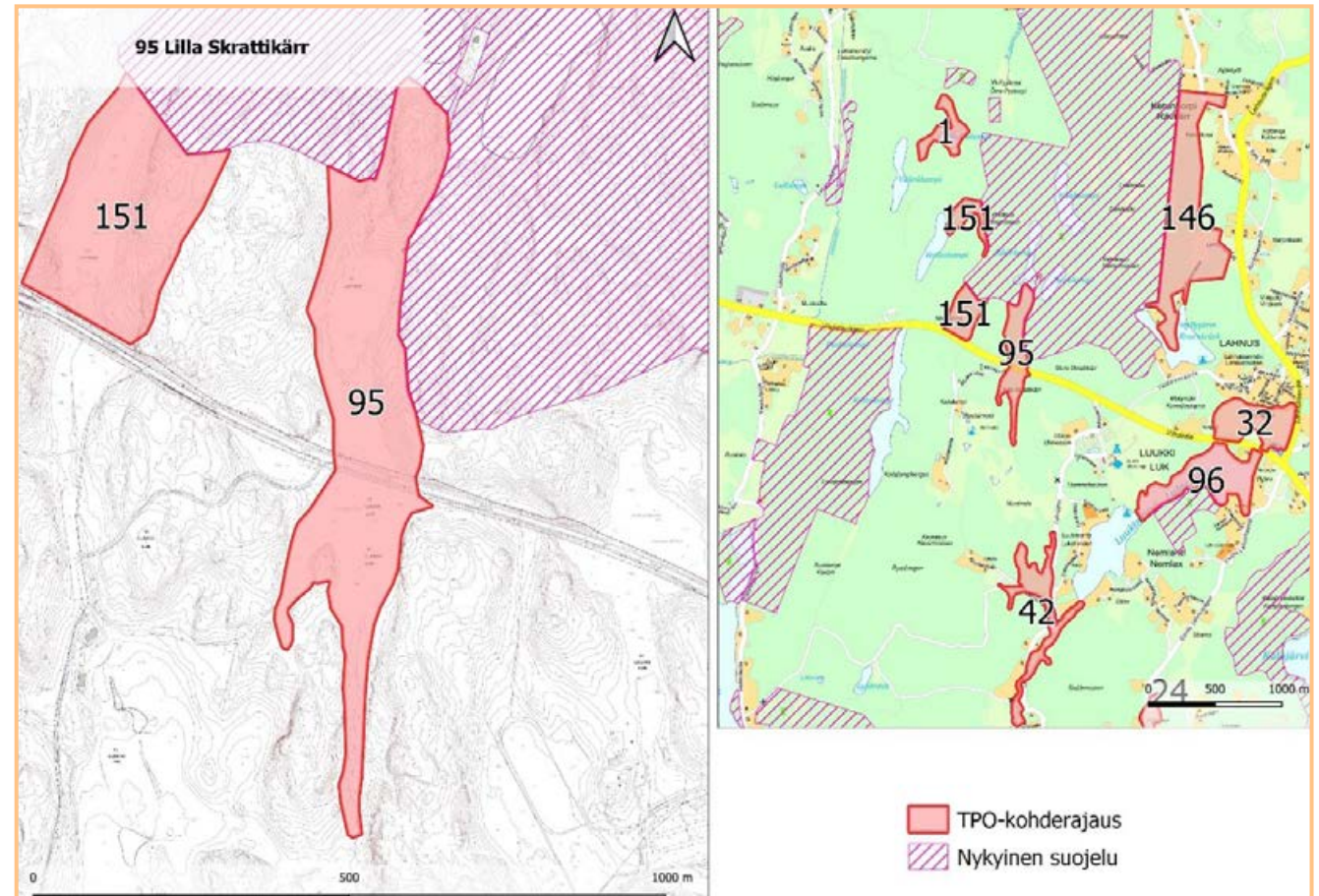
Eteläosan kokonaisuus koostuu useammasta uhanalaisesta luontotyypistä: boreaalinen piensuo (EN), ruohokorpi (EN), havumetsävyöhykkeen noro (DD), varpu-korpi (EN), metsäkortekorpi (EN). Lisäksi alueella on varttunutta havupuuvältaista tuoretta kangasta, jossa on runsaasti lahopuuta. Eteläisemmällä alueella on myös tunnistettu luonnontilaisen kaltainen noro,

joka on vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava kohde. (Faunatica 2020)

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja on Helsingin kaupunki.

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa alue on virkistysaluetta (V, V1). Espoon Pohjois- ja

keskiosien yleiskaavan (POKE) luonnoksessa alue on virkistysaluetta (V).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä ja se mukailee aikaisempien alueella tehtyjen selvitysten tuloksia (Lammi & Routasuo 2013; Faunatica 2020) ja Helsingin kaupungin luonnonhoidon kuvioita. Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat mm. Espoon uhanalaisten luontotyyppien kartoitus vuonna 2020 (Faunatica 2020), Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013). Lisäksi alueelta on olemassa Helsingin kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot.

96 Luukinjärven lintulahti

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 22,5 ha

Kuvaus

Luukinjärven lintulahti on Vihdintien eteläpuolinen alue Luukinjärven pohjois- ja koillisosassa sijaitsevasta matalasta ja umpeenkasvavasta kosteikosta, jota kutsutaan Luukinjärvensuoksi. Alueen yleisimmät suotyyppit ovat korpia ja nevoja, varsinkin saranevaa. Vesirajassa kasvaa osmankäämiä ja järviruokoa sekä muun muassa rantakukkaa ja myrkkyykeisoa. Vesikasvillisuus käsittää mm. lumpeita ja uis-

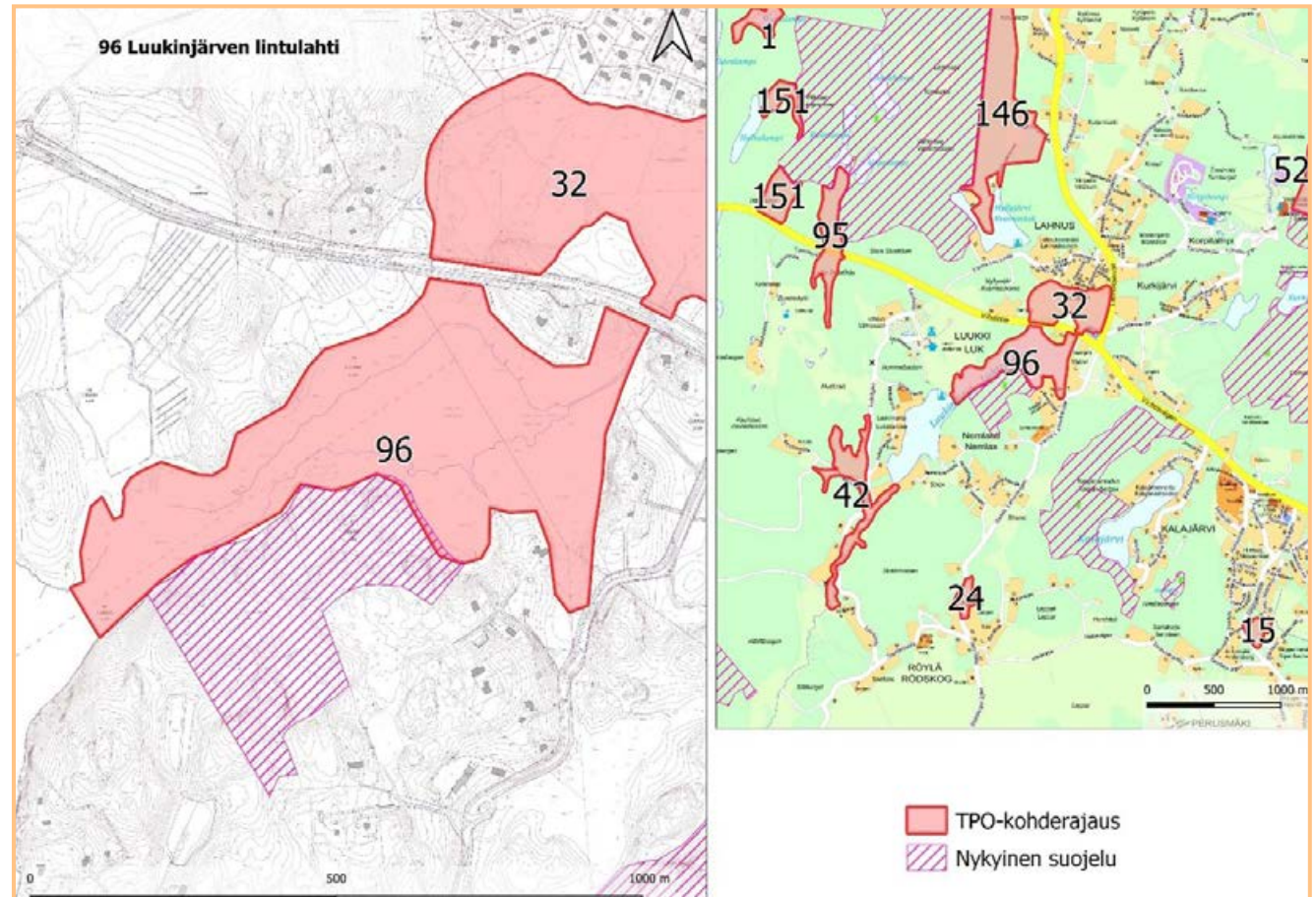
tinviitaa. Luukinjärven pohjois- ja koillisosa on myös paikallisesti arvokas lintualue, jossa tavataan paljon vesilintuja, jonkin verran kahlaajia ja muita kosteikkolintuja.

Suojeluarvot

Arvokas linnustonsuojelualue, varsinkin vesilintujen parimäärät ovat korkeat.

Runsas kosteikkokasvillisuus. (Lammi & Routasuo 2016)

Luukinjärven pohjoispäässä esiintyy runsaasti luontodirektiin tiukasti suojeltavia viitasammakoita ja alueella on useita lajin kutupaikkoja (Lammi & Routasuo 2016).

Kokonaisuus yhdistyy Luukinjärven ranta- metsän luonnonsuojelualueeseen.

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistus pääasiassa Helsingin kaupunki (sis. vesialueen), osittain yksityinen maanomistaja ja hyvin pieneltä osin Espoon kaupunki.

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa alue on pääosin vesialuetta (W) ja hiukan kylä- aluetta (AT). Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavan (POKE) luonnoksessa alue on vesialuetta (W), virkistysaluetta (V) ja hiukan kyläaluetta (AT) ja asuntovaltaista aluetta (A3).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 -selvityksen (Lammi & Routasuo 2013) mukainen. Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat mm. Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013), Espoon paikallisesti arvokkaiden lintuvesien pesimälinnusto- ja viitasammakkoselvitys 2016 (Lammi & Routasuo 2016). Lisäksi alueelta on osittain olemassa Espoon ja Helsingin kaupunkien luonnonhoidon kuviotiedot.

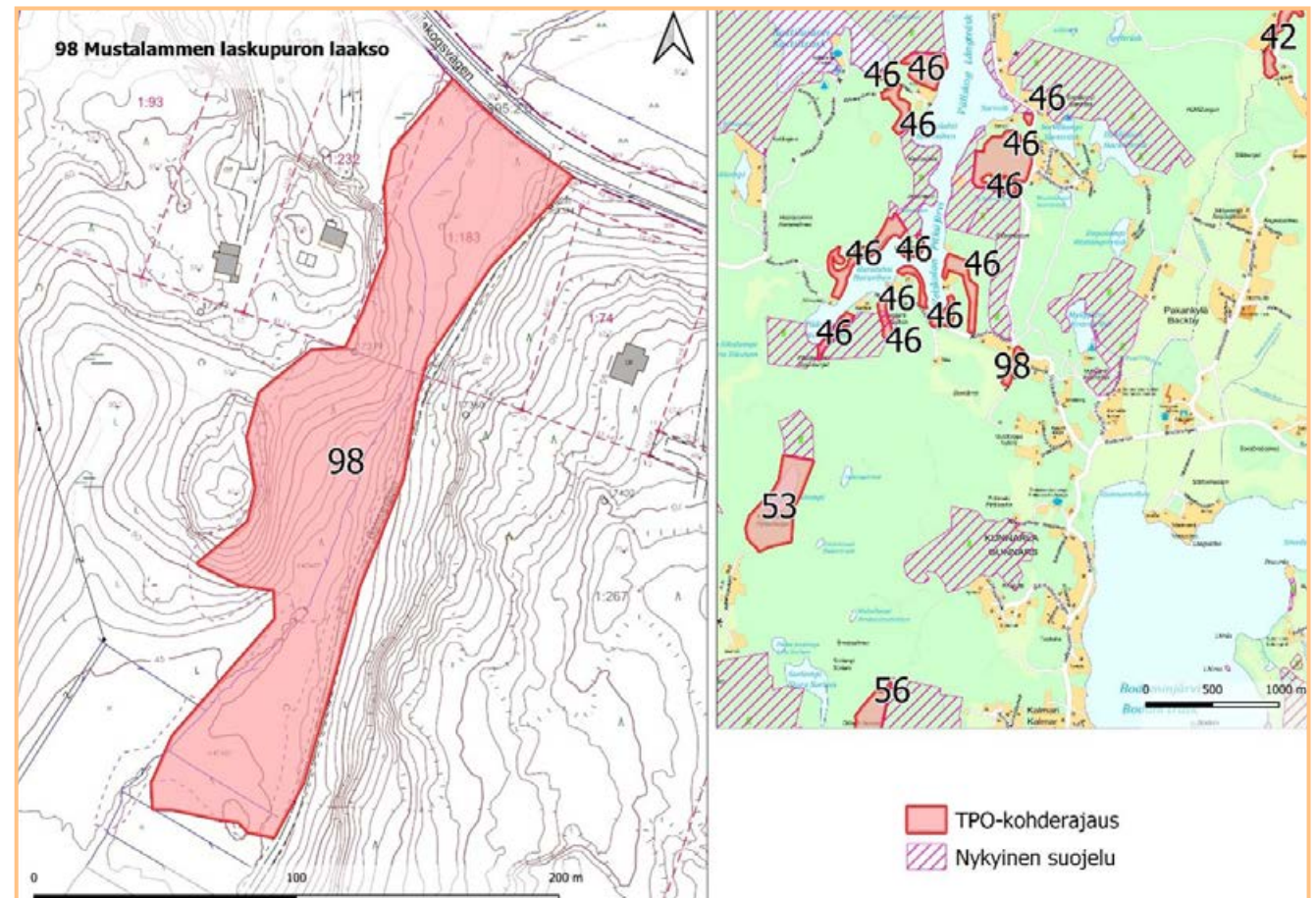
98 Mustalammen laskupuron laakso

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 1,4 ha

Kuvaus

Kohde sijaitsee Mustalammen laskupuron alajuoksulla Lappmossenin alapuolisessa jyrkässä ja kapeassa purolaaksossa. Puro virtaa alueella kapeana ja mutkittelevana hiekka- ja sorapohjaisena metsäpurona,

jolle on luonteenomaista uoman katoaminen välillä sammaleisten penkkoja alle näkymättömiin. Uomaan ja sen yli on kaatunut lukuisia kookkaita jo sammaloituneita kuusia. Purouoman kivillä kasvaa yleisesti sammalia. Koskiosuuden alapuolella puro vähitellen syvenee ja sen virtaus hidastuu. Myös varjostava kuusimetsä vaihtuu harvaan lehtipuustoon ja lopulta

umpeen kasvavaan niittyyn (Janatuinen 2009).

Suojeluarvot

Paikallisesti arvokas virtavesikohde, jonka koskiosuus on uomaltaan yksi espoolaisten metsäpurojen edustavimpia. Purossa tiedetään esiintyvän taimenta, joka ainakin hyvinä vesivuosina myös kutee onnistuneesti Mustalammen laskupurossa. (Janatuinen 2009)

Laaksossa on edustavaa uhanalaisten luontotyyppien lehtoa. Laskupuron luontontila on palautumassa, se on mutkainen ja kivikkoinen. Puro vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava kohde ja lehto tulisi säästää sen suojavyöhykkeenä. (Faunatica 2020)

Maanomistus ja kaavatilanne

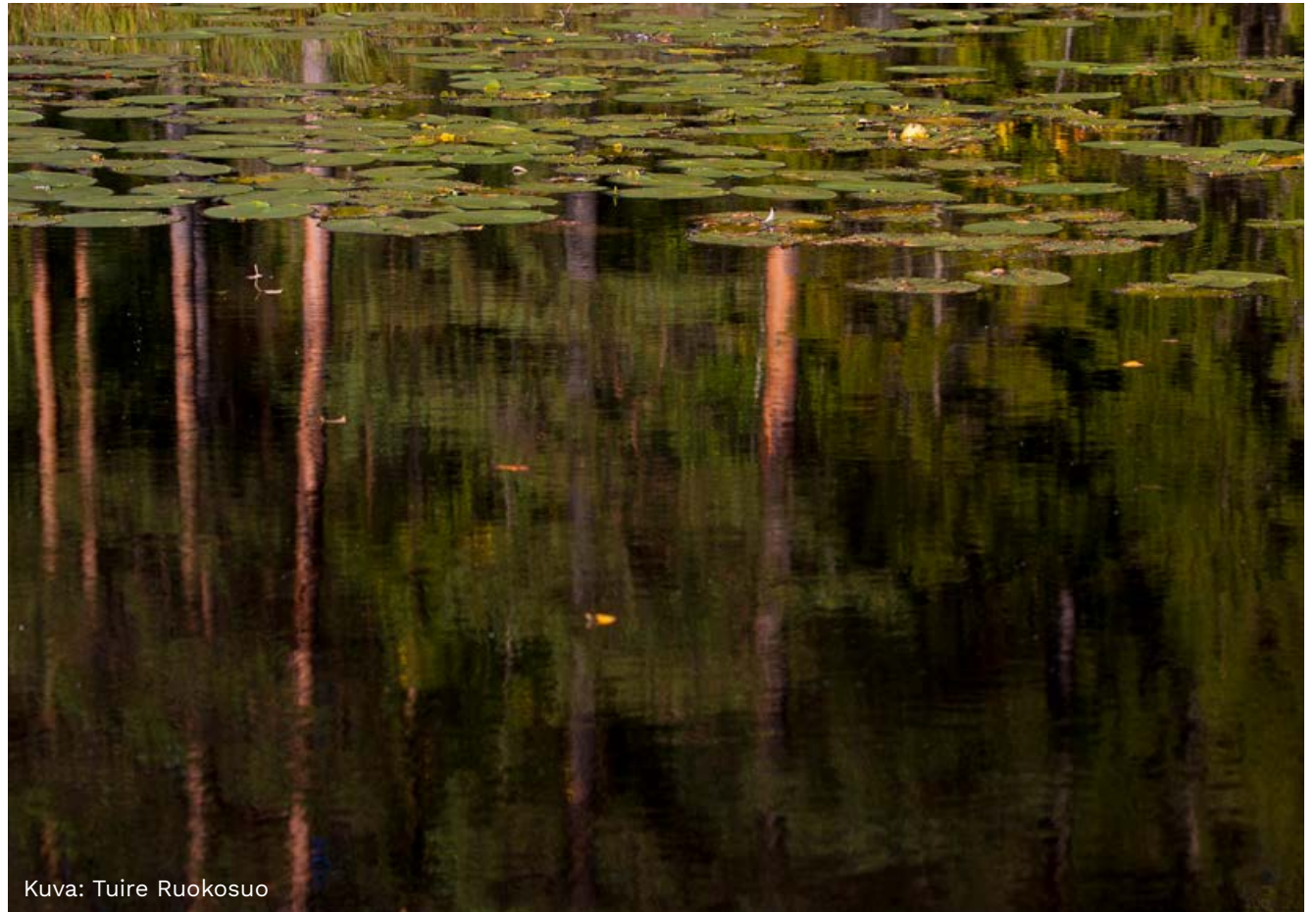
Pohjoisosassa kaupungin maanomistusta, muilta osin yksityinen maanomistus.

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa pohjoisosa kyläaluetta (AT), eteläosa maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (MT).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä ja se mukailee aikaisempien alueella tehtyjen selvitysten tuloksia (Janatuinen 2009; Faunatica 2020). Rajausta ja luokitusta voidaan tarvittaessa muuttaa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat mm. Espoon uhanalaisten luontotyyppien kartoitus vuonna 2020 (Faunatica 2020), Espoon virtavesiselvitys (Janatuinen 2009). Alueen pohjoisosasta on olemassa Espoon kaupungin luonnonhoidon kuviot.

Kuva: Tuire Ruokosuo

99 Kvarnträskin luhta

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 2,4 ha

Kuvaus

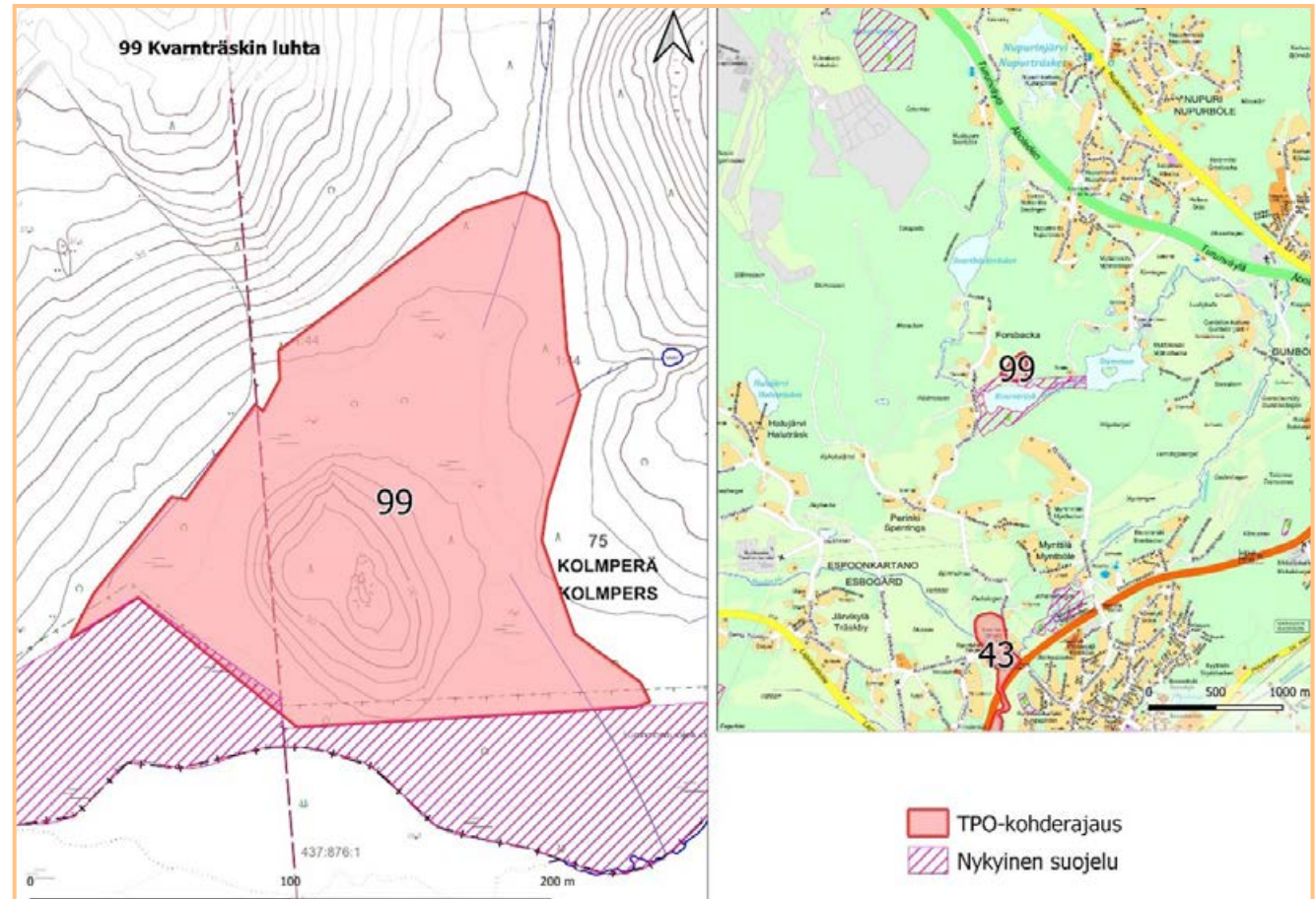
Kvarnträskin luhta sijaitsee Kvarnträsk-järven pohjoispuolella ja liittyy välittömästi Kvarnträskin luonnonsuojelualueeseen laajentaen sitä. Alueella on useita arvokkaita luontotyyppisiä, kuten koivuluhtaa ja paju-luhtaa sekä lehtoa ja rehevää korpea.

Suojeluarvot

Luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset täyttyvät alueella pohjautuen luonnonsuojelulain 10 §:n kriteereihin: alueella elää tai on uhanalainen, harvinainen tai harvinaistuva eliölaji, eliöyhteisö tai ekosysteemi (Faunatica 2019b).

Rajauksen alueella on luonnon monimuotoisuuden kannalta useita arvokkaita luontotyyppikohteita: pajuluhta, koivuluhta, lehto, korpi. Luontotyyppikohteet täyttävät METSO-ohjelman luokan I tai II valintaperusteet. (Faunatica 2019b).

Alueen koivuluhta täyttää yhdessä luonnonsuojelualueen puolella sijaitsevan metsäluhdan kanssa maakunnallisesti arvokkaan luontotyyppikohteen ns. LAKU-luontotyyppikriteerin ”luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset, pienialaisia laikkuja tai kapeita rantaluhtia selvästi laajemmat (> 1 ha) metsäluhdat”. Metsäluhtaan rajautuvat pajuluhta, lehto ja korpi täyttävät LAKU-yhdistelmäkriteerit. (Faunatica 2019b)

Kvarnträskin luhta rajoittuu Kvarnträskin rannan luonnonsuojelualueeseen ja sen suojelu osaltaan nostaisi koko kosteikon suojeluarvoa ja takaisi sen rauhallisuutta lintujen pesimäalueena. Koko alue on lepakoiden käyttämää nykyisen rajauksen mukaisesti. (Faunatica 2019b)

Maanomistus ja kaavatilanne
Yksityinen maanomistus.

Espoon pohjoisosien yleiskaavassa eteläosa suojelualueetta (S), pohjoisosa maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Espoon Pohjois- ja keskiosien yleiskaavan (POKE) luonnoksessa alue on suojelualueetta (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajauksen perusteena on Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 (Faunatica 2019b) selvityksen mukainen rajaus. Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueelta ovat mm. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 (Faunatica 2019b).

137 Kytöä ympäröivä merenalainen alue lintuluotoineen

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 122,7 ha

Kuvaus

Sisältää Kytön saaren, Norra & Södra Kytökärtingenin sekä niitä ympäröivän vesialueen ja merenalaisen alueen lintuluotoineen.

Kytö on Espoon saariston uloin metsäpeitteinen saari. Kytön luonto on säilynyt hyvin, sillä alue on ollut veneilijöiltä suljettu. Saaren luonto on monipuolista. Rantaniityt, suojaisat lahdenpoukamat ja tyrskykalliot vuorottelevat mäntyvaltaisen metsän ja avokallioiden sekä harjumaisen hiekkarannan kanssa. Saaren kaksi laajinta rantaniittyä ovat luonnonsuojelulain

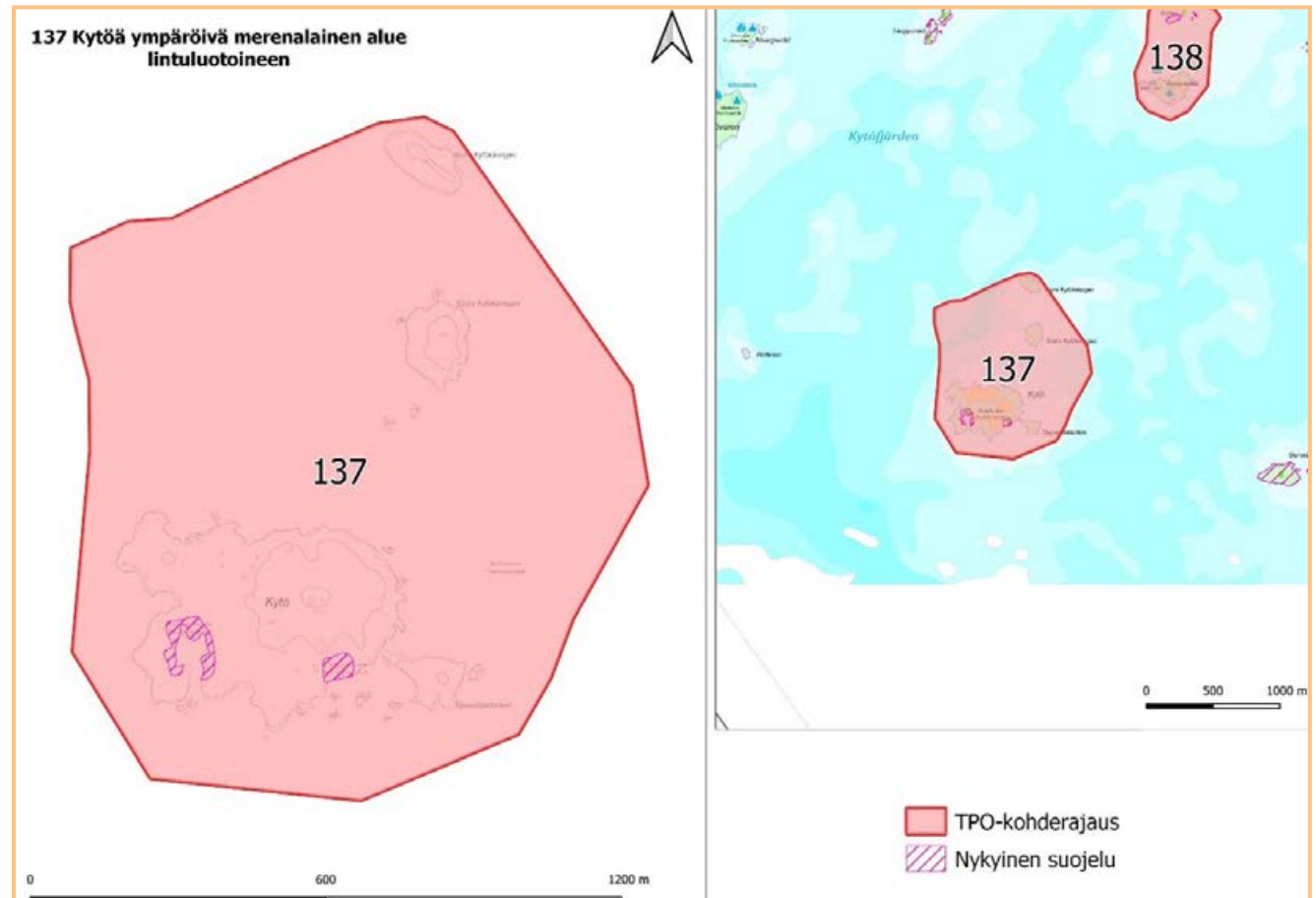
mukaan suojeltuja luontotyyppejä. (Lammi & Routasuo 2013)

Tärkeään lintualueeseen kuuluvat Kytön pohjoispuolella sijaitsevat korkeat kallioluodot lähivesineen. Eteläisemmällä luodolla on pieni metsikkökin, jossa kasvaa matalaa mäntyä, kuusta, koivua ja pihlajia. Pohjoisempi luoto on paljaampi, mutta

sielläkin kasvaa katajikkoo ja matalia kuusia. Luotojen länsirannalla on myös somerikkoo. (Lammi & Routasuo 2013)

Suojeluarvot

Kytön saari kokonaisuudessaan on maakunnallisesti arvokas ja sen luonnon kestävyys on erittäin herkkä. Linnustollisesti saari on Espoon ja Uudenmaankin mit-

takaavassa erittäin arvokas. (Luontotieto Keiron Oy 2011b). Läheisillä luodoilla on myös tärkeitä linnustoarvoja. Ympäröivillä vesialueilla on vedenalaisia luontoarvoja, kuten haurupohjaa, meriajokasniittyä ja riuttoja sekä kalojen kutualueita.

Maanomistus ja kaavatilanne

Kaikilla saarilla (Kytö, Norra ja Södra Kytökärigen) on yksityinen maanomistaja.

Kytö on merkitty Espoon eteläosien yleiskaavassa pääosin virkistysalueeksi (V), Norra ja Södra Kytökärigen on merkitty Espoon eteläosien yleiskaavassa virkistysalueeksi (V), muuten vesialuetta (W).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä asiantuntija-arviona VELMU-aineistojen ja luontoselvitystietojen avulla. Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat Saariston osayleiskaavan luontoselvitys 2011 (Luontotieto Keiron Oy 2011b), Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013)

138 Knappeskär merialueineen

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 52,1 ha

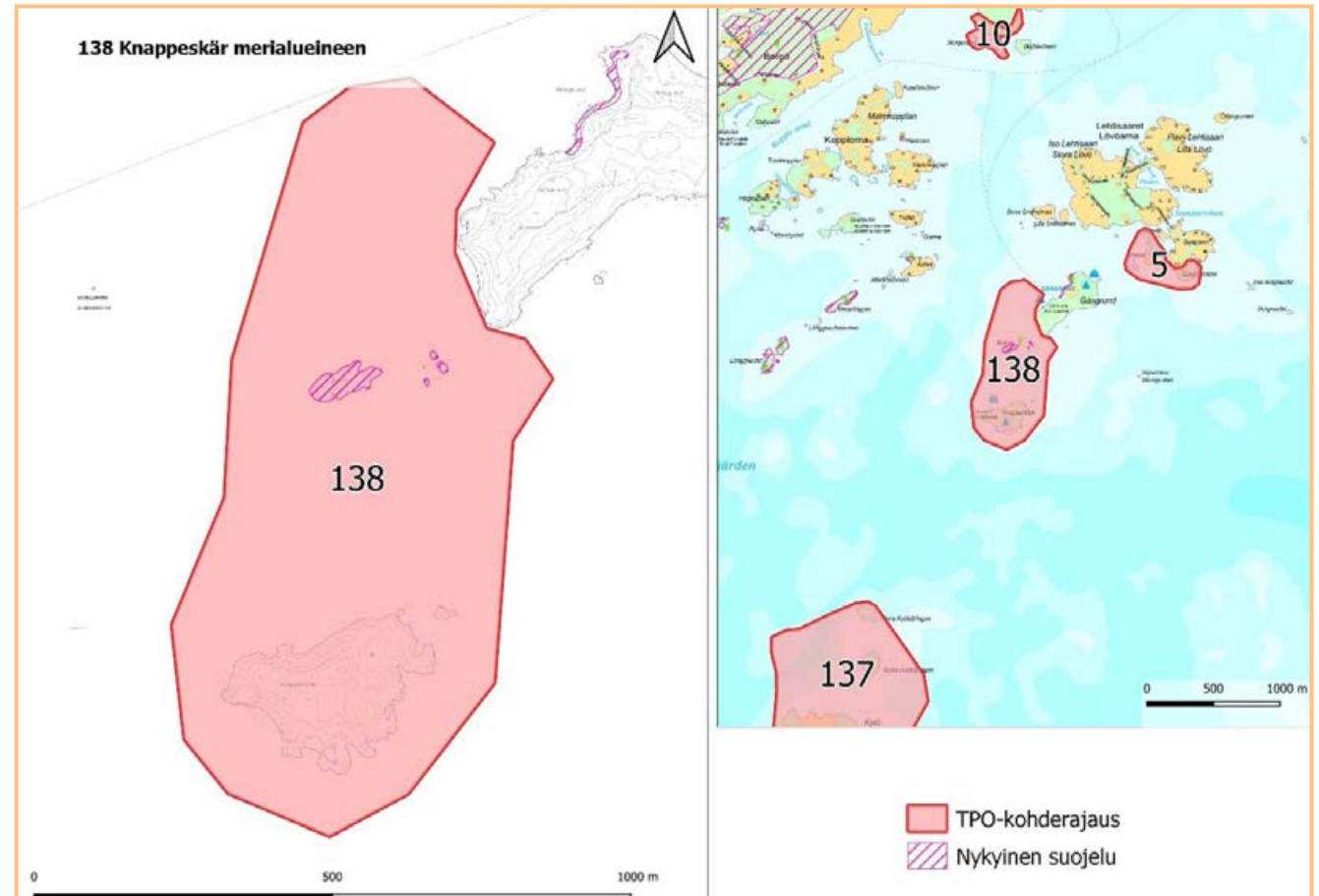
Kuvaus

Mereinen luontokokonaisuus, joka laajentaisi Bullanin lintuluodon suojelukohdetta kattamaan ympäröivän merialueen ja sen vedenalaisen luonnon. Rajaus sisältää Knapperskärin ulkoilusaaren, jossa esiin-

tyy komeita kalliorantoja, pirunpeltoa ja hieman karua ulkosaariston metsää.

Suojeluarvot

Upea merialuekokonaisuus lintuluotoineen, ulkosaarineen ja ympäröivine matalikkoinneen. Potentiaalinen merenalainen suojelualue. Valtakunnallisen VELMU-hankeen (Vedenalaisen meriluonnon monimuotoi-

suuden inventointiohjelma) mallinnusten mukaan alueella esiintyy hyvin suotuisaa ympäristöä rakko- ja Itämerenhauruvaltaisille pohjille ja sinisimpukkapohjille sekä erittäin suotuisia kalojen, kuten silakan ja tokkojen lisääntymisalueita. Alueella on myös havaittuja hauru- ja punaleväyhteistöjä.

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja saarilla Espoon kaupunki, vesialue ei kaupungin omistamaa. Ei voimassa olevaa asemakaavaa. Saariston osayleiskaavassa virkistysaluetta (V), suojelualuetta (SL) ja vesialuetta (W).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajauksen perusteena on merialuekokonaisuus. Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä asiantuntija-arviona VELMU-aineistojen avulla. Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

146 Ketunkorpi

Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 46,7 ha

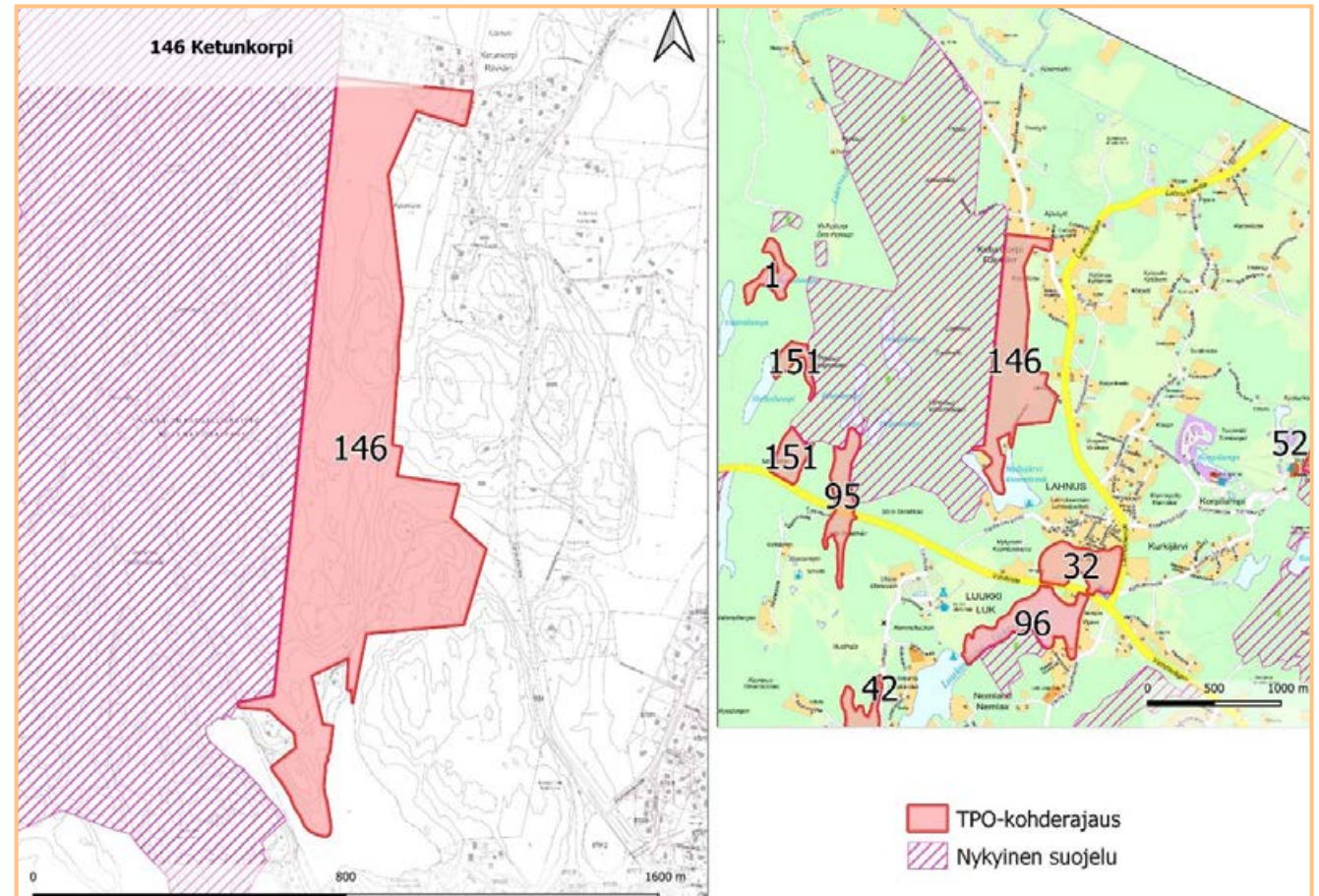
Kuvaus

Ketunkorpi on Helsingin kaupungin maalla sijaitseva Nuuksion kansallispuistoon rajautuva laaja metsäkokonaisuus Lahnuksentien länsipuolella.

Suojeluarvot

Nuuksion kansallispuistoon rajautuva Ketunkorven erityisen arvokas luontotyyppikokonaisuus olisi luonteva laajennus luonnonsuojelualueeksi (Faunatica 2020: 50).

Alueella on runsaasti silmälläpidettäviä tai uhanalaiseksi luokiteltavia luontotyyppejä, kuten tuore runsasravinteinen lehto, metsäkortekorpi ja varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas. Lisäksi alueella on tunnistettu ainakin yksi noro, joka sijait-

see runsaslahopuustoisessa noronvar-silehdossa. (Faunatica 2020) Alueella on tärkeitä linnustoarvoja (Ympäristöselvitys Yrjölä 2010). Lisäksi esiintyy uhanalaisista lajeista mm. liito-oravaa sekä lahokavi-osammalta.

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Helsingin kaupunki. Ei voimassa olevaa asemakaavaa. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE) virkistysaluetta (V) ja maakunnallinen ekologinen yhteys.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty Espoon ekologisen verkoston nykytilaselvityksen (2020) yhteydessä ja sen perusteena on Helsingin kaupungin maalla sijaitseva tunnettuja arvoja sisältä laaja metsäkokonaisuus, joka rajautuu Nuuksion kansallispuistoon. Rajausta voidaan tarkentaa jatkossa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat mm. Espoon uhanalaisten luontotyyppien kartoitus vuonna 2020 (Faunatica 2020), Ketunkorven luontoselvitykset 2010 (Ympäristöselvitys Yrjölä 2010). Lisäksi alueelta on olemassa Helsingin kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot.

151 Pitkäsuo

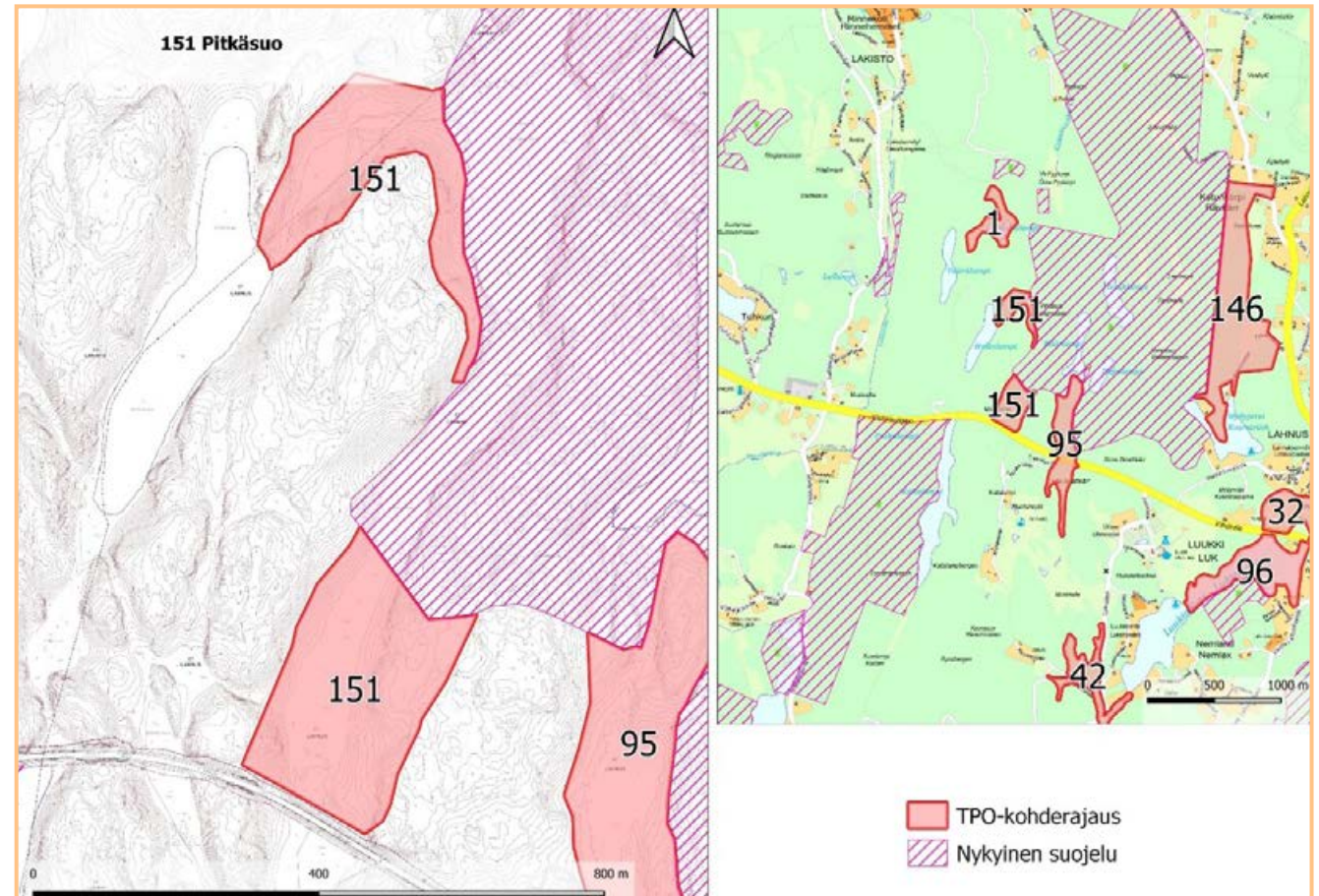
Osio 2, lk. 7. Pinta-ala 11,6 ha

Kuvaus

Pitkäsuo koostuu kahdesta erillisestä alueesta Vihdintien pohjoispuolella. Alueet rajautuvat Luukin luonnonsuojelualueeseen ja Nuuksion kansallispuiston Natu-

ra-alueeseen, jossa sijaitsee suurin osa Pitkäsuoista.

Alueilla on useita luonnonarvokohteita ja niiden lisäksi tavanomaisempaa kangas- ja kalliometsää, jota on aikoinaan harvennettu. Nämä metsät rajautuvat kuitenkin METSO I- ja II-luokkien valintaperusteet

täyttäviin kohteisiin, jolloin ne voidaan rajata METSO III-luokan kohteina eli itses- tään tai luonnonhoitoimien avulla luon- nontilaltaan suotuisaan suuntaan kehit- tyvinä metsinä. Pohjoisemmalla alueella kangasmetsän arvoa nostaa liito-oravan ja valkolehdokin esiintyminen. Alueiden metsät ovat lisäksi suojavyöhykkeitä sekä selvitysalueiden arvokkaammille korpi- ja lehtokuvioille että Pitkäsuon suojellulle osalle. (Faunatica 2019b)

Suojeluarvot

Alueen suojelu laajentaisi ja täydentäisi olemassa olevaa suojelukohdetta. Luukin Pitkäsuon ja Pitkäsuon laskupuro on tunnis- tettu yhdeksi Espoon lajimäärässä mitat- tuna merkittävistä paikoista (Korri 2011).

Kohteella on arvokkaita korpia, pienveden lähiympäristöä ja pieni lehtokuvio. Laajin korpi täyttää maakunnallisesti arvokkaan kohteen (LAKU) luontotyyppikriteerit. Muut korvet ja lehtokohde täyttävät maakun- nallisesti arvokkaan kohteen ns. LAKU-yh- distelmäkriteerin kytkeytyessään laajaan suojeltuun Pitkäsuohon. Pohjoisemmalla alueella on tunnistettu luonnontilaisen kaltainen noro, joka on vesilain 2 luvun 11 §:n mukainen suojeltava kohde. (Faunatica 2019b)

Huomionarvoisin kasvihavainto on eteläi- semmällä alueella esiintyvä vaarantunut (VU), erityisesti ja kiireellisesti suojeltava harsosammal. Pohjoisemmalla alueelta paikannettiin kaksi vaateliaan metsälehd-

muksen esiintymää sekä rauhoitetun val- kolehdokin esiintymä. (Faunatica 2019b).

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Helsingin kaupunki. Ei voi- massa olevaa asemakaavaa. Espoon poh- joisosien yleiskaavassa alueilla on luon- nonsuojelualuevaraus merkinnällä SL 1, Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaa- vaehdotuksessa (POKE) alueilla on suoje- lualuumerkintä (S).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajauksen perusteena on Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019 (Faunatica 2019b) selvityksen mukainen rajaus, joka noudattaa myös pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotukseen suojelualuemerkinnän (S) rajausta. Rajausta voidaan jatkossa tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa ja maanomistajan toiveiden mukaisesti.

Viimeisimpiä selvityksiä alueen suunnalta ovat mm. Espoon pohjois- ja keskio- sien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualue- varauksille 2019 (Faunatica 2019b), Espoon arvokkaat luontokohteet 2012 (Lammi & Routasuo 2013). Lisäksi alueelta on ole- massa Helsingin kaupungin luonnonhoidon kuviotiedot.

Kuva: Jussi Helimäki

7.6. Muiden maanomistajien kohteet, joille esitetään vapaaehtoisia hoitotoimia

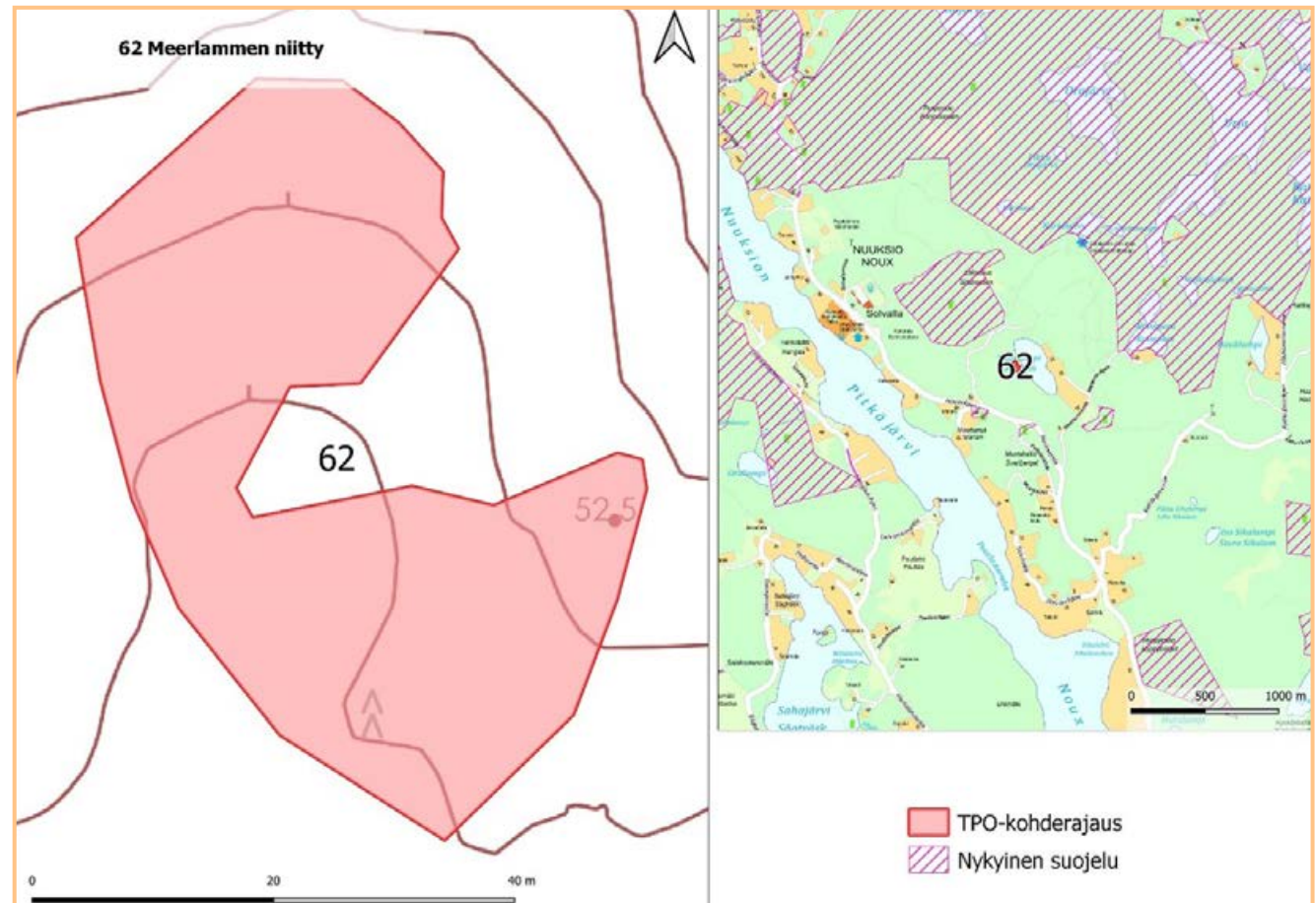
62 Meerlammen niitty

Osio 2, lk. 8. Pinta-ala 0,2 ha

Kuvaus

Meerlammen niitty on pieni, varttuneen lehtomaisen kangasmetsän ympäröimä suurruohoniitty Meerlammen länsipuolella Nuksiossa. Alueella on kalkkivaikutusta, mikä luo olosuhteet ympäröiviä alueita edustavammalle kasvillisuudelle.

Maaperältään savinen ja ympäröivän puuston takia varjoinen niitty viettää loivasti kohti lampea. Niityn kenttäkerros koostuu etenkin kohteen eteläosassa kulkevien sarkaojien ympärillä edustavasta metsäkurjenpolven ja huopaohdakkeen vallitsevasta suurruohoniitystä. Pohjoisosa on huomattavasti heinittyneempi ja metsälajiston (mm. metsäkastikka, metsäkorte) vallitseva. Sekä niityn, että ympäröivän metsän lajistossa on ravinteinen leima; lehtoneidonvaihpan lisäksi muita ravinteisuudesta pitäviä lajeja niityllä ovat hirssisara ja soikkokaksikko, ympäröivässä metsässä puolestaan näsiä. Runsaimpia niitylajeja kohteella ovat metsäkurjenpolvi, huopaohdake ja kesämaitiainen. Lisäksi paikalla kasvaa Uudella maalla harvinainen syylälinnunherne. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Lähes maakunnallisesti arvokas kohde, perusteena usean rauhoitetun ja taantuneen lajin esiintymät, niittyalojen edustavuus sekä pitkä niittyhistoria (Lampinen & Annala 2014). Alueen kalkkivaikutteisudesta kertovat mm. useat kämmekkälajit, kuten vielä ennen 2014 havaittu vaarantunut ahokirkkiruoho. Niityn heinittyminen ja umpeenkasvu tulisi pysäyttää säännöllisellä, kerran kesässä tapahtuvalla niitolla ja heinän pois haravoimisella.

Maanomistus ja kaavatilanne

Maanomistaja Helsingin kaupunki. Ei voimassa olevaa asemakaavaa. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa virkistysaluetta (V).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan jatkossa tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014).

63 Maulan entinen laidun

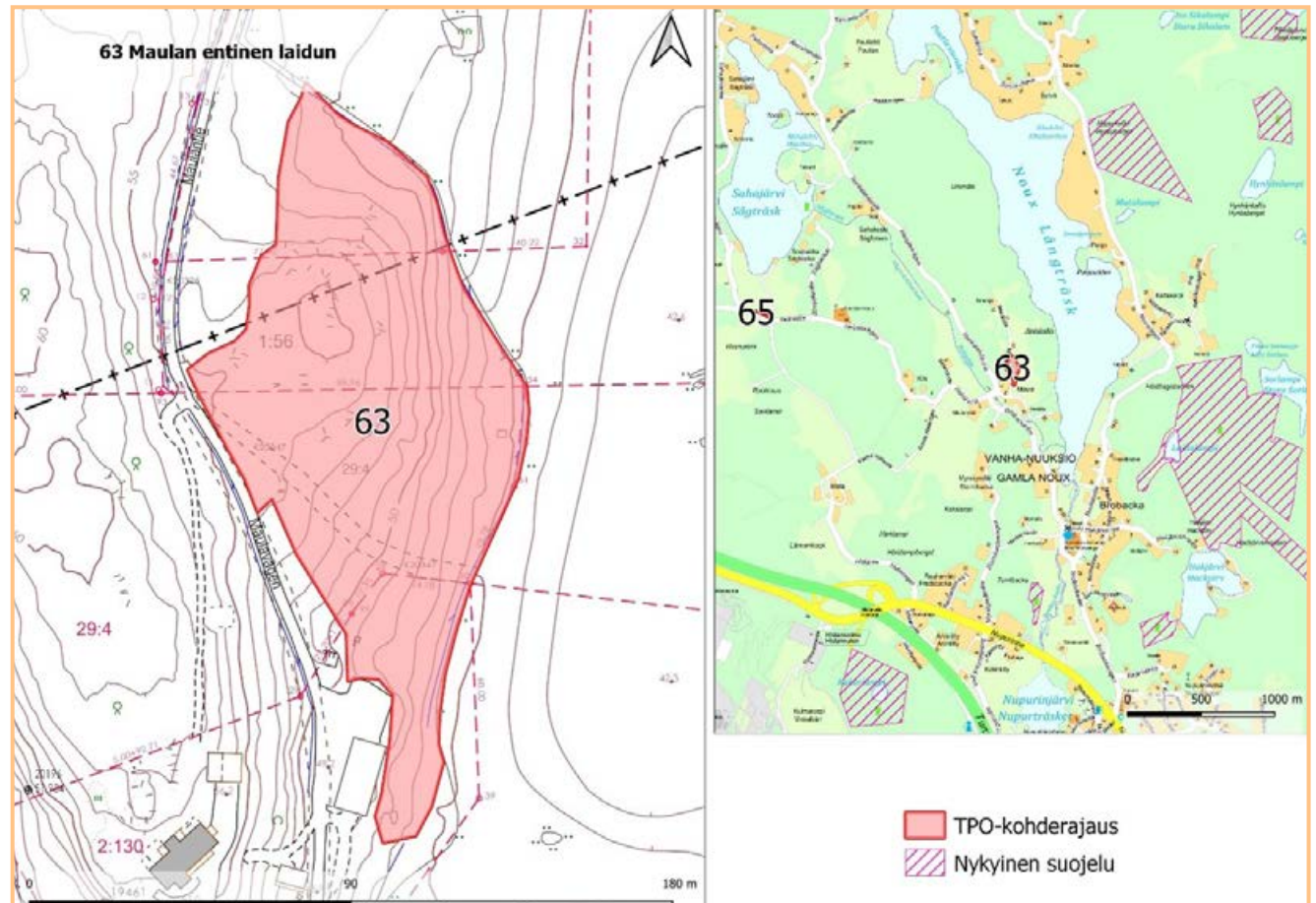
Osio 2, lk. 8. Pinta-ala 1 ha

Kuvaus

Maulan entinen laidun sijaitsee Nuuksion Pitkäjärven eteläpäässä, Maulan kylämaaisessa miljöössä. Kohde käsittää Maulantien ja viljapeltojen väliin jäävän kumpareen, joka viettää loivasti kohti kaakkoa ja etelää. Maaperä kohteen pohjoisosassa on savea,

korkeimmalla keskiosalla kalliomaata ja kaakkoon viettävällä eteläosalla sora- ja hiekkamoreenia. Kohteen arvokkain osio on kumpareen laella levittäytyvä, lähes yksinomaan ketolajien vallitsema karun pienruohokedon kaistale. Yllä mainittujen lajien lisäksi mm. ahopukinjuuri ja ahdekaunokki ovat kedolla hyvin runsaita. Ketoa ympäröi umpeutuva tuore niitty ja pohjoisessa

melko vähälajinen kallioketo. Kohteen itäosassa kohoa myös pieni mäntyhaka, jonka kenttäkerros on suurelta osin metsälauhan vallitsema. Kohteen uloimmat osat ovat huomattavasti rehevämpiä ja tiheiden koiranputki-, nurmipuntarpää- ja jopa mesiangervokasvustojen peittämiä. Myös lupiini on levinnyt kohteen reunaosiin. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Paikallisesti arvokas kohde, perusteena kohteen laajat, edustavat ketokuviot, pitkä historia asuinpaikkana ja maisemallinen arvo (Lampinen & Annala 2014). Kohteen tila heikentynyt laidunnuksen loppua seuranneen umpeenkasvun myötä. Laidunnuksen palautus tai puuston raivaus ja niityn säännöllinen niitto ja heinäkorjuu loppukesällä olisivat ensiarvoisen tärkeitä kohteen säilymisen kannalta.

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistaja. Ei voimassa olevaa asemakaavaa. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa kyläalue (AT). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE) kyläalue (AT) ja avoimen maisematilan elinkeinoalue (AME).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan jatkossa tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014).

65 Heinästien pientareet

Osio 2, lk. 8. Pinta-ala 0,05 ha

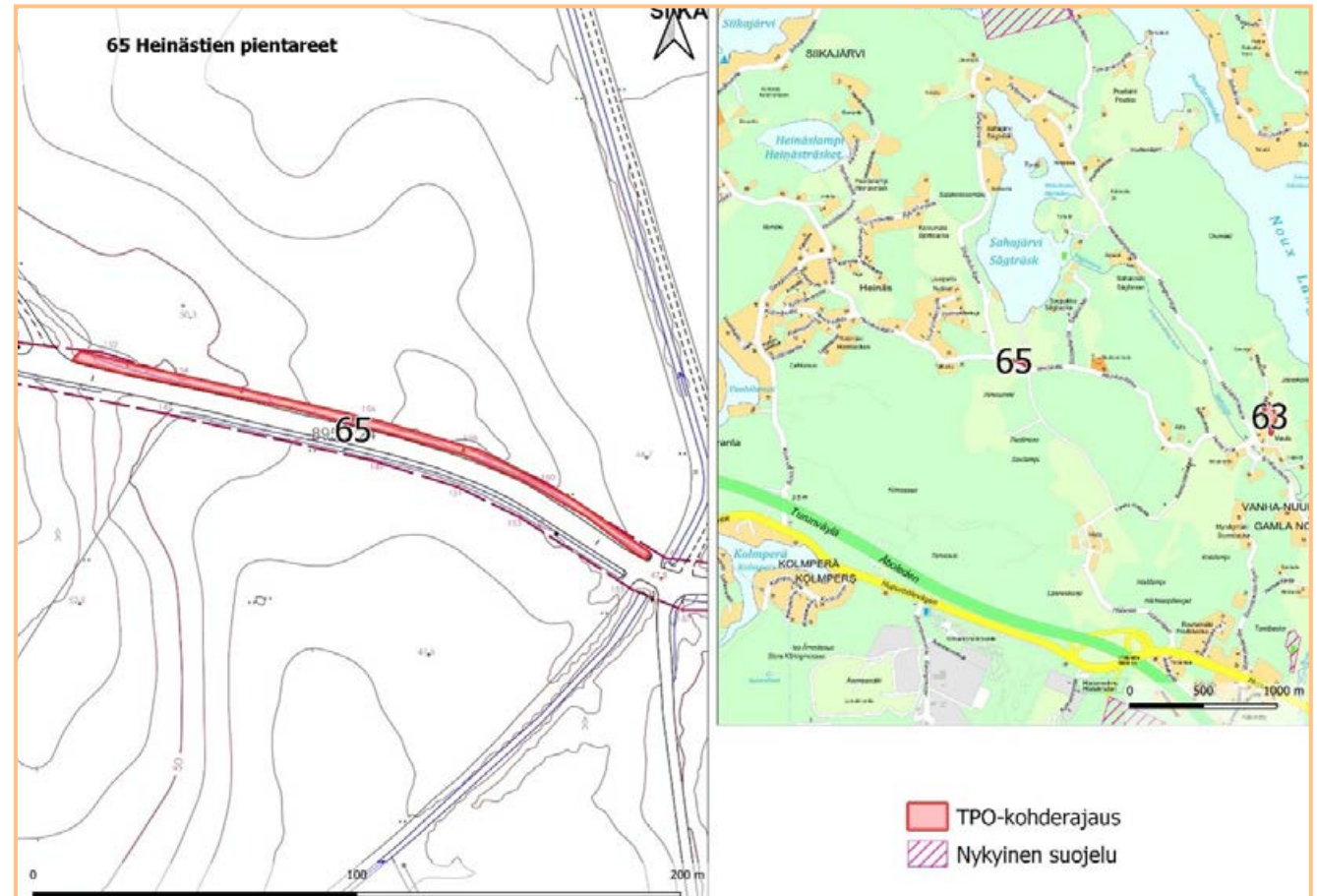
Kuvaus

Heinästien pientareet kukkivat keskikesällä kauniisti etenkin Sahajärventien ja Nuuksion koulun välisellä tieosuudella. Pientareet rajautuvat osuudella mm. viljapeltoihin ja metsiin. Runsaita lajeja ovat varsinkin ahdekaunokki, sarjakeltano,

kultapiisku ja karhunputki. Aivan asfaltin reunalla niittylajit katoavat lajistosta ja niiden paikan ottavat mm. hietakastikka ja peltokorte. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Heinästien linjaus Nuuksion kylän kohdalla kuuluu Espoon maisemallisesti merkittäviin tieosuuksiin ja on saanut nykyisen muotonsa jo 1700-luvun puolivälissä. Tällä

saattaa olla yhteys runsaaseen niittyajastoon kyseisen tien pientareilla: Vanhat, pitkään muokkaamattomina säilyneet pientareet on todettu niittykasvillisuuden kannalta parhaimmiksi piennarkasvupaikoiksi. (Lampinen & Annala 2014)

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistaja ja osittain valtion tiealue. Ei voimassa olevaa asemakaavaa. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa maa- ja metsätalousalue (M). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE) virkistysalue (V) ja avoimen maisematilan elinkeinoalue (AME).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan jatkossa tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014).

71 Margretebergin puistometsä

Osio 2, lk. 8. Pinta-ala 0,85 ha

Kuvaus

Marketanpuiston ja Matalajärven Natura-alueen välissä sijaitseva rehevä puistometsikkö, jossa kasvaa runsaasti jalopuita, mm. suuria tammia.

Luontoarvot

Arvokas kohde, jonka luontoarvot liittyvät lehtomaisuuteen, kookkaisiin jalopuihin sekä Natura-suojelun läheisyyteen.

Tarvittavat hoitotoimet liittyvät jalopuiden suosimiseen ja kuusettumisen ehkäisyyn.

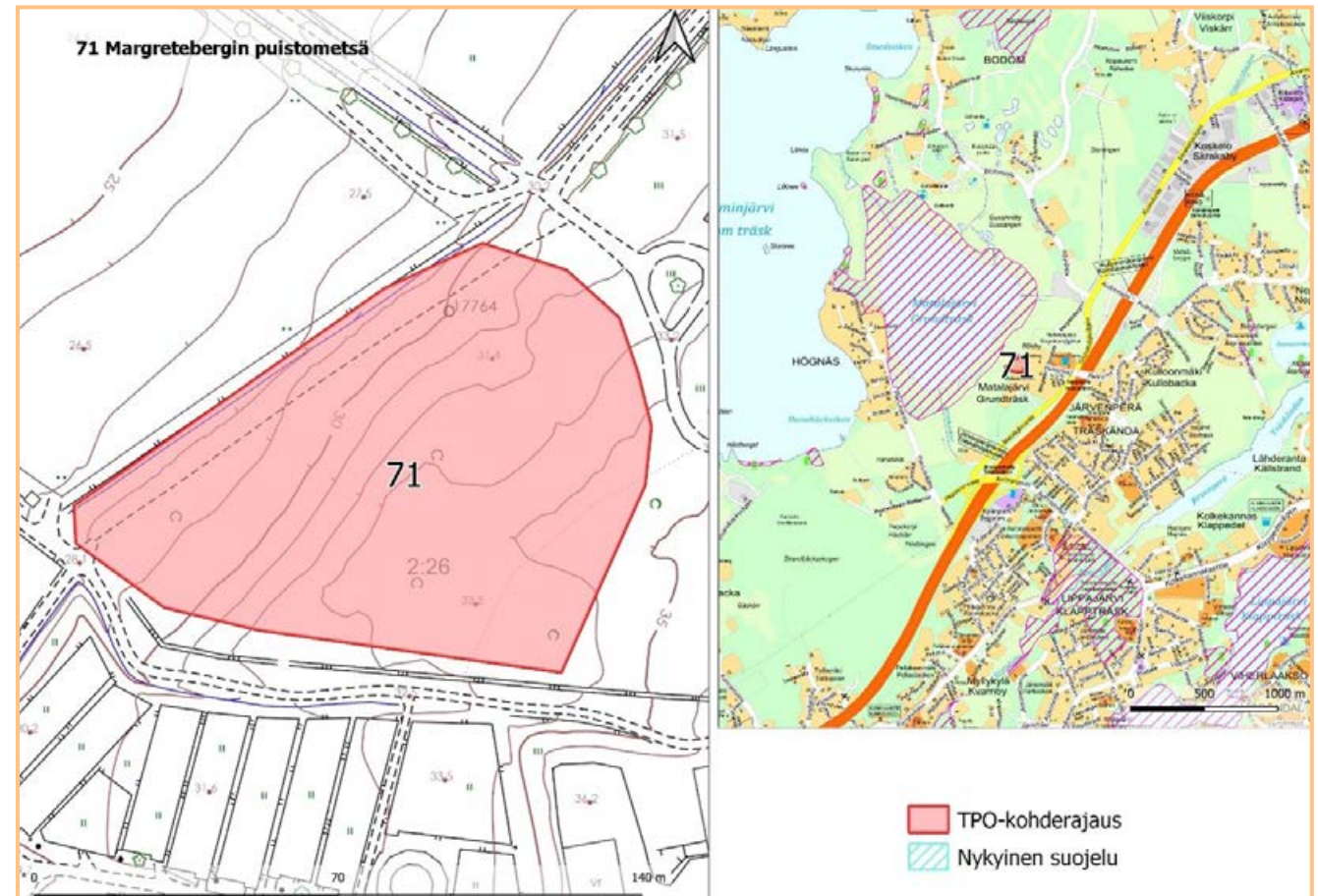
Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistaja. Ei voimassa olevaa asemakaavaa. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa maa- ja metsätalousalue (M) ja yhdyskuntateknisen huollon alue (ET). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE) virkistys-, mat-

kailu- ja vapaa-ajan palvelujen alue (P) ja avoimen maisematilan elinkeinoalue (AME).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus mukailee arvokkaiden luontokohdeiden (Lammi & Routasuo 2013) aluerajausta. Rajausta voidaan jatkossa tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon arvokkaat luontokohteet (Lammi & Routasuo 2013).

81 Ramsö Uddin rantaniitty

Osio 2, lk. 8. Pinta-ala 0,5 ha

Kuvaus

Hoidettu, matalakasvuinen merenrantaniitty, jonka kasvillisuus on monipuolista.

Luontoarvot

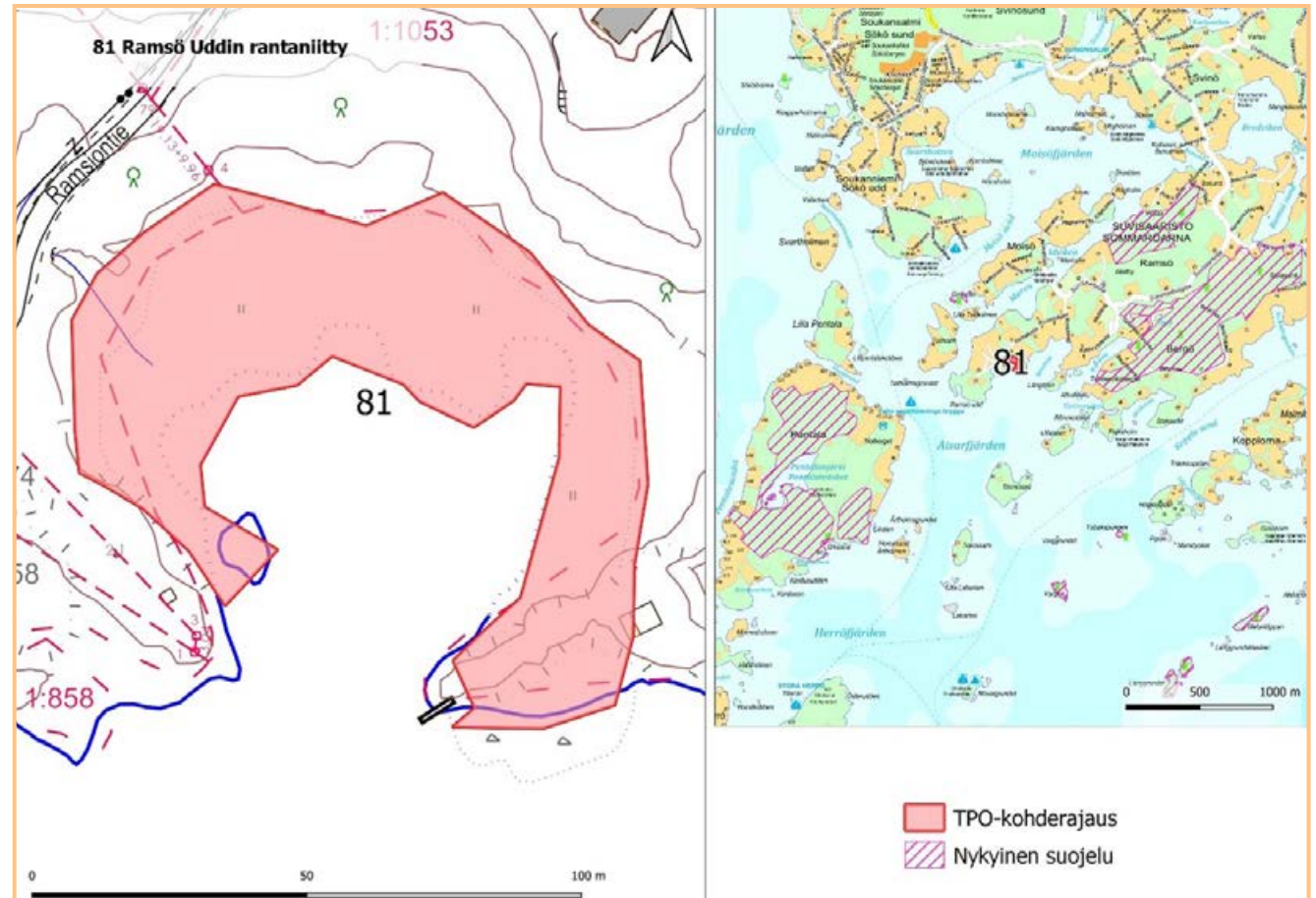
Merkittävä, säilyttämisen arvoinen kohde (Lammi & Routasuo 2013). Merenrantaniityt ovat arvokkaita ja uhanalaistuvia luontotyyppisiä, joita tulisi suojella umpeen kasvamiselta. Merenrantaniityt tarjoavat elinympäristön harvinaistuvalla kasvilajistolle ja niillä on merkitystä myös linnustolle sekä lukuisille selkärangattomille.

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistaja ja vesialue. Ei voimassa olevaa asemakaavaa, saariston osayleiskaava: SL.

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty arvokkaiden luontokohdeiden (Lammi & Routasuo 2013) mukaan. Rajausta voidaan jatkossa tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon arvokkaat luontokohteet (Lammi & Routasuo 2013).

92 Lankelan niitty ja haka

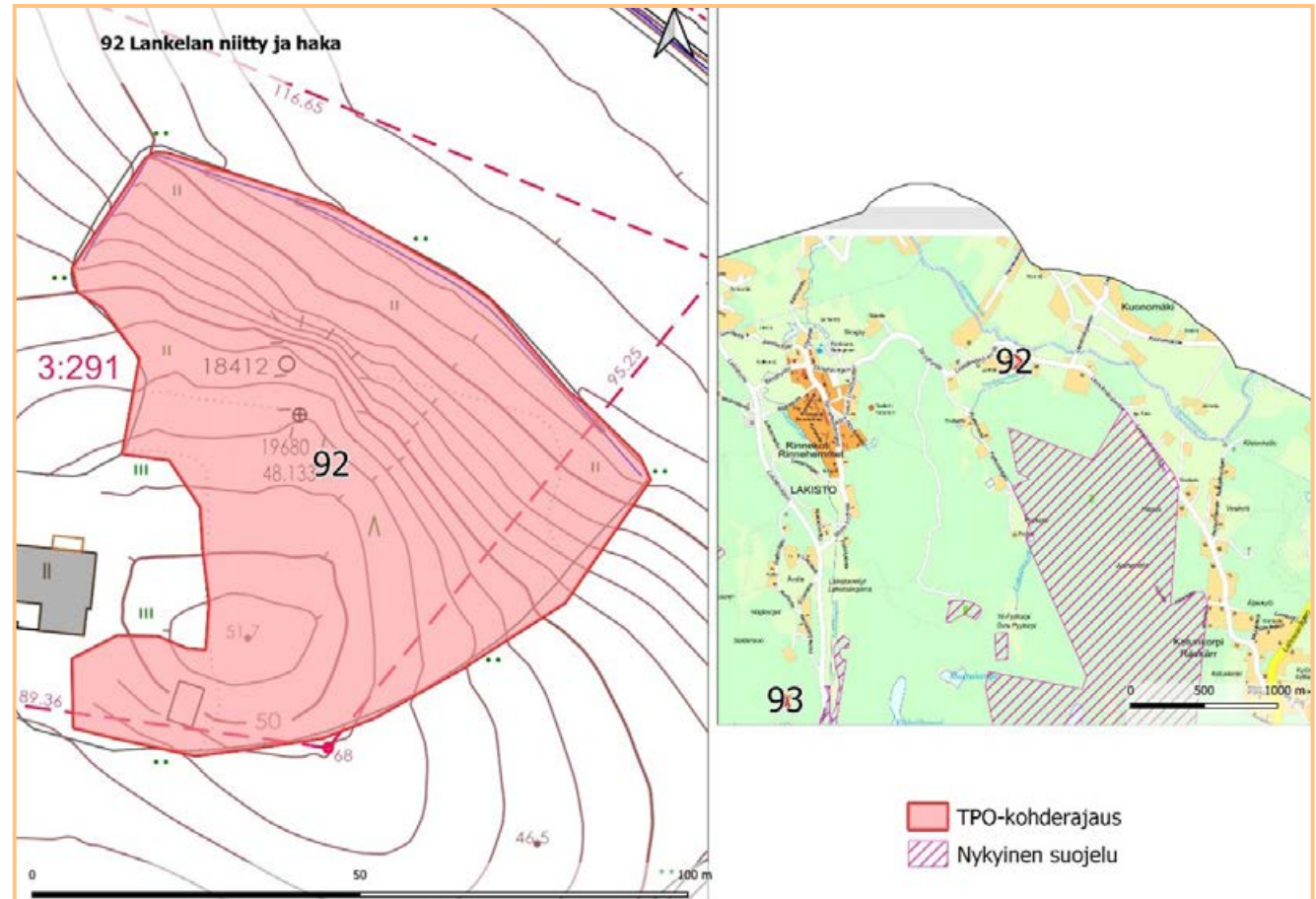
Osio 2, lk. 8. Pinta-ala 0,5 ha

Kuvaus

Pohjois-Espoossa sijaitseva kohde koostuu tuoreen suurruohoniityn ja hakamaan kuvioista pienessä viljelemättömässä saarekkeessa peltojen keskellä. Maaperältään saareke on kalliomaata, kun taas ympäröivät pellot ovat savea. Kohde on ollut lammaslaidunnuksessa vielä 1990-luvulla ja 2000-luvun alussa, mutta laidunnus on sittemmin lakannut. Niitty on toistaiseksi lajirikas ja huopaohdakkeen, ahomataran ja mm. metsäkurjenpolven vallitsema, mutta osoittaa hieman rehevöitymisen merkkejä. Haan puusto koostuu sekä varttuneista männyistä että rauduskoivuista. Metsälajit, kuten metsälauha ja vaatimattomat niitylajit, kuten ahomatara ovat tavallisia haan kenttäkerroksessa. Uudellamaalla harvinainen mäkilehtoluste kasvaa lisäksi muutaman neliömetrin kasvustona niityn ja haan rajalla. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Paikallisesti arvokas kohde, perusteena niitty- ja hakakuvioiden edustavuus ja toistaiseksi vähäinen umpeenkasvu (Lampinen & Annala 2014). Umpeenkasvu alkaa todennäköisesti vähitellen ilman niittoa tai laidunnuksen palautusta. Ilman hoitoa saareke metsittyä ja hakamaaluonne ja niittykasvillisuus katoavat muutaman vuosikymmenen sisällä.

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistaja. Ei voimassa olevaa asemakaavaa. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa maa- ja metsätalousalue (MT). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE) kyläalue (AT) ja maa- ja metsätalousalue (M).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan jatkossa tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014).

93 Lakiston kärrytie

Osio 2, lk. 8. Pinta-ala 0,1 ha

Kuvaus

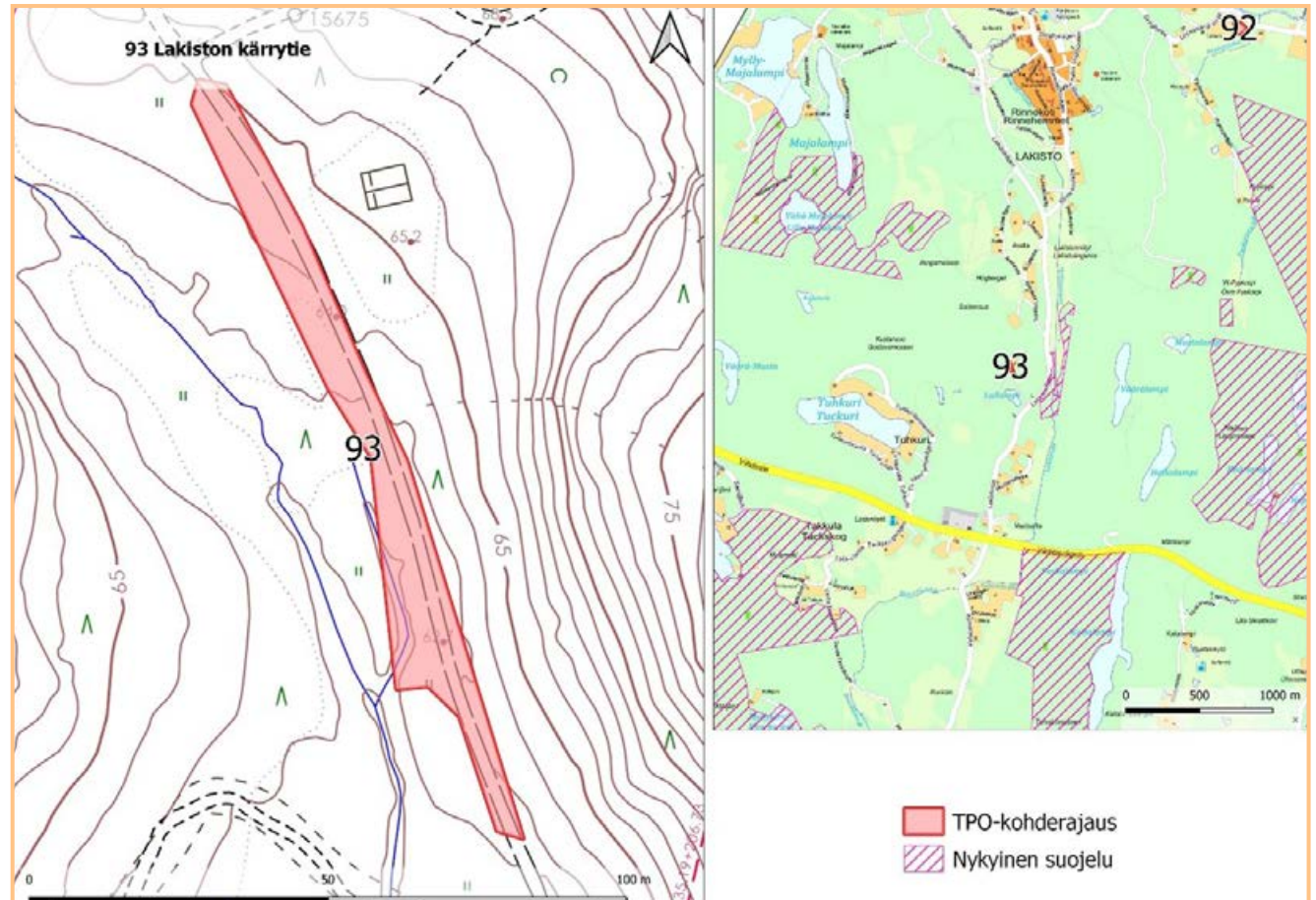
Lakiston kärrytie on kapea, Lakistontieltä Lullammen ohi kohti luodetta kulkeva tieura Lakiston entisten laitumien länsipuolella. Metsän keskellä kulkeva tie on vienyt ennen rakennuksen luo, mutta nykyään tästä on jäljellä vain avoin tontti tien päässä. Tie muistuttaa enää lähinnä polkua, ja tienpohja on paikoin monilajisen suurruohoniityn peitossa. Esimerkiksi metsäkurjenpolvi ja purtojuuri ovat paikoitain runsaita ja kartioakankaalikin sinnitteli vielä 2014 keskellä tienpohjaa. Mesiangervo, lepikko ja nuoret kuusentaimet ovat kuitenkin valtaamassa alaa niittykasvillisuudelta. Maaperä kärrytien niittymäisten osien kohdalla on pääosin savea. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Arvokas, kunnostamiskelpoinen kohde, perusteena toistaiseksi melko monipuolinen lajisto (Lampinen & Annala 2014). Niityn lajisto hyötyisi ajoittaisesta niitosta, heinän harvoinnista pois ja puuvartisten kasvien raivauksesta.

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistaja. Ei voimassa olevaa asemakaavaa. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa maa- ja metsätalousalue (M). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE) maa- ja metsätalousalue (M).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan jatkossa tarkentaa inventointitiedon tarkentuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014).

105 Maarinpuron niitty

Osio 2, lk. 8. Pinta-ala 2,4 ha

Kuvaus

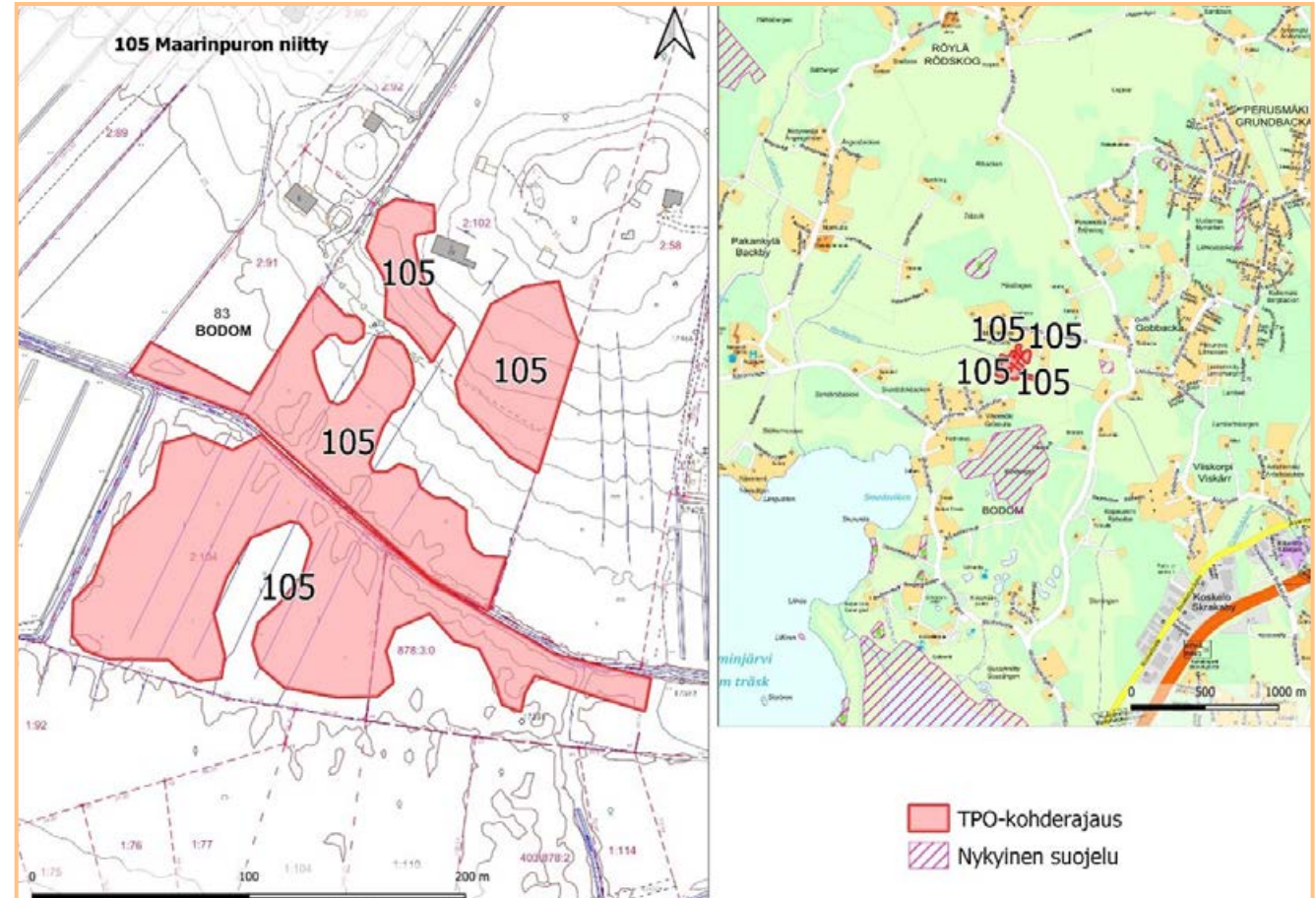
Maarinpuron niityt koostuvat entisistä, osin niittymäisiksi kehittyneistä peltoaukeista. Maaperä loivasti lounaaseen viettävillä pelloilla on savea. Peltojen yläosat ovat säilyneet lajirikkaina: Peurankellot, päivänkakkarat ja ahdekaunokit värittävät muutoin melko heinävaltaista lajistoa. Myös jonkin verran kelta-apilaa ja ketoneilikkaa kukkii yhä alueella. Kohti Maarinpuroa maaperä muuttuu kosteammaksi ja peltoalkuperä alkaa näkyä selkeämmin: Pelto-ohdake, nurmipuntarpää ja vanhoja pelto-ojia myöten levittäytyvä mesiangervo ovat valtalajeja. Aukeiden peltoalojen väliin jää metsittyviä haavan, kiiltopajun ja metsäruusun valtaamia kaistaleita. Puron lounaispuolella maaperä on jo hyvin kostea. (Lampinen & Annala 2014)

Luontoarvot

Paikallisesti arvokas perinneympäristökohde, perusteena huomionarvoisten kasvilajien esiintymät (Lampinen & Annala 2014). Hoidon avulla olisi hyvä estää umpeenkasvua ja ylläpitää lajistoarvoja.

Maanomistus ja kaavatilanne

Yksityinen maanomistaja. Ei voimassa olevaa asemakaavaa. Espoon pohjoisosien yleiskaavassa maa- ja metsätalousalue (M) ja kyläalue (AT). Espoon pohjois- ja keskosien yleiskaava-vaehdotuksessa (POKE)

avoimen maisematilan elinkeinoalue (AME) ja kyläalue (AT).

Rajaus ja lisäselvitystarve

Rajaus on tehty perinneympäristöselvityksen (2014) mukaan. Rajausta voidaan jatkossa tarkentaa inventointitiedon tar-

kuessa. Viimeisimpiä selvityksiä on mm. Espoon perinneympäristöt (Lampinen & Annala 2014).

Liite 1. Toimenpidekohteiden inventointitilanne (Osa 1)

Luokka 1: Luonnonsuojelualueeksi esitettävät kohteet

- Inventointi tehty viimeisen viiden vuoden ajalla, 2016 alkaen
 - Hakjärvimossen - Raikorpi
 - Kalajärvi - Tremanskärr -yhteysalue
 - Kalittoman ympäristön metsät
 - Karhunsuo
 - Kuusikodin metsä
 - Masskärrin metsä
 - Miilukorpi
 - Odilampi
 - Oittaaan luonnonsuojelualan laajennukset
 - Ritvan metsä ja laajennus
 - Smedsviken
 - Soidensuo
 - Solbacka
 - Teirinsuo - Vitmossen
 - Turvesuon neva
 - Vesmäki
 - Örkkiniitty - Långkärr

- Ei tunnettuja inventointeja viimeisen viiden vuoden ajalta, viimeisin tunnettu inventointi ennen vuotta 2016
 - Hyppykallion metsä
 - Linholminluodot
 - Liselott
 - Mätäjärvi
 - Niipperinpellon rinnelehto
 - Niittysaarten luodot
 - Sankgrundet
 - Sököörarna
 - Tremanskärrin laajennus

Luokka 2. Luonnonarvopuisto

Luonnonarvopuistoksi esitettävät alueet ovat kaikki osittain selvitettyjä viimeisen viiden vuoden ajalta, paitsi Kirkkojärvi - Gloms, jonka soveltuvimmat inventoinnit ovat ajalta ennen vuotta 2016.

Liite 2. Selvityskohteiden inventointitilanne (Osa 2)

Luontoarvojen kannalta keskeiset alueet

- Luokka 3: Maakunnalliset arvokohteet
 - Inventointi tehty viimeisen viiden vuoden ajalla, 2016 alkaen
 - » Arkniityn purolaakso
 - » Hannusmetsä
 - » Högaberget
 - » Iso Huopalahti ja Talin lehdot
 - » Kakarlammen suojelualueen laajennus
 - » Nupurinjärvi
 - » Näkinmetsä
 - » Oittaaan ulkoilualue
 - » Soukanlahti
 - Ei tunnettuja inventointeja viimeisen viiden vuoden ajalta, viimeisin tunnettu inventointi ennen vuotta 2016
 - » Granholm
 - » Hanikan - Soukan luontokokonaisuus
 - » Karakallio
 - » Kattilajärvi - Jänisniemi
 - » Niemisgård
 - » Pitkäsen metsä
 - » Rysshygget
- Luokka 4: Paikalliset arvokohteet
 - Inventointi tehty viimeisen viiden vuoden ajalla, 2016 alkaen
 - » Aurinkoniityn purolaakso
 - » Blominmäen lehto
 - » Blominmäki
 - » Glomsin meanderimuodostumat
 - » Gumböleniityn lehto
 - » Lukukallion metsä
 - » Mustapuron jokilaakso
 - » Puustellinpuisto
 - » Sammalvuori
 - Ei tunnettuja inventointeja viimeisen viiden vuoden ajalta, viimeisin tunnettu inventointi ennen vuotta 2016
 - » Backå kernin metsä
 - » Bodomin golfkentän lehto
 - » Bodomin rantametsä
 - » Eestinkallio
 - » Fladan
 - » Grännäsin purolaakso
 - » Gunnarsviken
 - » Heinäslampi
 - » Himmelbergetin rinnemetsät
 - » Iso Lehtisaaren sisäosien vanha metsä
 - » Järvikylän runsaslahopuustoinen metsä
 - » Kaivoskallio
 - » Karametsän pähkinäpensaslehto
 - » Karhusuonpuron lehtopurolaakso
 - » Kaskisbackin purolaakso
 - » Kauriskallio
 - » Kilonkallio
 - » Korkeasaari
 - » Koskenmäenpuron alajuoksu
 - » Käärmesaari
 - » Muuttolinnunmäen pähkinäpensaslehto
 - » Pappilanmäen purokäytävä
 - » Pikku Miessaari
 - » Ramsösundin tervaleppäkorpi
 - » Rullavuori
 - » Skataholmenin rantaniitty
 - » Skataörarna
 - » Solvikin koskialue
 - » Torra Lövä
 - » Tratten - Långholmen, Julholmskackarna
 - » Tvijälpskobben
 - » Uusmäen metsä
- Luokka 5: Ekoyhteys- ja tukialueet
 - Inventointi tehty viimeisen viiden vuoden ajalla, 2016 alkaen
 - » Hakjärven lehtokorpialue ja Brobackan metsäpuskuri
 - Ei tunnettuja inventointeja viimeisen viiden vuoden ajalta, viimeisin tunnettu inventointi ennen vuotta 2016
 - » Giller mossen - Myllyjärvi -ekoyhteysalue
 - » Gumbölen Myllykoski
 - » Hynkänlammen koillispuolinen metsäkokonaisuus
 - » Kalmarin eteläpuolinen ekoyhteys
 - » Myllyjärven laskupuron alajuoksu
 - » Suvisaaristo Bergö ja Ramsö
 - » Vestran ekokäytävä

Kaupungin hoitotoimin turvattavat kohteet

Kaikki kaupungin mailla sijaitsevat hoito-kohteet on virallisesti inventoitu ennen vuotta 2016. Monia kohteita on kuitenkin seurattu yleispiirteisesti ja ylläpidetty hoitotoimin ympäristökeskuksen ympäristöhoitajien toimesta viimeisen viiden vuoden aikana (H)

– Luokka 6: Hoitotoimin turvattavat kohteet

- Bembölen kahvituvan kedot ja niityt (H)
- Bisan kallioketo (H)
- Bodom Smedsin niitty ja haka
- Frisansin kartanon mäki (H)
- Glimsin talomuseon niityt (H)
- Heinästien keto (H)
- Jupperin kalkkikaivos
- Kannusillanmäki
- Kaukalahden juna-aseman kylvöniitty
- Kaukalahden kalliomäki (H)
- Kilon ketolaikku (H)
- Kunnarlan keto (H)
- Rosbackan niitty
- Suoneidonvaippaesiintymä (H)
- Suosaarenkallion lehtomäki
- Svartbäckträsketin niitty (Takapelto) (H)
- Svinön niitty ja lammashaka
- Tarvon kalliokedot
- Vanttilan niityt

Muiden maanomistajien kohteet

Muiden maanomistajien alueet, jotka saattavat soveltua suojeluun ja alueet, joiden hoitotoimenpiteet oikein valikoimalla monimuotoisuutta säilyy merkittävästi. Turvataan maanomistajan niin halutessa kaupungin neuvonnan tuella.

– Luokka 7: Kohteet, joille esitetään suoje-lutoimia

- Inventointi tehty viimeisen viiden vuoden ajalla, 2016 alkaen
 - » Heinäjärvi
 - » Häkklanpuron laakso
 - » Ketunkorpi
 - » Kotalammensuo
 - » Kvarnträskin luhta
 - » Lillmossen
 - » Luukinjärven lintulahti
 - » Långsnorträsket
 - » Meerlammen ja Mustakallion metsät
 - » Mustalammen laskupuron laakso
 - » Pitkäsuo
 - » Vassholmsbergetin pähkinälehtorinne
 - » Vähän Majalammen - Kalattoman suo
- Ei tunnettuja inventointeja viimeisen viiden vuoden ajalta, viimeisin tunnettu inventointi ennen vuotta 2016
 - » Flakaholmin niemi ja lähiluodot
 - » Heikkilän purolaakso
 - » Hynkänlammen purolaakso
 - » Knappeskär merialueineen
 - » Kuukunkorven purolaakso
 - » Kytöä ympäröivä merenalainen alue lintuluotoineen

- » Labarten
- » Lilla Skrattikärr
- » Mankinjokilaakso, Espoonkartanon koskialue ja puisto
- » Mustanlammen ympäristö
- » Oittaaan isosuo ja lehtopurolaakso
- » Stora Bodö
- » Sågforsenin purolaakso
- » Taka-Niipperin lehtokorpi
- » Tirrevet - Sumparhällen
- » Urbergan purolaakso ja Loojärven puronvarsilehto
- » Velskolan Pitkäjärven eteläosan ranta-asemakaavan SL-alueet

– Luokka 8: Kohteet, joille esitetään hoitotoimia

- Kaikki kaupungin mailla sijaitsevat hoitokohteet on virallisesti inventoitu ennen vuotta 2016.
 - » Heinästien pientareet
 - » Lakiston kärrytie
 - » Lankelan niitty ja haka
 - » Maarinpuron niitty
 - » Margretebergin puistometsä
 - » Maulan entinen laidun
 - » Meerlammen niitty
 - » Ramsö Uddin rantaniitty

Liite 3. Perustettavien kohteiden aikataulu

ID	Nimi	Aikataulu	Luokka
91	Liselott	2021-2023	Luonnonsuojelualue
22	Niipperinpellon rinnelehto	2021-2023	Luonnonsuojelualue
31	Ritvan metsä ja laajennus	2021-2023	Luonnonsuojelualue
152	Teirinsuo - Vitmossen	2021-2023	Luonnonsuojelualue
111	Karhunsuo	2024-2025	Luonnonsuojelualue
36	Kuusikodin metsä	2024-2025	Luonnonsuojelualue
110	Masskärrin metsä	2024-2025	Luonnonsuojelualue
123	Mätäjärvi	2024-2025	Luonnonsuojelualue
23	Smedsviken	2024-2025	Luonnonsuojelualue
45	Soidensuo	2024-2025	Luonnonsuojelualue
109	Tremanskärrin laajennus	2024-2025	Luonnonsuojelualue
12	Turvesuon neva	2024-2025	Luonnonsuojelualue
148	Hakjärvimossen - Rairkorpi	2026-2027	Luonnonsuojelualue
34	Kalajärvi - Tremanskärr -yhteysalue	2026-2027	Luonnonsuojelualue
149	Kalittoman ympäristön metsät	2026-2027	Luonnonsuojelualue

ID	Nimi	Aikataulu	Luokka
19	Niittysaarten luodot	2026-2027	Luonnonsuojelualue
147	Oittaaan luonnonsuojelualueen laajennukset	2026-2027	Luonnonsuojelualue
6	Sankgrundet	2026-2027	Luonnonsuojelualue
135	Sökköörarna	2026-2027	Luonnonsuojelualue
120	Örkkiniitty - Långkärr	2026-2027	Luonnonsuojelualue
132	Hyppykallion metsä	2028-2030	Luonnonsuojelualue
7	Linholminluodot	2028-2030	Luonnonsuojelualue
35	Miilukorpi	2028-2030	Luonnonsuojelualue
121	Odilampi	2028-2030	Luonnonsuojelualue
122	Solbacka	2028-2030	Luonnonsuojelualue
33	Vesmäki	2028-2030	Luonnonsuojelualue
26	Pitkäjärven luonnonsuojelualue	2021-2023	Luonnonsuojelualue
14	Finnoonlahti	2024-2025	Luonnonsuojelualue
87	Keskuspuisto	2024-2025	Luonnonsuojelualue
51	Kirkkojärvi - Gloms	2026-2027	Luonnonsuojelualue

Liite 4. Ohjaus- ja projektiryhmien kokoonpanot

Projektin omistaja (nimi, työnkuva, yksikkö)

- Tarja Söderman, ympäristöjohtaja, YKE

Projektin vetäjä (nimi, työnkuva, yksikkö)

- Tia Lähteenmäki, ympäristöasiantuntija, YKE

Projektiryhmä (nimi, työnkuva, yksikkö)

- Kalevi Hiironniemi, erityissuunnittelija, YKE
- Katri Luukkonen, suunnittelija, YKE
- Katrin Aia, ympäristösuunnittelija, YKE
- Laura Ahopelto, ympäristöasiantuntija, YKE
- Saara Olsen, limnologi, YKE
- Laura Lundgren, ympäristöasiantuntija, YKE
- Marie Nyman, maisema-arkkitehti, KAUPSU
- Mirva Talusen, erikoissuunnittelija, KAUPSU
- Minna-Maija Sillanpää, maisema-arkkitehti, KAUPSU
- Tiina Peippo, metsänhoitaja, KAKE
- Kristina Rocha, maisema-arkkitehti, KAKE
- Niina Meronen, maisema-arkkitehti, KAKE

Ohjausryhmä (nimi, työnkuva, yksikkö)

- Anne Mannermaa, vihertuotantopäällikkö, KAKE
- Essi Leino, yleiskaavapäällikkö, KAUPSU
- Tia Lähteenmäki, ympäristöasiantuntija (siht.), YKE
- Leena Ihalainen, viheraluepäällikkö, KAKE
- Merja Myyry, vihertyöpäällikkö, KAKE
- Tarja Söderman, ympäristöjohtaja (PJ), YKE

Muut / tiedoksi

- Leena Sjöblom, johtava ympäristöasiantuntija, YKE
- Marika Rönningberg, ympäristöasiantuntija, YKE
- Riitta Pulkkinen, luontotalon johtaja, YKE
- + LUMO 2020 -vuoteen liittyen viestijät (oma projektisuunnitelma)

Lähdeviitteet

Espoon kaupunki, luonnonhoitoyksikkö (2020). Luonnonhoitokuviot.

Espoon kaupunkisuunnittelukeskus (2006). Hista-Siikajärvi-Nu-puri-osayleiskaava, Luontoselvitys yleiskaavatyötä varten. Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen tutkimuksia ja selvityksiä B81:2006.

Faunatica (2018). Espoon Kiviruukin osayleiskaava-alueen luontoselvitykset vuonna 2018. Faunatican raportteja 50/2018.

Faunatica (2018b). Espoon luontokohteiden maakunnallisen arvon määrittely LAKU-kriteerein Uusimaa-kaavaa varten. Faunatican raportteja 5/2018.

Faunatica (2019). Uusimaa-kaava 2050. Luontoselvityskohteiden maakunnallinen arvo, koosteraportti. Uudenmaan liiton julkaisuja E217 - 2019.

Faunatica (2019b). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojelualuevarauksille 2019. Faunatican raportteja 47/2019.

Faunatica (2019c). Espoon Sammalvuoren itäosan luontoselvitykset vuonna 2019. Faunatican raportteja 52/2019.

Faunatica (Manninen, E.) (2020). Espoon uhanalaisten luontotyyppien kartoitus vuonna 2020. Faunatican raportteja 88/2020

Helsingin kaupunki (2020). Luonnonhoidon kuviotiedot Helsingin kaupungin mailta Espoon kaupungin alueelta.

Jaakko Pöyry Infra, Maa ja Vesi Oy (2002). Uusmäki - Painiityn alueen luontoselvitys.

Jaakko Pöyry Infra (2003). Suvisaariston luontoselvitys. Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen tutkimuksia ja selvityksiä B67:2003.

Janatuinen (2009). Espoon virtavesiselvitys 2008, osa 1 Espoon virtavesi-inventointi: Espoon ympäristökeskuksen monistesarja 1a/2009

Korri, Noora (2011). Espoon uhanalaiset ja silmälläpidettävät eläimet ja kasvit: julkaisun toinen päivitys 2011. Espoon ympäristökeskuksen monistesarja 2/2011.

Lammi, E. (2015). Muuttolinnunmäen luontoselvitys. Ympäristösuunnittelu Enviro Oy, 20 s.

Lammi, E. (2011). Stora Bodön kaava-alueen luontoselvitys. Ympäristösuunnittelu Enviro Oy, 19 s.

Lammi, E., Kaitila, J. ym. (2019) Luontoselvitys Nygrannaksen asemakaavaa ja asemakaavamuutosta varten. Ympäristösuunnittelu Enviro Oy. 38 s.

Lammi, E. & P. Routasuo (2013). Espoon arvokkaat luontokohteet 2012. Espoon ympäristölautakunnan julkaisusarja 2/2013.

Lammi, E. & P. Routasuo (2016). Espoon lintuvesien pesimälinnuston seuranta ja viitasammakkoselvitys 2015. Espoon ympäristölautakunnan julkaisusarja 1/2016.

Lammi, E. & P. Routasuo (2016). Espoon paikallisesti arvokkaiden lintuvesien pesimälinnusto- ja viitasammakkoselvitys 2016. Espoon ympäristökeskuksen monistesarja 3/2016.

Lampinen, J. & K. Annala (2014). Espoon perinneympäristöt 2014. Espoon ympäristölautakunnan julkaisusarja 3/2014.

Luontotieto Keiron Oy (2008). Bodom II -alueen ja Eskaksenmäen asemakaavan tarkistus Luontoselvitys. 27 s.

Luontotieto Keiron Oy (2011a). Perinki, luontoselvitys 2011. –Julkaisematon raportti, Espoon kaupunkisuunnittelukeskus. 23 s., 5 liitettä

Luontotieto Keiron Oy (2011b). Saariston osayleiskaava, luontoselvitys 2011. Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen julkaisuja 4/2012.

Luontotieto Keiron Oy (2014). Puustellinmäen luontoselvitys 2014

Luontotieto Keiron Oy (2017). Näkinmetsän ekologisten yhteyksien selvitys 2017

Luontotieto Keiron Oy (2019). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava, Myntinmäki luontoselvitys 2019. - Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen julkaisuja 15/2019

Luontotieto Keiron Oy (2019). Espoonlahden urheilupuiston länsiosa (Soukanlahti) luontoselvitys

Luontotieto Keiron Oy (2012). Vantinmäki – Vantinlaakso Luontoselvitys 2012

Manninen, Nieminen ym. 2019: Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys voimassa olevien yleiskaavojen luonnonsuojeluvaramuksille 2019 - Faunatican raportteja 47/2019

Petrell, Liidia (2006). Espoon arvokkaat geologiset kohteet 2006. Espoon ympäristökeskus Monistesarja 2/2006.

Routasuo, P., Lammi, E., Hagner-Wahlsten, N. & Vauhkonen, M. 2016: Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan luontoselvitys 2016. – Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen julkaisuja 5/2016.

Savola, K. (2020) Kommentteja Espoon LUMO-kohteiden luonnokseen. Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri, 14.12.2020

Sitowise (2020). Espoon virtavesikartoitus 2020: Monikonpuro, Finnobäcken, Lambrobäcken ja Soukanoja.

Suomen metsäkeskus (2020). Avoin metsätieto. www.metsakeskus.fi/fi/avoin-metsa-ja-luontotieto

T:mi Ekologinen ympäristökartoitus (2011). Espoo Velskolan Pitkäjärvi - Eteläosan ranta-asemakaavan luontoselvitys.

Ympäristösuunnittelu Enviro Oy (2016). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava Luontoselvitys 2016.

Ympäristösuunnittelu Enviro Oy (2017). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava Luontoselvitys 2017 Viiskorpi–Nupuri alueella. Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen julkaisuja 13/2017.

Ympäristösuunnittelu Enviro Oy (2020a). Espoon Lintulaaksontien alueen lahojaviosammalselvitys.

Ympäristösuunnittelu Enviro Oy (2020b). Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma – kohdekartoitukset 2020. 52 s.

Yrjölä, Hagner-Wahlsten ym. 2006: Espoon Nuuksion eteläosan luontoselvitys 2005 - Espoon ympäristökeskuksen julkaisu 1/2006

Ympäristötutkimus Yrjölä Oy (2007). Lahnuksen alueen luontoselvitykset 2007.

Ympäristötutkimus Yrjölä Oy (2010). Ketunkorven luontoselvitykset 2010.

Ympäristötutkimus Yrjölä Oy (2011). Sammalvuori, Espoo luontoselvitykset 2011.

Ympäristötutkimus Yrjölä Oy (2017). Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava Luontoselvitys 2017 Kalajärven ympäristössä. Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen julkaisuja 14/2017.

Ympäristötutkimus Yrjölä Oy (2018). Espoon Miilukorpi II kaava-alueen luontoselvitys 2017.

Kuva: Suomen Ilmakuva Oy